

ព្រះ

ព្រះបិតា

និង

សេចក្តីប្រជុំគោរព

វិន័យ

បរិវារ ទុតិយភាគ

១៣

ខន្ធកបុត្រា ឯកុត្តរិកៈ ឧបោសថាទិបុត្រាវិសដ្ឋនា

អត្ថវិសេសភរណៈ តាថាសដ្ឋណិកៈ

និង អធិករណភេទ ជាដើម

បោះពុម្ពលើទំ ៦



ការផ្សាយរបស់ព្រះសាសនបណ្ឌិត្យ

ព.ស ២៥០១

វិទ្យាស័ក ចារឹកៈ

ទុតិយភាគ

១៣

ទទួកបុត្រា ឯកុត្តរិកៈ ឧបោសថានិបុត្រាវិសដ្ឋត

អត្តវិសេ បករណៈ គាថាសង្កណិកៈ

ច័ន្ទ អធិការណកេន ជាដើម

ត. ស. ២៥០១

ទំនៀមទម្លាប់

(១) ឧបសម្បត្តិ បុគ្គលិក សំណង់ សំណើ  
សម្បត្តិរដ្ឋបាល កាតិ អាចត្តិយោ ។

ឧបសម្បត្តិ វិស្សន្ទស័ សំណង់ សំណើ  
សម្បត្តិរដ្ឋបាល ភ្នំ អាចត្តិយោ ។

(២) ឧបសម្បត្តិ បុគ្គលិក សំណង់ សំណើ  
សម្បត្តិរដ្ឋបាល កាតិ អាចត្តិយោ ។

ឧបសម្បត្តិ វិស្សន្ទស័ សំណង់ សំណើ  
សម្បត្តិរដ្ឋបាល ភ្នំ អាចត្តិយោ ។

(៣) វិស្សន្ទស័ បុគ្គលិក សំណង់ សំណើ  
សម្បត្តិរដ្ឋបាល កាតិ អាចត្តិយោ ។

វិស្សន្ទស័ វិស្សន្ទស័ សំណង់ សំណើ  
សម្បត្តិរដ្ឋបាល ឯកា អាចត្តិ ។

ទំនៀមទម្លាប់

(១) ខ្ញុំនឹងស្នើសុំឧបសម្បត្តិៗ ដែលប្រកបដោយនិទាន (ហេតុ  
ដែលទ្រង់បញ្ជូនសំណើ) ប្រកបដោយនិទាន (សំដែងអំពីបុគ្គលជាដើម)  
អាចត្តិរបស់បទក្រិះ ៣១ ។

ខ្ញុំនឹងស្នើសុំឧបសម្បត្តិៗ ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកប  
ដោយនិទាន អាចត្តិរបស់បទក្រិះ ៣២ ។

(២) ខ្ញុំនឹងស្នើសុំទោសបទក្រិះ ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកប  
ដោយនិទាន អាចត្តិរបស់បទក្រិះ ៣៣ ។

ខ្ញុំនឹងស្នើសុំទោសបទក្រិះ ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកបដោយ  
និទាន អាចត្តិរបស់បទក្រិះ ៣៤ ។

(៣) ខ្ញុំនឹងស្នើសុំវិស្សន្ទស័ ដែលប្រកបដោយនិទាន  
ប្រកបដោយនិទាន អាចត្តិរបស់បទក្រិះ ៣៥ ។

ខ្ញុំនឹងស្នើសុំវិស្សន្ទស័ ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកប  
ដោយនិទាន អាចត្តិរបស់បទក្រិះ ៣៦ ។

\* បទដែលប្រកបដោយនិទានមានចំនួនៗឧបសម្បត្តិៗដែលមានអាយុមុនប្រចាំ ២០ ឆ្នាំ  
តាមដឹង ។

(២) បរិវាណំ បុត្តិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ ស-  
មុត្តក្កដ្ឋបទានំ កតិ អាមត្តិយោ ។

បរិវាណំ វិស្សដ្ឋិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ សមុត្តក្ក-  
ដ្ឋបទានំ តិស្សោ អាមត្តិយោ ។

(៤) ចម្មសញ្ញត្តំ បុត្តិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ  
សមុត្តក្កដ្ឋបទានំ កតិ អាមត្តិយោ ។

ចម្មសញ្ញត្តំ វិស្សដ្ឋិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ ស-  
មុត្តក្កដ្ឋបទានំ តិស្សោ អាមត្តិយោ ។

(៦) ភេសដ្ឋំ បុត្តិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ ស-  
មុត្តក្កដ្ឋបទានំ កតិ អាមត្តិយោ ។

ភេសដ្ឋំ វិស្សដ្ឋិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ សមុត្តក្ក-  
ដ្ឋបទានំ តិស្សោ អាមត្តិយោ ។

(៧) កបិណតំ បុត្តិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ ស-  
មុត្តក្កដ្ឋបទានំ កតិ អាមត្តិយោ ។

កបិណតំ វិស្សដ្ឋិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ ស-  
មុត្តក្កដ្ឋបទានំ តត្ថំ តត្ថំ អាមត្តិ ។

(២) ខ្ញុំនឹងស្តារបរិវាណាខន្តៈ ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកប  
ដោយនិទ្ទេស តាមគ្នាបេសបទក្រិដ្ឋ មានប្តីខ្លួន ។

ខ្ញុំនឹងធ្វើបរិវាណាខន្តៈ ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកបដោយ  
និទ្ទេស តាមគ្នាបេសបទក្រិដ្ឋ មាន ឃ ។

(៤) ខ្ញុំនឹងស្តារចម្មសញ្ញត្ត ( ចម្មក្នុង ) ដែលប្រកបដោយនិទាន  
ប្រកបដោយនិទ្ទេស តាមគ្នាបេសបទក្រិដ្ឋ មានប្តីខ្លួន ។

ខ្ញុំនឹងធ្វើចម្មសញ្ញត្ត ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកបដោយ  
និទ្ទេស តាមគ្នាបេសបទក្រិដ្ឋ មាន ឃ ។

(៦) ខ្ញុំនឹងស្តារភេសដ្ឋក្នុងខ្លួន ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកប  
ដោយនិទ្ទេស តាមគ្នាបេសបទក្រិដ្ឋ មានប្តីខ្លួន ។

ខ្ញុំនឹងធ្វើភេសដ្ឋក្នុងខ្លួន ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកបដោយ  
និទ្ទេស តាមគ្នាបេសបទក្រិដ្ឋ មាន ឃ ។

(៧) ខ្ញុំនឹងស្តារកបិណខន្តៈ ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកបដោយ  
និទ្ទេស តាមគ្នាបេសបទក្រិដ្ឋ មានប្តីខ្លួន ។

ខ្ញុំនឹងធ្វើកបិណខន្តៈ ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកបដោយ  
និទ្ទេស ឯតាមគ្នាបេសបទក្រិដ្ឋ មិនមានកបិណខន្តៈនោះទេ ។

ទម្រង់ប្រតិបត្តិការ ប្រតិបត្តិការ

(៨) ចីវរសញ្ញា បុគ្គលិក សំណង់ សំណើ  
សម្រាប់ប្រតិបត្តិការ ក្នុង អាជ្ញាធរ ។

ចីវរសញ្ញា វិស្វកម្មស្នូល សំណង់ សំណើ ស-  
ម្រាប់ប្រតិបត្តិការ ក្នុង អាជ្ញាធរ ។

(៩) ចម្រុះប្រតិបត្តិការ បុគ្គលិក សំណង់ សំណើ  
សម្រាប់ប្រតិបត្តិការ ក្នុង អាជ្ញាធរ ។

ចម្រុះប្រតិបត្តិការ វិស្វកម្មស្នូល សំណង់ សំណើ ស-  
ម្រាប់ប្រតិបត្តិការ ក្នុង អាជ្ញាធរ ។

(១០) កោសិកា បុគ្គលិក សំណង់ សំណើ  
សម្រាប់ប្រតិបត្តិការ ក្នុង អាជ្ញាធរ ។

កោសិកា វិស្វកម្មស្នូល សំណង់ សំណើ ស-  
ម្រាប់ប្រតិបត្តិការ ក្នុង អាជ្ញាធរ ។

(១១) កម្មវិធីប្រតិបត្តិការ បុគ្គលិក សំណង់ សំណើ  
សម្រាប់ប្រតិបត្តិការ ក្នុង អាជ្ញាធរ ។

កម្មវិធីប្រតិបត្តិការ វិស្វកម្មស្នូល សំណង់ សំណើ ស-  
ម្រាប់ប្រតិបត្តិការ ក្នុង អាជ្ញាធរ ។

ទម្រង់ប្រតិបត្តិការ ប្រតិបត្តិការ

(៨) ខ្លឹមសារប្រតិបត្តិការ (ចីវរសញ្ញា) ដែលប្រកបដោយនិទាន  
ប្រកបដោយនិទាន អាជ្ញាធរសំបុត្រ មានប្រតិបត្តិការ ។

ខ្លឹមសារប្រតិបត្តិការ ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកបដោយ  
និទាន អាជ្ញាធរសំបុត្រ មាន ៣ ។

(៩) ខ្លឹមសារចម្រុះប្រតិបត្តិការ ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកប  
ដោយនិទាន អាជ្ញាធរសំបុត្រ មានប្រតិបត្តិការ ។

ខ្លឹមសារចម្រុះប្រតិបត្តិការ ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកបដោយ  
និទាន អាជ្ញាធរសំបុត្រ មាន ១ ។

(១០) ខ្លឹមសារកោសិកាប្រតិបត្តិការ ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកប  
ដោយនិទាន អាជ្ញាធរសំបុត្រ មានប្រតិបត្តិការ ។

ខ្លឹមសារកោសិកាប្រតិបត្តិការ ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកបដោយ  
និទាន អាជ្ញាធរសំបុត្រ មាន ១ ។

(១១) ខ្លឹមសារកម្មវិធីប្រតិបត្តិការ ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកបដោយ  
និទាន អាជ្ញាធរសំបុត្រ មានប្រតិបត្តិការ ។

ខ្លឹមសារកម្មវិធីប្រតិបត្តិការ ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកបដោយនិទាន  
អាជ្ញាធរសំបុត្រ មាន ១ ។



(១២) ភារិកសិក្ខា ចុច្ឆិស្សំ សនិទានំ សនិទ្កេសំ  
សម្មាសម្ពាសំ កាតិ អាចត្តិយោ ។

ភារិកសិក្ខា វិស្សាដ្ឋិស្សំ សនិទានំ សនិទ្កេសំ ស-  
ម្មាសម្ពាសំ ឯកា អាចត្តិ ។

(១៣) សម្មាសម្ពាសំ ចុច្ឆិស្សំ សនិទានំ សនិទ្កេសំ  
សម្មាសម្ពាសំ កាតិ អាចត្តិយោ ។

សម្មាសម្ពាសំ វិស្សាដ្ឋិស្សំ សនិទានំ សនិទ្កេសំ ស-  
ម្មាសម្ពាសំ ឯកា អាចត្តិ ។

(១៤) សម្មិ ចុច្ឆិស្សំ សនិទានំ សនិទ្កេសំ ស-  
ម្មាសម្ពាសំ កាតិ អាចត្តិយោ ។

សម្មិ វិស្សាដ្ឋិស្សំ សនិទានំ សនិទ្កេសំ សម្មាស-  
ម្ពាសំ ទ្វេ អាចត្តិយោ ។

(១៥) ទុទ្កកវត្ថុកំ ចុច្ឆិស្សំ សនិទានំ សនិទ្កេសំ  
សម្មាសម្ពាសំ កាតិ អាចត្តិយោ ។

ទុទ្កកវត្ថុកំ វិស្សាដ្ឋិស្សំ សនិទានំ សនិទ្កេសំ ស-  
ម្មាសម្ពាសំ តិស្សា អាចត្តិយោ ។

(១២) ខ្ញុំនឹងស្រាវជ្រាវក្នុងក្រុម: ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកប  
ដោយនិទ្ទេស អាចត្តិរបស់បទក្រិដ្ឋ មានប្តីនាង ។

ខ្ញុំនឹងត្រូវយល់វិស្វក្កុស្ត: ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកបដោយ  
និទ្ទេស អាចត្តិរបស់បទក្រិដ្ឋ មាន ១ ។

(១៣) ខ្ញុំនឹងស្រាវជ្រាវក្នុងក្រុម: ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកប  
ដោយនិទ្ទេស អាចត្តិរបស់បទក្រិដ្ឋ មានប្តីនាង ។

ខ្ញុំនឹងត្រូវយល់សម្មាសម្ពាសំ: ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកបដោយ  
និទ្ទេស អាចត្តិរបស់បទក្រិដ្ឋ មាន ១ ។

(១៤) ខ្ញុំនឹងស្រាវជ្រាវក្នុងក្រុម: ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកប  
ដោយនិទ្ទេស អាចត្តិរបស់បទក្រិដ្ឋ មានប្តីនាង ។

ខ្ញុំនឹងត្រូវយល់សម្មាសម្ពាសំ: ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកបដោយ  
និទ្ទេស អាចត្តិរបស់បទក្រិដ្ឋ មាន ២ ។

(១៥) ខ្ញុំនឹងស្រាវជ្រាវក្នុងក្រុម: ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកប  
ដោយនិទ្ទេស អាចត្តិរបស់បទក្រិដ្ឋ មានប្តីនាង ។

ខ្ញុំនឹងត្រូវយល់ទុទ្កកវត្ថុកំ: ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកបដោយ  
និទ្ទេស អាចត្តិរបស់បទក្រិដ្ឋ មាន ៣ ។

[១៦] សេនាសង់ បុត្រិយ្យ សនិទានំ សនិទេសំ

សមុត្តរាដ្ឋបទានំ កតិ អាមត្តិយោ ។

សេនាសង់ វិស្សន្តិស្សំ សនិទានំ សនិទេសំ

សមុត្តរាដ្ឋបទានំ កស្សេន អាមត្តិយោ ។

[១៧] សង្ឃកេនំ បុត្រិយ្យ សនិទានំ សនិទេសំ

សមុត្តរាដ្ឋបទានំ កតិ អាមត្តិយោ ។

សង្ឃកេនំ វិស្សន្តិស្សំ សនិទានំ សនិទេសំ

សមុត្តរាដ្ឋបទានំ ទ្វេ អាមត្តិយោ ។

[១៨] សមាចារំ បុត្រិយ្យ សនិទានំ សនិទេសំ

សមុត្តរាដ្ឋបទានំ កតិ អាមត្តិយោ ។

សមាចារំ វិស្សន្តិស្សំ សនិទានំ សនិទេសំ ស-

មុត្តរាដ្ឋបទានំ ឯកា អាមត្តិ ។

[១៩] វេយ្យំ បុត្រិយ្យ សនិទានំ សនិទេសំ

សមុត្តរាដ្ឋបទានំ កតិ អាមត្តិយោ ។

វេយ្យំ វិស្សន្តិស្សំ សនិទានំ សនិទេសំ សមុត្ត-

រាដ្ឋបទានំ ឯកា អាមត្តិ ។

[១៦] ខ្ញុំនឹងសួរសេនាសង់ក្នុងក្រុង ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកប  
ដោយនិទេស អាមត្តិរបស់បទគ្រិដ្ឋ មានប៉ុន្មាន ។

ខ្ញុំនឹងឆ្លើយសេនាសង់ក្នុងក្រុង ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកបដោយ  
និទេស អាមត្តិរបស់បទគ្រិដ្ឋ មាន ៣ ។

[១៧] ខ្ញុំនឹងសួរសង្ឃកេនក្នុងក្រុង ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកប  
ដោយនិទេស អាមត្តិរបស់បទគ្រិដ្ឋ មានប៉ុន្មាន ។

ខ្ញុំនឹងឆ្លើយសង្ឃកេនក្នុងក្រុង ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកបដោយ  
និទេស អាមត្តិរបស់បទគ្រិដ្ឋ មាន ២ ។

[១៨] ខ្ញុំនឹងសួរសមាចារ (វិស្សន្តិស្ស) ដែលប្រកបដោយនិទាន  
ប្រកបដោយនិទេស អាមត្តិរបស់បទគ្រិដ្ឋ មានប៉ុន្មាន ។

ខ្ញុំនឹងឆ្លើយសមាចារ ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកបដោយ  
និទេស អាមត្តិរបស់បទគ្រិដ្ឋ មាន ១ ។

[១៩] ខ្ញុំនឹងសួរវេយ្យំក្នុងក្រុង ដែលប្រកបដោយនិទាន  
ប្រកបដោយនិទេស អាមត្តិរបស់បទគ្រិដ្ឋ មានប៉ុន្មាន ។

ខ្ញុំនឹងឆ្លើយវេយ្យំក្នុងក្រុង ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកប  
ដោយនិទេស អាមត្តិរបស់បទគ្រិដ្ឋ មាន ១ ។

(២០) ភិក្ខុជំទង្គកំ បុត្តិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ សមុត្តរាដ្ឋបទានំ ភាវិ អាបត្តិយោ ។

ភិក្ខុជំទង្គកំ វិស្សជ្ជិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ សមុត្តរាដ្ឋបទានំ ទ្វេ អាបត្តិយោ ។

(២១) បញ្ចសតិកំ បុត្តិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ សមុត្តរាដ្ឋបទានំ ភាវិ អាបត្តិយោ ។

បញ្ចសតិកំ វិស្សជ្ជិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ សមុត្តរាដ្ឋបទានំ ធន្តិ ភត្តិ<sup>(១)</sup> អាបត្តិ ។

(២២) សត្តសតិកំ បុត្តិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ សមុត្តរាដ្ឋបទានំ ភាវិ អាបត្តិយោ ។

សត្តសតិកំ វិស្សជ្ជិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ សមុត្តរាដ្ឋបទានំ ធន្តិ ភត្តិ<sup>(២)</sup> អាបត្តិ ។

ទន្ធចត្តា<sup>(៣)</sup> វិនិច្ឆ័យ ចរមា ។

តស្សន្ទានំ

(២៣) ឧបសម្បទុណោសនំ<sup>(៤)</sup>

វិស្សបទា បរិវារា<sup>(៥)</sup>

១-២ ឃ. ឆ. ៤ កតមា ។ ៣ ឃ. ទន្ធចត្តាវិ ។ ៤ ឃ. ឧបសម្បទុណោសនំ ។ ៥ ឃ. វិស្សបទាយិកកត្តា ។

(២០) ខ្ញុំនឹងស្នូកេតុនិទ្ធកៈ ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកបដោយនិទ្ទេស អាបត្តិរបស់បទគ្រឹះ មានប៉ុន្មាន ។

ខ្ញុំនឹងធ្វើយកេតុនិទ្ធកៈ ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកបដោយនិទ្ទេស អាបត្តិរបស់បទគ្រឹះ មាន ២ ។

(២១) ខ្ញុំនឹងស្នូបញ្ចសតិកត្តន្តៈ ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកបដោយនិទ្ទេស អាបត្តិរបស់បទគ្រឹះ មានប៉ុន្មាន ។

ខ្ញុំនឹងធ្វើយបញ្ចសតិកត្តន្តៈ ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកបដោយនិទ្ទេស អាបត្តិរបស់បទគ្រឹះ មិនមានក្នុងបញ្ចសតិកត្តន្តៈនោះទេ ។

(២២) ខ្ញុំនឹងស្នូសត្តសតិកត្តន្តៈ ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកបដោយនិទ្ទេស អាបត្តិរបស់បទគ្រឹះ មានប៉ុន្មាន ។

ខ្ញុំនឹងធ្វើយសត្តសតិកត្តន្តៈ ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកបដោយនិទ្ទេស អាបត្តិរបស់បទគ្រឹះ មិនមានក្នុងសត្តសតិកត្តន្តៈនោះទេ ។

ចប់ ទន្ធចត្តា ទី ១ ។

ទុយាម គឺ ចង្ហើររឿងនៃពាក្យស្នូអំពីទន្ធកៈនោះ

(២៣) (ទន្ធកៈ ២២ គឺ) ឧបសម្បទានិទ្ធកៈ ១ ទាមុសត្តន្តៈ ១ វិស្សបទាយិកត្តន្តៈ ១ បរិវារានិទ្ធកៈ ១



ឧទ្ធរណ៍ ឧបាសម

ធម្មតេសង្ខារបិបា  
 ទីវំ ចម្បយ្យកោន ច  
 កោសម្ពិក្ខុក្ខណំ កម្ពំ  
 ចារិកសិសមុច្ចយា  
 សមណំ ទុក្ខកា សេនា  
 សង្ខារេនសមាចរ<sup>(១)</sup> ។  
 មេចំ ភិក្ខុនិទត្តា  
 មត្តាសន្តសគេន ជាតិ ។

---

១ ឧ. ឆ. សង្ឃបរិទេស សមាចរា ។

ឧទ្ធរណ៍ ឧបាសម

ចម្បក្ខណៈ ១ រកសង្ខារក្ខណៈ ១ កម្ពិក្ខុក្ខណៈ ១ ចារិកក្ខណៈ ១  
 ចម្បយ្យក្ខណៈ ១ កោសម្ពិក្ខុក្ខណៈ ១ កម្ពក្ខណៈ ១ ចារិកសិក-  
 ក្ខណៈ ១ សមុច្ចយក្ខណៈ ១ សមេចក្ខណៈ ១ ទុក្ខករក្ខណៈ ១  
 សេនាសម្ពក្ខណៈ ១ សង្ខារេនក្ខណៈ ១ សមាចារ ភិក្ខុ-  
 ក្ខណៈ ១ ។ បុរិកោក្ខណៈ ១ ភិក្ខុនិទត្តក្ខណៈ ១ ចារិកសិ-  
 ក្ខណៈ ១ សក្កសិកក្ខណៈ ១ ។

ឯកុត្តរិក៍

[២២] អាមត្តិកា ធម្មា ជាធិតញ្ច ។ អធាបត្តិ-

កា ធម្មា ជាធិតញ្ច ។ អាមត្តិ ជាធិតញ្ច ។ អធាបត្តិ

ជាធិតញ្ច ។ លហុកា អាមត្តិ ជាធិតញ្ច ។ កុសា

អាមត្តិ ជាធិតញ្ច ។ សាវសេសា អាមត្តិ ជាធិតញ្ច ។

អនវសេសា អាមត្តិ ជាធិតញ្ច ។ ទុដ្ឋល្លា អាមត្តិ ជា-

ធិតញ្ច ។ អទុដ្ឋល្លា អាមត្តិ ជាធិតញ្ច ។ សប្បជីកម្មា

អាមត្តិ ជាធិតញ្ច ។ អប្បជីកម្មា អាមត្តិ ជាធិតញ្ច ។

ទេសនាតាមិទិ អាមត្តិ ជាធិតញ្ច ។ អទេសនាតាមិទិ

អាមត្តិ ជាធិតញ្ច ។ អន្តរយិកា អាមត្តិ ជាធិតញ្ច ។

ឯកុត្តរិក៍

[២២] ភិក្ខុត្រូវស្គាល់ធម៌ ដែលធ្វើឲ្យមានភាមត្តិ<sup>(១)</sup> ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់  
ធម៌ដែលធ្វើមិនឲ្យមានភាមត្តិ<sup>(២)</sup> ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់ភាមត្តិ<sup>(៣)</sup> ។ ភិក្ខុត្រូវ  
ស្គាល់អនាមត្តិ<sup>(៤)</sup> ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់លហុកាមត្តិ(ភាមត្តិស្រាល) ។ ភិក្ខុត្រូវ  
ស្គាល់គុកាមត្តិ (ភាមត្តិគួន) ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់សាវសេសាមត្តិ (លើកវៃ  
កាមត្តិបារមីកាចេញ) ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់អនវសេសាមត្តិ (ភាមត្តិបារមីកា) ។  
ភិក្ខុត្រូវស្គាល់ទុដ្ឋល្លាមត្តិ គឺ ភាមត្តិ ២ គឺ ភាមត្តិ ២ ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់  
អទុដ្ឋល្លាមត្តិ គឺ ភាមត្តិ ៥ គឺ ភាមត្តិ ៥ ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់ភាមត្តិសំដែង  
ចេញបាទ ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់ភាមត្តិសំដែងចេញមិនបាទ ។ ភិក្ខុត្រូវ  
ស្គាល់ភាមត្តិដែលជាទេសនាតាមិទិ ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់ភាមត្តិដែលមិនមែន  
ជាទេសនាតាមិទិ ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់ភាមត្តិ ដែលធ្វើឲ្យសេចក្តីអន្តរាយ<sup>(៥)</sup> ។

១ ឧត្តរិកា ៣ លម្អន្តនៃភាមត្តិ ៦ ហេតុ ធម៌ធ្វើឲ្យមានភាមត្តិ ព្រោះភិក្ខុដែលត្រូវ  
ភាមត្តិគោរ តោយសមុត្តិ ៦ ដេរេង ។ ២ លម្អន្តៈចាំ ៧ ហេតុ ធម៌ធ្វើមិនឲ្យមាន  
ភាមត្តិ ។ ៣ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់ភាមត្តិដែលមានក្នុងសិច្ចាចទនោះច មិនក្នុងវិក្ក ។ ៤ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់អនា-  
មត្តិតោយធម៌ថា បើប្តីមិនត្រេកអរមិនមានភាមត្តិ ដូច្នោះគឺធម៌ ។ ៥ ភាមត្តិលក់ដែល  
ភិក្ខុត្រូវក្នុងក្រុងតោយ តែធម៌សេចក្តីអន្តរាយផលវាចស្មុតិទិក្រុះក្រុះ ភាមត្តិគោរល្មោះ  
៣ ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ។

អន្តរាយិកា អាចត្តិ ជាជិតព្វា ។ សាវ័ជ្ជប្បញ្ញត្តិ អា-

ចត្តិ ជាជិតព្វា ។ អនវ័ជ្ជប្បញ្ញត្តិ អាចត្តិ ជាជិតព្វា ។

កិរិយេតា សមុជ្ជិតា អាចត្តិ ជាជិតព្វា ។ អកិរិយេតោ

សមុជ្ជិតា អាចត្តិ ជាជិតព្វា ។ កិរិយាកិរិយេតោ ស-

មុជ្ជិតា អាចត្តិ ជាជិតព្វា ។ បុព្វាចត្តិ ជាជិតព្វា ។

អបរាចត្តិ ជាជិតព្វា ។ បុព្វាចត្តិ អន្តរាចត្តិ ជាជិ-

តព្វា ។ អបរាចត្តិ អន្តរាចត្តិ ជាជិតព្វា ។ ទេសិកា

គណាធុបតា អាចត្តិ ជាជិតព្វា ។ ទេសិកា ១ គណ-

ភិក្ខុក្រវ័ស្តាល់ភាបត្តិ ដែលមិនធ្វើនូវសេចក្តីអន្តរាយិកា<sup>(១)</sup> ។ ភិក្ខុក្រវ័ស្តាល់

ភាបត្តិ ដែលជាសាវ័ជ្ជប្បញ្ញត្តិ<sup>(២)</sup> ។ ភិក្ខុក្រវ័ស្តាល់ភាបត្តិដែលជាអន-

វ័ជ្ជប្បញ្ញត្តិ<sup>(៣)</sup> ។ ភិក្ខុក្រវ័ស្តាល់ភាបត្តិ ដែលតាំងឡើងអំពីការធ្វើ (ដូច

យ៉ាងបារមីភាបត្តិ) ។ ភិក្ខុក្រវ័ស្តាល់ភាបត្តិ ដែលតាំងឡើងអំពីការមិន

ធ្វើ (ដូចជាភិក្ខុក្រវ័ស្តាល់ភាបត្តិព្រោះមិនអធិដ្ឋានចិវ) ។ ភិក្ខុក្រវ័ស្តាល់ភាបត្តិ

ដែលតាំងឡើងអំពីការធ្វើនឹងការមិនធ្វើ (ដូចក្នុងកុដិការសិក្ខាបទ) ។

ភិក្ខុក្រវ័ស្តាល់ភាបត្តិខាងដើម គឺភាបត្តិដែលភិក្ខុក្រវ័ស្តាល់ ។ ភិក្ខុក្រវ័

ស្តាល់ភាបត្តិខាងចុង គឺភាបត្តិដែលក្រវ័ស្តាល់ភាបត្តិ ។ ភិក្ខុក្រវ័ស្តាល់

ភាបត្តិជាចន្លោះនៃភាបត្តិខាងដើម<sup>(៤)</sup> ។ ភិក្ខុក្រវ័ស្តាល់ភាបត្តិជាចន្លោះ

នៃភាបត្តិខាងចុង<sup>(៥)</sup> ។ ភិក្ខុក្រវ័ស្តាល់ភាបត្តិដែលខ្លួនសរសេរដោយ ជា

ភាបត្តិក្នុងកិរិយាព័ គឺជាភិក្ខុក្រវ័ស្តាល់ ។ ភិក្ខុក្រវ័ស្តាល់ភាបត្តិ

១ ភាបត្តិដែលជាបណ្ណតិវន្តៈ បើកិច្ចក្នុងដោយមិននឹង ក៏មិនធ្វើសេចក្តីអន្តរាយិកាសំស្ស័និង ព្រះធីតានឿយ ។ ២ សាវ័ជ្ជប្បញ្ញត្តិ គឺភាបត្តិដែលជាលោកវន្តៈ ។ ៣ អនវ័ជ្ជប្បញ្ញត្តិ គឺភាបត្តិជាបណ្ណតិវន្តៈ ។ ៤ ភាបត្តិជាចន្លោះនៃភាបត្តិដើម គឺបរិសុទ្ធ ព្រោះមូលាយ- បរិសុទ្ធ ។ ៥ ភាបត្តិជាចន្លោះនៃភាបត្តិចុង គឺបរិសុទ្ធព្រោះជាទទួលអស្ស័យមោធាន តែ ក្នុងអង្គការ ក្រុម ពន្យល់ថា ភាបត្តិជាចន្លោះនៃភាបត្តិខាងដើមនោះ គឺភាបត្តិដែលភិក្ខុក្រវ័ស្តាល់ បរិសុទ្ធ ២ ភាបត្តិជាចន្លោះនៃភាបត្តិខាងចុងនោះ គឺភិក្ខុក្រវ័ស្តាល់ដែលប្រព្រឹត្តមានភូ ។

ធុរកា អាចត្តិ ជាធិតញ្ច ។ បញ្ញត្តិ ជាធិតញ្ច ។ អ-  
 ធុរញ្ញត្តិ ជាធិតញ្ច ។ អធុរញ្ញត្តិ ជាធិតញ្ច ។  
 សព្វត្ថប្បញ្ញត្តិ ជាធិតញ្ច ។ បទេសប្បញ្ញត្តិ ជាធិតញ្ច ។  
 សាធារណប្បញ្ញត្តិ ជាធិតញ្ច ។ អសាធារណប្បញ្ញត្តិ  
 ជាធិតញ្ច ។ ឯកតោបញ្ញត្តិ ជាធិតញ្ច ។ ឧបតោ-  
 បញ្ញត្តិ ជាធិតញ្ច ។ ឥន្ទ្រវង្ខា អាចត្តិ ជាធិតញ្ច ។  
 អឥន្ទ្រវង្ខា អាចត្តិ ជាធិតញ្ច ។ តិហិប្បដិសញ្ញត្តា  
 អាចត្តិ ជាធិតញ្ច ។ ឧ តិហិប្បដិសញ្ញត្តា អាចត្តិ ជាធិ-  
 តញ្ច ។ ធិយតា អាចត្តិ ជាធិតញ្ច ។ អធិយតា អា-  
 ចត្តិ ជាធិតញ្ច ។ អាធិគារោ បុគ្គលោ ជាធិតញ្ច ។  
 អអាធិគារោ បុគ្គលោ ជាធិតញ្ច ។ អធិន្ទ្រាចត្តិកោ  
 បុគ្គលោ ជាធិតញ្ច ។ អតិណ្ណាចត្តិកោ បុគ្គលោ ជា-  
 ធិតញ្ច ។ ហោធិកោ បុគ្គលោ ជាធិតញ្ច ។ ធុធិតកោ  
 បុគ្គលោ ជាធិតញ្ច ។ អធុធុហោធិកោ បុគ្គលោ ជា-  
 ធិតញ្ច ។ អធុធុធុធិតកោ បុគ្គលោ ជាធិតញ្ច ។

វេលខ្មសំវេលាយ ត្រៃមិទ្ធស្វេសំវិយាកបំ(វេតន្ត្រៈ) ។ ភិក្ខុ  
 ត្រូវស្គាល់បញ្ញត្តិ ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់អធុរញ្ញត្តិ ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់អធុរញ្ញ-  
 ត្តិ ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់សព្វត្ថប្បញ្ញត្តិ ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់បទេសប្បញ្ញ-  
 ត្តិ ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់សាធារណប្បញ្ញត្តិ ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់អសាធារណប្ប-  
 ញ្ញត្តិ ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់ឯកតោបញ្ញត្តិ ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់ឧបតោបញ្ញត្តិ ។  
 ភិក្ខុត្រូវស្គាល់តិហិប្បដិសញ្ញត្តិ ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់ធិយតា ។ ភិក្ខុត្រូវ  
 ស្គាល់អាចត្តិ ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់អាចត្តិ ដែលបដិសិយ្យក្នុងវេលាស្រពាស្ត ។ ភិក្ខុត្រូវ  
 ស្គាល់អាចត្តិ ដែលបដិសិយ្យក្នុងវេលាស្រពាស្ត ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់អាចត្តិ  
 ដែលទៀង គឺអធុរញ្ញត្តិ ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់អាចត្តិ ដែលមិនទៀង គឺ  
 ត្រូវអធុរញ្ញត្តិ ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់បុគ្គល ដែលធ្វើខុស ភាវីយើម  
 បញ្ញត្តិ ( អាទិកម្មិកបុគ្គល ) ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់បុគ្គល ដែលមិនធ្វើខុស  
 ភាវីយើមបញ្ញត្តិ ( អធុរញ្ញត្តិការបុគ្គល ) ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់បុគ្គល អ្នក  
 ត្រូវអាចត្តិមិនបានជាធិត ( ត្រូវអាចត្តិម្នាក់ ) ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់បុគ្គល អ្នក  
 ត្រូវអាចត្តិរឿយ ។ ( ត្រូវជាធិត ) ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់បុគ្គល អ្នកចោទ ។  
 ភិក្ខុត្រូវស្គាល់បុគ្គល ដែលគេចោទ ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់បុគ្គល អ្នកចោទមិន  
 ត្រូវអាចត្តិ ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់បុគ្គល ដែលគេចោទមិនត្រូវអាចត្តិ ។

ឯកសារី ព្រះរាជ

ឧត្តបោទនោ បុត្តលោ ជាធិតព្វា ។ ឧត្តទុដ្ឋិកកោ  
 បុត្តលោ ជាធិតព្វា ។ ធិយនោ បុត្តលោ ជាធិតព្វា ។  
 អធិយនោ បុត្តលោ ជាធិតព្វា ។ កត្វាបត្តិកោ បុត្តលោ  
 ជាធិតព្វា ។ អកត្វាបត្តិកោ បុត្តលោ ជាធិតព្វា ។  
 ឧត្តិក្កកោ បុត្តលោ ជាធិតព្វា ។ អធិត្តិក្កកោ  
 បុត្តលោ ជាធិតព្វា ។ ធាសិកកោ បុត្តលោ ជាធិ-  
 តព្វា ។ អធាសិកកោ បុត្តលោ ជាធិតព្វា ។ ស-  
 មាធាសិកកោ បុត្តលោ ជាធិតព្វា ។ ធាធាសិក-  
 កោ បុត្តលោ ជាធិតព្វា ។ វេបនំ ជាធិតព្វា ។

ឯកំ ឧដ្ឋិកំ ។

កស្សន្តានំ

- (២៥) កក កាបត្តិ លហុកា
- សាវសេសា ច ឧដ្ឋល្លា
- បដិកម្មនេសនា ច

ឯកសារី ព្រះរាជ

ភិក្ខុត្រូវស្គាល់បុគ្គលអ្នកចោទត្រូវកាធិមំ ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់បុគ្គលដែលគេ  
 ចោទត្រូវកាធិមំ ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់ឱយកបុគ្គល (ដែលប្រកបដោយមិច្ឆក្ក-  
 ឱយកធម៌ ឬសម្បត្តិឱយកធម៌) ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់អធិយកបុគ្គល ។ ភិក្ខុត្រូវ  
 ស្គាល់បុគ្គលដែលគួរដល់កាបត្តិ ភិក្ខុកសាវ័ក ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់បុគ្គលដែល  
 មិនគួរដល់កាបត្តិ ភិក្ខុព្រះពុទ្ធនឹងព្រះបេតិកភ័ណ្ឌ ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់បុគ្គល  
 ដែលសង្ស័យទុក្ខបធិយកម្ម ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់បុគ្គលដែលសង្ស័យមិនបានធ្វើ  
 ទុក្ខបធិយកម្ម ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់បុគ្គលដែលសង្ស័យឱវិជ្ជាសៈចេញហើយ ។  
 ភិក្ខុត្រូវស្គាល់បុគ្គលដែលសង្ស័យមិនបានឱវិជ្ជាសៈចេញ ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់  
 បុគ្គលមានសិវសស្សីតា ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់បុគ្គលមានសិវសស្សីនិ ។ ត្នា ។  
 ភិក្ខុត្រូវស្គាល់វិធីបញ្ចប់បាតិទោកុ ។

បថ ឯករៈ (ត្រកម្មយ) ។

ទុក្ខាន ភិបត្តិវ្យាជ័នឯករៈ ( ត្រកម្មយ ។ ) ទោដ្ឋេច្ឆេ  
 [ ២៨ ] ហេតុដែលធ្វើឱ្យមានកាបត្តិ ១ លហុកាបត្តិ ១ លា-  
 វសសាបត្តិ ១ ទុដ្ឋល្លាបត្តិ ១ កាបត្តិដែលគួរសំដែងចេញ  
 បាន ១ កាបត្តិដែលជាទេសនាភាមិនី ១ កាបត្តិដែលធ្វើ

អន្តរវដ្តកិរិយា<sup>(១)</sup>  
 កិរិយាកិរិយា<sup>(២)</sup> ចុត្តា  
 អន្តរ កណ្តាបតា  
 ចញ្ញត្តាធម្មតា<sup>(៣)</sup> សញ្ញា  
 សាធារណៈ ច ឯកតោ  
 ធុដ្ឋល្លា ភិហិ ធិយតា ច  
 អាធិអធិច្ចុតោនតោ  
 អធម្មធម្មធិយតោ  
 អកញ្ញាត្តិក្ខណសិកោ ។  
 សមាធំ បធម៌តោ  
 ធុទ្ធាធំ ឯកតោ<sup>(៤)</sup> កំណតិ ។

(២៦) អន្តរវដ្តកិរិយា អន្តរវដ្តកិរិយា ច  
 សញ្ញាវិមោក្ខា ។ អន្តរវដ្តកិរិយា លទ្ធសមាបត្តិកស្ស  
 អន្តរវដ្តកិរិយា ច លទ្ធសមាបត្តិកស្ស ។ អន្តរវដ្តកិរិយា  
 សន្តម្មប្បជ័សញ្ញា អន្តរវដ្តកិរិយា អសន្តម្មប្បជ័សញ្ញា ។

១ ១. អ. អន្តរវដ្តកិរិយា ។ ២ ១. កិរិយាកិរិយាចុត្តា ។ ២. កិរិយាកិរិយា ចុត្តា ។  
 ៣ ១. ចញ្ញត្តិ អនាធម្មតា ។ ៤ ១. ឯ. ឯកតោ ។

សេចក្តីអន្តរវដ្ត ១ អាបត្តិដែលជាសាវ័ច្ចប្បញ្ញត្តិ ១ អាបត្តិ  
 ដែលគាំទ្រឲ្យដំណើរការធ្វើ ១ អាបត្តិដែលគាំទ្រឲ្យដំណើរការធ្វើ  
 ចំណីការមិនធ្វើ ១ អាបត្តិវាងវាងមិនធ្វើ ១ អាបត្តិជាចន្លោះ ១ អាបត្តិ  
 គួរដល់កិរិយារបស់ ១ ចញ្ញត្តិ ១ អនុប្បញ្ញត្តិ ១ អនុប្បន្ត-  
 ប្បញ្ញត្តិ ១ សព្វអនុប្បញ្ញត្តិ ១ សាធារណប្បញ្ញត្តិ ១ អសាធារ-  
 ណប្បញ្ញត្តិ ១ ខែភាវណា ១ ទុដ្ឋលាបត្តិ ១ អាបត្តិដែល  
 បដិសំយោគដោយគ្រូបាស្ត ១ អាបត្តិទៀង ១ អាចិកម្មិត-  
 បុគ្គល ១ បុគ្គលអ្នកត្រូវអាបត្តិមិនជាទិច ១ បុគ្គលអ្នកបោះ ១  
 បុគ្គលអ្នកបោះមិនអាមចម ១ បោះភាមធម៌ ១ ធិយកបុគ្គល  
 ១ បុគ្គលមិនគួរដល់អាបត្តិ ១ បុគ្គលដែលសន្សំធ្វើទុក្ខប-  
 រិយកម្ម ១ បុគ្គលដែលសន្សំឱ្យវិនាស ១ បុគ្គលមានសំព័ស  
 ស្មើគ្នា ១ វិចេញបំបាត់មោក្ខ ១ នេះជាទុក្ខានក្នុងភ្នែកមួយ ។ ។

(២៦) អាបត្តិជាសញ្ញាវិមោក្ខ (សច្ចក្កតៈ) កំណត អាបត្តិជា  
 នោសញ្ញាវិមោក្ខ (អច្ចក្កតៈ) កំណត ។ អាបត្តិត្រូវដល់កិរិយាដែលបានសមា-  
 បត្តិកំណត អាបត្តិត្រូវដល់កិរិយាដែលមិនបានសមាបត្តិកំណត ។ អាបត្តិ  
 ដែលប្រកបនឹងព្រះសច្ចម្មតំណត អាបត្តិដែលប្រកបនឹងអសច្ចម្មតំណត ។

ឯកស្តី រឿង សម្រាប់ប្រយោជន៍សត្វត្រាវត

អត្តាបត្តិ សម្រាប់ប្រយោជន៍សត្វត្រាវត អត្តាបត្តិ បរមវិញ្ញាណប្ប-  
 ដិសញ្ញត្តា ។ អត្តាបត្តិ សម្រាប់ប្រយោជន៍សត្វត្រាវត អត្តាបត្តិ  
 បរមវិញ្ញាណប្បដិសញ្ញត្តា ។ អត្តិ សង្ខារ កណ្តាល កណ្តាល  
 អាចត្តិ អាចត្តិ អត្តិ ធម្មសា កណ្តាល លហុក អា-  
 ចត្តិ អាចត្តិ ។ អត្តិ ធម្មសា កណ្តាល កណ្តាល អាចត្តិ  
 អាចត្តិ អត្តិ សង្ខារ កណ្តាល លហុក អាចត្តិ អា-  
 ចត្តិ ។ អត្តាបត្តិ ក្នុងតោ អាចត្តិ ទោ វេហាសត-  
 តោ អត្តាបត្តិ វេហាសតតោ អាចត្តិ ទោ ក្នុងតោ ។  
 អត្តាបត្តិ ធិក្កុម្មតោ អាចត្តិ ទោ បរិសទ្ធា អត្តាបត្តិ  
 បរិសទ្ធា អាចត្តិ ទោ ធិក្កុម្មតោ ។ អត្តាបត្តិ អា-  
 និយតោ អាចត្តិ អត្តាបត្តិ អនិយតោ អាចត្តិ ។  
 អត្តាបត្តិ សមាទិយតោ អាចត្តិ អត្តាបត្តិ ឧ សមា-  
 ទិយតោ អាចត្តិ ។ អត្តាបត្តិ កណ្តាល អាចត្តិ  
 អត្តាបត្តិ ឧ កណ្តាល អាចត្តិ ។ អត្តាបត្តិ ទោ  
 អាចត្តិ អត្តាបត្តិ ឧ ទោ អាចត្តិ ។ អត្តាបត្តិ  
 បដិក្កុម្មតោ អាចត្តិ អត្តាបត្តិ ឧ បដិក្កុម្មតោ  
 អាចត្តិ ។ អត្តាបត្តិ បរិភោគន អាចត្តិ អត្តាបត្តិ

ឯកស្តី រឿង (ត្រាវត) អាចត្តិដែលប្រកបដោយគ្រឿងបរិក្ខារផង

អាចត្តិដែលប្រកបដោយគ្រឿងបរិក្ខាររបស់ខ្លួនក៏មាន អាចត្តិដែលប្រកបដោយ  
 គ្រឿងបរិក្ខាររបស់បុគ្គលដទៃក៏មាន ។ អាចត្តិដែលប្រកបដោយបុគ្គល  
 និរន្តរក៏មាន ។ អាចត្តិដែលប្រកបដោយបុគ្គល ក៏អ្នកដទៃក៏មាន ។  
 កិច្ចនិយាយពាក្យសច្ចៈត្រូវគ្រាន់តែក៏មាន កិច្ចនិយាយពាក្យមុសាត្រូវ  
 លហុកក៏មាន ។ កិច្ចនិយាយពាក្យមុសាត្រូវគ្រាន់តែក៏មាន ។  
 កិច្ចនិយាយពាក្យសច្ចៈត្រូវលហុកក៏មាន ។ កិច្ចនិយាយពាក្យមុសាត្រូវ  
 អាចត្តិក៏មាន ទៅលើភាសាសម័យត្រូវអាចត្តិក៏មាន ទៅលើភាសាសត្រូវ  
 អាចត្តិ ទៅលើផែនដីមិនត្រូវអាចត្តិក៏មាន ។ កិច្ចដើរចេញទៅត្រូវ  
 អាចត្តិ ដើរចូលមកមិនត្រូវអាចត្តិក៏មាន ដើរចូលមកត្រូវអាចត្តិ ដើរចេញ  
 ទៅមិនត្រូវអាចត្តិក៏មាន ។ កិច្ចកាន់យកត្រូវអាចត្តិក៏មាន មិនកាន់យកត្រូវ  
 អាចត្តិក៏មាន ។ កិច្ចសមាហារ (វត្ថុ) ត្រូវអាចត្តិក៏មាន មិនសមាហារ (វត្ថុ)  
 ត្រូវអាចត្តិក៏មាន ។ កិច្ចធ្វើត្រូវអាចត្តិក៏មាន មិនធ្វើត្រូវអាចត្តិក៏មាន ។ កិច្ច  
 ឱ្យត្រូវអាចត្តិក៏មាន មិនឱ្យត្រូវអាចត្តិក៏មាន ។ កិច្ចទទួលត្រូវអាចត្តិក៏មាន  
 មិនទទួលត្រូវអាចត្តិក៏មាន ។ កិច្ចត្រូវអាចត្តិព្រោះបរិភោគក៏មាន ត្រូវ





ទ្រេ កម្មសម្បត្តិយោ អបលោកនកម្មស្ស សម្បត្តិ  
 ញត្តិកម្មស្ស សម្បត្តិ ។ អបរាថ ទ្រេ កម្មសម្បត្តិយោ  
 ញត្តិទុតិយកម្មស្ស សម្បត្តិ ញត្តិទតុត្តកម្មស្ស ស-  
 ម្បត្តិ ។ ទ្រេ ចាតាសំវាសកកម្មិយោ អត្តនា វា អត្តា-  
 ចំ ចាតាសំវាសកំ ករោតិ សមត្តោ វា ចំ សង្ខេ-  
 ទក្ខំចតិ អនស្សនេ វា អប្បដិកម្មេ វា អប្បដិសិស្សត្តេ  
 វា ។ ទ្រេ សមាទសំវាសកកម្មិយោ អត្តនា វា អត្តា-  
 ចំ ចាតាសំវាសកំ ករោតិ សមត្តោ វា ចំ សង្ខេ-  
 ទក្ខំត្តំ ឱសារេតិ អនស្សនេ វា អប្បដិកម្មេ វា អប្ប-  
 ដិសិស្សត្តេ វា ។

[ ២៩ ] ទ្រេ ចារាជិកា កិក្ខុនញ កិក្ខុនញ ។ ទ្រេ  
 សង្ខារិសេសា ទ្រេ ឥល្លត្ថយោ ទ្រេ ចាចិក្ខុយោ ទ្រេ ចាជិ-  
 នេសនីយោ ទ្រេ ទុក្ខជា ទ្រេ ទុក្ខាសិកា កិក្ខុនញ កិក្ខុ-  
 នញ សត្ត អាចត្តិយោ សត្ត អាចត្តិក្ខត្តា ។ ធិហរកា-  
 រោហិ សង្ខេ កិដ្ឋតិ កម្មេន វា សលាតត្តាហោន វា ។

សម្បត្តិរបស់កម្មមាន ២ យ៉ាង គឺ សម្បត្តិខេមហលោកនកម្ម ១ សម្បត្តិ  
 ខេញត្តិកម្ម ១ ។ សម្បត្តិរបស់កម្មមាន ២ យ៉ាងដទៃទៀត គឺ សម្បត្តិខេ  
 ញត្តិទុតិយកម្ម ១ សម្បត្តិខេញត្តិទតុត្តកម្ម ១ ។ ភូមិខេតិកុមានសំវាស  
 ជ្រុង ។ គ្នាមាន ២ យ៉ាង គឺ ភិក្ខុធ្វើខ្លួនឱ្យមានសំវាសជ្រុងគ្នា ដោយខ្លួន  
 ឯង ១ សង្ឃប្រមាទ្រៀនគ្នាលើកក្នុងភិក្ខុនោះ ព្រោះមិនឃើញអាចត្តិក្តី ព្រោះ  
 មិនសំដែងអាចត្តិក្តី ព្រោះមិនលរបង ( ចិដ្ឋិកាត្រក់ ) ក្តី ១ ។ ភូមិខេតិកុមាន  
 សំវាសស្មើគ្នាមាន ២ យ៉ាង គឺ ភិក្ខុធ្វើខ្លួនឱ្យមានសំវាសស្មើគ្នា ដោយខ្លួន  
 ឯង ១ សង្ឃប្រមាទ្រៀនគ្នាសូត្រធម្មសារណកម្ម ចំពោះភិក្ខុដែលសង្ឃ  
 លើកក្តីហើយនោះ ព្រោះមិនឃើញអាចត្តិក្តី ព្រោះមិនសំដែងអាចត្តិក្តី  
 ព្រោះមិនលរបង ( ចិដ្ឋិកាត្រក់ ) ក្តី ១ ។

[ ២៩ ] ចារាជិកាមាន ២ យ៉ាងគឺ ចារាជិការបស់ទុកភិក្ខុ ១ ចារាជិកា  
 របស់ពួកភិក្ខុ ១ ។ សង្ឃវិសេសមាន ២ ថ្មល្អថ្មយមាន ២ បាចិក្ខុយៈ  
 មាន ២ បាជិទេសនីយៈមាន ២ ទុក្ខជមាន ២ ទុក្ខាសិកាមាន ២ ភិរបស់  
 ភិក្ខុ ១ របស់ភិក្ខុ ១ មេដាអាចត្តិ វា គឺ ដទៃអាចត្តិទាំង ៧ ។ សង្ឃ  
 ចែកបាយ ដោយភាគ ២ គឺ ដោយកម្ម ១ ដោយការចាស់ស្មារតី ១ ។



(៣១) ទ្រ បដិក្ខេបសាមយោ កាយេន វា បដិក្ខេបសតិ  
 វាចាយ វា បដិក្ខេបសតិ ។ ទ្រ វិស្សារណា អត្ថិ បុគ្គ-  
 លោ អប្បត្តោ វិស្សារណំ ភក្ខេ សង្ខារ វិស្សារេតិ  
 ឯកត្តោ សុវិស្សារិតោ ឯកត្តោ ធុត្ថិស្សារិតោ ។ ទ្រ  
 ឱសារណា អត្ថិ បុគ្គលោ អប្បត្តោ ឱសារណំ ភក្ខេ  
 សង្ខារ ឱសារេតិ ឯកត្តោ សោសារិតោ ឯកត្តោ នោ-  
 សារិតោ ។ ទ្រ បដិក្ខេប កាយេន វា បដិជាតាតិ  
 វាចាយ វា បដិជាតាតិ ។ ទ្រ បដិវិញ្ញាណ កាយេន វា  
 បដិវិញ្ញាណិ កាយេន វា បដិវិញ្ញាណិ ។ ទ្រ  
 បដិក្ខេបា កាយេន វា បដិក្ខេបតិ វាចាយ វា បដិក្ខេ-  
 បតិ ។ ទ្រ ឧបយាតិកា សិក្ខាបយាតិកា ១ ភោត្ត-  
 បយាតិកា ១ ។ ទ្រ ចោទេតា កាយេន វា ចោទេតិ  
 វាចាយ វា ចោទេតិ ។

[៣១] កាយេនយាតិកា ៦ យ៉ាង គឺ កាយេនយាតិកាដោយកាយ ១  
 កាយេនយាតិកាដោយវាចា ។ កាយេនយាតិកាដោយកាយ ៦ យ៉ាង គឺ បុគ្គល  
 មិនផលវិស្សារណាកម្មទៅឡើយ តែបើសង្ខារស្រុតវិស្សារណាកម្មចំពោះ  
 បុគ្គលនោះ បុគ្គលនោះឈ្មោះថាសង្ខារស្រុតវិស្សារណាកម្មហើយដោយ  
 ល្អ ១ បុគ្គលនោះឈ្មោះថាសង្ខារស្រុតវិស្សារណាកម្មហើយកាត្រង់ ១ ។  
 កាយេនយាតិកាដោយវាចា ៦ យ៉ាង គឺ បុគ្គលមិនទាន់ផលវិស្សារណាកម្ម  
 ទៅឡើយ តែបើសង្ខារស្រុតវិស្សារណាកម្ម ចំពោះបុគ្គលនោះ បុគ្គលនោះ  
 ឈ្មោះថាសង្ខារស្រុតវិស្សារណាកម្មហើយដោយល្អ ១ បុគ្គលនោះឈ្មោះ  
 ថាសង្ខារស្រុតវិស្សារណាកម្មហើយកាត្រង់ ១ ។ កាយេនយាតិកា ៦  
 យ៉ាង គឺ ប្តេជ្ញាដោយកាយ ១ ប្តេជ្ញាដោយវាចា ១ ។ កាយេនយាតិកា  
 ៦ យ៉ាង គឺ ទទួលដោយកាយ ១ ទទួលដោយវាចា ១ ។ កាយេនយាតិកា  
 ៦ យ៉ាង គឺ យាតិកាដោយកាយ ១ យាតិកាដោយវាចា ១ ។  
 កាយេនយាតិកា ៦ យ៉ាង គឺ ប្រើប្រាស់សិក្ខា ១ ប្រើប្រាស់ប្រាជ្ញា  
 បរិភោគ (ជាបស្សី ឬបុគ្គល) ១ ។ កាយេនយាតិកា ៦ យ៉ាង គឺ ចោទ  
 ដោយកាយ ១ ចោទដោយវាចា ១ ។

[៣១] ទ្រូ កបិទស្ស មលិពោតា អាវស្សមលិ-  
 ពោតា ច ចីវរមលិពោតា ច ។ ទ្រូ កបិទស្ស  
 អមលិពោតា អាវស្សមលិពោតា ច ចីវរមលិពោតា  
 ច ។ ទ្រូ ចីវរចិ តហមតិកកញ បំសុក្ខលិកកញ ។ ទ្រូ  
 មត្តា អយោមត្តា ច មត្តកាមត្តា ច ។ ទ្រូ មណ្ឌលា-  
 ធិ តិប្បុមយក្ខ សិសមយក្ខ<sup>(៤)</sup> ។ ទ្រូ មត្តស្ស អធិដ្ឋា-  
 តា កាយេន វា អធិដ្ឋតិ វាតាយ វា អធិដ្ឋតិ ។  
 ទ្រូ ចីវរស្ស អធិដ្ឋតា កាយេន វា អធិដ្ឋតិ វាតាយ  
 វា អធិដ្ឋតិ ។ ទ្រូ វិកប្បតា សម្មុទ្ធវិកប្បតា ច  
 មាម្មុទ្ធវិកប្បតា ច ។ ទ្រូ វិទយា ភិក្ខុមក្ខ ភិក្ខុម័-  
 មក្ខ ។ ទ្រូ វិទយេកា មញ្ញត្តក្ខ មញ្ញត្តាទុលោមក្ខ ។  
 ទ្រូ វិទយស្ស សល្លោទា អកម្ម្យេយ សេតុយាតា  
 កម្ម្យេយ មត្តការិកា ។

[៣២] ទ្រូហា កាវេហិ អាមត្តិ អាមដ្ឋតិ កាយេន  
 វា អាមដ្ឋតិ វាតាយ វា អាមដ្ឋតិ ។ ទ្រូហា កាវេហិ

១ ឃ. ម. តិប្បុមយំ សិសមយំ ។

[៣១] មលិពោតាវៃកបិទមាត ២ យ៉ាង គឺ អាវស្សមលិពោត ១  
 ចីវរមលិពោត ១ ។ កាមិទមាតមលិពោតវៃកបិទមាត ២ យ៉ាង គឺ មិទ  
 មាតមលិពោតវិភាស ១ មិទមាតមលិពោតវិភាស ១ ។ ចីវរមាត ២  
 យ៉ាង គឺ មលមកិចីវរ ១ បំសុក្ខលិចីវរ ១ ។ បុត្រមាត ២ យ៉ាង គឺ បុត្រ  
 វិភា ១ បុត្រវិ ១ ។ មណ្ឌលវិភាសបុត្រមាត ២ យ៉ាង គឺ វិភាសបុត្រវិភាស  
 វិភាសវិភាសវិភាស ១ វិភាសវិភាសវិភាស ១ ។ កាមធិដ្ឋាន  
 បុត្រមាត ២ យ៉ាង គឺ អធិដ្ឋានវិភាស ១ អធិដ្ឋានវិភាស ១ ។  
 កាមធិដ្ឋានចីវរមាត ២ យ៉ាង គឺ អធិដ្ឋានវិភាស ១ អធិដ្ឋានវិភាស  
 វិភាស ១ ។ កាវិកប្បមាត ២ យ៉ាង គឺ វិកប្បក្ខន្ធចីវរមាត ១ វិកប្បក្ខន្ធចី  
 វិភាស ១ ។ វិទយមាត ២ យ៉ាង គឺ វិទយរបស់ពួកភិក្ខុ ១ របស់ពួក  
 ភិក្ខុនី ១ ។ អត្តរបស់វិទយមាត ២ យ៉ាង គឺ បញ្ញា ១ បញ្ញាអនុលោម  
 (គឺ មហាបទេស២) ១ ។ សេចក្តីផ្តុំផ្សំវិទយមាត ២ យ៉ាង គឺ សម្រាប់  
 ផ្លូវច្រើនក្នុងអកម្ម្យេយវិភាស ១ ការផ្តុំផ្សំប្រមាណក្នុងកម្ម្យេយវិភាស ១ ។

[៣២] ភិក្ខុត្រូវអាចគ្រប់ដោយពាក្យ ២ យ៉ាង គឺ ត្រូវដោយកាយ ១  
 ត្រូវដោយវាចា ១ ។ ភិក្ខុចេញចាកអាចគ្រប់ដោយពាក្យ ២ យ៉ាង គឺ ចេញ

អាមត្តិយា វុដ្ឋានិ កាយេន វិ វុដ្ឋានិ វិបាយ វិ វុដ្ឋា-  
 និ ។ ទ្រូ ចរិវិសា ចដិច្ចចរិវិសោ ច អប្បដិច្ចចរិ-  
 វិសោ ច ។ អចរេមិ ទ្រូ ចរិវិសា សុទ្ធច្ចរិវិសោ ច  
 សមោធានចរិវិសោ ច ។ ទ្រូ មាទត្តា ចដិច្ចចមា-  
 នត្តត្ថា អប្បដិច្ចចមាទត្តត្ថា <sup>(១)</sup> ។ អចរេមិ ទ្រូ មាទត្តា  
 ចត្តមាទត្តត្ថា សមោធានមាទត្តត្ថា ។ ផ្ចំ បុគ្គលានំ  
 វត្តិច្ឆេនោ ចារិវិសិកស្ស ច មាទត្តចារិកស្ស ច ។

[៣៣] ទ្រូ អនាមិយាវិ បុគ្គលានាមិយេត្ថ ធម្មា-  
 នាមិយេត្ថ ។ ទ្រូ លោណាចិ ជាតិមយេត្ថ ទាវិម-  
 យេត្ថ <sup>(២)</sup> ។ អចរេមិ ទ្រូ លោណាចិ សាមុទ្ធត្ថា  
 កាឡលោណាត្ថា ។ អចរេមិ ទ្រូ លោណាចិ សិទ្ធុ-  
 វេត្ថ ទុត្តិទត្ថា ។ អចរេមិ ទ្រូ លោណាចិ រោមេត្ថ  
 ចត្តលុកត្ថា ។ ទ្រូ បរិកោតា អត្តន្តរេវិកោតោ ច

១ ឧ. ម. ចដិច្ចចមាទត្ត អប្បដិច្ចចមាទត្ត ។ ២ ឧ. ម. កាមិយេត្ថ ។

ចករេវាយាយ ១ ចេញចាករេវាយេវា ១ ។ បរិវិសទាន ២ យ៉ាវី គី  
 បដិច្ចចរិវិស ១ អប្បដិច្ចចរិវិស ១ ។ បរិវិសទាន ២ យ៉ាវីដិទេវៀត  
 គី សុទ្ធច្ចរិវិស ១ សមោធានចរិវិស ១ ។ មាទត្តមាទ ២ យ៉ាវី គី  
 បដិច្ចចមាទត្ត ១ អប្បដិច្ចចមាទត្ត ១ ។ មាទត្តមាទ ២ យ៉ាវីដិទេវៀត គី  
 បុគ្គមាទត្ត ១ សមោធានមាទត្ត ១ ។ ការវិច័ក្រិវិបសំបុគ្គល ២ ពួក គី  
 ភិក្ខុភិក្ខុវេបរិវិស ១ ភិក្ខុភិក្ខុវិប្រត្តិមាទត្ត ១ ។

[៣៣] កាយមិទ្ធករណ៍នាមិយាវិធី មិទ្ធករណ៍និបុគ្គល ១ មិទ្ធករណ៍និបុគ្គល ១ ។ អំបិលទាន ២ វិបេ គី អំបិលកើតឯង ១ អំបិលកើត  
 អំពីដាតិវិប្រ ១ ។ អំបិលទាន ២ យ៉ាវីដិទេវៀត គីអំបិលកើតឯង  
 សមុប្រ ១ អំបិលទៅ ១ ។ អំបិលទាន ២ យ៉ាវីដិទេវៀត គីអំបិលសិទ្ធិៈ  
 (អំបិលទានសម្បុរសដុះលើភ្នំ) ១ អំបិលទុក្ខិទៈ (អំបិលដុះជាពុក ។  
 រឿនិទិវិទេវី) ១ ។ អំបិល ២ យ៉ាវីដិទេវៀត គី អំបិលឈ្មោះរោមេត្ថៈ  
 (អំបិលកើតក្នុងរោមេត្ថ) ១ អំបិលឈ្មោះបុគ្គលៈ (អំបិលកើតឯង  
 ក្នុងវិសេស្តិក្រិវិស្រ្តិវិសេស្តិ) ១ ។ បរិកោតា ២ គី អត្តន្តរេវិកោត

តាហិវបរិភោគោ ច ។ ទ្វេ អត្តោសា ហិ យោ ច  
 អត្តោសោ ឧត្តោ ច អត្តោសោ ។ ធ្វើហាតារហិ  
 បេសុត្តំ ហោតិ បិយកម្មស្ស វា កេនាចិប្បាយស្ស  
 វា ។ ធ្វើហាតារហិ គណកោជំ ចសវតិ ចិមន្តន-  
 តោ វា វិញ្ញត្តិតោ វា ។ ទ្វេ វស្សុបយយិកា បុរិមិកា  
 ច បច្ចមិកា ច ។ ទ្វេ អធិការិ ចាតិហោត្តដ្ឋ-  
 បទានំ ។ ទ្វេ ធិការិ ចាតិហោត្តដ្ឋបទានំ<sup>(១)</sup> ។

[៣២] ទ្វេ បុគ្គលា ពាលា យោ ច អនាគតំ ភារំ  
 វហតិ យោ ច អនាគតំ ភារំ ច វហតិ ។ ទ្វេ បុគ្គលា  
 បណ្ឌិតា យោ ច អនាគតំ ភារំ ច វហតិ យោ ច អ-  
 នាគតំ ភារំ វហតិ ។ អបរេចិ ទ្វេ បុគ្គលា ពាលា យោ  
 ច អកម្មិយេ កម្មិយសត្តិ យោ ច កម្មិយេ អ-  
 កម្មិយសត្តិ ។ ទ្វេ បុគ្គលា បណ្ឌិតា យោ ច អ-  
 កម្មិយេ អកម្មិយសត្តិ យោ ច កម្មិយេ កម្មិ-  
 យសត្តិ ។ អបរេចិ ទ្វេ បុគ្គលា ពាលា យោ ច

១ ទ្វេ ចាតិហោត្តដ្ឋបទានំ អធិការិ ចាតិហោត្តដ្ឋបទានំ ធិការិ ចាតិហោត្តដ្ឋបទានំ ពន្ធិ  
 យោក វិស្សតិ ។

(បរិភោគាលបច្ចុលទេ) ១ ភាហិវបរិភោគ (ប្រើប្រាស់ភារិក្រ) ១ ។  
 កាវជេមាន ២ យ៉ាង គឺ ដេយោនិវេកាចាប ១ ដេយោនិវេក្រិច្ឆ ១ ។  
 ការញ្ជូនក្រិច្ឆដោយភារិក្រ ២ យ៉ាង គឺ ចិនីដើម្បីឱ្យស្រួលញ្ជូន ១  
 ចិនីដើម្បីចំបែកគ្នា ១ ។ ភិក្ខុទទួលគណកោជំដោយតារា ២ យ៉ាង  
 គឺ ដោយគេចំមន្ត ១ ដោយការសូមគេ ១ ។ ការចូលវិស្សមាន ២ យ៉ាង  
 គឺ បុរិមិកាវិស្ស ១ បច្ចមិកាវិស្ស ១ ។ ការយាត់ហាមបុគ្គលិកាត្ត ដែល  
 មិនប្រកបដោយធម៌មាន ២ យ៉ាង ។ ការយាត់ហាមបុគ្គលិកាត្តដែលប្រកប  
 ដោយធម៌មាន ២ យ៉ាង ។

[៣២] បុគ្គលពាលមាន ២ ពួក គឺ បុគ្គលដែលនាំការ (ភិក្ខុមាន  
 ភាពនាមមិជាដើម) មិនទាន់មានមក ១ បុគ្គលដែលមិននាំការដែលមាន  
 មកហើយ ១ ។ បុគ្គលជាបណ្ឌិតមាន ២ ពួក គឺ បុគ្គលដែលមិននាំការមិន  
 ទាន់មកផល ១ បុគ្គលដែលនាំការមានមកហើយ ១ ។ បុគ្គលពាលមាន  
 ២ ពួកដទៃទៀត គឺ បុគ្គលមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងអកប្បិយវក្ក ថាជា  
 កប្បិយវក្ក ១ បុគ្គលមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងកប្បិយវក្ក ថាជាអកប្បិយ-  
 វក្ក ១ ។ បុគ្គលជាបណ្ឌិតមាន ២ ពួក គឺ បុគ្គលមានសេចក្តីសំគាល់ ក្នុង  
 អកប្បិយវក្ក ថាជាអកប្បិយវក្ក ១ បុគ្គលមានសេចក្តីសំគាល់ ក្នុងកប្បិយ-  
 វក្ក ថាជាកប្បិយវក្ក ១ ។ បុគ្គលពាលមាន ២ ពួកដទៃទៀត គឺ បុគ្គល

អនាថន្តិយោ អាថន្តិសញ្ញិ យោ ច អាថន្តិយោ អនា-  
 ថន្តិសញ្ញិ ។ ទ្វេ បុត្តលា បណ្ឌិតា យោ ច អាថន្តិយោ  
 អាថន្តិសញ្ញិ យោ ច អនាថន្តិយោ អនាថន្តិសញ្ញិ ។  
 អចរេចិ ទ្វេ បុត្តលា ពាលា យោ ច អនេឌ្ឋ ធម្មសញ្ញិ  
 យោ ច នេឌ្ឋ អនេឌ្ឋសញ្ញិ ។ ទ្វេ បុត្តលា បណ្ឌិតា  
 យោ ច អនេឌ្ឋ អនេឌ្ឋសញ្ញិ យោ ច នេឌ្ឋ ធម្មសញ្ញិ ។  
 អចរេចិ ទ្វេ បុត្តលា ពាលា យោ ច អវិទយេ វិទយ-  
 សញ្ញិ យោ ច វិទយេ អវិទយសញ្ញិ ។ ទ្វេ បុត្តលា  
 បណ្ឌិតា យោ ច អវិទយេ អវិទយសញ្ញិ យោ ច  
 វិទយេ វិទយសញ្ញិ ។

(៣៧) ទ្វិដ្ឋំ បុត្តលាចំ អាសវា វឌ្ឍន្តិ យោ ច ន  
 កុក្កុប្បាយិនតំ កុក្កុប្បាយនិ យោ ច កុក្កុប្បាយិនតំ  
 ន កុក្កុប្បាយនិ ។ ទ្វិដ្ឋំ បុត្តលាចំ អាសវា ន វឌ្ឍន្តិ  
 យោ ច ន កុក្កុប្បាយិនតំ ន កុក្កុប្បាយនិ យោ ច

មានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងអនាថន្តិ ថាជាអាថន្តិ ១ បុគ្គលមានសេចក្តីសំ  
 គាល់ក្នុងអាថន្តិ ថាជាអនាថន្តិ ១ ។ បុគ្គលជាបណ្ឌិតមាន ២ ពួក គឺបុគ្គល  
 មានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងអាថន្តិ ថាជាអាថន្តិ ១ បុគ្គលមានសេចក្តីសំគាល់  
 ក្នុងអនាថន្តិ ថាជាអនាថន្តិ ១ ។ បុគ្គលពាលមាន ២ ពួកផងទៀត គឺបុគ្គល  
 មានសេចក្តីសំគាល់ ក្នុងសភាវៈមិនមែនធម៌ ថាជាធម៌ ១ មានសេចក្តី  
 សំគាល់ ក្នុងសភាវៈជាធម៌ ថាមិនមែនធម៌ ១ ។ បុគ្គលជាបណ្ឌិតមាន ២  
 ពួកគឺបុគ្គលមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងសភាវៈមិនមែនធម៌ ថាមិនមែនជាធម៌ ១  
 បុគ្គលមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងសភាវៈជាធម៌ ថាជាធម៌ ១ ។ បុគ្គលពាល  
 មាន ២ ពួកផងទៀត គឺ បុគ្គលមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងសភាវៈមិនមែន  
 វិន័យថាជាវិន័យ ១ បុគ្គលមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងសភាវៈជាវិន័យ ថាមិន  
 មែនវិន័យ ១ ។ បុគ្គលជាបណ្ឌិតមាន ២ ពួក គឺ បុគ្គលមានសេចក្តីសំគាល់  
 ក្នុងសភាវៈមិនមែនជាវិន័យ ថាមិនមែនជាវិន័យ ១ បុគ្គលមានសេចក្តី  
 សំគាល់ ក្នុងសភាវៈជាវិន័យ ថាជាវិន័យ ១ ។

(៣៨) ភាសវៈចំវិទ្យាយវេនិចំវេនផលំបុគ្គល ២ ពួក គឺ បុគ្គល  
 ដែលសន្ស័យចំពោះហេតុដែលមិនគួរសន្ស័យ ១ បុគ្គលដែលមិនសន្ស័យ  
 ចំពោះហេតុដែលគួរសន្ស័យ ១ ។ ភាសវៈចំវិទ្យាយវេនិចំវេនផលំ  
 បុគ្គល ២ ពួក គឺ បុគ្គលដែលមិនសន្ស័យចំពោះហេតុដែលមិនគួរសន្ស័យ ១

កុក្កុយយេតតំ កុក្កុយយេតិ ។ អបរេសម្បិ ទ្ធិន្តំ  
 បុគ្គលានំ អាសវា វុឡ្លន្តំ យោ ច អកម្បិយេ កម្បិ-  
 យសញ្ញំ យោ ច កម្បិយេ អកម្បិយសញ្ញំ ។ ទ្ធិន្តំ  
 បុគ្គលានំ អាសវា វុឡ្លន្តំ យោ ច អកម្បិយេ អកម្បិ-  
 យសញ្ញំ យោ ច កម្បិយេ កម្បិយសញ្ញំ ។ អបរេ-  
 សម្បិ ទ្ធិន្តំ បុគ្គលានំ អាសវា វុឡ្លន្តំ យោ ច អនាចត្តិ-  
 យា អាចត្តិសញ្ញំ យោ ច អាចត្តិយា អនាចត្តិសញ្ញំ ។  
 ទ្ធិន្តំ បុគ្គលានំ អាសវា វុឡ្លន្តំ យោ ច អនាចត្តិយា  
 អនាចត្តិសញ្ញំ យោ ច អាចត្តិយា អាចត្តិសញ្ញំ ។ អបរេ-  
 សម្បិ ទ្ធិន្តំ បុគ្គលានំ អាសវា វុឡ្លន្តំ យោ ច អនាច-  
 ត្តិសញ្ញំ យោ ច អនាចត្តិ អនាចត្តិសញ្ញំ ។ ទ្ធិន្តំ បុគ្គលានំ  
 អាសវា វុឡ្លន្តំ យោ ច អនាចត្តិ អនាចត្តិសញ្ញំ យោ  
 ច អនាចត្តិ អនាចត្តិសញ្ញំ ។ អបរេសម្បិ ទ្ធិន្តំ បុគ្គលានំ  
 អាសវា វុឡ្លន្តំ យោ ច អវិទយេ វិទយសញ្ញំ យោ ច  
 វិទយេ អវិទយសញ្ញំ ។ ទ្ធិន្តំ បុគ្គលានំ អាសវា វុឡ្លន្តំ

សន្សំយចំពារេហកុវិសេសុសេន្សំយ ។ កាសវៈទាំងឡាយដែល  
 បុគ្គល ២ ពួកដទៃទៀត គឺ បុគ្គលមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងអកម្បិយវក្កុ ជាជា  
 កម្បិយវក្កុ ១ បុគ្គលមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងកម្បិយវក្កុ ជាជាអកម្បិយវក្កុ ១ ។  
 កាសវៈទាំងឡាយដែលមិនមែនដល់បុគ្គល ២ ពួក គឺ បុគ្គលមានសេចក្តី  
 សំគាល់ក្នុងអកម្បិយវក្កុ ជាជាអកម្បិយវក្កុ ១ បុគ្គលមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុង  
 កម្បិយវក្កុ ជាជាអកម្បិយវក្កុ ១ ។ កាសវៈទាំងឡាយដែលមិនមែនដល់បុគ្គល  
 ២ ពួកដទៃទៀត គឺ បុគ្គលមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងអនាចត្តិ ជាជាអាច-  
 ត្តិ ១ បុគ្គលមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងអនាចត្តិ ជាជាអនាចត្តិ ១ ។ កាសវៈទាំង  
 ឡាយដែលមិនមែនដល់បុគ្គល ២ ពួក គឺ បុគ្គលមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុង  
 អនាចត្តិ ជាជាអនាចត្តិ ១ បុគ្គលមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងអនាចត្តិ ជាជាអាច-  
 ត្តិ ១ ។ កាសវៈទាំងឡាយដែលមិនមែនដល់បុគ្គល ២ ពួកដទៃទៀត គឺ បុគ្គល  
 មានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងសភាវៈមិនមែនជាមិ ជាជាមិ ១ បុគ្គលមានសេចក្តី  
 សំគាល់ក្នុងសភាវៈជាមិ ជាមិនមែនជាមិ ១ ។ កាសវៈទាំងឡាយដែល  
 មិនមែនដល់បុគ្គល ២ ពួក គឺ បុគ្គលមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងសភាវៈមិនមែន  
 ជាមិ ជាមិនមែនជាមិ ១ បុគ្គលមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងសភាវៈជាមិ ជា  
 ជាមិ ១ ។ កាសវៈទាំងឡាយដែលមិនមែនដល់បុគ្គល ២ ពួកដទៃទៀត គឺ  
 បុគ្គលមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងសភាវៈមិនមែនដល់ ជាជាវិទយ ១ បុគ្គល



វិញ្ញាណ យោ ច អវិជយេ អវិជយសញ្ញា យោ ច វិជយេ  
វិជយសញ្ញា ។

ទុក វិញ្ញាណ (១) ។

តស្សុត្ថានំ

[ ១៦ ] សញ្ញា លន្ទា ច សន្ទត្តា

ចរិត្តា ច បុគ្គលា

សង្ខំ ក្ខមំ ធិត្តា មន្តោ

អាទិយន្តោ សមាទិយំ

កាលន្តោ នេន្តោ កណ្ណន្តោ

ចរិត្តោ កេន វត្តំ ច

អនុណា ធិត្តំ ធានេន្តោ

តារេន្តោ ច ទេវោសថា

ចរិត្តោ កណ្ណបរា

• ១. ២. ៣. ៤. ៥. ៦. ៧. ៨. ៩. ១០. ១១. ១២. ១៣. ១៤. ១៥. ១៦. ១៧. ១៨. ១៩. ២០. ២១. ២២. ២៣. ២៤. ២៥. ២៦. ២៧. ២៨. ២៩. ៣០. ៣១. ៣២. ៣៣. ៣៤. ៣៥. ៣៦. ៣៧. ៣៨. ៣៩. ៤០. ៤១. ៤២. ៤៣. ៤៤. ៤៥. ៤៦. ៤៧. ៤៨. ៤៩. ៥០. ៥១. ៥២. ៥៣. ៥៤. ៥៥. ៥៦. ៥៧. ៥៨. ៥៩. ៦០. ៦១. ៦២. ៦៣. ៦៤. ៦៥. ៦៦. ៦៧. ៦៨. ៦៩. ៧០. ៧១. ៧២. ៧៣. ៧៤. ៧៥. ៧៦. ៧៧. ៧៨. ៧៩. ៨០. ៨១. ៨២. ៨៣. ៨៤. ៨៥. ៨៦. ៨៧. ៨៨. ៨៩. ៩០. ៩១. ៩២. ៩៣. ៩៤. ៩៥. ៩៦. ៩៧. ៩៨. ៩៩. ១០០.

មានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងសភាវៈជាវិន័យ ជាមិនមែនជាវិន័យ ។ ភាសា  
ព្រឹត្តិយ វេទនាមិនមែនជាវិន័យ ឬ បុគ្គលមានសេចក្តីសំគាល់  
ក្នុងសភាវៈមិនមែនវិន័យ ជាមិនមែនវិន័យ ។ បុគ្គលមានសេចក្តីសំគាល់  
ក្នុងសភាវៈជាវិន័យ ជាវិន័យ ។

ចប់ ទុក ( ព្រឹត្តិ ១ ) ។

ទុកនិយមន័យនៃទុក ( ព្រឹត្តិ ១ ) នោះ ដូច្នោះ

[ ១៦ ] តាមភ្នំជាសញ្ញាវិទ្យា តាមភ្នំនៃភិក្ខុ វេទនាសមា-  
បត្តិ ១ តាមភ្នំប្រកបដោយព្រះសង្ឃ ១ តាមភ្នំប្រកបដោយ  
ចរិត្តា ១ តាមភ្នំប្រកបដោយបុគ្គល ១ ភិក្ខុនិយាយពាក្យសច្ចៈ  
ត្រូវតាមភ្នំ ១ ភិក្ខុនោះលើដៃដីត្រូវតាមភ្នំ ១ ភិក្ខុចេញទៅត្រូវ  
តាមភ្នំ ១ ភិក្ខុកាន់យកត្រូវតាមភ្នំ ១ ភិក្ខុសមាទានត្រូវតាមភ្នំ ១  
ភិក្ខុផ្ញើត្រូវតាមភ្នំ ១ ភិក្ខុកាលឱ្យត្រូវតាមភ្នំ ១ ភិក្ខុកាលទទួល  
ត្រូវតាមភ្នំ ១ ភិក្ខុត្រូវតាមភ្នំព្រោះចរិត្តា ១ ត្រូវតាមភ្នំក្នុង  
វេទនា ១ ត្រូវតាមភ្នំក្នុងវេទនាអនុណា ១ ភិក្ខុកាត់  
ត្រូវតាមភ្នំ ១ ភិក្ខុបិទបាំងត្រូវតាមភ្នំ ១ ភិក្ខុច្រឡំត្រូវតា-  
មភ្នំ ១ វេទនាសមា ១ ចរិត្តា ១ អម្ប ១ អម្បដទៃទៀត ១

វត្ត អបក ទោសា ច  
អបក ទ្វេ ច សម្បត្តិ  
ធាតា សមាធិវេទ ច  
តាកដិ សង្ឃា ឥស្សត្ថំ<sup>(១)</sup>  
ធាចិត្តិ ធាដិទេសនី  
ទុក្ខាជា ភាសិតញ្ញា<sup>(២)</sup>  
សត្ត អាបត្តិកុដ្ឋកា<sup>(៣)</sup>  
ភិដ្ឋតិ ឧបសម្បទា  
តថេវ អបរេ ទុវេ  
ច វត្តតំ ច នាគតំ  
អកញ្ញាគត្ថមេវ ច  
សក្កិទ្ធិ សាតិសាវ ច  
បដិក្កោសា ចិស្សនាណ  
ឱសារណា បដិញ្ញា ច  
បដិក្កហា បដិក្កុចា  
ឧបយាតិ ចោទនា ច

១. ឧ. ឥស្សត្ថយំ ។ ២. ទុក្ខាសិកា វេទ ។ ៣. ឧ. ប. សត្ត អាបត្តិកុដ្ឋកា ច ។

វត្តនកម្ម ១ វត្តនកម្មដទៃទៀត ១ ទោសវនកម្ម ១ ទោស  
វនកម្មដទៃទៀត ១ សម្បត្តិវនកម្ម ២ យ៉ាង ១ ក្នុងវនកម្មមាន  
សំវសាវជ្រុងៗគ្នា ១ ក្នុងវនកម្មមានសំវសាវស្មើគ្នា ១ បុក-  
ជិត ១ សង្ឃទិសេស ១ ឥស្សត្ថយ ១ បុកកិច្ចយៈ ១ បុក-  
ទេសនិយៈ ១ ទុក្ខដទ ទុក្ខាសិកា ១ ប្រជាពន្លឺវនកាបក្កិដ ១ សង្ឃ  
វែកគ្នា ១ ភិក្ខុមិនត្រូវឱ្យឧបសម្បទា ១ មិនត្រូវឱ្យឧបសម្បទា  
ចំពោះបុគ្គលដទៃទៀត ១ ភិក្ខុមិនត្រូវតាស្រ័យទៅ ១  
មិនត្រូវឱ្យនិស្ស័យ ១ បុគ្គលមិនគួរនឹងត្រូវតាបក្កិទ ១ បុគ្គលគួរ  
ត្រូវតាបក្កិព្រោះក្នុង ១ បុគ្គលគួរនឹងត្រូវតាបក្កិព្រោះប្រព្រឹត្ត  
កន្លងវត្តវេលប្រកថាដោយទោសយ៉ាងធំ ១ ការហាមឃាត់ ១  
ការសូត្រនិស្សនាណកម្ម ១ ការសូត្រឧសារណកម្ម ១ ការ  
ប្តូរ ១ ការទទួល ១ ការយាត់ ១ ការចៀកចៀន ១ ការចោទ ១

កមីនា ច ធុរេ គតា  
 ចិរេវ ច ឧត្តមណ្ណលា  
 អនិដ្ឋាន គតា ធុរេ<sup>(១)</sup>  
 វិកច្ឆា ច វិទយា  
 វេទយិកា សុវេស្តា<sup>(២)</sup>  
 អនិច្ចតិ ច វុដ្ឋានិ  
 បរិវាសាបេ ធុរេ<sup>(៣)</sup>  
 ទ្វេ មានត្តា អបេ ច  
 វត្តិច្ចេនោ អនាទិ  
 ទ្វេ លោណា គយោ អបេ  
 បរិភោតា អន្តោសតា<sup>(៤)</sup>  
 មេសុញ្ញំ ច គណា វស្សុ<sup>(៥)</sup>  
 វេសនា ការកម្សិយា  
 អនាបត្តិ អនិច្ចេ<sup>(៦)</sup> ច  
 វិទយេ កាសវេ គតានិ ។

១ ឧ. ម. ខ. ១១ ។ ២ ឧ. វេទយិកា ច សុវេស្តា ។ ៣ ឧ. ម. អបេ ទ្វេ ។ ៤ ឧ. ម. បរិភោតា ។ ៥ ឧ. វស្សុ ។ ៦ ឧ. វេសនា ច អនាបត្តិ ។

ចលិកោតំ ឧបេ ២ យ៉ានិ ១ មិទ្ធិ មា ច លិកោតំ ឧបេ ២  
 យ៉ានិ ដូចគ្នា ច វិរេ ១ បាត្រនិ វិរេ ១ បាត្រនិ ១ ការអនិច្ចេ  
 បាត្រ ២ យ៉ានិ ១ ការអនិច្ចេ ច វិរេ ២ យ៉ានិ ដូចគ្នា ១ ការ  
 វិកច្ឆា ១ វិទយេ ១ អនុវិទយេ ១ សេចក្តីផ្តុំផង (វិទ  
 វិទយេ) ១ កុក្រុវិកា ១ (ដោយ ការ ២ យ៉ានិ) ១ ចេញ  
 ចាក កាត្រ (ដោយ ការ ២ យ៉ានិ) ១ បរិវាស ២ យ៉ានិ ១  
 បរិវាស ២ យ៉ានិ ដទៃ ១ មាន ២ យ៉ានិ ១ មាន ២  
 យ៉ានិ ដទៃ ១ ការព័ទ្ធភ្រឹ ១ សេចក្តីមិទ្ធិ ១  
 អំបិល ២ យ៉ានិ មាន ១ ពួក កាត្រ ១ ការបរិភោត ១  
 ការដេ ១ មេសុញ្ញំ ១ ការទទួល គណា ១ ការចូល  
 វស្សុ ១ ការបញ្ចប់ បាត្រ ១ ចុក្ខុល ១ ការព័ទ្ធភ្រឹ ១  
 កម្សិយ ១ អនាបត្តិ ១ អនិច្ចេ ១ វិទយេ ១ កាសវេ  
 ច វិទយេ ១ ។



ចំពោះ អាចជួត ទោ កុសលចំពោះ អន្តរាគមន៍ អន្តរាគមន៍-  
ចំពោះ អាចជួត ។ អន្តរាគមន៍ សុទ្ធតែជាសម្ព័ន្ធ អាចជួត-  
និ អន្តរាគមន៍ ទុក្ខវេទនាសម្ព័ន្ធ អាចជួត អន្តរាគមន៍  
អន្តរាគមន៍សុទ្ធតែជាសម្ព័ន្ធ អាចជួត ។

(៣៨) តំណ បោះពុម្ពផ្សាយ ដើម្បី សុភមង្គល ចរិ-  
សម្ព័ន្ធ ។ តយោ សលាភក្កយា គុណ្ណោ វិវេកោ  
សកណ្ណវិញ្ញោ ។ តយោ ចដិក្ខេតា មហិច្ឆតា  
អសន្តដ្ឋតា អសល្យោតា ។ តយោ អនុញ្ញាតា អប្បិ-  
ច្ឆតា សន្តដ្ឋតា សល្យោតា ។ អចរេមី តយោ ចដិក្ខេ-  
តា មហិច្ឆតា អសន្តដ្ឋតា អមត្តញ្ញតា ។ តយោ  
អនុញ្ញាតា អប្បិច្ឆតា សន្តដ្ឋតា មត្តញ្ញតា ។ តិស្សេ  
ចញ្ញតិយោ មញ្ញតិ អនុប្បញ្ញតិ អនុប្បន្ទប្បញ្ញតិ ។  
អចរេមី តិស្សេ មញ្ញតិយោ សព្វត្ថប្បញ្ញតិ បដេ-  
សប្បញ្ញតិ សាធារណប្បញ្ញតិ ។ អចរេមី តិស្សេ  
មញ្ញតិយោ អសាធារណប្បញ្ញតិ ឯកតោមញ្ញតិ ទុក-  
តោមញ្ញតិ ។

អកុសលមិនត្រូវតែបង្កើតមាន ភិក្ខុមានចិត្តជាអកុសលត្រូវតែបង្កើត មានចិត្តជា  
កុសល មិនត្រូវតែបង្កើតមាន ភិក្ខុមានចិត្តជាអស្សាត្រូវតែបង្កើតត្រូវតែបង្កើតមាន ។  
ភិក្ខុមានចិត្តប្រកបដោយសុទ្ធតែជាត្រូវតែបង្កើតមាន មានចិត្តប្រកបដោយ  
ទុក្ខវេទនាត្រូវតែបង្កើតមាន មានចិត្តប្រកបដោយអនុក្ខមសុទ្ធតែជា ត្រូវ  
តែបង្កើតមាន ។

(៣៨) បោះពុម្ពផ្សាយ (វិញ្ញាណវិញ្ញាណ) មាន ៧ យ៉ាង គឺ  
ដោយឃើញ ១ ឮ ១ ឃើញ ១ ។ ការចាប់ស្មារតីមាន ៧ យ៉ាង គឺ  
គុណ្ណៈ (ស្មារតី)១ វិវេកៈ (ស្មារតី)១ សកណ្ណវិញ្ញៈ (ការចាប់  
ដឹងត្រូវតែជាស្មារតី)១ ។ ចំពោះមាន ៧ យ៉ាង គឺ សេចក្តីប្រាថ្នា ១  
សេចក្តីមិនសន្តោស ១ សេចក្តីមិនជ្រាបដឹងចិត្ត ១ ។ អនុញ្ញាតមាន ៧  
យ៉ាង គឺ សេចក្តីប្រាថ្នា ១ សេចក្តីសន្តោស ១ សេចក្តីជ្រាបដឹងចិត្ត ១  
ចំពោះមាន ៧ យ៉ាងដទៃទៀត គឺសេចក្តីប្រាថ្នា ១ សេចក្តីមិនសន្តោស ១  
សេចក្តីមិនដឹងប្រមាណ ១ ។ អនុញ្ញាតមាន ៧ យ៉ាង គឺ សេចក្តីប្រាថ្នា  
និង ១ សេចក្តីសន្តោស ១ សេចក្តីដឹងប្រមាណ ១ ។ បញ្ញាតមាន ៧ យ៉ាង  
គឺ បញ្ញាត ១ អនុប្បញ្ញតិ ១ អនុប្បន្ទប្បញ្ញតិ ១ ។ បញ្ញាតមាន ៧ យ៉ាង  
ដទៃទៀត គឺ សព្វត្ថប្បញ្ញតិ ១ បទសប្បញ្ញតិ ១ សាធារណប្បញ្ញតិ ១  
មញ្ញតិមាន ៧ យ៉ាងដោយទៀត គឺ អសាធារណប្បញ្ញតិ ១ ឯក-  
តោមញ្ញតិ ១ ទុកតោមញ្ញតិ ១ ។

[២៧] អន្តាបត្តិ ពាលោ អាមជ្ជតិ ខោ បណ្ឌិតោ  
 អន្តាបត្តិ បណ្ឌិតោ អាមជ្ជតិ ខោ ពាលោ អន្តាបត្តិ  
 ពាលោ ទេវ អាមជ្ជតិ បណ្ឌិតោ ឬ អន្តាបត្តិ កាធូរ  
 អាមជ្ជតិ ខោ ជុល្លោ អន្តាបត្តិ ជុល្លោ អាមជ្ជតិ ខោ  
 កាធូរ អន្តាបត្តិ កាធូរ ទេវ អាមជ្ជតិ ជុល្លោ ឬ ។  
 អន្តិ កាធូរ កម្មតិ ខោ ជុល្លោ អន្តិ ជុល្លោ កម្មតិ  
 ខោ កាធូរ អន្តិ កាធូរ ទេវ កម្មតិ ជុល្លោ ឬ ។  
 អន្តាបត្តិ ហោមន្តោ អាមជ្ជតិ ខោ ច តិម្មេ ខោ ច  
 វស្សេ អន្តាបត្តិ តិម្មេ អាមជ្ជតិ ខោ ច ហោមន្តោ ខោ  
 ច វស្សេ អន្តាបត្តិ វស្សេ អាមជ្ជតិ ខោ ច តិម្មេ ខោ  
 ច ហោមន្តោ ។ អន្តាបត្តិ សឿរ អាមជ្ជតិ ខោ តណោ  
 ខោ បុត្តលោ អន្តាបត្តិ តណោ អាមជ្ជតិ ខោ សឿរ  
 ខោ បុត្តលោ អន្តាបត្តិ បុត្តលោ អាមជ្ជតិ ខោ សឿរ  
 ខោ តណោ ។ អន្តិ សង្ឃស្ស កម្មតិ ឆ តណាស្ស  
 ឆ បុត្តលស្ស អន្តិ តណាស្ស កម្មតិ ឆ សង្ឃស្ស  
 ឆ បុត្តលស្ស អន្តិ បុត្តលស្ស កម្មតិ ឆ សង្ឃស្ស  
 ឆ តណាស្ស ។

[២៨] ភិក្ខុពាលត្រូវតាបត្តិ ភិក្ខុជាបណ្ឌិតមិនត្រូវតាបត្តិតំមាន  
 ភិក្ខុជាបណ្ឌិតត្រូវតាបត្តិ ភិក្ខុពាលមិនត្រូវតាបត្តិតំមាន ភិក្ខុពាលក្តីជា  
 បណ្ឌិតត្រូវតាបត្តិតំមាន ។ ភិក្ខុត្រូវតាបត្តិក្នុងកាឡប័ក្ខ (រោច) មិន  
 ត្រូវក្នុងដុល្លាប័ក្ខ (ខ្នើរ) តំមាន ភិក្ខុត្រូវតាបត្តិក្នុងដុល្លាប័ក្ខ មិនត្រូវក្នុង  
 កាឡប័ក្ខតំមាន ភិក្ខុត្រូវតាបត្តិពិនិត្យកាឡប័ក្ខ ពិនិត្យដុល្លាប័ក្ខតំមាន ។  
 សេចក្តីអនុញ្ញាតក្នុងកាឡប័ក្ខ មិនត្រូវក្នុងដុល្លាប័ក្ខតំមាន គួរតែក្នុង  
 ដុល្លាប័ក្ខ មិនគួរក្នុងកាឡប័ក្ខតំមាន គួរពិនិត្យកាឡប័ក្ខ ពិនិត្យដុល្លាប័ក្ខ  
 តំមាន ។ ភិក្ខុត្រូវតាបត្តិក្នុងហោមន្តដៅ មិនត្រូវក្នុងវិម្ពដៅពិនិត្យ  
 តាបត្តិក្នុងវិស្វានដៅតំមាន ត្រូវតាបត្តិក្នុងវិម្ពដៅ មិនត្រូវតាបត្តិ ក្នុង  
 ហោមន្តដៅ មិនត្រូវតាបត្តិក្នុងវិស្វានដៅជនតំមាន ត្រូវតាបត្តិក្នុងវិស្វាន  
 ដៅ មិនត្រូវតាបត្តិក្នុងវិម្ពដៅជន មិនត្រូវតាបត្តិក្នុងហោមន្តដៅជនតំ  
 មាន ។ សង្ឃត្រូវតាបត្តិ គណៈមិនត្រូវតាបត្តិ បុគ្គលមិនត្រូវតាបត្តិតំមាន  
 គណៈត្រូវតាបត្តិ សង្ឃមិនត្រូវតាបត្តិ បុគ្គលមិនត្រូវតាបត្តិតំមាន បុគ្គល  
 ត្រូវតាបត្តិ សង្ឃមិនត្រូវតាបត្តិ គណៈមិនត្រូវតាបត្តិតំមាន ។ សេចក្តី  
 អនុញ្ញាតក្នុងសង្ឃ មិនគួរផលគណៈ មិនគួរផលបុគ្គលតំមាន ក្នុងផល  
 គណៈ មិនគួរផលសង្ឃ មិនគួរផលបុគ្គលតំមាន ក្នុងផលបុគ្គល មិនគួរផល  
 សង្ឃ មិនគួរផលគណៈតំមាន ។

[២០] ធីស្រ្ត ធានា វត្ត ធានេតិ ធា អាមត្តិ  
 អាមត្តិ ធានេតិ ធា វត្ត វត្តកោវ ធានេតិ អាមត្តិកា ។  
 ធីស្រ្ត បដិច្ចាធិយោ ដន្ទាយវប្បដិច្ចាធិ ទុណកប្បដិច្ចាធិ  
 វត្តប្បដិច្ចាធិ ។ តីណិ បដិច្ចាធិ វហន្តិ ធា វិវដាធិ  
 មាតុត្តាមោ បដិច្ចាធិ វហតិ ធា វិវដា ត្រាហ្មណាធិ  
 មត្តា បដិច្ចាធិ វហន្តិ ធា វិវដា ម័ច្ឆាធិដ្ឋិ បដិច្ចា  
 វហតិ ធា វិវដា ។ តីណិ វិវដាធិ វិរោចន្តិ ធា  
 បដិច្ចាធិ ចទ្ធសណ្តាល វិវដ វិរោចតិ ធា បដិច្ចា  
 សុវយសណ្តាល វិវដ វិរោចតិ ធា បដិច្ចា កថាគតប្ប-  
 វេទិតោ ធម្មវិទយោ វិវដា វិរោចតិ ធា បដិច្ចា ។  
 តយោ សេនាសនត្តាហា ចុវមតោ បច្ចិមតោ អន្ត-  
 រាមុត្តតោ ។

[២១] អត្តាមត្តិ តិលាធា អាមត្តិ ធា អតិលា-  
 ធា អត្តាមត្តិ អតិលាធា អាមត្តិ ធា តិលាធា-  
 អត្តាមត្តិ តិលាធា ថេវ អាមត្តិ អតិលាធា ច ។

[២២] ការបិទបំបាត់ ៣ យ៉ាងដើម កិក្ខុបិទបំបាត់ មិនបិទបំបាត់  
 ការបិទបំបាត់ មិនបិទបំបាត់ បិទបំបាត់ បំបាត់ បំបាត់ បំបាត់ ។  
 គ្រឿងបិទបំបាត់ ៣ យ៉ាងដើម គ្រឿងបិទបំបាត់ គឺដូរដាច់រក្សាកាយ ១ គ្រឿង  
 បិទបំបាត់ គឺសម្បត្តិ ១ ។ វត្ថុ ៣ យ៉ាងដែលបិទបំបាត់  
 ទុកទើបប្រព្រឹត្តទៅស្រួល តែបើកឡើងប្រព្រឹត្តទៅមិនស្រួល គឺ មាតុ-  
 ត្រាមតោវត្ថុបិទបំបាត់ទើបប្រព្រឹត្តទៅស្រួល តែមិនមែនវត្ថុបិទបំបាត់ប្រព្រឹត្ត  
 ទៅមិនស្រួល ១ មន្តរបស់ពួកត្រាហ្មណ៍បិទបំបាត់ទុកទើបប្រព្រឹត្តទៅស្រួល  
 បើកឡើងប្រព្រឹត្តទៅមិនស្រួល ១ មិច្ឆាដ្ឋិបិទបំបាត់ទុកទើបប្រព្រឹត្តទៅ  
 ស្រួល តែបើកឡើងប្រព្រឹត្តទៅមិនស្រួល ១ ។ វត្ថុ ៣ យ៉ាងបើកចេញទើប  
 រុទ្ធិរឿង ចិទុកមិនរុទ្ធិរឿង គឺ មណ្ឌលព្រះចន្ទបើកឡើងទើបរុទ្ធិរឿង  
 តែបិទបំបាត់ទុកមិនរុទ្ធិរឿង មណ្ឌលព្រះភោជិតបើកឡើងទើបរុទ្ធិរឿង តែ  
 បិទបំបាត់ទុកមិនរុទ្ធិរឿង ១ ធម្មវិទយាដែលកថាគតសំដែងហើយបើកឡើង  
 រើបរុទ្ធិរឿង ចិទុកមិនរុទ្ធិរឿង ១ ។ ការកាន់យកសេនាសនៈមាន  
 ៣ យ៉ាងដើម បុរិមនៈ ១ បច្ចិមនៈ ១ អន្តរមុត្តនៈ ១ ។

[២៣] កិក្ខុឈីត្រាមត្តិ កិក្ខុឈីមិនត្រាមត្តិ ៣ កិក្ខុមិន  
 ឈីត្រាមត្តិ កិក្ខុឈីមិនត្រាមត្តិ ៣ ទាំងកិក្ខុឈី ទាំងកិក្ខុមិនឈី  
 ត្រាមត្តិ ៣ ។

[៤២] តីណិ អធិដ្ឋកាធិ ទាតិទោក្កដ្ឋបនាធិ ។  
 តីណិ ធិដ្ឋកាធិ ទាតិទោក្កដ្ឋបនាធិ ។ ឧយោ បរិវាសា  
 បដិច្ចដ្ឋបរិវាសោ អប្បដិច្ចដ្ឋបរិវាសោ សុទ្ធក្កបរិវាសោ ។  
 ឧយោ មានត្តា បដិច្ចដ្ឋមានត្តំ អប្បដិច្ចដ្ឋមានត្តំ បក្កុ-  
 មានត្តំ ។ ឧយោ ចារិកសិកស្ស កិក្កុទោ ក្កិទ្ធកា  
 សចារិសោ វិច្ឆារិសោ អនាភេទនា ។

[៤៣] អត្តាបត្តិ អន្តោ អាបដ្ឋតិ ទោ តហិ អត្តា-  
 បត្តិ តហិ អាបដ្ឋតិ ទោ អន្តោ អត្តាបត្តិ អន្តោ ទៅ  
 អាបដ្ឋតិ តហិ ច ។ អត្តាបត្តិ អន្តោសីមាយ អាបដ្ឋតិ  
 ទោ តហិសីមាយ អត្តាបត្តិ តហិសីមាយ អាបដ្ឋតិ  
 ទោ អន្តោសីមាយ អត្តាបត្តិ អន្តោសីមាយ ទៅ អា-  
 បដ្ឋតិ តហិសីមាយ ច ។

[៤៤] តីហា កាវេហិ អាបត្តិ អាបដ្ឋតិ កាយេន  
 អាបដ្ឋតិ វាចាយ អាបដ្ឋតិ កាយេន វាចាយ អាបដ្ឋតិ ។  
 អបវេហិមិ តីហា កាវេហិ អាបត្តិ អាបដ្ឋតិ សឡិមធឿ  
 កណមធឿ ឫត្តនរ ស្ស សម្ពិកេ ។ តីហា កាវេហិ អាបត្តិ-  
 យា វុដ្ឋាតិ កាយេន វុដ្ឋាតិ វាចាយ វុដ្ឋាតិ កាយេន

[៤៥] ការបញ្ជូនបុគ្គលិកទៅប្រកបដោយធម៌ មាន ៣ យ៉ាង ។  
 ការបញ្ជូនបុគ្គលិកទៅប្រកបដោយធម៌មាន ៣ យ៉ាង ។ បរិវាសមាន ៣  
 យ៉ាង គឺ បដិច្ចដ្ឋបរិវាស ១ អប្បដិច្ចដ្ឋបរិវាស ១ សុទ្ធក្កបរិវាស ១ ។  
 មានត្តានៃយ៉ាងគឺ បដិច្ចដ្ឋមានត្ត ១ អប្បដិច្ចដ្ឋមានត្ត ១ បុគ្គមានត្ត ១ ។  
 ការដាច់ក្រីហេសកិក្កុដលទៅបរិវាសមាន ៣ យ៉ាង គឺ ការទៅមេ ១ ការ  
 មិនទៅមេ ១ ការមិនបាទប្រាប់ ១ ។

[៤៦] កិក្កុទៅវាធិក្កុដត្រូវតាបត្តិ ទៅវាធិក្កុដត្រូវតាបត្តិ ទៅ  
 ទៅវាធិក្កុដត្រូវតាបត្តិ ទៅវាធិក្កុដមិនត្រូវតាបត្តិ ទៅវាធិក្កុដត្រូវតាបត្តិ  
 ក្កុដទាំងវាធិក្កុដត្រូវតាបត្តិ ។ កិក្កុទៅវាធិក្កុដសម្រាប់តាបត្តិ ទៅវាធិក្កុដ  
 សីមាមិនត្រូវតាបត្តិតាបត្តិ ទៅវាធិក្កុដសីមាត្រូវតាបត្តិ ទៅវាធិក្កុដ  
 សីមា មិនត្រូវតាបត្តិតាបត្តិ ទៅវាធិក្កុដសីមា ត្រូវតាបត្តិ ទាំងវាធិក្កុដសីមា  
 ទាំងវាធិក្កុដសីមាត្រូវតាបត្តិតាបត្តិ ។

[៤៧] កិក្កុត្រូវតាបត្តិដោយភាសា ៣ យ៉ាង គឺ ត្រូវដោយភាសា ១  
 ត្រូវដោយវាចា ១ ត្រូវដោយភាសាខ្លីវិចិត្រ ១ ។ កិក្កុត្រូវតាបត្តិដោយ  
 ភាសា ៣ យ៉ាងដទៃទៀត គឺត្រូវក្កុដកណ្តាលសឡិ ១ ត្រូវក្កុដកណ្តាល  
 គណៈ ១ ត្រូវក្កុដសំណាក់ឧប្បន្តល ១ ។ កិក្កុទេញចាកអាបត្តិដោយភាសា  
 ៣ យ៉ាង គឺ ទេញចាកដោយភាសា ១ ទេញចាកដោយវាចា ១ ទេញចាក





អធិការណ៍ការកោ ពាលោ ហោតិ អត្សរោ អាចត្តិក-  
 ហុលោ អនបដា តុល្យសុភោ ហោតិ ចាបសមា-  
 តារា<sup>(១)</sup> ។ តីហន្តេហិ សមន្តាតតស្ស កិកុលោ  
 អាតត្ថុនា ជា សង្ខេប បដិសារណីយកម្មំ ករយ្យ  
 កណ្ណាន ការកោ ហោតិ ។ បេ ។ សង្ខេប អធិការណ៍ ការ-  
 កោ ពាលោ ហោតិ អត្សរោ អាចត្តិកហុលោ អនបដា-  
 ហោ តីហិ<sup>(២)</sup> អក្កោសតិ ចរិកាសតិ ។ តីហន្តេហិ ស-  
 មន្តាតតស្ស កិកុលោ អាតត្ថុនា ជា សង្ខេប អាចត្តិយា  
 អនស្សនេ ឧក្កេបដិយកម្មំ ករយ្យ កណ្ណាន ការកោ  
 ហោតិ ។ បេ ។ សង្ខេប អធិការណ៍ ការកោ ពាលោ  
 ហោតិ អត្សរោ អាចត្តិកហុលោ អនបដា អាចត្តិ  
 អាចត្តិកា ១ ឥច្ឆតិ អាចត្តិ បស្សិតំ ។ តីហន្តេហិ  
 សមន្តាតតស្ស កិកុលោ អាតត្ថុនា ជា សង្ខេប អាចត្តិ-  
 យា អប្បដិកក្ខេ ឧក្កេបដិយកម្មំ ករយ្យ កណ្ណាន ការ-  
 កោ ហោតិ ។ បេ ។ សង្ខេប អធិការណ៍ ការកោ  
 ពាលោ ហោតិ អត្សរោ អាចត្តិកហុលោ អនបដា ហោ

• គេដោយ វិធីបដិសេធ បរិវារ បដិសេធ វិស្សន្តំ លេ សុយ្យន្តំ តាម លលី  
 វិស្សន្តំ ។ ២ ។ ធីហិ ។

អ្នកបង្កើតពណ៌ក្នុងសង្ខារ ១ ជាមុនស្រួលនឹងមិនឈ្លានវៃ ច្រើនដោយ  
 ភាវក្ខំ មិនមានការកំណត់ភាវក្ខំ ១ ជាអ្នកទ្រុស្តក្រកូល ជាអ្នកមាន  
 ហេតុកាតក្ខំ ១ ។ កាលបើសង្ខារប្រាថ្នា ធម្មិច្ឆិមិសារណីយកម្ម  
 ផលកិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៧ គឺ កិក្ខុជាអ្នកបង្កើត ។ បេ ។ អ្នកបង្កើត  
 ពណ៌ក្នុងសង្ខារ ១ ជាមុនស្រួលនឹងមិនឈ្លានវៃ ច្រើនដោយភាវក្ខំ មិន  
 មានការកំណត់ភាវក្ខំ ១ លើគ្រាមគ្រាស្ត ១ ។ កាលបើសង្ខារប្រាថ្នា  
 ធម្មិច្ឆិមិក្កេបដិយកម្ម ផលកិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៧ ព្រោះមិនឃើញ  
 ភាវក្ខំ គឺកិក្ខុជាអ្នកបង្កើត ។ បេ ។ ជាអ្នកបង្កើតពណ៌ក្នុងសង្ខារ ១ ជា  
 មុនស្រួលនឹងមិនឈ្លានវៃ ច្រើនដោយភាវក្ខំ មិនមានការកំណត់ភាវក្ខំ ១  
 ទ្រុកាបក្ខិហើយមិនប្រាថ្នាដើម្បីឃើញភាវក្ខំ ១ ។ កាលបើសង្ខារប្រាថ្នា  
 ធម្មិច្ឆិមិក្កេបដិយកម្ម ផលកិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៧ ព្រោះមិនស្រែង  
 ភាវក្ខំ គឺ កិក្ខុជាអ្នកបង្កើត ។ បេ ។ ជាអ្នកបង្កើតពណ៌ក្នុងសង្ខារ ១  
 ជាមុនស្រួលនឹងមិនឈ្លានវៃ ច្រើនដោយភាវក្ខំ មិនមានការកំណត់ភាវក្ខំ ១

អាមត្តិ អាមត្តិក្លា ១ ឥត្តិ អាមត្តិ បដិការត្តិ ។  
 តិបាត្តិ ភិក្ខុទោ អាមត្តិក្លា  
 សង្ឃោ បដិការត្តិ ធម្មិយា អប្បដិស្សត្តេ ទុក្ខេបដិ-  
 យក្ខត្តិ ករយ្យ កណ្ណានិការតោ ហោតិ ។ បេ ។  
 សង្ឃោ អនិការណិការតោ ពាលោ ហោតិ អត្សត្តោ  
 អាមត្តិក្លា អនបដិការតោ ១ ឥត្តិ បដិការត្តិ ធម្មិ-  
 យក្ខត្តិ ។ តិបាត្តិ ភិក្ខុទោ អាមត្តិក្លា  
 អាមត្តិក្លា សង្ឃោ វាសិក្ខុយ ទេតេយ្យ កណ្ណា-  
 និការតោ ហោតិ កណ្ណានិការតោ វិទិការតោ  
 កស្សតោ សង្ឃោ អនិការណិការតោ ពាលោ  
 ហោតិ អត្សត្តោ អាមត្តិក្លា អនបដិការតោ តិបាត្តិ-  
 សង្ឃោ វិហារតិ អនបដិការតោ តិបាត្តិសង្ឃោ ។  
 តិបាត្តិ ភិក្ខុទោ អាមត្តិក្លា ក្ខត្តិ កាតត្តិ  
 អសត្តិ ច ហោតិ ពាលោ ច អប្បកត្តោ ច ។  
 អបរហិមិ តិបាត្តិ ភិក្ខុទោ អាមត្តិក្លា ក្ខត្តិ  
 កាតត្តិ អនិសិលេ សិលវិបដ្ឋោ ហោតិ អដ្ឋាបារ

ក្រៅអាមត្តិក្លា មិនប្រាថ្នាដើម្បីសំដែងអាមត្តិក្លា ១ ។ កាលបើសង្ឃ  
 ប្រាថ្នា ឧប្បិក្ខុក្លា ឧប្បិក្ខុក្លា ព្រោះមិនលេចដំណើរក្រាវចេញ ដល់ភិក្ខុ  
 ដែលប្រកបដោយអង្គ ៣ គឺ ភិក្ខុជាអ្នកបង្ហាត់ ។ បេ ។ ជាអ្នកបង្ហាត់  
 អនិការណ៍ក្នុងសង្ឃ ១ ជាមនុស្សល្អដ៏មិនល្អសង្ឃ ។ ប្រើដោយអាមត្តិ មិន  
 មានការកំណត់អាមត្តិ ១ មិនប្រាថ្នាដើម្បីសំដែងអាមត្តិក្លា ១ ។ កាល  
 បើសង្ឃប្រាថ្នា ឧប្បិក្ខុក្លា ដើម្បីសេចក្តីទាំងឡាយ<sup>(១)</sup> ដល់ភិក្ខុដែលប្រកប  
 ដោយអង្គ ៣ គឺ ភិក្ខុជាអ្នកបង្ហាត់ ចង្អុលដោះ ចង្អុលវាច បង្ហាត់  
 កថា បង្ហាត់អនិការណ៍ក្នុងសង្ឃ ១ ជាមនុស្សល្អដ៏មិនល្អសង្ឃ ។ ប្រើដោយ  
 អាមត្តិ មិនមានការកំណត់អាមត្តិ ១ ជាអ្នកប្រកបដោយស្រពាស  
 ដោយការប្រកបដោយមនុស្ស ១ ។ សង្ឃឧប្បិក្ខុក្លា ដល់ភិក្ខុដែល  
 ប្រកបដោយអង្គ ៣ គឺ ភិក្ខុជាអ្នកបង្ហាត់ ១ ភិក្ខុល្អ ១ មិនមែនជា  
 បកក្ត ១ ។ សង្ឃឧប្បិក្ខុក្លា ដល់ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៣ ដទៃទៀត  
 គឺ ភិក្ខុជាអ្នកមានសិលវិបដ្ឋក្នុងអនិសិល ១ មានការកំណត់អដ្ឋាបារ ១

១ អង្គប្រកបដោយ មិនប្រាថ្នាដើម្បីសំដែងអាមត្តិក្លា ១ ។ កាលបើសង្ឃ  
 ប្រាថ្នា ឧប្បិក្ខុក្លា ព្រោះមិនលេចដំណើរក្រាវចេញ ដល់ភិក្ខុ  
 ដែលប្រកបដោយអង្គ ៣ គឺ ភិក្ខុជាអ្នកបង្ហាត់ ។ បេ ។ ជាអ្នកបង្ហាត់  
 អនិការណ៍ក្នុងសង្ឃ ១ ជាមនុស្សល្អដ៏មិនល្អសង្ឃ ។ ប្រើដោយអាមត្តិ មិន  
 មានការកំណត់អាមត្តិ ១ មិនប្រាថ្នាដើម្បីសំដែងអាមត្តិក្លា ១ ។ កាល  
 បើសង្ឃប្រាថ្នា ឧប្បិក្ខុក្លា ដើម្បីសេចក្តីទាំងឡាយ<sup>(១)</sup> ដល់ភិក្ខុដែលប្រកប  
 ដោយអង្គ ៣ គឺ ភិក្ខុជាអ្នកបង្ហាត់ ចង្អុលដោះ ចង្អុលវាច បង្ហាត់  
 កថា បង្ហាត់អនិការណ៍ក្នុងសង្ឃ ១ ជាមនុស្សល្អដ៏មិនល្អសង្ឃ ។ ប្រើដោយ  
 អាមត្តិ មិនមានការកំណត់អាមត្តិ ១ ជាអ្នកប្រកបដោយស្រពាស  
 ដោយការប្រកបដោយមនុស្ស ១ ។ សង្ឃឧប្បិក្ខុក្លា ដល់ភិក្ខុដែល  
 ប្រកបដោយអង្គ ៣ គឺ ភិក្ខុជាអ្នកបង្ហាត់ ១ ភិក្ខុល្អ ១ មិនមែនជា  
 បកក្ត ១ ។ សង្ឃឧប្បិក្ខុក្លា ដល់ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៣ ដទៃទៀត  
 គឺ ភិក្ខុជាអ្នកមានសិលវិបដ្ឋក្នុងអនិសិល ១ មានការកំណត់អដ្ឋាបារ ១

អាចារ្យវិបស្សនា ហោតិ អនិច្ចិយា និច្ចិវិបស្សនា ហោតិ ។  
 អបរោហិមិ តិហន្តេហិ សមន្តាគតស្ស ភិក្ខុយោ កម្មំ  
 កាតត្ថំ កាយិកេន នវេន សមន្តាគតោ ហោតិ វាច-  
 សិកេន នវេន សមន្តាគតោ ហោតិ កាយិកវាចសិ-  
 កេន នវេន សមន្តាគតោ ហោតិ ។ អបរោហិមិ តិ-  
 ហន្តេហិ សមន្តាគតស្ស ភិក្ខុយោ កម្មំ កាតត្ថំ  
 កាយិកេន អនាថារេន សមន្តាគតោ ហោតិ វាចសិ-  
 កេន អនាថារេន សមន្តាគតោ ហោតិ កាយិកវាច-  
 សិកេន អនាថារេន សមន្តាគតោ ហោតិ ។ អបរោ-  
 ហិមិ តិហន្តេហិ សមន្តាគតស្ស ភិក្ខុយោ កម្មំ  
 កាតត្ថំ កាយិកេន ឧបយាតិកេន សមន្តាគតោ  
 ហោតិ វាចសិកេន ឧបយាតិកេន សមន្តាគតោ  
 ហោតិ កាយិកវាចសិកេន ឧបយាតិកេន សមន្តា-  
 គតោ ហោតិ ។ អបរោហិមិ តិហន្តេហិ សមន្តាគតស្ស  
 ភិក្ខុយោ កម្មំ កាតត្ថំ កាយិកេន មិច្ឆាដីវេន សមន្តា-  
 គតោ ហោតិ វាចសិកេន មិច្ឆាដីវេន សមន្តាគតោ ហោតិ

មានវិជ្ជិបក្កំ ក្នុងអភិវិជ្ជិ ។ សន្សនប្បវិជ្ជិកម្ម ដល់ភិក្ខុដែលប្រកបដោយ  
 អន្តិញ ដោយវិទ្យុកវៀត គឺ ភិក្ខុជាអ្នកប្រកបនាវិល្យន៍ដោយកាយ ។  
 ជាអ្នកប្រកបនាវិល្យន៍ ដោយវាចា ។ ជាអ្នកប្រកបនាវិល្យន៍ ដោយ  
 កាយនិវរិតា ។ ។ សន្សនប្បវិជ្ជិកម្ម ដល់ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអន្តិញ  
 ដោយវិទ្យុកវៀត គឺ ភិក្ខុជាអ្នកប្រកបដោយមារយាទមិនមានសណ្តាប់ធ្នាប់  
 ដោយកាយ ។ ជាអ្នកប្រកបដោយមារយាទ មិនមានសណ្តាប់ធ្នាប់ដោយ  
 វាចា ។ ជាអ្នកប្រកបដោយមារយាទ មិនមានសណ្តាប់ធ្នាប់ដោយកាយ  
 និវរិតា ។ ។ សន្សនប្បវិជ្ជិកម្ម ដល់ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអន្តិញ ដោយ  
 វិទ្យុកវៀត គឺ ភិក្ខុជាអ្នកប្រកបដោយការបៀតបៀនដោយកាយ ។ ជាអ្នក  
 ប្រកបដោយការបៀតបៀនដោយវាចា ។ ជាអ្នកប្រកបដោយការបៀត  
 បៀនដោយកាយនិវរិតា ។ ។ សន្សនប្បវិជ្ជិកម្ម ដល់ភិក្ខុដែលប្រកប  
 ដោយអន្តិញ ដោយវិទ្យុកវៀត គឺ ភិក្ខុជាអ្នកប្រកបដោយមិច្ឆាដីវៈដោយ  
 កាយ ។ ជាអ្នកប្រកបដោយមិច្ឆាដីវៈដោយវាចា ។ ជាអ្នកប្រកបដោយ



វិធីបដិសេធ បដិសេធ

មា វិគ្គហំ មា វិកំធម្មំ ធិមម្ពិញ្ចា សឡេន បកំរោត្តំ  
 អលដ្ឋិ ច ហោតិ ពាលោ ច អបកតត្តោ ច ។ តិ-  
 ហន្តេហិ សមញ្ញាតតស្ស កិក្កុទោ ន កាចិ សឡេ-  
 សម្មតិ ធាតត្តា អលដ្ឋិ ច ហោតិ ពាលោ ច  
 អបកតត្តោ ច ។ តិហន្តេហិ សមញ្ញាតតោ កិក្កុ-  
 ទោ សឡេ ន ហេហវិតញ្ចេ<sup>(១)</sup> អលដ្ឋិ ច ហោតិ  
 ពាលោ ច អបកតត្តោ ច ។ តិហន្តេហិ សមញ្ញា-  
 តតោ កិក្កុ ច កិស្មិញ្ចិ បច្ចេកត្តាដៃ បមេតញ្ចា  
 អលដ្ឋិ ច ហោតិ ពាលោ ច អបកតត្តោ ច ។ តិ-  
 ហន្តេហិ សមញ្ញាតតស្ស កិក្កុទោ ធិស្សាយ ន វត្តត្តំ  
 អលដ្ឋិ ច ហោតិ ពាលោ ច អបកតត្តោ ច ។ តិ-  
 ហន្តេហិ សមញ្ញាតតស្ស កិក្កុទោ ធិស្សាយេ ន  
 ធាតត្តោ អលដ្ឋិ ច ហោតិ ពាលោ ច អបកតត្តោ  
 ច ។ តិហន្តេហិ សមញ្ញាតតស្ស កិក្កុទោ ធិកាសិ<sup>(២)</sup>  
 កាវាបេន្តស្ស យសំ ធិកាសកម្មំ កាតុំ អលដ្ឋិ  
 ច ហោតិ ពាលោ ច អបកតត្តោ ច ។ តិហន្តេ-  
 ហិ សមញ្ញាតតស្ស កិក្កុទោ សវចធិយំ ធាធាតត្តំ

១ វ. ច. សឡេ ន ហេហវិតត្តំ ។ ២ វ. ច. វកាសកម្មិ ។

វិធីបដិសេធ បដិសេធ

ត្តា កុប្រការំវេជ្ជន្តត្តា កុំទាសវៃជ្ជន្តត្តា ដូច្នេះដូចហើយសម្រេចរោគ ។  
 សឡេសម្មតិណាមួយ សឡេមិនត្រូវឱ្យដល់ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៣ គឺ  
 ភិក្ខុជាអ្នកមិនមានឧទ្ទាស ១ ភិក្ខុល្ងី ១ មិនមែនជាបកក្ក ១ ។ ភិក្ខុប្រកប  
 ដោយអង្គ ៣ មិនត្រូវស្តីពាលាសឡេ គឺ ភិក្ខុជាអ្នកមិនមានឧទ្ទាស ១ ភិក្ខុ  
 ល្ងី ១ មិនមែនជាបកក្ក ១ ។ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៣ សឡេមិន  
 ត្រូវដំលែងទុកក្នុងវិណ័យវេជ្ជណាមួយ គឺ ភិក្ខុជាអ្នកមិនមានឧទ្ទាស ១  
 ភិក្ខុល្ងី ១ មិនមែនជាបកក្ក ១ ។ ភិក្ខុមិនត្រូវតាស្រ័យនៅធិតិក្ខុ  
 ដែលប្រកបដោយអង្គ ៣ គឺ ភិក្ខុជាអ្នកមិនមានឧទ្ទាស ១ ភិក្ខុល្ងី ១  
 មិនមែនជាបកក្ក ១ ។ ភិក្ខុមិនត្រូវឱ្យនិស្ស័យដល់ភិក្ខុដែលប្រកបដោយ  
 អង្គ ៣ គឺ ភិក្ខុជាអ្នកមិនមានឧទ្ទាស ១ ភិក្ខុល្ងី ១ មិនមែនជាបកក្ក ១ ។  
 ភិក្ខុមិនត្រូវធ្វើធានាកម្មដល់ភិក្ខុ ដែលមកសូមធានាស ដែលប្រកបដោយ  
 អង្គ ៣ គឺ ភិក្ខុជាអ្នកមិនមានឧទ្ទាស ១ ភិក្ខុល្ងី ១ មិនមែនជាបក-  
 ក្ក ១ ។ ភិក្ខុមិនត្រូវជឿស្តាប់ពាក្យរបស់ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៣

អស្សុវិញ្ញាណ ច ហោតិ ពាលោ ច អបកតត្តោ ច ។  
 តីហន្តេហិ សមញ្ញាតតស្ស ភិក្ខុនោ វិទយោ ន ចុច្ច័-  
 តត្វោ អស្សុវិញ្ញាណ ច ហោតិ ពាលោ ច អបកតត្តោ  
 ច ។ តីហន្តេហិ សមញ្ញាតតេន ភិក្ខុនោ វិទយោ  
 ន ចុច្ច័តត្វោ អស្សុវិញ្ញាណ ច ហោតិ ពាលោ ច អប-  
 កតត្តោ ច ។ តីហន្តេហិ សមញ្ញាតតស្ស ភិក្ខុនោ  
 វិទយោ ន វិស្សជ្ជេតត្វោ អស្សុវិញ្ញាណ ច ហោតិ ពាលោ  
 ច អបកតត្តោ ច ។ តីហន្តេហិ សមញ្ញាតតេន ភិក្ខុនោ  
 វិទយោ ន វិស្សជ្ជេតត្វោ អស្សុវិញ្ញាណ ច ហោតិ ពាលោ  
 ច អបកតត្តោ ច ។ តីហន្តេហិ សមញ្ញាតតស្ស  
 ភិក្ខុនោ អនុយោតោ ន ឆាតត្វោ អស្សុវិញ្ញាណ ច ហោតិ  
 ពាលោ ច អបកតត្តោ ច ។ តីហន្តេហិ សមញ្ញាត-  
 តេន ភិក្ខុនោ សន្តិ វិទយោ ន សាគច្ឆ័តត្វោ អស្សុវិញ្ញាណ  
 ច ហោតិ ពាលោ ច អបកតត្តោ ច ។ តីហន្តេហិ  
 សមញ្ញាតតេន ភិក្ខុនោ ន ឧបសម្ព័ន្ធនេត្តំ ន ចំស្ស-  
 យោ ឆាតត្វោ ន សាមណេរេ ឧបដ្ឋាបេតត្វោ អស្សុវិញ្ញាណ  
 ច ហោតិ ពាលោ ច អបកតត្តោ ច ។

ភិក្ខុជាអ្នកមិនមានឧទ្ទាស ១ ភិក្ខុល្ងី ១ មិនមែនជាបកកក្ក ១ ។  
 ភិក្ខុមិនត្រូវស្រវឹងដោយចំពោះភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៣ គឺ ភិក្ខុជាអ្នកមិន  
 មានឧទ្ទាស ១ ភិក្ខុល្ងី ១ មិនមែនជាបកកក្ក ១ ។ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយ  
 អង្គ ៣ មិនត្រូវស្រវឹង (នឹងភិក្ខុណាមួយ) គឺ ភិក្ខុជាអ្នកមិនមានឧទ្ទាស ១  
 ភិក្ខុល្ងី ១ មិនមែនជាបកកក្ក ១ ។ ភិក្ខុមិនត្រូវដោះស្រាយវិន័យចំពោះ  
 ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៣ គឺ ភិក្ខុជាអ្នកមិនមានឧទ្ទាស ១ ភិក្ខុល្ងី ១  
 មិនមែនជាបកកក្ក ១ ។ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៣ មិនត្រូវដោះ  
 ស្រាយវិន័យនឹងភិក្ខុណាមួយ គឺ ភិក្ខុជាអ្នកមិនមានឧទ្ទាស ១ ភិក្ខុល្ងី ១  
 មិនមែនជាបកកក្ក ១ ។ ភិក្ខុមិនត្រូវឱ្យកាលោកស្រវឹងភិក្ខុដែលប្រកប  
 ដោយអង្គ ៣ គឺ ភិក្ខុជាអ្នកមិនមានឧទ្ទាស ១ ភិក្ខុល្ងី ១ មិនមែនជាបក-  
 កក្ក ១ ។ ភិក្ខុមិនត្រូវសាកប្រាប់វិន័យជាមួយនឹងភិក្ខុ ដែលប្រកបដោយអង្គ ៣  
 គឺ ភិក្ខុជាអ្នកមិនមានឧទ្ទាស ១ ភិក្ខុល្ងី ១ មិនមែនជាបកកក្ក ១ ។ ភិក្ខុដែល  
 ប្រកបដោយអង្គ ៣ មិនត្រូវឱ្យបសម្បវា មិនត្រូវឱ្យនិស្ស័យ មិនត្រូវឱ្យ  
 សាមណេរេបម្រើទូទៅ គឺ ភិក្ខុជាអ្នកមិនមានឧទ្ទាស ១ ភិក្ខុល្ងី ១ មិនមែន  
 ជាបកកក្ក ១ ។

(៤៦) គយោ ទោសតំ ពាក្យទុសិកា បណ្ណាសិ-  
 កា សាមគ្គិទោសតោ ។ អបរេចិ ឧយោ ទោសតំ  
 សង្ក្រឹ ទោសតោ គណោ ទោសតោ បុគ្គលេ ទ-  
 ោសតោ ។ អបរេចិ ឧយោ ទោសតំ សុត្តន្ត-  
 សោ (១) ពរិសុទ្ធិទោសតោ អនិដ្ឋានទោសតោ ។  
 តិស្សោ បរិវារោ ពាក្យទុសិកា បណ្ណាសិកា សាមគ្គិ-  
 បរិវារោ ។ អបរេចិ តិស្សោ បរិវារោ សង្ក្រឹ បរិវ-  
 ារោ គណោ បរិវារោ បុគ្គលេ បរិវារោ ។ អបរេចិ  
 តិស្សោ បរិវារោ ភេតិចិកា បរិវារោ ទ្រោចិកា  
 បរិវារោ សមាទវស្សិកា បរិវារោ ។ គយោ កាចាយិ-  
 កា ទេវយិកា ឥនមប្បញ្ញាយ យោ ច អប្រាហ្មចារិ  
 ប្រាហ្មចារិប្បដិញ្ញោ យោ ច សុទ្ធិ ប្រាហ្មចារិ សុទ្ធិ  
 ប្រាហ្មចារិយំ (២) ចរុទ្ធិ អម្បលកោ ច អប្រាហ្មចារិយេ ច  
 អនុទ្ធិសេតិ យោ ចាយំ ឯវំវាទិ ឯវំវិទិដ្ឋិ នត្ថិ កាមេសុ  
 ទោសោតិ សោ កាមេសុ ឆាតក្យតំ អាមដ្ឋតិ ។ តិណិ  
 អកុសលម្បលំទិ លោកោ អកុសលម្បលំ ទោសោ

១ ឧ. ប. សុត្តន្តសោ ទោសតោ ។ ២ ឧ. ម. អនុប្បទ្រហ្មចារិ បរិសុទ្ធិប្រាហ្មចារិ ។

(៤៦) ទោសតំ ពាក្យទុសិកា បណ្ណាសិ-  
 កា សាមគ្គិទោសតោ ។ អបរេចិ ឧយោ ទោសតំ  
 សង្ក្រឹ ទោសតោ គណោ ទោសតោ បុគ្គលេ ទ-  
 ោសតោ ។ អបរេចិ ឧយោ ទោសតំ សុត្តន្ត-  
 សោ (១) ពរិសុទ្ធិទោសតោ អនិដ្ឋានទោសតោ ។  
 តិស្សោ បរិវារោ ពាក្យទុសិកា បណ្ណាសិកា សាមគ្គិ-  
 បរិវារោ ។ អបរេចិ តិស្សោ បរិវារោ សង្ក្រឹ បរិវ-  
 ារោ គណោ បរិវារោ បុគ្គលេ បរិវារោ ។ អបរេចិ  
 តិស្សោ បរិវារោ ភេតិចិកា បរិវារោ ទ្រោចិកា  
 បរិវារោ សមាទវស្សិកា បរិវារោ ។ គយោ កាចាយិ-  
 កា ទេវយិកា ឥនមប្បញ្ញាយ យោ ច អប្រាហ្មចារិ  
 ប្រាហ្មចារិប្បដិញ្ញោ យោ ច សុទ្ធិ ប្រាហ្មចារិ សុទ្ធិ  
 ប្រាហ្មចារិយំ (២) ចរុទ្ធិ អម្បលកោ ច អប្រាហ្មចារិយេ ច  
 អនុទ្ធិសេតិ យោ ចាយំ ឯវំវាទិ ឯវំវិទិដ្ឋិ នត្ថិ កាមេសុ  
 ទោសោតិ សោ កាមេសុ ឆាតក្យតំ អាមដ្ឋតិ ។ តិណិ  
 អកុសលម្បលំទិ លោកោ អកុសលម្បលំ ទោសោ

១ ឧ. ប. សុត្តន្តសោ ទោសតោ ។ ២ ឧ. ម. អនុប្បទ្រហ្មចារិ បរិសុទ្ធិប្រាហ្មចារិ ។



អកុសលម្បណំ មោហោ អកុសលម្បណំ ។ គំណំ  
 កុសលម្បណំ អលោកោ កុសលម្បណំ អនោសោ  
 កុសលម្បណំ អមោហោ កុសលម្បណំ ។ គំណំ ទុច្ច-  
 រិតានំ កាយទុច្ចរិតំ វចីទុច្ចរិតំ មនោទុច្ចរិតំ ។ គំណំ  
 សុចរិតានំ កាយសុចរិតំ វចីសុចរិតំ មនោសុចរិតំ ។  
 តយោ អត្តរសេ បដិច្ច ភកវតា កុលេសុ តិកោភាជំ  
 បញ្ញត្តំ ទុក្ខត្តំ បុគ្គលានំ ធិត្តហាយ បេសលានំ  
 ភិក្ខុនំ ជាសុវិហារាយ មា ពាបិច្ឆា ថត្តំ ធិស្សនយ  
 សច្ចំ ភិទ្ទេយ្យំ កុណាទុទ្ទយតាយ ច ។ តិហំ  
 អសន្តម្មេហិ អភិក្ខតោ បរិយាទិទ្ធនិក្ខោ ទេវទត្តោ  
 អាពាយិកោ ទេវយិកោ កម្មវិជ្ជា អភេតិច្ឆោ ពាបិច្ច-  
 តា ពាបចិក្ខតា ទិវមត្តតោ វិសេសាធិតមេធ អន្តរ  
 វេសានំ អាពាធិ ។ តិស្សោ សម្មតិយោ ទណ្ឌសម្មតិ  
 សិក្ខាសម្មតិ ទណ្ឌសិក្ខាសម្មតិ ។ តិស្សោ ពាទុកា  
 ទុវដ្ឋានិយោ អសន្តម្មេហិ វត្ថុពាទុកា ថស្សវពាទុកា

ជាមូលនៃអកុសល ១ មោហាជាមូលនៃអកុសល ១ ។ មូលនៃកុសល  
 មាន ៣ យ៉ាង គឺ អលោកោជាមូលនៃកុសល ១ អនោសោជាមូលនៃកុសល ១  
 អមោហោជាមូលនៃកុសល ១ ។ ទុច្ចរិតមាន ៣ យ៉ាង គឺ កាយទុច្ចរិត ១  
 វចីទុច្ចរិត ១ មនោទុច្ចរិត ១ ។ សុចរិតមាន ៣ យ៉ាង គឺ កាយ-  
 សុចរិត ១ វចីសុចរិត ១ មនោសុចរិត ១ ។ ព្រះមានគ្រូភោគ  
 ជ្រងំបញ្ញត្តិកោភាជនសិក្ខាបទក្នុងក្រកុលទាំងឡាយ ព្រោះតាមស្រ្តីយ  
 អំណាចប្រយោជន៍ ៣ យ៉ាង គឺ ដើម្បីជញ្ជីងផ្ទាល់បុគ្គលភក្ខាស ១  
 ដើម្បីទៅសប្បាយផលភិក្ខុអ្នកមានសីលជាទីស្រឡាញ់ ដោយជ្រងំត្រិះ  
 រិះពិ ភិក្ខុវាច្ឆាលមកទាំងឡាយកុំទំលាយសន្សំព្រោះតាមស្រ្តីយពូក ១  
 ដើម្បីអនុគ្រោះផលក្រកុល ១ ។ ទេវទត្តត្រូវអសន្តម្ម ៣ ប្រការ គ្រប  
 សន្តិកំច្ឆារិកចិក្ខុហើយតិះទៅតាមអបាយ ទៅតាមទេវ ទាំងនៃអសីតិស្ស  
 នៃខ្លួនលែងបាន (អសន្តម្ម ៣ ប្រការនោះគឺ) រេចក្តីប្រាថ្នាលាមក ១  
 មានមិត្រណាមក ១ ទេវទត្តនោះ បានសម្រេចគុណវិសេសត្រឹមទាំងទាប  
 កែផល់ទូរសេចក្តីសាច់សូន្យក្នុងចង្វារវិញ ១ ។ សម្មតិមាន ៣ យ៉ាង គឺ  
 ទណ្ឌសម្មតិ ១ សិក្ខាសម្មតិ ១ ទណ្ឌសិក្ខាសម្មតិ ១ ។ ទ្រពាប  
 ដើងដែលសម្រាប់ដឹកផល់ទុកជាទិច្ច មិនត្រូវធ្វើឲ្យយោគបានករនឹងមាន ៣  
 គឺ ទ្រពាបសម្រាប់បន្ទោបដិវច្ចៈ ១ ទ្រពាបសម្រាប់បន្ទោបនីវច្ចៈ ១

អាចខណ្ឌនុតា ។ តិស្សោ ខាធម៌សនិយោ សក្កា  
កាសិណ សុត្តន្តដណិកាតិ<sup>(១)</sup> ។

អិកំ ធិត្តិកំ<sup>(២)</sup> ។

កស្សន្តានំ

[ ៤៧ ] តិច្ឆន្តោ កាលេ វត្តិ ធ  
នស បញ្ច ធ កុសលា<sup>(៣)</sup>  
វេទនា ចោធនាវត្ថុ  
សលា កា ទ្វេ បដិក្កិចា  
បញ្ញត្តិ អបរេ ទ្វេ ធ  
កាលោ កាលេ ធ កាច្យតិ  
ចោមទ្កេ សន្និក្កា សន្និក្កា  
ធាននា ធ បដិច្ឆន្តិ<sup>(៤)</sup>  
បដិច្ឆន្តា វិវត្តា ធ  
សេ ធាសនកិលាយេ ធា

១ ឧ. វ. សមុទ្រដណិកា ។ ២ ឧ. អិកំ ធិត្តិកា ។ ៣ ឧ. វ. វល បញ្ច កុសលេ ។ ៤ ឧ. វ. បដិច្ឆា ។

ទ្រពាចំសម្រាប់ជីវកោចមន៍ ១ ។ ទ្រពាចំសម្រាប់ជូករោជីនី មាន ល ភី  
ទ្រពាចំជុ ១ ទ្រពាចំក្សៀនី ១ ទ្រពាចំអណ្តាតសម្មុទ្រ ១ ។

ធម៌ដិក្ខ ( ធូរចំ ) ។

ទុក្ខាន ភិបក្ខិក្សៀនីនៃភិក្ខុ ( ធូរចំ ៗ ) រោមដុះចុះ

[ ៤៧ ] ភិក្ខុត្រូវអាបក្ខិក្ខុនីកាលដែលព្រះបាទព្រះភាគននី  
ព្រះដទ្ទោ ១ ភិក្ខុត្រូវអាបក្ខិក្ខុនីកាលន្ទ ១ ក្នុងកម្រិត ១ ភិក្ខុ  
មានវស្សា ១០ ប្រូវតាមក្ខិ ១ មានវស្សា ៥ ភិក្ខុត្រូវអាបក្ខិ ១  
មានកុសលចិត្តភិក្ខុត្រូវអាបក្ខិ ១ ប្រកបអោយវេទនាត្រូវអាបក្ខិ ១  
រោមដុះក្នុង ១ ការចាប់ស្លាត ១ ការយាត់មានពិលេស ១  
បញ្ញត្តិ ១ បញ្ញត្តិពិលេសដទៃទៀត ១ ភិក្ខុពាលត្រូវអាបក្ខិ  
កិមាន ១ ភិក្ខុត្រូវអាបក្ខិក្នុងការឡប់ក្នុង ១ ការចូលវស្សាន្ទ  
ក្នុងការឡប់ក្នុង ១ ភិក្ខុត្រូវអាបក្ខិក្នុងចោមទ្កុរដុំកំមាន ១ សន្និក្ក  
ត្រូវអាបក្ខិ ១ ទេវាសថនីបរាណន្ទរដល់សន្និក្ក ១ ការ  
ចិទុច្ឆនី ១ គ្រឿងបិទបាំង ១ ក្នុងវេលាចិទុច្ឆនី ១ ភិក្ខុ  
ដែលចិក្សៀនី ១ ការកាន់យកសេនាសនៈ ១ ភិក្ខុឈឺត្រូវ



ឱកាសំ ន កាវ តថា  
 ន កាវ សវចធម៌  
 ន បុគ្គិត្យកា ធុវ  
 ន វិស្សន្ត្រេ ធុវ ថេវ  
 អនុយោគឡិ ពោ ននេ  
 សាក្ខ្នា ឧបសម្បត្តា  
 ធិស្សន្តយ សាមណោ<sup>(១)</sup> ច  
 ឧបោសថតិកា តិណិ  
 ចកិរណា តិកា តយោ  
 អាចារ្យិកា អកុសលា  
 កុសលា ចកិកេ<sup>(២)</sup> ច  
 តិកាភោជនសន្តម្ម  
 សម្មតិ វាធុកោន ច  
 វាធម៌សនិកា ថេវ  
 ឧត្តាមំ តិកាភេ ឥន្ទ្រំ ។

១ ឧ. ម. សាមណោ ឬ ។ ២ ឧ. ម. បរិវារ ធុវ ។

មិនក្រូវបើកគោសន្យា មិនក្រូវជឿស្តាប់ការន្យា មិនក្រូវស្មោះ  
 វិន័យមានពីរលើក ១ មិនក្រូវធ្វើវិន័យមានពីរលើក ១ មិន  
 ក្រូវឱ្យការសាតស្តូវ ១ មិនក្រូវសាក្ខ្នាវិន័យ ១ មិនក្រូវឱ្យ  
 រចសម្បត្តា ១ មិនក្រូវឱ្យនិស្ស័យ ១ មិនក្រូវឱ្យសាមណោ  
 បំរើខ្លួន ១ ទេពោសថមាន ៣ យ៉ាង ១ បរិវារមាន ៣  
 យ៉ាង ១ ជន ៣ ពួកចៅកាន់អង្គុយ ១ អកុសលមូល ១  
 កុសលមូល ១ ខ្ពុច្ចិកនិស្សិច្ចិក ១ តិកាភោជនសិក្ខាបទ ១  
 ទេវទត្តក្រវិកសន្តប្បប្រសន្តិកំ ១ សម្មតិ ១ ប្រដាប់ជើង ១  
 ប្រដាប់សម្រាប់ជួកជើង ១ ពាក្យវេលារោលមកខេរ ជា  
 ទោសក្នុងតិកបទ ។



រដ្ឋបាល្តា អាចជួត ។ អត្តាបត្តិ កាខ្មែរ អាចជួត  
 អត្តាខ្មែរ រដ្ឋាតិ អត្តាបត្តិ អត្តាខ្មែរ អាចជួត កាខ្មែរ  
 រដ្ឋាតិ អត្តាបត្តិ កាខ្មែរ អាចជួត កាខ្មែរ រដ្ឋាតិ  
 អត្តាបត្តិ អត្តាខ្មែរ អាចជួត អត្តាខ្មែរ រដ្ឋាតិ ។

( ៤៧ ) ចត្តារោ អរិយវេហារា អធិដ្ឋេ អធិដ្ឋវាទិកា

អស្សុតេ សុតវាទិកា អមុតេ មុតវាទិកា អវិញ្ញាតេ  
 វិញ្ញាតវាទិកា ។ ចត្តារោ អរិយវេហារា អធិដ្ឋេ អធិដ្ឋវា-  
 ទិកា អស្សុតេ អស្សុតវាទិកា អមុតេ អមុតវាទិកា  
 អវិញ្ញាតេ អវិញ្ញាតវាទិកា ។ អបរេចិ ចត្តារោ អរិយ-  
 វេហារា ធិដ្ឋេ អធិដ្ឋវាទិកា សុតេ អស្សុតវាទិកា មុតេ  
 អមុតវាទិកា វិញ្ញាតេ អវិញ្ញាតវាទិកា ។ ចត្តារោ អរិយ-

ទៀតក៏បាន ។ ភិក្ខុត្រូវតែបត្តិដោយធម្ម ចេញចាកសាបត្តិដោយមិនមែនធម្ម  
 ក៏បាន ភិក្ខុត្រូវតែបត្តិដោយមិនមែនធម្ម ចេញចាកសាបត្តិដោយធម្មក៏បាន  
 ភិក្ខុត្រូវតែបត្តិដោយធម្ម ចេញចាកសាបត្តិដោយធម្មក៏បាន ភិក្ខុត្រូវតែបត្តិ  
 ដោយមិនមែនធម្ម ចេញចាកសាបត្តិដោយមិនមែនធម្មក៏បាន ។

( ៤៧ ) អរិយវេហារ (វេហារមិនប្រសើរ) មាន ៤ គឺ ការពាល

ថាបានឃើញក្នុងហេតុដែលខ្លួនមិនបានឃើញ ១ ការពាលថាបានពួកក្នុង  
 ហេតុដែលខ្លួនមិនបានឮ ១ ការពាលថាបានពាលត្រូវក្នុងហេតុដែលខ្លួន  
 មិនបានពាលត្រូវ ១ ការពាលថាដឹងច្បាស់ក្នុងហេតុដែលខ្លួនមិនដឹង  
 ច្បាស់ ១ ។ អរិយវេហារ (វេហារមិនប្រសើរ) មាន ៤ គឺ ការពាលថា  
 មិនបានឃើញក្នុងហេតុដែលខ្លួនមិនបានឃើញ ១ ការពាលថាមិនបាន  
 ពួកក្នុងហេតុដែលខ្លួនមិនបានឮ ១ ការពាលថាមិនបានពាលត្រូវក្នុងហេតុ  
 ដែលខ្លួនមិនបានពាលត្រូវ ១ ការពាលថាមិនបានដឹងច្បាស់ក្នុងហេតុ  
 ដែលខ្លួនមិនបានដឹងច្បាស់ ១ ។ អរិយវេហារមាន ៤ ដទៃទៀត  
 គឺ ការពាលថាមិនបានឃើញក្នុងហេតុដែលខ្លួនបានឃើញ ១ ការពាល  
 ថាមិនបានពួកក្នុងហេតុដែលខ្លួនបានឮ ១ ការពាលថាមិនបានពាលត្រូវ  
 ក្នុងហេតុដែលខ្លួនពាលត្រូវ ១ ការពាលថាមិនបានដឹងច្បាស់ក្នុងហេតុ  
 ដែលខ្លួនដឹងច្បាស់ ១ ។ អរិយវេហារមាន ៤ គឺ ការពាលថា

រោហាណ ទិដ្ឋេ ទិដ្ឋវាទិកា មុតេ សុតវាទិកា មុតេ  
 មុតវាទិកា វិញ្ញាតេ វិញ្ញាតវាទិកា ចត្តារោ មារាជិកា  
 កិក្ខុនំ កិក្ខុនិហិ សាធារណា ។ ចត្តារោ ចារាជិកា  
 កិក្ខុនំ កិក្ខុនិហិ អសាធារណា ។ ចត្តារោ បរិក្ខារា  
 អត្ថិ បរិក្ខារោ រត្តិកតោ កោបេតតោ មមាយិកតោ  
 បរិក្ខត្តិកតោ អត្ថិ បរិក្ខារោ រត្តិកតោ កោបេតតោ  
 ន មមាយិកតោ បរិក្ខត្តិកតោ អត្ថិ បរិក្ខារោ រត្តិ-  
 កតោ កោបេតតោ ន មមាយិកតោ ន បរិក្ខត្តិកតោ  
 អត្ថិ បរិក្ខារោ ន រត្តិកតោ ន កោបេតតោ ន មមា-  
 យិកតោ ន បរិក្ខត្តិកតោ ។

[៥០] អត្តាបត្តិ សម្មទា អាបដ្ឋតិ បរម្មទា វុដ្ឋាតិ  
 អត្តាបត្តិ បរម្មទា អាបដ្ឋតិ សម្មទា វុដ្ឋាតិ អត្តាបត្តិ  
 សម្មទា អាបដ្ឋតិ សម្មទា វុដ្ឋាតិ អត្តាបត្តិ បរម្មទា  
 អាបដ្ឋតិ បរម្មទា វុដ្ឋាតិ ។ អត្តាបត្តិ អជាទត្តោ អា-  
 បដ្ឋតិ ជាទត្តោ វុដ្ឋាតិ អត្តាបត្តិ ជាទត្តោ អាបដ្ឋតិ

បានឃើញក្នុងហេតុដែលខ្លួនបានឃើញ ។ ការពាលថាបានក្នុងហេតុ  
 ដែលខ្លួនបានឮ ។ ការពាលថាបានពាលត្រូវក្នុងហេតុដែលខ្លួនបានពាល  
 ត្រូវ ។ ការពាលថាបានដឹងច្បាស់ក្នុងហេតុដែលខ្លួនបានដឹងច្បាស់ ។  
 បានដឹងក្នុងចំនួន ៤ របស់ភិក្ខុ សាធារណ៍ទៅដល់ពួកភិក្ខុផង ។ បាន-  
 ដឹងក្នុងចំនួន ៤ របស់ភិក្ខុ មិនបានសាធារណ៍ទៅដល់ពួកភិក្ខុផងទេ ។  
 បរិក្ខារ ៤ និយមិត្តដែលភិក្ខុអរក្ស អរក្សប្រគល់ជូន អរក្សប្រគល់ជូន  
 អាត្មាអញ អរក្សប្រើប្រាស់ក៏មាន បរិក្ខារដែលភិក្ខុអរក្ស អរក្សប្រគល់  
 មិនអរក្សប្រគល់ជូន អាត្មាអញ នៃអរក្សប្រើប្រាស់ក៏មាន បរិក្ខារដែល  
 ភិក្ខុអរក្ស អរក្សប្រគល់ នៃមិនអរក្សប្រគល់ជូន អាត្មាអញ មិនអរ-  
 ក្សប្រើប្រាស់ក៏មាន បរិក្ខារដែលភិក្ខុមិនអរក្ស មិនអរក្សប្រគល់ មិនអរ-  
 ក្សប្រគល់ជូន អាត្មាអញ មិនអរក្សប្រើប្រាស់ក៏មាន ។

[៥១] ភិក្ខុត្រូវតាមភ្នំក្នុងទីចំពោះមុខ ចេញចាកអាច្ឆិកាដើម  
 មុខក៏មាន ត្រូវតាមភ្នំក្នុងទីចំពោះមុខ ចេញចាកអាច្ឆិកាដើមក៏  
 មាន ត្រូវតាមភ្នំក្នុងទីចំពោះមុខ ចេញចាកអាច្ឆិកាដើមក៏មាន ត្រូវ  
 តាមភ្នំក្នុងទីចំពោះមុខ ចេញចាកអាច្ឆិកាដើមក៏មាន ។ ភិក្ខុពាល  
 មិនដឹងត្រូវតាមភ្នំ ពាលដឹងចេញចាកអាច្ឆិកាដើម ពាលដឹងត្រូវតាមភ្នំ

អជាទេស្តា វុដ្ឋាតិ អត្តាបត្តិ ជាទេស្តា អាចជ្ជតិ ជាទេស្តា  
វុដ្ឋាតិ អត្តាបត្តិ អជាទេស្តា អាចជ្ជតិ អជាទេស្តា វុដ្ឋាតិ ។

[៥១] ចេត្វហាតារេហិ អាចត្តិ អាចជ្ជតិ កាយេន  
អាចជ្ជតិ វាចាយ អាចជ្ជតិ កាយេន វាចាយ អាចជ្ជតិ  
កម្មវាចាយ អាចជ្ជតិ ។ អបរេហិមិ ចេត្វហាតារេហិ  
អាចត្តិ អាចជ្ជតិ សង្ឃមន្សៀ គណមន្សៀ បុគ្គលស្ស  
សន្តិកេ លិង្គនាគុកាវេន ។ ចេត្វហាតារេហិ អាចត្តិយោ  
វុដ្ឋាតិ កាយេន វុដ្ឋាតិ វាចាយ វុដ្ឋាតិ កាយេន វាចា-  
យ វុដ្ឋាតិ កម្មវាចាយ វុដ្ឋាតិ ។ អបរេហិមិ ចេត្វហា-  
តារេហិ អាចត្តិយោ វុដ្ឋាតិ សង្ឃមន្សៀ គណមន្សៀ បុគ្គ-  
លស្ស សន្តិកេ លិង្គនាគុកាវេន ។ សហ ចដិលាកេន  
បុរិមំ ជហាតិ<sup>(១)</sup> ចច្ឆិមេ ចតិដ្ឋាតិ វិញ្ញត្តិយោ ចដិប្បស្សន្តិ  
ចណ្ណតិយោ ចិវុជ្ឈន្តិ ។ សហ ចដិលាកេន ចច្ឆិមិ  
ជហាតិ បុរិមេ ចតិដ្ឋាតិ វិញ្ញត្តិយោ ចដិប្បស្សន្តិ  
ចណ្ណតិយោ ចិវុជ្ឈន្តិ ។ ចតស្សេន ចោទថា  
សីលវិចត្តិយោ ចោទេតិ អាណាវិចត្តិយោ ចោទេតិ

១ ឧ. ម. ណគិ ។

កាលមិនដឹងចេញចាកអាចត្តិកំណត់ កាលមិនស្រូវអាចត្តិ កាលមិនចេញ  
ចាកអាចត្តិកំណត់ កាលមិនដឹងស្រូវអាចត្តិ កាលមិនដឹងចេញចាកអាចត្តិ  
កំណត់ ។

[៥១] ភិក្ខុស្រូវអាចត្តិដោយតាវា ៤ យ៉ាង គឺ ស្រូវដោយកាយ ១  
ដោយវាចា ១ ដោយកាយនិងវាចា ១ ដោយកម្មវាចា ១ ។ ភិក្ខុស្រូវ  
អាចត្តិដោយតាវា ៤ យ៉ាងដទៃទៀត គឺ ស្រូវក្នុងកណ្តាលដំខ្ញុំសង្ឃ ១ ក្នុង  
កណ្តាលគណៈ ១ ក្នុងសំណាក់នៃបុគ្គល ១ ដោយកាយភេទ ១ ។ ភិក្ខុ  
ចេញចាកអាចត្តិដោយតាវា ៤ យ៉ាង គឺ ចេញចាកដោយកាយ ១ ចេញ  
ចាកដោយវាចា ១ ចេញចាកដោយកាយនិងវាចា ១ ចេញចាកដោយ  
កម្មវាចា ១ ។ ភិក្ខុចេញចាកអាចត្តិដោយតាវា ៤ យ៉ាងដទៃទៀត គឺ ចេញ  
ចាកអាចត្តិក្នុងកណ្តាលដំខ្ញុំសង្ឃ ១ ក្នុងកណ្តាលគណៈ ១ ក្នុងសំណាក់នៃ  
បុគ្គល ១ ដោយកាយភេទ ១ ។ ភិក្ខុលេបដំបូរិមភេទ (ភេទប្រុស) ព្រម  
ទាំងការទានចំពោះភេទ (ថ្មី) បិក្ខុនៅក្នុងបដិប្បិមភេទ (ភេទស្រី) វិញ្ញត្តិ  
ទាំងឡាយគឺសូម្បីម្តងម្កាល ចណ្ណតិទាំងឡាយក៏រលត់បាត់ទៅ ។ ភិក្ខុនិលៈ  
ចដិបដិប្បិមភេទព្រមទាំងការទានចំពោះភេទ (ថ្មី) បិក្ខុនៅក្នុងបុរិមភេទ  
វិញ្ញត្តិទាំងឡាយគឺសូម្បីម្តងម្កាល ចណ្ណតិទាំងឡាយក៏រលត់ទៅ ។ ការ  
ចោទមាន ៤ យ៉ាង គឺ ចោទដោយសីលវិចត្តិ ១ ចោទដោយតាវាវិចត្តិ ១



ឧត្តរិកិ ចតុត្ថិ ចតុបរិវាសនយោ

ធិដ្ឋិវិបត្តិយោ ពោទេតិ អាជីវិវិបត្តិយោ ពោទេតិ ។ ចត្តារោ  
 បរិវាសា បដិច្ចធម្មបរិវាសោ អប្បដិច្ចធម្មបរិវាសោ សុទ្ធក្ខប-  
 រិវាសោ សមោទានធម្មបរិវាសោ ។ ចត្តារោ មានត្តា បដិច្ច-  
 ធម្មានត្តំ អប្បដិច្ចធម្មានត្តំ ចក្ខុមានត្តំ សមោទានធម្ម-  
 ានត្តំ ។ ចត្តារោ មានត្តបារិកស្ស កិក្ខុលោ វត្តិទ្រោណ  
 សហវាសោ វិច្ឆារិសោ អនាមេចនា ។ ឧ គលោ  
 ចតិ ។ ចត្តារោ សាមុត្តរិសា ។ ចត្តារោ បដិច្ចធម្មា-  
 បរិកោតា យាវកាលិកំ យាមកាលិកំ សត្តាហាកា-  
 លិកំ យាវជីវិតំ ។ ចត្តារិ មហាវិកាជាដិ ត្វតោ មុត្តំ  
 បារិកា មត្តិកា ។ ចត្តារិ កម្មាដិ អបលោកានកម្មំ  
 ញត្តិកម្មំ ញត្តិទុតិយកម្មំ ញត្តិចតុត្ថកម្មំ ។ អបរាជិប  
 ចត្តារិ កម្មាដិ អនន្ទេន វត្តកម្មំ អនន្ទេន សមត្តកម្មំ  
 នន្ទេន វត្តកម្មំ នន្ទេន សមត្តកម្មំ ។ ចតស្សោ វិ-  
 បត្តិយោ សីលវិបត្តិ អាចារិវិបត្តិ ធិដ្ឋិវិបត្តិ អាជីវិវិបត្តិ ។  
 ចត្តារិ អនិករណំ វិវាទានិករណំ អបុរិទានិករណំ  
 អាមត្តានិករណំ កិច្ចានិករណំ ។ ចត្តារោ បរិសន្ទ-  
 សនា កិក្ខុ ទុស្សិលោ នាមនន្ទោ បរិសន្ទសនា

ឧត្តរិកិ ចតុត្ថិ ចរិវាស ៤ យោជិ

ពោទេដោយទិដ្ឋិវិបត្តិ ។ ពោទេដោយអាជីវិវិបត្តិ ។ បរិវាសមាន ៤ យោជ  
 គី បដិច្ចធម្មបរិវាស ។ អប្បដិច្ចធម្មបរិវាស ។ សុទ្ធក្ខបរិវាស ។ សមោទានបរិ-  
 វាស ។ មានត្តាមាន ៤ យោជ គី បដិច្ចធម្មានត្ត ។ អប្បដិច្ចធម្មានត្ត ។ ចក្ខុ-  
 មានត្ត ។ សមោទានមានត្ត ។ ។ ការវេលាដាច់ច្រើនសក្ខុក្ខត្រព្រឹក  
 មានត្តមាន ៤ យោជគី ការទៅម្តេ ។ ការមិនទៅម្តេ ។ ការមិនប្រាប់ ។  
 ប្រព្រឹត្តវត្តក្នុងទីមិនគ្រប់គណៈសន្ធិ ។ ត្រៀមភាគ (មហាបរិទេស )  
 មាន ៤ ។ ត្រៀមបរិកាគវេលាសក្ខុទទួលប្រគេនមាន ៤ គីយាវកាលិក ។  
 យាមកាលិក ។ សត្តាហាកាលិក ។ យាវជីវិត ។ ភ្នំមហាវិក័ដមាន ៤  
 គីក្ខុបៈ ។ មូក្រ ។ រង្វះ ។ ដី ។ កម្មមាន ៤ គី អបលោកានកម្ម ។ ញត្តិកម្ម ។  
 ញត្តិទុតិយកម្ម ។ ញត្តិចតុត្ថកម្ម ។ កម្ម ៤ យោជវិវិទៀត គី កម្មជាត្វក  
 ទំប្រកបដោយធម៌ ។ កម្មព្រមព្រៀងគ្នាមិនប្រកបដោយធម៌ ។ កម្មជា  
 ពួកគ្របកបដោយធម៌ ។ កម្ម ព្រមព្រៀងគ្នាទាំងប្រកបដោយធម៌ ។ វិបត្តិ  
 មាន ៤ គី សីលវិបត្តិ ។ អាចារិវិបត្តិ ។ ធិដ្ឋិវិបត្តិ ។ អាជីវិវិបត្តិ ។  
 អនិករណំមាន ៤ គី វិវាទានិករណំ ។ អបុរិទានិករណំ ។ អាមត្ត  
 និករណំ ។ កិច្ចានិករណំ ។ ។ អ្នកញ្ជាតិបរិសន្ទទ្រព្យក្រក់មាន ៤ គី  
 វត្តទុស្សសីលមានធម៌សីលាមក ពាក់ជាអ្នកញ្ជាតិបរិសន្ទទ្រព្យក្រក់ ។

កិក្ខុនិ ទុស្ស័យោ ចាបដម្មោ ចរិសទ្ធសនា ទុតាសកោ  
 ទុស្ស័យោ ចាបដម្មោ ចរិសទ្ធសនោ ទុតាសិកា  
 ទុស្ស័យោ ចាបដម្មោ ចរិសទ្ធសនា ។ ចត្តារោ ចរិស-  
 សោកណា កិក្ខុ សីលវិ កល្យាណាមម្មោ ចរិសសោ-  
 កណា កិក្ខុនិ សីលវិ កល្យាណាមម្មោ ចរិសសោ-  
 កណា ទុតាសកោ សីលវិ កល្យាណាមម្មោ ចរិស-  
 សោកណា ទុតាសិកា សីលវិ កល្យាណាមម្មោ  
 ចរិសសោកណា ។

[៥២] អន្តាបត្តិ អាគន្ធកោ អាចជ្ជតិ នោ អាវា-  
 សិកោ អន្តាបត្តិ អាវាសិកោ អាចជ្ជតិ នោ អាគន្ធកោ  
 អន្តាបត្តិ អាគន្ធកោ ចេវ អាចជ្ជតិ អាវាសិកោ  
 ច អន្តាបត្តិ ចេវ អាគន្ធកោ អាចជ្ជតិ នោ អាវាសិ-  
 កោ ។ អន្តាបត្តិ គមិកោ អាចជ្ជតិ នោ អាវាសិកោ  
 អន្តាបត្តិ អាវាសិកោ អាចជ្ជតិ នោ គមិកោ អន្តាបត្តិ  
 គមិកោ ចេវ អាចជ្ជតិ អាវាសិកោ ច អន្តាបត្តិ ចេវ  
 គមិកោ អាចជ្ជតិ នោ អាវាសិកោ ។

កិក្ខុនិទ្រុស្តសីលមានធម៌វិលាមក ចាត់ជាអ្នកញ៉ាំងចរិសទ្ធសនា ។  
 ។ បុសកទ្រុស្តសីល មានធម៌វិលាមក ចាត់ជាអ្នកញ៉ាំងចរិសទ្ធសនា-  
 ក្រត់ ។ បុសិកាទ្រុស្តសីលមានធម៌វិលាមក ចាត់ជាអ្នកញ៉ាំងចរិសទ្ធស-  
 នា ក្រត់ ។ អ្នកញ៉ាំងចរិសទ្ធសនា មាន ៤ គឺ កិក្ខុ មានសីលមានធម៌ល្អ  
 ចាត់ជាអ្នកញ៉ាំងចរិសទ្ធសនា ។ កិក្ខុនិ មានសីលមានធម៌ល្អ ចាត់ជា  
 អ្នកញ៉ាំងចរិសទ្ធសនា ។ ។ បុសកមានសីលមានធម៌ល្អ ចាត់ជាអ្នក  
 ញ៉ាំងចរិសទ្ធសនា ។ ។ បុសិកាមានសីលមានធម៌ល្អ ចាត់ជាអ្នក  
 ញ៉ាំងចរិសទ្ធសនា ។ ។

[៥២] អាគន្ធកិក្ខុត្រូវអាចជ្ជ អាវាសិកកិក្ខុមិនត្រូវអាចជ្ជក៏មាន  
 អាវាសិកកិក្ខុត្រូវអាចជ្ជ អាគន្ធកកិក្ខុមិនត្រូវអាចជ្ជក៏មាន ចាំនិ អាគន្ធកកិក្ខុ  
 ចាំនិ អាវាសិកកិក្ខុត្រូវអាចជ្ជក៏មាន ចាំនិ អាគន្ធកកិក្ខុ ចាំនិ អាវាសិកកិក្ខុ  
 មិនត្រូវអាចជ្ជក៏មាន ។ គមិកកិក្ខុត្រូវអាចជ្ជ អាវាសិកកិក្ខុមិនត្រូវអាចជ្ជ  
 ក៏មាន អាវាសិកកិក្ខុត្រូវអាចជ្ជ គមិកកិក្ខុមិនត្រូវអាចជ្ជក៏មាន ចាំនិ គមិក-  
 កិក្ខុ ចាំនិ អាវាសិកកិក្ខុត្រូវអាចជ្ជក៏មាន ចាំនិ គមិកកិក្ខុ ចាំនិ អាវាសិកកិក្ខុ  
 មិនត្រូវអាចជ្ជក៏មាន ។

(៧០) អត្ថិ វត្ថុនាមនាម នោ អាមត្ថិនាមនាម  
 អត្ថាមត្ថិនាមនាម នោ វត្ថុនាមនាម អត្ថិ វត្ថុនាមនាម  
 ទេវ អាមត្ថិនាមនាម ច អត្ថិ ទេវ វត្ថុនាមនាម នោ  
 អាមត្ថិនាមនាម ។ អត្ថិ វត្ថុសភាគនា នោ អាមត្ថិស-  
 ភាគនា អត្ថិ អាមត្ថិសភាគនា នោ វត្ថុសភាគនា អត្ថិ  
 វត្ថុសភាគនា ទេវ អាមត្ថិសភាគនា ច អត្ថិ ទេវ វត្ថុ-  
 សភាគនា នោ អាមត្ថិសភាគនា ។

(៧១) អត្ថាមត្ថិ ឧបស្ស័យោ អាមជ្ជតិ នោ សន្និវិហា-  
 រិកោ អត្ថាមត្ថិ សន្និវិហារិកោ អាមជ្ជតិ នោ ឧបស្ស័យ-  
 យោ អត្ថាមត្ថិ ឧបស្ស័យោ ទេវ អាមជ្ជតិ សន្និវិហារិកោ  
 ច អត្ថាមត្ថិ ទេវ ឧបស្ស័យោ អាមជ្ជតិ នោ សន្និវិហារិ-  
 កោ ។ អត្ថាមត្ថិ អាចរិយោ អាមជ្ជតិ នោ អន្តេវសិកោ  
 អត្ថាមត្ថិ អន្តេវសិកោ អាមជ្ជតិ នោ អាចរិយោ អត្ថា-  
 មត្ថិ អាចរិយោ ទេវ អាមជ្ជតិ អន្តេវសិកោ ច អត្ថាមត្ថិ  
 ទេវ អាចរិយោ អាមជ្ជតិ នោ អន្តេវសិកោ ។

(៧២) សេចក្តីផ្សេងគ្នាដោយវត្ថុ នៃមិនផ្សេងគ្នាដោយភាពក្តី  
 មាន ផ្សេងគ្នាដោយភាពក្តី នៃមិនផ្សេងគ្នាដោយវត្ថុមាន ផ្សេងគ្នា  
 ដោយវត្ថុផង ផ្សេងគ្នាដោយភាពក្តីផងមាន មិនផ្សេងគ្នាដោយវត្ថុ មិន  
 ផ្សេងគ្នាដោយភាពក្តីមាន ។ សភាវៈមានចំណែកស្មើគ្នាដោយវត្ថុ តែ  
 មិនមានចំណែកស្មើគ្នាដោយភាពក្តីមាន មានចំណែកស្មើគ្នាដោយភា-  
 ពក្តី តែមិនមានចំណែកស្មើគ្នាដោយវត្ថុមាន មានចំណែកស្មើគ្នាដោយ  
 វត្ថុ មានចំណែកស្មើគ្នាដោយភាពក្តីមាន មិនមានចំណែកស្មើគ្នាដោយ  
 វត្ថុ មិនមានចំណែកស្មើគ្នាដោយភាពក្តីមាន ។

(៧៣) ឧបស្ស័យត្រូវភាពក្តី សន្និវិហារិកមិនត្រូវភាពក្តីមាន  
 សន្និវិហារិកត្រូវភាពក្តី ឧបស្ស័យមិនត្រូវភាពក្តីមាន ពិនិធិឧបស្ស័យពិនិ  
 សន្និវិហារិកត្រូវភាពក្តីមាន ពិនិធិឧបស្ស័យ ពិនិសន្និវិហារិក មិនត្រូវ  
 ភាពក្តីមាន ។ ភាពរូបត្រូវភាពក្តី អន្តេវសិកមិនត្រូវភាពក្តីមាន អន្តេ-  
 វសិកត្រូវភាពក្តី ភាពរូបមិនត្រូវភាពក្តីមាន ពិនិភាពរូប ពិនិអន្តេវ-  
 សិកត្រូវភាពក្តីមាន ពិនិភាពរូប ពិនិអន្តេវសិកមិនត្រូវភាពក្តីមាន ។





ទេវ ចតុជ្ឈមេសុ ជនបទេសុ កាច្យតំ នោ មជ្ឈិមេសុ ។  
 អត្តាបត្តិ អន្តោ អាមជ្ឈតិ នោ តហិ អត្តាបត្តិ តហិ  
 អាមជ្ឈតិ នោ អន្តោ អត្តាបត្តិ អន្តោ ទេវ អាមជ្ឈតិ  
 តហិ ឧ អត្តាបត្តិ ទេវ អន្តោ អាមជ្ឈតិ នោ តហិ ។  
 អត្តាបត្តិ អន្តោសីមាយ អាមជ្ឈតិ នោ តហិសីមាយ  
 អត្តាបត្តិ តហិសីមាយ អាមជ្ឈតិ នោ អន្តោសីមាយ  
 អត្តាបត្តិ អន្តោសីមាយ ទេវ អាមជ្ឈតិ តហិសីមាយ  
 ច អត្តាបត្តិ ទេវ អន្តោសីមាយ អាមជ្ឈតិ នោ តហិសី-  
 មាយ ។ អត្តាបត្តិ កាមេ អាមជ្ឈតិ នោ អរញ្ញេ អត្តាបត្តិ  
 អរញ្ញេ អាមជ្ឈតិ នោ កាមេ អត្តាបត្តិ កាមេ ទេវ  
 អាមជ្ឈតិ អរញ្ញេ ច អត្តាបត្តិ ទេវ កាមេ អាមជ្ឈតិ នោ  
 អរញ្ញេ ។

[ ៥៥ ] ចតស្សោ ចោទនា វត្ថុសន្ទស្សនា អាមត្តិ-  
 សន្ទស្សនា សំវាសច្យដិក្ខេនោ សាមិចិច្យដិក្ខេនោ ។  
 ចត្តារោ បុព្វតំប្បា (១) ។ ចត្តារោ បត្តកល្យា ។ ចត្តារិ  
 អនត្តាបាចិក្ខុយានិ ។ ចតស្សោ ភិក្ខុសម្មតិយោ ។  
 ចត្តារិ អគតិកមនាចិ ធម្មាគតិ កច្ចតិ នោសាគតិ កច្ចតិ

• បុព្វារោហនី កម្មវិ ខេត្តេ វិស្សតិ ។

មិនគុរោនិក្ខន្ធបច្ចុមជនបទ មិនគុរោនិក្ខន្ធបច្ចុមជនបទកំមាន ។ ភិក្ខុ  
 នៅភាគីក្នុងក្រៅតាបត្តិ នៅភាគីក្រៅមិនក្រៅតាបត្តិកំមាន នៅភាគីក្រៅ  
 ក្រៅតាបត្តិ នៅភាគីក្នុងមិនក្រៅតាបត្តិកំមាន នៅភាគីក្នុងក្រៅតាបត្តិ នៅ  
 ភាគីក្រៅក្រៅតាបត្តិកំមាន នៅភាគីក្នុងកំមិនក្រៅតាបត្តិ នៅភាគីក្រៅកំ  
 មិនក្រៅតាបត្តិកំមាន ។ ភិក្ខុនៅភាគីក្នុងសីមាក្រៅតាបត្តិ នៅភាគីក្រៅសីមា  
 មិនក្រៅតាបត្តិកំមាន នៅភាគីក្រៅសីមាក្រៅតាបត្តិ នៅភាគីក្នុងសីមាមិន  
 ក្រៅតាបត្តិកំមាន នៅភាគីក្នុងសីមាកំក្រៅតាបត្តិ នៅភាគីក្រៅសីមាកំ  
 ក្រៅតាបត្តិកំមាន នៅភាគីក្នុងសីមាកំមិនក្រៅតាបត្តិ នៅភាគីក្រៅសីមាកំ  
 មិនក្រៅតាបត្តិកំមាន ។ ភិក្ខុនៅភាគីក្នុងស្រុកក្រៅតាបត្តិ នៅភាគីក្រៅមិនក្រៅ  
 តាបត្តិកំមាន នៅភាគីក្រៅក្រៅតាបត្តិ នៅភាគីក្រៅមិនក្រៅតាបត្តិកំមាន  
 នៅភាគីក្រៅក្រៅតាបត្តិ នៅភាគីក្រៅក្រៅតាបត្តិកំមាន នៅភាគីក្រៅក្រៅ  
 កំមិនក្រៅតាបត្តិ នៅភាគីក្រៅកំមិនក្រៅតាបត្តិកំមាន ។

[ ៥៦ ] ការពោទមាន ៤ យ៉ាង គឺបដិលចំពោះវត្ថុ ១ ចន្ទិលចំពោះ  
 តាបត្តិ ១ យាត់សំវាស ១ យាត់សាមិចិកម្ម ១ ។ បុព្វតំប្បមាន ៤ ។ កម្ម  
 មានកាលវិនិច្ឆ័យមាន ៤ ។ អនត្តាបាចិក្ខុយៈមាន ៤ ។ ភិក្ខុសម្មតិមាន ៤ ។  
 ការល្អុះអគតិមាន ៤ គឺ ល្អុះទៅភាគីធម្មាគតិ ១ ល្អុះទៅភាគីចោសាគតិ ១

មោហាភតិ កច្ចតិ កយោភតិ កច្ចតិ ។ ចន្ទាវិ ឆាត  
 តិកម្មជាតិ ១ ចន្ទាភតិ កច្ចតិ ១ ឆោសាភតិ កច្ចតិ ១  
 មោហាភតិ កច្ចតិ ១ កយោភតិ កច្ចតិ ។ ចន្ទាវិ ឆាត  
 សមន្តាភតិ អលដ្ឋិ ភិក្ខុ សង្ឃ ភិក្ខុ ឆន្ទាភតិ  
 កច្ចតោ ឆោសាភតិ កច្ចតោ មោហាភតិ កច្ចតោ  
 កយោភតិ កច្ចតោ ។ ចន្ទាវិ ឆាត សមន្តាភតិ ចេ-  
 សលោ ភិក្ខុ ភិក្ខុ សង្ឃ សមន្ត កាលោ ១ ឆន្ទាភតិ  
 កច្ចតោ ១ ឆោសាភតិ កច្ចតោ ១ មោហាភតិ កច្ច-  
 តោ ១ កយោភតិ កច្ចតោ ។ ចន្ទាវិ ឆាត សមន្តា-  
 ភតិ ភិក្ខុ ភិក្ខុ វិទយោ ១ បុច្ឆិតោ ឆន្ទាភតិ  
 កច្ចតិ ឆោសាភតិ កច្ចតិ មោហាភតិ កច្ចតិ កយោ-  
 ភតិ កច្ចតិ ។ ចន្ទាវិ ឆាត សមន្តាភតិ ភិក្ខុ វិ-  
 ទយោ ១ បុច្ឆិតោ ឆន្ទាភតិ កច្ចតិ ឆោសាភតិ កច្ចតិ  
 មោហាភតិ កច្ចតិ កយោភតិ កច្ចតិ ។ ចន្ទាវិ ឆាត  
 សមន្តាភតិ ភិក្ខុ ភិក្ខុ វិទយោ ១ វិស្សតោ ឆន្ទាភតិ  
 កច្ចតិ ឆោសាភតិ កច្ចតិ មោហាភតិ កច្ចតិ

លុះទៅទានមោហាភតិ ១ លុះទៅទានកយោភតិ ១ ។ កាលមិនលុះអតិ  
 ភាគ ៤ គឺ មិនលុះទៅទានឆន្ទាភតិ ១ មិនលុះទៅទានមោហាភតិ ១  
 មិនលុះទៅទានមោហាភតិ ១ មិនលុះទៅទានកយោភតិ ១ ។ អលដ្ឋិភិក្ខុ  
 ដែលប្រកបដោយអង្គ ៤ គឺ លុះទៅទានឆន្ទាភតិ ១ លុះទៅទានមោហា-  
 ភតិ ១ លុះទៅទានមោហាភតិ ១ លុះទៅទានកយោភតិ ១ វេទន៍វិទយោ  
 វិស្សតោ ។ ភិក្ខុមានសីលជាច្រើនប្រកបដោយអង្គ ៤ គឺ មិនលុះទៅ  
 ទានឆន្ទាភតិ ១ មិនលុះទៅទានមោហាភតិ ១ មិនលុះទៅទានមោហាភតិ ១  
 មិនលុះទៅទានកយោភតិ ១ វេទន៍វិស្សតោដែលបែកគ្នាហើយ ឲ្យព្រម  
 ព្រៀនគ្នាវិញ ។ ភិក្ខុមិនគួរសួរវិទយាចំពោះភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៤  
 គឺ ភិក្ខុលុះទៅទានឆន្ទាភតិ ១ លុះទៅទានមោហាភតិ ១ លុះទៅទានមោ-  
 ហាភតិ ១ លុះទៅទានកយោភតិ ១ ។ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៤ គឺ  
 ភិក្ខុលុះទៅទានឆន្ទាភតិ ១ លុះទៅទានមោហាភតិ ១ លុះទៅទានមោហា-  
 ភតិ ១ លុះទៅទានកយោភតិ ១ ក៏មិនគួរសួរវិទយាចំពោះ ។ ភិក្ខុមិនគួរដោះ  
 ស្រាយវិទយាចំពោះភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៤ គឺ ភិក្ខុលុះទៅទានឆន្ទាភ-  
 តិ ១ លុះទៅទានមោហាភតិ ១ លុះទៅទានមោហាភតិ ១ លុះទៅទាន

កយោគតិ កច្ចតិ ។ ចតុហន្ត្រេហំ សមន្តាគតេន កិក្ខុ-  
 នា វិទេយោ ន វិស្សន្ត្រេកត្វោ ធន្តាគតិ កច្ចតិ នោសា-  
 គតិ កច្ចតិ មោហាគតិ កច្ចតិ កយោគតិ កច្ចតិ ។ ច-  
 តុហន្ត្រេហំ សមន្តាគតស្ស កិក្ខុនោ អនុយោកោ ន  
 នាតត្វោ ធន្តាគតិ កច្ចតិ នោសាគតិ កច្ចតិ មោហា-  
 គតិ កច្ចតិ កយោគតិ កច្ចតិ ។ ចតុហន្ត្រេហំ សមន្តា-  
 គតេន កិក្ខុនា សន្និ វិទេយោ ន សាកច្ចិតត្វោ ធន្តា-  
 គតិ កច្ចតិ នោសាគតិ កច្ចតិ មោហាគតិ កច្ចតិ  
 កយោគតិ កច្ចតិ ។

(៥៧) អត្តាបត្តិ តិលានោ អាបដ្ឋតិ នោ អតិ-  
 លានោ អត្តាបត្តិ អតិលានោ អាបដ្ឋតិ នោ តិលានោ  
 អត្តាបត្តិ តិលានោ ទេវ អាបដ្ឋតិ អតិលានោ ច  
 អត្តាបត្តិ ទេវ តិលានោ អាបដ្ឋតិ នោ អតិលានោ។

(៦០) ចត្តារិ អចម្ពិកានំ ចាតិមោក្ខដ្ឋបនាធំ ។  
 ចត្តារិ ធម្មិកានំ ចាតិមោក្ខដ្ឋបនាធំតិ ។

បញ្ញំ ធម្មិកំ ។

កយោគតិ ។ កិក្ខុវេសប្រកបដោយអង្គ ៤ គឺ កិក្ខុលុះទៅខាងឆ្នេរគតិ ១  
 លុះទៅខាងទោសាគតិ ១ លុះទៅខាងមោហាគតិ ១ លុះទៅខាងកយោ-  
 គតិ ១ ក៏មិនត្រូវដោយស្រាយវិធី ។ ក៏មិនត្រូវឱ្យការសាសន្ត ចំពោះ  
 កិក្ខុវេសប្រកបដោយអង្គ ៤ គឺ កិក្ខុលុះទៅខាងឆ្នេរគតិ ១ លុះទៅខាងទោ-  
 សាគតិ ១ លុះទៅខាងមោហាគតិ ១ លុះទៅខាងកយោគតិ ១ ។ ក៏មិន  
 ត្រូវសាកច្ចវិធីដោយមួយនឹងកិក្ខុ វេសប្រកបដោយអង្គ ៤ គឺ កិក្ខុលុះទៅ  
 ខាងឆ្នេរគតិ ១ លុះទៅខាងទោសាគតិ ១ លុះទៅខាងមោហាគតិ ១ លុះ  
 ទៅខាងកយោគតិ ១ ។

(៥៧) កិក្ខុលើត្រូវអាបត្តិ មិនឈឺមិនត្រូវអាបត្តិក៏មាន មិនឈឺត្រូវ  
 អាបត្តិ ឈឺមិនត្រូវអាបត្តិក៏មាន ឈឺត្រូវអាបត្តិ មិនឈឺក៏ត្រូវអាបត្តិក៏មាន  
 ឈឺមិនត្រូវអាបត្តិ មិនឈឺមិនត្រូវអាបត្តិក៏មាន ។

(៦០) ការបញ្ជូនដ្ឋបនាធំចុះពីមាត់មិនប្រកបដោយធម៌មាន ៤ យ៉ាង ។  
 ការបញ្ជូនដ្ឋបនាធំចុះពីមាត់ប្រកបដោយធម៌ មាន ៤ យ៉ាង ។

ចប់ ចក្កៈ (ប្រកប្បទ) ។



ឧបសម្ព័ន្ធ

(៦១)

សក្ការៈតាយ កាយោ  
 ឧបសម្ព័ន្ធ ០ អធិប្បត្តិ  
 អាចារ្យតោ ០ កម្មោ  
 វេទិកា ០ តុលា តត  
 កិច្ចាច កិច្ចាច  
 បរិក្ខារ ០ សម្មា  
 អនិច្ចាយោ មន្ទ្រ ០  
 វិជ្ជាតិ ធុរៈ<sup>(១)</sup> តត  
 បដិលាភា<sup>(២)</sup> ០ ចោទនា  
 បរិវាសា ០ វិជ្ជាតិ  
 មាណសិកា តាយ  
 សម្មាសា បដិក្ខហា<sup>(៣)</sup>  
 មហាវិកា ០ កម្មា  
 មុន កម្មាវិជ្ជាយោ  
 អធិការណ៍ ធុរៈស្វាយ ០

ឧបសម្ព័ន្ធ បណ្ណ ( ឧបសម្ព័ន្ធ ១ ) តាយោ

[៦១] ភិក្ខុក្រូតាចភិក្ខុក្រូតាយោ ១ ដោយភាយ ១  
 ដេកលក្ខណ៍ក្រូតាចភិក្ខុ ១ មិនមានចិត្តក្រូតាចភិក្ខុ ១ ក្រូតា-  
 ចភិក្ខុក្រូតាចភិក្ខុ ១ ក្រូតាចភិក្ខុដោយកម្ម ១ អនិច្ចាយោ-  
 ហារមាណ ២ យ៉ាង ១ អនិច្ចាយោហារមាណ ២ យ៉ាង ដូចគ្នា ១  
 បារមីត ២ របស់ភិក្ខុ ទូទៅចាំបាច់ភិក្ខុ ចាំបាច់ភិក្ខុ ១ ភិក្ខុ  
 គួររក្សាបរិក្ខារទុក ១ នៅក្នុងទីចាំបាច់ក្រូតាចភិក្ខុ ១ ភិក្ខុ  
 មិនដឹងក្រូតាចភិក្ខុ ១ ក្រូតាចភិក្ខុដោយភាយ ១ ក្រូតាចភិក្ខុ  
 កណ្តាលជំនុំសង្ឃ ១ ចេញចាកក្រូតាចភិក្ខុដោយភាយ ២ យ៉ាង  
 មាណ ២ លើក ១ លើកប្រើប្រាស់ក្រូតាចភិក្ខុក្រូតាចភិក្ខុ ១  
 ការពារ ១ ចាំបាច់ ១ ភិក្ខុប្រតិភូមានភិក្ខុ ១ គ្រឿងកាតិ ១  
 គ្រឿងបរិកោសដែលភិក្ខុទទួលប្រគេន ១ ផ្ទាំងបារវិភីដ ១  
 កម្ម ២ យ៉ាង៧១១១១ ១ វិបត្តិ ១ អធិការណ៍ ១ បុគ្គលអ្នកញ៉ាំង

១ ឧ. ម. ឧបសម្ព័ន្ធ ១ ២ ឧ. ម. បដិលាភា ១ ៣ ឧ. ម. បដិក្ខហា ១

សោភណតណ្ណកម្ម ១  
 តមិកោ វត្តនាទត្តា  
 សភាកុចជ្ឈយេន<sup>(១)</sup> ១  
 អាចរិយោ ចជ្ឈយា វា  
 ទុច្ឆរិតំ សុចារិតំ<sup>(២)</sup>  
 អាទិយត្តោ បុគ្គលោ ១  
 អរហា អាសនេន ១  
 ការលេ ១ កម្សតិ ថេរ  
 បច្ឆន្តិមេសុ<sup>(៣)</sup> កម្សតិ  
 អត្តោ អត្តោ ១ សីមាយ  
 ការមេ ១ ហោនបាយ ១  
 បុព្វកិច្ចំ ចត្តកល្យំ  
 អនត្តាកា ១ សម្មតិ<sup>(៤)</sup>  
 អភតិ ធាតតិ ថេរ  
 អលន្តិ មេសលេន ១

១ ឧ. ម. សភាកុចជ្ឈយេន ។ ២ ឧ. សុចារិតំ ។ ៣ ឧ. ម. បច្ឆន្តិមេ ១ ។  
 ៤ ឧ. ម. អនត្តាកា សម្មតិយា ១ ។

បរិសទ្ធិវិញ្ញាណក្រំ ១ ភិក្ខុញ្ញាតិបរិសទ្ធិវិញ្ញាណ ១ ភាគនុភិក្ខុ  
 ត្រូវតាមភ្នំ ១ គមិកភិក្ខុត្រូវតាមភ្នំ ១ សភាវៈជ្រៀមគ្នាដោយ  
 វេក ១ សភាវៈជ្រៀមគ្នាដោយវេក ១ ចម្បាយត្រូវតាមភ្នំ ១  
 ភាចារ្យត្រូវតាមភ្នំ ១ ហេតុនៃការដាច់ស្បែកមិនត្រូវតាម...  
 ភ្នំ ១ ទុច្ឆរិត ១ សុចារិត ១ ភិក្ខុកាន់យកទ្រព្យគេត្រូវតាមភ្នំ ១  
 បុគ្គលគួរដល់ការអភិវឌ្ឍ ១ បុគ្គលគួរដល់អាសនៈ ១ វគ្គិយ  
 ភិក្ខុទទួលប្រារុណកម្មកាល ១ ភិក្ខុត្រូវតាមភ្នំតែក្នុងបច្ឆន្តិ-  
 មជ្ឈម ១ វគ្គិយគួរតែក្នុងបច្ឆន្តិមជ្ឈម ១ ត្រូវតាមភ្នំ  
 តែក្នុងវាសិកុស្ត ១ ត្រូវតាមភ្នំតែក្នុងសីមា ១ ត្រូវតាមភ្នំតែ  
 ក្នុងស្រុក ១ ការចោទ ១ បុព្វកិច្ច ១ កម្មមានកាលដ៏គួរ ១  
 អនត្តាបាចិត្តិយៈ ១ សម្មតិ ១ អភតិ ១ មិនគួរដល់អ្វី  
 អភតិ ១ អលន្តិភិក្ខុ ១ ភិក្ខុមានសីលជាច្រើនទ្បាញ ១



បិណ្ឌុរាតិកស្ស ភិក្ខុហោ កក្កដ្ឋិ អនាមន្តុចារោ  
 គណាកោដិមំ បរម្យរោគោដិមំ អនិច្ឆានំ អវិកច្ចនា ។  
 បញ្ចហន្តិហិ សមម្ពាតតោ ភិក្ខុ ទុស្សន្តិកបរិស្ថន្តិកោ(១)  
 ហោតិ នាបកិក្កដិ អក្កច្ចដម្មោមិ វេសិយោកោចរោ វា  
 ហោតិ វិជវកោចរោ វា ហោតិ ជុល្លក្កមារិកោចរោ វា  
 ហោតិ បណ្ឌកកោចរោ វា ហោតិ ភិក្ខុនិកោចរោ  
 វា ហោតិ ។ បញ្ច គេណនិ ភិលកេលិ សាសប-  
 កេលិ មនុកកេលិ វិរណ្ណកកេលិ វសាកេលិ ។ បញ្ច  
 វសានិ អច្ឆវសំ មច្ឆវសំ សុសុកាវសំ សុកាវសំ ក្សត្រក-  
 វសំ ។ បញ្ច ព្យសទានំ ញាតិព្យសទំ កោតព្យសទំ  
 កោតព្យសទំ សិលព្យសទំ និម្មិតព្យសទំ ។ បញ្ច សម្បទា  
 ញាតិសម្បទា កោតសម្បទា អកោតសម្បទា សិល-  
 សម្បទា និម្មិតសម្បទា ។ បញ្ច និស្សយប្បដិច្ចស្សន្តិយោ  
 ទុបដ្ឋាយម្ហា ទុបដ្ឋាយោ បញ្ញត្តោ វា ហោតិ វិញ្ញត្តោ  
 វា កាលកកោតា វា បក្កសន្តិកោ វា អាណត្តិយេវ  
 បញ្ចមិ ។ បញ្ច បុគ្គលា ៥ ទុបសម្បទានេតព្វា អន្ធានហិ-

១ សន្តិកបរិស្ថន្តិកោ កម្ពុជ ឃោតេ វិស្សនិ ។

ដល់ភិក្ខុជាដ្ឋកប្រតិភូបិណ្ឌុរាតិកកុសន្តិ គឺគ្រាប់ទៅក្នុងក្រុមរដោយមិន  
 បាច់លាភិក្ខុផងគ្នា ១ តាន់គណាកោដិមំ ១ តាន់បរម្យរោគោដិមំ ១  
 មិនអនិច្ឆានំវិកេតុ ១ មិនវិកច្ចវិកេតុ ១ ។ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយ  
 ក្នុង ៥ ទុកជាភិក្ខុបាប ឬជាភិក្ខុមានធម៌មិនបានកម្រើក កំនួរទិវរោត្តិស  
 សន្សំយបាន គឺការគ្រាប់ទៅក្នុងលំនៅស្រីផ្កាមាស ១ ការគ្រាប់ទៅក្នុង  
 លំនៅស្រីមេម៉ាយ ១ ការគ្រាប់ទៅក្នុងលំនៅស្រីក្រមុំចាស់ ១ ការគ្រាប់  
 ទៅក្នុងលំនៅមនុស្សទ្រុឌ ១ ការគ្រាប់ទៅក្នុងលំនៅភិក្ខុនី ១ ។ ប្រេង  
 មាន ៥ យ៉ាង គឺប្រេងល្ង ១ ប្រេងវៃស្ត ១ ប្រេងស្រងំ ១ ប្រេងល្ងុនីខ្មែ ១  
 ប្រេងក្បញ់ ១ ។ ក្បញ់មាន ៥ យ៉ាងគឺ ក្បញ់ម្រុយ ១ ក្បញ់ត្រី ១ ក្បញ់  
 ត្រាម ១ ក្បញ់ច្រូក ១ ក្បញ់លា ១ ។ សេចក្តីវិទាសមាន ៥ យ៉ាង  
 គឺវិទាសញាតិ ១ វិទាសកោត ១ វិទាសព្រោះពេក ១ វិទាសសិល ១  
 វិទាសព្រោះចំន្នី ១ ។ សេចក្តីបរិបូណ៌មាន ៥ យ៉ាង គឺបរិបូណ៌ដោយ  
 ញាតិ ១ បរិបូណ៌ដោយកោត ១ បរិបូណ៌ដោយសេចក្តីមិនមានពេក ១  
 បរិបូណ៌ដោយសិល ១ បរិបូណ៌ដោយចំន្នី ១ ។ ការម្លាប់មិនស្រូវយចាកទប-  
 ប្បាយមាន ៥ យ៉ាង គឺទបដ្ឋាយ័រៀសចេញទៅ ១ សឹកចេញទៅ ១ ស្លាប់  
 ទៅ ១ ទៅចូលក្នុង (ភិវ័យ) ១ ទបដ្ឋាយ័បណ្តេញចាកមិនស្រូវយ ១ ជា  
 ភិវ័យ ។ បុគ្គលដែលមិនគួរឲ្យទបសម្បទា មាន ៥ ពួកគឺបុគ្គលទុរោគ

យោ អង្គុយិយោ វត្ថុវិបត្តោ កាវណិកុក្កដកោ អបរិច្ច-  
 រោ ។ បញ្ច បិសុក្ខុលានិ សោសានិកំ អាបណិកំ<sup>(១)</sup>  
 ឧទ្ធកាមយិតំ ឧបចិត្តកាមយិតំ<sup>(២)</sup> អង្គុទ្ធក្នំ ។ អប-  
 រាជិបិ បញ្ច បិសុក្ខុលានិ តោទាយិតំ អនិក្ខាយិតំ<sup>(៣)</sup>  
 ជ្ជបចិវំ អភិសេកំកំ តតច្យដិយាតកំ ។ បញ្ច អ-  
 ហារា វេយ្យាវហារោ ធមសយ្ហាវហារោ បរិកច្យាវហារោ  
 បដិច្ចន្តាវហារោ កុសាវហារោ ។ បញ្ច ឧហារោ  
 សន្តោ សិវិជ្ជមាថា លោកស្មី ។ បញ្ច អវិស្សជ្ជ-  
 បិយានិ ។ បញ្ច អវេក្ខ័យានិ ។ បញ្ច បត្តិយោ កា-  
 យានោ សម្មដ្ឋហន្តិ ៥ វាចនោ ៥ ចិត្តនោ ។ បញ្ច-  
 បត្តិយោ កាយនោ ៥ វាចនោ ៥ សម្មដ្ឋហន្តិ  
 ៥ ចិត្តនោ ។ បញ្ច បត្តិយោ ទេសនា កាមិទិ-  
 យោ ។ បញ្ច សង្ខារ ។ បញ្ច ចាតិមោក្ខុទ្ធសោ ។

១ ឧ. ឧ. បាណិកំ ។ ២ ឧ. ឧទ្ធកាមយិតំ ឧបចិត្តកាមយិតំ ។ ៣ ឧ. តោទាយិតំ  
 អនិក្ខាយិតំ ។

កាល (មានដំរើមគ្រប់វិញ) ១ បុគ្គលរូបោកអយេវៈ ( យាងដំរើមដំរើម )  
 ដើម) ១ បុគ្គលវាវត្ថុវិបត្តិ (មានទ្វិយដំរើម) ១ បុគ្គលធ្វើអំពើកម្រិត  
 បានផលអកតុបុគ្គល ៥ យ៉ាង (មានវេយ្យាវហារោ ធមសយ្ហាវហារោ បរិកច្យាវហារោ  
 បដិច្ចន្តិចិវិវិច្ចគ្រប់ ១ ។ សំពត់បិសុក្ខសមាន ៥ យ៉ាង គឺសំពត់ដែល  
 ប្រាក់បុគ្គលិក្រសួសាន ១ សំពត់ដែលប្រាក់បុគ្គលិក្រសួសាន ១ សំពត់  
 ដែលកណ្តុរកាត់ ១ សំពត់ដែលកណ្តុរកាត់ ១ សំពត់ដែលភ្លើងនេះ ១ ។  
 សំពត់បិសុក្ខសមាន ៥ យ៉ាងដំរើមទៀត គឺសំពត់ដែលគោទំពារស៊ី ១ សំ-  
 ពត់ដែលព័ទ្ធចំពារស៊ី ១ សំពត់ដែលគោទំពារស៊ីបូកធ្វើពលិកម្ម ១ សំពត់ដែល  
 គោចារក្រុងកំទ្រង់អភិសេកស្តេច ១ សំពត់ដែលគោទំពារក្រសួសាន  
 លុះត្រឡប់មកវិញយើងដំរើមសំពារ ១ ។ ការលួចមាន ៥ យ៉ាង គឺលួច  
 ដោយចេញនា ១ លួចដោយកំចាត់ ១ លួចដោយកំលាក់ខ្សែត្រូវនិទ័  
 កំទ្រង់ ១ លួចដោយបំបិទចំបាំង ១ លួចដោយដំរើមប្តូរស្លាក ១ ។ មហា-  
 រោរ ៤ ពួក វែមនីមានទៅគង្គិលោក ។ វត្ថុដែលកិច្ចមិនគួរលេចដំ  
 មាន ៤ ពួក ។ វត្ថុដែលកិច្ចមិនគួរចែកមាន ៤ ពួក ។ ភាបក្ខិ ៥ យ៉ាង គឺ  
 ឡើងអំពីកាយ មិនបានកំរើឡើងអំពីវចននិចិត្ត ។ ភាបក្ខិ ៥ យ៉ាង គឺ  
 ឡើងអំពីកាយនិទ័វចន មិនបានកំរើឡើងអំពីចិត្ត ។ ភាបក្ខិ ៥ គឺជា  
 ទេសនាភាមិនី ។ សង្ខារមាន ៥ ពួក ។ បុគ្គលមាន ៥ យ៉ាង ។

សព្វបទ្ធិស្មេស្ម ជនបទេស្ម វិយ័យបទេស្ម កលោម  
 ឧបសម្ព័ន្ធនត្ថំ ។ បញ្ចាដិសំសា កបិទត្ថារេ ។ បញ្ច  
 កង្កាដិ ។ យោតតិយតេ បញ្ច អាចត្តិយោ ។ បញ្ច-  
 ហា ការេហិ អនិទ្ធនំ អាទិយទ្គស្ស អាចត្តិ ចារាដិកស្ស ។  
 បញ្ចហា ការេហិ អនិទ្ធនំ អាទិយទ្គស្ស អាចត្តិ ធុល្លុច្ច-  
 យស្ស ។ បញ្ចហា ការេហិ អនិទ្ធនំ អាទិយទ្គស្ស អាចត្តិ  
 ធុក្កដស្ស ។ បញ្ច អតប្បយោដិ ច បរិកុញ្ញិតត្វាដិ  
 អនិទ្ធត្ថ ហោតិ អវិទិតត្ថ ហោតិ អតប្បយត្ថ ហោតិ  
 អប្បដិត្តហិតត្ថ ហោតិ អតតាតិវិត្តត្ថ ហោតិ ។ បញ្ច  
 កប្បយោដិ បរិកុញ្ញិតត្វាដិ ទិទ្ធត្ថ ហោតិ វិទិតត្ថ  
 ហោតិ កប្បយត្ថ ហោតិ បដិត្តហិតត្ថ ហោតិ ក-  
 តាតិវិត្តត្ថ ហោតិ ។ បញ្ច ទាទាដិ អប្បញ្ញាដិ ប្បញ្ញ-  
 សម្មតាដិ ហោតស្ស<sup>(១)</sup> មន្ត្រនាដិ សមន្ត្រនាដិ ឥត្តិទាដិ  
 ឧសភនាដិ ចិត្តកម្មនាដិ ។ បញ្ច ឧប្បន្ទា ធុប្បដិវិ-  
 ហោទិយោ ឧប្បន្ទោ ភតោ ធុប្បដិវិហោទិយោ ឧប្បន្ទោ

១ ម. ហោតស្ស ។

គណៈសន្សំមានវិយ័យបទជាដំបូង ៥ ឧប្បន្ទ បញ្ច បញ្ច បញ្ច បញ្ច បញ្ច  
 បញ្ច ។ កាតិសន្សំក្នុងការក្រាលកបិទមាន ៥ យ៉ាង ។ កម្មមាន ៥ យ៉ាង ។  
 កាបត្តិ ៥ យ៉ាង ត្រូវក្នុងទណៈ ដែលសន្សំស្រួលមនុស្សសន្តម្ភជាដំបូង ៣  
 ដងបង្អស់ ក៏ក្នុងករណីក្រៅដែលគេមិនបានឱ្យដោយអាការ ៥ យ៉ាង ត្រូវ  
 កាបត្តិបាណដិត ។ ក៏ក្នុងករណីក្រៅដែលគេមិនបានឱ្យដោយអាការ ៥  
 យ៉ាង ត្រូវកាបត្តិបុណ្យច្រើន ។ ក៏ក្នុងករណីក្រៅដែលគេមិនបានឱ្យដោយ  
 អាការ ៥ យ៉ាង ត្រូវកាបត្តិទុក្ខដ៏ ។ បេសដែលជាអតប្បយៈមាន ៥ យ៉ាង ក៏ក្នុ  
 មិនគួរបាន គឺបេសដែលគេមិនបានឱ្យ ១ បេសដែលក៏មិនស្គាល់ជាក់  
 លាក់ ១ បេសដែលមិនគួរ ១ បេសដែលមិនបានទទួលប្រភេទ ១ បេស  
 ដែលក៏មិនបានធ្វើវិទយកម្ម ១ ។ បេសដែលជាអប្បយៈមាន ៥ យ៉ាង  
 ក៏ក្នុងករណី គឺបេសដែលគេមិនបានឱ្យ ១ បេសដែលក៏មិនស្គាល់ជាក់លាក់ ១  
 បេសដែលគួរ ១ បេសដែលបានទទួលប្រភេទ ១ បេសដែលក៏បានធ្វើ  
 វិទយកម្ម ១ ។ កន ៥ យ៉ាងមិនមែនជាបុណ្យទេ តែសក្កលោកសន្តម  
 ជាបុណ្យ គឺឱ្យវិក្រស្រវីធំ ១ ឱ្យមហោស្រព ១ ឱ្យស្រី (ដល់បុរស) ១  
 ឱ្យភារណ្ណាយ (ដល់ភាញ្ញ) ១ ឱ្យប្រដិម្ភ (ដែលប្រកបដោយមេ-  
 ជ្ជ) ១ ។ សភាវៈ ៥ យ៉ាងដែលកើតឡើងហើយ មិននិយមនឹងបញ្ចាបន់  
 ចេញបាន គឺ ព្រះកើតឡើងហើយ មិននិយមនឹងបញ្ចាបន់ចេញបាន ១

នោសោ ធុប្បជិវិចោទិយោ ធុប្បន្តោ មោមោ ធុប្បជិវិ-  
 នោទិយោ ធុប្បន្តំ បដិភាលំ ធុប្បជិវិចោទិយំ ធុប្បន្តំ កមិ-  
 យចិត្តំ ធុប្បជិវិចោទិយំ ។ បញ្ចាទិសំសា សម្មន្តិយោ  
 សកចិត្តំ បសិទតំ បរិចិត្តំ បសិទតំ ទេវតា អត្តមថា  
 ហោន្តិ បសាទិកសំវត្តិយំ កម្មំ ធុបដិទតំ<sup>(១)</sup> កាយស្ស  
 គេនា បរម្មណា សុភតិ សត្តំ លោកំ ធុបដិទតិ ។  
 អថរេចំ បញ្ចាទិសំសា សម្មន្តិយោ សកចិត្តំ បសិទតំ  
 បរិចិត្តំ បសិទតំ ទេវតា អត្តមថា ហោន្តិ សត្តសា-  
 សំ កតំ ហោតិ បដិទតា ដទតា ទិដ្ឋាទុកតិ អាចដ្ឋតិ ។

(៦៣) បញ្ចហន្តិហិ សមន្តាគតោ វិនយទរោ

ពាលោត្រា សន្តំ កច្ឆតិ អត្តនោ ភាសបរិយដ្ឋំ ។  
 ឧត្តណាតិ បរស្ស ភាសបរិយដ្ឋំ ។ ឧត្តណាតិ អត្ត-  
 នោ ភាសបរិយដ្ឋំ អនុត្តហេត្វា បរស្ស ភាសបរិយដ្ឋំ  
 អនុត្តហេត្វា អនុត្តោ កាវេតិ អប្បជិញ្ញាយ ។ បញ្ច-  
 ហន្តិហិ សមន្តាគតោ វិនយទរោ បណ្ឌិតោត្រា សន្តំ

១ កម្មំ ធុបដិទតំ កច្ឆតិ ធុបដិទតំ ធុបដិទតំ ។

នោសោក្កេត្រាហិយោ មិននិយន្តិបន្តាបន្តិចេញបាន ។ មោមោក្កេត  
 ត្រេតិហិយោ មិននិយន្តិបន្តាបន្តិចេញបាន ។ បដិភាលា(សេចក្តីល្អស)  
 ក្កេត្រាហិយោ មិននិយន្តិបន្តាបន្តិចេញបាន ។ ចិត្តបសំបុត្តលវ័សល  
 ប្រាជ្ញាទិដិចេញទៅក្កេត្រាហិយោ មិននិយន្តិបន្តាបន្តិចេញបាន ។  
 កានិសិទ្ធិការបោសបាន ៥ យ៉ាង គឺចិត្តបសំខ្លួនក៏ជ្រះថ្លា ។ ចិត្តបសំអ្នក  
 ដទៃក៏ជ្រះថ្លា ។ ពួកទៅការិភវិចេញចិត្ត ។ អ្នកបោសវិមន្តិសន្ធិស្រ្តីការ  
 វ័សលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសចក្តិជ្រះថ្លា ។ លុះវ័សលចេតុត្តយករិកាយ ភានិបុ  
 គំពីសេចក្តីស្ងប់ គំរវិមន្តិទៅក្កេត្រាហិយោ សុភិ ទៅលោក ។ ។  
 កានិសិទ្ធិការបោសបាន ៥ យ៉ាងដទៃទៀត គឺចិត្តបសំខ្លួនជ្រះថ្លា ។ ចិត្ត  
 បសំអ្នកដទៃក៏ជ្រះថ្លា ។ ពួកទៅការិភវិចេញចិត្ត ។ ឈ្មោះហៅធ្វើតាមសា-  
 សនារបស់ព្រះសាស្តា ។ ប្រជុំជនជាភានិក្រោយនឹងយកត្រាបកាម ។ ។

(៦៣) វិនយទរវ័សលប្រកបដោយអន្តិ ៥ ដល់នៅការរាប់ថាជា

បុត្តយកាល គឺមិនរៀនទឹកណត់ភាសារបស់ខ្លួន ។ មិនរៀនទឹកណត់  
 ភាសារបស់ដទៃ ។ លុះមិនរៀនទឹកណត់ភាសារបស់ខ្លួនហើយក៏កាត់  
 រសចក្តីដោយមិនត្រូវតាមធម៌ ។ លុះមិនរៀនទឹកណត់ភាសារបស់ដទៃ  
 ដទៃហើយ ក៏កាត់រសចក្តីដោយមិនត្រូវតាមធម៌ ។ កាត់រសចក្តីមិនត្រូវ  
 តាមតាមប្រដាប់ ។ ។ វិនយទរវ័សលប្រកបដោយអន្តិ ៥ ដល់នៅការរាប់ថា





ក្នុង អធិការណ៍ ជាតិ អធិការណ៍ស្រុក ជាតិ  
 អធិការណ៍សម្រប ជាតិ អធិការណ៍ខេត្ត ជាតិ  
 អធិការណ៍ខេត្តកម្ពុជា បដិបទ្ធ ជាតិ ។ អបរេហិមិ  
 បញ្ចហន្តេហិ សម្មាសោ វិទយនោ ពាលោត្រូវ សង្ខ  
 ក្នុង វត្ថុ ១ ជាតិ ធិនាម ១ ជាតិ បញ្ញត្តិ ១  
 ជាតិ អនុប្បញ្ញត្តិ ១ ជាតិ អនុសង្ខេប ១  
 ជាតិ ។ បញ្ចហន្តេហិ សម្មាសោ វិទយនោ  
 ចម្លើតោត្រូវ សង្ខ ក្នុង វត្ថុ ជាតិ ធិនាម ជាតិ  
 បញ្ញត្តិ ជាតិ អនុប្បញ្ញត្តិ ជាតិ អនុសង្ខេប-  
 ១ ជាតិ ។ អបរេហិមិ បញ្ចហន្តេហិ សម្មាសោ  
 វិទយនោ ពាលោត្រូវ សង្ខ ក្នុង ញត្តិ ១ ជាតិ  
 ញត្តិយា ការណ៍ ១ ជាតិ ១ បុគ្គលសលោ ហោតិ  
 ១ អបរេហិមិ ហោតិ អកាលញ្ញ ១ ហោតិ ។  
 បញ្ចហន្តេហិ សម្មាសោ វិទយនោ ចម្លើតោត្រូវ  
 សង្ខ ក្នុង ញត្តិ ជាតិ ញត្តិយា ការណ៍ ជាតិ

អិស្កាល់អធិការណ៍ ១ ស្កាល់មូលរបស់អធិការណ៍ ១ ស្កាល់ហេតុផល  
 កើតអធិការណ៍ ១ ស្កាល់សេចក្តីលក់អធិការណ៍ ១ ស្កាល់ចរិតចាឱ្យ  
 ដល់នូវសេចក្តីលក់អធិការណ៍ ១ ។ វិទ្យាសាស្ត្រប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃ  
 ទៀត ដល់នូវការរាប់ជាបុគ្គលកាល អិមិស្កាល់វត្ថុ ១ មិមស្កាល់  
 និពាទ ១ មិមស្កាល់បញ្ញត្តិ ១ មិមស្កាល់អនុប្បញ្ញត្តិ ១ មិមស្កាល់អនុសង្ខេប  
 ពាក្យផលក្នុង ១ ។ វិទ្យាសាស្ត្រប្រកបដោយអង្គ ៥ ដល់នូវការរាប់ជា  
 ជាបណ្ឌិត អិស្កាល់វត្ថុ ១ ស្កាល់និពាទ ១ ស្កាល់បញ្ញត្តិ ១ ស្កាល់អនុប្ប-  
 ញ្ញត្តិ ១ ស្កាល់អនុសង្ខេបពាក្យផលក្នុង ១ ។ វិទ្យាសាស្ត្រប្រកបដោយ  
 អង្គ ៥ ដទៃទៀត ដល់នូវការរាប់ជាបុគ្គលកាល អិមិស្កាល់ញត្តិ ១ មិម  
 ស្កាល់វិទ្យាស្ត្រញត្តិ ១ មិមស្កាល់ក្នុងកិច្ចការដើម ១ មិមស្កាល់ក្នុងកិច្ច  
 ការដើម ១ មិមស្កាល់កាលក្ខ ១ ។ វិទ្យាសាស្ត្រប្រកបដោយអង្គ ៥  
 ដល់នូវការរាប់ជាបណ្ឌិត អិស្កាល់ញត្តិ ១ ស្កាល់វិទ្យាស្ត្រញត្តិ ១



ឧត្តរោ ទិកយោនិ ទោ បទស្ស ទាតិហោត្តាណិ វិគ្គារេន ម  
 ស្វាតតាណិ<sup>(១)</sup> ហោត្តិ ម សុវិកត្តាណិ ម សុប្បវត្តិណិ ម  
 សុវិច្ឆិតាណិ សុត្តសោ អនុត្យញ្ញនសោ ។ មញ្ញហន្ត្ថេ-  
 ហិ សមញ្ញតតោ វិយេនេហ មណ្ឌិតោត្រេវ សង្ក្ខ-  
 តច្ឆតិ អាបត្តានាមត្តិ ជាតាតិ លហុកតុក្កតំ អាបត្តិ  
 ជាតាតិ សាវសេសានវសេសំ អាបត្តិ ជាតាតិ ទុដ្ឋ-  
 ល្លាទុដ្ឋល្លំ អាបត្តិ ជាតាតិ ឧត្តរោ ទិកយោនិ ទោ បទស្ស ទា-  
 តិហោត្តាណិ វិគ្គារេន ស្វាតតាណិ ហោត្តិ សុវិកត្តាណិ  
 សុប្បវត្តិណិ សុវិច្ឆិតាណិ សុត្តសោ អនុត្យញ្ញនសោ ។  
 អបរោហិមិ បញ្ចហន្ត្ថេហិ សមញ្ញតតោ វិយេនេហ ពា-  
 លោត្រេវ សង្ក្ខ តច្ឆតិ អាបត្តានាមត្តិ ម ជាតាតិ ល-  
 ហុកតុក្កតំ អាបត្តិ ម ជាតាតិ សាវសេសានវសេសំ  
 អាបត្តិ ម ជាតាតិ ទុដ្ឋល្លាទុដ្ឋល្លំ អាបត្តិ ម ជាតាតិ  
 អនិករណោ ច ម វិច្ឆយកុសលោ ហោតិ ។ បញ្ច-  
 ហន្ត្ថេហិ សមញ្ញតតោ វិយេនេហ មណ្ឌិតោត្រេវ ស-  
 ង្ក្ខ តច្ឆតិ អាបត្តានាមត្តិ ជាតាតិ លហុកតុក្កតំ  
 អាបត្តិ ជាតាតិ សាវសេសានវសេសំ អាបត្តិ ជាតាតិ

១ ឧ ម កាតិយោណិ ១ វិយោយស្ស ១ បញ្ចក្ខន្ធ ។

វិយោយនោមិមិបទានបេចិបុតិហោតុ ចំនិវិយោនិដោយពិស្តា មិមិបទ  
 ចៃកបទកាជនដោយប្រពៃ មិមិបទពិស្តាភំភំហោតិដោយប្រពៃ មិមិបទ  
 កាតិសេចក្តិដោយប្រពៃតាមសុត្តៈគិទ្ធកៈនិវិចិវិវាៈតាមអនុត្យញ្ញនៈគិអនុត្ត  
 និវិបទ ។ វិយោយវិសេប្រកបដោយអង្គ ៥ ផល់ខ្ញុំការរាប់ថាជាបណ្ឌិត  
 គិស្តាល់អាបត្តិទិវិអនាបត្តិ ១ ស្តាល់លហុកាបត្តិទិវិគុកាបត្តិ ១ ស្តាល់  
 សាវសេសាបត្តិទិវិអនវសេសាបត្តិ ១ ស្តាល់ទុដ្ឋល្លាបត្តិទិវិអនុដ្ឋល្លាបត្តិ ១  
 វិយោយនោមិមិបទានបេចិបុតិហោតុ ចំនិវិយោនិដោយពិស្តា ចេវិបក  
 បទកាជនដោយប្រពៃ បានពិស្តាភំភំហោតិដោយប្រពៃ ចេវិកាតិសេចក្តិ  
 ដោយប្រពៃតាមសុត្តៈ តាមអនុត្យញ្ញនៈ ១ ។ វិយោយវិសេប្រកបដោយ  
 អង្គ ៥ ដទៃទៀត ផល់ខ្ញុំការរាប់ថាជាបុគ្គលពាល គិមិមិស្តាល់អាបត្តិទិវិ  
 អនាបត្តិ ១ មិមិស្តាល់លហុកាបត្តិទិវិគុកាបត្តិ ១ មិមិស្តាល់សាវសេសាបត្តិ  
 ទិវិអនវសេសាបត្តិ ១ មិមិស្តាល់ទុដ្ឋល្លាបត្តិទិវិអនុដ្ឋល្លាបត្តិ ១ ជាអ្នកមិម  
 ឃ្លាសក្កិការកាតិសេចក្តិទិវិអនិករណំ ១ ។ វិយោយវិសេប្រកបដោយ  
 អង្គ ៥ ផល់ខ្ញុំការរាប់ថាជាបណ្ឌិត គិស្តាល់អាបត្តិទិវិអនាបត្តិ ១ ស្តាល់  
 លហុកាបត្តិទិវិគុកាបត្តិ ១ ស្តាល់សាវសេសាបត្តិទិវិអនវសេសាបត្តិ ១

កុំផ្លូវ កុំផ្លូវ អាចគ្គី ជាយាតិ អធិការណ៍ ច វិជ្ជាប្ប-  
កុសលោ ហោតិ ។

(៦៤) បញ្ច អាណាតា មន្ត្រី មោឃ្យាតា  
អាណាតោ ហោតិ ជាមិទ្ធា ឥន្ទ្រាបតេសោ អាណាតោ  
ហោតិ ឧទ្ទានា ជិត្តតេសោ អាណាតោ ហោតិ វណ្ណិកោ (១)  
កុំផ្លូវ កុំផ្លូវ កុំផ្លូវ អាណាតោ ហោតិ អធិប  
អធិបតេសោ ជិស្សាយ សន្តិដ្ឋិតោ ជិស្សាយ សន្តិ-  
ទតោ ជិស្សាយ បរិវារតោ ជិស្សាយ ឥន្ទ្រាតោ  
ជិស្សាយ អាណាតោ ហោតិ ។ បញ្ច ជិស្សាបាតិកា ។  
បញ្ច ជិស្សានិកា ។ បញ្ច វុត្តមុនិកា ។ បញ្ច  
សោសានិកា ។ បញ្ច អញ្ញោកាសិកា ។ បញ្ច តេជ-  
វិកា ។ បញ្ច សបណាជហិកា ។ បញ្ច ទេសជ្ជិកា ។

១ ឧ.ប. ១១៧ ។

ស្គាល់ ខ្មែរ បក្ខី ខ្មែរ កុំផ្លូវ កុំ ជាអ្នកល្អ ភ្នំ ភ្នំ ភ្នំ ភ្នំ ភ្នំ ភ្នំ  
អធិការណ៍ ១ ។

(៦៤) ភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តការណ៍ កុំផ្លូវ (ភិក្ខុអ្នកនៅក្នុងវិជ្ជា) មាន  
៥ ពួក គឺ ភិក្ខុប្រព្រឹត្តការណ៍ កុំផ្លូវ ដោយសេចក្តីល្អ វិសេស វិសេស ១ ភិក្ខុ  
ប្រព្រឹត្តការណ៍ កុំផ្លូវ មានសេចក្តីប្រាថ្នា លាមក ជ្រុល ជ្រុល ដោយសេចក្តី  
ប្រាថ្នា ១ ភិក្ខុប្រព្រឹត្តការណ៍ កុំផ្លូវ ព្រោះសេចក្តីខ្ពង់ខ្ពស់ វណ្ណ អណ្ណ  
ចិត្ត ១ ភិក្ខុប្រព្រឹត្តការណ៍ កុំផ្លូវ ដោយគិតថា ភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តការណ៍ កុំផ្លូវ  
ព្រះពុទ្ធនឹងពុទ្ធសាសនា គឺសេស ១ ម្យ៉ាងទៀត ភិក្ខុប្រព្រឹត្តការណ៍  
កុំផ្លូវ ព្រោះគាស្រ័យសេចក្តីប្រាថ្នា គិតផង គាស្រ័យសេចក្តីសុខ សុខ  
គាស្រ័យការផុស ទាក់ចិត្តផង គាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ កាយ ស្ងប់ ចិត្តផង គា-  
ស្រ័យសេចក្តីប្រតិបត្តិ ដែលមានប្រយោជន៍ផង ១ ។ ភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តបិណ្ឌ-  
បាតិកា មាន ៥ ពួក ។ ភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាតិកា មាន ៥ ពួក ។  
ភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្ត វុត្តមុនិកា មាន ៥ ពួក ។ ភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តសោសានិកា-  
កុំផ្លូវ មាន ៥ ពួក ។ ភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តអញ្ញោកាសិកា មាន ៥ ពួក ។  
ភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តតេជវិកា មាន ៥ ពួក ។ ភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តសបណា-  
ជហិកា មាន ៥ ពួក ។ ភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តទេសជ្ជិកា មាន ៥ ពួក ។

ឧបទ្ទវាហំ បញ្ចកំ តានិស្សំ តានិស្សំកស្ស បញ្ចក្កានំ

បញ្ច យកាសដ្ឋានិកា ។ បញ្ច វកាសដ្ឋានិកា ។ បញ្ច  
 ទន្ធបញ្ញាភត្តិកា ។ បញ្ច បត្តិបិណ្ឌិកា មន្តត្ថា មោ  
 ម្មមាត្តា បត្តិបិណ្ឌិកោ ហោតិ មាមិច្ឆោ កំច្ឆាបកតោ  
 បត្តិបិណ្ឌិកា ហោតិ ឧប្បាណ ចំត្តកេត្តោ បត្តិបិណ្ឌិកោ  
 ហោតិ វណ្ណិកោ តុទ្ធវេហំ តុទ្ធសវាវកេហិតំ បត្តិបិណ្ឌិកោ  
 ហោតិ អមិច អម្បិច្ឆញ្ញោ ធិស្សយ សន្តិច្ឆញ្ញោ  
 ធិស្សយ សល្លោ ឆញ្ញោ ធិស្សយ បរិវកញ្ញោ ធិស្សយ  
 កំណម្ពិតញ្ញោ ធិស្សយ បត្តិបិណ្ឌិកោ ហោតិ ។

[៦៥] បញ្ចហន្តេហិ សមញ្ញាភតេន ភិក្ខុនា ជា-  
 ធិស្សតេន វត្តង្គំ ឧទោសថំ ១ ជាតាតិ ឧទោសថកម្ពំ ១  
 ជាតាតិ មាតិមោក្ខំ ១ ជាតាតិ មាតិមោក្ខុទ្ធសំ ១  
 ជាតាតិ ឧទបញ្ចវស្សោ ហោតិ ។ បញ្ចហន្តេហិ ស-  
 មញ្ញាភតេន ភិក្ខុនា អធិស្សតេន វត្តង្គំ ឧទោសថំ ជា-  
 តាតិ ឧទោសថកម្ពំ ជាតាតិ មាតិមោក្ខំ ជាតាតិ មា-  
 តិមោក្ខុទ្ធសំ ជាតាតិ បញ្ចវស្សោ ។ ហោតិ អតិវេ

ឧបទ្ទវាហំ បញ្ចកំ តានិស្សំ តានិស្សំកស្ស បញ្ចក្កានំ

ភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តយថាសន្តិកិច្ចុក្កំ មាន ៥ ពួក ។ ភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តឯកាល-  
 និកុក្កំ មាន ៥ ពួក ។ ភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តទល្យបញ្ញាភតិកុក្កំ មាន ៥ ពួក ។  
 ភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តបក្កបិណ្ឌិកុក្កំ មាន ៥ ពួក គឺភិក្ខុប្រព្រឹត្តបក្កបិណ្ឌិកុក្កំ  
 ដោយសេចក្តីល្ងង់សេចក្តីវង្វេង ១ ភិក្ខុប្រព្រឹត្តបក្កបិណ្ឌិកុក្កំមានសេចក្តី  
 ប្រាថ្នាលាមកផ្រលផ្របដោយសេចក្តីប្រាថ្នា ១ ភិក្ខុប្រព្រឹត្តបក្កបិណ្ឌិកុ-  
 ក្កំ ព្រោះសេចក្តីឆ្កួតសេចក្តីអវិជ្ជាធម្មតា ១ ភិក្ខុប្រព្រឹត្តបក្កបិណ្ឌិកុ-  
 ក្កំដោយនិកថា ភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តបក្កបិណ្ឌិកុក្កំ ព្រះពុទ្ធនឹងត្រូវសរិក  
 តេសិសរសី ១ ម្យ៉ាងទៀត ភិក្ខុប្រព្រឹត្តបក្កបិណ្ឌិកុក្កំ ព្រោះគាស្រ័យ  
 សេចក្តីប្រាថ្នាភិចផនី គាស្រ័យសេចក្តីសន្តាសថនី គាស្រ័យការុស  
 ភាភិចក្កថនី គាស្រ័យសេចក្តីស្វាភកាយស្វាភិចក្កថនី គាស្រ័យសេចក្តី  
 ប្រតិបត្តិវិជ្ជាមានប្រយោជន៍ផង ១ ។

[៦៥] ភិក្ខុវិជ្ជាប្រកថដោយអនី ៥ មិនត្រូវទៅដោយវគ្គនិស្សយ  
 ទេ គឺ ភិក្ខុមិនស្គាល់ទេពោសថ ( វិជ្ជាទេពោសថ ) ១ មិនស្គាល់ទេពោសថ-  
 ភម្ម ១ មិនចេះបាតិមោក្ខ ១ មិនចេះទេទូសរបស់បាតិមោក្ខ ១ មានវស្សា  
 មិនគ្រប់គ្រាន់ ១ ។ ភិក្ខុវិជ្ជាប្រកថដោយអនី ៥ ចើបក្កទៅដោយវគ្គ  
 និស្សយបាន គឺភិក្ខុស្គាល់ទេពោសថ ១ ស្គាល់ទេពោសថភម្ម ១ ចេះបា-  
 តិមោក្ខ ១ ចេះទេទូសរបស់បាតិមោក្ខ ១ មានវស្សាគ្រប់គ្រាន់ ឬមាន

បញ្ចវស្សា វ ។ អបរេហិមិ បញ្ចហន្តេហិ សមន្តា-  
 តតេន ភិក្ខុនា ធានិស្សិតេន វគ្គំ បរិវាណំ ន ជាតាតិ  
 បរិវាណកម្មំ ន ជាតាតិ ពាតិមោក្ខំ ន ជាតាតិ  
 ពាតិមោក្ខន្តេសំ ន ជាតាតិ ឧបញ្ចវស្សា ហោតិ ។  
 បញ្ចហន្តេហិ សមន្តាតតេន ភិក្ខុនា អនិស្សិតេន វគ្គំ  
 បរិវាណំ ជាតាតិ បរិវាណកម្មំ ជាតាតិ ពាតិមោក្ខំ  
 ជាតាតិ ពាតិមោក្ខន្តេសំ ជាតាតិ បញ្ចវស្សា វ ហោតិ  
 អតិវេកបញ្ចវស្សា វ ។ អបរេហិមិ បញ្ចហន្តេហិ ស-  
 មន្តាតតេន ភិក្ខុនា ធានិស្សិតេន វគ្គំ អាបត្តាបាបត្តិ ន  
 ជាតាតិ លហុតតុក្កំ អាបត្តិ ន ជាតាតិ សាវសេសាន-  
 វសេសំ អាបត្តិ ន ជាតាតិ ទុដ្ឋល្លាទុដ្ឋល្លំ អាបត្តិ ន  
 ជាតាតិ ឧបញ្ចវស្សា ហោតិ ។ បញ្ចហន្តេហិ សមន្តា-  
 តតេន ភិក្ខុនា អនិស្សិតេន វគ្គំ អាបត្តាបាបត្តិ ជាតា-  
 តិ លហុតតុក្កំ អាបត្តិ ជាតាតិ សាវសេសានវសេសំ  
 អាបត្តិ ជាតាតិ ទុដ្ឋល្លាទុដ្ឋល្លំ អាបត្តិ ជាតាតិ បញ្ច-  
 វស្សា វ ហោតិ អតិវេកបញ្ចវស្សា វ ។ បញ្ចហន្តេហិ

វស្សាលើសអំពីប្រាំទៀតទៅ ។ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត  
 ក៏មិនត្រូវនៅដោយឥតស្វ័យដែរ គឺភិក្ខុមិនស្គាល់បរិវាណា ( ប្រែបរិ-  
 វាណា ) ។ មិនស្គាល់បរិវាណាកម្ម ។ មិនចេះបុគ្គិមោក្ខ ។ មិនចេះទទួល  
 របស់បុគ្គិមោក្ខ ។ មានវស្សាមិនគ្រប់ប្រាំ ។ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយ  
 អង្គ ៥ ទើបគួរនៅដោយឥតស្វ័យបាន គឺភិក្ខុស្គាល់បរិវាណា ។  
 ស្គាល់បរិវាណាកម្ម ។ ចេះបុគ្គិមោក្ខ ។ ចេះទទួលរបស់បុគ្គិមោក្ខ ។  
 មានវស្សាគ្រប់ប្រាំ ឬមានវស្សាលើសអំពីប្រាំទៀតទៅ ។ ភិក្ខុដែល  
 ប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ក៏មិនត្រូវនៅដោយឥតស្វ័យដែរ គឺ  
 ភិក្ខុមិនស្គាល់អាបត្តិវិនិក្ខាបត្តិ ។ មិនស្គាល់លហុកាបត្តិវិនិក្ខាបត្តិ ។  
 មិនស្គាល់សាវសេសាបត្តិ វិនិក្ខាបត្តិ ។ មិនស្គាល់ទុដ្ឋល្លាបត្តិ  
 វិនិក្ខាបត្តិ ។ មានវស្សាមិនគ្រប់ប្រាំ ។ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយ  
 អង្គ ៥ ទើបគួរនៅដោយឥតស្វ័យបាន គឺភិក្ខុស្គាល់អាបត្តិវិនិក្ខាបត្តិ ។  
 ស្គាល់លហុកាបត្តិវិនិក្ខាបត្តិ ។ ស្គាល់សាវសេសាបត្តិ វិនិក្ខាបត្តិ-  
 វិនិក្ខាបត្តិ ។ ស្គាល់ទុដ្ឋល្លាបត្តិវិនិក្ខាបត្តិ ។ មានវស្សាគ្រប់ប្រាំ ឬ  
 មានវស្សាលើសអំពីប្រាំទៀតទៅ ។ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥

ឯកសារ បញ្ជាក់ អំពីស្បៀងនិងស្បៀងយ បញ្ជាក់

សម្បទានតាយ កិក្ខុនិយោ នាមិស្បៀតាយ វត្ថុតំ ឧទេហ-  
 សនំ ន ជាពាតិ ឧទេហសថកម្មំ ន ជាពាតិ ពាតិមោក្ខំ  
 ន ជាពាតិ ពាតិមោក្ខុទ្ទេសំ ន ជាពាតិ ឧទេហស្សវស្ស  
 ហោតិ ។ បញ្ចហន្ត្រីហិ សម្បទានតាយ កិក្ខុនិយោ អ-  
 និស្បៀតាយ វត្ថុតំ ឧទេហសនំ ជាពាតិ ឧទេហសថកម្មំ  
 ជាពាតិ ពាតិមោក្ខំ ជាពាតិ ពាតិមោក្ខុទ្ទេសំ ជាពាតិ  
 បញ្ចវស្ស វ ហោតិ អតិរេកបញ្ចវស្ស វ ។ អបរេហិមិ  
 បញ្ចហន្ត្រីហិ សម្បទានតាយ កិក្ខុនិយោ នាមិស្បៀតាយ  
 វត្ថុតំ បរិវណំ ន ជាពាតិ បរិវណកម្មំ ន ជាពាតិ  
 ពាតិមោក្ខំ ន ជាពាតិ ពាតិមោក្ខុទ្ទេសំ ន ជាពាតិ  
 ឧទេហស្សវស្ស ហោតិ ។ បញ្ចហន្ត្រីហិ សម្បទានតាយ  
 កិក្ខុនិយោ អនិស្បៀតាយ វត្ថុតំ បរិវណំ ជាពាតិ បរិ-  
 វណកម្មំ ជាពាតិ ពាតិមោក្ខំ ជាពាតិ ពាតិមោក្ខុ-  
 ទ្ទេសំ ជាពាតិ បញ្ចវស្ស វ ហោតិ អតិរេកបញ្ចវស្ស  
 វ ។ អបរេហិមិ បញ្ចហន្ត្រីហិ សម្បទានតាយ កិក្ខុ-  
 និយោ នាមិស្បៀតាយ វត្ថុតំ អាបត្តានាបត្តិំ ន ជាពាតិ  
 លហុតតត្តំ អាបត្តិំ ន ជាពាតិ សាវសេសា វសេសំ

ឯកសារ បញ្ជាក់ អង្គ ៥ កសិកម្មនៃវេយ្យាករណ៍សំស្ក្រឹត មិនមែនជាការ ដោយឥតអំណាច

មិនត្រូវបានដោយឥតអំណាច ។ កិក្ខុនិយោស្ថាបនាស្ថាបនា ១ បិណ្ឌស្ថា  
 វេយ្យាករណ៍ ១ មិនមែនជាពាតិមោក្ខ ១ មិនមែនជាទេសរបស់ពាតិមោក្ខ  
 មាត់ស្សមិនគ្រប់គ្រាន់ ១ ។ កិក្ខុនិយោប្រកបដោយអង្គ ៥ ទើបគួរនៅ  
 ដោយឥតអំណាច ។ កិក្ខុនិយោស្ថាបនាស្ថាបនា ១ ស្ថាបនាស្ថាបនា  
 មិនមែនជាពាតិមោក្ខ ១ មិនមែនជាទេសរបស់ពាតិមោក្ខ ១ មាត់ស្សគ្រប់គ្រាន់  
 មាត់ស្សលើសអំពីគ្រាន់គ្រប់គ្រាន់ ១ ។ កិក្ខុនិយោប្រកបដោយអង្គ ៥  
 ដទៃទៀត ក៏មិនត្រូវបានដោយឥតអំណាច ។ កិក្ខុនិយោស្ថាបនាស្ថាបនា  
 ណា ១ មិនមែនជាពាតិមោក្ខ ១ មិនមែនជាទេសរបស់ពាតិមោក្ខ ១ មិនមែនជា  
 មាត់ស្សមិនគ្រប់គ្រាន់ ១ ។ កិក្ខុនិយោប្រកបដោយ  
 អង្គ ៥ ទើបគួរនៅដោយឥតអំណាច ។ កិក្ខុនិយោស្ថាបនាស្ថាបនា ១  
 ស្ថាបនាស្ថាបនា ១ មិនមែនជាពាតិមោក្ខ ១ មិនមែនជាទេសរបស់ពាតិមោក្ខ ១  
 មាត់ស្សគ្រប់គ្រាន់ មាត់ស្សលើសអំពីគ្រាន់គ្រប់គ្រាន់ ១ ។ កិក្ខុនិយោ  
 ប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ក៏មិនត្រូវបានដោយឥតអំណាច ។  
 កិក្ខុនិយោស្ថាបនាស្ថាបនាស្ថាបនា ១ មិនមែនជាពាតិមោក្ខ ១ មិនមែនជា  
 មិនមែនជាទេសរបស់ពាតិមោក្ខ ១ មិនមែនជាមាត់ស្សមិនគ្រប់គ្រាន់  
 មិនមែនជាមាត់ស្សលើសអំពីគ្រាន់គ្រប់គ្រាន់ ១ មិនមែនជាមាត់ស្ស

ទុបបញ្ជាវស្សា ហោតិ ។ បញ្ចហន្តេហិ សមម្ពាតតាយ  
 កំក្កុយោ អនិស្សិតាយ វត្តំ អាបត្តាជាបត្តិ ជាហតិ  
 លហុកកុកំ អាបត្តិ ជាហតិ សារិសេសាទរិសេសំ  
 អាបត្តិ ជាហតិ ទុដ្ឋល្លាទុដ្ឋល្លំ អាបត្តិ ជាហតិ វត្ត-  
 វស្សា វ ហោតិ អតិវេតាបញ្ជាវស្សា វ ។

(៦៦) បញ្ច អាទិណ អនាសាទិកោ អត្តាបិ  
 អត្តាធំ ទុបវេទនិ អនុវិច្ឆិមិ វិញ្ញា ករហន្តិ ចាបកោ  
 កំក្កុយោ អត្តកុច្ឆនិ សម្មុទ្ពោ កាលំ ករោតិ កា-  
 យស្ស កេតា បរម្មរណា អតាយំ ទុក្កតិ វិទំចាតំ  
 ឯវាយំ ទុបបដ្ឋិតំ ។ បញ្ចាធិសំសា ធាសាទិកោ អត្តាបិ  
 អត្តាធំ ទុបវេទនិ អនុវិច្ឆិមិ វិញ្ញា បសំសន្តិ ករណ្ណ-  
 ណោ កំក្កុយោ អត្តកុច្ឆនិ អសម្មុទ្ពោ កាលំ ករោ-  
 តិ កាយស្ស កេតា បរម្មរណា សុកតិ សន្តិ ណោកំ  
 ទុបបដ្ឋិតំ ។ អបរេបិ បញ្ច អាទិណ អនាសាទិកោ

អទុដ្ឋល្លាបត្តិ ១ មានវស្សាមិនគ្រប់ប្រាំ ១ ។ ភិក្ខុវិជេសប្រករដោយ  
 អត្តិវេទនិបដ្ឋានដោយវេទនិស្សយបាន ឧភិក្ខុវិស្តាលំអាបត្តិវិទិអនាបត្តិ ១  
 ស្គាល់លហុកកុកំវិទិអនាបត្តិ ១ ស្គាល់សារិសេសាបត្តិវិទិអនាសេសា-  
 បត្តិ ១ ស្គាល់ទុដ្ឋល្លាបត្តិវិទិអទុដ្ឋល្លាបត្តិ ១ មានវស្សាគ្រប់ប្រាំ ឬមាន  
 វស្សាលើសអំពីប្រាំទៀតទៅ ១ ។

(៦៦) អំពើមិនជាទីញ្ញាវិសេចក្តីជ្រះថ្លាឱ្យកើត រមែងមានចោល  
 ៥ យ៉ាង គឺខ្លួនឯងកិរិយាខ្លួនឯង ១ អ្នកប្រាជ្ញសង្កេតមើលហើយតែង  
 កិរិយា ១ គំក្កុយោកាត្រកំ រមែងផ្សាយទៅ ១ បុគ្គលនោះមានវសេចក្តី  
 វិនិច្ឆ័យមរណកាល ១ លុបលាងកាយ បន្ទាប់អំពីវេទនាស្តាប់ទៅ រមែង  
 ទៅកើតក្នុងកំណើតវិញបាន ប្រក អសុកាយ ១ ក ១ ។ អំពើដែលញ្ញាវិ  
 សេចក្តីជ្រះថ្លាឱ្យកើត រមែងមានខាងសង្ស័យ គឺខ្លួនឯងកិរិយាខ្លួនឯងមិន  
 បាន ១ អ្នកប្រាជ្ញសង្កេតហើយតែងសរសើរ ១ គំក្កុយោកាត្រ រមែងផ្សាយ  
 ទៅ ១ បុគ្គលនោះមិនមានវសេចក្តីវិនិច្ឆ័យមរណកាល ១ លុបលាងកាយ  
 បន្ទាប់អំពីវេទនាស្តាប់ទៅ រមែងទៅកើតក្នុងសុគតិ សួគ៌ទៅវាលាភ ១ ។  
 អំពើមិនជាទីញ្ញាវិសេចក្តីជ្រះថ្លាឱ្យកើត រមែងមានចោល ៥ យ៉ាងដូច



អប្បសង្កា ឧប្បសិទ្ធិ ចសន្ទាធំ វិគាប្បាធំ អញ្ញាដ្ឋត្តិ  
 ហោតិ សត្តុសាសនំ អតតំ ហោតិ ចច្ចិមា ជនតា  
 ទិដ្ឋាដុតតិ អាបដ្ឋតិ ចិក្ខុមស្ស ឧប្បសិទ្ធិ ។ បញ្ចវគ្គ-  
 សំសារ ចាសាទិកោ អប្បសង្កា បសិទ្ធិ ចសន្ទាធំ  
 កិយ្យោការោ ហោតិ សត្តុសាសនំ កតំ ហោតិ ចច្ចិមា  
 ជនតា ទិដ្ឋាដុតតិ អាបដ្ឋតិ ចិក្ខុមស្ស បសិទ្ធិ ។ បញ្ច  
 វគ្គិយំ កុលុបកោ អនាមត្តាមារ អាបដ្ឋតិ ហោតិ-  
 សង្កាយ អាបដ្ឋតិ បដិច្ចទ្វេ អាសនេ អាបដ្ឋតិ មាតុ-  
 កាមស្ស ឧត្តរិកំបញ្ចវគ្គិយំ ឧត្ត ទេសន្តោ អាបដ្ឋតិ  
 កាមសង្កត្តប្បតហុលោ ឧ វិហារតិ ។ បញ្ច វគ្គិយំ  
 កុលុបកស្ស កិក្ខុយោ អតិវេលំ កុលេសុ សំសង្កស្ស  
 វិហារតោ មាតុកាមស្ស អភិណ្ណានស្សធំ ទស្សនេ សតិ  
 សំសង្កោ សំសង្កោ សតិ វិស្សាសោ វិស្សាសេ សតិ

ទៀត គិត្តុជនវេលមិទទាទំដ្ឋេត្តេកំភាវដ្ឋេត្តោ ១ ជនកុក្កុវេលដ្ឋេ  
 ត្តាស្រាបំហើយ កិវិហារោបាដ្ឋេត្តោទៅវិញ ១ ឈ្មោះថាមិទទាទំភាវដ្ឋេ  
 ប្រាដិវេលសំប្រាសោស្តា ១ ប្រជុំជនជាភាវដ្ឋេត្តោ វេមនិយកតត្រាបំ  
 ភាម ១ ចិក្ខុវេលសំបុគ្គលនោកំមិទទាទំ ១ ។ អំពើវេលញ្ញាវិសេចក្តី  
 ដ្ឋេត្តោទិក្ខុវេលវេលមិទទាទំសង្ក ៥ យ៉ាង គិត្តុជនវេលមិទទាទំដ្ឋេត្តោ  
 កំដ្ឋេត្តោទៀត ១ កុក្កុវេលដ្ឋេត្តោស្រាបំហើយ កិវិហារដ្ឋេត្តោ  
 ទៀត ១ ឈ្មោះថាមិទទាទំភាវដ្ឋេត្តោប្រាដិវេលសំប្រាសោស្តា ១ ប្រជុំជនជា  
 ភាវដ្ឋេត្តោវេមនិយកតត្រាបំភាម ១ ចិក្ខុវេលសំបុគ្គលនោកំដ្ឋេត្តោ ១ ។  
 គិត្តុក្កុវេលវេលមិទទាទំសង្ក ៥ យ៉ាង គិត្តុវេលវេលមិទទាទំ  
 ទានប្រាបំកិក្ខុវេលវេលមិទទាទំសង្ក ៥ យ៉ាង គិត្តុវេលវេលមិទទាទំ  
 អនិយកតិទំសង្ក ១ គិត្តុវេលវេលមិទទាទំសង្ក ៥ យ៉ាង គិត្តុវេលវេលមិទទាទំ  
 មាតុកាមស្សសង្ក ១ ប្រាដិវេលសំបុគ្គលនោកំដ្ឋេត្តោ ១ មាតុ  
 វេលវេលវេលមិទទាទំសង្ក ៥ យ៉ាង គិត្តុវេលវេលមិទទាទំ  
 ប្រាដិវេលសំបុគ្គលនោកំដ្ឋេត្តោ ១ មាតុវេលវេលវេលមិទទាទំសង្ក ៥ យ៉ាង គិត្តុវេលវេលមិទទាទំ  
 មិទទាទំសង្ក ៥ យ៉ាង គិត្តុវេលវេលមិទទាទំសង្ក ៥ យ៉ាង គិត្តុវេលវេលមិទទាទំ  
 មាតុវេលវេលវេលមិទទាទំសង្ក ៥ យ៉ាង គិត្តុវេលវេលមិទទាទំសង្ក ៥ យ៉ាង គិត្តុវេលវេលមិទទាទំ

ឧតារេ<sup>(១)</sup> ឧតិណ្ណចិត្តស្ស្កកំ កិក្កុលោ ចាជីតាភ្នំ អន-  
កិរតោ វា ព្រហ្មចរិយំ ចរិស្ស្កតិ អញ្ញាតវា វា សំភិលិដ្ឋិ  
អាចត្តិ អាចត្តិស្ស្កតិ សិក្កុំ វា បទុក្កាយ ហិទា-  
យាវត្តិស្ស្កតិ ។

[៦៧] បញ្ច តិជជាតានិ ឡុលតិជំ ទទ្ធពិជំ ដន្ស-  
តិជំ អត្តតិជំ តិជតិជញ្ញាវ បញ្ចមំ ។ បញ្ចហិ សឝ-  
ណាកាច្យេហិ ដលំ បរិកុញ្ញតតំ អត្តិបរិចិតំ សត្តបរិចិតំ  
នទបរិចិតំ អតិជំ និទ្ធពតិជញ្ញាវ បញ្ចមំ ។

[៦៨] បញ្ច វិសុទ្ធិយោ ជំនានំ ឧទ្ទិសិក្ខា អវិសេសំ  
សុតេន សាវេតតំ អយំ បឝមា វិសុទ្ធិ ជំនានំ ឧទ្ទិសិ-  
ក្ខា ចត្តាវ ចារាជិកានិ ឧទ្ទិសិក្ខា អវិសេសំ សុតេន  
សាវេតតំ អយំ ធុតិយា វិសុទ្ធិ ជំនានំ ឧទ្ទិសិក្ខា ចត្តា-  
វ ចារាជិកានិ ឧទ្ទិសិក្ខា ភេស សឝ្យានិសេសេ ឧទ្ទិ-  
សិក្ខា អវិសេសំ សុតេន សាវេតតំ អយំ ធុតិយា

១ ឧតារេតិ វិលេយនំ អត្តា ឧសានត្ថំ អន្តិកថា ។

ចេតានេសចក្កិស្ស្កុលាលោយ ធិនិកេតានាភគៈ គ្របសង្កត់ចិត្ត ។  
ពោសជាភៈនេវតនិកេតានេ ចិរោវតកក្កុវិជយមានចិត្ត ត្រូវពន្លត្រប  
សង្កត់ហើយ ធិតិក្កុនោធិនិប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ចាំជិសេចក្កិអឝ្យុក ឬធិនិ  
ត្រូវតាមក្កុវិជយសៅហ្មតនិណាធិមួយ ឬធិនិពោលលាសំភាគ្រឡប់មកកាន់  
ភេទគ្រហស្សវិញ ។ ។

[៦១] ក្នុងមាន ៥ យ៉ាង គឺក្នុងឫសឬរាមីម ១ ក្នុងជើម ១  
ក្នុងថ្នាក់ ១ ក្នុងគ្រុយឬចុន ១ រួមក្នុងគ្រាប់ ១ ផង ជាតំបំ ៥ ។  
ផ្លែឈើដែលគិតកុម្មុតាន់បានដោយសមណកប្បមាន ៥ យ៉ាង គឺផ្លែឈើ  
ដែលគេសម្រេចដោយកើត ១ គេសម្រេចដោយសង្រួត ១ គេសម្រេច  
ដោយគ្របក ១ ផ្លែឈើដែលគ្មានគ្រាប់ ១ ផ្លែឈើដែលគេយកគ្រាប់  
ចេញ ១ ជាតំបំ ៥ ។

[៦៨] វិសុទ្ធិមាន ៥ គឺសំដែងនូវនិទានហើយស្ម័គ្រនូវទុស្ត  
ដែលសល់អំពីនិទាននោះដោយសុភមទ នេះជាវិសុទ្ធិទំ ១ សំដែងនូវនិទាន  
រួចសំដែងនូវបុណ្យពិភពទាំង ៤ ហើយស្ម័គ្រនូវទុស្តដែលសល់អំពីបុណ្យពិភ  
នោះដោយសុភមទ នេះជាវិសុទ្ធិទំ ២ សំដែងនូវនិទានហើយសំដែង  
នូវបុណ្យពិភពទាំង ៤ រួចសំដែងនូវសន្សំទិសេសទាំង ១៧ ហើយស្ម័គ្រនូវ  
ទុស្តដែលសល់អំពីសន្សំទិសេសនោះដោយសុភមទ នេះជាវិសុទ្ធិទំ ៣

ឯកុញ្ញកិ បញ្ចកំ វិទយនស្ស ចត្តានិសំសា

វិសុទ្ធិ និទានំ ទុទ្ធិសិក្ខា ចត្តាវិ ចារាជិកានិ ទុទ្ធិសិក្ខា  
គោស សធម្មានិសេសេ ទុទ្ធិសិក្ខា ទ្រេ អធិយតេ ទុទ្ធិ-  
សិក្ខា អវិសេសំ សុភេន សារវេតតំ អយំ ចត្តា វិ-  
សុទ្ធិ ។ វិគ្គារោយេ បញ្ចមំ ។ អចរាមិ ចត្តា វិសុទ្ធិយោ  
សុត្តន្តោសោ ពាវិសុទ្ធិទុចោសរោ អធិដ្ឋានុចោសរោ  
សាមគ្គិទុចោសរោ ចរិវណាយេវ បញ្ចមា<sup>(១)</sup> ។

(២៧) បញ្ចានិសំសា វិទយនេវ អត្តោ បិណ្ឌកុ-  
ញ្ញោ សុត្តន្តោ ហោតិ សុវត្តនោ កុញ្ញច្ចប្បតតានំ ចចិ-  
សរណំ ហោតិ វិសារនោ សធម្មាជ្ឈេ វេហារតិ បច្ចុត្តិ-  
កោ សហនម្មេន សុធិត្តិហិតំ ធិត្តិណ្ឌិតិ សធម្មដ្ឋិតិយា  
ចដិចម្ពោ ហោតិ ។ ចត្តា អធិត្តិកានិ ចាតិហោកុដ្ឋ-  
បទានិ ។ ចត្តា ធិត្តិកានិ ចាតិហោកុដ្ឋបទានិ ។

ចត្តកំ ធិត្តិកំ ។

១ ឃ. អធិត្តិយោសោ ចរិវណា សាមគ្គិទុចោសរោ យេវ ចត្តមា ។

ឯកុញ្ញកិ បញ្ចកំ អាទិសង្ឃ ៥ ប្រការចលំកិល្កនាទ្រង្រង្រិយ

សំដែងខ្លាចិត្តានហើយសំដែងខ្លាចិត្តចាតិកំ ២ សំដែងខ្លាចិត្តចិសេស  
វាង ១៣ រួចសំដែងអធិយតំ ២ ហើយសូត្រខ្លាចិត្តចិសេសសល់  
កិច្ចអធិយតោរោយសុគមម ទេដោវិសុទ្ធិចិ ២ ។ (ការសំដែង)ដោយ  
វិស្វារ ចាតិវិសុទ្ធិចិ ៥ ។ វិសុទ្ធិចិ យ៉ាងដទៃទៀត គឺទេវាសថវិសេ  
កិក្ខុធ្វើដោយសំដែងចារិកោកុ ១ ទេវាសថវិសេកិក្ខុធ្វើដោយប្រាប់បា-  
វិសុទ្ធិ ១ ទេវាសថវិសេកិក្ខុធ្វើដោយអធិដ្ឋាន ១ ទេវាសថវិសេកិក្ខុធ្វើ  
ដោយសេចក្តីព្រមព្រៀងគ្នា ១ ចរិវណា ១ ជាគំរប់ ៥ ។

(២៨) កិក្ខុអ្នកទ្រង្រង្រិយ តែងបានអាទិសង្ឃ ៥ ប្រការ គឺសំ-  
លក្ខន្ធបេស្ចុខ ឈ្មោះថាភិក្ខុនោះបានគ្រប់គ្រងក្បួនដោយល្អ ១ ភិក្ខុនោះ  
តែងជាទីពឹងនៃពួកភិក្ខុវិសេនានសេចក្តីសង្ស័យជាប្រក្រតី ១ ភិក្ខុនោះ  
ជាអ្នកត្រៀមយាយក្នុងកណ្តាលដំនុំសង្ឃ ១ ភិក្ខុនោះវេទនសង្កត់សង្កឹម  
ដោយល្អខ្លាចិត្តសត្រូវដោយសហធម៌ គឺសំពូបទវិសេព្រះមានព្រះភាគ  
ទ្រង់បញ្ញត្តិទុក ១ ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាជាអ្នកប្រតិបត្តិដើម្បីញ៉ាំងព្រះសច្ច្ន  
ឲ្យកាន់នៅមាំ ១ ។ ការបញ្ជាក់ចារិកោកុវិសេមិប្រកបដោយធម៌មាន  
៥ ប្រការ ។ ការបញ្ជាក់ចារិកោកុប្រកបដោយធម៌មាន ៥ ប្រការ ។



ចាកដីកាដុល្លុយុក្កដ័<sup>(១)</sup>  
 អកាប្បវ័យំ កាប្បវ័យត្វ  
 អប្បញ្ញា ឡវិចោទិយា<sup>(២)</sup>  
 សម្មជ្ជិទំ អបរេ ច  
 ភាសំ អាបត្តិមេវ ច  
 អនិកាវណំ វត្តំ<sup>(៣)</sup> ញត្តិ  
 អាបត្តិ ឧតយាបិ ច  
 លហុកាដ្ឋមតា ឯតេ  
 កណ្ឌាសុកា វិជាទថ  
 អវញ្ញំ<sup>(៤)</sup> បិស្នោចាតត្វ  
 បិស្សុក្កុសុសោទិកា<sup>(៥)</sup>  
 អត្តោកាសោ<sup>(៦)</sup> ចិវត្វ  
 សបតារោ ទិសជ្ជិកោ  
 សន្តតិទស្សបញ្ចាបិ  
 បត្តបិស្និកាមេវ ច

១ ឧ. ឈានីបុល្លុយុក្កដ័ ។ ២ ឧ. ឧ. ឡវិចោទយា ។ ៣ ឧ. វត្ត ។ ៤ ឧ. អវញ្ញ ។  
 ៥ ឧ. ឧ. បិស្សុក្កុសុសោទិកា ។ ៦ ឧ. អត្តោកាសោ ។

លុច្ឆ្រូវភាបត្តិបារាទិក ១ លុច្ឆ្រូវភាបត្តិបុល្លុយុក្កដ័ ១ លុច  
 ច្រូវភាបត្តិទុក្កដ័ ១ វត្តមិទគ្គុរោមំ ១ វត្តគ្គុរោមំ ១ ពានមិទ  
 មែនជាបុណ្យ ១ ធម៌មិទតិយនិទិចរោមំបារាទិ ១ តានិសន្ស  
 រោស ១ តានិសន្សរោសដ៏ទៀត ១ វិន័យចម្រើនរៀន  
 និទិរៀនចំកំណត់ភាសា ១ មិទស្គាល់និទិស្គាល់អាបត្តិ ១  
 មិទស្គាល់និទិស្គាល់អចិករណំ ១ មិទស្គាល់និទិស្គាល់វត្ត ១  
 មិទស្គាល់និទិស្គាល់ញត្តិ ១ មិទស្គាល់និទិស្គាល់អាបត្តិ ១  
 មិទចេននិទិចេនចាតិចោត្តបារិទិវ ១ ស្គាល់លហុកាបត្តិនិទិកា-  
 កាបត្តិ ១ បារាចំ ៨ អ្នកទាំងឡាយចូរដឹងទ្រព្យមិ (ដែលនា  
 អន្តិចេសវិន័យនេ ) ទាំង ៨ នេះ ថាជាធម៌ខ្មែរនិទិស (កាត្រក  
 និទិស្ត ឬមិទចេននិទិចេន) រឿងអ្នកប្រព្រឹត្តការញ្ញាត្តិ ១  
 បិណ្ឌបាតិកុកុក្កិ ១ បិសុក្កុលិកុកុក្កិ ១ ក្រុម្មុលិកុកុក្កិ ១  
 លោសានិកុកុក្កិ ១ អរោកាសិកុកុក្កិ ១ គេបិវិកុកុ-  
 ក្កិ ១ សបថាមចារិកុកុក្កិ ១ ទេសប្និកុកុក្កិ ១ យថាសន្ត-  
 តិកុកុក្កិ ១ ទស្សបញ្ចាតិកុកុក្កិ ១ បត្តបិស្និកុកុក្កិ ១

ឧបោសថ ១ បរិវារណំ ១  
 អាបត្តិធាបត្តិមិ ០  
 កណ្តុសុភ័យតា ៧  
 ភិក្ខុនិធម៌ តេ តថា  
 អបាសាទិកាសាទិ  
 តថេវ អបរេ ធុរេ  
 កុលុបកេ អតិវេលំ  
 តឹង ៧ មណសកម្មិ ០  
 វិសុទ្ធិ អបរេ ០  
 វិនយាធម្មិកាទិ<sup>(១)</sup> ០  
 ធម្មិកា ០ តថា វុត្តា  
 វិនិច្ឆ័យិ សុទ្ធិបញ្ញាតិ<sup>(២)</sup> ។

(៧១) ០ អភារវា ។ ០ តារវា ។ ០ វិធីភិក្ខុមិ ។ ០  
 សាមីទិយោ ។ ០ អាបត្តិសម្មាសា ។ ០ នេននកា  
 អាបត្តិយោ ។ ០ បរាតារេហិ អាបត្តិ អាបត្តិមិ ។ ០

១ វ. ម. វិទ្យាបិដក ០ ។ ២ វ. សុភយកុណំ ។

១ បាសថ ១ បរិវារណា ១ តាបត្តិវិនិយោគិ ១ ធម៌ចំណិន្ទ  
 មានចំណែកខ្មៅវិនិស (តាត្រកំវិនិស) ធម៌ចំណិន្ទធម៌នោះ  
 មានដល់ភិក្ខុនិធម៌ជាភិក្ខុវេទ រឿងទោសនៃអំពើមិនជាទីញ៉ាំង  
 សេចក្តីជ្រះថ្លាឱ្យកើត ១ តានិសង្សនៃអំពើដែលញ៉ាំងសេចក្តី  
 ជ្រះថ្លាឱ្យកើត ១ ទោសនឹងតានិសង្សនៃអំពើចំណិន្ទផ្សេង ១  
 ធម៌ចំណិន្ទមានចំណែកខ្មៅវិនិសដូចគ្នាដែរ រឿងទោសដែល  
 មានក្នុងភិក្ខុអកុលុបកេទៅតានិក្រកុល ១ ទោសភិក្ខុដែលនៅច្រ-  
 ឡូតច្រឡំក្នុងក្រកុលឃ្លួសវេលា ១ អំពើក្នុង ១ ផ្សេងពីដែល  
 ភិក្ខុត្រូវបានដោយសមណកម្ម ១ វិសុទ្ធិ ១ វិសុទ្ធិផ្សេង  
 ទៀត ១ តានិសង្សនៃភិក្ខុអកុលុបកេនៃវិនយ ១ បញ្ជប់បាតិកោកុ  
 មិនប្រកបដោយធម៌ ១ បញ្ជប់បាតិកោកុប្រកបដោយធម៌ ១  
 ធម៌ចំណិន្ទនៃព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ហើយ ជាមានចំណែក  
 ខ្មៅវិនិសដូចគ្នា ចប់បញ្ជូនសុទ្ធិ វិញ្ញាណៈ ។

(៧១) អភារវាមាន ៦ យ៉ាង ។ តារវាមាន ៦ យ៉ាង ។ វិធីភិក្ខុមាន  
 ៦ យ៉ាង ។ សិក្ខាបទដែលមានការងារប្រព្រឹត្តដោយសមត្ថភាព ៦ ។  
 សម្មាសានៃអាបត្តិមាន ៦ យ៉ាង ។ តាបត្តិដែលមានកិរិយាតានិវិនយកម្ម  
 មាន ៦ ។ ភិក្ខុត្រូវតាបត្តិដោយភាព ៦ យ៉ាង ។ ភិក្ខុអកុលុបកេនៃវិនយ



អសេត្តេ ឧបញ្ញាទន្ធន សមនាគតោ ហោតិ អសេត្តេ ឧ  
 វិមុត្តិក្កន្ធន សមនាគតោ ហោតិ អសេត្តេ ឧ វិមុត្តិក្កា-  
 ណនស្សន្ធក្កន្ធន សមនាគតោ ហោតិ ទសវស្សេ វា  
 ហោតិ អតិរេកទសវស្សេ វា ។ អបរេហិមិ ធិហន្តេហិ  
 សមនាគតេន ពិក្កុយា ឧបសម្បទេតតំ ធិស្សយោ  
 ធាតញ្ច សាមណេវេ ឧបញ្ញាបេតញ្ច អត្តនា អសេត្តេ ឧ  
 សីលក្កន្ធន សមនាគតោ ហោតិ បរិ អសេត្តេ សីល-  
 ក្កន្ធន សមាទបេតា អត្តនា អសេត្តេ ឧ សមាទិក្កន្ធន  
 សមនាគតោ ហោតិ បរិ អសេត្តេ សមាទិក្កន្ធន សមាទ-  
 បេតា អត្តនា អសេត្តេ ឧ បញ្ញាទន្ធន សមនាគតោ  
 ហោតិ បរិ អសេត្តេ បញ្ញាទន្ធន សមាទបេតា អត្តនា អ-  
 សេត្តេ ឧ វិមុត្តិក្កន្ធន សមនាគតោ ហោតិ បរិ អសេត្តេ  
 វិមុត្តិក្កន្ធន សមាទបេតា អត្តនា អសេត្តេ ឧ វិមុត្តិក្កាណ-  
 នស្សន្ធក្កន្ធន សមនាគតោ ហោតិ បរិ អសេត្តេ វិមុត្តិ-  
 ក្កាណនស្សន្ធក្កន្ធន សមាទបេតា ទសវស្សេ វា ហោតិ  
 អតិរេកទសវស្សេ វា ។ អបរេហិមិ ធិហន្តេហិ សមនា-  
 គតេន ពិក្កុយា ឧបសម្បទេតតំ ធិស្សយោ ធាតញ្ច

កងបញ្ញាជា របស់ អសេត្តបុគ្គល ។ ប្រកបដោយកងវិមុត្តិជា របស់ អសេត្ត  
 បុគ្គល ។ ប្រកបដោយកងវិមុត្តិក្កាណទស្សនៈ (បញ្ញាវត្ថុណញ្ញាណ) ជា  
 របស់ អសេត្តបុគ្គល ។ មានវស្សា ១០ ឬមានវស្សាលើសអំពី ១០ ឡើង  
 ទៅ ។ កិក្កវដលប្រកបដោយអង្គ ៦ ដទៃទៀត គឺគួរឲ្យចសម្បទា គួរឲ្យ  
 ធិស្ស័យ គួរឲ្យសាមណេវេប្រិទ្ធនបាទ គឺប្រកបដោយកងសីលជា របស់  
 អសេត្តបុគ្គលដោយខ្លួនឯង ព័ន្ធវិក្កនាមកដទៃ (ឲ្យប្រកប) ក្នុងកងសីល  
 ជា របស់ អសេត្តបុគ្គល ។ ប្រកបដោយកងសមាទិជា របស់ អសេត្តបុគ្គល  
 ដោយខ្លួនឯង ព័ន្ធវិក្កនាមកដទៃក្នុងកងសមាទិជា របស់ អសេត្តបុគ្គល ។  
 ប្រកបដោយកងបញ្ញាជា របស់ អសេត្តបុគ្គលដោយខ្លួនឯង ព័ន្ធវិក្កនាមក  
 ដទៃក្នុងកងបញ្ញាជា របស់ អសេត្តបុគ្គល ។ ប្រកបដោយកងវិមុត្តិជា របស់  
 អសេត្តបុគ្គលដោយខ្លួនឯង ព័ន្ធវិក្កនាមកដទៃក្នុងកងវិមុត្តិជា របស់ អសេត្ត  
 បុគ្គល ។ ប្រកបដោយកងវិមុត្តិក្កាណទស្សនៈ ជា របស់ អសេត្តបុគ្គល  
 ដោយខ្លួនឯង ព័ន្ធវិក្កនាមកដទៃក្នុងកងវិមុត្តិក្កាណទស្សនៈ ជា របស់  
 អសេត្តបុគ្គល ។ មានវស្សា ១០ ឬមានវស្សាលើសអំពី ១០ ឡើងទៅ ។  
 កិក្កវដលប្រកបដោយអង្គ ៦ ដទៃទៀត គឺគួរឲ្យចសម្បទា គួរឲ្យធិស្ស័យ



សាមណេរ ឧបត្ថម្ភ យោគី ហិរិមា យោគី  
 ឧបត្ថម្ភ យោគី អាណិយោ យោគី ឧបត្ថម្ភស្សតិ យោគី  
 ឧសវស្សា វា យោគី អតិរេកឧសវស្សា វា ។ អចរេ-  
 ហិមិ ធម្មត្ថេហិ សមញ្ញាតតេន កិក្កុតា ឧបសម្បទេតត្ថំ  
 ធិស្សយោ នាគតោ សាមណេរ ឧបត្ថម្ភ យោគី អនិ-  
 សីលេ សីលវិបត្តោ យោគី ន អន្តរាទេ អាចារិបត្តោ  
 យោគី ន អតិធិដ្ឋយា ធិដ្ឋវិបត្តោ យោគី ពហុស្សុតោ  
 យោគី ធម្មាវា យោគី ឧសវស្សា វា យោគី អតិរេកឧស-  
 វស្សា វា ។ អចរេហិមិ ធម្មត្ថេហិ សមញ្ញាតតេន កិក្កុតា  
 ឧបសម្បទេតត្ថំ ធិស្សយោ នាគតោ សាមណេរ ឧ-  
 បត្ថម្ភ យោគី អន្តរាសី វា សន្តិវិហារី  
 វា កិណិមំ ឧបត្ថម្ភ វា ឧបត្ថម្ភវិបត្ថំ វា ឧប្បន្នំ អនិរតិ  
 វុបកាសេត្ថំ វា វុបកាសាយេត្ថំ វា ឧប្បន្នំ កុក្កុច្ចំ  
 ធម្មតោ វិបោទេត្ថំ វា វិបោទាយេត្ថំ វា អាចត្តិ ជាតាតិ  
 អាចត្តិយា វុដ្ឋានំ ជាតាតិ ឧសវស្សា វា យោគី អតិ-  
 រេកឧសវស្សា វា ។ អចរេហិមិ ធម្មត្ថេហិ សមញ្ញា-  
 តតេន កិក្កុតា ឧបសម្បទេតត្ថំ ធិស្សយោ នាគតោ

គួរឲ្យសាមណេរ ឧបត្ថម្ភ យោគី ហិរិមា យោគី  
 ឧបត្ថម្ភ យោគី អាណិយោ យោគី ឧបត្ថម្ភស្សតិ យោគី  
 ឧសវស្សា វា យោគី អតិរេកឧសវស្សា វា ។ អចរេ-  
 ហិមិ ធម្មត្ថេហិ សមញ្ញាតតេន កិក្កុតា ឧបសម្បទេតត្ថំ  
 ធិស្សយោ នាគតោ សាមណេរ ឧបត្ថម្ភ យោគី អនិ-  
 សីលេ សីលវិបត្តោ យោគី ន អន្តរាទេ អាចារិបត្តោ  
 យោគី ន អតិធិដ្ឋយា ធិដ្ឋវិបត្តោ យោគី ពហុស្សុតោ  
 យោគី ធម្មាវា យោគី ឧសវស្សា វា យោគី អតិរេកឧស-  
 វស្សា វា ។ អចរេហិមិ ធម្មត្ថេហិ សមញ្ញាតតេន កិក្កុតា  
 ឧបសម្បទេតត្ថំ ធិស្សយោ នាគតោ សាមណេរ ឧ-  
 បត្ថម្ភ យោគី អន្តរាសី វា សន្តិវិហារី  
 វា កិណិមំ ឧបត្ថម្ភ វា ឧបត្ថម្ភវិបត្ថំ វា ឧប្បន្នំ អនិរតិ  
 វុបកាសេត្ថំ វា វុបកាសាយេត្ថំ វា ឧប្បន្នំ កុក្កុច្ចំ  
 ធម្មតោ វិបោទេត្ថំ វា វិបោទាយេត្ថំ វា អាចត្តិ ជាតាតិ  
 អាចត្តិយា វុដ្ឋានំ ជាតាតិ ឧសវស្សា វា យោគី អតិ-  
 រេកឧសវស្សា វា ។ អចរេហិមិ ធម្មត្ថេហិ សមញ្ញា-  
 តតេន កិក្កុតា ឧបសម្បទេតត្ថំ ធិស្សយោ នាគតោ

សាមណេរោ ឧបដ្ឋាបេតតោ បដិទោលោហោតិ អន្តរាសី  
 វា សន្តិវិហារី វា អភិសមាចារិកាយ សិក្ខាយ សិក្ខា-  
 បេតុំ អាទិទ្រព្យាចរិយកាយ សិក្ខាយ វិទេតុំ អភិទម្មេ  
 វិទេតុំ អភិវិទាយ វិទេតុំ ឧប្បន្តំ ជិដ្ឋិតតំ ធម្មតោ វិវេទេតុំ  
 ទសវស្សោ វា ហោតិ អតិរេកទសវស្សោ វា ។ អបរេហិ-  
 មិ ធម្មាដ្ឋេហិ សម្មាសតេន ភិក្ខុនា ឧបសម្មាទេតតុំ  
 ធិស្សយោ នាគតោ សាមណេរោ ឧបដ្ឋាបេតតោ អា-  
 បត្តិ ជាតាតិ អនាបត្តិ ជាតាតិ លហុកំ អាបត្តិ ជាតាតិ  
 តុកំ អាបត្តិ ជាតាតិ ឧកយោនិ ទោ បទស្ស ជាតិ-  
 មោក្ខានិ វិគ្គារេន ស្វាគតានិ ហោន្តិ សុវិភត្តានិ សុប្ប-  
 វត្តិនិ សុវិជិដ្ឋិតានិ សុត្តសា អនុត្យក្ខនេសា ទសវស្សោ  
 វា ហោតិ អតិរេកទសវស្សោ វា ។

(៧៣) ធម្មតោនិ ជាតិមោក្ខដ្ឋបនាមិ ។ ធម្មតោនិ ជាតិមោក្ខដ្ឋបនាមិ ។

សាមណេរោបម្រើខ្លួនបាន ភិក្ខុជាអ្នកអាចឱ្យអន្តរាសីក ឬសន្តិវិហារិក  
 សិក្ខុក្នុងអភិសមាចារិកសិក្ខុបាន ។ អាចខ្លួនខ្លួនតាចិត្រហ្មចរិយក-  
 សិក្ខុ ។ អាចខ្លួនខ្លួនអភិវិទេ ។ អាចខ្លួនខ្លួនភិវិទេយ ។ អាចជាតិរាម  
 ធម្មតោចិដ្ឋិតុសវេលកេតតោ ។ ធានវស្ស ។ ឬធានវស្សច្រើនជាង ។  
 ច្បាប់ ៧១ ។ ភិក្ខុវេលប្រកបដោយអង្គ ៦ ដទៃទៀត ក៏គួរឱ្យបសម្បទា  
 គួរឱ្យនិស្សយ គួរឱ្យសាមណេរោបម្រើខ្លួនបាន ភិក្ខុស្គាល់អាបត្តិ ។  
 ស្គាល់អនាបត្តិ ។ ស្គាល់លហុកាបត្តិ ។ ស្គាល់តុកាបត្តិ ។ ភិក្ខុនារបះ  
 បាតិមាត្ថជាតិភិក្ខុដោយភិក្ខុរ ចៅចកចរកាដនៈដោយប្រវេណ ចាំស្គាល់  
 រេនាវដោយប្រវេណ កាត់សេចក្តីដោយប្រវេណ ភាមសុត្តៈ គិទន្តកៈ គិវិហារៈ  
 ភាមអនុត្យក្ខនៈ ភិក្ខុរៈ គិវិចរ ។ ធានវស្ស ។ ឬធានវស្សច្រើនជាង  
 ។ ច្បាប់ ៧១ ។

(៧៤) កាបក្សប័បទានិមោក្ខមិប្រកបដោយធម៌មាន ៦ ។ កាបក្សប័បទានិមោក្ខប្រកបដោយធម៌មាន ៦ ។

សស្សនាដំ

[៧២] អតារវា តារវា ច  
 វិទិតា សាមិចិចិ ច  
 សឡដ្ឋានា ខេណា ចេវ  
 អតារវាសិសេ ច  
 ចរមាទិ ច ធាវត្តំ  
 ចិវិ វេណាទិ ច<sup>(១)</sup>  
 កាយតោ ចិត្តតោ ជាមិ  
 វាចតោ ចិត្តតោមិ ច<sup>(២)</sup>  
 កាយវាចាចិត្តតោ ច  
 កម្មវិវាទមេវ ច  
 អនុវាធា ធិយសោ ច  
 តិវិយំ ធិស្សយេន ច  
 អនុប្បញ្ញត្តិ អាធាយ  
 សមាធាយ តថេវ ច  
 អសេទេ សមាទមេតា

ខត្តន សិបញ្ជីរឿននៃធីត្តិភោគៈ

[៧៤] និយាយអំពីអតារវៈ ១ តារវៈ ១ វិទិតា ១ សិក្ខាបទ  
 ដែលមានពាក្យជាប្រព្រឹត្តិដោយសម្បត្តិ ១ សម្បត្តិខែនា-  
 បត្តិ ១ អាបត្តិមានកិរិយាការៈជាវិទយកម្ម ១ តាការវដែល  
 ត្រូវអាបត្តិ ១ តានិសង្ស ១ សិក្ខាបទដែលមានចំណាត់ ១  
 នៅប្រាសចាកក្រចិវិ ៦ កត្រិ ១ ចិវិ ១ ទឹកជ្រលក់ ១  
 អាបត្តិកាំងឡើងតែអំពីតាយនីធិចិត្ត ១ អាបត្តិកាំងឡើង  
 តែអំពីវាចានីធិចិត្ត ១ អាបត្តិកាំងឡើងអំពីតាយនីធិវាចានីធិ  
 ចិត្ត ១ សង្សកម្ម ១ វិវាទមូល ១ អនុវាទមូល ១ ប្រមាណ  
 បាលកាយនីធិប្រមាណទទឹង ១ ការម្យាម្រះតានិស្សិយ ១  
 អនុប្បញ្ញត្តិ ១ ភិក្ខុកាន់យកចិវិដែលធ្វើមិនចាន់ស្រេចហើយ  
 ចៀសចេញទៅ ១ ភិក្ខុប្រមូលយកចិវិដែលធ្វើមិនចាន់  
 ស្រេចហើយចៀសចេញទៅ ១ ភិក្ខុដឹកនាំអ្នកដទៃក្នុងសិលា  
 ជាចេសំគិសេក្ខុបុគ្គលជាដើម ១ ភិក្ខុបានសេចក្តីរឿក្រវ ១

សម្រោ អង្គសិល្បៈ ១

តិលាភាគិសមាចារិ

អាចត្តាធម្មធម្មិកាភិ ។

[៧៩] សត្ត អាចត្តិយោ ។ សត្ត អាចត្តិកុត្តា ។  
 សត្ត វិជ្ជាវត្ថុនិ ។ សត្ត សាមីទិយោ ។ សត្ត អនុម្ពិកា  
 បដិញ្ញាតករណា ។ សត្ត ធម្មិកា បដិញ្ញាតករណា ។  
 សត្ត អនាចត្តិ សត្តាហករណីយេន តន្ត្រី ។ សត្តា-  
 និសំសា វិជយនេរ ។ សត្ត បរមាទិ ។ សត្ត អរណ្តក្ក-  
 មនេ និស្សត្តិយំ ហោតិ ។ សត្ត សមពា ។ សត្ត  
 កម្មាទិ ។ សត្ត អាមត្តាធម្មាទិ ។ តិរិយំ សត្តន្ត ។  
 សត្ត តណារោជនេ អនុប្បញ្ញត្តិយោ ។ ភេសដ្ឋានិ  
 បដិក្កហេត្វា សត្តាហបរមំ សន្និទិការកំ បរិកុញ្ញិ-  
 តញ្ញាទិ ។ កកចិវំ អាតាយ ចក្កមតិ ។ កកចិវំ

ភិក្ខុប្រកបដោយអចិន្តិយ ១ ភិក្ខុភាចបម្រើកូនសិស្សវិជល  
 មានជម្ងឺមុន ១ ភិក្ខុភាចបម្រើកូនសិស្សក្នុងអភិសមាចារិកា-  
 សិក្ខា ១ ភិក្ខុស្គាល់ភាបត្តិ ១ ចញ្ជប់ពុទ្ធិវិទ្យាមុនប្រកបដោយ  
 ធម៌ ១ ចញ្ជប់ពុទ្ធិវិទ្យាប្រកបដោយធម៌ ១ ។

[៧៩] អាចត្តិមាន ៧ យ៉ាង ។ កងនៃអាចត្តិមាន ៧ ។ វិធីវត្ថុ  
 មាន ៧ យ៉ាង ។ សិក្ខាចទវិជលមាន ៣ ភ្នំប្រព្រឹត្តដោយសមគ្រូមាន  
 ៧ ។ សមថៈឈ្មោះបដិញ្ញាតករណៈ មិនប្រកបដោយធម៌មាន ៧ យ៉ាង ។  
 សមថៈឈ្មោះបដិញ្ញាតករណៈប្រកបដោយធម៌មាន ៧ យ៉ាង ។ ភិក្ខុច  
 ដោយសត្តាហតិចមិនត្រូវអាចត្តិ ព្រោះអាស្រ័យបុគ្គល ៧ ពួក ។ ភិក្ខុអ្នក  
 ទ្រទ្រង់វិន័យវិធីបានតាមសិស្ស ៧ យ៉ាង ។ សិក្ខាចទវិជលមានទឹកណាតិ  
 មាន ៧ យ៉ាង ។ នៅវិជលជាតិស្សត្តិយៈក្នុងខណៈអរណៈចេឡើងមាន ៧  
 យ៉ាង ។ សមថៈមាន ៧ យ៉ាង ។ សន្សឹកម្មមាន ៧ យ៉ាង ។ ស្រូវស្រស់  
 មាន ៧ ប្រការ ។ ខ្នាតទង់កុដិ ៧ ចំណុច (ត្រូវវាស់ទាន់ក្នុងជញ្ជាំង) ។  
 អនុប្បញ្ញត្តិក្នុងគណៈករណសិក្ខាចទមាន ៧ លើក ។ ភេសដ្ឋៈ (វិជលជា  
 សត្តាហកាលិក) ភិក្ខុត្រូវទទួលសន្សឹកតាន់បានតែគ្រឹម ៧ ថ្ងៃ ។ ភិក្ខុ  
 កាន់យកចិវំវិជលធ្វើស្រពាហ៍យាចៀសចេញទៅ ។ ភិក្ខុប្រមូលយកចិវំ

សមាទាយ បញ្ចុដតិ ។ កិក្ខុស្ស ១ ហោតិ អាចត្តិ  
 ធម្មតា ។ កិក្ខុស្ស ហោតិ អាចត្តិ ធម្មតា ។ កិក្ខុស្ស  
 ហោតិ អាចត្តិ បដិកាតត្តា ។ សន្ត អធិដ្ឋកាណិ ចា-  
 តិហោត្តាដ្ឋបទាណិ ។ សន្ត ធម្មតាណិ ចាតិហោត្តាដ្ឋ-  
 បទាណិ ។

(៧៦) សន្តហន្តេហិ សមន្តាតតោ កិក្ខុ វិយោរស្ស  
 ហោតិ អាចត្តិ ជាចាតិ អចាចត្តិ ជាចាតិ លហុកំ អា-  
 ចត្តិ ជាចាតិ តុកំ អាចត្តិ ជាចាតិ សិលវា ហោតិ  
 ចាតិហោត្តាសំវាសំវាតោ វិហារតិ អាចារតោចរសម្បត្តោ  
 អនុមត្តសុ វិជ្ជេសុ កយធនស្សវិ សមាទាយ សិក្ខតិ  
 សិក្ខាមទេសុ ចន្ទុន្ទ យាទាណិ អាភិចេតសិកាណិ ធិដ្ឋ-  
 ធម្មសុទិវហារណំ បិកាមលាភិ ហោតិ អភិច្ឆលាភិ  
 អកសិវលាភិ អាសវាធា ។ យោ អចាសវំចេតោវិមុត្តិ  
 បញ្ញាវិមុត្តិ ធិដ្ឋេ វ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សន្តិកត្តា  
 ធម្មសម្បដ្ឋ វិហារតិ ។ អចរោភិចិ សន្តហន្តេហិ

ដែលច្នៃស្រចេហើយចៀសចេញទៅ ។ កាបត្តិដែលមិនមានដល់កិក្ខុ  
 បណ្ឌិតប្បវេយ្យ ។ កាបត្តិដែលមានដល់កិក្ខុ កិច្ចបណ្ឌិតប្បវេយ្យ ។  
 កាបត្តិដែលមានដល់កិក្ខុ បណ្ឌិតប្បវេយ្យចេញ ។ ការបញ្ជប់បុគ្គលិក  
 ដែលមិនប្រកបដោយធម៌មាន ៧ យ៉ាង ។ ការបញ្ជប់បុគ្គលិកដែល  
 ប្រកបដោយធម៌មាន ៧ យ៉ាង ។

(៧៦) កិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ៧ បានឈ្មោះថាវិយោរស្ស គឺ  
 ស្គាល់កាបត្តិ ១ ស្គាល់អនាចត្តិ ១ ស្គាល់លហុកាចត្តិ ១ ស្គាល់តុក-  
 បត្តិ ១ ជាអ្នកមានសីលធីតិស្រ្តីមកដ៏បុគ្គលិកសំវា បរិច្ចណិដោយ  
 ភាពរាជនីភាពរា ឃើញក៏យក្នុងវិសេសសូម្បីបន្តិចបន្តួច ហើយសមា-  
 ពានសិក្សាក្នុងសិក្ខាបទ ១ ជាអ្នកបានផ្តួចសេចក្តីប្រាថ្នា បានដោយមិន  
 សំបាត បានដោយធម៌ទូលាយ ខ្លួនឈានចំណង់ ដែលគាស្រីយដ្ឋវិច្ឆិដ្ឋ  
 វិមុត្តិ ជាឈាននាំឱ្យទៅជាសុខ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ បានធ្វើឱ្យកាត់ច្រវាក់  
 ខ្លាចរោគវិមុត្តិមិនចញ្ជាវិមុត្តិ ដែលមិនមានភាសវៈប្រាសាទសំវាហើយ  
 ដោយបញ្ញាខ្លាំង ហើយសម្រេចសម្រាន្តទៅ (ដោយវិយោរស្សចំណង  
 ៦) ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ ។ កិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៧ វិទ្យាទៀត បាន

សមញ្ញានុតោ ភិក្ខុ វិធីយធនោ ហោតិ អាមត្តិ ជាតានិ  
 អនាមត្តិ ជាតានិ លហុកំ អាមត្តិ ជាតានិ ត្បុកំ  
 អាមត្តិ ជាតានិ ធម្មស្សុតោ ហោតិ សុគតោ សុត-  
 សន្និទ្ធយោ យេ តេ ធម្មា អាទិកល្យាណា ធម្មេ-  
 កល្យាណា បរិយោសា ធកល្យាណា សាត្តំ សត្យញ្ញំ  
 កោវលបរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធិ ព្រហ្មចរិយំ អភិវធន្តិ គតិវ-  
 ចាស្ស ធម្មា ធម្មស្សុតោ ហោតិ ធនា វចនោ បរិចិត-  
 មនសា ធម្មត្តិកា ធិដ្ឋិយា សុប្បដិវិទ្យា ធម្មន្តំ ឈាតានំ  
 អាភិចេតសិកានំ ធិដ្ឋិធម្មសុខវិហារានំ ធិកាមលាភិ  
 ហោតិ អភិច្ឆលាភិ អភសិវលាភិ អាសវានញ ទយា  
 អបាសវំ ចេតោវម្មត្តិ បញ្ញាវម្មត្តិ ធិដ្ឋេ វ ធម្មេ សយំ  
 អភិញ្ញា សច្ចេកត្យា ឧបសម្បដ្ឋំ វិហារតិ ។ អបរោចិ  
 សត្តហន្ត្រីហិ សមញ្ញានុតោ ភិក្ខុ វិធីយធនោ ហោតិ  
 អាមត្តិ ជាតានិ អនាមត្តិ ជាតានិ លហុកំ អាមត្តិ  
 ជាតានិ ត្បុកំ អាមត្តិ ជាតានិ ឧតយានិ ទោ បទស្ស  
 ចានិហោត្តានិ វិទ្យារោ ស្វាគតានិ ហោតិ សុវិកត្តានិ  
 សុប្បវត្តានិ សុវិធិត្តិកានិ សុត្តសោ អនុត្តរញ្ញយសោ

ឈ្មោះថាជាវិន័យនា ភិក្ខុសំភាមត្តិ ឧ ស្គាលំអនាមត្តិ ឧ ស្គាលំ  
 លហុកមត្តិ ឧ ស្គាលំត្បុកមត្តិ ឧ ជាអនាមត្តិប្រិម ប្រទ្រង់នូវតុខ-  
 វចនៈ សន្សំនូវតុខវចនៈ ធម៌ដែលពិរោធន៍ដើម ពិរោធកណ្ណាល ពិរោធន-  
 ភានិច្ចនិ ប្រកាសនូវព្រហ្មចរិយៈ ព្រមទាំងអន្តរិយៈព្រហ្មចរិយៈ ដ៏ពេញបរិបូណ៌  
 បរិសុទ្ធគ្រប់គ្រាន់ទាំងអស់ ធម៌ដែលមានសភាពដូច្នោះ ភិក្ខុនោះបានចេះ  
 ដឹងច្រើន បានទ្រទ្រង់ បានចាំស្តាប់គំនិត បានចូលចិត្តច្បាស់លាស់  
 បានយល់ជ្រាលជ្រៅដោយខិតខំ ភិក្ខុញា ឧ ជាអនាមត្តិប្រិម ប្រាថ្នា  
 បានដោយមិនលំបាក បានដោយឯងទូលាយ នូវឈានទាំង ៤ ដែលអា-  
 ស្រ័យនូវចិត្តដ៏ថ្លថ្លា ជាឈានទាំងឡាយនៅជាសុខក្នុងបច្ចុប្បន្ន ឧ បានធ្វើឲ្យ  
 ជាក់ច្បាស់នូវចេះការវិមុត្តិនិច្ឆេទនូវវិមុត្តិ ដែលមិនមានភាសវៈ ព្រោះអស់  
 ភាសវៈហើយដោយបញ្ញាខ្លាំងនឹង ហើយសម្រេចសម្រាម្តៅ ( ដោយ  
 វិនិយោបថទាំង ៤ ) ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ឧ ភិក្ខុដែលប្រកចេញដោយអន្តរិយៈទៀត  
 បានឈ្មោះថាជាវិន័យនា ភិក្ខុសំភាមត្តិ ឧ ស្គាលំអនាមត្តិ ឧ ស្គាលំលហុ-  
 កមត្តិ ឧ ស្គាលំត្បុកមត្តិ ឧ ភិក្ខុនោះចេះចាំគិតមាតុទាំងពីរដោយពិស្តារ  
 ចេះចែកបទភាសវៈដោយប្រវែង ចាំស្តាប់គំនិតដោយប្រវែង ចេះកាត់សេច-  
 ក្តីដោយប្រវែងតាមសុត្តៈគិរខ្លះនិងបរិវារៈតាមអនុត្តរញ្ញយៈគិរខ្លះនិងបទ

ឧបទ្វីបកំ ឈាននំ អាតិ ឧតសិកានំ ធិប្បន្តសុខវិហារកំ  
 ធិកាមលាភិ ហោតិ អភិច្ចលាភិ អកាសិវលាភិ អាស-  
 វាទត្ថ ឧយោ អនាសវំ ធនោវិទ្យុត្តិ បញ្ញាវិទ្យុត្តិ ធិដ្ឋេ វ  
 ធន្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ចិកត្ថា ឧបសម្បដ្ឋ វិហារតិ ។  
 អបរហិមិ សត្តហន្ត្រេហិ សមញ្ញាតតោ ភិក្ខុ វិយោសេ  
 ហោតិ អាមត្តិ ជាតាតិ អនាមត្តិ ជាតាតិ លហុកំ អាមត្តិ  
 ជាតាតិ តុកំ អាមត្តិ ជាតាតិ អនេកវិហិតំ បុត្រេនិ-  
 វាសំ អនុស្សាតិ សេយ្យធិនំ ឯកម្យំ ជាតិ ទ្វេមិ ជាតិ-  
 យោ តិស្សន្តមិ ជាតិយោ ឧតស្សន្តមិ ជាតិយោ បត្តមិ  
 ជាតិយោ ។ មេ ។ នសមិ ជាតិយោ វិសម្យំ ជាតិយោ  
 តិសម្យំ ជាតិយោ ចត្តាម្យិសម្យំ ជាតិយោ បញ្ញាសម្យំ  
 ជាតិយោ ជាតិសមម្យំ ជាតិសហស្សម្យំ ជាតិសតស-  
 ហស្សម្យំ អនេកេមិ សំវដ្តកម្យេ អនេកេមិ វិដ្តកម្យេ  
 អនេកេមិ សំវដ្តវិដ្តកម្យេ អនុត្តាសិ វិវាហោ វិវ-  
 តោត្តោ វិវិវណ្ណោ វិវាហារោ វិវិសុទ្ធសុប្បដិសំវេធិ  
 វិវាហយុច្ឆិយត្តោ សោ តតោ ចុតោ អនុត្ត ឧទបាធិ  
 តត្រាហាសិ វិវាហោ វិវិវតោត្តោ វិវិវណ្ណោ វិវាហារោ

ជាអ្នកបានដូចសេចក្តីប្រាថ្នា បានដោយមិនលំបាក បានដោយចំណាយ  
 ដ្ឋវិយោសតំ ៤ ដែលគាត់ស្រ្តីយន្តចិត្តដ៏វៃថ្លា ជាឈាននាំឱ្យទៅជាសុខ  
 ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។ បានក្តីឱ្យជាក់ច្បាស់នូវចោតាមក្តី និងបញ្ញាមិត្តិវិលមិន  
 មានភាសាវៈ ត្រាអស់ភាសាវៈហើយដោយបញ្ញាខ្ពង់ខ្ពស់ ហើយសម្រេច  
 សម្រាណ្តោ (ដោយវិយោសតំ ៤) ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។ ភិក្ខុវិលច្រកប  
 ដោយអង្គ ៧ ៧១១ ។ បានឈ្មោះជាជានិយោស គឺស្គាល់តាមក្តី ។  
 ស្គាល់អនាមត្តិ ។ ស្គាល់លហុកមត្តិ ។ ស្គាល់គុកមត្តិ ។ លើកយើញដ្ឋ  
 ចំណែកខ្លះដែលចាប់គាត់ស្រ្តីយេនៅក្នុងកាលមុនមានច្រើនច្រកា គឺលើក  
 យើញ ។ ជាតិខ្លះ ២ ជាតិខ្លះ ៣ ជាតិខ្លះ ៤ ជាតិខ្លះ ៥ ជាតិខ្លះ ៦ មេ ។  
 ១០ ជាតិខ្លះ ២០ ជាតិខ្លះ ៣០ ជាតិខ្លះ ៤០ ជាតិខ្លះ ៥០ ជាតិខ្លះ  
 ១០០ ជាតិខ្លះ ១០០០ ជាតិខ្លះ ១០០០០០ (១ វិសេ) ជាតិខ្លះ  
 សំវដ្តកម្យជាច្រើនខ្លះ វិដ្តកម្យជាច្រើនខ្លះ សំវដ្តវិដ្តកម្យជាច្រើនខ្លះ ថា  
 កាត្តាអញកើតក្នុងចំណោម មានឈ្មោះយ៉ាងនោះ មានគាត្រយ៉ាងនោះ  
 មានសម្បុរយ៉ាងនោះ មានភាហារយ៉ាងនោះ ទទួលសុខទុក្ខយ៉ាងនោះ  
 មានតាយុកំណត់ចំណួន លុះកាត្តាអញច្យុតចាកទីនោះហើយទៅកើត  
 ក្នុងចំណោមខ្សែ ដែលកាត្តាអញបានកើតក្នុងទីនោះ មានឈ្មោះយ៉ាង  
 នោះ មានគាត្រយ៉ាងនោះ មានសម្បុរយ៉ាងនោះ មានភាហារយ៉ាងនោះ

ឯវិសុទ្ធកុញ្ញយ័សវេនី ឯវិសាយុចរិយនោ សោ ភតោ  
 ចុតោ ឥន្ទបបនោតំ ឥតិសាភារំ សុទ្ធនេសំ អនេក-  
 វិហិតំ ឧត្តេនិវាសំ អនុស្សវតិ និទ្ទេន ចក្កុយា វិសុទ្ធន  
 អតិក្កន្ធនានុសកេន សត្តេ ចស្សវតិ វេរិមាទេ ឧប-  
 ចជ្ជណទេ ហិទេ ចណិទេ សុវណ្ណោ ឥន្ទណ្ណោ សុតតេ  
 ធុត្តតេ យពាក្យុចតេ សត្តេ បដាបាតិ ឥមេ វត  
 កោន្តោ សត្តា កាយនុចរិតេន សមន្ទាតតា វចីនុច-  
 រិតេន សមន្ទាតតា មហេនុចរិតេន សមន្ទាតតា អរិ-  
 យោនំ ឧបវាទកា មិច្ឆាធិដ្ឋិកា មិច្ឆាធិដ្ឋិកម្មសមាទា-  
 យា តេ កាយស្ស កេនា បម្មវណា អនាយំ ធុត្តតិ  
 វិធិបាតំ វិរយំ ឧបបន្ទា ឥមេ វា ចន កោន្តោ សត្តា  
 កាយសុចរិតេន សមន្ទាតតា វចីសុចរិតេន សមន្ទាត-  
 តា មហេនុចរិតេន សមន្ទាតតា អរិយោនំ អនុបវាទកា  
 សម្មាធិដ្ឋិកា សម្មាធិដ្ឋិកម្មសមាទាយា តេ កាយស្ស  
 កេនា បម្មវណា សុតតិ សត្តំ លោកំ ឧបបន្ទាតិ  
 ឥតិ និទ្ទេន ចក្កុយា វិសុទ្ធន អតិក្កន្ធនានុសកេន

ទទួលសុខុក្កយាវិទ្យា មានកាយកំណត់ប៉ុណ្ណោះ លុះកាយកំញាប់  
 ពាក្យនោះហើយទើបបានមកកើតក្នុងខ្លួន ក៏ក្លាយជាស្រីចិលាកខ្លួន  
 ដែលជាប់កស្រីយ្យេវេក្កិកាលបុទមានច្រើនប្រការ ព្រមទាំងភាកាព្រម  
 ទាំងទទួលដោយប្រការផ្សេងៗ ក៏ក្លាយមានចក្ខុចិត្តចិលាកខ្លួនក្នុងយូស  
 ចក្ខុចិត្តចិលាកខ្លួន បានឃើញពួកសត្វដែលច្រូកដែលកើត ជាសត្វ  
 យោគបទ្ធា ក្នុងចក្ខុ មានសម្បវល្ល័យ មានសម្បវល្ល័យក្រក់ខ្លះ មានភិក្ខុ  
 ខ្លះ មានភិក្ខុក្រក់ខ្លះ ដ៏ច្បាស់នូវពួកសត្វដែលប្រព្រឹត្តទៅវាមកច្របល់  
 ខ្លួនថា អើយ្យំ សត្វពួកនេះប្រកបដោយកាយច្រូក ប្រកបដោយចិលាកខ្លួន  
 ប្រកបដោយមហេនុចរិត ជាអ្នករិះឆៀស ព្រះអរិយបុគ្គល ជាអ្នកយល់ខុស  
 ប្រកាន់សិប្បវិធីវិភាគសេចក្តីយល់ខុស សត្វពួកនោះលុះមានភិក្ខុយោ  
 បែកព្រាយទៅ ខាងមុខគឺសេចក្តីស្តាប់ រមែងទៅកើតក្នុងកំណើតវិញន  
 ប្រេក អសុកាយ ខេក ម្យ៉ាងទៀតថា អើយ្យំ សត្វពួកនេះ ប្រកប  
 ដោយកាយសុចរិត ប្រកបដោយចិលាកខ្លួន ប្រកបដោយមហេនុចរិត  
 ជាអ្នករិះឆៀស ព្រះអរិយបុគ្គល ជាអ្នកយល់ត្រូវ ប្រកាន់សិប្បវិធីវិ  
 ភាគសេចក្តីយល់ត្រូវ សត្វពួកនោះ លុះមានភិក្ខុយោបែកព្រាយទៅ  
 ខាងមុខគឺសេចក្តីស្តាប់ រមែងទៅកើតក្នុងសុតតិ ដ៏ធម៌ស្មោះទៅលោក  
 ក៏ក្លាយមានចក្ខុចិត្ត ដ៏ចិលាក ក្នុងយូសចក្ខុ របស់មនុស្សធម្មតា



សត្តេ បស្សតិ ចរោទេ ឧបកដ្ឋោទោ ហិទេ ចណីតេ  
 សុវណ្ណេ ធុត្តល្លោ សុភតេ ធុត្តតេ យថាកម្មបកេ  
 សត្តេ ចជាទាតិ អាសវាទក្ស ទយា អទាសវំ ទោតោ  
 វិមុត្តិ បញ្ញាវិមុត្តិ ធិដ្ឋេ វ ទធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ចិកត្តា  
 ឧបសម្មដ្ឋ វិហារតិ ។ សត្តហន្តេហិ សមច្ឆាតតោ វិទ-  
 យទរោ សោភតិ អាចត្តិ ជាទាតិ អទាចត្តិ ជាទាតិ  
 លហុកំ អាចត្តិ ជាទាតិ តុកំ អាចត្តិ ជាទាតិ សីលវា  
 ហោតិ ។ មេ ។ សមាទាយ សិក្ខតិ សិក្ខាបទេសុ  
 ចក្កដ្ឋំ យាទាធំ អភិទេតសិកាធំ ធិដ្ឋេធម្មសុវិហារា-  
 ធំ ធិតាមលាភី ហោតិ អតិច្ឆលាភី អកសិវលាភី  
 អាសវាទក្ស ទយា អទាសវំ ទោតោវិមុត្តិ បញ្ញាវិមុត្តិ  
 ធិដ្ឋេ វ ទធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ចិកត្តា ឧបសម្មដ្ឋ  
 វិហារតិ ។ អចរេហិមិ សត្តហន្តេហិ សមច្ឆាតតោ វិទ-  
 យទរោ សោភតិ អាចត្តិ ជាទាតិ អទាចត្តិ ជាទាតិ  
 លហុកំ អាចត្តិ ជាទាតិ តុកំ អាចត្តិ ជាទាតិ  
 តហុស្សតោ ហោតិ ។ មេ ។ ធិដ្ឋេយា សុច្ឆដិវិច្ឆា

បានយើងពួកសត្វដែលច្បុកផែសកើត ជាសត្វដោតបាបខ្លះ ទុក្ខខ្លះ  
 មានសម្បុរល្អខ្លះ មានសម្បុរកាត្រង់ខ្លះ មានអភិល្អខ្លះ មានអភិកាត្រង់  
 ខ្លះ ធិដ្ឋច្បុរសំនូវពួកសត្វ ដែលប្រព្រឹត្តទៅតាមកម្មរបស់ខ្លួន ដោយ  
 ប្រការដូច្នោះទ បានធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ ខ្លះចរោវិមុត្តិធិដ្ឋបញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិន  
 មានសាសវៈ ព្រោះអស់សាសវៈហើយដោយបញ្ញាខ្លួនឯង ហើយសម្រេច  
 សម្រាទ្តទៅ (ដោយវិយាចថវាំង ៤) ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ វិន័យទរដែល  
 ប្រកបដោយអង្គ ៧ វែមនិល្អ គឺស្គាល់តាមភ្នំ ១ ស្គាល់អនាមភ្នំ ១ ស្គាល់  
 លហុកាមភ្នំ ១ ស្គាល់តុកាមភ្នំ ១ ជាអ្នកមានសីល ១ ។ មេ ។ សមា-  
 ទានសិក្ខាក្នុងសិក្ខាបទវាំងឡាយ ១ ជាអ្នកបានដូចសេចក្តីក្រថា ។ ៥  
 ដោយមិនលំបាក បានដោយទូលាយខ្លះវាយាទវាំង ៤ ដែលកស្រយ  
 ឡើងដំបូង ជាយានទាំឱ្យទៅជាសុខក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ បានធ្វើឱ្យជាក់  
 ច្បាស់ខ្លះចរោវិមុត្តិធិដ្ឋបញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានសាសវៈ ព្រោះអស់សា-  
 សវៈហើយដោយបញ្ញាខ្លួនឯង ហើយសម្រេចសម្រាទ្តទៅ (ដោយវិ-  
 យាចថវាំង ៤) ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ ។ វិន័យទរដែលប្រកបដោយអង្គ ៧ ជា  
 ទៀតវែមនិល្អ គឺស្គាល់តាមភ្នំ ១ ស្គាល់អនាមភ្នំ ១ ស្គាល់លហុកាមភ្នំ ១  
 ស្គាល់តុកាមភ្នំ ១ ជាអ្នកចេះចាំច្រើន ។ មេ ។ បានយល់ត្រូវលាត្រូវ

ចន្ទ្រំ ឈានាធំ អាភិទេវសិកាធំ ធំដួងម្មសុទ្ធវិហារ-  
 រាធំ ធិកាមលាភី ហោតិ អភិទ្ធលាភី អភិសិរលាភី  
 អាសវាទត្ថ ទយា អនាសវំ ទេវោវិមុត្តិ បញ្ញាវិមុត្តិ  
 ធំដួង វ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ចិកត្តា ឧបសម្បជ្ជ  
 វិហារតិ ។ អបរេហិមិ សត្តហាត្រ្នេហិ សមន្តាគាតា វិទ-  
 យននេ សោភតិ អាមត្តិ ជាតាតិ អនាមត្តិ ជាតាតិ  
 លហុតិ អាមត្តិ ជាតាតិ កុតា អាមត្តិ ជាតាតិ ឧប-  
 យាធំ ទោ បទស្ស ចាតិហោត្តាធំ វិញ្ញារេន ស្វាគតាធំ  
 ហោត្តិ សុវិកត្តាធំ សុប្បវត្តិធំ សុវិជ្ជិតាធំ សុត្តសោ  
 អនុក្សត្តានសោ ចន្ទ្រំ ឈានាធំ អាភិទេវសិកាធំ  
 ធំដួងម្មសុទ្ធវិហាររាធំ ធិកាមលាភី ហោតិ អភិទ្ធលាភី  
 អភិសិរលាភី អាសវាទត្ថ ទយា អនាសវំ ទេវោវិមុត្តិ  
 បញ្ញាវិមុត្តិ ធំដួង វ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ចិ-  
 កត្តា ឧបសម្បជ្ជ វិហារតិ ។ អបរេហិមិ សត្តហាត្រ្នេហិ

ដោយចិត្តិបញ្ញា ។ ជាអ្នកបានដូចសេចក្តីប្រដៅ បានដោយមិនលំបាក  
 បានដោយឥទ្ធិលាយ ដូចឈានទាំង ៤ ដែលកាស្រយីដូចដំបូងដំបូង ជា  
 ឈានទាំងឡាយដោយសុខក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។ បានធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់នូវទោវោវិមុត្តិ  
 នឹងបញ្ញាវិមុត្តិដែលមិនមានកាសវៈ ព្រោះអស់កាសវៈហើយដោយបញ្ញាខ្ពង់  
 ងង ហើយសម្រេចសម្រាន្តនៅ (ដោយអវិយាចថទាំង ៤) ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។  
 វិន័យនាប្រកបដោយអង្គ ៧ ៧១១) គ តំវិន័យ គីស្គាល់កាមត្តិ ១ ស្គាល់  
 អនាមត្តិ ១ ស្គាល់លហុកំបត្តិ ១ ស្គាល់កុកាមត្តិ ១ កិក្ខុនាវៈចេចា  
 បុកិមាត្តទាំងពីរដោយតិស្តាវ ចេវចេកបទភាជនៈដោយប្រដៅ ចាំស្តាតិ  
 កំចាត់ដោយប្រដៅ ចេកាត់សេចក្តីដោយប្រដៅ កាមសុត្តៈគីខន្ធកៈនឹង  
 បរិវារៈកាមអនុត្តត្តានៈគីអក្ខរៈនឹងបទ ។ ជាអ្នកបានដូចសេចក្តីប្រដៅ បាន  
 ដោយមិនលំបាក បានដោយឥទ្ធិលាយ ដូចឈានទាំង ៤ ដែលកាស្រយី  
 ដូចដំបូងដំបូង ជាឈានទាំងឡាយដោយសុខក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។ បានធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់  
 នូវទោវោវិមុត្តិ និងបញ្ញាវិមុត្តិដែលមិនមានកាសវៈ ព្រោះអស់កាសវៈហើយ  
 ដោយបញ្ញាខ្ពង់ ងង ហើយសម្រេចសម្រាន្តនៅ (ដោយអវិយាចថទាំង  
 ៤) ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។ វិន័យនាដែលប្រកបដោយអង្គ ៧ ៧១១) គ

សន្តោតោ វិនយទោ សោភតិ អាមត្តិ ជាបាតិ អ-  
បាមត្តិ ជាបាតិ លហុកំ អាមត្តិ ជាបាតិ កុកំ អាមត្តិ  
ជាបាតិ អនេកវិហិតំ មុត្តេនិវាសំ អនុស្សាតិ ។ ថេ ។  
និទ្ទេន ចក្កោថា វិសុទ្ធន អភិក្កន្តនាទុសោនេន សន្ត  
ចស្សតិ ចវិហារេន ឧបចដ្ឋមារេន ហិរេន បណិវេស សុ-  
វិណ្ណេន ទុក្ខណ្ណេន សុគតេន ទុក្ខតេន យជាតក្កុបតេស នន្ត  
បជាបាតិ ។ ថេ ។ អាសវាទតា មយោ អបាសវិ ចេ-  
តោវិមុត្តិំ បញ្ញាវិមុត្តិំ និច្ចេ ។ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា  
សដ្ឋិតតា ឧបសច្ឆន្តិ វិហារតិ ។

[៧៧] សន្ត អសន្តោ អស្សន្តោ ហោតិ អហិវិកា  
ហោតិ អនោត្តប្បិ ហោតិ អប្បស្សនោ ហោតិ កុសិនោ  
ហោតិ មុដ្ឋស្សតិ ហោតិ ទុប្បញ្ញោ ហោតិ ។ សន្ត  
សន្តោ សន្តោ ហោតិ ហិវិហា ហោតិ ឧត្តប្បិ ហោតិ  
តហស្សនោ ហោតិ អារទ្ធវិវយោ ហោតិ ឧបដ្ឋិតស្សតិ  
ហោតិ ចញ្ញាវំ ហោតិ ។

វេទនិល្អំ ភិស្កាសំភាបក្កិ ឧស្កាសំភាបក្កិ ឧស្កាសំភាបក្កិ ឧស្កាសំ  
កុកាបក្កិ ។ លើកយើងឲ្យដឹងប្រយោជន៍ ដែលស្តាប់គោត្រយីនៅក្នុងកាល  
មុនមានប្រិទ្ធភ្រាម ។ ថេ ។ ឆានចក្កនិវាសិសុទ្ធតទ្ធិព្វសច្ចុប្បស  
មនុស្សធម្មតា យើងត្រូវស្ម័គ្រដែលច្បាប់ដែលកើត ជាសក្ការកាចចុះ  
ទុក្ខចុះ មានសម្បុរល្អចុះ មានសម្បុរតាមក្រក់ចុះ មានភិល្អចុះ មានភិ  
តាមក្រក់ចុះ ដឹងច្បាប់ស្តាប់ស្តាប់ដែលប្រព្រឹត្តទៅ តាមកម្មរបស់ខ្លួន ។  
ថេ ។ បានធ្វើឲ្យដាក់ច្បាប់ស្តាប់ចោលមុត្តិ ដឹងច្បាប់ស្តាប់ដែលមិន  
មានភាសាវៈ ព្រោះអស់ភាសាវៈហើយដោយចញ្ញាខ្លួនឯង ហើយសម្រេច  
សម្រាញ់នៅ (ដោយវិយាចថាវិនិ) ក្នុងចច្ចុប្ប ។ ។

[៧៨] អសន្តម្មនា វិ យានិ ភិបុគ្គលមិនមានសព្វា មិនគ្មាន  
បាច ។ មិនវិល្លនិវិនិបាច ។ ថេវេនិភិម ។ ខ្ញុំលប្រក្កស ក្មេចស្មារតី ។  
អភិប្រាជ្ញា ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធិ វិ យានិ ភិបុគ្គលមានសព្វា ។ គ្មានបាច  
វិល្លនិវិនិបាច ។ ថេវេនិប្រិទ ។ ប្រាជ្ញាព្យាយាម ។ មានស្មារតីខ្លាច  
ខ្លួន មានប្រាជ្ញា ។

តស្សន្តានំ

(៧៨) អាបត្តិ អាបត្តិកុត្តា .  
 វិធិតា សាមិច្ឆិចិ ច  
 អនម្មិតា ធម្មិតា ច  
 អនាបត្តិ ច សត្តហំ  
 អាណិសំសា បរមាណំ  
 អុណសមថេន ច  
 តត្តា អាមត្តចញ្ញា ច  
 តិរិយំ តណារោជិណេ  
 សត្តាមាបរមាធាយ  
 សមាធាយ តទេវ ច  
 ច ហោតិ ហោតិ ហោតិ ច  
 អនម្មធម្មិតាណំ<sup>(១)</sup> ច  
 ចត្តារោ វិធមនក  
 ចត្តិត្ត ច សោកណោ  
 សត្ត ចេវ អសន្ធម្មា  
 សត្ត សន្ធម្មិទេសិតាតិ<sup>(២)</sup> ។

ច្បាប់ គឺបញ្ជីរឿងវិទេសក្កកៈ(ពួកប្រាំពីរ) ដោះដូរចេញ  
 (៧៨) ចំណាយកំណាចក្តិ ១ កងវិទេសក្តិ ១ វិទិត្តកុ ១  
 សិក្ខាបទមានពាក្យជាប្រព្រឹត្តិដោយសម្បត្តិ ១ បដិញ្ញាតករ-  
 ណៈមិនប្រកបដោយធម៌ ១ បដិញ្ញាតករណៈប្រកបដោយធម៌ ១  
 ទៅដោយសត្តាបាតិក្ខម៌មានកាចក្តិ ១ កានិសន្សិទ្ធិយទរ ១  
 សិក្ខាបទដែលមានវិកំណត់ ១ តែជាវិស្សន្តិយៈក្នុងខណៈ  
 ដែលអុណៈចៀន ១ សមថៈ ១ កម្ម ១ ស្រូស្រស ១  
 គ្មានទិសក្នុង ១ អនុប្បញ្ញត្តិក្នុងគណៈភាវនាសិក្ខាបទ ១  
 ភេសន្តៈកិក្ខុខ្មុល់ខុសគ្នាដ៏បានកំណត់ពីរដ្ឋ កិក្ខុកាត់យក  
 ចំរវែលសម្រេចហើយទៀសចេញទៅ ១ កិក្ខុប្រមូលយក  
 ចំរវែលសម្រេចហើយទៀសចេញទៅ ១ កាចក្តិមិនមានផល  
 កិក្ខុ ១ កាចក្តិមានផលកិក្ខុ ១ កាចក្តិដែលមានផលកិក្ខុបណ្ឌិត  
 ធម្មិទេសិតាចញ្ញា ១ បញ្ជីបំបាត់មាត្រមិនប្រកបដោយធម៌ ១  
 បញ្ជីបំបាត់មាត្រប្រកបដោយធម៌ ១ កិក្ខុដែលបានឆ្ពោះថា  
 ជាវិទេស ២ ពួក ១ កិក្ខុបណ្ឌិតដែលល្អ ១ អសម្បត្តិ ៧  
 ប្រការ ១ ព្រះសម្ម ៧ ប្រការ ដែលព្រះមានព្រះភោគ  
 ច្រើនទេសនាហើយ ១ ។

១ ឌ. ម. អបមា ធម្មិតា ច ។ ២ លទមា ទេសិតាតិ ។

[៧៧] អន្ធិវាសំណេរ សម្បស្សនាទេស ១ សោ  
 កិក្ក អាចត្តិយា អនេស្សទេ ឧត្តិច័ត្តត្វា ។ អន្ធិវា-  
 សំណេរ សម្បស្សនាទេស មរេសំបិ សន្ធិយ សា អា-  
 ចត្តិ ទេសេតត្វា ។ អន្ធិ យាវតតិយតា ។ អន្ធិហា-  
 កាវេហិ កុណាដំនុសេតិ ។ អន្ធិ មាតិកា ចិវស្ស  
 ឧច្ឆរាយ ។ អន្ធិ មាតិកា កបិទស្ស ឧច្ឆរាយ ។  
 អន្ធិ មាតិកា ។ អន្ធិហិ អសន្តុទ្ទេហិ អកិក្កតោ មរិ-  
 យានិទ្ធិចិក្កោ ទេវទន្តោ អាទាយិកោ ទេយិកោ  
 កម្មត្រោ អនេតិក្កោ ។ អន្ធិ លោកទន្ធិ ។ អន្ធិ  
 តុទន្ធិ ។ អន្ធិ មាតិកាទេសនិយា ។ អន្ធិន្តិកោ មុសា-  
 វានោ ។ អន្ធិ ឧទោសន្តិកា ។ អន្ធិ ទូតេយ្យន្តិកា ។  
 អន្ធិ តិក្កិយវន្តិកា ។ អន្ធិ អន្ធិវិយា អន្ធិតា ទន្ធិ ម-  
 ហាសាមុទ្ទេ ។ អន្ធិ អន្ធិវិយា អន្ធិតា ទន្ធិ សមស្សិ  
 ទន្ធិវិទយេ ។ អន្ធិ អនេតិក្កា ។ អន្ធិ អនិក្កា ។ អន្ធិ-  
 មេ អុណុក្កមទេ ទិស្សន្តិយំ ហោតិ ។ អន្ធិ មាតិកា-  
 កា ។ អន្ធិមំ វត្តំ មរិយុវេន្តិ ទាសេតត្វា ។ អន្ធិមំ វត្តំ  
 មរិយុវេន្តិយា ទេសិតាថិ អនេសិតាថិ<sup>(១)</sup> ហោតិ ។

១ ឧ. ម. វេសិវិច័ វេសិវិច័ ។

[៧៨] កាលបើភិក្ខុបានឃើញច្បាស់នូវនាទេសន្សីដ៏ប្រការហើយ  
 មិនត្រូវលើកភ្នែកនោះ ព្រោះមិនឃើញតាមភ្នែកឡើយ ។ កាលបើភិក្ខុ  
 បានឃើញនូវនាទេសន្សី ដ៏ ប្រការហើយ ត្រូវសំដែងតាមភ្នែកនាទេសន្សី  
 ដោយសេចក្តីជឿពាក្យភិក្ខុដទៃទៀត ។ សិក្ខុបទដ៏យាវតតិយកាមា ៨ ។  
 ភិក្ខុច្រុស្តត្រកូលដោយប្រការ ៨ យ៉ាង ។ មាតិកា ៨ យ៉ាងនាំឱ្យកើតចិ-  
 វិ ។ មាតិកា ៨ យ៉ាងនាំឱ្យដោះស្រាយ ។ ទឹកបានទាន ៨ យ៉ាង ។ ទេវទន្ត  
 ត្រូវអសន្តុ ៨ ប្រការត្របសន្តិកំហើយ មានចិត្តអសន្តុច្ឆរិយាហើយ  
 ក៏ច្បាស់ទៅក្នុងទីមិនចំរើន ធ្លាក់ទៅទោក កាំងទៅអស់ ១ កម្ម រកអ្នកលា  
 កែមិនកើត ។ លោកធម៌បាន ៨ ប្រការ ។ អុរុមម៌បាន ៨ ប្រការ ។  
 បានទេសនិយសិក្ខុបទបាន ៨ ។ មុសាវាទប្រកបដោយអន្ធិ ៨ ។ អន្ធិ  
 របស់ទោសថមាន ៨ ។ អន្ធិរបស់ភិក្ខុដែលជាទូត (អ្នកទទួលបរម្ម)  
 មាន ៨ ។ ត្រូវរបស់ពួកគិរិយមាន ៨ ។ ធម៌ជាអស្សារ្យចំឡែកក្នុងមហា-  
 សមុទ្រមាន ៨ ។ ធម៌ជាអស្សារ្យចំឡែកក្នុងមរិយុវេន្តិយានមាន ៨ ។ អនេតិ-  
 វត្តកោដនមាន ៨ ។ អកិក្កកោដនមាន ៨ ។ ត្រូវដែលជាទិស្សន្តិយៈក្នុង  
 ទណៈអុណុក្កមឡើងជាគំរប់ ៨ ។ បាណិកសិក្ខុបទមាន ៨ ។ ភិក្ខុ  
 ធ្វើវត្តដ៏ ឱ្យទេព្វ សន្សីត្រូវឱ្យវិទាស ។ តាមភ្នែកដែលភិក្ខុធ្វើវត្ត  
 ទី ៨ ឱ្យទេព្វ សំដែងទេព្វបានក៏មាន សំដែងទេព្វមិនបានក៏មាន ។

អដ្ឋកថិតា ឧបសម្បត្តិ ។ អដ្ឋង្គ បទុដ្ឋាតត្ថំ ។ អដ្ឋង្គ  
 អសនំ វាតត្ថំ ។ ឧបាសិតា អដ្ឋ វលិ យោចិ ។  
 អដ្ឋហិដ្ឋិហិ សម្មត្តាតោ ភិក្ខុ ភិក្ខុ ឆានិទោ សម្ម  
 ដ្ឋិតោ ។ អដ្ឋាថិសំសា វិទយនេ ។ អដ្ឋ ចរោមិ ។  
 តស្សនាថិយសិកា កម្មកានេន ភិក្ខុនា អដ្ឋសុ ធម្ម  
 សុ សម្មាវត្តតត្ថំ ។ អដ្ឋ អនុដ្ឋិតានិ មាតិមោក្ខដ្ឋបទា  
 ចិ ។ អដ្ឋ អនុដ្ឋិតានិ មាតិមោក្ខដ្ឋបទាចិ តិ ។

អដ្ឋកំ ធម្មំ ។

តស្សនាចំ

- (៥០) ន សោ ភិក្ខុ បរេសម្ប
- យាវតតិយទុសតា<sup>(១)</sup> ។
- មាតិកា កាបិទុក្ខា
- ចាចា អភិក្ខុតេន ច
- លោកេនម្ហា កុដម្ហា
- មាតិកេសនិយោ មុសា
- ឧបោសថា ច ទុកត្តា

១ ឧ. យាវតតិយំ ទុសតា ។

ឧបសម្បត្តិប្រកបដោយកម្មវិទ្យា ៨ លើក ។ ត្រូវត្រាការទៅខ្មែរចូលរួម  
 ក្នុង ។ ត្រូវត្រាការសម្របសម្រួល ៨ ក្នុង ។ ឧបាសិតាបានសម្មតាមតិ ៨  
 ប្រការ ។ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៨ សន្សំស្រួលស្រួលជាត្រូវដើរភិក្ខុ ។  
 តានិសន្សំនិយមនាម ៨ ។ សិក្ខាបទដែលមានចំណាត់ទាន ៨ ។ ភិក្ខុ  
 ដែលសន្សំស្រួលចាប់យសិកាកម្មហើយ គួរប្រព្រឹត្តដោយប្រកែក ក្នុងអំ  
 ពំនឹង ប្រការ ។ ការបញ្ជប់បុគ្គលិកទានដែលមិនប្រកបដោយធម៌មាន ៨ ។  
 ការបញ្ជប់បុគ្គលិកទានដែលប្រកបដោយធម៌មាន ៨ ។

ចំ អដ្ឋកៈ (ព្រះប្រាមី) ។

ទូទាន ធម៌អដ្ឋកៈ(ព្រះប្រាមី) ។ ទោះដូច្នោះ

- (៧០) និយាយអំពីភិក្ខុមិនត្រូវលើកវត្តភិក្ខុនោះ ១ ភិក្ខុគួរ
- ស្រែងតាមគ្នាដោយឡែកគ្រប់កិច្ចខ្លះទៀត ១ សិក្ខាបទដោយវិ-
- ភតិយក ១ ភិក្ខុទ្រុស្តប្រក្រត ១ ។ មាតិកាដាំឲ្យកើតជីវិត ១
- មាតិកាដាំឲ្យរង់ចាំ ១ ទឹកបាទ ១ ទៅទុកត្រូវតស្សន្ត
- ត្របសន្តិកំ ១ លោកធម៌ ១ អរុណិ ១ បាតិទេសនិយសិកា-
- ចរ ១ មុសាវិទ ១ ឧបោសថ ១ អង្គិយសភិក្ខុជាទូក ១

ឯកុត្តរិកំ ឧវកំ ភាយាធរត្តិកាវិទំ

តិក្កិត្តា សមុទ្កេមិ ធ

អត្តតា អនតិវត្តំ

អតិវត្តំ ចិស្សត្តិយំ

ចារាជិកាដ្ឋមំ វត្តំ

អាទេសិតុបសម្បទា

បច្ចុដ្ឋានាសនតោវ

វំ ទិវិទកោធន ធ

អាទិសំសា បរមាទិ

អដ្ឋចខ្មេសុ វត្តនា

អដមិកា ធម្មិកា ធ

អដ្ឋកា សុប្បកាសិតានិ ។

[៧០] ឧវ ភាយាធរត្តិកា ។ ឧវ ភាយាធរត្តិកាវិទ-  
យា ។ ឧវ វិទិត្តិកា ។ ឧវ បរមាធម្មិកា ។ ឧវ ហិ  
សន្នេរ ភិដ្ឋិតិ ។ ឧវ បណ័តកោដចាទិ ។ ឧវ មេសេហិ  
ទុក្ខនំ ។ ឧវ ចាតិមោក្កុទេសា ។ ឧវ បរមាទិ ។  
ឧវ តណ្ហាមុលកា ធម្មា ។ ឧវ វិទមាថា ។ ឧវ ចិវិទិ

ឯកុត្តរិកំ ឧវកំ ភាយាធរត្តិកាវិទំ ។ ឯកុត្តរិកំ

វត្តតិយម ធម៌វិទស្សន្តិយម វិទ្យាសម្ពុទ្ធិ អនតិវត្ត-  
កោដ្ឋម អតិវត្តកោដ្ឋម ចិស្សត្តិយវត្ត បារាជិកាសិកា-  
បទ ភិក្ខុវិទ្យាវត្ត ៨ ឱវចារា ១ ភាបត្តិវិទ្យាភិក្ខុវិទ្យាវត្ត  
មិនបាទ បេសម្បទា កាព្រាតទុល ឱវភាសនៈ ១  
បុសិកាសម្ពុទ្ធិ ភិក្ខុវិទ្យាសន្និសិទ្ធិប្រដៅភិក្ខុវិទ្យា ១  
អាទិសន្និវិទ្យា ១ សិក្ខាបទវិទ្យា ១ ភិក្ខុវិទ្យា  
ប្រតិក្ខត្តិធម៌ ៨ ប្រការ ១ បញ្ចប់បុគ្គលិកាប្រកប  
ដោយធម៌ ១ បញ្ចប់បុគ្គលិកាប្រកបដោយធម៌ ១ ភ្នកធម៌ប្រាំ-  
បី ។ (១១) ព្រះសម្ពុទ្ធវ្រង់សិវង្គិទុក្ខករដោយល្អហើយ ។

[៧១] ភាយាធរត្តិ ភិក្ខុវិទ្យាវត្ត ៨ ។ ធម៌សម្រាប់  
កំចាត់ភិក្ខុវិទ្យា ៨ ។ វិទិត្តិកា ៨ ។ ភាបត្តិវិទ្យាវត្ត (ដែល  
ត្រូវជាធម្មវិទ្យា) ៨ ។ សន្និវិទ្យាវត្តដោយធម៌ ៨ ប្រការ ។ កោដ្ឋម  
១ យ៉ាង ។ ភិក្ខុវិទ្យាវត្តដោយព្រះបាទសាវត្ថ ៨ យ៉ាង ។ ខេស  
បេសបុគ្គលិកា ៨ ។ សិក្ខាបទវិទ្យា ៨ ។ ធម៌  
ដែលមានភណ្ឌជាមូល ៨ ។ ចានៈ ៨ ប្រការ ។ ចិវិ ៨ ប្រការ

អង្គក្នុងក្លាម ។ ទេវ ចិវរាជ ១ វិក្កេយ្យក្លាម ។  
 ធីយសោ ទេវ វិទិត្តិយោ សុតទវិទិត្តិយោ ។ ទេវ អទម្មិ-  
 កាមិ ធាបាមិ ។ ទេវ អទម្មិកា បដិស្តហា ។ ទេវ អ-  
 ទម្មិកា បរិភោតា ។ ធីសា ទម្មិកាមិ ធាបាមិ ។  
 តាយោ ទម្មិកា បដិស្តហា ។ តាយោ ទម្មិកា បរិភោ-  
 តា ។ ទេវ អទម្មិកា សញ្ញត្តិយោ ។ ទេវ ទម្មិកា  
 សញ្ញត្តិយោ ។ អទម្មិកាឌ្មេ ឌ្មេ ទេវកាមិ ។ ទម្មិកាឌ្មេ  
 ឌ្មេ ទេវកាមិ ។ ទេវ អទម្មិកាមិ ទាតិមោត្តាដ្ឋប-  
 បាមិ ។ ទេវ ទម្មិកាមិ ទាតិមោត្តាដ្ឋបបាមិ ។

នរោ ធីធីតិ ។

តស្សន្ទាមិ

[៥២] កាយាតវត្តវិទយា<sup>(១)</sup>  
 វិទិតា បមេទេ ១  
 វិទិតិ ១ បណីតត្យ  
 មិស្សន្ទសប្បទាមិ ១

១. កាយាតវត្តវិទយា ។

ភិក្ខុក្លាមដ៏ផ្ទាម ។ បិរ ៥ ប្រការ ភិក្ខុមិនត្រូវប្រើ ។ បរណាយ (ចិវ្រា-  
 សុត្ត) ៥ បំណាម ដោយចំណាមព្រះសុត្ត ។ ទានដែលមិនប្រកបដោយ  
 ធម៌ទាន ៥ យ៉ាង ។ ការទទួលដែលមិនប្រកបដោយធម៌ទាន ៥ យ៉ាង ។  
 បរិភោតដែលមិនប្រកបដោយធម៌ទាន ៥ យ៉ាង ។ ទានដែលប្រកបដោយ  
 ធម៌ទាន ៧ យ៉ាង ។ ការទទួលដែលប្រកបដោយធម៌ទាន ៧ យ៉ាង ។  
 បរិភោតដែលប្រកបដោយធម៌ទាន ៧ យ៉ាង ។ ការទទួល ឫបញ្ជាក់  
 ដែលមិនប្រកបដោយធម៌ទាន ៥ យ៉ាង ។ ការទទួល ឫបញ្ជាក់ដែល  
 ប្រកបដោយធម៌ទាន ៥ យ៉ាង ។ ទវកៈទាន ២ ក្នុងកម្មវិធីមិនប្រកប  
 ដោយធម៌ ។ ទវកៈទាន ២ ក្នុងកម្មវិធីប្រកបដោយធម៌ ។ ការបញ្ជប់  
 បុគ្គលិកដែលមិនប្រកបដោយធម៌ទាន ៥ ។ ការបញ្ជប់បុគ្គលិកដែល  
 ប្រកបដោយធម៌ទាន ៥ ។

បដំ នរោ: ( ទូត្រ័ប្បទ ១ ) ។

ទទាន គឺបញ្ជីរឿងនៃនរោ: ( ទូត្រ័ប្បទ ១ ) នោះផ្លូវច្នៃ  
 [៥២] ធីយាយភិពិវត្តជាទិវិតភិមិ ១ ធម៌សម្រាប់កំចាត់  
 ភិមិ ១ វិនិភវត្ត ១ ភាវក្តិជាបមេទេបក្តិកា ១ សន្សំប្រកត្តា ១  
 កោជនទក្កម ១ ភិក្ខុត្រូវទុក្ខដ្ឋព្រោះធានសាច់ ១ ទេទុស-  
 បេសបុគ្គលិក ១ សិក្ខាបទដែលមានទិវិតណត់ ១ ធម៌ដែល



ឯកុញ្ញិកំ ឧសភំ អាយាតវត្តកំ

តណ្ហា ខាតា អធិដ្ឋានា

វិកេម្យេ ច វិនិច្ឆ័យោ

ធាតា បដិគ្គហា រោតា

ភិវិនា ចុន ធម្មិកា

អធម្មធម្មសញ្ញត្តិ<sup>(១)</sup>

នុវេ ទ្វេ ធរកាណំ ច

ចាតិមោក្ខដ្ឋថនាណំ

អធម្មធម្មិកាណំ ចាតិ<sup>(២)</sup> ។

[៥៣] ធន អាយាតវត្តកំ ។ ធន អាយាតវត្តខិ-  
វិនយា ។ ធនវិនិច្ឆ័យកំ ។ ធនវត្តកា មិច្ឆាធិដ្ឋិ ។  
ធនវត្តកា សម្មាធិដ្ឋិ ។ ធន អន្តត្តាហកា ធិដ្ឋិ ។  
ធន មិច្ឆត្តា ។ ធន សម្មត្តា ។ ធន អកុសលកម្ម-  
ថនា ។ ធន កុសលកម្មថនា ។ ធន អធម្មិកា  
សលាកត្តាហា ។ ធន ធម្មិកា សលាកត្តាហា ។  
សាមណេកំ ធន សិក្ខាថនាណំ ។ ធនហត្ថេហិ  
សម្មាគរោ សាមណេកេ ចាសេកញោ ។

១ ឧ. អធម្មធម្មសញ្ញត្តិ ។ ម. អធម្មធម្មញ្ញត្តិ ។ ២ ឧ. ចាតិមោក្ខដ្ឋថនាណំ ឬ  
ធម្មិកា ធម្មិកា ចាតិ ។

ឯកុញ្ញិកំ ឧសភេ វត្តកំ ពើតំ ភ្នំ ពំ ១០ ចារឹម

មានកណ្តាជាម្លូរ ១ មាន ១ អធិដ្ឋាន ១ វិកេម្យ ១ ចំកាម

ព្រះសុគត ១ ទាន ១ ការទទួល ១ ការបរិភោគ ១ ទាន

នីតិការទទួលនីតិការបរិភោគ ដែលប្រកថាដោយធម៌មាន ៧

ប្រការ ១ ធន្យល់ប្រញាក់មិនប្រកថាដោយធម៌ ១ ធន្យល់ប្រ

ញាក់ប្រកថាដោយធម៌ ១ នវិភិក្ខុ ២ ជនី ១ ការបញ្ជូន

បុតិរោគមិនប្រកថាដោយធម៌ ១ ការបញ្ជូនបុតិរោគប្រកថា

ដោយធម៌ ១ ។

[៥៣] វត្តកំ ពើតំ ភ្នំ ពំ ១០ ។ ធម៌សម្រាប់កំចាត់ភ្នំ ពំ ១០  
១០ ។ វិនិក្ខុមាន ១០ ។ មិច្ឆាធិដ្ឋិមានវត្ត ១០ ។ សម្មាធិដ្ឋិមានវត្ត  
១០ ។ ចិដ្ឋិឈ្មោះអន្តត្តាហិកាមាន ១០ ។ មិច្ឆត្តាមាន ១០ ។ សម្មត្តា-  
ធម៌មាន ១០ ។ អកុសលកម្មថនាមាន ១០ ។ កុសលកម្មថនាមាន ១០ ។  
ការចប់ស្ងាត់ដែលមិនប្រកថាដោយធម៌មាន ១០ ។ ការចប់ស្ងាត់ដែល  
ប្រកថាដោយធម៌មាន ១០ ។ សិក្ខាថនាសំសាមណេកាមាន ១០ ។ សាម-  
ណេកប្រកថាដោយអង្គ ១០ គួរឲ្យវិភាស ។

[៨៤] នសហត្ថេហិ សមញ្ញតតោ វិទយនេក  
 កាលោត្រូវ សង្ខំ កច្ចតិ អត្តនោ ភាសចរិយង្គំ ឧ  
 ឡត្តណ្ណតិ បរស្ស ភាសចរិយង្គំ ឧ ឡត្តណ្ណតិ អត្ត-  
 នោ ភាសចរិយង្គំ អនុត្តហេត្វា បរស្ស ភាសចរិយង្គំ  
 អនុត្តហេត្វា អនុឌេន ការេតិ អច្ឆជំញាយ អាបត្តិ  
 ឧ ជាតាតិ អាបត្តិយា ឡសំ ឧ ជាតាតិ អាបត្តិស-  
 ឡធម៌ ឧ ជាតាតិ អាបត្តិធិរោធំ ឧ ជាតាតិ អាបត្តិ-  
 ធិរោធកាមិនំ បដិបដំ ឧ ជាតាតិ ។ នសហត្ថេហិ  
 សមញ្ញតតោ វិទយនេក បណ្ឌិតោត្រូវ សង្ខំ កច្ចតិ  
 អត្តនោ ភាសចរិយង្គំ ឡត្តណ្ណតិ បរស្ស ភាសចរិ-  
 យង្គំ ឡត្តណ្ណតិ អត្តនោ ភាសចរិយង្គំ ឡត្តហេត្វា  
 បរស្ស ភាសចរិយង្គំ ឡត្តហេត្វា អនុឌេន ការេតិ  
 បដិញាយ អាបត្តិ ជាតាតិ អាបត្តិយា ឡសំ ជាតាតិ  
 អាបត្តិសឡធម៌ ជាតាតិ អាបត្តិធិរោធំ ជាតាតិ  
 អាបត្តិធិរោធកាមិនំ បដិបដំ ជាតាតិ ។ អបរេហិមិ  
 នសហត្ថេហិ សមញ្ញតតោ វិទយនេក កាលោត្រូវ

[៨៥] វិទ្យាបិដក វិទយនេក ដល់នូវការរាប់ថាជា  
 បុគ្គលពាល គឺមិនទៀនទឹកណាត់ភាសាបស់ខ្លួន ឧ មិនទៀនទឹកណាត់  
 ភាសាបស់ជាតិដទៃ ឧ លុះមិនទៀនទឹកណាត់ភាសាបស់ខ្លួនហើយកាត់  
 សេចក្តីមិនត្រូវតាមធម៌ ឧ លុះមិនទៀនទឹកណាត់ភាសាបស់ជាតិដទៃហើយ  
 កាត់សេចក្តីមិនត្រូវតាមធម៌ ឧ កាត់សេចក្តីមិនត្រូវតាមពាក្យប្តេជ្ញា ឧ មិន  
 ស្គាល់តាបក្តី ឧ មិនស្គាល់មូលនៃតាបក្តី ឧ មិនស្គាល់ហេតុឱ្យកើតតា-  
 បក្តី ឧ មិនស្គាល់សេចក្តីរលកនៃតាបក្តី ឧ មិនស្គាល់បដិបទ្យាផលនូវ  
 សេចក្តីរលកនៃតាបក្តី ។ វិទ្យាបិដក វិទយនេក ដល់នូវការ  
 រាប់ថាជាចល្លិក គឺទៀនទឹកណាត់ភាសាបស់ខ្លួន ឧ ទៀនទឹកណាត់ភាសា  
 បស់ជាតិដទៃ ឧ លុះទៀនទឹកណាត់ភាសាបស់ខ្លួនហើយកាត់សេចក្តីត្រូវ  
 តាមធម៌ ឧ លុះទៀនទឹកណាត់ភាសាបស់ជាតិដទៃហើយកាត់សេចក្តីត្រូវ  
 តាមធម៌ ឧ កាត់សេចក្តីត្រូវតាមពាក្យប្តេជ្ញា ឧ ស្គាល់តាបក្តី ឧ ស្គាល់  
 មូលនៃតាបក្តី ឧ ស្គាល់ហេតុឱ្យកើតតាបក្តី ឧ ស្គាល់សេចក្តីរលកនៃតា-  
 បក្តី ឧ ស្គាល់បដិបទ្យាផលនូវសេចក្តីរលកនៃតាបក្តី ។ វិទ្យាបិដក  
 វិទយនេក ដល់នូវការរាប់ថាជាបុគ្គលពាល

សង្ខំ កច្ចតិ អធិការណំ ន ជាពាតិ អធិការណស្ស  
 ម្ភុលំ ន ជាពាតិ អធិការណសមុទយំ ន ជាពាតិ អ-  
 ធិការណនិរោធំ ន ជាពាតិ អធិការណនិរោធភាមិនិ  
 បដិបដំ ន ជាពាតិ វត្ថុំ ន ជាពាតិ ជំនានំ ន ជាពាតិ  
 បញ្ញត្តិំ ន ជាពាតិ អនុប្បញ្ញត្តិំ ន ជាពាតិ អនុសង្ខិវច-  
 នបដំ ន ជាពាតិ ។ នសហន្តេហិ សមញ្ញាគតោ វិយោ-  
 យទេ ចស្មិកោត្រេ សង្ខំ កច្ចតិ អធិការណំ ជាពាតិ  
 អធិការណស្ស ម្ភុលំ ជាពាតិ អធិការណសមុទយំ  
 ជាពាតិ អធិការណនិរោធំ ជាពាតិ អធិការណនិរោធ-  
 ភាមិនិ បដិបដំ ជាពាតិ វត្ថុំ ជាពាតិ ជំនានំ ជាពាតិ  
 បញ្ញត្តិំ ជាពាតិ អនុប្បញ្ញត្តិំ ជាពាតិ អនុសង្ខិវចនបដំ  
 ជាពាតិ ។ អបរេហិតិ នសហន្តេហិ សមញ្ញាគតោ  
 វិយោយទេ ពាលោត្រេ សង្ខំ កច្ចតិ ញ្ញត្តិំ ន ជាពាតិ  
 ញ្ញត្តិយា ការណំ ន ជាពាតិ ន បុព្វកុសលោ ហោតិ  
 ន អបរកុសលោ ហោតិ អកាលត្ថា ន ហោតិ អាច-  
 ត្តាជាមន្តិំ ន ជាពាតិ លហុកកុក្កំ អាចត្តិំ ន ជាពាតិ

គិមិនស្គាលំអធិការណំ ។ មិនស្គាលំម្ភុលំអធិការណំ ។ មិនស្គាលំហេតុត្រៀ  
 ភើតអធិការណំ ។ មិនស្គាលំសេចក្តីលក់អធិការណំ ។ មិនស្គាលំបដិ-  
 បទាទ្ធស្រវ័សេចក្តីលក់អធិការណំ ។ មិនស្គាលំវត្ថុ ។ មិនស្គាលំ  
 និទាន ។ មិនស្គាលំបញ្ញត្តិ ។ មិនស្គាលំអនុប្បញ្ញត្តិ ។ មិនស្គាលំអនុន្ត  
 ភាព្យវិជលជាប់គ្នា ។ វិយោយវិជលប្រកថាដោយអង្គ ១០ ដល់នូវ  
 ការរាប់ថាជាចក្ខុគិស្គាលំអធិការណំ ។ ស្គាលំម្ភុលំអធិការណំ ។ ស្គាលំ  
 ហេតុត្រៀភើតអធិការណំ ។ ស្គាលំសេចក្តីលក់អធិការណំ ។ ស្គាលំបដិ-  
 បទាទ្ធស្រវ័សេចក្តីលក់អធិការណំ ។ ស្គាលំវត្ថុ ។ ស្គាលំនិទាន ។  
 ស្គាលំបញ្ញត្តិ ។ ស្គាលំអនុប្បញ្ញត្តិ ។ ស្គាលំអនុន្តភាព្យវិជលជាប់គ្នា ។  
 វិយោយវិជលប្រកថាដោយអង្គ ១០ ដទៃទៀតដល់នូវការរាប់ថាជាបុគ្គល  
 ពាល គិមិនស្គាលំញ្ញត្តិ ។ មិនស្គាលំការធ្វើញ្ញត្តិ ។ មិនស្គាលំ  
 ក្នុងកិច្ចខាងដើម ។ មិនស្គាលំក្នុងកិច្ចខាងចុង ។ មិនស្គាលំពាល ។  
 មិនស្គាលំអាចត្តិដ៏អនាចត្តិ ។ មិនស្គាលំលហុកកុក្កំ ដ៏អកុកុក្កំ ។

សាវសេសាទវសេសំ អាចត្តិ ឧ ជាតតិ ធុដ្ឋល្លាធុដ្ឋល្លំ  
អាចត្តិ ឧ ជាតតិ អាចរិយបរាឡា ទោ ចនស្ស ឧ  
សុត្តហិកា ហោតិ ឧ សុមនសិកកា ឧ សុបណិកា ។  
ឧសហន្តេហិ សមន្តាគតោ វិទយនេក បណ្ឌិតោត្រេ  
សង្កំ តច្ឆតិ ញត្តិ ជាតតិ ញត្តិយោ កាលំ ជាតតិ  
បុព្វកុសលោ ហោតិ អបរកុសលោ ហោតិ កា-  
លញ្ញ ឧ ហោតិ អាចត្តាចាចត្តិ ជាតតិ លហុកកុក្កំ  
អាចត្តិ ជាតតិ សាវសេសាទវសេសំ អាចត្តិ ជាតតិ  
ធុដ្ឋល្លាធុដ្ឋល្លំ អាចត្តិ ជាតតិ អាចរិយបរាឡា ទោ  
ចនស្ស សុត្តហិកា ហោតិ សុមនសិកកា សុបណិ-  
កា ។ អបរេហិបំ ឧសហន្តេហិ សមន្តាគតោ វិទយនេក  
កាលោត្រេ សង្កំ តច្ឆតិ អាចត្តាចាចត្តិ ឧ ជាតតិ  
លហុកកុក្កំ អាចត្តិ ឧ ជាតតិ សាវសេសាទវ-  
សេសំ អាចត្តិ ឧ ជាតតិ ធុដ្ឋល្លាធុដ្ឋល្លំ អាចត្តិ  
ឧ ជាតតិ ទុកយាទិ ទោ ចនស្ស ចាតិហោក្កាទិ  
វិញ្ញាវេន ឧ ស្វាគតាទិ ហោតិ ឧ សុវិកត្តាទិ ឧ  
សុប្បវត្តិទិ ឧ សុវិទិច្ឆិកាទិ សុត្តសោ អនុព្យញ្ញនសោ

មិទស្គាលំសាវសេសាចត្តិនិទវសេសាចត្តិ ឧ មិទស្គាលំធុដ្ឋល្លាចត្តិនិទ  
អធុដ្ឋល្លាចត្តិ ឧ វិទយនេនាមិទវៀនកំណកាចារ្យ ចាំនិមិយកចិត្តទុក  
ងាក់មិទតិចារណាដោយល្អ ឧ ។ វិទយនេវដលប្រកបដោយអង្គ ១០  
ដល់ខ្ញុំការរាប់ថាជាចក្កិក គឺស្គាលំញត្តិ ឧ ស្គាលំការប្តីញត្តិ ឧ  
ល្លាសក្កិកិច្ចខាងដើម ឧ ល្លាសក្កិកិច្ចខាងចុង ឧ ស្គាលំកាល ឧ  
ស្គាលំកាចត្តិនិទវសាចត្តិ ឧ ស្គាលំលហុកាចត្តិនិទវសាចត្តិ ឧ ស្គាលំ  
សាវសេសាចត្តិនិទវសាចត្តិ ឧ ស្គាលំធុដ្ឋល្លាចត្តិ និទវអធុដ្ឋល្លា-  
ចត្តិ ឧ វិទយនេនាមិទវៀនកំណកាចារ្យ ចាំនិមិយកចិត្តទុកងាក់ បាន  
តិចារណាដោយល្អ ឧ ។ វិទយនេវដលប្រកបដោយអង្គ ១០ ដទៃ  
ទៀត គឺដល់ខ្ញុំការរាប់ថាជាចក្កិកតាល គឺមិទស្គាលំអាចត្តិនិទវសា-  
ចត្តិ ឧ មិទស្គាលំលហុកាចត្តិនិទវសាចត្តិ ឧ មិទស្គាលំសាវសេសាចត្តិ  
និទវអធុដ្ឋល្លាចត្តិ ឧ មិទស្គាលំធុដ្ឋល្លាចត្តិនិទវអធុដ្ឋល្លាចត្តិ ឧ វិទយ-  
នេនាមិទវេចចំពុទ្ធិមាត្រចាំនិទវដោយពិស្តារ មិទវេចវេចកថកាជនៈ  
ដោយប្រពៃ មិទវេចចំពុទ្ធិមាត្រចាំនិទវដោយប្រពៃ មិទវេចកាតំសេចក្តី  
ដោយប្រពៃ កាមស្តុកៈនិទវចុកៈនិទវចារៈ កាមអនុព្យញ្ញនៈកិអនុព្យញ្ញនៈនិទវចុកៈ



ធនវត្ថុក្ក កិក្កុសធម្ម ។ ធនវត្ថុក្ក ធនលោក ឧប-  
 សម្បទនេត្តំ ។ ធន បំសុក្កលាភិ ។ ធន បិវ-  
 ចារណាភិ<sup>(១)</sup> ។ ធនាហមរមំ អនិកេតិវិ ធនេត្តំ ។  
 ធន សុត្តានិ ។ ធន ឥត្តិយោ ។ ធន ករិយាយោ ។  
 វេសាលីយ៍<sup>(២)</sup> ធន វត្ថុនិ ធិមេដ្ឋំ ។ ធន ចុត្តលា  
 អវិដ្ឋយោ ។ ធន អត្តោសវត្ថុនិ ។ ធនហាតារោ  
 មេសុត្តំ ឧបសំហារតិ ។ ធន សេនាសនាភិ ។  
 ធន វរណិ យោទិសុ ។ ធន អនុត្តិកានិ ចាតិ-  
 មោក្ខដ្ឋថនាភិ ។ ធន ធម្មតានិ ចាតិមោក្ខដ្ឋ-  
 ថនាភិ ។ ធនាទិសំសា យាតុយោ ។ ធន មំសា  
 អតាប្បិយោ ។ ធន ចរោនិ ។ ធនវស្សន កិក្កុនា  
 ព្យុត្តន ថដិកលេន បញ្ចេត្តំ ឧបសម្បទនេត្តំ  
 ធិស្សយោ ធាតត្តោ សាមណោ ឧបដ្ឋាមេតត្តោ ។  
 ធនវស្សយ កិក្កុនិយោ ព្យុត្តាយ ថដិកលាយ  
 បញ្ចេត្តំ ឧបសម្បទនេត្តំ ធិស្សយោ ធាតត្តោ

១ ឧ. ម. វិវារណា ។ ២ ឧ. ឧ. វេសាលីយោ ។

កិក្កុសធម្មតា ១០ ។ ធនៈសង្កត្ត ១០ គួរឱ្យបសម្បទា ។  
 សំភវបំសុក្កលាភា ១០ យ៉ាង ។ ការទ្រទ្រង់វិវារោ ១០ យ៉ាង ។  
 អនិកេតិវិ កិក្កុត្តិវិប្រាសំបាន កំណត់គ្រឹម ១០ ថ្ងៃ ។ ចិកសុត្តៈ ៣៤-  
 ១០ យ៉ាង ។ ប្រិមា ១០ ពួក ។ កិរិយា ១០ ពួក ។ វិជ្ជបុគ្គ-  
 កិក្កុតាំងឡាយសំវេនិវត្តុតាំង ១០ ប្រការ ក្នុងក្រុងវេសាលី ។ អវិដ្ឋយ-  
 បុគ្គល ១០ ពួក ។ អត្តោសវត្ត ១០ យ៉ាង ។ កិក្កុតាំងព្យុត្ត-  
 ព្រងិវេយតាភា ១០ ។ សេនាសនៈ ១០ យ៉ាង ។ ជន  
 ចាំងឡាយបានសូមពាទាំង ១០ ។ ការបញ្ជប់ចាតិមោក្ខវិជយមិនប្រ-  
 កបវេយធម៌ ១០ ។ ការបញ្ជប់ចាតិមោក្ខវិជយប្រកបវេយធម៌  
 ៣៤ ១០ ។ តានិសង្កបថរោ ១០ យ៉ាង ។ សាច់វិជយកិក្កុមិនគួរចាត់  
 ៣៤ ១០ យ៉ាង ។ សិក្ខាបទវិជយមានចិត្តណតំ ១០ ។ កិក្កុមា  
 វស្សគ្រប់ ១០ វិជយល្អាសប្រតិភលៈចិបគួរឱ្យចក្ខុ គួរឱ្យបសម្បទា  
 គួរឱ្យធិស្សយ គួរឱ្យសាមណោចម្រើម្តង ។ កិក្កុមិនវស្សគ្រប់ ១០  
 វិជយល្អាសប្រតិភលៈចិបគួរឱ្យចក្ខុ គួរឱ្យបសម្បទា គួរឱ្យធិស្សយ

សាមណេវិ ឧបដ្ឋាបេតំញា ។ នសវស្សាយ ភិក្ខុនិយា  
ព្យត្តាយ បដិគលាយ វុដ្ឋាបទសធម្មតិ សាទិតញា ។  
នសវស្សាយ ភិហិតកាយ សិក្ខា នាគព្យាតិ ។

វេសកំ ធម្មំ ។

កស្សនាធំ

[៨៦] អយានវិទយា<sup>(១)</sup> វត្ថុ  
មិច្ឆា សម្មា ច អន្ធកា  
មិច្ឆត្តា ទេវ សធម្មតា  
អកុសលា កុសលាចិ ច  
សលាកាធម្មធម្មា ច  
សាមណេក ច ធាសនា  
កាសាទិករណាញេវ  
ញត្ថំ លហុកមេវ ច  
លហុកា កុកា ឯតេ

១ ខ. ម. អយានី វិទយំ ។

នុរោសាមណេវិបម្រឹទ្ធនុតាន ។ ភិក្ខុនិវេលស្សាយប្រគិលេ មាវស្ស  
គ្រប់ ១០ ទើបនូវប្រគេអនិទិការសន្មតិទ្យូបិច្ចសេដេន ។ ភិក្ខុនិប្បវិទ្យ  
សិក្ខា<sup>(១)</sup> ផលស្រីអិហិតា<sup>(២)</sup> មាវស្សគ្រប់ ១០ ។

ធម៌ វេសកំ ( ធានីវិច្ឆ ) ។

។ ទាន ភិបញ្ជីវៀនិវេសកៈ ( ធានីវិច្ឆ ១ ) រោមេវុច្ឆេ

[៨៦] និយាយភិក្ខុជាទីកើតភិក្ខុ ១ ធម៌សម្រាប់កំចាត់  
ភិក្ខុ ១ វិទីវត្ថុ ១ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ១ សម្មាទិដ្ឋិ ១ អន្ធកាហិកាទិដ្ឋិ ១  
មិច្ឆត្តាមិ ១ សធម្មតាមិ ១ អកុសលកម្មបថ ១ កុសល  
កម្មបថ ១ ការចាប់ស្លាកមិនប្រគល់ដោយធម៌ ១ ការចាប់ស្លាក  
ប្រគល់ដោយធម៌ ១ សិក្ខាបទរយសំសាមណេវ ១ សាមណេវ  
វេលនុរោស្សិវាស ១ ទិកិណភំភាសា ១ អនិករណំ ១  
ញត្ថំ ១ លហុកាបត្តំ ១ លហុកាបត្តិម្បវិទៀត ១ កុកាបត្តិ ១  
កុកាភិទ្យាយ ច្នៃដីនិធម៌ទាំងអច្យាសេនេ ជាជាធម៌

១ សិក្ខាប្រគល់ដោយសិក្ខាប្រគល់ ២ ប្រការវេលសាមណេវិគ្រូសិក្ខាប្រគល់ ២ ភ្នំព្រៃទៀត ។  
២ ស្រីវេលស្សាយភិក្ខុវេលនុរោស្សិវាស ។

ឧបសគ្គសុត្តា វិជ្ជាជដ  
 ឧត្តាហិកា ច សិក្ខា ច  
 អន្តប្បក ច វត្ថុនិ  
 រតនំ ទសវត្តោ ច  
 គថេវ ឧបសម្បទា  
 ចំសុត្តន្តសាវណា ច  
 ទសាហសុត្តានិក្ខិយោ  
 ករិយា ទស វត្ថុនិ  
 អវដ្ឋិយត្តោសេន ច  
 បេសុត្តាញ្ញវ<sup>(១)</sup> សេនា ច  
 រាជិ ច អធិដ្ឋិកា  
 ធិដ្ឋិកា យាតុ មំសា ច  
 បរា ភិក្ខុ ភិក្ខុនិ  
 វុដ្ឋាបនា តិហិកតា  
 ទសកា សុច្ឆកាសិភាតិ ។

១ ឧ. បេសុត្តា ។ ប. បេសុត្តា យេ យេននិ ។

ទានបំណេកេវាឡីនីស ភិក្ខុវេសសន្ស័យស្រូវសន្តរៈដោយ ១ ញា-  
 ហិកតម្ម ១ ព្រះរាជគម្រោងបញ្ញត្តិសិក្ខាបទ ១ ហោសក្ក  
 ការចូលទៅក្នុងព្រះរាជកំរិត ១ ពានវត្ថុ ១ រោទៈ ១ សន្ស័យក្នុងដប់ ១  
 ការឲ្យឧបសម្បទាដោយសន្ស័យក្នុង ១០ ដូចគ្នា ១ សំណត់បីសុ-  
 ក្ខល ១ ការប្រើប្រាស់ចិវិ ១ អភិកេចិវិ គួរប្រើប្រាស់  
 បាទព្រឹមតកំណត់ ១០ ថ្ងៃ ១ ទិសសុក្កៈ ១០ យ៉ាង ១ ស្រី ១០  
 ពួក ១ កិរិយា ១០ ពួក ១ វត្ថុ ១០ យ៉ាង ១ អវនិយបុគ្គល ១  
 អញ្ជូសវត្ថុ ១ ភិក្ខុនិការញ្ញៈញ្ញំ ១ សេនាសនៈ ១ ការសូម  
 រា ១ ការបញ្ជូនបុគ្គលទៅក្នុងវេសនៈប្រកបដោយធម៌ ១ ការ  
 បញ្ជូនបុគ្គលទៅក្នុងប្រកបដោយធម៌ ១ ពានិសន្ស័យបរា ១ សាច់  
 មិនគួរធាន ១ សិក្ខាបទដែលមានទិកំណត់ ១ ភិក្ខុវេសក្ខត្ត  
 បណ្ណាជារដើម ១ ភិក្ខុវេសក្ខត្តបណ្ណាជារដើម ១ ភិក្ខុវេស  
 គ្រូកអរនីតិការសេន្តិកបណ្ណា ១ ស្រីនិបាតកា ១ ចម្លងក្នុងដប់  
 ខេប្រោសត្ថាសន្ត ច្រង់សំដែងហើយ ដោយប្រពៃ ។



[៨៧] ឯកានុស បុគ្គលា អនុចសម្មា ធម្ម-  
 សម្មាទេតត្វា ឧចសម្មា ធម្មសម្មា ។ ឯកានុស  
 ចានុកា អកម្មិយា ។ ឯកានុស មត្តា អកម្មិយា ។  
 ឯកានុស ចិវរាជិ អកម្មិយាជិ ។ ឯកានុស យាវក-  
 តិយកា ។ កិក្ខុនិជំ ឯកានុស អន្តរយិកា ធម្មា  
 បុត្តិកត្វា ។ ឯកានុស ចិវរាជិ អនិម្ហាតត្វាជិ ។ ឯកានុ-  
 ស ចិវរាជិ នវិកាច្យេតត្វាជិ ។ ឯកានុស អរណ្ត-  
 មរោ និស្សត្តិយំ យោតិ ។ ឯកានុស តណ្ហិកា កម្មិ-  
 យា ។ ឯកានុស វិថា កម្មិយា ។ ឯកានុស មម-  
 វិយោ អកម្មិយា ។ ឯកានុស មមវិយោ កម្មិយា ។  
 ឯកានុស និស្សយធម្មិធម្មស្សន្តិយោ ។ ឯកានុស បុគ្គ-  
 លា អវិជ្ជិយា ។ ឯកានុស មរាមាជិ ។ ឯកានុស  
 រាជិ យាចីសុ ។ ឯកានុស សីមារោសា ។ អក្កោស-  
 កម្មិកាសកោ បុគ្គលេ ឯកានុស អាជិណ្ហ ចាជិ-  
 កត្វា ។ ទេត្តាយ ចេតោវិទ្ធកិយោ អាសេវិកាយ កាវិកា-  
 យ ពហុលិកតាយ យាជិកតាយ វត្តកតាយ អនុជិ-  
 កាយ ចិវិចិកាយ សុសមាទ្វាយ ឯកានុសា និសំសា

[៨៧] បុគ្គល១១ ភូត បើនៅជាអនុចសម្មានៅឡើយ ភិក្ខុមិនប្រើ  
 ឡើចសម្មា ទុកជាទុកចសម្មាចេញហើយ ភិក្ខុប្រើឡើវិធានរាជេញ ។  
 ច្រានបំផ្លាញដែលភិក្ខុមិនគួរប្រើប្រាស់ មាន ១១ យ៉ាង ។ បាត្រដែលភិក្ខុមិន  
 គួរប្រើប្រាស់ មាន ១១ យ៉ាង ។ ចិវរដែលភិក្ខុមិនគួរប្រើប្រាស់ មាន ១១  
 យ៉ាង ។ តាមភ្នំ ជាយាវកតិយកា មាន ១១ ។ អន្តរយិកមិ ១១ ច្រកា  
 របស់ភូតភិក្ខុ ភិក្ខុស្រូវ ។ ចិវរដែលភិក្ខុអនិម្ហាត មាន ១១ យ៉ាង ។  
 ចិវរដែលភិក្ខុមិនគួរកម្ម មាន ១១ យ៉ាង ។ វត្តដែលជាទិស្សត្តិយៈ ក្នុង  
 ពេលអនុចរាឡើងជាដំបូង ១១ ។ ឡើវត្តដែលជាកម្មិយៈ (គួរប្រើប្រាស់  
 ទុក) មាន ១១យ៉ាង ។ គ្រឹលក្នុងដែលជាកម្មិយៈមាន ១១ យ៉ាង ។ ផែន  
 ដីជាកម្មិយៈ (ភិក្ខុមិនគួរដីក) មាន ១១ យ៉ាង ។ ផែនដីជាកម្មិយៈមាន  
 ១១យ៉ាង ។ សេចក្តីម្ខាងម្ខាងនិស្សយ មាន ១១ ប្រការ ។ អវិជ្ជិយបុគ្គល  
 មាន ១១ ភូត ។ សិក្ខាបទមានទីតំណក់មាន ១១ ។ ភូតជនបានសូមនា ១១  
 ប្រការ ។ ពោសរបស់សីមា មាន ១១ ប្រការ ។ ពោស១១ ប្រការ រមែង  
 កើតប្រាកដដល់បុគ្គលជាអ្នកដេរនិងជាអ្នកគម្រាម ។ មេត្តាចេតាវិមុត្តិ  
 ដែលបុគ្គលធ្វើឡើងហើយ ចិវរហើយ ធ្វើឡើងគ្រាស់គ្រលហើយ ធ្វើឡើ  
 ដូចជាយានជំនិះហើយ ធ្វើឡើងជាទីនៅហើយ ឡើងកំពៅក្រឹកញយហើយ  
 សន្សំទុកមិនឲ្យបាត់ប្រុក្រាត្តិយោហើយ និងមានកាទិសនី១១ ប្រការ

នាដិសម្ពាស្តំ សុទំ សុបតិ សុទំ បដិពុជ្ឈតិ ឧ នាបកំ  
 សុបិដំ បស្សតិ មនុស្សានំ មិយោ ហោតិ មមនុស្សានំ  
 មិយោ ហោតិ នេតា រក្ខត្តិ នាស្ស អត្តិ វា វិសំ វា សត្តំ  
 វា កមតិ តុវដំ ចិត្តំ សមាធិយតិ មុទវល្លោកិ វិច្ឆសីនតិ  
 អសម្ពុទ្ធោ កាលំ ករោតិ ទុត្តរំ អប្បជិវិជ្ជត្តោ ព្រហ្ម-  
 លោកុបតោ ហោតិ មេត្តាយ ចេតោវិមុត្តិយោ អា-  
 សេវិតាយ កាវិតាយ តហុលីកតាយ យាដិកតាយ  
 វត្តកតាយ អនុដ្ឋិតាយ មរិចិតាយ សុសមាទ្ធាយ  
 ឥមេ ឯតា ឯសា ឯសំសា នាដិកម្ពុតិ ។

ឯកសេកំ ចិត្តំ ។

កស្សន្ទានំ

(៧៧) នាសេកតា មាណសា ឧ  
 បត្តា ឧ ចីវរាធិ ឧ  
 តតិយា មុច្ឆិតតា ឧ  
 អចិត្តា ឧវិកតព្វនា

ជាតិក្រុម គឺបុគ្គលនោះដកលក់ជាសុទ្ធ ១ ក្រុមទៀតជាសុទ្ធ ១ មិន  
 យល់ស្តីអំពីក្រុម ១ ជាច្រើនទៀតរបស់ពួកមនុស្ស ១ ជាច្រើនទៀត  
 របស់ពួកមនុស្ស ១ ពួកទៅកាន់ក្រុម ១ ក្នុងភ្នំ ក្នុងសិក្ខា គ្រឿង  
 សម្រាប់ក្នុង គឺមិនបំភាន់ដល់បុគ្គលនោះ ១ បើបុគ្គលនោះ វេទ  
 ចូលកាន់សមាជិកយស្តេច ១ បុគ្គលនោះបានពណ៌សម្បុរមុខស្រស់  
 ចស់ ១ បុគ្គលនោះមិនបានវាង្សី ធ្វើមរណកាល ១ កាលបើមិនទាន់បាន  
 គ្រាសដំនើរក្នុងពេលជាខ្ពស់ទេ ជាអ្នកបានទៅកាន់ក្នុងព្រហ្មលោក ១  
 មេត្តាចោកាវិមុត្តិដែលបុគ្គលធ្វើឱ្យចិត្តហើយ ចិវរហើយ ធ្វើឱ្យកាស  
 ក្រែលហើយ ធ្វើឱ្យមុចជាយាននៃចិវរហើយ ធ្វើឱ្យជាទីទៅហើយ ឱ្យ  
 កាន់នៅភ្នំកញ្ជ័យហើយ សន្សំទុកមុចឱ្យចុក ត្រូវគ្នាដោយល្អហើយ  
 កាន់សិរី ១១ ប្រការនេះនឹងកើតក្រុម ។

ចំ ឯកសេកៈ (ពួកដំបូង ១) ។

ទុក គឺ បញ្ជីរៀនវិទ្យាសាស្ត្រ (ពួកដំបូង ១) នោះដូច  
 (៧៧) មិយាយកំពីបសប្បន្តដែលសន្សំឱ្យវិទ្យាសាស្ត្រ ១ ទ្រ-  
 មាចំដើម ១ បុគ្គ ១ ចិវរ ១ កាបត្តិ ជាយានកិរិយកំ ១  
 អន្តរាយកមិដែលនិយាយក្រូស្ត ១ ចិវរគុរអចិត្ត ១ ចិវរ

ឯកុត្តរិកៈ ឯកទស្សនៈ ឧទ្ទានុប្បវេណី

អនុណា តណ្ហិកា វិហា  
អតប្បិយា ច តប្បិយំ  
ចំស្សយោវន្តិយា ថេរ  
ចរនាមិ វរាមិ ច  
សីលានោសា ច អត្តោសា  
មេត្តាយេកានោសា កតាតិ ។

ឯកុត្តរិកៈ ឯកទស្សនៈ

តស្សន្តានំ

(៨៧) ឯកុត្តរិកា ច ឧត្តរិកា ថេរ  
តិកា ច ចតុប្បត្តិកា  
នសត្តដ្ឋវេកា ច  
នសឯកានោសាមិ ច  
ហិកាយ សត្តសត្តានំ  
ញាតនម្មេន តាតិកា  
ឯកុត្តរិកា វិចលា  
មហាវិវេន ទេសិតាតិ ។

គូរិកប្បិ ១ វិក្កាចិស្សន្តិយៈ កុនិវេលា អនុណា វេច្ឆិ ១ ចេវិក្កិ ១  
ប្រវិលក្កិ ១ ដីជាតប្បិយៈ ១ ដីជាតប្បិយៈ ១ សេចក្តីរម្ងាប់  
ចាតនិស្សិយ ១ អវន្តិយបុគ្គល ១ សិក្ខាចទ្រវេលានាមិ  
កំណត់ ១ ការសូមរា ១ រោសរបស់សីលា ១ ការដេរ  
អាមិសិវិមត្តានាម ១១ ប្រការ ១ ។

ចម្លើយ ឯកុត្តរិកៈ (ឃ្លាស្រដៀងឃ្លាសេចក្តីតាំងតិកាមួយ ទៀងទៅ) ។

ឧទ្ទានុប្បវេណី ឯកុត្តរិកៈ រោសរបស់សីលា

(៨៧) ត្ថុកធម៌មួយ ១ ត្ថុកធម៌ពីរ ១ ត្ថុកធម៌បី ១ ត្ថុកធម៌  
បួន ១ ត្ថុកធម៌ប្រាំ ១ ត្ថុកធម៌ប្រាំមួយ ១ ត្ថុកធម៌ប្រាំពីរ ១  
ត្ថុកធម៌ប្រាំបី ១ ត្ថុកធម៌ប្រាំបួន ១ ត្ថុកធម៌ដប់ ១ ត្ថុកធម៌  
ដប់មួយ ១ ហេតុថា ឯកុត្តរិកៈ ជាបេសព្រាសចាតនិស្សិយ  
ដែលព្រះពុទ្ធជា អាចបុគ្គលទ្រង់ប្រាសដីនិស្សិយ ទ្រង់ប្រកប  
ដោយសេចក្តីព្យាយាមច្រើន ទ្រង់សំដែងទុកមក ដើម្បី  
ប្រយោជន៍ ដល់សត្វសត្វចាំទ្រាយ ។

**ទម្រង់បញ្ជីបុព្វវិស្វជ្ជិត**

[៨០] ទម្រង់បញ្ជីបុព្វវិស្វជ្ជិត តោ អាទិ ភី មជ្ឈេ  
 ភី បរិយោសានំ ។ បរិវេណកម្មស្ស តោ អាទិ ភី  
 មជ្ឈេ ភី បរិយោសានំ ។ ភន្តិយកម្មស្ស ។ មេ ។  
 និយស្សកម្មស្ស ។ មេ ។ ចត្វាជនិយកម្មស្ស ។ មេ ។  
 បដិសារណិយកម្មស្ស ។ មេ ។ ទក្ខេបនិយកម្មស្ស  
 ។ មេ ។ បរិវេណនិយកម្មស្ស ។ មេ ។ មូលាយ បដិកម្មស្ស-  
 នាយ ។ មេ ។ ខានត្តនិយកម្មស្ស ។ មេ ។ អត្តនិយកម្មស្ស  
 ។ មេ ។ ទុបសម្បទាកម្មស្ស តោ អាទិ ភី មជ្ឈេ  
 ភី បរិយោសានំ ។ ភន្តិយកម្មស្ស បដិប្បស្សន្តិយា  
 តោ អាទិ ភី មជ្ឈេ ភី បរិយោសានំ ។ និយស្ស-  
 កម្មស្ស បដិប្បស្សន្តិយា ។ មេ ។ ចត្វាជនិយកម្មស្ស  
 បដិប្បស្សន្តិយា ។ មេ ។ បដិសារណិយកម្មស្ស ប-  
 ដិប្បស្សន្តិយា ។ មេ ។ ទក្ខេបនិយកម្មស្ស បដិប្ប-  
 ស្សន្តិយា តោ អាទិ ភី មជ្ឈេ ភី បរិយោសានំ ។  
 សតិវិទយស្ស តោ អាទិ ភី មជ្ឈេ ភី បរិយោសានំ  
 ។ មេ ។ អម្បវិទយស្ស ។ មេ ។ តស្សចារិយសិ-

**បុព្វវិស្វជ្ជិតអំពីទម្រង់បញ្ជីបុព្វវិស្វជ្ជិត**

[៨០] ទម្រង់បញ្ជីបុព្វវិស្វជ្ជិត មានអ្វីជាភាវណាដើម មានអ្វីជាភាវណាច្បាប់  
 អ្វីជាទីបំផុត ។ បរិវេណកម្ម មានអ្វីជាភាវណាដើម មានអ្វីជាភាវណាច្បាប់  
 អ្វីជាទីបំផុត ។ ភន្តិយកម្ម ។ មេ ។ និយស្សកម្ម ។ មេ ។ បុព្វាជ-  
 និយកម្ម ។ មេ ។ បដិសារណិយកម្ម ។ មេ ។ ទក្ខេបនិយកម្ម ។ មេ ។  
 បរិវេណកម្ម (ការច្បាប់វេស) ។ មេ ។ មូលាយបុព្វវិស្វជ្ជិត ។ មេ ។  
 មានអ្វីជាភាវណាដើម ។ មេ ។ អត្តនិយកម្ម ។ មេ ។ ទុបសម្បទាកម្ម មានអ្វីជាភាវណាដើម  
 មានអ្វីជាភាវណាច្បាប់ មានអ្វីជាទីបំផុត ។ ការច្បាប់ភន្តិយកម្ម មានអ្វីជា  
 ភាវណាដើម មានអ្វីជាភាវណាច្បាប់ មានអ្វីជាទីបំផុត ។ ការច្បាប់និយស្សកម្ម  
 ។ មេ ។ ការច្បាប់ចត្វាជនិយកម្ម ។ មេ ។ ការច្បាប់បដិសារណិយកម្ម  
 ។ មេ ។ ការច្បាប់ទក្ខេបនិយកម្ម មានអ្វីជាភាវណាដើម មានអ្វីជាភាវណាច្បាប់  
 មានអ្វីជាទីបំផុត ។ សតិវិទយ មានអ្វីជាភាវណាដើម មានអ្វីជាភាវណាច្បាប់  
 មានអ្វីជាទីបំផុត ។ មេ ។ អម្បវិទយ ។ មេ ។ តស្សចារិយសិ-

តាយ ។ បេ ។ តិណវត្តារក្សស្ស ។ បេ ។ កិច្ចការណ៍គត-  
 សម្បត្តិយា ។ បេ ។ តិច្ឆិវេទ អវិច្ឆិកាសម្បត្តិយា  
 ។ បេ ។ សន្តតសម្បត្តិយា ។ បេ ។ រូបិយច្នៃទ្ធកសម្បត្តិយា  
 ។ បេ ។ សាជីយត្តាហាមកសម្បត្តិយា ។ បេ ។ បន្តក្ត-  
 ហាមកសម្បត្តិយា ។ បេ ។ ទណ្ឌសម្បត្តិយា ។ បេ ។  
 សិក្ខាសម្បត្តិយា ។ បេ ។ ទណ្ឌសិក្ខាសម្បត្តិយា កោ  
 អាធិ ក៏ មឿយ ក៏ បរិយោសាដំ ។

[៧០] ឧបោសថកម្មស្ស កោ អាធិ ក៏ មឿយ ក៏  
 បរិយោសាដំ ។ ឧបោសថកម្មស្ស សាមត្តិ អាធិ  
 កិរិយា មឿយ ធិដ្ឋាដំ បរិយោសាដំ ។ បរិវារណកម្មស្ស  
 កោ អាធិ ក៏ មឿយ ក៏ បរិយោសាដំ ។ បរិវារណ-  
 កម្មស្ស សាមត្តិ អាធិ កិរិយា មឿយ ធិដ្ឋាដំ បរិយោ-  
 សាដំ ។ តន្ត្រីវិយកម្មស្ស កោ អាធិ ក៏ មឿយ ក៏  
 បរិយោសាដំ ។ តន្ត្រីវិយកម្មស្ស វត្ត ធ បុត្តលោ ធ  
 អាធិ ញត្ត មឿយ កម្មភ័ថា បរិយោសាដំ ។ វិយស្ស-  
 កម្មស្ស ។ បេ ។ បព្វាជវិយកម្មស្ស បដិសារណីយ-  
 កម្មស្ស ឧត្តបវិយកម្មស្ស បរិវាសនាទស្ស មូលាយ

។ បេ ។ តិណវត្តារក្សៈ ។ បេ ។ ការសន្តតភិក្ខុវិញ្ញាណប្រារណីភិក្ខុវិ  
 ។ បេ ។ ការសន្តតភិក្ខុវិញ្ញាណប្រារណីភិក្ខុវិញ្ញាណប្រារណី ។ បេ ។ ការសន្តត  
 សន្តត ។ បេ ។ ការសន្តតភិក្ខុវិញ្ញាណប្រារណីភិក្ខុវិញ្ញាណប្រារណី ។ បេ ។ ការ  
 សន្តតភិក្ខុវិញ្ញាណប្រារណីភិក្ខុវិញ្ញាណប្រារណី ។ បេ ។ ការសន្តតភិក្ខុវិញ្ញាណប្រារណីភិក្ខុវិញ្ញាណប្រារណី  
 បាត្រ ។ បេ ។ ការសន្តតភិក្ខុវិញ្ញាណប្រារណីភិក្ខុវិញ្ញាណប្រារណី ។ បេ ។ ការសន្តតភិក្ខុវិញ្ញាណប្រារណីភិក្ខុវិញ្ញាណប្រារណី  
 ការសន្តតភិក្ខុវិញ្ញាណប្រារណីភិក្ខុវិញ្ញាណប្រារណី មានអ្វីជាភាគដើម មានអ្វីជាភាគលាយ  
 មានអ្វីជាទីបំផុត ។

[៧១] សូរេ ។ បុសថកម្ម មានអ្វីជាភាគដើម មានអ្វីជា  
 ភាគលាយ មានអ្វីជាទីបំផុត ។ រឿយថា បុសថកម្ម មានសេចក្តីព្រម  
 ព្រៀងជាភាគដើម មានការប្តឹងជាភាគលាយ មានការប្រកាន់ទីបំផុត ។ បរិវា-  
 ណកម្ម មានអ្វីជាភាគដើម មានអ្វីជាភាគលាយ មានអ្វីជាទីបំផុត ។ បរិវា-  
 ណកម្ម មានសេចក្តីព្រមព្រៀងជាភាគដើម មានការប្តឹងជាភាគលាយ  
 មានការប្រកាន់ទីបំផុត ។ ភជ្ជវិយកម្ម មានអ្វីជាភាគដើម មានអ្វីជាភាគលាយ  
 មានអ្វីជាទីបំផុត ។ ភជ្ជវិយកម្ម មានភិក្ខុវិញ្ញាណប្រារណីភិក្ខុវិញ្ញាណប្រារណី  
 ជាភាគលាយ មានអ្វីជាទីបំផុត ។ វិយស្សកម្ម ។ បេ ។ បព្វា-  
 ជវិយកម្ម បដិសារណីយកម្ម ឧត្តបវិយកម្ម បរិវាសនា មូលាយ

បដិកាស្សនាយ មានត្ថុណាមស្ស អត្តានស្ស កោ អាទិ  
 កំ មឿ កំ បរិយោសានន្តំ ។ អត្តានស្សវត្ថុ ៥ បុគ្គ-  
 លោ ៥ អាទិ ញត្ថិ មឿ កម្មវាចា បរិយោសានំ ។ ឧប-  
 សម្បទាកម្មស្ស កោ អាទិ កំ មឿ កំ បរិយោសា-  
 នន្តំ ។ ឧបសម្បទាកម្មស្ស បុគ្គលោ អាទិ ញត្ថិ មឿ  
 កម្មវាចា បរិយោសានំ ។ តដ្ឋនិយកម្មស្ស បដិច្ចស្ស-  
 ទ្ធិយា កោ អាទិ កំ មឿ កំ បរិយោសានន្តំ ។ តដ្ឋនិ-  
 យកម្មស្ស បដិច្ចស្សទ្ធិយា សម្មាវត្តនា អាទិ ញត្ថិ មឿ  
 កម្មវាចា បរិយោសានំ ។ និយស្សកម្មស្ស ។ ថេ ។  
 បញ្ចជនិយកម្មស្ស បដិសារណិយកម្មស្ស ឧត្តបនិ-  
 យកម្មស្ស បដិច្ចស្សទ្ធិយា កោ អាទិ កំ មឿ កំ  
 បរិយោសានន្តំ ។ ឧត្តបនិយកម្មស្ស បដិច្ចស្សទ្ធិយា  
 សម្មាវត្តនា អាទិ ញត្ថិ មឿ កម្មវាចា បរិយោសា-  
 នំ ។ សតិវិនយស្ស កោ អាទិ កំ មឿ កំ បរិ-  
 យោសានន្តំ ។ សតិវិនយស្ស វត្ថុ ៥ បុគ្គលោ ៥ អាទិ  
 ញត្ថិ មឿ កម្មវាចា បរិយោសានំ ។ អម្ពធុវិន-  
 យស្ស ។ ថេ ។ ឧស្សនាបិយសិកាយ តិណវត្តារកស្ស

ប្បជិតស្សនា មានត្ថុនា អត្តាន មានអ្វីជាភាវិដិម មានអ្វីជាកណ្តាល  
 មានអ្វីជាទីបំផុត ។ អត្តាន មានវត្ថុនីបុគ្គលជាភាវិដិម មានញត្ថិជា  
 កណ្តាល មានកម្មវាចាជាទីបំផុត ។ ឧបសម្បទាកម្ម មានអ្វីជាភាវិដិម  
 មានអ្វីជាកណ្តាល មានអ្វីជាទីបំផុត ។ ឧបសម្បទាកម្ម មានបុគ្គលជាភាវិ  
 ដិម មានញត្ថិជាកណ្តាល មានកម្មវាចាជាទីបំផុត ។ ការម្យាប័កដ្ឋនិយកម្ម  
 មានអ្វីជាភាវិដិម មានអ្វីជាកណ្តាល មានអ្វីជាទីបំផុត ។ ការម្យាប័កដ្ឋ-  
 និយកម្ម មានការប្រព្រឹត្តិវត្តនាជាយល្អជាភាវិដិម មានញត្ថិជាកណ្តាល  
 មានកម្មវាចាជាទីបំផុត ។ ការម្យាប័កនិយស្សកម្ម ។ ថេ ។ បក្សាជនិយកម្ម  
 បដិសារណិយកម្ម ឧត្តបនិយកម្ម មានអ្វីជាភាវិដិម មានអ្វីជាកណ្តាល  
 មានអ្វីជាទីបំផុត ។ ការម្យាប័កឧត្តបនិយកម្ម មានការប្រព្រឹត្តិវត្តនាជាយល្អ  
 ជាភាវិដិម មានញត្ថិជាកណ្តាល មានកម្មវាចាជាទីបំផុត ។ សតិវិនយ  
 មានអ្វីជាភាវិដិម មានអ្វីជាកណ្តាល មានអ្វីជាទីបំផុត ។ សតិវិនយមាន  
 វត្ថុនីបុគ្គលជាភាវិដិម មានញត្ថិជាកណ្តាល មានកម្មវាចាជាទីបំផុត ។  
 អម្ពធុវិនយ ។ ថេ ។ ឧស្សនាបិយសិកា តិណវត្តារកៈ ការសន្តិ



អន្តរិសេបករណ៍

[៧២] ឧស អត្តរិសេ បដិច្ច តតាតតេន សាវតានំ  
សិក្ខាបដំ បញ្ញត្តំ ។ សឡសុដ្ឋតាយ សឡជាសុតាយ  
ទុច្ឆត្តំ បុគ្គលានំ ចិត្តហាយ ចេសលានំ ភិក្ខុនំ  
ជាសុវិហារាយ ចិច្ចទម្មីតានំ អាសវានំ សំវាយ សម្ប-  
រាយតានំ អាសវានំ ចជយាតាយ អប្បសន្ទានំ  
បសាយ បសន្ទានំ ភិយ្យោកាវយ សទ្ធខត្តិកិយា  
វិទយាទុក្ខហាយ ។

[៧៣] យំ សឡសុដ្ឋតំ សឡជាសុ យំ សឡជាសុ  
តំ ទុច្ឆត្តំ បុគ្គលានំ ចិត្តហាយ យំ ទុច្ឆត្តំ បុគ្គលានំ  
ចិត្តហាយ តំ ចេសលានំ ភិក្ខុនំ ជាសុវិហារាយ

បករណៈសិវ្រឹងអំពីអំណាចប្រយោជន៍

[៧២] ព្រះរាជានុក្រមបញ្ញត្តិសិក្ខាបដំសាវតានំ ឡាយព្រោះ  
ពស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ខ្លះ យ៉ាង ។ ដើម្បីសេចក្តីល្អដល់សង្ឃ  
ដើម្បីទៅសប្បាយដល់សង្ឃ ដើម្បីសង្កត់សង្កិននូវបុគ្គលទាំងឡាយដែល  
មិនមានសេចក្តីអៀនគ្នាស ។ ដើម្បីទៅជាសុខស្រួល ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ  
ដែលមានសីលជាច្រើនឡាញ់ ។ ដើម្បីពិនិត្យភាសវធម៌ទាំងឡាយក្នុង  
បច្ចុប្បន្ន ។ ដើម្បីគិតគូរចង្អុលភាសវធម៌ទាំងឡាយក្នុងបរិវេណ ។ ដើម្បី  
ញ័រឬក្តួលទាំងឡាយដែលមិនចាត់ចែងច្រើនជាច្រើន ។ ដើម្បីញ័រ  
បុគ្គលទាំងឡាយដែលជ្រះថ្លាហើយឱ្យរើក្រៃជ្រះថ្លា ឡើង ។ ដើម្បីគិតគូរ  
ទៅទាំងព្រះសង្ឃ ។ ដើម្បីអនុគ្រោះដល់វិន័យ ។ ។

[៧៣] អំណាចប្រយោជន៍ណាដែលជាសេចក្តីល្អដល់សង្ឃ អំ-  
ណាចប្រយោជន៍នោះ ឈ្មោះថា សប្បាយដល់សង្ឃ អំណាចប្រយោជន៍  
ណាសប្បាយដល់សង្ឃ អំណាចប្រយោជន៍នោះ ឈ្មោះថា (ប្រត្រឹក្តទៅ)  
ដើម្បីសង្កត់សង្កិននូវបុគ្គលទាំងឡាយ ដែលមិនមានសេចក្តីអៀនគ្នាស  
អំណាចប្រយោជន៍ណា (ប្រត្រឹក្តទៅ) ដើម្បីសង្កត់សង្កិននូវបុគ្គល  
ទាំងឡាយ ដែលមិនមានសេចក្តីអៀនគ្នាស អំណាចប្រយោជន៍នោះ  
ឈ្មោះថា (ប្រត្រឹក្តទៅ) ដើម្បីទៅជាសុខស្រួល ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដែល



យំ វេសសណំ ភិក្ខុនំ ជាសុវិហារាយ តំ ធិដ្ឋចម្ពី-  
 កានំ អាសវាធំ សំវាយ យំ ធិដ្ឋចម្ពីកានំ អាស-  
 វាធំ សំវាយ តំ សម្បាយកានំ អាសវាធំ បដិ-  
 យាតាយ យំ សម្បាយកានំ អាសវាធំ បដិយាតា-  
 យ តំ អម្បសង្ខាធំ បសាទាយ យំ អម្បសង្ខាធំ  
 បសាទាយ តំ បសង្ខាធំ ភិយេ្យកាវាយ យំ បសង្ខាធំ  
 ភិយេ្យកាវាយ តំ សទ្ធម្មដ្ឋិតិយា យំ សទ្ធម្មដ្ឋិតិយា  
 តំ វិទយានុត្តរាយ ។

មានសីលជាទីស្រឡាញ់ អំណាចប្រយោជន៍ណា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បី  
 នៅជាសុខស្រួលដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដែលមានសីលជាទីស្រឡាញ់ អំ-  
 ណាចប្រយោជន៍នោះ ឈ្មោះថា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីរាព័ន្ធភាសវិធមិ  
 ទាំងឡាយក្នុងបច្ចុប្បន្ន អំណាចប្រយោជន៍ណា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បី  
 រាព័ន្ធនូវភាសវិធមិទាំងឡាយក្នុងបច្ចុប្បន្ន អំណាចប្រយោជន៍នោះ ឈ្មោះ  
 ថា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីកំចាត់បង្កនូវភាសវិធមិទាំងឡាយក្នុងបរលោក អំ-  
 ណាចប្រយោជន៍ណា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីកំចាត់បង្កនូវភាសវិធមិទាំង  
 ឡាយក្នុងបរលោក អំណាចប្រយោជន៍នោះ ឈ្មោះថា (ប្រព្រឹត្តទៅ)  
 ដើម្បីញ៉ាំងបុគ្គលទាំងឡាយ ដែលមិនចាត់ចែងច្រះថ្លាច្រះថ្លាច្រើន អំណាច  
 ប្រយោជន៍ណា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីញ៉ាំងបុគ្គលទាំងឡាយ ដែលមិន  
 ចាត់ចែងច្រះថ្លាច្រះថ្លាច្រើន អំណាចប្រយោជន៍នោះ ឈ្មោះថា (ប្រព្រឹត្ត  
 ទៅ) ដើម្បីញ៉ាំងបុគ្គលទាំងឡាយ ដែលច្រះថ្លាហើយឱ្យរឹតរឹតច្រះថ្លា  
 ច្រើន អំណាចប្រយោជន៍ណា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីញ៉ាំងបុគ្គលទាំង  
 ឡាយដែលច្រះថ្លាហើយឱ្យរឹតរឹតច្រះថ្លាច្រើន អំណាចប្រយោជន៍នោះ  
 ឈ្មោះថា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីគម្ពុយនៅទាំងព្រះសេដ្ឋ អំណាចប្រ-  
 យោជន៍ណា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីគម្ពុយនៅទាំងព្រះសេដ្ឋ អំណាច  
 ប្រយោជន៍នោះ ឈ្មោះថា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីគុដ្ឋត្រោះដល់វិន័យ ។

(៧៤) យំ សង្ឃសុដ្ឋំ តំ សង្ឃជាសុ យំ

សង្ឃសុដ្ឋំ តំ ធុត្តក្កំ បុត្តលានំ ធិត្តហាយ យំ

សង្ឃសុដ្ឋំ តំ បេសលានំ ភិក្ខុវំ ជាសុវិរោធនយ យំ

សង្ឃសុដ្ឋំ តំ ធិត្តធម្មិកានំ អាសវិនំ សំវរាយ យំ

សង្ឃសុដ្ឋំ តំ សឡាវាយិកានំ អាសវិនំ បដិយា-

កាយ យំ សង្ឃសុដ្ឋំ តំ អប្បសន្តានំ បសាធាយ

យំ សង្ឃសុដ្ឋំ តំ បសន្តានំ កិយ្យោកាភិយ

[៧៤] អំណាចប្រយោជន៍ណា ដែលជាសេចក្តីល្អដល់សង្ឃ  
 អំណាចប្រយោជន៍នោះ ឈ្មោះថាសច្ចុយដល់សង្ឃ អំណាចប្រ-  
 យោជន៍ណា ដែលជាសេចក្តីល្អដល់សង្ឃ អំណាចប្រយោជន៍នោះ  
 ឈ្មោះថា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីសន្តិសុខនូវបុគ្គលទាំងឡាយ ដែលមិន  
 មានសេចក្តីអន្ទាស អំណាចប្រយោជន៍ណា ដែលជាសេចក្តីល្អដល់  
 សង្ឃ អំណាចប្រយោជន៍នោះ ឈ្មោះថា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីទៅជាសុខ  
 ស្រួលដល់ភិក្ខុទាំងឡាយដែលមានសីលជាទីស្រឡាញ់ អំណាចប្រយោ-  
 ជន៍ណា ដែលជាសេចក្តីល្អដល់សង្ឃ អំណាចប្រយោជន៍នោះ ឈ្មោះ  
 ថា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីពារកិច្ចការសាវ័យទាំងឡាយក្នុងបច្ចុប្បន្ន អំណាច  
 ប្រយោជន៍ណា ដែលជាសេចក្តីល្អដល់សង្ឃ អំណាចប្រយោជន៍នោះ  
 ឈ្មោះថា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីពិចារកិច្ចការសាវ័យទាំងឡាយក្នុងបរ-  
 លោក អំណាចប្រយោជន៍ណា ដែលជាសេចក្តីល្អដល់សង្ឃ អំណាច  
 ប្រយោជន៍នោះ ឈ្មោះថា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីញ៉ាំងបុគ្គលទាំងឡាយ  
 ដែលមិនចាន់ជ្រក្រាវជ្រក្រាវឡើង អំណាចប្រយោជន៍ណា ដែលជា  
 សេចក្តីល្អដល់សង្ឃ អំណាចប្រយោជន៍នោះ ឈ្មោះថា (ប្រព្រឹត្តទៅ)  
 ដើម្បីញ៉ាំងបុគ្គលទាំងឡាយ ដែលជ្រក្រាវហើយឡើងវិញក្រែងជ្រក្រាវឡើង

យំ សង្ឃសុដ្ឋំ តំ សង្ឃុត្តិយោ យំ សង្ឃសុដ្ឋំ តំ

វិទយា នុត្តរាយ ។

[៧៥] យំ សង្ឃជាសុ តំ នុត្តិយោ បុគ្គលានំ និក្ខ-

ហាយ យំ សង្ឃជាសុ តំ មេសលានំ កិក្ខុនំ ជាសុវិហា-

រាយ យំ សង្ឃជាសុ តំ និដ្ឋង្គិកានំ អាសវានំ សុវិ-

រាយ យំ សង្ឃជាសុ តំ សម្បរាយកានំ អាសវានំ ចដិ-

យាកាយ យំ សង្ឃជាសុ តំ អប្បសន្តានំ មសាទាយ

អំណាចប្រយោជន៍ណា ដែលជាសេចក្តីល្អដល់សង្ឃ អំណាចប្រ-  
យោជន៍នោះ ឈ្មោះថា (ប្រព្រឹត្តិក្កេត) ដើម្បីកំពុងនៅចាំនៃព្រះសង្ឃ  
អំណាចប្រយោជន៍ណា ដែលជាសេចក្តីល្អដល់សង្ឃ អំណាចប្រ-  
យោជន៍នោះ ឈ្មោះថា (ប្រព្រឹត្តិក្កេត) ដើម្បីអនុគ្រោះផលវិទីយ ។

[៧៥] អំណាចប្រយោជន៍ណា ដែលជាសេចក្តីសប្បាយដល់  
សង្ឃ អំណាចប្រយោជន៍នោះ ឈ្មោះថា (ប្រព្រឹត្តិក្កេត) ដើម្បីសង្កត់  
សង្កិននូវបុគ្គលទាំងឡាយ ដែលមិនទាន់សេចក្តីអៀនខ្មួស អំណាច  
ប្រយោជន៍ណា ដែលជាសេចក្តីសប្បាយដល់សង្ឃ អំណាចប្រយោជន៍  
នោះឈ្មោះថា (ប្រព្រឹត្តិក្កេត) ដើម្បីនៅជាសុខស្រួលដល់កិច្ចទាំងឡាយ  
ដែលមានសីលជាច្រើន អំណាចប្រយោជន៍ណា ដែលជា  
សេចក្តីសប្បាយដល់សង្ឃ អំណាចប្រយោជន៍នោះ ឈ្មោះថា (ប្រព្រឹត្តិ  
ក្កេត) ដើម្បីពង្រឹងនូវអាសវដមិទាំងឡាយក្នុងចប្បប្បន្ត អំណាចប្រយោជន៍  
ណា ដែលជាសេចក្តីសប្បាយដល់សង្ឃ អំណាចប្រយោជន៍នោះ  
ឈ្មោះថា (ប្រព្រឹត្តិក្កេត) ដើម្បីកំចាត់ចង្អុលនូវអាសវដមិទាំងឡាយក្នុង  
ចករណ៍ អំណាចប្រយោជន៍ណា ដែលជាសេចក្តីសប្បាយដល់សង្ឃ  
អំណាចប្រយោជន៍នោះ ឈ្មោះថា (ប្រព្រឹត្តិក្កេត) ដើម្បីញ៉ាំងបុគ្គលទាំង  
ឡាយ ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាឱ្យជ្រះថ្លាឡើង អំណាចប្រយោជន៍ណា

យំ សង្ឃដាសុ តំ ធម្មសង្ខារំ កិលេយ្យភារិយ យំ

សង្ឃដាសុ តំ សទ្ធម្មដ្ឋិតិយា យំ សង្ឃដាសុ តំ

វិសយាទុត្តហាយ យំ សង្ឃដាសុ តំ សង្ឃសុដ្ឋ ។

(៤៦) យំ ទុក្ខន្ទំ ចុក្កលានំ ទិក្ខហាយ ។ បេ ។

យំ មេសលានំ កិក្កនំ ជាសុវិហារាយ ។ បេ ។

យំ ទិក្ខទិក្ខកានំ អាសវានំ សិវិរាយ ។ បេ ។ យំ

សម្បកយិកានំ អាសវានំ ធម៌យាតាយ ។ បេ ។ យំ

ដែលជាសេចក្តីសប្បាយដល់សង្ឃ អំណាចប្រយោជន៍នោះ ឈ្មោះថា  
(ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីញុំាងចុក្កលានំទ្បាយ ដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរឹតរៃ  
តែជ្រះថ្លាឡើង អំណាចប្រយោជន៍នោះ ដែលជាសេចក្តីសប្បាយដល់  
សង្ឃ អំណាចប្រយោជន៍នោះឈ្មោះថា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីកំលាំងទៅទាំ  
ខែព្រះសទ្ធម្ម អំណាចប្រយោជន៍នោះ ដែលជាសេចក្តីសប្បាយដល់  
សង្ឃ អំណាចប្រយោជន៍នោះ ឈ្មោះថា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីអនុគ្រោះ  
ដល់និយម អំណាចប្រយោជន៍នោះ ដែលជាសេចក្តីសប្បាយដល់សង្ឃ  
អំណាចប្រយោជន៍នោះ ឈ្មោះថាសេចក្តីសប្បាយដល់សង្ឃ ។

(៤៦) អំណាចប្រយោជន៍នោះ (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីសង្កត់  
សង្កិនឲ្យចុក្កលានំទ្បាយ ដែលមិនមានសេចក្តីអៀនគ្នាស ។ បេ ។  
អំណាចប្រយោជន៍នោះ (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីទៅជាសុខស្រួលដល់កិក្ក  
ទាំងឡាយដែលមានសីលជាច្រើនៗ ។ បេ ។ អំណាចប្រយោជន៍  
នោះ (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីកំលាំងឲ្យតាសវិធម៌ទាំងឡាយ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន  
។ បេ ។ អំណាចប្រយោជន៍នោះ (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីកំលាំងឲ្យ  
តាសវិធម៌ទាំងឡាយក្នុងបរិវារ ។ បេ ។ អំណាចប្រយោជន៍នោះ

អប្បសន្ទាធំ ចសាទាយ ។ បេ ។ យំ បសន្ទាធំ

កិយេន្យភាវយ ។ បេ ។ យំ សទ្ធម្មដ្ឋិតិយា ។ បេ ។ យំ

វិទយានុត្តហាយ កំ សង្ឃសុដ្ឋ យំ វិទយានុត្តហាយ កំ

សង្ឃតាសុ យំ វិទយានុត្តហាយ កំ ធម្មត្ថំ ធម្មត្ថ-

លានំ ធិត្តហាយ យំ វិទយានុត្តហាយ កំ បេសលានំ

កិច្ចាធំ ជាសុវិហារាយ យំ វិទយានុត្តហាយ កំ ធិត្ត-

ធម្មតាធំ អាសវិធំ សំវាយ យំ វិទយានុត្តហាយ កំ

(ប្រត្រិក្កុទៅ) ដើម្បីញ៉ាំងជនទាំងឡាយ ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាឱ្យជ្រះថ្លា  
 ឡើង ។ បេ ។ អំណាចប្រយោជន៍ណា (ប្រត្រិក្កុទៅ) ដើម្បីញ៉ាំង  
 ជនដែលជ្រះថ្លាហើយឱ្យវិវត្តទៅជ្រះថ្លាឡើង ។ បេ ។ អំណាចប្រ-  
 យោជន៍ណា (ប្រត្រិក្កុទៅ) ដើម្បីកំលប់ទៅទាំងនៃសទ្ធម្ម ។ បេ ។ អំ-  
 ណាចប្រយោជន៍ណា (ប្រត្រិក្កុទៅ) ដើម្បីអនុគ្រោះដល់វិន័យ អំណាច  
 ប្រយោជន៍នោះ ឈ្មោះថា ជាសេចក្តីល្អដល់សង្ឃ អំណាចប្រយោជន៍  
 ណា (ប្រត្រិក្កុទៅ) ដើម្បីអនុគ្រោះដល់វិន័យ អំណាចប្រយោជន៍នោះ  
 ឈ្មោះថា ជាសេចក្តីសច្ចៈដល់សង្ឃ អំណាចប្រយោជន៍ណា  
 (ប្រត្រិក្កុទៅ) ដើម្បីអនុគ្រោះដល់វិន័យ អំណាចប្រយោជន៍នោះ  
 ឈ្មោះថា (ប្រត្រិក្កុទៅ) ដើម្បីលើកសន្តិមន្តបុគ្គលទាំងឡាយ ដែល  
 មិនទាន់សេចក្តីអធិន្ទាស អំណាចប្រយោជន៍ណា (ប្រត្រិក្កុទៅ)  
 ដើម្បីអនុគ្រោះដល់វិន័យ អំណាចប្រយោជន៍នោះ ឈ្មោះថា (ប្រត្រិក្កុ-  
 ទៅ) ដើម្បីទៅជាសុទ្ធស្រួលដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដែលទានសីលជាទីស្រ-  
 ឡាញ់ អំណាចប្រយោជន៍ណា (ប្រត្រិក្កុទៅ) ដើម្បីអនុគ្រោះដល់  
 វិន័យ អំណាចប្រយោជន៍នោះ ឈ្មោះថា (ប្រត្រិក្កុទៅ) ដើម្បីកំលប់  
 ភាសវធម៌ទាំងឡាយក្នុងចក្ខុវិស័យ អំណាចប្រយោជន៍ណា (ប្រត្រិក្កុទៅ)  
 ដើម្បីអនុគ្រោះដល់វិន័យ អំណាចប្រយោជន៍នោះ ឈ្មោះថា (ប្រត្រិក្កុទៅ)

សឡាញយី កាន់ អាសារ៉ា បដិយាតាយ យំ វិទយា ធុត្ត-  
 ហាយ តំ អឡសញ្ញា ធុ ធុសាធាយ យំ វិទយា ធុត្តហាយ  
 តំ ធុសញ្ញា ធុ កិឡេកាភាយ យំ វិទយា ធុត្តហាយ តំ  
 សទ្ធុធុតិយា ។

(៤៧) អន្តរសតំ ធុត្តសតំ ធុ ធុ ធុត្តសតាធុ  
 ធុត្តារី ញាណសតាធុ អន្តរសេ បករណេតិ ។

អន្តរសេបណំ ធុត្តិ ។  
 មហាន្តំ ធុត្តិ ។

ដើម្បីកំលាំងសំបូរវិទយា វិទយា ធុត្តហាយ កុសិយា លោក អំណាចប្រយោជន៍  
 ណា ( ប្រព្រឹត្តទៅ ) ដើម្បីអនុគ្រោះផលវិទយា អំណាចប្រយោជន៍នោះ  
 ឆ្ពោះថា ( ប្រព្រឹត្តទៅ ) ដើម្បីញ៉ាំងផលវិទយា ដែលមិនទាន់ប្រ-  
 ព្រឹត្តទៅ អំណាចប្រយោជន៍ណា ( ប្រព្រឹត្តទៅ ) ដើម្បីអនុគ្រោះ  
 ផលវិទយា អំណាចប្រយោជន៍នោះ ឆ្ពោះថា ( ប្រព្រឹត្តទៅ ) ដើម្បី  
 ញ៉ាំងផលវិទយា ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ឆ្ពោះថា អំណាច  
 ប្រយោជន៍ណា ( ប្រព្រឹត្តទៅ ) ដើម្បីអនុគ្រោះផលវិទយា អំណាច  
 ប្រយោជន៍នោះ ឆ្ពោះថា ( ប្រព្រឹត្តទៅ ) ដើម្បីកំលាំងវិទយា ធុត្ត  
 សទ្ធុ ។

(៤៧) កុសិយា លោក អំណាចប្រយោជន៍ ( នេះ ) បណ្ឌិតក្រៅ  
 ផ្ទៃ ១ យេ ធុ ១ យេ ធុត្តិ ២ យេ ធុត្តិ ៣ យេ ។

ធុ បករណៈ អំណាចប្រយោជន៍ ។  
 ធុ មហាន្ត ( ធុត្តិ ) ។

អន្តរាសមរណ៍ មហាវង្ស ទ្រាសតាថា

ភស្តុតាង

[៧៨] ចម្រើន អដ្ឋ បុប្ផាយ

ចតុយេសុ ឌុនដូ ច

កិត្តង្គំ សោធរសា ឯតេ

កិត្តង្គំ ធាតុ សោធរស

មេយ្យានុរាសន្តរាគេនា

ឯកុត្តរិកាមេវ ច

ចរាវណាត្តវសីតា

មហាវង្សស្ស សង្កមោតិ ។

ចករណៈ ភិក្ខុវិទ្យាប្រយោជន៍ មហាវង្ស ទ្រាសតាថា

\* ភាគទាំងប្រាំបួននៃបករណៈភិក្ខុវិទ្យាប្រយោជន៍នោះផ្សេងៗ

[៧៨] មុនសម្រេចនិយាយអំពីបុព្វកថាៈ ៨ យ៉ាង ១ គមកទៀត

និយាយអំពីវិសដ្ឋនាកថាៈ ៨ យ៉ាង ក្នុងចម្លើយទាំងឡាយ ១

និយាយអំពីវារៈ ១៦ របស់កិត្តង្គំទាំងឡាយ ១ និយាយអំពីវារៈ

១៦ របស់កិត្តង្គំទាំងឡាយ ១ និយាយអំពីប្រភេទជាចម្រុះនានា

បេយ្យានុរាសន្តរាគេនា ១ និយាយអំពីការស្រង់សេចក្តីមួយៗ ទៀតៗទៀត

និយាយអំពីបរិវេណ ១ និយាយអំពីអំណាចប្រយោជន៍ ១

និយាយអំពីការប្រមូលសេចក្តីដែលជាពួកទី ១ ១ ៧

តាហិសង្កណិក៍

(៧៧)

ឯកំសំ ចិវំ កក្កា  
 បត្តស្នាត្នាន អញ្ញាសិ  
 អាសីសខាឡោ<sup>(១)</sup> ។  
 កិស្សុ ភំ សធមាតតោ<sup>(២)</sup> ។  
 ទ្ធិសុ វិធសេសុ បញ្ញត្តា  
 ឧទ្ទេសំ អាតច្ឆន្តិ ឧបោសថេសុ  
 កតិ តេ សិក្ខាបដា ហោន្តិ  
 កតិសុ ធនវេសុ បញ្ញត្តា ។  
 កន្ថុកោ តេ ឧត្ថង្គោ  
 យោជិសោ បរិប្បទ្ទសិ  
 តត្ប តេ អហាមត្តិស្សំ  
 យថាមិ កុសលោ តតា ។  
 ទ្ធិសុ វិធសេសុ បញ្ញត្តា<sup>(៣)</sup>  
 ឧទ្ទេសំ អាតច្ឆន្តិ ឧបោសថេសុ  
 អន្តិស្សសតាជិ តេ ហោន្តិ  
 សត្តសុ ធនវេសុ បញ្ញត្តា ។

តាហិសង្កណិក៍<sup>(១)</sup>

(៧៧)

[ព្រះសង្ឃសម្មាសម្ពុទ្ធន៍ត្រាស់សួរព្រះបាទបរិក្ខេដ៍  
 មានកាយុថា អ្នកធ្វើចិវំគ្រឿងស្មាត្នា រួចប្រណម្យកញ្ជាសិ  
 ធ្វើហាក់ដូចជាមានបំណង (អ្វីមួយ) មកក្នុងទំនេះដើម្បីអ្វី ។  
 ព្រះបាទបរិក្ខេ ក្រាបបង្គំទូលសួរថា សិក្ខាបទទាំងឡាយ  
 ណាដែលព្រះអង្គបានបញ្ញត្តក្នុងវិន័យទាំងពីរ តែងមក  
 កាន់ទទេសកល៍វាថ្ងៃទេបាសថ សិក្ខាបទទាំងនោះមានប៉ុន្មាន  
 ទ្រង់បញ្ញត្តក្នុងឧទេសនាខ្លះ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់រថថា អ្នក  
 មានប្រាជ្ញាមានមុតល្អហើយ អ្នកសួរដោយទុយ ព្រោះ  
 ហេតុនោះ ភព៌កតិសិប្រាប់អ្នក តាមទំនងដែលភព៌កតា  
 អ្នកសួរសរវៃ ។ សិក្ខាបទទាំងឡាយណា ដែលភព៌កត  
 បញ្ញត្តក្នុងវិន័យទាំងពីរ តែងមកកាន់ទទេសកល៍វាថ្ងៃ  
 ទេបាសថ សិក្ខាបទនោះ មាន ៣៥០ សិក្ខាបទ ភព៌កត  
 បញ្ញត្តក្នុងឧទេសនាទាំងពីរ ។

• ឃ. អាសីសខាឡោ ។ ។ ឃ. ឃ. បញ្ញត្តា ។

• អង្គិកា ហោង បរិមតាហិសង្កណិក៍ (នាថាទ្រព្យសំទ្រ) ។



- [១១០] កត្តមេសុ សត្តមេសុ ទត្តមេសុ បញ្ញត្តា ។
- និទ្ទ មេ ភ្នំ<sup>(១)</sup> ព្យាករណំ ។
- តវ<sup>(២)</sup> វចនបដំ ចិសាមយិញ្ចា
- បដិច្ចេម ហិកាយ ទោ សិយា ។
- វេសាលិយា រាជគយោ
- សាវត្តិយា ច អាណុវិយា
- កោសម្ពិយា ច សក្កេសុ
- កត្តេសុ ទេវ បញ្ញត្តា ។
- [១១១] កាតិ វេសាលិយា បញ្ញត្តា
- កាតិ រាជគយោ កាតា
- សាវត្តិយា កាតិ ហោដ្ឋិ<sup>(៣)</sup>
- កាតិ អាណុវិយា កាតា
- កាតិ កោសម្ពិយា បញ្ញត្តា
- កាតិ សក្កេសុ វចនិ
- កាតិ កត្តេសុ បញ្ញត្តា
- តំ មេ អត្តាហិ បុច្ឆិតោ ។

១ វ. ម. ធំ ។ ២ វ. ម. ធំ ។ ៣ បញ្ញត្តា ។

[១០០] ព្រះបាទបាណ្ឌវក្រាបបង្គំទូលសួរថា សិក្ខា-  
 ចទ្ធិវេលាទ្រង់បញ្ជាក់ក្នុងនគរទាំង ៧ នោះ គឺ នគរណាខ្លះ ។  
 សូមព្រះអង្គជ្រះស្រាយខ្ញុំប្រស្នោះនោះ បេសខ្ញុំព្រះអង្គ យើង  
 ខ្ញុំទាំងឡាយនឹងពិចារណា ខ្ញុំអង្គនិកាយបេសព្រះអង្គ ហើយ  
 ប្រតិបត្តិវាច ការប្រតិបត្តិវាចនោះនឹងជាប្រយោជន៍ដល់យើង  
 ខ្ញុំទាំងឡាយ ។ ឯសិក្ខាចទ្ធិទាំងឡាយ ដែលគេចាត់បញ្ជាក់  
 (ក្នុងនគរទាំង ៧ នោះ) គឺ នគរវេសាលី ១ រាជគ្រឹះ ១  
 សាវត្តិ ១ អាណុវិ ១ កោសម្ពិ ១ ដៃសក្កុះ ១ ដៃនក្កុះ ១ ។

[១០១] ព្រះបាទបាណ្ឌវក្រាបបង្គំទូលសួរថា សិក្ខាចទ្ធ  
 ប៉ុន្មានដែលទ្រង់បញ្ជាក់ ក្នុងនគរវេសាលី សិក្ខាចទ្ធិប៉ុន្មាន  
 ដែលទ្រង់បញ្ជាក់ ក្នុងនគររាជគ្រឹះ សិក្ខាចទ្ធិប៉ុន្មានដែលទ្រង់  
 បញ្ជាក់ ក្នុងនគរសាវត្តិ សិក្ខាចទ្ធិប៉ុន្មានដែលទ្រង់បញ្ជាក់ ក្នុង  
 នគរអាណុវិ សិក្ខាចទ្ធិប៉ុន្មានដែលទ្រង់បញ្ជាក់ ក្នុងនគរកោសម្ពិ  
 សិក្ខាចទ្ធិប៉ុន្មានដែលទ្រង់បញ្ជាក់ ក្នុងដៃសក្កុះ សិក្ខាចទ្ធិប៉ុន្មាន  
 ដែលទ្រង់បញ្ជាក់ ក្នុងដៃនក្កុះ ខ្ញុំព្រះអង្គសូមសេចក្តីណា  
 សូមទ្រង់ព្រះមហាក្សត្រសម្រាប់សេចក្តីនោះ ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ ។

ធន វេសាលីយា បញ្ញត្តា  
 ឯ ធនវិសា<sup>(១)</sup> រាជតោ កតា  
 ច ធនតិលិ សតាធំ  
 សព្វ សាវត្តិយា កតា  
 ធ អាឡវិយា បញ្ញត្តា  
 អដ្ឋ កោសម្ពិយា កតា  
 អដ្ឋ សុភោស វិច្ឆិ  
 តយោ កតោសុ បញ្ញត្តា ។  
 យេ វេសាលីយា បញ្ញត្តា  
 តេ សុណោហំ យថា<sup>(២)</sup> ។  
 មេត្តំ វិក្កហ្គត្តិ<sup>(៣)</sup>  
 អនិមត្តេ កាឡតំ  
 ក្នុង បរម្យាភត្តំ  
 ធន្តោលោធន អចេនកោ  
 កិក្ខុនិសុ ធ អក្កោសោ  
 ធនេតេ វេសាលីយា កតា ។  
 យេ រាជតោ បញ្ញត្តា

១ ឧ. ឯកសិ ។ ឧ. ឯកសិ ។ ២ ឧ. យថា ។ ៣ ឧ. មេត្តំវិក្កហ្គត្តិ ។  
 ៤ មេត្តំវិក្កហ្គត្តិ ឧបិសេន ។

ព្រះអង្គប្រជុំគ្រាស់ថា គថាគបញ្ញត្តសិក្ខាបទ ១០ ក្នុងនៃ  
 វេសាលី គថាគបញ្ញត្តសិក្ខាបទ ២១ ក្នុងនៃរាជគ្រឹះ គថាគប  
 បញ្ញត្តសិក្ខាបទ ៦៦ ក្នុងនៃសាវត្តិ គថាគបញ្ញត្ត  
 សិក្ខាបទ ៦ ក្នុងនៃអាឡវិ គថាគបញ្ញត្តសិក្ខាបទ ៨ ក្នុង  
 នៃកោសម្ពិ គថាគបញ្ញត្តសិក្ខាបទ ៨ ក្នុងវិជេសក្កៈ គថា  
 គបញ្ញត្តសិក្ខាបទ ៣ ក្នុងវិជេសក្កៈ ។ សិក្ខាបទ ៦៦ ច្បាយ  
 ណាដែលគថាគបញ្ញត្ត ក្នុងនៃវេសាលី អ្នកចូរប្រជុំស្តាប់  
 សិក្ខាបទ ៦៦ នោះដូចសំដែងតទៅនេះ ។ មេត្តំធម្មសិក្ខា  
 បទ ១ មទុស្សវិក្កហសិក្ខាបទ ១ ក្នុងមទុស្សធម្មសិក្ខាបទ ១  
 អនិមត្តសិក្ខាបទ<sup>(១)</sup> ១ កាឡវសិក្ខាបទ ១ ក្នុងកាឡវសិក្ខាបទ ១  
 បរម្យាភត្តសិក្ខាបទ ១ ទន្ធលោណសិក្ខាបទ ១ អចេនក  
 សិក្ខាបទ ១ កិក្ខុនិសុអក្កោសសិក្ខាបទ ១ តាំង ១០ សិក្ខា  
 បទនេះ គថាគបញ្ញត្ត ក្នុងនៃវេសាលី ។ សិក្ខាបទ ៦៦  
 ច្បាយណា ដែលគថាគបញ្ញត្ត ក្នុងនៃរាជគ្រឹះ អ្នកចូរប្រជុំ

១ បរម្យាភត្តសិក្ខាបទ ។

តេ សុណោហិ យថាភាជំ ។

អនិច្ចាធានំ វាជតហេ

ទ្វេ ធ អនុជំសតា

ទ្វេធំ ធ ភេតា អន្តរវាសកំ

រូបិយំ សុត្តំ ឧដ្ឋាបនកោធ ធ

នាមិភិយំ គណារោជំ វិកាលេ

ចារិត្តំ ញាតំ ឧទរិស

ចិវំ ធម្មា វេសវសន្តិ

ឯតេ វាជតហេ កាតា ។

តិរក្កចរិយា តត្តវ<sup>(១)</sup>

ធនុធានេន ឯកវិសតិ ។

យេ សាវត្តិយា ចញ្ញត្តា

តេ សុណោហិ យថាភាជំ ។

ចាវាជិតានិ ធម្មាវិ

ស្តាប់សិក្ខាបទទាំងនោះដូចសំដែងទៅទេ ។ អទិច្ចាទាន-  
សិក្ខាបទ ១ ( សញ្ញាចិត្តសិក្ខាបទ<sup>(១)</sup> ១ ) អនុជំសតសិក្ខាបទ  
ទាំងពីរ ភេទសិក្ខាបទទាំងពីរ អន្តរវាសសិក្ខាបទ<sup>(២)</sup> ១ រូបិ-  
យសិក្ខាបទ ១ សុត្តវិញ្ញត្តិសិក្ខាបទ ១ ឧដ្ឋាបនសិក្ខាបទ ១  
បាចិត្តបិណ្ឌសិក្ខាបទ<sup>(៣)</sup> ១ គណារោជសិក្ខាបទ ១ វិកាលេ-  
ភោជសិក្ខាបទ ១ ចារិត្តសិក្ខាបទ ១ នហានសិក្ខាបទ ១  
ឧទរិសសិក្ខាបទ ១ ចិវិភាទសិក្ខាបទ<sup>(៤)</sup> ១ វេសវសន្តិ-  
សិក្ខាបទ<sup>(៥)</sup> ១ សិក្ខាបទទាំងនេះ ភវាគតបញ្ញត្ត ក្នុងនគរោជ-  
ត្រៃ ។ គិរក្កសិក្ខាបទ ១ ចារិត្តសិក្ខាបទ ១ ធនុទានសិក្ខា-<sup>(៦)</sup>  
បទ ១ (សិក្ខាបទទាំងនេះមួយដំបូងត្រូវជា) ២១ សិក្ខាបទ  
ភវាគតបញ្ញត្ត ក្នុងក្រុងវិជ្ជាគ្រឹះនោះដែរ ។ សិក្ខាបទទាំងឡាយ  
ណា ដែលភវាគតបញ្ញត្ត ក្នុងក្រុងសាវត្តិ អ្នកចូលប្រឆាំងស្តាប់  
សិក្ខាបទទាំងនោះដូចសំដែងទៅទេ ។ បាចិត្តសិក្ខាបទ ២

១ ក្នុងនោះមានកំណត់ថា សិក្ខាបទដែលទ្រង់បញ្ជាក់ក្នុងក្រុងវិជ្ជាគ្រឹះ ២១ សិក្ខាបទ តែយោង  
តាមយោងទៅឯក្រដាស ២១ សិក្ខាបទ លុះតំណែងឃើញក្នុងបញ្ជីក្នុងក្រដាស សញ្ញាចិត្ត-  
សិក្ខាបទនេះ ក៏ទ្រង់បញ្ជាក់ក្នុងក្រុងវិជ្ជាគ្រឹះដែរ ។ ២ ចិវិភាទសិក្ខាបទ ។ ៣ ចិវិភាទ-  
សិក្ខាបទ ។ ៤ វិយ្យាធម្មសិក្ខាបទ ។ ៥ កុលេសុវិមន្តិសិក្ខាបទ ។ ៦ ចិវិភាទទាំងឡាយ  
នៃសិក្ខាបទតិក្ខុសិ ។

ស ភ្នំ ទិសេសា ភវត្តិ សោធម្មស

អនិយតា ទ្វេ<sup>(១)</sup> ហោត្តិ

ធិស្សត្តិយា ចតុត្តិសតិ<sup>(២)</sup>

ធម្មញ្ញាស សតតោរ

ទុក្ខកាតិ បុព្វេ<sup>(៣)</sup>

ធស តារម្ភា ទ្វេសត្តិ សេទិយា<sup>(៤)</sup> ។

ធម្មធាតិ សតាធិ សទ្ធ សាវត្តិយា តាតា ។

យេ អាឡិយា បញ្ញត្តា

តេ សុណោហិ យថាភតិ ។

តុដិកោសិយសេយ្យា ច

ទណេ កច្ច ទេវតេ

សប្បណាតាតុ សិក្ខត្តិ

ច ឯតេ អាឡិយា តាតា ។

យេ កោសម្ពិយា បញ្ញត្តា

តេ សុណោហិ យថាភតិ ។

១ ឧ. អនិយតា ច ទ្វេ ហោត្តិ ។ ២ ចតុត្តិសតិ ឧ. ម. ហោត្តា ទិស្សតិ ។ ចតុត្តិសតិ អត្ថបទ គេត្តេ ទិស្សតិ ។ យុត្តន្តបិដក ។ មហាវិញ្ញាណ បដ សព្វេសំ សិក្ខាបទនំ ចមាណំ អម្ពោកំ វិចិដិ ។ គស្មំ ហិ ចតុត្តិសប្បមាណនិ ធិស្សត្តិយសិក្ខាបទនំ ឧបាស្សិយំ បញ្ញត្តានំ ហោត្តិ ។ ៣ ឧ. ម. បុព្វេ ។ ៤ ឧ. ទសយេវ ច តារម្ភា ទ្វេសត្តិ ច ទេវតេ ។

សវ្យាទិសេសសិក្ខាបទ ១៦ អនិយតសិក្ខាបទ ២ ធិស្សត្តិយ-

សិក្ខាបទ ៣៤<sup>(១)</sup> សិក្ខាបទ ១៧៦ ដែលគេថាគេហៅថាខ្ពស់-

សិក្ខាបទ តារម្ភសិក្ខាបទ ១៦ ធិសេត្តិយវត្តន៍ ៧ រម្មាវន

អស់ត្រូវជាសិក្ខាបទ ២៧២ ដែលគេថាគេហៅថា ក្នុងបដកសា-

វត្ថុ ។ សិក្ខាបទទាំងឡាយណា ដែលគេថាគេហៅថា ក្នុងបដក

តារម្ភិ ឬអ្នកប្រុងស្តាប់សិក្ខាបទទាំងនោះ ដូចសំដីនិទាវ

នេះ ។ តុដិកោសិក្ខាបទ ១ តោសិយសិក្ខាបទ ១ បឋមសពា-

សេយ្យសិក្ខាបទ ១ បឋមិណទសិក្ខាបទ ១ ក្នុងតាមសិក្ខាបទ ១

សប្បណាតសិក្ខាបទ ១ សិក្ខាបទទាំង ៦ នេះ គេថាគេហៅថា ក្នុង

ឧបាស្សិយំ ។ សិក្ខាបទណា ដែលគេថាគេហៅថា ក្នុងបដកសា-

សម្ពិ ឬអ្នកប្រុងស្តាប់សិក្ខាបទទាំងនោះ ដូចសំដីនិទាវនេះ ។

១ យើងប្រុងកម្មវិធីនឹងកម្មវិធីនោះ ២៤ ។ យើងប្រុងកម្មវិធី (ស្វិករិក) ទុកជា ៣៤ ។ ពាក្យថា ៣៤ នេះទូទាំង ។ ឡើងបំផុតសិក្ខាបទទាំងអស់ក្នុងមហាវិញ្ញាណ យើងប្រុងស្រើបស្រើប រួចហើយ ។ យើងប្រុងកម្មវិធី ក្នុងមហាវិញ្ញាណនោះ មានធិស្សត្តិយសិក្ខាបទចំនួន ៣៤ ដែល ប្រុងនោះ ក្នុងកម្មវិធីបញ្ញត្តិក្នុងសិក្ខាបទ ។

ភាសាសង្គ្រាម បញ្ញាស្រាវជ្រាវ  
 មហាវិញ្ញាណ ទេវតាស្រ្ត  
 អញ្ញា ញាវ សុភយ ច  
 អនាទិយំ សមាទម្មោ ច  
 មយោនាទេន អដ្ឋមំ ។  
 យេ កត្តេសុ បញ្ញត្តា  
 តេ សុណោហិ យពាក្យំ ។  
 ឯនុកាលោនាទិ មត្តោ ច  
 ឱកនោមិ ច<sup>(១)</sup> កេសដ្ឋំ  
 សូចិ អារញ្ញកោ ទេវ  
 ច ឯតេ កាមិលវត្តវេ<sup>(២)</sup> ។  
 ឱនកេ សុត្តិយោ ឱវនា  
 កិត្តិសុ ចុវុត្តិ ។  
 យេ កត្តេសុ បញ្ញត្តា  
 តេ សុណោហិ យពាក្យំ ។  
 សមាទម្មិត្តា វិសិទ្ធជិ  
 សាមិសេន សសិត្តកំ ។  
 ចារាជិកាមិ ចត្តាវិ

មហាសុភស្តុក្ខ<sup>(១)</sup> ១ ទុក្ខបដាភិកស្តុក្ខ<sup>(២)</sup> ១ រោគាទក-  
 ស្តុក្ខ<sup>(២)</sup> ១ មហាសុភស្តុក្ខ<sup>(២)</sup> ១ សុភុបាមស្តុក្ខ<sup>(២)</sup> ១  
 កនាទិយស្តុក្ខ<sup>(២)</sup> ១ សមាទម្មិតស្តុក្ខ<sup>(២)</sup> ១ សុសុភកា-  
 ស្តុក្ខ<sup>(២)</sup> ១ ជាតិវេ ៨ ។ ស្តុក្ខ<sup>(២)</sup> ១ ទាំងឡាយណា  
 ដែលគង់ឥតបញ្ញត្ត ក្នុងវដ្តនសក្កៈ ចូរអ្នកប្រតិស្តាបស្តុក្ខ<sup>(២)</sup>  
 ទាំងនោះ ដូចសំដែងតទៅនេះ ។ ឯឱកនោមិស្តុក្ខ<sup>(២)</sup>  
 ស្តុក្ខ<sup>(២)</sup> ១ ចត្តស្តុក្ខ<sup>(២)</sup> ១ ឱវនស្តុក្ខ<sup>(២)</sup> ១ កេសដ្ឋ-  
 ស្តុក្ខ<sup>(២)</sup> ១ សូចិយស្តុក្ខ<sup>(២)</sup> ១ អារញ្ញកាសនាសន-  
 ស្តុក្ខ<sup>(២)</sup> ១ ទាំង ៦ ស្តុក្ខ<sup>(២)</sup> នេះ គង់ឥតបញ្ញត្ត ក្នុងក្រុង  
 កម្មវិស្វ ។ ១១ កសុត្តិយស្តុក្ខ<sup>(២)</sup> នឹងឱវនស្តុក្ខ<sup>(២)</sup>  
 ស្តុក្ខ<sup>(២)</sup> ក្នុងកិក្ខវិក្ខុ ក៏គង់ឥតបញ្ញត្ត (ក្នុងវដ្តនសក្កៈ  
 ដែរ) ។ ស្តុក្ខ<sup>(២)</sup> ១ ទាំងឡាយណា<sup>(២)</sup> ដែលគង់ឥតបញ្ញត្ត  
 ក្នុងវដ្តនសក្កៈ ចូរអ្នកប្រតិស្តាបស្តុក្ខ<sup>(២)</sup> ទាំងនោះ ដូចសំដែង  
 តទៅនេះ ។ ដេតិសមាទម្មិតស្តុក្ខ<sup>(២)</sup> ១ សាមិ-  
 សស្តុក្ខ<sup>(២)</sup> ១ សសិត្តស្តុក្ខ<sup>(២)</sup> ១ ។ ចារាជិកស្តុក្ខ<sup>(២)</sup> ៤

១ ក្នុងកាលសក្កា (សង្ឃទិសេស) ។ ២ ក្នុងពេលវិញ្ញាណ (ភូតពាមត្រ) ។ ៣ ១១-  
 ២ ចេតនាស្តុក្ខ<sup>(២)</sup> ។ ៤ ក៏ត្រូវបញ្ជាក់ស្តុក្ខ<sup>(២)</sup> ។ ៥ មហានាមស្តុក្ខ<sup>(២)</sup> ។

សង្ឃតិសេសាវិ ភវន្តិ សត្ត  
ចិន្ទ្យតិយាវិ អដ្ឋ  
ទុត្តិសតិ ច ទុត្តតា<sup>(១)</sup>

ឧ ភាវណា កយោ សេទា ធម្មញ្ញាស  
ធម្ម ធម្មេសុ មញ្ញតា  
តុទ្ធនាទិច្ចតទ្ធនា  
ធម្មធម្មិណិ សតាវិ  
សទេ សាវត្ថិយា កតា  
គោតមេន យសស្ស៊ីនា<sup>(២)</sup> ។

[១០២] យន្តំ អបុច្ឆិមា អតិក្កយិ ខេ<sup>(៣)</sup>  
ន្តិ<sup>(៤)</sup> ត្បាតតំ អនញ្ញតា ។  
បញ្ញាតំ បុត្តាវ<sup>(៥)</sup> តតិវ្មំ ព្រហ្មិ ។  
ត្បាតំ លហតំ ចាមិ  
សាវិសេស អយវិសេសំ  
មុដ្ឋល្បំ អនុដ្ឋល្បំ

១ ឧ. ម. ទុត្តិស ទុត្តតា ។ ២ ឧ. ម. កុវិណិចេន តុវុន គោតមេន យសស្ស៊ី-  
នា ។ ៣ ឧ. យន្តំ បុច្ឆិម អតិក្កយិខេ ។ ៤ ឧ. ម. តិ តិ ។ ៥ ឧ. ម. បុត្តាវ ។

សង្ឃតិសេសសិក្ខាបទ៧ ចិន្ទ្យតិយសិក្ខាបទ៨ ទុត្តសិក្ខា-  
បទ ឆប បុដិទសនិយសិក្ខាបទ ២ សេត្តិយសិក្ខាបទ ៣  
ចាំនី ៨៦ សិក្ខាបទ (នេះ) ព្រះពុទ្ធដែលជាភាទិច្ចតទ្ធដុ  
ច្រើនបញ្ញត្តិ ក្នុងនគរចាំនី ៦ សិក្ខាបទ វាជិតសំមាន ២៧៤ ព្រះ  
គោតមជ្ជមានយសច្រើនបញ្ញត្តិ ក្នុងនគរសោវត្ថិ ។

[១០២] ឧ្រុត្រអង្គិទានស្ករហើយដូរព្រះស្នាណា ព្រះអង្គ  
តំបុទសំដេនហើយដល់ឧ្រុត្រអង្គ (ទេវៀក) ភាគណា  
ដែលឧ្រុត្រអង្គិ បុទុលស្ករហើយ ព្រះអង្គិទានព្យាគរ  
ភាគរាជានដោយមិមមានលើសទុះ ។ ឧ្រុត្រអង្គិសូមស្ករដូរ  
ព្រះស្នាដោយឡែកទៀត សូមច្រើនសិរិដេនដូរព្រះស្នា ទោមក ។  
សូមស្ករ អុកាបតិក្កំ លហុកាបតិក្កំ សាវិសេសាបតិក្កិ

អនវិសេសាបតិក្កិ ទុដ្ឋលាបតិក្កិ អនុដ្ឋលាបតិក្កិ ភិក្ខុចាំនី ឡាយ

គាថាសង្ក្រាន្តិក៍ យាវភតិយកាទិក្ខណសំ

យេ ច យាវភតិយកា  
 សាធារណំ អសាធារណំ ។  
 វិចត្តិយោ ច យេហិ សម្មេហិ សម្មត្តិ  
 សត្វានិ មេតានិ វិយាការេហិ ។  
 ហន្ត វិក្យំ សុណោម ទេ ។  
 ឯកត្តិសា យេ ឥរុកា  
 អន្តេត្ត អនវសេសា  
 យេ ឥរុកា ទេ ទុដ្ឋល្លា  
 យេ ទុដ្ឋល្លា សា សិលវិបត្តិ ។  
 ចារាជិកំ សង្ឃានិសេសោ  
 សិលវិបត្តិកិ វុច្ឆតិ ។  
 ដុល្លច្ចយំ ចាចិត្តយំ  
 ចាជិទេសជិយំ ទុក្ខជំ  
 ទុក្ខាសិកំ យោចាយំ  
 អន្តោសតិ មាស្សានិច្ឆាយោ ។  
 អយំ សា អាចារិវត្តិសម្មតា ។

គាថាសង្ក្រាន្តិក៍ កម្រងព្យាករណ៍អាចត្តិ អនអាចត្តិជាលោកិយកាជាដើម

ដែលត្រូវកាចត្តិជា យាវភតិយកាត្តិ (សិក្ខាបទ) ដែលជាសាធា-  
 រណច្បញ្ញត្តិ ជាសាធារណច្បញ្ញត្តិ បែកចែកទៅជា ខ្យងខ្យង  
 រាប់ ដោយសម្រេចចំនួនណាត្តិ សូម្បីតែអង្គព្យាករ  
 នូវពាក្យចំនួនមានកាចត្តិជាដើមនេះ ។ ហ៎ យើងចាំ  
 ខ្យងនឹងស្តាប់ខ្លះខ្លះដ៏ការបស់ព្រះអង្គ ។ កាចត្តិចាំ  
 ខ្យង ដែលចាត់ជាគុកាចត្តិមាន ៣១<sup>(១)</sup> កាចត្តិចាំខ្យង  
 ដែលចាត់ជាអនវសេសកាចត្តិមាន ៨ មកត្រង់ទីនេះ កាចត្តិ  
 ចាំខ្យងណា ជាគុកាចត្តិ កាចត្តិចាំនោះ ហៅថា  
 ទុដ្ឋល្លាចត្តិ កាចត្តិចាំខ្យងណា ជាទុដ្ឋល្លាចត្តិ កាចត្តិ  
 ចាំនោះហៅថា សិលវិបត្តិ ។ បាណកាចត្តិទាំងសង្ឃទាំងស-  
 សាចត្តិ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធត្រង់ហៅថា សិលវិបត្តិ ។ ដុល្លច្ចយា-  
 ចត្តិ បាចិត្តយាចត្តិ បាជិទេសជិយាចត្តិ ទុក្ខជាចត្តិ ទុក្ខកា-  
 សិកាចត្តិ ដូចយោជិកិកុណា មានសេចក្តីប៉ុនប៉ងនឹងស៊ីច  
 លេងហើយដេរ ។ កាចត្តិចាំនោះ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធត្រង់ត្រាស់  
 ថាជាអាចារិវត្តិ ។

១ រាប់យកចាណិកាចត្តិរបស់វិក្យ ៤ របស់វិចិត្តិ ៤ ចំនួននៃសង្ឃទាំងសេសចត្តិរបស់វិចិត្ត ១៣  
 របស់វិចិត្តិ ១១ មកចូលរួមគ្នា ត្រូវបានកាចត្តិមាន ៣១ ។

(១១៣) វិបត្តិវិបត្តិ កណ្តិក  
 អសន្តម្មេហំ បុរាណា  
 អក្កាចិក្កតិ សម្ពុត្តំ  
 ទុច្ឆត្តា មោហាបុគ្គលា  
 អយំ សា ធិដ្ឋិវិបត្តិសម្ពុតា ។

(១១៤) អាជីវហេតុ អាជីវការណា តាបិប្រា ឥច្ឆា-  
 បកតោ អសន្តំ អក្កតំ ទុក្ខវិបត្តិសម្ពុត្តំ ទុក្ខបតិ អា-  
 ជីវហេតុ អាជីវការណា សត្វវិបត្តិ សមាបដ្ឋតិ អាជីវ-  
 ហេតុ អាជីវការណា យោ តេ វិហារេ វិសតិ សោ  
 កិក្កុ អរហតំ កណាតិ អាជីវហេតុ អាជីវការណា  
 កិក្កុ បណីតភោជនាចិ អត្តោ អត្តាយ វិញ្ញាបេត្តា  
 កុញ្ញតិ អាជីវហេតុ អាជីវការណា កិក្កុចិ បណី-  
 តភោជនាចិ អត្តោ អត្តាយ វិញ្ញាបេត្តា កុញ្ញតិ  
 អាជីវហេតុ អាជីវការណា កិក្កុ ស្វបំ វា វិទនំ វា  
 អតិលាយេ អត្តោ អត្តាយ វិញ្ញាបេត្តា កុញ្ញតិ ។  
 អយំ សា អាជីវិបត្តិសម្ពុតា ។

(១១៣) កិក្កុចិវិបត្តិ ដែលអសន្តម្មេហំ ជាអ្នកកាប់  
 ប្រាជ្ញ ដែលមោហាបិបត្តិ ប្រកាសវិបត្តិស តែងចោល  
 បង្កប់នូវព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធនេះ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធត្រង់ត្រាស់ថា  
 ជាទិដ្ឋិវិបត្តិ ។

(១១៤) កិក្កុចនិសបត្តិប្រាជ្ញាភក្រកំ លុះក្នុងអំណាចសេចក្តី  
 ប្រាជ្ញា រោលអ្នកកាប់បុស្សធម្ម ដែលមិនមាន (ក្នុងខ្លួន) ដែលមិនពិត  
 ព្រោះហេតុតោជិវិ ព្រោះដំណើរតោជិវិ ជាតិក្កុប្រព្រឹត្តិយាយដឹកនាំ  
 បុស្សធម្ម ដឹកនាំស្រ្តីឲ្យបុរស ព្រោះហេតុតោជិវិ ព្រោះដំណើរតោ-  
 ជិវិ កិក្កុចាលថា កិក្កុចាលនៅក្នុងវិហាររបស់អ្នក កិក្កុចោងដំបូងព្រះ  
 កោលន្ត ព្រោះហេតុតោជិវិ ព្រោះដំណើរតោជិវិ កិក្កុចូបបណីតភោជន  
 ចាំវិទ្យាយ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ខ្លួនយកហិកោត ព្រោះហេតុតោជិវិ  
 ព្រោះដំណើរតោជិវិ កិក្កុចូបបណីតភោជនចាំវិទ្យាយ ដើម្បីប្រយោជន៍  
 ដល់ខ្លួនយកហិកោត ព្រោះហេតុតោជិវិ ព្រោះដំណើរតោជិវិ កិក្កុ-  
 ដែលមិនមានដើម្បី សមស្របក្តី បាយក្តី ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ខ្លួន យកហិ-  
 កោត ព្រោះហេតុតោជិវិ ព្រោះដំណើរតោជិវិ ។ ព្រោះសម្មាសម្ពុ-  
 ទ្ធត្រង់ត្រាស់ថា អាជីវិបត្តិ ។



[ ១០៥ ] ឯតាទស យោវតតិយេកា

តេ សុណោហិ យេជាតេជំ

ទុក្ខំត្តា ទុក្ខំត្តិកា

អដ្ឋ យោវតតិយេកា

អរិដ្ឋោ ចណ្ណាការី ច

នំមេ តេ យោវតតិយេកា ។

[ ១០៦ ] កតិ ទេទទកាណិ កតិ កេទទកាណិ កតិ

ទុក្ខាលទកាណិ កតិ អនត្តាមាចិក្ខិយោណិ កតិ វិក្កុ-

សឫតិយោ កតិ សាមិចិយោ កតិ បរមាណិ

កតិ ជាទន្តិ បញ្ញត្តា

តុទ្ធនាទិច្ចនទ្ធនា ។

[ ១០៧ ] បុគ្គល ១១ រូប (ត្រូវតាមភ្នែកនិងឧណៈដែលសង្ឃ  
សូត្រសមុទុកាសនកម្ម) ចប់ ជាគំរូ ៧ ជើង ចូរត្រូវច្រើនស្តាប់  
ខ្លះសេចក្តីនៃបុគ្គលទាំងនោះ ដូចសំដែងទៅនេះ គឺ ទុក្ខំត្តា-  
នុវត្តិកិកម្មយេកា ភិក្ខុ ដែលត្រូវតាមភ្នែកនិងឧណៈដែលសង្ឃ  
សូត្រសមុទុកាសនកម្ម) ចប់ ជាគំរូ ៧ ជើង ៨ រូប អរិដ្ឋកិក្ខុ  
មួយរូប ចណ្ណាការីកិក្ខុមួយរូប បុគ្គលទាំងប៉ុណ្ណោះ (ត្រូវ  
តាមភ្នែកនិងឧណៈដែលសង្ឃសូត្រសមុទុកាសនកម្ម) ចប់ ជា  
គំរូ ៧ ជើង ។

[ ១០៨ ] សួរថា ព្រះត្រៃបិដកដែលជាភាគច្រើននៃបញ្ញត្តិជា សិក្ខា-  
ចទដែលមានកិរិយាការៈចេញពីវិទយេកម្ម មានប៉ុន្មាន សិក្ខាចទដែលមាន  
កិរិយាបរិចកចេញពីវិទយេកម្ម មានប៉ុន្មាន សិក្ខាចទដែលមានកិរិយាក-  
កយោចេញពីវិទយេកម្ម មានប៉ុន្មាន អនត្តាបាចិក្ខិយសិក្ខាចទ គឺបាចិក្ខិយៈ  
ដែលមានពាក្យជាមិនវិចារយក្ខន្តវិទ មានប៉ុន្មាន សិក្ខាចទដែលនិយាយ  
ពីការសង្កត់ភិក្ខុ មានប៉ុន្មាន សិក្ខាចទដែលនិយាយពីសាមិចិកម្ម មាន  
ប៉ុន្មាន សិក្ខាចទដែលនិយាយពីគំណត់ មានប៉ុន្មាន  
សិក្ខាចទដែលមានពាក្យជាជើង មានប៉ុន្មាន ។

៨ ទេនទតានិ ឯកំ កេនទតំ ឯកំ ឧទ្ធានរណំ  
ចត្តារិ អនត្តនាទិវ្តិយានិ ទេសេស្តំ ភិក្ខុសម្មតិយោ  
សត្តសាមិទិយោ ចុទ្ធស បរមានិ

សោធស្សស ជាទង្គិ បញ្ញត្តា

ទុន្ទេនាទិច្ចតទ្ធា ។

[១០៧] វិសំ ទ្រុ សតានិ ភិក្ខុនំ សិក្ខាបទានិ  
ឧទ្ទេសំ អាតច្ចង្គិ ឧទោសថេសុ តិសា សតានិ ចត្តារិ  
ភិក្ខុនិមំ សិក្ខាបទានិ ឧទ្ទេសំ អាតច្ចង្គិ ឧទោសថេសុ។

៨ ចត្តាធិស្ស<sup>(១)</sup>ភិក្ខុនំ

ភិក្ខុនិមំ អសាធារណា

សតំ តិសា ៨ ភិក្ខុនិមំ

ភិក្ខុនិមំ អសាធារណា

សតំ សត្តតិ ៨ ទេវ

ឧតិវ្តិ អសាធារណា

សតំ សត្តតិ ចត្តារិ

ឧតិវ្តិ សមសិក្ខាតា ។

១ ម. ចេត្តវិសា ។

ធ្វើយថា ព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចតទ្ធស្រូវបញ្ញត្តថា សិក្ខាបទដែលមានកិរិយា  
កាត់ចេញពីវិធមកម្ម មាន ៦ សិក្ខាបទដែលមានកិរិយាបំបែកចេញពី  
វិធមកម្ម មាន ១ សិក្ខាបទដែលមានកិរិយាកាយចេញពីវិធមកម្ម មាន  
១ អនត្តបាចិត្តិយសិក្ខាបទ មាន ៤ សិក្ខាបទដែលនិយាយពីការសម្មតិ  
ភិក្ខុ មាន ៤ សិក្ខាបទដែលនិយាយពីសាមិទិកម្ម មាន ៧ សិក្ខាបទ  
ដែលនិយាយពីភិណ្ឌតំ មាន ១៤

សិក្ខាបទដែលមានពាក្យជាដើម មាន ១៦ ។

[១០៧] សិក្ខាបទរបស់ភិក្ខុ មាន ២២០ ដែលមកកាន់ទ្រុស  
រាមំ ។ ថ្ងៃទេបុសថ សិក្ខាបទភិក្ខុនិ មាន ៣០៤ ដែលមកកាន់  
ទ្រុសរាមំ ។ ថ្ងៃទេបុសថ ។

សិក្ខាបទ ៤៦ របស់ភិក្ខុ មិនបានទូទៅដល់ពួកភិក្ខុនិ សិក្ខាបទ

១៣០ របស់ភិក្ខុនិ មិនបានទូទៅដល់ពួកភិក្ខុ បូព៌ាម្រៅ

៣ ទៅ ៦ សិក្ខាបទ ជាសិក្ខាបទមិនទូទៅដល់បុគ្គល ៧ ទីតារ

ពួក ភិក្ខុនិភិក្ខុនិវេ សិក្ខាបទ ១៧៤ ដែលបុគ្គលទាំងពីរ

ពួកត្រូវសិក្សាស្មើគ្នា ។

(១០២) វិសុទ្ធិ សុត្តនិ  
 ភិក្ខុវិទូ សិក្ខាបទានិ  
 ឧទ្ទេសំ អាតច្ឆន្តិ ឧបោសថេសុ  
 កេ សុណោហិ យថាភាមំ ។  
 ចារាជីកានិ ចត្តារិ  
 សទ្ធិសុទ្ធិសេសានិ កវន្តិ កេរស  
 អនិយតានិ ទ្រេ ហោន្តិ  
 វិសុទ្ធិសុទ្ធិសេសានិ វិសេស  
 ទ្រេនុវតិ ធម្ម ឧទ្ធការ  
 ចត្តារោ វាជិទេសនិយោ  
 បញ្ចសន្តតិ សេត្តិយោ

វិសុទ្ធិ សុត្តនិ ចិមេ ហោន្តិ ភិក្ខុវិទូ សិក្ខាប-  
 ទានិ ឧទ្ទេសំ អាតច្ឆន្តិ ឧបោសថេសុ ។

(១០៣) វិសុទ្ធិ សុត្តនិ ចត្តារិ  
 ភិក្ខុវិទូ សិក្ខាបទានិ  
 ឧទ្ទេសំ អាតច្ឆន្តិ ឧបោសថេសុ

(១០៤) សិក្ខាបទរបស់ភិក្ខុ មាន ២២០ ភិក្ខុមកកាន់  
 ឧទ្ទេសក្នុងវិទ្ធិឧបោសថពិនិទ្ធករេ ឬក្នុងប្រតិស្តាបសិក្ខាបទ  
 ពិនិទ្ធករេ ឬបសិទ្ធិវិទ្ធិករេ ។ បុរាណិក ៤ សទ្ធិសុទ្ធិសេស  
 ១៣ អនិយត ៤ វិសុទ្ធិសុទ្ធិសេស ៣០ ឧទ្ធករៈ (បុរាណិកៈ) ៧២  
 បុរាណិកៈ ១០ សទ្ធិសេស ៧៧ ពិនិ ២២០ ទេ ជាសិក្ខា-  
 បទរបស់ភិក្ខុ ភិក្ខុមកកាន់ឧទ្ទេសករេ ។ វិទ្ធិឧបោសថ ។  
 (១០៥) សិក្ខាបទ របស់ពួកភិក្ខុនី មាន ៣០២  
 ភិក្ខុមកកាន់ ឧទ្ទេសករេ ។ វិទ្ធិឧបោសថ

តេ សុណោហិ យថាតាមំ ។  
 នាកជីតាមិ អដ្ឋ  
 សឡិណិសេសាមិ កវុត្តិ សត្តរស  
 មិស្សត្តិយាមិ តិសេវ  
 សតំ សដ្ឋិ ច ធនេវ  
 ទុទ្ធកាមិ បវុច្ឆិ  
 អដ្ឋ នាមិទេសនិយា

មញ្ញសត្តតំ សេត្តិយា តិណិ សតាមិ ចត្តារិ ចិម  
 យោន្តិ កិក្កុចិមំ សិក្ខាបនាមិ ទុទ្ធសំ អាតច្ឆត្តិ ទុតោ  
 សថេសុ ។

(១១០) ចចត្តាឡិស<sup>(១)</sup> កិក្កុចំ  
 កិក្កុចំហិ អសាចារណា  
 តេ សុណោហិ យថាតាមំ ។  
 ធន សឡិណិសេសា ប្តិហិ អនិយេនេហិ  
 អដ្ឋ មិស្សត្តិយា ទ្វាទស តេហិ  
 តេ យោន្តិ វិសតិ ទ្វេវិសតិ ទុទ្ធកា

១ ឧ. ចចត្តាវស ។

ចូល្កក្រ្រុស្តបំសិក្ខាបទចាំនិទោះ ដូចសិវៃនិកទៅនេះ ។  
 បុកជីត ៨ សឡិណិសេស ១៧ និស្សត្តិយៈ ៣០ ទុទ្ធកៈ  
 (បុច្ឆត្តិយ.) ១៦៦ បុជិទេសនិយៈ ៨ សេត្តិយៈ ៧៨ ទាំង  
 ៣០៦ នេះ តាមិក្ខាបទរបស់ពួកកិក្កុចិ ដែលមកតាម  
 ទុទ្ធសពលំ ។ វិច្ឆេទោសថ ។

[១១០] សិក្ខាបទរបស់ពួកកិក្កុ មាន ២៦ ដែលមិនបាន

ទូទៅដល់ពួកកិក្កុចិ ចូល្កក្រ្រុស្តបំសិក្ខាបទចាំនិទោះ ដូច  
 សិវៃនិកទៅនេះ ។ សឡិណិសេស ៦ អនិយេន ២ ត្រូវតែ ៨  
 សិក្ខាបទ និស្សត្តិយៈ ១៦ រៀង ត្រូវជា ២០ សិក្ខាបទ ទុទ្ធកៈ ២៦

ពាងសង្កណ្ឌី អសាធារណសិក្ខាធម្មតារាណី

ចត្តារា ចាដិទេសនីយា

ធម្មត្ថាធិស្ស(១) ចិមេ ហោត្ថំ កិក្ខុនំ កិក្ខុនីមំ

អសាធារណ ។

[១១១] សតំ ភីសា កិក្ខុនីមំ

កិក្ខុហិ អសាធារណា

តេ សុណោហិ យតាភាមំ ។

នារាជីកាចំ ចត្តារំ

សង្ឃម្ហា ធន ធិស្សរេ

ធិស្សត្ថិយាធិ ទ្វាធន

ធម្មវុតិ ច ទុទ្ធកា

អដ្ឋ ចាដិទេសនីយា

សតំ ភីសា ចិមេ ហោត្ថំ កិក្ខុនីមំ កិក្ខុហិ អសា-

ធារណ ។

[១១២] សតំ សត្តតិ ធន ចេវ

ទុកិច្ចំ អសាធារណា

តេ សុណោហិ យតាភាមំ ។

១ ឃ. ធម្មត្ថារាណ ។

ពាងសង្កណ្ឌី ការព្រះពុទ្ធករណសិក្ខាធម្មតារាណី

នីវិបាសិសេនិយេ ៤ ទាំង ៤៦ នេះ ជាសិក្ខាបទរបស់ពួកភិក្ខុ

មិនទាន់ទៅដល់ពួកភិក្ខុម៉េច ។

[១១១] សិក្ខាបទរបស់ពួកភិក្ខុមី មាន ១៣០ ដែលមិន

បានទូទៅដល់ពួកភិក្ខុ ចូរអ្នកប្រុងស្តាប់សិក្ខាបទទាំងនោះ

ដូចសិវ័ជ័តភាព៌នេះ ។ បុព្វជិត ៤ សង្ឃទិសេស ១០

និស្សត្តិយេ ១២ ទុទ្ធកៈ ៧៦ បុរិសេសនិយេ ៨ទាំង ១៣០ នេះ

ជាសិក្ខាបទរបស់ពួកភិក្ខុមី មិនទូទៅដល់ភិក្ខុទាំងឡាយទេ ។

[១១២]សិក្ខាបទ ១៧៦<sup>(១)</sup> ដែលមិនទូទៅដល់ចូគុលទាំងពីរ

ពួក ចូរអ្នកប្រុងស្តាប់សិក្ខាបទទាំងនោះដូចសិវ័ជ័តភាព៌នេះ ។

១ សិក្ខាបទទាំង ១៧៦ នេះ មិនទូទៅដល់ទាំងពីរពួក គឺ ភិក្ខុនិងភិក្ខុមីទាំងអស់ទេ គឺទូទៅដល់ពួក ៤៦ សិក្ខាបទ ត្រូវបានយកក្នុង ១៣០ សិក្ខាបទ ។ គេប្រធានតែចូគុលសេចក្តីក្នុង ច្បាប់ ១១០ និង ១១១ គាត់មើលច្បាប់ ។

ឆារាដីកានិ ចត្តារិ

សង្ក្រានិសេសានិ កវន្តិ សោធស្យស

អនិយនានិ ទ្វេ ហោន្តិ

និស្សត្តិយោ ចតុរិសតិ

សតំ អដ្ឋារស ទេវ

ទុក្ខកានិ បវចន្តិ

ព្រាណស ភានិទេសនិយា

សតំ សត្តតិ ធ ទេវីមេ ហោន្តិ ទុក្ខន្តិ អសាធារណា ។

(១១៣) សតំ សត្តតិ ចត្តារិ

ទុក្ខន្តិ សមសិក្ខានា

តេ សុណោហិ យថាកាដំ ។

ឆារាដីកានិ ចត្តារិ

សង្ក្រានិសេសានិ កវន្តិ សត្ត

និស្សត្តិយោនិ អដ្ឋារស

បារាដីកា ៤ សង្ក្រានិសេស ១៦ អនិយន ២ មិស្សតិយៈ ២២

រុក្ខៈ ១១៨ បារាដីកា ១៦ ទាំង ១៧៦ មេរតិបាខ

ព្រាណស ៧៧ ទាំង ៧៧៧ ។

[១១៣] សិក្ខាបទវិសេសបុគ្គលទាំងពីរត្រូវសិក្សាស្មើគ្នា

ភា ៣១ ១៧៤ ច្បាប់សិក្សាបទវិសេស ៧០

សិវិជនិកាទេវ ។ បារាដីកាសង្ក្រានិសេស ៧ មិស្សតិយៈ ១៨

នាងសង្ការី អន្តរាសិក្ខមា

សមសង្ការី ឡុកា

ចញ្ចសង្ការី សេត្តិយា

សត្វ សង្ការី ចត្តារិ ចិដេ ហោត្តិ ទិក្ខុំ សមសិក្ខា កា ។

[១១២] អន្តរ ចារាជិកា យេ

ឡុកសនា កាលវត្តសម្មបមា

ចណ្ណចណសោ ចុដុសិលា

សីសច្ឆិញ្ញាវ<sup>(១)</sup> សោ ធកេ

កាលោវ ចត្តកច្ឆិញ្ញោ

អវិក្ខុដ្ឋិ អវិក្ខុ តេ ។

[១១៣] តេវិសំ<sup>(២)</sup> សង្ខារិសេសា

ទ្វេ អនិយតា ទ្វេចត្តាឡិស ធិស្សត្តិយា

អដ្ឋាសិក្ខសតំ ចាចិក្ខិយា

ប្បាទស ចាដិទេសធិយា

ចញ្ចសង្ការី សេត្តិយា

១ ធិ. សីសច្ឆិញ្ញោ ០ ។ ២ ធិ. តេវិសតិ ។

នាងសង្ការី: នេចត្តិចមាវៃវាណធិក ២ ទានីអ

ឡុក: ៧៦ ភត សេត្តិយ: ៧៧ វេលបុគ្គល ចាំដីតិក្ខុត

ត្រូវសិក្សាស្មើភាគគ្នា ។

[១១៤] ចុគ្គល ភិ ភិក្ខុធិភិក្ខុចិចាំដីឡាយណា ត្រូវតាបត្តិ

បារាជិកចាំដី ៨ ហើយ ចុគ្គលចាំដីនោះ ជាអ្នកមានភិក្ខុសង្ក

កាត្រកំ មិនបានប្តូរហេសំចំរើនឡើយទេ ជននោះមហាដូច

ដើមឆ្នោតដែលគេគាស់រយើង ដូចស្មើគេយើង (វេលប្រះ

ពាក្យ) ដូចថ្មភាវំ (វេលប្រកដាច់ភិក្ខុ) ដូចមនុស្ស

ក៏ដូចក្បាល ដូចដើមឆ្នោតតំបុតក ។

[១១៥] សនិក្ខុទិសេស ២៣ អនិយត ២ ធិស្សត្តិយ:

២២ បាចិក្ខិយ: ១៨៨ បាដិទេសនិយ: ១២ សេត្តិយ: ៧៧

តីហិ សមដេហិ បឌុត្តិ  
 សឌុត្តា វ បដិញ្ញាយ  
 តិណវត្តារតោន ច ។

[១១៦] ទ្វេ ទ្វេសោយា ទ្វេ បវរណា  
 ចត្តាវ តម្កាង ជិវេន ទេសិតា  
 ចត្តោ ទុទ្ទេសា ចត្តារោ ភវន្តិ អនញ្ញា  
 អាចត្តិកុត្តា ច ភវន្តិ សត្ត ។

[១១៧] អធិការណ៍ ចត្តាវ  
 សត្តហិ សមដេហិ សឌុត្តិ  
 ត្ថិហិ ធាតុហិ តីហិ  
 តិច្ឆ វៈកោន សឌុតិ ។

[១១៨] ចាកជិត្តិ យំ វុត្តិ  
 តំ សុណោហិ យជាតាមំ ។  
 ចុតោបរោ គដោ ច  
 សឌុត្តេហិ ជិវត្តតោ  
 សំវាសោមិ ច ធាតុ ធាតុ  
 តោនតំ តតិ វុត្តិ ។

ទ្វេបំដោយសមថៈ ៣ យ៉ាង តិ សមុបាវិទ្ធ ១ បដិញ្ញាត-  
 កៈណៈ ១ តិណវត្តារតោៈ ១ ។

[១១៦] ទ្វេសោយា ៤ យ៉ាង បវរណា ៤ យ៉ាង  
 សត្តិកុម្មុតោ ៤ យ៉ាង វិសេស្រៈជិវេស្រៈសំវេនិកុម្មុត  
 ទុទ្ទេស (របស់តិកុ) ៣ ថ ទុទ្ទេស (របស់តិកុម្មុ) ៣ ៤  
 មិនមានក្រៅពីនេះទៅទៀតទេ ឯកតិវិទកាបត្តិមាត ៧ ។

[១១៧] អធិការណ៍ ៤ យ៉ាង ទ្វេបំដោយសមថៈ ៧ តិទ្វេបំ  
 ដោយសមថៈ ៤ ខ្លះ ៤ ខ្លះ ៣ ខ្លះ ឯកច្ឆាមិការណ៍ ទ្វេបំ  
 ដោយសមថៈ ១ ។

[១១៨] សិក្ខាបទណា វិសេស្រៈជាគតហៅថា បារាជិត ចូរ  
 អ្នកប្រុងស្តាប់សិក្ខាបទនោះ ដូចសំវេនិក គេទៅនេះ ។ បុគ្គល  
 វិសេស្រៈអនុស្សាវរីយ៍ ចាកព្រះសឌុត្តទាំងឡាយហើយ  
 សំវាសមិនមានក្នុងបុគ្គលនោះទេ វិញ្ញាណក្ខន្ធនោះ  
 សិក្ខាបទខ្លះ គឺជាគតហៅថា បារាជិត ។



(១១៧) សង្ខារទិសេសោតិ យំ វុត្តិ  
 តំ សុណោហិ យថាកាដិ ។  
 សង្ខេបំ នេតិ ចរិកិសំ  
 មុលាយ បដិកស្សតិ  
 មាធន្តំ នេតិ អត្តតិ  
 តេនេតំ ឥតិ វុត្តតិ ។

(១២០) អនិយតោតិ យំ វុត្តិ  
 តំ សុណោហិ យថាកាដិ ។  
 អនិយតោ ច និយតោ  
 អនេកំសិកាតំ ចដំ  
 តិណ្ណាមញ្ញាតិ ហិដំ  
 អនិយតោតិ បវុត្តតិ ។

(១២១) ធុល្លច្ចយន្តិ យំ វុត្តិ  
 តំ សុណោហិ យថាកាដិ ។  
 ឯកស្ស មុលេ យោ នេសេតិ

(១១៧) សិក្ខាបទណា ដែលគាត់គេហៅថា សង្ខារទិ-  
 សេស ចូរអ្នកប្រុងស្តាប់សិក្ខាបទនោះ ដូចសិវជនិកទៅ  
 នេះ ។ សិក្ខាប្រិយវិសាទាញមក ជាតំក្នុងមូលាចត្តិ ឱ្យមានភ័ក្ត្រ  
 ឲ្យអញ្ញាត ព្រោះហេតុនោះ សិក្ខាបទនេះ គាត់គេហៅថា  
 សង្ខារទិសេស ។

(១២០) សិក្ខាបទណា ដែលគាត់គេហៅថា អនិយត  
 ចូរអ្នកប្រុងស្តាប់សិក្ខាបទនោះ ដូចសិវជនិកទៅនេះ ។ ពាក្យ  
 ថា អនិយត បានសេចក្តីថា មិនទៀង មានចំណែកមិនតែមួយ  
 ទេ បណ្តាអាចក្តីទាំង ៣ យ៉ាង (វិនិយមរកប្បិភាគភាម)  
 អាចក្តីណាមួយ ដែលគាត់គេហៅថា អនិយត ។

(១២១) សិក្ខាបទណា ដែលគាត់គេហៅថា ធុល្ល-  
 ច្ចយ ចូរអ្នកប្រុងស្តាប់សិក្ខាបទនោះ ដូចសិវជនិកទៅ  
 នេះ ។ ភិក្ខុណាសិវជន (រាបត្តិ) ក្នុងទីជិតខាងក្នុងមួយរូប

យោ ច តំ បដិក្កុណ្ណតិ  
អច្ចុយោ ភេន សមោ នត្ថិ  
ភេនេតំ ឥតិ វុច្ចតិ ។

[១២២] និស្សត្តិយន្តិ យំ វុត្តំ  
តំ សុណោហិ យពាភជំ ។

សឡមជ្ឈេ ភណមជ្ឈេ  
ឯកកស្មេរុវ ឯកភោ  
និស្សត្តិកា យំ នេសេតិ  
ភេនេតំ ឥតិ វុច្ចតិ ។

[១២៣] ចាចិត្តិយន្តិ យំ វុត្តំ  
តំ សុណោហិ យពាភជំ ។

ចាតតំ កុសលំ ចម្មំ  
អវិយមត្តំ អបរជ្ជិតិ  
ចិត្តសមោហនដ្ឋានំ  
ភេនេតំ ឥតិ វុច្ចតិ ។

[១២៤] ចាជិនេសនិយន្តិ យំ វុត្តំ  
តំ សុណោហិ យពាភជំ ។

ច្នក់ភិក្កុណាទទួលភាបត្តិភាវៈ រោស (របស់ភិក្កុណាទទួល)មិន  
វែងទានដូចជាភិក្កុណាសិវ័ន្តិភាវៈទៀត ព្រោះហេតុដូច្នោះ  
សិក្ខាបទនេះ ទើបគឺជាភាវៈ ឥន្ទ្រប្បិយ ។

[១២២] សិក្ខាបទណា ដែលគឺជាភាវៈ និស្សត្តិយៈ  
ចូរអ្នកប្រុងស្តាប់សិក្ខាបទនោះ ដូចសិវ័ន្តិភាវៈទេ ។ ភិក្កុ  
លបេតិ (វិក្កុណាមួយ) ក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ ចូរកណ្តាល  
គណៈ គឺនោះសោតចំពោះបុគ្គលមួយរូប ក្នុងទីជាមួយគ្នា រួច  
ហើយទើបសិវ័ន្តិភាវៈចេញ ព្រោះហេតុដូច្នោះ សិក្ខាបទ  
នេះគឺជាភាវៈ និស្សត្តិយៈ ។

[១២៣] សិក្ខាបទណា ដែលគឺជាភាវៈ ចាចិត្តិយៈ  
ចូរអ្នកប្រុងស្តាប់សិក្ខាបទនោះ ដូចសិវ័ន្តិភាវៈទេ ។ សិក្ខា  
បទណា ញ៉ាំងកុសលចម្បីផ្គុំគ្នាចុះ ប្រទូស្តចំពោះអវិយមត្ត  
ជាហេតុធ្វើចិត្តវិវាទ្ធិន្ត ព្រោះហេតុដូច្នោះ សិក្ខាបទនេះ  
គឺជាភាវៈ ចាចិត្តិយៈ ។

[១២៤] សិក្ខាបទណា ដែលគឺជាភាវៈ ចាជិនេស-  
និយៈ ចូរអ្នកប្រុងស្តាប់សិក្ខាបទនោះ ដូចសិវ័ន្តិភាវៈទេ ។

ឆាបសង្កត់ ការឃ្លាតទីសេសវិញ

កិក្ខុ អញ្ញាតតោ សន្តោ

កំត្តា លទ្ធាយ ភោជនំ

សាមំ កហោត្ត កុញ្ញេយ្យ

ការយ្ហន្តិ បវុច្ឆតិ ។

និមន្តនាសុ កុញ្ញេត្តោ

នត្ថាយ វេសាសតិ តត្ថ កិក្ខុនិ

អនិវារត្តា តហិ កុញ្ញោ

ការយ្ហន្តិ បវុច្ឆតិ ។

សន្តាចិត្តំ កុលំ តត្ថា

អប្បរោតំ អនាឡិយំ

អតិលាហោ តហិ កុញ្ញោ

ការយ្ហន្តិ បវុច្ឆតិ ។

យោ ចេ អរញ្ញោ វិហារន្តោ

សាសន្តោ សភយានតោ

អវិនិកំ តហិ កុញ្ញោ

ការយ្ហន្តិ បវុច្ឆតិ ។

កិក្ខុនិ អញ្ញាតតោ សន្តោ

ឆាបសង្កត់ ការឃ្លាតទីសេសវិញ

កិក្ខុមិនមែនជាញាតិទទួលភោជនខ្លួនឯង (កិក្ខុវេទកិក្ខុនិ) ដែល

គេបានដោយគម្រ ហើយបរិភោគ សិក្ខាបទនុ៎ះ គឺជាគតហៅថា

ការយ្ហៈ (ប្រាថីទេសនិយៈ)។ កិក្ខុកិក្ខុនិធានក្នុងទីដែលគេមិនទាន់

បើមានកិក្ខុនិចង្ហាបំភេទ្យចាត់ចែង (ភោជន) ភាមៈសចក្ខិ

គេញចិត្ត (ខ្លួន) ក្នុងទីនោះ ហើយកិក្ខុមិនហាមឃាត់ ចេះតែ

ធានក្នុងទីនោះ សិក្ខាបទនុ៎ះ គឺជាគតហៅថា ការយ្ហៈ ។

កិក្ខុមិនមានជម្ងឺ ទៅកាន់ក្រកូលដែលមានចិត្តសង្វា តែមាន

ភោគភិច ដែលគេមិនមានសចក្ខិទូលំទូយ ហើយបរិភោគ

ក្នុងផ្ទះក្រកូលនោះ សិក្ខាបទនុ៎ះ គឺជាគតហៅថា ការយ្ហៈ។

បើកិក្ខុ(មិនមានជម្ងឺ) នៅក្នុងវិប្រា ដែលប្រកបដោយរន្ធិស

ប្រកបដោយភ័យ (ទទួលបាននិយោជនិយោហារ) ដែល

គេមិនបានទ្រព្យធានីជាមុន ហើយបរិភោគក្នុងទីនោះ សិក្ខា-

បទនុ៎ះ គឺជាគតហៅថា ការយ្ហៈ។ កិក្ខុមិនមែនជាញាតិ ទៅ

យំ បរេសំ មហាយំគំ  
 សឡំ តេលំ មនុ ជាណិគំ  
 មន្ទុមំសំ អតោចិ ចំរំ ធនំ  
 សយំ វិញ្ញាមេយ្យ កំកុធិ  
 ការយ្ហធម្មតា សុតតស្ស សាសយេ ។

[១២៥] ទុក្ខជន្មិ យំ វិត្តំ  
 តំ សុណោហិ យថាភាមំ ។  
 អបរាជំ វិរទ្ធាតុ  
 ទលំគំ យពុ ទុក្ខជំ  
 យំ មនុស្សោ ការ ចាមំ  
 អាវំ កំ យនិ កំ រហា  
 ទុក្ខជន្មិ បរេនន្មិ  
 តេនេតំ និគិ វិច្ឆតិ ។

[១២៦] ទុក្ខាសិកន្មិ យំ វិត្តំ  
 តំ សុណោហិ យថាភាមំ ។  
 ទុក្ខាសិកំ ទុក្ខកម្មំ  
 សន្តិលិដ្ឋតុ យំ មនំ

សូមវត្ថុដែលពួកជនដទៃ តែងរាប់តាមថាជាបេសំអត្ថ ទោះ  
 ជាទិកដោះថ្លៃក្តី ច្រើនក្តី ទឹកយ៉ក់ក្តី ទឹកអំពៅក្តី ត្រីសាច់ក្តី  
 ទឹកដោះស្រស់ ឬទឹកដោះថ្លៃក្តី ដោយខ្លួនឯង ក៏កុំខំ (ទោះ)  
 ដល់ហើយខ្លះសេចក្តីតំរៀល ក្នុងសាសនាប្រាសុតត គឺ  
 ត្រូវបាត់ទេសនិយៈ ។

[១២៧] សិក្ខាបទណា ដែលគថាគតហៅថា ទុក្ខជំ  
 ឬអ្នកច្រើនស្តាប់សិក្ខាបទនោះ ដូចសំដែងតទៅនេះ ។ អំពើ  
 ពាក្រកំណា ទោះខុសក្តី ត្រូវខ្ពស់ក្តី ភ្នំនិភ្នំក្តី មនុស្សច្រើន  
 អំពើបាបណាមួយ ទោះក្នុងទីពោះមុខក្តី ក្នុងទីកំផ្លូវមុខក្តី  
 ឬក្រប្រដូរនិទ្ទាយតែងហៅថា អំពើពាក្រកំ ព្រោះហេតុ  
 ដូច្នោះ សិក្ខាបទនេះ គថាគតហៅថា ទុក្ខជំ ។

[១២៨] សិក្ខាបទណា ដែលគថាគតហៅថា ទុក្ខាសិក  
 ឬអ្នកច្រើនស្តាប់សិក្ខាបទនោះ ដូចសំដែងតទៅនេះ ។ បទ  
 ណាដែលបុគ្គលពោលពាក្រកំក្តី ភ្នំនិភ្នំក្តី សៅហ្មងក្តី

គាថាសង្កត់ សេដ្ឋីយសិក្ខា

យញ្ច វិញ្ញា ករហន្តិ

តេធនំ ឥតិ វុច្ឆតិ ។

(១២៧) សេក្ខិយន្តិ យំ វុត្តិ  
 តំ សុណោហិ យជាគាថំ ។  
 សេក្ខស្ស សិក្ខាណស្ស  
 ឧដ្ឋមក្កានុសារិយោ  
 អាទិ ចេតំ ចរណញ្ច  
 មុទំ សញ្ញាមសំវេរោ  
 សិក្ខា ឯអាទិសា មត្តិ  
 តេធនំ ឥតិ វុច្ឆតិ ។  
 ធម្មមតិវស្សតិ  
 វិវដំ ធាតិវស្សតិ  
 តស្មា ធម្មំ វិវរោថិ  
 ឯវុត្តំ ធាតិវស្សតិ ។  
 តតិ មិគាចំ ចវដំ

គាថាសង្កត់ សេដ្ឋីយសិក្ខា

អ្នកក្រាជ្ឈតាំងឡាយក្នុងកិច្ចការ (តាំងនោះ) ណា  
 មួយ ព្រោះហេតុដូច្នោះ សិក្ខាចម្រុះ គាថាគរហៅថា  
 ទុក្ខសិក្ខា ។

(១២៧) សិក្ខាចណា ដែលគាថាគរហៅថា សេក្ខិយៈ  
 ឬអ្នកប្រុងស្តាប់សិក្ខាចនោះ ដូចសំដែងទៅនេះ ។ ការ  
 ប្រព្រឹត្តិជាដើមគាថាចម្រុះ សេចក្តីសង្រួមប្រយ័ត្នមុខមាត់ក្តី  
 រមែងជាបេសបុគ្គល ដែលសិក្សាហើយ ដែលកំពុងសិក្សា  
 កំពុងប្រព្រឹត្តតាមសិក្ខាចម្រុះក្រែង តែការសិក្សាប្រាកដដូច្នោះ  
 មិនមាន ព្រោះហេតុដូច្នោះ សិក្ខាចម្រុះ គាថាគរហៅថា  
 សេក្ខិយៈ ។ ភិក្ខុដែលបិទបាំង (មូលាបក្ខិ) ទុក ឆ័ង  
 ត្រឡប់ត្រឡៃអាបក្ខិថ្មីទៀត ភិក្ខុដែលបើក (ប្រាប់មូលាបក្ខិ)  
 ឆ័ងមិនត្រឡៃអាបក្ខិថ្មីទៀតឡើយ ព្រោះហេតុដូច្នោះ គួរ  
 បើកនូវមូលាបក្ខិដែលខ្លួនបិទបាំងទុក ធ្វើយ៉ាងនេះទើបបាទ  
 មិនត្រឡៃអាបក្ខិថ្មីនោះទៀត ។ ព្រៃជាដំណើរបេសបុគ្គល

នៃយថាភិក្ខុ បរិវារ

ពាក្យសោ បន្តិកំ ភតិ

វិកោ ភតិ ចម្មា ធិ

ធិញ្ញំ អរហតោ ភតិ ។

ជាសង្ឃណិកំ ធិញ្ញំ ។

ឧស្សុញ្ញំ

(១២៨) សន្តមតវេសុ ចញ្ញត្តា

វិបត្តិ ចតុរោជំ ច

តិក្ខុនំ តិក្ខុនំ ធាតុ

សាធារណា អសាធារណា

សាសនំ អនុត្តបរាម

យថាសង្ឃណិកំ ធិញ្ញំ ។

នៃយថាភិក្ខុ បរិវារ

ភាសាសាវណិកំ របស់ពួកបក្សិ សេចក្តីវិចារ ជាដំណើររបស់

សង្ឃកម្មតាំងឡាយ ព្រះខិត្តិយ៍ជាដំណើររបស់ព្រះអរហន្ត ។

ចម្លើយ ជាសង្ឃណិកៈ (ជាបាណ្ឌវស្ថាន) ។

ឧទាហរណ៍ ធិញ្ញំ របស់សង្ឃណិកៈ គឺជាដូច្នោះ

(១២៨) សំផនកំ តិក្ខុបទ តាំងឡាយ ដែលប្រឆាំងពាក្យ

ធាតុច្រើន ១ សំផនកំ វិបត្តិ ២ យាតិ របស់ភិក្ខុនិកៈ

ភិក្ខុនិកៈ ១ សំផនកំ តិក្ខុបទ ជា សាធារណៈ ខ្លាំង អសាធារណៈ

របស់ពួកភិក្ខុនិកៈ ភិក្ខុនិកៈ ១ ភាសាសង្ឃណិកៈ (ជាបាណ្ឌវស្ថាន)

នេះ លោកសំផន ដើម្បីអនុគ្រោះដល់ព្រះសាសនា ។

អធិការណ៍លេខ៤

(១២៤) ចត្តាវិ អធិការណ៍លេខ វិវាទអធិការណ៍ អនុវិ-  
នាទិការណ៍ អាជ្ញាធិការណ៍ កិច្ចាធិការណ៍ ។ សមាជិ  
ចត្តាវិ អធិការណ៍លេខ ១ សម្រេច ចង្អុល អធិការណ៍លេខ  
កាតិ ឧត្តោជ ។ សម្រេច ចង្អុល អធិការណ៍លេខ ធរ  
ឧត្តោជ វិវាទអធិការណ៍សុទ្ធ ឧត្តោជ អនុវិ-  
នាទិការណ៍សុទ្ធ ចត្តារោ ឧត្តោជ អាជ្ញាធិការណ៍សុទ្ធ  
តយោ ឧត្តោជ កិច្ចាធិការណ៍សុទ្ធ ឃ្លោ ឧត្តោជ ។  
សម្រេច ចង្អុល អធិការណ៍លេខ សម ធរ ឧត្តោជ ។  
វិវាទអធិការណ៍ ឧត្តោជ កាតិ សម ឧត្តោជ តិ  
អនុវិ-នាទិការណ៍ ឧត្តោជ កាតិ សម ឧត្តោជ តិ  
អាជ្ញាធិការណ៍ ឧត្តោជ កាតិ សម ឧត្តោជ តិ  
កិច្ចាធិការណ៍ ឧត្តោជ កាតិ សម ឧត្តោជ តិ ។  
វិវាទអធិការណ៍ ឧត្តោជ ឧត្តោជ សម ឧត្តោជ តិ  
អនុវិ-នាទិការណ៍ ឧត្តោជ ចត្តារោ សម ឧត្តោ-  
ជ តិ អាជ្ញាធិការណ៍ ឧត្តោជ តយោ សម ឧត្តោ-  
ជ តិ កិច្ចាធិការណ៍ ឧត្តោជ ឃ្លោ សម ឧត្តោ-  
ជ តិ ។

អធិការណ៍លេខ៧

(១២៥) អធិការណ៍លេខ ៤ យ៉ាង គឺ វិវាទអធិការណ៍ អនុវិ-  
ការណ៍ ១ អាជ្ញាធិការណ៍ ១ កិច្ចាធិការណ៍ ១ ។ នេះហៅថា អធិការណ៍  
៤ យ៉ាង ។ អធិការណ៍ទាំង ៤ យ៉ាងនេះ មានការស៊ើប គឺហាមឃាត់  
ប៉ុន្មានយ៉ាង ។ អធិការណ៍ទាំង ៤ យ៉ាងនេះ មានការស៊ើប ១០ យ៉ាង គឺ  
វិវាទអធិការណ៍ មានការស៊ើប ៤ យ៉ាង អនុវិ-នាទិការណ៍ មានការស៊ើប ៤  
យ៉ាង អាជ្ញាធិការណ៍ មានការស៊ើប ៣ យ៉ាង កិច្ចាធិការណ៍ មានការ  
ស៊ើប ៣ ។ អធិការណ៍ទាំង ៤ យ៉ាងនេះ មានការស៊ើបទាំង ១០ នេះ  
៦៧ ។ កាលបើស៊ើបវិវាទអធិការណ៍ តែងស៊ើបខ្ញុំសម្រេចប៉ុន្មាន កាល  
បើស៊ើបអនុវិ-នាទិការណ៍ តែងស៊ើបខ្ញុំសម្រេចប៉ុន្មាន កាលបើស៊ើប  
អាជ្ញាធិការណ៍ តែងស៊ើបខ្ញុំសម្រេចប៉ុន្មាន កាលបើស៊ើបកិច្ចាធិការណ៍  
តែងស៊ើបខ្ញុំសម្រេចប៉ុន្មាន ។ កាលបើស៊ើបវិវាទអធិការណ៍ តែងស៊ើបខ្ញុំ  
សម្រេច ៤ យ៉ាង កាលបើស៊ើបអនុវិ-នាទិការណ៍ តែងស៊ើបខ្ញុំសម្រេច ៤  
យ៉ាង កាលបើស៊ើបអាជ្ញាធិការណ៍ តែងស៊ើបខ្ញុំសម្រេច ៣ យ៉ាង កាល  
បើស៊ើបកិច្ចាធិការណ៍ តែងស៊ើបខ្ញុំសម្រេច ៣ យ៉ាង ។

(១៣០) កតំ ឧត្តោដា កតំហោ កាវេហិ ឧត្តោដង្គំ  
 បសវតំ កតំហង្កេហិ សមន្តាគតោ បុគ្គលោ អធិការណំ  
 ឧត្តោដេតិ កតំ បុគ្គលោ អធិការណំ ឧត្តោដេត្តា អាបត្តិ  
 អាបជ្ជន្តិ ។ ប្បាទស ឧត្តោដា ទសហោ កាវេហិ ឧត្តោ-  
 ដង្គំ បសវតំ ចត្វាហង្កេហិ សមន្តាគតោ បុគ្គលោ អធិការ-  
 ណំ ឧត្តោដេតិ ចត្វាហេ បុគ្គលោ អធិការណំ ឧត្តោដេត្តា  
 អាបត្តិ អាបជ្ជន្តិ ។ កាតមេ ប្បាទស ឧត្តោដា ។ អកតំ  
 កម្មំ ធុត្តិដំ កម្មំ បុទ កាតត្វំ កម្មំ អធិហតំ ធុត្តិហតំ  
 បុទ ធិហតំ កត្វំ អវិច្ឆិកំ ធុត្តិច្ឆិកំ បុទ វិច្ឆិកត្វំ អវុ-  
 បសន្តំ ធុវុបសន្តំ បុទ វុបសមេតត្វន្តំ ឥមេ ប្បាទស  
 ឧត្តោដា ។ កាតមេហិ ទសហោ កាវេហិ ឧត្តោដង្គំ

(១៣១) ការសិរីវោធិបុគ្គាន ភិក្ខុបុគ្គលោ ការសិរី ដោយភាពា  
 បុគ្គល បុគ្គលដែលប្រកបដោយអង្គបុគ្គាន ទើបសិរីវោធិករណំ បាន  
 បុគ្គលបុគ្គានពួក កាលសិរីវោធិករណំទៅហើយ ត្រូវតាមភ្នំ (ខ្លួនឯង) ។  
 ការសិរីវោធិ ១២ យ៉ាង ភិក្ខុបុគ្គលោ ការសិរី ដោយភាពា ១០ យ៉ាង  
 បុគ្គលដែលប្រកបដោយអង្គ ៤ ទើបសិរីវោធិករណំ បាន បុគ្គល ៤ ពួក  
 កាលសិរីវោធិករណំទៅហើយ តែត្រូវតាមភ្នំ (ខ្លួនឯងវិញ) ។ ការ  
 សិរីវោធិ ១២ ខោន ដូចម្តេចខ្លះ ។ ការសិរីវោធិ ១២ ខោន គឺ កម្មដែល  
 សន្សំចាន់ធ្វើ ១ កម្មដែលសន្សំធ្វើមិនត្រឹមត្រូវ ១ កម្មដែលសន្សំត្រូវ  
 ធ្វើជាថ្មីទៀត ១ កម្មដែលសន្សំចាន់សម្រេច ១ កម្មដែលសន្សំ  
 សម្រេចហើយមិនត្រឹមត្រូវ ១ កម្មដែលសន្សំត្រូវសម្រេចជាថ្មីទៀត ១  
 កម្មដែលសន្សំចាន់វិនិច្ឆ័យ ១ កម្មដែលសន្សំវិនិច្ឆ័យហើយ មិនត្រឹម  
 ត្រូវ ១ កម្មដែលសន្សំត្រូវវិនិច្ឆ័យជាថ្មីទៀត ១ កម្មដែលសន្សំចាន់បាន  
 ម្តេច ១ កម្មដែលសន្សំម្តាប់ហើយមិនត្រឹមត្រូវ ១ កម្មដែលសន្សំត្រូវ  
 ម្តាប់ជាថ្មីទៀត<sup>(១)</sup> ។ ភិក្ខុបុគ្គលោ ការសិរី ដោយភាពា ១០ (ខោន)

១ ការសិរី ៧ ១២-៣ បានចំពោះវិធម្មនិកាយ ៧ ៤-៥ បានចំពោះវិធម្មនិកាយ  
 ៧ ៧-៨-៩ បានចំពោះវិធម្មនិកាយ ៧ ១០-១១-១២ បានចំពោះវិធម្មនិកាយ  
 ៧ ១៣ ។ ប្រសិនបើ ការសិរីវោធិ ១២ (ខោន) លោកគោលបានចំពោះវិធម្មនិកាយ  
 ៧ ១៣ ។ អង្គការ ។



បសវនករ តត្ថ ជាតក់ អធិការណ៍ ឧត្តរាជ្យសវនករ ជាតក់  
 រូបសង្ខ អធិការណ៍ ឧត្តរាជ្យសវនករ អន្តរាគមន៍ អធិការណ៍  
 ឧត្តរាជ្យសវនករ អន្តរាគមន៍ រូបសង្ខ អធិការណ៍ ឧត្តរាជ្យសវនករ  
 តត្ថ តត់ អធិការណ៍ ឧត្តរាជ្យសវនករ តត្ថ តត់ រូបសង្ខ អធិ-  
 ការណ៍ ឧត្តរាជ្យសវនករ សនិវិធម៌ ឧត្តរាជ្យសវនករ អមន្តរិធម៌  
 ឧត្តរាជ្យសវនករ តស្សនាវិធម៌សិកា ឧត្តរាជ្យសវនករ តិណវត្តារក្ស  
 ឧត្តរាជ្យសវនករ ឥសេហិ ឥសហា ការេហិ ឧត្តរាជ្យសវនករ បសវ-  
 និក ។ កតមេហិ ចត្វាឡោហិ សម្មាសម្ពាសោ បុគ្គលោ អ-  
 ធិការណ៍ ឧត្តរាជ្យសវនករ ។ ធម្មាភិ តត្ថោ អធិការណ៍  
 ឧត្តរាជ្យសវនករ ធម្មាភិ ។ បេ ។ មោហាភិ កយាភិ  
 តត្ថោ អធិការណ៍ ឧត្តរាជ្យសវនករ ។ ឥសេហិ ចត្វាឡោហិ  
 សម្មាសម្ពាសោ បុគ្គលោ អធិការណ៍ ឧត្តរាជ្យសវនករ ។ ក-  
 តមេ ចត្វាហេ បុគ្គលោ អធិការណ៍ ឧត្តរាជ្យសវនករ អា-  
 បត្តិ អាចជ្ជន្តិ ។ ឥណហុបសម្បត្តោ ឧត្តរាជ្យសវនករ ឧត្តរា-  
 ជ្ជន្តិ បាចិភ្និយំ អាត្មន្តិកោ ឧត្តរាជ្យសវនករ ឧត្តរាជ្ជន្តិ  
 បាចិភ្និយំ ការេកោ ឧត្តរាជ្យសវនករ ឧត្តរាជ្ជន្តិ បាចិភ្និយំ

ដូចម្តេច ។ ភិក្ខុសិរិវិទ្យាអធិការណ៍ដែលកើតក្នុងទីនោះ ១ សិរិវិទ្យា  
 អធិការណ៍ដែលកើតក្នុងទីនោះ ហើយម្ខាងទៅវិញ ១ សិរិវិទ្យាអធិការណ៍  
 ក្នុងទីពាក់កណ្តាលថ្ងៃ ១ សិរិវិទ្យាអធិការណ៍ដែលស្ងប់ម្ខាងហើយ ក្នុងទី  
 ពាក់កណ្តាលថ្ងៃ ១ សិរិវិទ្យាអធិការណ៍ដែលដល់ហើយក្នុងទីនោះ ១ សិរិវិ-  
 ទ្យាអធិការណ៍ដែលដល់ក្នុងទីនោះ ហើយស្ងប់ម្ខាង ១ សិរិវិទ្យាសនិវិធម៌ ១  
 សិរិវិទ្យាអមន្តរិធម៌ ១ សិរិវិទ្យាតស្សនាវិធម៌សិកា ១ សិរិវិទ្យាតិណ-  
 វត្តារក្ស ១ ។ ភិក្ខុបាទ្យការសិរិ ហើយការ ១០ យ៉ាងនេះឯង ។  
 បុគ្គលដែលប្រកបដោយអង្គ ៤ ដូចម្តេច ។ ទើបសិរិវិទ្យាអធិការណ៍ ។  
 បុគ្គលលុះធម្មាភិ ១ ទើបសិរិវិទ្យាអធិការណ៍ លុះមោហាភិ ១ ។ បេ ។  
 លុះមោហាភិ ១ លុះកយាភិ ១ ទើបសិរិវិទ្យាអធិការណ៍ ។ បុគ្គល  
 ដែលប្រកបដោយអង្គ ៤ ប្រការនេះឯង ទើបសិរិវិទ្យាអធិការណ៍ ។ បុគ្គល  
 ៤ ច្នក ដូចម្តេច ។ កាលបើសិរិវិទ្យាអធិការណ៍ តែងត្រូវតាមភ្នំ(ខ្លួនឯង  
 វិញ) ។ បុគ្គលទើបនឹងបានចសម្បត្តិក្នុងទីនោះ សិរិវិទ្យាត្រូវទៅក្នុងក-  
 រណ៍បាចិភ្និយៈ ១ បុគ្គលដែលទើបមកពីសិរិវិទ្យាត្រូវទៅក្នុងករណ៍បាចិភ្និយៈ ១ បុគ្គល  
 ជាអ្នកធ្វើការ (ម្ខាងអធិការណ៍នោះ) សិរិវិទ្យាត្រូវទៅក្នុងករណ៍បាចិភ្និយៈ ១

ធនុនាយកោ ឧត្តោជេតិ ឧត្តោជនតំ ចាចិត្តិយំ ។  
នំទេ ចត្តារោ ឫត្តលា អធិការណំ ឧត្តោជន្តា អាចត្តិ  
អាចដ្ឋន្តំ ។

[១៧១] វិវាទាធិការណំ កិរិយានំ កិសមុទយំ  
កិជាតិកំ កិបកំ កិសម្ពាវំ កិសមុដ្ឋានំ ។ អនុ  
វាទាធិការណំ កិរិយានំ កិសមុទយំ កិជាតិកំ កិ-  
បកំ កិសម្ពាវំ កិសមុដ្ឋានំ ។ អាចត្តាធិការណំ កិ-  
រិយានំ កិសមុទយំ កិជាតិកំ កិបកំ កិសម្ពាវំ  
កិសមុដ្ឋានំ ។ កិប្បាធិការណំ កិរិយានំ កិសមុទ-  
យំ កិ តិកំ កិបកំ កិសម្ពាវំ កិសមុដ្ឋានំ ។ វិ-  
វាទាធិការណំ វិវាទរិយានំ វិវាទសមុទយំ វិវាទជាតិកំ  
វិវាទប្បកំ វិវាទសម្ពាវំ វិវាទសមុដ្ឋានំ ។ អនុវាទាធិការ-  
ណំ អនុវាទរិយានំ អនុវាទសមុទយំ អនុវាទជាតិកំ  
អនុវាទប្បកំ អនុវាទសម្ពាវំ អនុវាទសមុដ្ឋានំ ។ អា-

បុគ្គលអ្នកឱ្យទទួលៈ សេរី ក្រៅក្រោយឧត្តមភូមិភូមិយៈ ១ ។ បុគ្គលចាត់ ៤ ពួក  
នេះ កាលបើសេរីអធិការណ៍ ភ្នែកក្រៅក្រោយ ( ភូមិធីវិញ ) ។

[១៧១] វិវាទាធិការណំ មានអ្វីជាគ្រឿងប្រគល់ឱ្យនូវផល មាន  
អ្វីជាហេតុឱ្យកើតឡើង មានអ្វីជាគំណើត មានអ្វីជាផែន មានអ្វីជាអង្គ  
មានអ្វីជាសមុដ្ឋាន ។ អនុវាទាធិការណ៍ មានអ្វីជាគ្រឿងប្រគល់ឱ្យនូវផល  
មានអ្វីជាហេតុឱ្យកើតឡើង មានអ្វីជាគំណើត មានអ្វីជាផែន មានអ្វីជា  
អង្គ មានអ្វីជាសមុដ្ឋាន ។ អាចត្តាធិការណ៍ មានអ្វីជាគ្រឿងប្រគល់ឱ្យ  
នូវផល មានអ្វីជាហេតុឱ្យកើតឡើង មានអ្វីជាគំណើត មានអ្វីជាផែន  
មានអ្វីជាអង្គ មានអ្វីជាសមុដ្ឋាន ។ កិប្បាធិការណ៍ មានអ្វីជាគ្រឿងប្រ-  
គល់ឱ្យនូវផល មានអ្វីជាហេតុឱ្យកើតឡើង មានអ្វីជាគំណើត មានអ្វីជា  
ផែន មានអ្វីជាអង្គ មានអ្វីជាសមុដ្ឋាន ។ វិវាទាធិការណ៍ មានសេចក្តី  
ចាស់ទើងជាគ្រឿងប្រគល់ឱ្យនូវផល មានសេចក្តីចាស់ទើងជាហេតុឱ្យ  
កើតឡើង មានសេចក្តីចាស់ទើងជាគំណើត មានសេចក្តីចាស់ទើងជាផែន  
មានសេចក្តីចាស់ទើងជាអង្គ មានសេចក្តីចាស់ទើងជាសមុដ្ឋាន ។ អនុ-  
វាទាធិការណ៍ មានការចោទជាគ្រឿងប្រគល់ឱ្យនូវផល មានការចោទជា  
ហេតុឱ្យកើតឡើង មានការចោទជាគំណើត មានការចោទជាផែន មាន  
ការចោទជាអង្គ មានការចោទជាសមុដ្ឋាន ។ អាចត្តាធិការណ៍ មានសេចក្តី

បញ្ញាធិការណ៍ អាមត្តិដំណាង អាមត្តិសមុទយ អាមត្តិ-  
 ជាតិទំ អាមត្តិប្បកវំ អាមត្តិសម្ភារំ អាមត្តិសមុដ្ឋានំ ។  
 កិច្ចាធិការណ៍ កិច្ចាធិនាមំ កិច្ចាសមុទយំ កិច្ចាជាតិកំ  
 កិច្ចាប្បកវំ កិច្ចាសម្ភារំ កិច្ចាសមុដ្ឋានំ ។ វិវាទាធិការណ៍  
 កិច្ចាធិនាមំ កិច្ចាសមុទយំ កិច្ចាជាតិកំ កិច្ចាប្បកវំ កិច្ចាសម្ភារំ  
 កិច្ចាសមុដ្ឋានំ ។ អនុវាទាធិការណ៍ ។ បេ ។ អាមត្តិ-  
 ការណ៍ កិច្ចាធិការណ៍ កិច្ចាធិនាមំ កិច្ចាសមុទយំ កិច្ចា-  
 ជាតិកំ កិច្ចាប្បកវំ កិច្ចាសម្ភារំ កិច្ចាសមុដ្ឋានំ ។ វិវាទាធិការណ៍  
 ហេតុធិនាមំ ហេតុសមុទយំ ហេតុជាតិកំ ហេតុប្បកវំ  
 ហេតុសម្ភារំ ហេតុសមុដ្ឋានំ ។ អនុវាទាធិការណ៍ ។ បេ ។  
 អាមត្តិធិការណ៍ កិច្ចាធិការណ៍ ហេតុធិនាមំ ហេតុ-  
 សមុទយំ ហេតុជាតិកំ ហេតុប្បកវំ ហេតុសម្ភារំ ហេ-  
 តុសមុដ្ឋានំ ។ វិវាទាធិការណ៍ កិច្ចាធិនាមំ កិច្ចាសមុទយំ

ជាត្រៀងប្រគល់ឱ្យដល់ មានភាបត្តិជាហេតុឱ្យកើតឡើង មានភាបត្តិ  
 ជាគំណើត មានភាបត្តិជាផែន មានភាបត្តិជាអង្គ មានភាបត្តិជាស-  
 មុដ្ឋាន ។ កិច្ចាធិការណ៍ មានកិច្ចាធិនាមំសន្សំត្រូវធ្វើជាត្រៀងប្រគល់ឱ្យដល់  
 ដល់ មានកិច្ចាធិនាមំសន្សំត្រូវធ្វើជាហេតុឱ្យកើតឡើង មានកិច្ចាធិនាមំសន្សំ  
 ត្រូវធ្វើជាគំណើត មានកិច្ចាធិនាមំសន្សំត្រូវធ្វើជាផែន មានកិច្ចាធិនាមំសន្សំ  
 ត្រូវធ្វើជាអង្គ មានកិច្ចាធិនាមំសន្សំត្រូវធ្វើជាសមុដ្ឋាន ។ វិវាទាធិការណ៍  
 មានអ្វីជាត្រៀងប្រគល់ឱ្យដល់ មានអ្វីជាហេតុឱ្យកើតឡើង មានអ្វីជា  
 គំណើត មានអ្វីជាផែន មានអ្វីជាអង្គ មានអ្វីជាសមុដ្ឋាន ។ អនុវាទា-  
 ធិការណ៍ ។ បេ ។ អាមត្តិធិការណ៍ កិច្ចាធិការណ៍ មានអ្វីជាត្រៀងប្រគល់  
 ឱ្យដល់ មានអ្វីជាហេតុឱ្យកើតឡើង មានអ្វីជាគំណើត មានអ្វីជាផែន  
 មានអ្វីជាអង្គ មានអ្វីជាសមុដ្ឋាន ។ វិវាទាធិការណ៍ មានហេតុជាត្រៀង  
 ប្រគល់ឱ្យដល់ មានហេតុជាហេតុឱ្យកើតឡើង មានហេតុជាគំណើត  
 មានហេតុជាផែន មានហេតុជាអង្គ មានហេតុជាសមុដ្ឋាន ។ អនុវាទា-  
 ធិការណ៍ ។ បេ ។ អាមត្តិធិការណ៍ កិច្ចាធិការណ៍ មានហេតុជាត្រៀង  
 ប្រគល់ឱ្យដល់ មានហេតុជាហេតុឱ្យកើតឡើង មានហេតុជាគំណើត  
 មានហេតុជាផែន មានហេតុជាអង្គ មានហេតុជាសមុដ្ឋាន ។ វិវា-  
 ទាធិការណ៍ មានអ្វីជាត្រៀងប្រគល់ឱ្យដល់ មានអ្វីជាហេតុឱ្យកើតឡើង

កើតជាតិកំ កើតអវិ កើសម្ពាវ កើសម្ពាវ ។ អនុវា-  
 នាទិការណ៍ ។ បេ ។ អាមត្តានិការណ៍ កិច្ចានិការណ៍  
 កើតនាទិ កើសម្ពាវ កើតជាតិកំ កើតអវិ កើសម្ពាវ  
 កើសម្ពាវ ។ វិវាទានិការណ៍ បច្ចុយនិទានំ បច្ចុយ-  
 សម្ពាវ បច្ចុយនាទិកំ បច្ចុយច្យកំ បច្ចុយសម្ពាវ  
 បច្ចុយសម្ពាវ ។ អនុវាទានិការណ៍ ។ បេ ។ អាមត្តា-  
 និការណ៍ កិច្ចានិការណ៍ បច្ចុយនិទានំ បច្ចុយសម្ពាវ  
 បច្ចុយនាទិកំ បច្ចុយច្យកំ បច្ចុយសម្ពាវ បច្ចុយ-  
 សម្ពាវ ។

[១៣២] ចតុដ្ឋំ អនិការណាមំ កតិ ម្ពលាមិ កតិ  
 សម្ពាវា ។ ចតុដ្ឋំ អនិការណាមំ កេត្តិស ម្ពលាមិ កេ-  
 ត្តិស សម្ពាវា ។ ចតុដ្ឋំ អនិការណាមំ កតមាមិ  
 កេត្តិស ម្ពលាមិ ។ វិវាទានិការណាស្ស គ្រានស ម្ពលាមិ  
 អនុវាទានិការណាស្ស ចុទ្ធស ម្ពលាមិ អាមត្តានិការណា-  
 ស្ស ម្ពលាមិ កិច្ចានិការណាស្ស ឯកំ ម្ពលំ សង្កេ ។  
 ចតុដ្ឋំ អនិការណាមំ កំមាមិ កេត្តិស ម្ពលាមិ ។  
 ចតុដ្ឋំ អនិការណាមំ កតមេ កេត្តិស សម្ពាវា ។

មានអ្វីជាកំណើត មានអ្វីជាវដ្ត មានអ្វីជាអង្គ មានអ្វីជាសម្ពាវ ។  
 អនុវាទានិការណ៍ ។ បេ ។ អាមត្តានិការណ៍ កិច្ចានិការណ៍ មានអ្វីជា  
 គ្រឿងប្រគល់ឱ្យខ្ពស់ មានអ្វីជាហេតុឱ្យកើតឡើង មានអ្វីជាកំណើត  
 មានអ្វីជាវដ្ត មានអ្វីជាអង្គ មានអ្វីជាសម្ពាវ ។ វិវាទានិការណ៍ មាន  
 បច្ចុយជាគ្រឿងប្រគល់ឱ្យខ្ពស់ មានបច្ចុយជាហេតុឱ្យកើតឡើង មាន  
 បច្ចុយជាកំណើត មានបច្ចុយជាវដ្ត មានបច្ចុយជាអង្គ មានបច្ចុយជា  
 សម្ពាវ ។ អនុវាទានិការណ៍ ។ បេ ។ អាមត្តានិការណ៍ កិច្ចានិការណ៍  
 មានបច្ចុយជាគ្រឿងប្រគល់ឱ្យខ្ពស់ មានបច្ចុយជាហេតុឱ្យកើតឡើង  
 មានបច្ចុយជាកំណើត មានបច្ចុយជាវដ្ត មានបច្ចុយជាអង្គ មានបច្ចុយ  
 ជាសម្ពាវ ។

[១៣២] អនិការណំ ៤ យ៉ាង មានមូលបុគ្គាន មានសម្ពាវបុគ្គាន ។  
 អនិការណំ ៤ យ៉ាង មានមូល ៣៣ មានសម្ពាវ ៣៣ ។ អនិការណំ  
 ៤ យ៉ាង មានមូល ៣៣ ដូចម្តេច ។ វិវាទានិការណំ មានមូល ១២ អនុវា-  
 ទានិការណំ មានមូល ១៤ អាមត្តានិការណំ មានមូល ៦ កិច្ចានិការណំ  
 មានមូល ១ គឺ សង្កេ ។ អនិការណំ ៤ យ៉ាង មានមូល ៣៣ (ដូចរាមត)  
 រេនេនំ ។ អនិការណំ ៤ យ៉ាង មានសម្ពាវ ៣៣ ដូចម្តេច ។

វិវាទនិករណ៍ស្ស អង្គការស ពេទ្យកម្ពុជា សម្ព័ន្ធ-  
 ណា អង្គការនិករណ៍ស្ស ចក្រស្ស វិបត្តិយោ សម្ព័ន្ធ-  
 ណា អាបត្តនិករណ៍ស្ស សក្តិ អាបត្តិកម្ម សម្ព័ន្ធនា  
 កិច្ចការនិករណ៍ស្ស ចក្រវិ កម្មាធិ សម្ព័ន្ធនា ។ ចក្រ  
 អធិការណ៍ ឯទៀត ត្រូវស សម្ព័ន្ធនា ។

[១.១៣] វិវាទនិករណ៍ អាបត្តនាមក្តី ។ វិវាទ-  
 និករណ៍ ២ អាបត្តិ ។ ក៏ បង វិវាទនិករណ៍ច្ប-  
 យោ អាបត្តិ អាបត្តិយោ ។ អាម វិវាទនិករណ៍ច្ប-  
 យោ អាបត្តិ អាបត្តិយោ ។ វិវាទនិករណ៍ច្បយោ  
 កតិ អាបត្តិយោ អាបត្តិ ។ វិវាទនិករណ៍ច្បយោ  
 ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបត្តិ ឧបសម្ព័ន្ធ ឧបសម្ព័ន្ធ អាបត្តិ  
 ចាតិក្តីយោ អង្គការសម្ព័ន្ធ ឧបសម្ព័ន្ធ អាបត្តិ ក្រុម-  
 ឧស្ស ។ វិវាទនិករណ៍ច្បយោ ឥត ទ្វេ អាបត្តិយោ  
 អាបត្តិ ។ តា អាបត្តិយោ ចក្រ វិបត្តិ កតិវិបត្តិ-  
 យោ កតិ ចក្រ អធិការណ៍ កតិ អធិការណ៍  
 សក្តិ អាបត្តិកម្ម កតិ អាបត្តិកម្ម កតិ សក្តិ-

វិវាទនិករណ៍ មានការកម្រិត ១៨ ជាសម្ព័ន្ធនា ក្នុងវិវាទនិករណ៍  
 មានវិបត្តិកម្ម ៤ ជាសម្ព័ន្ធនា ក្នុងវិវាទនិករណ៍ មានកម្មវិធីអាបត្តិកម្ម ៧  
 ជាសម្ព័ន្ធនា ក្នុងវិវាទនិករណ៍ មានកម្មវិធី ៤ ជាសម្ព័ន្ធនា ។ អធិការណ៍ ៤  
 យ៉ាង មានសម្ព័ន្ធនា ៣៣ (ដូចរាប់មក) នេះឯង ។

[១.១៣] សួរថា វិវាទនិករណ៍ជាអាបត្តិ ឬជាអាបត្តិ ។ ឆ្លើយ  
 ថា វិវាទនិករណ៍មិនមែនជាអាបត្តិទេ ។ ចុះកិច្ចការអាបត្តិព្រោះបច្ច័យ  
 នៃវិវាទនិករណ៍មានដែរឬទេ ។ អើ កិច្ចការអាបត្តិព្រោះបច្ច័យនៃវិវាទនិ-  
 ករណ៍ក៏មានដែរ ។ ចុះកិច្ចការអាបត្តិប្រែប្រួល ព្រោះបច្ច័យនៃវិវាទនិករ-  
 ណ៍ ។ កិច្ចការអាបត្តិ ៤ យ៉ាង ព្រោះបច្ច័យនៃវិវាទនិករណ៍ (កិច្ចការ  
 ដេក្រាទេចេសម្បទ ត្រូវអាបត្តិកម្មវិធី ១ ដេក្រាទេចេសម្បទ  
 ត្រូវអាបត្តិកម្ម ១ ។ កិច្ចការអាបត្តិ ៤ យ៉ាងនេះ ព្រោះបច្ច័យនៃវិវាទ-  
 និករណ៍ ។ បណ្តាវិបត្តិ ៤ យ៉ាង អាបត្តិកម្មនៃវិវាទនិករណ៍ បណ្តា  
 បណ្តាអធិការណ៍ ៤ យ៉ាង (អាបត្តិកម្មនៃវិវាទនិករណ៍) ចាត់ជាអធិការណ៍ បណ្តា  
 កម្មវិធីអាបត្តិកម្ម ៧ (អាបត្តិកម្មនៃវិវាទនិករណ៍) លោកសម្រេចជាយកនៃអាបត្តិ

តា ធួ អាបត្តិសមុប្បាទានំ កតិហំ សមុប្បាទេហំ ស-  
 មុប្បាទន្តំ កតិហំ អធិការណេហំ កតិសុ ហិ ធមសុ ក-  
 តិហំ សមដេហំ សមុប្បាទំ ។ តា អាបត្តិយោ ចតុន្តំ វិបត្តិ-  
 ឯកំ វិបត្តិ កថន្តំ អាចារិបត្តិ ចតុន្តំ អធិការណា-  
 អាបត្តាធិការណំ សត្តន្តំ អាបត្តិក្កាទានំ ទ្ធិហំ អាបត្តិ-  
 ក្កាទេហំ សន្តិហំតា សិយា ចាចិត្តយាបត្តិក្កាទេសិ-  
 យា ទុក្ខជាបត្តិក្កាទេស ធួ អាបត្តិសមុប្បាទានំ តិហំ  
 សមុប្បាទេហំ សមុប្បាទន្តំ ឯកោ អធិការណោ កំប្បា-  
 ធិការណោ តិសុ ហិ ធមសុ សន្សមន្សៀ កណាមន្សៀ  
 មុក្កុលស្ស សន្តិកោ តិហំ សមដេហំ សមុប្បាទំ សិយា  
 សមុប្បាទិយេន ច បដិញ្ញាតការណោ ច សិយា សមុ-  
 ប្បាទិយេន ច តិលាវត្តារកោ ច ។

[១១២] អនុវត្តាធិការណំ អាបត្តាចាបត្តិតំ ។ អ-  
 នុវត្តាធិការណំ ឃ អាបត្តិ ។ កិ បដ អនុវត្តាធិការ  
 ណាប្បច្ចយា អាបត្តិ អាបន្សៀយ្យតិ ។ អាម អនុវត្តាធិ  
 ការណាប្បច្ចយា អាបត្តិ អាបន្សៀយ្យ ។ អនុវត្តាធិការ-  
 ណាប្បច្ចយា កតិ អាបត្តិយោ អាបន្សៀ ។ អនុវត្តាធិ-

ប្បិប្បាទ បណ្ណាសមុប្បាទិយេនាបត្តិ ឯ យ៉ាវ (អាបត្តិព័ន្ធិនោះ) តាវទ្យៀន  
 អំពីសមុប្បាទប្បិប្បាទ រម្ងាប់ដោយអធិការណំប្បិប្បាទ រម្ងាប់ក្នុងវិជ្ជាមុខ  
 រម្ងាប់ដោយសមុប្បាទប្បិប្បាទ ។ បណ្ណាវិបត្តិ ៤ យ៉ាវ អាបត្តិព័ន្ធិនោះម្ត  
 ចូលនឹងវិបត្តិ ១ គឺអាចារិបត្តិ បណ្ណាអធិការណំ ៤ យ៉ាវ (អាបត្តិព័ន្ធិ  
 នោះ) ចាត់ជាតាបត្តាធិការណំ បណ្ណាករិយេនាបត្តិព័ន្ធិ ៧ (អាបត្តិព័ន្ធិ  
 នោះ) លោកសម្រៀបដោយករិយេនាបត្តិ ៤ គឺ ករិយេនាបត្តិប្រាចិត្តិយេ ក  
 ពាន ករិយេនាបត្តិក្កុដតិមាន បណ្ណាសមុប្បាទិយេនាបត្តិ ឯ យ៉ាវ (អាបត្តិ  
 ព័ន្ធិនោះ) តាវទ្យៀនអំពីសមុប្បាទ ៣ រម្ងាប់ដោយអធិការណំ ១ គឺតា-  
 ធិការណំ រម្ងាប់ក្នុងវិជ្ជា ៣ គឺកណ្តាលជំនុំសិទ្ធិ ១ កណ្តាលគណៈ ១  
 ក្នុងសំណាក់បុគ្គល ១ នឹងរម្ងាប់ដោយសម្រេច ៣ គឺ សមុប្បាទិយេនិ  
 បដិញ្ញាតការណៈកំពាខ្លះ សមុប្បាទិយេនិវត្តារកោកំពាខ្លះ ។

[១១២] អនុវត្តាធិការណំ ជាតាបត្តិ ឬជាអនាបត្តិ ។ អនុវត្តាធិការ-  
 ណំ ទិនវិមេជាតាបត្តិ ១ ។ ចុះភិក្ខុស្រាវកាបត្តិ ព្រោះបច្ច័យនៃអនុវត្តាធិការ-  
 ណំចានវិជ្ជាមុខ ។ ដើ ភិក្ខុស្រាវកាបត្តិ ព្រោះបច្ច័យនៃអនុវត្តាធិការណំ  
 ចានវិជ្ជា ។ ភិក្ខុស្រាវកាបត្តិប្បិប្បាទ ព្រោះបច្ច័យនៃអនុវត្តាធិការណំ ។ ភិក្ខុ

ការណ៍ប្បវេណី តិស្សោ អាចត្តិយោ អាចត្តិ ភិក្ខុ អម្ពល-  
 កោន ពារាជិកោន ធម្មោន អនុជ្ជសេតិ អាចត្តិ សន្និដ្ឋាន-  
 សេសស្ស អម្ពលកោន សន្និដ្ឋានសេស អនុជ្ជសេតិ  
 អាចត្តិ ចាចិត្តិយស្ស អម្ពលិកាយ អាចារិបត្តិយោ អនុជ្ជ-  
 សេតិ អាចត្តិ ធុក្កជស្ស អនុវិទាធិការណ៍ប្បវេណី ឥនា  
 តិស្សោ អាចត្តិយោ អាចត្តិ ។ តា អាចត្តិយោ ចត្តន្ត  
 វិបត្តិធំ កតិវិបត្តិយោ កជ្ជន្ត ចត្តន្ត អធិការណ៍ កត-  
 ម៌ អធិការណ៍ សត្តន្ត អាចត្តិក្កុដ្ឋាន កតិហិ អាចត្តិក្កុ-  
 ទ្ទេហិ សន្តិហិ តា ធនំ អាចត្តិសម្មាសាធិ កតិហិ ស-  
 ម្មាសាធិ សម្មាសាធិ កតិហិ អធិការណ៍ កតិសុ  
 ហិ ធនំ កតិហិ សម្មាសាធិ សម្មាសាធិ ។ តា អាចត្តិយោ  
 ចត្តន្ត វិបត្តិធំ ធុ វិបត្តិយោ កជ្ជន្ត សិយោ សិលវិបត្តិ  
 សិយោ អាចារិបត្តិ ចត្តន្ត អធិការណ៍ អាចត្តិក្កុ-  
 ការណ៍ សត្តន្ត អាចត្តិក្កុដ្ឋាន ភិហិ អាចត្តិក្កុទ្ទេហិ  
 សន្តិហិ តា សិយោ សន្និដ្ឋានសេស អាចត្តិក្កុទ្ទេហិ សិយោ  
 ចាចិត្តិយោ ចត្តិក្កុទ្ទេហិ សិយោ ធុក្កជស្ស ចត្តិក្កុទ្ទេហិ ធុ  
 អាចត្តិសម្មាសាធិ ភិហិ សម្មាសាធិ សម្មាសាធិ

គ្រូអាចត្តិ ព ប្រោរប្បវេណីនៃអនុវិទាធិការណ៍ (ភិក្ខុ) ចោទបញ្ជីភិក្ខុ  
 ធីត្តិដោយអាចត្តិប្បវេណីនៃអម្ពល គ្រូអាចត្តិសន្និដ្ឋានសេស ចោទ  
 បញ្ជីដោយអាចត្តិសន្និដ្ឋានសេសនៃអម្ពល គ្រូអាចត្តិប្បវេណីនៃ ចោទ  
 បញ្ជីដោយអាចារិបត្តិមិនមានម្ពល គ្រូអាចត្តិក្កុដ្ឋាន ភិក្ខុគ្រូអាចត្តិ ព  
 យ៉ាងនេះឯង ប្រោរប្បវេណីនៃអនុវិទាធិការណ៍ ។ បណ្តាវិបត្តិ ២ យ៉ាង  
 អាចត្តិពិនិត្យម្ពលធីត្តិវិបត្តិប្បវេណី បណ្តាអធិការណ៍ ២ យ៉ាង (អាចត្តិ  
 ពិនិត្យនោះ) ម្ពលធីត្តិអធិការណ៍ បណ្តាធីត្តិនៃអាចត្តិ ៧ យ៉ាង (អាចត្តិ  
 ពិនិត្យនោះ) លោកសម្រែកដោយធីត្តិនៃអាចត្តិប្បវេណី បណ្តាសម្មាសាធិ  
 អាចត្តិ ៦ យ៉ាង (អាចត្តិពិនិត្យនោះ) ភិក្ខុគ្រូអាចត្តិសម្មាសាធិប្បវេណី ធីត្តិទ្រាប់  
 ដោយអធិការណ៍ប្បវេណី ទ្រាប់ធីត្តិដូចម្តេច ទ្រាប់ដោយសម្មាសាធិប្បវេណី ។  
 បណ្តាវិបត្តិ ២ យ៉ាង អាចត្តិពិនិត្យនោះ ម្ពលធីត្តិវិបត្តិ ២ គឺ សិល-  
 វិបត្តិក្កុដ្ឋាន អាចារិបត្តិក្កុដ្ឋាន បណ្តាអធិការណ៍ ២ យ៉ាង (អាចត្តិពិនិត្យនោះ)  
 ចាត់តាំងអាចត្តិអធិការណ៍ បណ្តាធីត្តិនៃអាចត្តិ ៧ យ៉ាង (អាចត្តិពិនិត្យនោះ)  
 លោកសម្រែក ដោយធីត្តិនៃអាចត្តិ ព គឺ ធីត្តិនៃអាចត្តិសន្និដ្ឋានសេស  
 ក៏មាន ធីត្តិនៃអាចត្តិប្បវេណីក៏មាន ធីត្តិនៃអាចត្តិក្កុដ្ឋានក៏មាន បណ្តា  
 សម្មាសាធិនៃអាចត្តិ ៦ យ៉ាង (អាចត្តិពិនិត្យនោះ) ភិក្ខុគ្រូអាចត្តិសម្មាសាធិ ព

យោ សា អាបត្តិ តុតា សា អាបត្តិ ឯកោ អធិការ-  
 លោ ភិប្បាធិការលោ ឯកោ ឯកោ សម្មមន្ត្រី ធូរ  
 សមាថេវា សម្មតិ សម្មទាវិយេ ធម្ម បដិញ្ញាតការលោ ធម  
 ធម យោ តា អាបត្តិយោ លហុតា តា អាបត្តិយោ ឯកោ  
 អធិការលោ ភិប្បាធិការលោ តិសុ ហោ ធម្ម សម្ម-  
 មន្ត្រី តណាមន្ត្រី បុគ្គលស្ស សន្តិកោ តិវា សមាថេវា  
 សម្មតិ សំយោ សម្មទាវិយេ ធម្ម បដិញ្ញាតការលោ ធម  
 ធម សំយោ សម្មទាវិយេ ធម តិណាវត្តារកោ ធម ។

(១១៩) អាបត្តិធិការណ៍ អាបត្តិធានត្តិកិ ។ អា-  
 បត្តិធិការណ៍ ធម អាបត្តិ ។ កិ បទ អាបត្តិធិការ-  
 ណាប្បច្ចយា អាបត្តិ អាបត្តិយោ ។ អាម អាបត្តិធិការ-  
 ណាប្បច្ចយា អាបត្តិ អាបត្តិយោ ។ អាបត្តិធិការ-  
 ណាប្បច្ចយា ភាគិ អាបត្តិយោ អាបត្តិ ។ អាបត្តិធិការ-  
 ណាប្បច្ចយា ធម្មស្ស អាបត្តិយោ អាបត្តិ កិកុម្ម  
 ដានំ ភាគិកំ ធម្ម អន្តរាប្ប បដិប្បាទេតិ អាបត្តិ តា-  
 រាធិការស្ស វេទតិកា បដិប្បាទេតិ អាបត្តិ ធូរច្បយស្ស

អាបត្តិណា ជាតុតាបត្តិ អាបត្តិភោ តែវិម្លាប្រយោយអធិការណ៍ ១ ភិ  
 កិប្បាធិការណ៍ រម្យាប្បក្កិ ១ ភិកណ្ណាលធិប្បសន្ធិ ធីវិម្លាប្រយោយសមថៈ ២  
 ភិ សមទាវិយេ ១ បដិញ្ញាតការលោ ១ អាបត្តិទាវិយេ ធូរច្បយណា ជាលហុ-  
 តាបត្តិ អាបត្តិទាវិយេ តែវិម្លាប្រយោយអធិការណ៍ ១ ភិ ភិប្បាធិការណ៍  
 រម្យាប្បក្កិទាវិយេ ១ ភិ ភិកណ្ណាលធិប្បសន្ធិ ១ ភិកណ្ណាលធិប្បសន្ធិ ១ ភិ ភិកណ្ណាល-  
 ធិប្បសន្ធិ ១ រម្យាប្រយោយសមថៈ ១ ភិ សមទាវិយេ ធីវិម្លាប្រយោ  
 ការណៈភិកាធូរ សមទាវិយេធីវិម្លាប្រយោភិកាធូរ ។

(១២០) អាបត្តិធិការណ៍ អាបត្តិ ឬជាអាបត្តិ ។ អាបត្តិធិ-  
 ការណ៍មិនមែនជាអាបត្តិទេ ។ ចុះភិក្ខុស្រីអាបត្តិ ព្រោះបច្ច័យនៃអាបត្តិធិការ-  
 ណ៍មានដែរទេ ។ អើ ភិក្ខុស្រីអាបត្តិ ព្រោះបច្ច័យនៃអាបត្តិធិការណ៍  
 ក៏មានដែរ ។ ភិក្ខុស្រីអាបត្តិប្បន្ទា ព្រោះបច្ច័យនៃអាបត្តិធិការណ៍ ។ ភិក្ខុ  
 ស្រីអាបត្តិ ២ យ៉ាង ព្រោះបច្ច័យនៃអាបត្តិធិការណ៍ គឺ ភិក្ខុធីវិម្លា  
 (ភិក្ខុធីវិម្លា) ស្រីភាវត្តិបាពជិត ហើយជួយបទប្បដិប្បា ភិក្ខុស្រី  
 បាពជិត ភិក្ខុធីវិម្លាសេចក្តីសន្ធិយោយោបទប្បដិប្បា ស្រីអាបត្តិប្បន្ទា



កិក្ខុ<sup>(១)</sup> សង្ឃានិសេសំ ចង្ហានេតិ អាចត្តិ ចាចិត្តិយស្ស  
អាចារវិចត្តិ ចង្ហានេតិ អាចត្តិ ធុក្កាធុស្ស អាចត្តិ  
កាលាច្យូធុយា ឌីមា ធឧស្សា អាចត្តិយោ អាចត្តិ ។  
តា អាចត្តិយោ ចត្តិ វិចត្តិ កតិ វិចត្តិយោ កដ្ឋិ  
ចត្តិ អធិការណ៍ កតិ អធិការណ៍ សត្តិ អា-  
ចត្តិក្ខុធានំ កតិ អាចត្តិក្ខុធានំ សត្តិ ភិក្ខុ ធុ  
អាចត្តិសមុត្តាធានំ កតិ អាចត្តិសមុត្តាធានំ សមុត្តាធានំ  
កតិ អាចត្តិសមុត្តាធានំ កតិ សមុត្តាធានំ សមុត្តាធានំ  
កតិ អាចត្តិសមុត្តាធានំ កតិ សមុត្តាធានំ សមុត្តាធានំ  
សមុត្តាធានំ សមុត្តិ ។ តា អាចត្តិយោ ចត្តិ វិចត្តិ  
ធានំ វិចត្តិយោ កដ្ឋិ សិយា សិវិចត្តិ សិយា អាចា-  
វិចត្តិ ចត្តិ អធិការណ៍ អាចត្តិកាលា កដ្ឋិ  
អាចត្តិក្ខុធានំ កតិ អាចត្តិក្ខុធានំ សត្តិ ភិក្ខុ ធុ  
សិយា ចាចិត្តិយោចត្តិក្ខុធានំ សិយា ធុក្កាធុស្ស ចត្តិ  
ក្ខុធានំ សិយា ធុក្កាធុស្ស ចត្តិ ក្ខុធានំ សិ-  
យោ ចាចិត្តិយោចត្តិក្ខុធានំ សិយា ធុក្កាធុស្ស ចត្តិ  
ក្ខុធានំ អាចត្តិសមុត្តាធានំ ឌីមា សមុត្តាធានំ សមុត្តាធានំ

១ ភិក្ខុស្ស ចាចិត្តិ កតិ ធានុត្ត វិស្សា ។

ភិក្ខុបិទុមាភិក្ខុសង្ឃានិសេស ក្រុមភិក្ខុបិទុមាភិក្ខុយៈ លើបិទុមាភិក្ខុ  
ចត្តិក្ខុ ក្រុមភិក្ខុបិទុមាភិក្ខុ ភិក្ខុបិទុមាភិក្ខុ ភិក្ខុបិទុមាភិក្ខុ ៤ យ៉ាងនេះ ប្រា-  
ច្ឆិយនៃអាចត្តិកាលា ៧ ចណ្ណវិបត្តិ ៤ យ៉ាង កាលាចត្តិកាលា ម្ភូធុ  
និវិចត្តិម្ភូធុ ចណ្ណកតិកាលា ៤ យ៉ាង (កាលាចត្តិកាលា) ម្ភូធុនិវិចត្តិ-  
កាលា ចណ្ណកតិកាលា ៧ (កាលាចត្តិកាលា) លោកសម្រៀប  
ដោយកតិកាលាចត្តិម្ភូធុ ចណ្ណសមុត្តាធានំ ៦ យ៉ាង (កាលាចត្តិ  
នោះ) ភិក្ខុបិទុមាភិក្ខុ ម្ភូធុ ម្ភូធុ ដោយអធិការណ៍ ម្ភូធុ ម្ភូធុ  
កតិកាលា ម្ភូធុ ម្ភូធុ ដោយសមុត្តាធានំ ៧ ចណ្ណវិបត្តិ ៤ កាលា  
ចត្តិកាលា ម្ភូធុ ម្ភូធុ ៤ គឺ សិវិចត្តិម្ភូធុ កាលា វិចត្តិម្ភូធុ ចណ្ណ  
កតិកាលា ៤ យ៉ាង (កាលាចត្តិកាលា) ម្ភូធុនិវិចត្តិកាលា  
ចណ្ណកតិកាលា ៧ (កាលាចត្តិកាលា) លោកសម្រៀបដោយកតិ  
នៃកាលា ៤ យ៉ាង គឺ កតិកាលាចត្តិកាលា កតិកាលាចត្តិកាលា  
កតិកាលា កតិកាលាចត្តិកាលា កតិកាលា ចណ្ណស-  
មុត្តាធានំ ៦ យ៉ាង (កាលាចត្តិកាលា) ភិក្ខុបិទុមាភិក្ខុ ម្ភូធុ ម្ភូធុ

កាយោ ច វិទិតោ ច ចិត្តោ ច សមុទ្ធិយោ យោ  
 សា អាចត្តិ វេទិសេសា សា អាចត្តិ ឯ កាតោ មេធន  
 អធិការណេ ឯ កាតោ មេធន ម៉ា ឯ ម កាតោ មេធន សមេធន  
 សម្មតិ យោ កា អាចត្តិយោ លហុកា កា អាចត្តិយោ  
 វិកោធន អធិការណេ កំប្លាធិការណេ តិសុ ម៉ា ឯ សុ  
 សម្មទាវេយ្យ កលាមាវេយ្យ ធម្មកុលស្ស សម្មកោ តិហិ  
 សមេធនិ សមុទ្ធិ សិយោ សមុទាវេយ្យេ ឯ ច ធិកា  
 កការណេ ឯ សិយោ សមុទាវេយ្យេ ឯ វិណាវត្តា  
 កេ ឯ ។

[១៧៦] កំប្លាធិការណេ អាចត្តាបាបត្តិតិ ។ កំប្លា-  
 ធិការណេ ឯ អាចត្តិ ។ កិ បធន កំប្លាធិការណេ ប្បច្ចយា  
 អាចត្តិ អាចរដ្ឋយ្យាតិ ។ អាម កំប្លាធិការណេ ប្បច្ចយា  
 អាចត្តិ អាចរដ្ឋយ្យ ។ កំប្លាធិការណេ ប្បច្ចយា កតិ  
 អាចត្តិយោ អាចរដ្ឋតិ ។ កំប្លាធិការណេ ប្បច្ចយា បញ្ច  
 អាចត្តិយោ អាចរដ្ឋតិ ឧត្តិស្តានុវត្តិកា កិកុរុ យោវ  
 តតិយ សមណសទាយ ធម្មដិច្ចស្សដ្ឋតិ ញត្តិយា

កំរិឡើងអធិកាយ វិចា ចិត្ត អាចត្តិណ វេទនវាសសាបត្តិ អាចត្តិកា  
 មិនាម្យាប្រដោយអធិការណេ មិនាម្យាប្រដោយ មិនាម្យាប្រដោយ  
 សមថេណេ អាចត្តិចំរើឡាយណា ជាលហុកាបត្តិ អាចត្តិចំរើនា  
 វិសីម្យាប្រដោយអធិការណេ ១ តិ កំប្លាធិការណេ ម្យាប្រដោយ ១ តិ  
 កណ្តាលដំបូសិវ្យ ១ កណ្តាលសេសា ១ កុរុសិណាកុរុសេស ១ វិសីម្យាប្រ  
 ដោយសមថេ ១ តិ សមុទាវេយ្យ ធីចរដ្ឋកា កការណេ កិកាខុន សមុទាវេយ្យ  
 ធីចរដ្ឋកា កិកាខុន ។

[១៧៦] កំប្លាធិការណេ ជាអាចត្តិ ឬ ជាអាចត្តិ ។ កំប្លាធិការណេ  
 មិនាម្យាប្រដោយ ។ កុរុកុរុកុរុកុរុ ព្រោះបច្ច័យនៃកំប្លាធិ-  
 ការណេ មិនាម្យាប្រដោយ ។ កេ កុរុកុរុកុរុ ព្រោះបច្ច័យនៃកំប្លាធិការណេ  
 កិកាខុន ។ កុរុកុរុកុរុកុរុ ព្រោះបច្ច័យនៃកំប្លាធិការណេ ។  
 កុរុកុរុកុរុកុរុ ព្រោះបច្ច័យនៃកំប្លាធិការណេ ។ កុរុកុរុ  
 ប្រព្រឹត្តតាមកុរុកុរុ ដែលកុរុកុរុសិវ្យ វិសីម្យា កាណេសិវ្យ ព្រះស ក-  
 សេតម្យ ចប់ជាប់ ១ វិសីម្យា វេទនវាសសេស (កម្មនាម ១៧)



សិយា សង្ខារិសសាចត្តិក្កុទ្ធន សិយា ធុល្យុច្ចយា-  
 ចត្តិក្កុទ្ធន សិយា ពាចិក្កិយាចត្តិក្កុទ្ធន សិយា ធុក្ក-  
 ជាចត្តិក្កុទ្ធន ធុង្គ អាចត្តិសម្មដ្ឋាចាសំ ឯកោ ស-  
 ម្មដ្ឋានេន សម្មដ្ឋហន្តិ កាយតោ ធិ វិចតោ ធិ ចិត្តតោ  
 ធិ សម្មដ្ឋហន្តិ យា សា អាចត្តិ អនវសសា សា  
 អាចត្តិ ធិ កតមេន អនិករណេន ធិ កតម្មត្តិ ឃិលេ  
 ន កតមេន សម្មេនេន សម្មតិ យា សា អាចត្តិ  
 តុកា សា អាចត្តិ ឯកោន អនិករណេន កិច្ចាជិ-  
 ករណេន ឯកត្តិ ឃិលេ សង្ខមន្លេ ធុចិ សម្មេនេ  
 សម្មតិ សម្មទាវិយេនេ ធិ បដិញ្ញាតករណេន ធិ យា  
 តា អាចត្តិយោ លហុកា តា អាចត្តិយោ ឯកោន  
 អនិករណេន កិច្ចាជិករណេន តិសុ ឃិលេសុ សង្ខ-  
 មន្លេ កណមន្លេ បុគ្គលស្ស សន្តិកោ តិចិ សម្មេនេ  
 ហិ សម្មតិ សិយា សម្មទាវិយេនេ ធិ បដិញ្ញាតករ-  
 ណេន ធិ សិយា សម្មទាវិយេនេ ធិ តិណវត្តារកោន  
 ធិ ។

កនិវេនអាចត្តិសង្ខារិសសាចត្តិក្កុទ្ធន កនិវេនអាចត្តិសង្ខារិសសាចត្តិក្កុទ្ធន កនិវេន  
 អាចត្តិច្ចាចត្តិយៈកំពាន កនិវេនអាចត្តិច្ចាចត្តិយៈកំពាន បណ្ណាសម្មដ្ឋានេនអាចត្តិ  
 ទាំង ៦ យ៉ាង អាចត្តិទាំងនោះ កំពុងឡើងអំពីសម្មដ្ឋាន ១ គឺកំពុងឡើង  
 អំពីកាយ វិច ចិត្ត អាចត្តិណា ជាអនវសសាចត្តិ អាចត្តិទោះមិន  
 រម្ងាប់ដោយអនិករណ៍ណាទេ មិនរម្ងាប់ក្នុងវិញ្ញាណមួយទេ មិនរម្ងាប់ដោយ  
 សមចរណាទេ អាចត្តិណាជាអរាចត្តិ អាចត្តិទោះវិញរម្ងាប់ដោយ  
 អនិករណ៍ ១ គឺចិត្តចិករណ៍ រម្ងាប់ក្នុង ១ គឺក្នុងកណ្តាលដំនិតសង្ខារ រម្ងាប់  
 ដោយសមចរ ៦ គឺ សម្មទាវិយេនេ ១ បដិញ្ញាតករណៈ ១ អាចត្តិទាំង  
 ឡាយណា ជាលហុកាចត្តិ អាចត្តិទាំងឡាយនោះ តែងរម្ងាប់ដោយអនិ-  
 ករណ៍ ១ គឺ ចិត្តចិករណ៍ រម្ងាប់ក្នុងទាំង ៧ គឺក្នុងកណ្តាលដំនិតសង្ខារ ១  
 កណ្តាលគណៈ ១ ក្នុងសំណាក់នៃបុគ្គល ១ រម្ងាប់ដោយសមចរ ៧  
 យ៉ាង គឺ សម្មទាវិយេនេនិបដិញ្ញាតករណៈកំពានចុះ សម្មទាវិយេនិបដិ-  
 ណវត្តារកៈកំពានចុះ ។

[១ ដ] វិវាទិករណេយ្យ ហោតិ អនុវាទិករណេយ្យ  
 ហោតិ អាបត្តាទិករណេយ្យ ហោតិ តិច្ឆាទិករណេយ្យ ។ វិ-  
 វាទិករណេយ្យ ១ ហោតិ អនុវាទិករណេយ្យ ១ ហោតិ  
 អាបត្តាទិករណេយ្យ ១ ហោតិ តិច្ឆាទិករណេយ្យ ។ អថិច-  
 វិវាទិករណេយ្យធម្មិករណេយ្យ ហោតិ អនុវាទិករណេយ្យ ហោតិ  
 អាបត្តាទិករណេយ្យ ហោតិ តិច្ឆាទិករណេយ្យ ។ យថា កង-  
 វិយ ។ ឥធម្មិករណេយ្យ វិវាទិករណេយ្យ ១ អនុវាទិករណេយ្យ ១  
 ។ បេ ។ ទុដ្ឋល្លា អាបត្តិករណេយ្យ អនុវាទិករណេយ្យ អាបត្តិករណេយ្យ  
 កេ គត្ត កណ្ណាទិ កណ្ណាហោ វិគ្គហោ វិវាទោ ជាតា-  
 វាទោ អញ្ញាវាទោ វិចច្ឆតាយ កេហារោ មេធម្មិករណេយ្យ<sup>(១)</sup> ឥធម្មិ-  
 ករណេយ្យ វិវាទិករណេយ្យ ។ វិវាទិករណេយ្យ សង្ខារ វិវាទិករណេយ្យ  
 វិវាទិករណេយ្យ ។ វិវាទិករណេយ្យ អនុវាទិករណេយ្យ អនុវាទិករណេយ្យ  
 ។ អនុវាទិករណេយ្យ អាបត្តិ អាបត្តិករណេយ្យ អាបត្តាទិករណេយ្យ  
 ។ តាយ អាបត្តិយោ សង្ខារ កថា កាហោតិ តិច្ឆាទិករណេយ្យ ។  
 ឃី វិវាទិករណេយ្យធម្មិករណេយ្យ ហោតិ អនុវាទិករណេយ្យ ហោតិ  
 អាបត្តាទិករណេយ្យ ហោតិ តិច្ឆាទិករណេយ្យ ។

\* ម. មេធម្មិករណេយ្យ ។

[១៣៧] វិវាទិករណេយ្យ ទេវតាអនុវាទិករណេយ្យ ទេវតាអាបត្តាទិករណេយ្យ  
 ទេវតាតិច្ឆាទិករណេយ្យ ទេវតាវិវាទិករណេយ្យ មិនទេវតាអនុ-  
 វាទិករណេយ្យ មិនទេវតាអាបត្តាទិករណេយ្យ មិនទេវតាតិច្ឆាទិករណេយ្យ  
 ទេ ។ បុរិស្ថអនុវាទិករណេយ្យ អាបត្តាទិករណេយ្យ ធម្មិករណេយ្យ មាន  
 ទៀត ព្រោះបច្ច័យនៃវិវាទិករណេយ្យ ។ មានសេចក្តីអធិប្បាយដូចម្តេច ។  
 (មានសេចក្តីអធិប្បាយថា) ភិក្ខុទាំងឡាយក្នុងសាសនានេះ ផលិតភ្នាថា  
 សភាវៈនេះជាធម្មិករណេយ្យ ថាសភាវៈនេះមិនមែនជាធម្មិករណេយ្យ ។ បេ ថា ទុដ្ឋល្លា-  
 បត្តិករណេយ្យ ថា អនុវាទិករណេយ្យ សេចក្តីប្រកួតប្រកែក ដទៃទៀត សេចក្តីប្រកែក  
 ទុស សេចក្តីផលិត ការនិយាយបែកផ្សេងពីគ្នា ការនិយាយផ្តួសផ្តាស  
 ការនិយាយដើម្បីឱ្យគ្រឿងចិត្ត សេចក្តីប្រកែកប្រណាំងណា ក្នុងស-  
 ភាវៈទាំងនោះ នេះផលព្រះសាស្តាគ្រាស់ហៅថា វិវាទិករណេយ្យ ។ សត្វ  
 ផលិតភ្នា ព្រោះវិវាទិករណេយ្យ ហៅថា វិវាទិករណេយ្យ ។ កាលដែលសត្វ  
 ផលិតភ្នាទាំងនោះ ហៅថា អនុវាទិករណេយ្យ ។ កាលដែលសត្វចោទ  
 ត្រូវគេបត្តិ (ខ្លាចខ្លា) ហៅថា អាបត្តាទិករណេយ្យ ។ សត្វធ្វើកម្ម ព្រោះ  
 អាបត្តិករណេយ្យ ហៅថា តិច្ឆាទិករណេយ្យ ។ អនុវាទិករណេយ្យ អាបត្តាទិករណេយ្យ ធម្មិ-  
 ករណេយ្យ កើតមាន ព្រោះវិវាទិករណេយ្យ ដូចគ្នាអធិ-  
 ប្បាយមហាន ។





[១៤០] កិច្ចាធិការណ៍ ហោតិ វិវាទាធិការណ៍  
 ហោតិ អនុវាទាធិការណ៍ ហោតិ អាមត្តាធិការណ៍  
 កិច្ចាធិការណ៍ ធន ហោតិ វិវាទាធិការណ៍ ធន ហោតិ  
 អនុវាទាធិការណ៍ ធន ហោតិ អាមត្តាធិការណ៍ ។ អចិច  
 កិច្ចាធិការណ៍ប្បទូយា ហោតិ វិវាទាធិការណ៍ ហោតិ  
 អនុវាទាធិការណ៍ ហោតិ អាមត្តាធិការណ៍ ។ យង-  
 កង់ វិយ ។ យា បធម្មស្ស កិច្ចយតា ការណីយតា  
 អបលោកនកម្មំ ញត្តិកម្មំ ញត្តិទុនិយកម្មំ ញត្តិទ-  
 ត្តកម្មំ ឥនំ វុទ្ធតិ កិច្ចាធិការណ៍ ។ កិច្ចាធិការណ៍  
 សង្ខេប វិវាទិ វិវាទាធិការណ៍ ។ វិវាទមាតោ អនុវាទនិ  
 អនុវាទាធិការណ៍ ។ អនុវាទមាតោ អាមត្តិ អាមត្តិ  
 អាមត្តាធិការណ៍ ។ តាយ អាមត្តិយា សង្ខេប កម្មំ  
 ករោតិ កិច្ចាធិការណ៍ ។ ឃី កិច្ចាធិការណ៍ប្បទូយា  
 ហោតិ វិវាទាធិការណ៍ ហោតិ អនុវាទាធិការណ៍ ហោតិ  
 អាមត្តាធិការណ៍ ។

[១៤១] កិច្ចាធិការណ៍ ហោតិ វិវាទាធិការណ៍ ហោតិ អនុវាទាធិការ-  
 ណ៍ ហោតិ អាមត្តាធិការណ៍ មានវេទនា ។ កិច្ចាធិការណ៍ មិនទៅជា  
 វិវាទាធិការណ៍ មិនទៅជាអនុវាទាធិការណ៍ មិនទៅជាអាមត្តាធិការណ៍ទេ ។  
 ប៉ុន្តែវិវាទាធិការណ៍ អនុវាទាធិការណ៍ មិនអាមត្តាធិការណ៍ តែងតែមាន  
 ព្រោះតែបច្ច័យវៃកិច្ចាធិការណ៍ ។ មានសេចក្តីអធិប្បាយដូចម្តេច ។ (មាន  
 សេចក្តីអធិប្បាយថា) កិច្ចរបស់សង្ឃ ឬ កម្មវិធីសង្ឃព្រះប្រែប្រួល គឺ  
 អបលោកនកម្ម ១ ញត្តិកម្ម ១ ញត្តិទុនិយកម្ម ១ ញត្តិទត្តកម្ម ១ ។ ខ  
 ដែលព្រះហស្តព្រាស់ហៅថា កិច្ចាធិការណ៍ ។ សង្ឃវេទនកត្តា ព្រោះ  
 កិច្ចាធិការណ៍ ហៅថា វិវាទាធិការណ៍ ។ កាលដែលវេទនកត្តា ព្រោះ  
 ហៅថា អនុវាទាធិការណ៍ ។ កាលដែលព្រះ ព្រះតាមក្ខិ (ខ្លួនឯង) ហៅ  
 ថា អាមត្តាធិការណ៍ ។ សង្ឃធម្មកម្ម ព្រោះតាមក្ខិ ហៅថា កិច្ចាធិក-  
 រណ៍ ។ វិវាទាធិការណ៍ អនុវាទាធិការណ៍ មិនអាមត្តាធិការណ៍ តែងតែ  
 មាន ព្រោះបច្ច័យវៃកិច្ចាធិការណ៍ ដូចជាអធិប្បាយមកយ៉ាងនេះ ។



[១៤០] យត្ត សតិវិទយោ តត្ថ សម្មាសម្ពាសនេ  
 យត្ត សម្មាសម្ពាសនេ តត្ថ សតិវិទយោ ។ យត្ត អម្ព-  
 ជ្ឈវិទយោ តត្ថ សម្មាសម្ពាសនេ យត្ត សម្មាសម្ពាសនេ  
 តត្ថ អម្ពជ្ឈវិទយោ ។ យត្ត បដិញ្ញាតករណំ តត្ថ  
 សម្មាសម្ពាសនេ យត្ត សម្មាសម្ពាសនេ តត្ថ បដិញ្ញាត-  
 ករណំ ។ យត្ត យេកុយ្យសិកា តត្ថ សម្មាសម្ពាសនេ  
 យត្ត សម្មាសម្ពាសនេ តត្ថ យេកុយ្យសិកា ។ យត្ត  
 កស្សនាថិយសិកា តត្ថ សម្មាសម្ពាសនេ យត្ត សម្មាស-  
 ម្ពាសនេ តត្ថ កស្សនាថិយសិកា ។ យត្ត តិណវត្តារ-  
 កោ តត្ថ សម្មាសម្ពាសនេ យត្ត សម្មាសម្ពាសនេ តត្ថ  
 តិណវត្តារកោ ។

[១៤១] យស្មី សមយេ សម្មាសម្ពាសនេ ច សតិ-  
 វិទយេ ច អធិករណំ វុចសម្មតិ យត្ត សតិវិទយោ  
 តត្ថ សម្មាសម្ពាសនេ យត្ត សម្មាសម្ពាសនេ តត្ថ សតិវិ-  
 ទយោ ច តត្ថ អម្ពជ្ឈវិទយោ ច តត្ថ បដិញ្ញាតករណំ

[១៤២] សតិវិទយោ (មាន) ក្នុងចំណា សម្មាសម្ពាសនេ (កំមាន) ក្នុង  
 ចំនោរដេរ សម្មាសម្ពាសនេ (មាន) ក្នុងចំណា សតិវិទយោ (កំមាន) ក្នុងចំ  
 នោរដេរ ។ អម្ពជ្ឈវិទយោ (មាន) ក្នុងចំណា សម្មាសម្ពាសនេ (កំមាន)  
 ក្នុងចំនោរដេរ សម្មាសម្ពាសនេ (មាន) ក្នុងចំណា អម្ពជ្ឈវិទយោ (កំមាន)  
 ក្នុងចំនោរដេរ ។ បដិញ្ញាតករណៈ (មាន) ក្នុងចំណា សម្មាសម្ពាសនេ  
 (កំមាន) ក្នុងចំនោរដេរ សម្មាសម្ពាសនេ (មាន) ក្នុងចំណា បដិញ្ញាត-  
 ករណៈ (កំមាន) ក្នុងចំនោរដេរ ។ យេកុយ្យសិកា (មាន) ក្នុងចំណា  
 សម្មាសម្ពាសនេ (កំមាន) ក្នុងចំនោរដេរ សម្មាសម្ពាសនេ (មាន) ក្នុងចំណា  
 យេកុយ្យសិកា (កំមាន) ក្នុងចំនោរដេរ ។ កស្សនាថិយសិកា (មាន)  
 ក្នុងចំណា សម្មាសម្ពាសនេ (កំមាន) ក្នុងចំនោរដេរ សម្មាសម្ពាសនេ (មាន)  
 ក្នុងចំណា កស្សនាថិយសិកា (កំមាន) ក្នុងចំនោរដេរ ។ តិណវត្តារកៈ  
 (មាន) ក្នុងចំណា សម្មាសម្ពាសនេ (កំមាន) ក្នុងចំនោរដេរ សម្មាសម្ពាសនេ  
 (មាន) ក្នុងចំណា តិណវត្តារកៈ (កំមាន) ក្នុងចំនោរដេរ ។

[១៤៣] ក្នុងសម័យណា អធិករណ៍ ម្តាប់ដោយសម្មាសម្ពាសនេ ខឹងសតិ-  
 វិទយោ សតិវិទយោ (មាន) ក្នុងចំណា សម្មាសម្ពាសនេ (កំមាន) ក្នុងចំនោរ  
 សម្មាសម្ពាសនេ (មាន) ក្នុងចំណា សតិវិទយោ (កំមាន) ក្នុងចំនោរដេរ  
 អម្ពជ្ឈវិទយោ មានក្នុងចំនោរដេរ បដិញ្ញាតករណៈ មានក្នុងចំនោរដេរ

១ ឥត យេកុយ្យសិកា ១ ឥត តស្ស្យាបិយសិកា  
 ១ ឥត តិណវត្តារកោ ។ យស្មី សមយេ សម្មាទិវេ-  
 យេន ១ អម្ពុទ្ធាវិទយេន ១ ។ បេ ។ សម្មាទិវេយេន  
 ១ បដិញ្ញាតករណេន ១ ។ បេ ។ សម្មាទិវេយេន  
 ១ យេកុយ្យសិកាយ ១ ។ បេ ។ សម្មាទិវេយេន ១  
 តស្ស្យាបិយសិកាយ ១ ។ បេ ។ សម្មាទិវេយេន ១  
 តិណវត្តារកោន ១ អធិការណំ វុបសម្មតិ យត្ថ តិណ-  
 វត្តារកោ ឥត្ថ សម្មាទិវេយោ យត្ថ សម្មាទិវេយោ  
 ឥត្ថ តិណវត្តារកោ ១ ឥត្ថ សតិវិទយោ ១ ឥត្ថ អម្ព-  
 ុទ្ធាវិទយោ ១ ឥត្ថ បដិញ្ញាតករណំ ១ ឥត្ថ យេកុយ្យ-  
 សិកា ១ ឥត្ថ តស្ស្យាបិយសិកា ។

(១៤៦) សម្មាទិវេយោតិ វា សតិវិទយោតិ វា  
 តិបេ ធម្មា សំសម្មា ឧទាហុ វិសំសម្មា លញ្ញា ១  
 ធមិបេសំ ធម្មានំ វិចិត្តជិត្តា វិចិត្តជិត្តា បាបាករណំ  
 បញ្ញាបេតុ ។ សម្មាទិវេយោតិ វា អម្ពុទ្ធាវិទយោតិ វា  
 ។ បេ ។ សម្មាទិវេយោតិ វា បដិញ្ញាតករណតិ វា  
 សម្មាទិវេយោតិ វា យេកុយ្យសិកាតិ វា សម្មាទិវេ-

យេកុយ្យសិកាមិទានក្នុងទិវារាជេ តស្ស្យាបិយសិកាមិទានក្នុងទិវារា-  
 ជេ តិណវត្តារកោមិទានក្នុងទិវារាជេ ។ សម័យណា អធិការណំ ម្ចាស់ដោយ  
 សម្មាទិវេយេន ធីនិអម្ពុទ្ធាវិទយេ ។ បេ ។ ដោយសម្មាទិវេយេន ធីនិបដិញ្ញាតក-  
 រណេ ។ បេ ។ ដោយសម្មាទិវេយេន ធីនិយេកុយ្យសិកា ។ បេ ។ ដោយ  
 សម្មាទិវេយេនធីនិតស្ស្យាបិយសិកា ។ បេ ។ ដោយសម្មាទិវេយេនធីនិគិណ-  
 វត្តារកោ វិណវត្តារកោ (មាន) ក្នុងទិវារា សម្មាទិវេយេ (តិមាន) ក្នុងទិវារា  
 សម្មាទិវេយេ (មាន) ក្នុងទិវារា វិណវត្តារកោ (តិមាន) ក្នុងទិវារា សតិវិ-  
 ទិយមិទានក្នុងទិវារាជេ អម្ពុទ្ធាវិទយេមិទានក្នុងទិវារាជេ បដិញ្ញាត-  
 ករណេមិទានក្នុងទិវារាជេ យេកុយ្យសិកាមិទានក្នុងទិវារាជេ តស្ស្យ-  
 ាបិយសិកាមិទានក្នុងទិវារាជេ ។

(១៤៧) សូតា សម្មាទិវេយេនិសតិវេយេ ធមិវាវនិវេណយេ  
 ប្រជុំគ្នា ចម្រើនប្រជុំគ្នា មួយទៀត ណាតិចកវិលកមិវាវនិវេណយេន  
 ហើយបញ្ញាក្នុងវេទនាប្រជុំគ្នា ។ សម្មាទិវេយេនិសតិវេយេ ។ បេ ។  
 សម្មាទិវេយេនិសតិវេយេនិយេកុយ្យសិកា សម្មាទិ-

យោតិ វា តស្សុបាបិយសិកាតិ វា សម្មទាវិទយោតិ  
 វា តិណាវត្តារកោតិ វា ឥមេ ធម្មា សំសដ្ឋា ធម្មាហុ  
 វិសំសដ្ឋា សព្វា ច ចនិមេសំ ធម្មានំ វិនិក្កុដិក្ខា វិនិក្កុ-  
 ដិក្ខា ធាតាភរណំ បញ្ញាចេត្តំ ។ សម្មទាវិទយោតិ  
 វា សតិវិទយោតិ វា ឥមេ ធម្មា សំសដ្ឋា នោ វិសំ-  
 សដ្ឋា ម ច លក្ខា ឥមេសំ ធម្មានំ វិនិក្កុដិក្ខា វិនិក្កុ-  
 ដិក្ខា ធាតាភរណំ បញ្ញាចេត្តំ ។ សម្មទាវិទយោតិ វា  
 អម្មន្តវិទយោតិ វា ។ បេ ។ សម្មទាវិទយោតិ វា ប-  
 ដិញ្ញាតករណនំ វា សម្មទាវិទយោតិ វា យេកុយ្យសិ-  
 កាតិ វា សម្មទាវិទយោតិ វា តស្សុបាបិយសិកាតិ  
 វា សម្មទាវិទយោតិ វា តិណាវត្តារកោតិ វា ឥមេ ធម្មា  
 សំសដ្ឋា នោ វិសំសដ្ឋា ម ច លក្ខា ឥមេសំ ធម្មានំ  
 វិនិក្កុដិក្ខា វិនិក្កុដិក្ខា ធាតាភរណំ បញ្ញាចេត្តំ ។

[១៦២] សម្មទាវិទយោ កំធិតានោ កំសមុទយោ  
 កំជាតិកោ កំបករោ កំសម្ពាណោ កំសម្មដ្ឋានោ ។  
 សតិវិទយោ ។ បេ ។ អម្មន្តវិទយោ បដិញ្ញាតករណំ

វិនិយន្តិកស្សុបាបិយសិកា សម្មទាវិទយនិវិភិណាវត្តារកៈ ធម៌ចំនិទេ  
 លាយប្រឡង្គា មុនិលាយប្រឡង្គាទ មួយទៀត លោកចំនែកវិលក  
 ធម៌ចំនិទេ ហើយបញ្ញក្កឡ្យវេន្ត្រីភ្នំបានព្រា ។ ឆ្លើយថា សម្មទាវិទយ  
 និវិសតិវិទយ ធម៌ចំនិទេ លាយប្រឡង្គា មុនិមនវេន្ត្រីភ្នំទ មួយ  
 ទៀត លោកមិនបានចែកវិលកធម៌ចំនិទេ ហើយបញ្ញក្កឡ្យវេន្ត្រីភ្នំ  
 ទេ ។ សម្មទាវិទយនិវិសតិវិទយ ។ បេ ។ សម្មទាវិទយនិវិសតិវិទយ  
 ករណៈ សម្មទាវិទយនិវិយេកុយ្យសិកា សម្មទាវិទយនិវិសតិវិទយ-  
 សិកា សម្មទាវិទយនិវិភិណាវត្តារកៈ ធម៌ចំនិទេលាយប្រឡង្គា មុនិមន  
 មុនិលាយប្រឡង្គាទ មួយទៀត លោកមិនបានចែកវិលកធម៌ចំនិទេ  
 ហើយបញ្ញក្កឡ្យវេន្ត្រីភ្នំទ ។

[១៦៦] សម្មទាវិទយ មានអ្វីជាគ្រឿងប្រគល់ឱ្យខ្លួនវេល មានអ្វី  
 ជាហេតុឱ្យកើតឡើង មានអ្វីជាគំណើត មានអ្វីជាផែន មានអ្វីជាអង្គ  
 មានអ្វីជាសម្ព័ន្ធ ។ សតិវិទយ ។ បេ ។ អម្មន្តវិទយ បដិញ្ញាតករណៈ

យេកុយ្យសិកា ភស្តុបាយិយសិកា តិណវត្តារកោ  
 កីធិនាទោ កីសម្មនយោ កីជាតិកោ កីបករេ  
 កីសម្ពាភេ កីសម្មដ្ឋានោ ។ សម្មទាវិទយោ ធិនាទ-  
 ធិនាទោ ធិនាទសម្មនយោ ធិនាទជាតិកោ ធិនា-  
 ទបករេ ធិនាទសម្ពាភេ ធិនាទសម្មដ្ឋានោ ។ សតិ-  
 វិទយោ ។ បេ ។ អម្ពុទ្ធវិទយោ បដិញ្ញាតករណំ  
 យេកុយ្យសិកា ភស្តុបាយិយសិកា តិណវត្តារកោ  
 ធិនាទធិនាទោ ធិនាទសម្មនយោ ធិនាទជាតិកោ ធិ-  
 នាទបករេ ធិនាទសម្ពាភេ ធិនាទសម្មដ្ឋានោ ។  
 សម្មទាវិទយោ កីធិនាទោ កីសម្មនយោ កីជាតិកោ  
 កីបករេ កីសម្ពាភេ កីសម្មដ្ឋានោ ។ សតិវិទយោ  
 ។ បេ ។ អម្ពុទ្ធវិទយោ បដិញ្ញាតករណំ យេកុយ្យសិ-  
 កា ភស្តុបាយិយសិកា តិណវត្តារកោ កីធិនាទោ  
 កីសម្មនយោ កីជាតិកោ កីបករេ កីសម្ពាភេ កី-  
 សម្មដ្ឋានោ ។ សម្មទាវិទយោ ហេតុធិនាទោ ហេតុ-  
 សម្មនយោ ហេតុជាតិកោ ហេតុបករេ ហេតុសម្ពាភេ

យេកុយ្យសិកា ភស្តុបាយិយសិកា តិណវត្តារកោ មានអ្វីជាគ្រឿង  
 ប្រគល់ឲ្យទូរវេល មានអ្វីជាហេតុឲ្យកើតឡើង មានអ្វីជាកំណើត មានអ្វីជា  
 វេទ មានអ្វីជាអង្គ មានអ្វីជាសម្ព័ន្ធ ។ សម្មទាវិទយោ មានធិនាទជា  
 គ្រឿងប្រគល់ឲ្យទូរវេល មានធិនាទជាហេតុឲ្យកើតឡើង មានធិនាទជា  
 កំណើត មានធិនាទជាវេទ មានធិនាទជាអង្គ មានធិនាទជាសម្ព័ន្ធ ។  
 សតិវិទយោ ។ បេ ។ អម្ពុទ្ធវិទយោ បដិញ្ញាតករណៈ យេកុយ្យសិកា ភស្តុ-  
 បាយិយសិកា តិណវត្តារកោ មានធិនាទជាគ្រឿងប្រគល់ឲ្យទូរវេល  
 មានធិនាទជាហេតុឲ្យកើតឡើង មានធិនាទជាកំណើត មានធិនាទជាវេទ  
 មានធិនាទជាអង្គ មានធិនាទជាសម្ព័ន្ធ ។ សម្មទាវិទយោ មានអ្វីជា  
 គ្រឿងប្រគល់ឲ្យទូរវេល មានអ្វីជាហេតុឲ្យកើតឡើង មានអ្វីជាកំណើត  
 មានអ្វីជាវេទ មានអ្វីជាអង្គ មានអ្វីជាសម្ព័ន្ធ ។ សតិវិទយោ ។ បេ ។  
 អម្ពុទ្ធវិទយោ បដិញ្ញាតករណៈ យេកុយ្យសិកា ភស្តុបាយិយសិកា តិណវត្ត-  
 ារកោ មានអ្វីជាគ្រឿងប្រគល់ឲ្យទូរវេល មានអ្វីជាហេតុឲ្យកើតឡើង  
 មានអ្វីជាកំណើត មានអ្វីជាវេទ មានអ្វីជាអង្គ មានអ្វីជាសម្ព័ន្ធ ។  
 សម្មទាវិទយោ មានហេតុជាគ្រឿងប្រគល់ឲ្យទូរវេល មានហេតុជាហេតុ  
 ឲ្យកើតឡើង មានហេតុជាកំណើត មានហេតុជាវេទ មានហេតុជាអង្គ

ហេតុសមុត្តាហោ ។ សតិវិនយោ ។ មេ ។ អម្ពជ្ឈវិនយោ  
 បដិញ្ញាតកករណំ យេកុយ្យសិកា ភស្សនាចិយសិកា  
 ភិណាវត្តារកោ ហេតុដិដានោ ហេតុសមុទយោ  
 ហេតុជាតិកោ ហេតុប្បករោ ហេតុសម្ពាហោ ហេតុសមុ-  
 ត្តាហោ ។ សម្មាវិនយោ កំដិដានោ កំសមុទយោ  
 កំជាតិកោ កំបករោ កំសម្ពាហោ កំសមុត្តាហោ ។  
 សតិវិនយោ ។ ប ។ អម្ពជ្ឈវិនយោ បដិញ្ញាតកករណំ  
 យេកុយ្យសិកា ភស្សនាចិយសិកា ភិណាវត្តារកោ  
 កំដិដានោ កំសមុទយោ កំជាតិកោ កំបករោ  
 កំសម្ពាហោ កំសមុត្តាហោ ។ សម្មាវិនយោ បច្ចយ-  
 ដិដានោ បច្ចយសមុទយោ បច្ចយជាតិកោ បច្ចយ-  
 ប្បករោ បច្ចយសម្ពាហោ បច្ចយសមុត្តាហោ ។ សតិវិន-  
 យោ ។ មេ ។ អម្ពជ្ឈវិនយោ បដិញ្ញាតកករណំ យេ-  
 កុយ្យសិកា ភស្សនាចិយសិកា ភិណាវត្តារកោ បច្ចយ-  
 ដិដានោ បច្ចយសមុទយោ បច្ចយជាតិកោ បច្ចយប្ប-  
 ករោ បច្ចយសម្ពាហោ បច្ចយសមុត្តាហោ ។

មានហេតុជាសមុត្តាហោ ។ សតិវិនយោ ។ មេ ។ អម្ពជ្ឈវិនយោ បដិញ្ញាតកក-  
 រណំ យេកុយ្យសិកា ភស្សនាចិយសិកា ភិណាវត្តារកោ មានហេតុជា  
 គ្រឿងប្រគល់ឱ្យនូវផល មានហេតុជាហេតុឱ្យកើតឡើង មានហេតុជាតំ-  
 ណិក មានហេតុជាវិជន មានហេតុជាអង្គ មានហេតុជាសមុត្តាហោ ។  
 សម្មាវិនយោ មានអ្វីជាគ្រឿងប្រគល់ឱ្យនូវផល មានអ្វីជាហេតុឱ្យកើត  
 ឡើង មានអ្វីជាតំណិក មានអ្វីជាវិជន មានអ្វីជាអង្គ មានអ្វីជាសមុត្តាហោ ។  
 សតិវិនយោ ។ មេ ។ អម្ពជ្ឈវិនយោ បដិញ្ញាតកករណំ យេកុយ្យសិកា  
 ភស្សនាចិយសិកា ភិណាវត្តារកោ មានអ្វីជាគ្រឿងប្រគល់ឱ្យនូវផល  
 មានអ្វីជាហេតុឱ្យកើតឡើង មានអ្វីជាតំណិក មានអ្វីជាវិជន មានអ្វីជាអង្គ  
 មានអ្វីជាសមុត្តាហោ ។ សម្មាវិនយោ មានបច្ច័យជាគ្រឿងប្រគល់ឱ្យនូវផល  
 មានបច្ច័យជាហេតុឱ្យកើតឡើង មានបច្ច័យជាតំណិក មានបច្ច័យជាវិជន  
 មានបច្ច័យជាអង្គ មានបច្ច័យជាសមុត្តាហោ ។ សតិវិនយោ ។ មេ ។ អម្ពជ្ឈវិនយោ  
 បដិញ្ញាតកករណំ យេកុយ្យសិកា ភស្សនាចិយសិកា ភិណាវត្តារកោ  
 មានបច្ច័យជាគ្រឿងប្រគល់ឱ្យនូវផល មានបច្ច័យជាហេតុឱ្យកើតឡើង  
 មានបច្ច័យជាតំណិក មានបច្ច័យជាវិជន មានបច្ច័យជាអង្គ មានបច្ច័យ  
 ជាសមុត្តាហោ ។

[១៤៨] សត្តន្តំ សមណំ កតិ មូលានិ កតិ ស-  
 មុត្តាហ ។ សត្តន្តំ សមណំ ធូតិស មូលានិ ធូតិស  
 សមុត្តាហ ។ សត្តន្តំ សមណំ កតមាធិ ធូតិស  
 មូលានិ ។ សមុទារិយយស្ស ចត្តារិ មូលានិ សង្ឃ-  
 សមុទតា ធម្មសមុទតា វិយសមុទតា បុគ្គលសមុទ-  
 តា ។ សតិវិយស្ស ចត្តារិ មូលានិ ។ អម្ពន្ទ្រិយស្ស  
 ចត្តារិ មូលានិ ។ បដិញ្ញាតករណស្ស ទ្វេ មូលានិ  
 យោ ច ទេសតិ យស្ស ច ទេសតិ ។ យេកុយ្យសិ-  
 កាយ ចត្តារិ មូលានិ កស្សនាធិយសិកាយ ចត្តារិ  
 មូលានិ ។ តិណាវត្តារកស្ស ចត្តារិ មូលានិ សង្ឃសមុ-  
 ទតា ធម្មសមុទតា វិយសមុទតា បុគ្គលសមុទ-  
 តា ។ សត្តន្តំ សមណំ ឥមាធិ ធូតិស មូលានិ ។  
 សត្តន្តំ សមណំ កតមេ ធូតិស សមុត្តាហ ។  
 សតិវិយស្ស កម្មស្ស កិរិយា ករណំ ឧបក-  
 មនំ អន្ទ្របកមនំ អនិវាសនា អប្បដិក្ខោសនា ។  
 អម្ពន្ទ្រិយស្ស កម្មស្ស ។ បេ ។ បដិញ្ញាតករណស្ស  
 កម្មស្ស ។ បេ ។ យេកុយ្យសិកាយ កម្មស្ស ។ បេ ។

[១៤៨] សមថៈ ពំនី វេ វាធម្មលបុគ្គាន វាធម្មសមុត្តានបុគ្គាន ។ សមថៈ  
 ពំនី វេ វាធម្មល ២៦ វាធម្មសមុត្តាន ឃាត ។ សមថៈ ពំនី វេ វាធម្មល ២៦  
 (នោះ) ដូចម្តេច ។ សមុទារិយយវាធម្មល ៤ គឺចំពោះមុខសង្ឃ ១ ចំពោះមុខ  
 ធម៌ ១ ចំពោះមុខវិទេយ ១ ចំពោះមុខបុគ្គល ១ ។ សតិវិយវាធម្មល ៤ ។  
 កម្មទ្រវិយវាធម្មល ២ ។ បដិញ្ញាតករណៈវាធម្មល ២ គឺ បុគ្គលណា  
 សំរែង ១ សំរែងចំពោះបុគ្គលណា ១ ។ យេកុយ្យសិកាវាធម្មល ៤  
 កស្សនាធិយសិកាវាធម្មល ៤ ។ តិណាវត្តារកវាធម្មល ៤ គឺ ចំពោះមុខ  
 សង្ឃ ១ ចំពោះមុខធម៌ ១ ចំពោះមុខវិទេយ ១ ចំពោះមុខបុគ្គល ១ ។  
 នេវាម្មល ២៦ របស់សមថៈ ពំនី វេ ។ សមថៈ ពំនី<sup>(១)</sup> វេ វាធម្មសមុត្តាន ៣៦  
 (នោះ) ដូចម្តេច ។ ការធ្វើញត្តិ ការចេញបញ្ជត្តិ ការចូលទៅធ្វើវាយ  
 ខ្លួនឯង ការយកបំប្រែទទួលទៅធ្វើ ការទទួលបញ្ចប់ ការមិនហាមឃាត់  
 នូវសង្ឃកម្ម គឺ សតិវិយ ។ នូវសង្ឃកម្ម គឺ អម្ពទ្រវិយ ។ បេ ។ នូវសង្ឃ-  
 កម្ម គឺ បដិញ្ញាតករណៈ ។ បេ ។ នូវសង្ឃកម្ម គឺ យេកុយ្យសិកា ។ បេ ។

• អង្គបទពន្យល់ថា គ្រងពាក្យបញ្ជត្តិសមុត្តាន ដែលលោកពោលថា សមថៈ ពំនី វេ  
 វាធម្មសមុត្តាន ៣៦ គោរមន៍ដូចម្តេច ដូច្នោះ ក៏មែនពិតហើយ តែបានដំណើរតែសមថៈ ៦  
 ក្នុងសមថៈ មួយ ។ វាធម្មសមុត្តាន គ្រប់មួយ ដូច្នោះវិញ ព្រោះសមុត្តាវិយវាធម្មសមុត្តាន  
 19 ដោយមិនបានសង្រ្គោះដូលក្នុងកម្ម ។



យោតិ កំ ឧស្សុប្បាយសិកាតិ កំ សម្មាវិទយោតិ កំ  
តិណវត្តារកោតិ កំ ឥមេ ធម្មា ធានត្តា ចេវ ធាតា-  
ត្យញ្ញតា ច ។

[១៤៦] វិវាដោ វិវាដាជិករណំ វិវាដោ ចោ អជិក-  
រណំ អជិករណំ ចោ វិវាដោ អជិករណាញោវ វិវាដោ ច  
សិយោ វិវាដោ វិវាដាជិករណំ សិយោ វិវាដោ ចោ អជិ-  
ករណំ សិយោ អជិករណំ ចោ វិវាដោ សិយោ អជិករ-  
ណាញោវ វិវាដោ ច ។ តត្ថ កតមោ វិវាដោ វិវាដាជិករ-  
ណំ ។ ឥធ ភិក្ខុ វិវាដិ ធម្មោតិ កំ អធម្មោតិ កំ  
។ មេ ។ ទុដ្ឋល្លា អាបត្តិកំ កំ អទុដ្ឋល្លា អាបត្តិកំ កំ  
យំ តត្ថ កណ្ណំ កណ្ណយោ វិក្កយោ វិវាដោ ធានាវាដោ  
អញ្ញាតាវាដោ វិបទ្ធកាយ<sup>(១)</sup> វេយ្យាករេ មេធនំ<sup>(២)</sup> អយំ  
វិវាដោ វិវាដាជិករណំ ។ តត្ថ កតមោ វិវាដោ ចោ  
អជិករណំ ។ មាតាមិ បុត្រេធិ វិវាដិ បុត្រោមិ មាតា  
វិវាដិ មីតាមិ បុត្រេធិ វិវាដិ បុត្រោមិ មីតា វិវាដិ កា-  
តាមិ កាតា វិវាដិ កាតាមិ ភតិជិយោ វិវាដិ ភតិជិមិ  
កាតា វិវាដិ សហាយោមិ សហាយេ វិវាដិ អយំ

១ ឬ. វិបទ្ធកាយ ។ ២ ឬ. មេធនំ ។

និធិស្សុប្បាយសិកា សម្មាវិទយមិទិភិណវត្តារកៈ ធម៌ចាំនិទេធម៌  
អត្តវ្យាជ ។ ត្ថា មាទត្យញ្ញាមៈភិវេជ្រ ។ ភ្នាវិវា ។

[១៤៧] វិវាដោ ចាតំជាវិវាដាជិករណំ វិវាដោ មិទិចាតំជាអជិករណំ  
អជិករណំមិទិចាតំជាវិវាដោ ចាតំជាអជិករណំផង ជាវិវាដេធិ វិវាដោ ចាតំជាវិ-  
វាដាជិករណំកំមាន វិវាដោ មិទិចាតំជាអជិករណំកំមាន អជិករណំមិទិចាតំ  
ជាវិវាដេធិកំមាន ចាតំជាអជិករណំផង វិវាដេធិកំមាន ។ បណ្ណាធម៌ចាំនិទេធម៌  
វិវាដោ ផ្ទុចម្ហូប ដែលចាតំជាវិវាដាជិករណំ ។ ភិក្ខុចាំនិទេធម៌សាសនាម  
ជិវិកត្តា ជាសភាវិទេនធានមិក្ខុ មិទិមិទិធានមិក្ខុ ។ មេ ។ ជុដ្ឋល្លា បត្តិកំ  
ជាអទុដ្ឋល្លាបត្តិកំ សេចក្តីប្រកួតប្រកាន់ ឯម្លោះ សេចក្តីប្រកាន់ទុស សេចក្តី  
ជិវិក ភាវិយាយបេតាវេជ្រជិក្ខា ភាវិយាយវេជ្រសង្ខាស ភាវិយាយ  
ដើម្បីទិវគ្រាយចិត្ត សេចក្តីប្រកែកប្រណាំងណា ក្នុងសភាវិវាដោ  
វិវាដេនៈ ចាតំជាវិវាដាជិករណំ ។ បណ្ណាធម៌ចាំនិទេធម៌ វិវាដោ ផ្ទុចម្ហូប ដែល  
មិទិចាតំជាអជិករណំ ។ មាតាទាសំទេនិធិបុត្តក្តី បុត្តាទាសំទេនិធិមា-  
តា ក្តី មីតាទាសំទេនិធិបុត្តក្តី បុត្តាទាសំទេនិធិមីតា ក្តី បដិប្បទាប្រសូតាស  
ទេនិធិបដិប្បទាប្រសូតា ក្តី បដិប្បទាប្រសូតាសំទេនិធិបដិប្បទាប្រសូតា ក្តី បដិប្បទា  
ប្រសូតាសំទេនិធិបដិប្បទាប្រសូតា ក្តី សំខ្យាញ់ភាសំទេនិធិសំខ្យាញ់ផងក្តី





អនុវត្តិ បិតាបិ បុត្រ អនុវត្តិ បុត្រាបិ មិត្ត អនុវត្តិ  
 ភាតាបិ ភាតវ អនុវត្តិ ភាតាបិ ភតិធំ អនុវត្តិ ភតិធំបិ  
 ភាតវ អនុវត្តិ សហាយោបិ សហាយំ អនុវត្តិ អយំ  
 អនុវត្តិ នោ អធិការណ៍ ។ ឥត្ត កតមំ អធិការណ៍  
 នោ អនុវត្តិ ។ អាបត្តាធិការណ៍ កំព្វាធិការណ៍  
 វិភិណាធិការណ៍ វធិ អធិការណ៍ នោ អនុវត្តិ ។  
 ឥត្ត កតមំ អធិការណ៍ ញោវ អនុវត្តិ នោ ច ។ អនុ-  
 វត្តិ អធិការណ៍ ញោវ អនុវត្តិ នោ ច ។

(១៤៧) អាបត្តិ អាបត្តាធិការណ៍ អាបត្តិ នោ អ-  
 ធិការណ៍ អធិការណ៍ នោ អាបត្តិ អធិការណ៍ ញោវ  
 អាបត្តិ ច សិយា អាបត្តិ អាបត្តាធិការណ៍ សិយា  
 អាបត្តិ នោ អធិការណ៍ សិយា អធិការណ៍ នោ អា-  
 បត្តិ សិយា អធិការណ៍ ញោវ អាបត្តិ ច ។ ឥត្ត កត-  
 មា អាបត្តិ អាបត្តាធិការណ៍ ។ បញ្ចបិ អាបត្តិ កុត្តា  
 អាបត្តាធិការណ៍ សត្តបិ អាបត្តិ កុត្តា អាបត្តាធិក-  
 រណ៍ អយំ អាបត្តិ អាបត្តាធិការណ៍ ។ ឥត្ត កតមា  
 អាបត្តិ នោ អធិការណ៍ ។ សោភាបត្តិ សមាបត្តិ

មាតាភិ បិតាបាទបុត្តភិ បុត្រាបាទបិតាភិ បតិបុត្រប្រុស បាទបតិបុត្រប្រុស  
 ឥន្តិភាភិ បតិបុត្រប្រុស បាទបតិបុត្រប្រុស បតិបុត្រប្រុស  
 សំឡាញ់ បាទសំឡាញ់ ឥន្តិភាភិ ការបាទនះ មិនចាត់ជាអធិការណ៍ ។  
 បណ្តាធម៌ទាំងនោះ អធិការណ៍ដូចម្តេច ដែលមិនចាត់ជាការបាទ ។  
 អាបត្តិអធិការណ៍ កំព្វាធិការណ៍ វធិវិភាធិការណ៍ អធិការណ៍នះ មិន  
 ចាត់ជាការបាទនះ ។ បណ្តាធម៌ទាំងនោះ អធិការណ៍ដូចម្តេច ដែលចាត់  
 ជាអធិការណ៍ធីន ជាការបាទធីន ។ អនុវត្តិវិភាធិការណ៍ ចាត់ជាអធិការណ៍ធីន  
 ជាការបាទធីន ។

(១៤៨) អាបត្តិ ចាត់ជាអាបត្តិអធិការណ៍ អាបត្តិ មិនចាត់ជាអធិការណ៍  
 អធិការណ៍មិនចាត់ជាអាបត្តិ ចាត់ជាអធិការណ៍ធីន ជាអាបត្តិធីន អាបត្តិ  
 ចាត់ជាអាបត្តិអធិការណ៍កំព្វ អាបត្តិមិនចាត់ជាអធិការណ៍កំព្វ អធិការណ៍  
 មិនចាត់ជាអាបត្តិកំព្វ ចាត់ជាអធិការណ៍ធីន ជាអាបត្តិធីនកំព្វ ។ បណ្តា  
 ធម៌ទាំងនោះ អាបត្តិដូចម្តេច ដែលចាត់ជាអាបត្តិអធិការណ៍ ។ កតិវិទ្យាអាបត្តិ  
 ទាំង ៥ គឺចាត់ជាអាបត្តិអធិការណ៍ កតិវិទ្យាអាបត្តិទាំង ៧ គឺចាត់ជាអាបត្តិ-  
 អធិការណ៍ អាបត្តិទាំងនេះ ទើបចាត់ជាអាបត្តិអធិការណ៍ ។ បណ្តាធម៌ទាំងនោះ  
 អាបត្តិដូចម្តេច ដែលមិនចាត់ជាអធិការណ៍ ។ សោភាបត្តិវធិសមាបត្តិ

អយ្យ អាមត្តិ នោ អធិការណ៍ ។ ឥត្ត កកតម៌ អធិការណ៍ នោ អាមត្តិ ។ កិច្ចាធិការណ៍ វិវាទាធិការណ៍ អនុវិទាធិការណ៍ ឥន្ទ អធិការណ៍ នោ អាមត្តិ ។ ឥត្ត កកតម៌ អធិការណ៍ក្រៅ អាមត្តិ ច ។ អាមត្តិ ធិការណ៍ អធិការណ៍ក្រៅ អាមត្តិ ច ។

[១៥៦] កិច្ច កិច្ចាធិការណ៍ កិច្ច នោ អធិការណ៍ អធិការណ៍ នោ កិច្ច កិច្ចក្រៅ អធិការណ៍ក្រៅ<sup>(១)</sup> សិយា កិច្ច កិច្ចាធិការណ៍ សិយា កិច្ច នោ អធិការណ៍ សិយា អធិការណ៍ នោ កិច្ច សិយា អធិការណ៍ក្រៅ កិច្ចក្រៅ ។ ឥត្ត កកតម៌ កិច្ច កិច្ចាធិការណ៍ ។ យា សន្ស័យ កិច្ចយក ករណីយក អបលោកកម្ម ញត្តិកម្ម ញត្តិទុក្ខកម្ម ញត្តិទុក្ខកម្ម ឥន្ទ កិច្ច កិច្ចាធិការណ៍ ។ ឥត្ត កកតម៌ កិច្ច នោ អធិការណ៍ អាចរិយកិច្ច ឧបជ្ឈាយកិច្ច សមាទុបជ្ឈាយកិច្ច សមាចាចរិយកិច្ច ឥន្ទ កិច្ច នោ អធិការណ៍ ។ ឥត្ត កកតម៌ អធិការណ៍ នោ កិច្ច ។ វិវាទាធិការណ៍

១ ឃ- អធិការណ៍ក្រៅ កិច្ចក្រៅ ។

អាមត្តិ<sup>(១)</sup> នោ មិទ្ធាត្ថជាអធិការណ៍ ។ បណ្ណាធម៌ចាំនិទាន អធិការណ៍ ដូចម្តេច ដែលមិនចាត់ជាអាមត្តិ ។ កិច្ចាធិការណ៍ វិវាទាធិការណ៍ ឥន្ទអនុវិទាធិការណ៍ អធិការណ៍នោះ មិនចាត់ជាអាមត្តិ ។ បណ្ណាធម៌ ចាំនិទាន អធិការណ៍ដូចម្តេច ដែលចាត់ជាអធិការណ៍ឥន្ទ ជាអាមត្តិឥន្ទ ។ អាមត្តិធិការណ៍ ចាត់ជាអធិការណ៍ឥន្ទ ជាអាមត្តិឥន្ទ ។

[១៥៧] កិច្ច ចាត់ជាកិច្ចាធិការណ៍ កិច្ច មិទ្ធាត្ថជាអធិការណ៍ អធិការណ៍មិទ្ធាត្ថជាកិច្ច ចាត់ជាកិច្ចឥន្ទ ជាអធិការណ៍ឥន្ទ កិច្ចចាត់ ជាកិច្ចាធិការណ៍ក៏មាន កិច្ចមិនចាត់ជាអធិការណ៍ក៏មាន អធិការណ៍មិទ្ធាត្ថ ជាកិច្ចក៏មាន ចាត់ជាអធិការណ៍ឥន្ទ ជាកិច្ចឥន្ទក៏មាន ។ បណ្ណាធម៌ចាំនិ ទាន កិច្ចដូចម្តេច ដែលចាត់ជាកិច្ចាធិការណ៍ ។ កិច្ចរបស់សន្ស័យ ឬកម្មដែល សន្ស័យត្រូវធ្វើធាតុ គឺ អបលោកកម្ម ១ ញត្តិកម្ម ១ ញត្តិទុក្ខកម្ម ១ ញត្តិទុក្ខកម្ម ១ ញត្តិទុក្ខកម្ម ១ កិច្ចនេះ ទើបចាត់ជាកិច្ចាធិការណ៍បាន ។ បណ្ណាធម៌ចាំនិ ទាន កិច្ចដូចម្តេច ដែលមិនចាត់ជាអធិការណ៍ ។ កិច្ចដែលអនុវិទាសិក ត្រូវធ្វើផលភាពាវ កិច្ចដែលសុទ្ធិវិហារត្រូវធ្វើផលបណ្ណិយ កិច្ចដែល ភិក្ខុត្រូវធ្វើផលភិក្ខុដែលមានបណ្ណិយស្មីតា កិច្ចដែលភិក្ខុត្រូវធ្វើផលភិក្ខុ ដែលមានភាពាវស្មីតា កិច្ចនេះ មិនចាត់ជាអធិការណ៍ ។ បណ្ណា ធម៌ចាំនិទាន អធិការណ៍ដូចម្តេច ដែលមិនចាត់ជាកិច្ច ។ វិវាទាធិការណ៍

១ ប្រែថា កិរិយាឥន្ទ ឥន្ទប្រែថា កិរិយានុក្រម ឥន្ទក្រមសិទ្ធិចាននោះ ។

អនុវិទាធិការណ៍ អាមត្តាធិការណ៍ ឥន្ទ អធិការណ៍  
នៃ កិច្ច ។ កម្ពុ កតថ អធិការណ៍ ភ្នំ កិច្ច ។  
កិច្ចាធិការណ៍ អធិការណ៍ ភ្នំ កិច្ច ។

អធិការណ៍ ភ្នំ កិច្ច ។

កស្សន្ត្រាង

[១៧០] អធិការណ៍ ឧត្តរាជ  
អាណាចក្រ បុគ្គល ១  
ឯនាទី ហេតុប្បទូយា  
ម្យល់ សម្បត្តិ ១១ ១  
អាមត្តិ ហោតិ យន្ត ១  
សំសត្តា ឯនាទី ១<sup>(១)</sup>  
ហេតុប្បទូយម្យលាធិ  
សម្បត្តិ ១១ ត្បត្តា  
វិភងោ អធិការណ៍  
កេនាធិការណ៍ ឥន្ទ ។

១ បរាភិ កតថ ហេតុកេ ទំហ្សតិ ។

អនុវិទាធិការណ៍ ឥន្ទ អាមត្តាធិការណ៍ អធិការណ៍ ភ្នំ កិច្ច ។  
បណ្ណាធិការណ៍ ភ្នំ កិច្ច ។ ដែល ចាត់ ជា អធិការណ៍ ធីនី ជា ភិច្ចផនី ។  
ភិច្ចាធិការណ៍ ចាត់ ជា អធិការណ៍ ធីនី ជា ភិច្ចផនី ។

ចប់ អធិការណ៍ ភ្នំ កិច្ច ។

ទូត្រាង គឺ បរាភិ កតថ វិធីបដិសេធ កេនាធិការណ៍ ភ្នំ កិច្ច ។

[១៧១] វិធីបដិសេធ កេនាធិការណ៍ ភ្នំ កិច្ច ។  
សេរី ជា យោគា ១០ យ៉ាង ១ បុគ្គល ១ ភិច្ច ដែល ប្រកប  
ដោយ អង្គ ៤ ទើប សេរី អធិការណ៍ បាន ១ ធីនី ១ ហេតុ  
បច្ច័យ មូល ធីនី សម្បត្តិ (វិទាធិការណ៍) ១ អធិការណ៍  
ដែល ចាត់ ជា ភិច្ច ធីនី អនាចក្ខី ១ សម្រេច ទាំង ៧ មាន សភី-  
វិទ្យា ជា ដើម កេតកុន្ធ វិណា ១ សម្រេច ទាំង ៧ មាន សម្បត្តិ-  
វិទ្យា ជា ដើម ណាយ ប្រទ្រុំ គ្រូ ប្រទ្រុំ គ្រូ ១ ធីនី ១ ហេតុ  
បច្ច័យ មូល ធីនី សម្បត្តិ (វិទាធិការណ៍) ១ ប្រកាស ១  
សម្រេច ទាំង ៧ ប្រកាស មាន អង្គ ធីនី ត្បត្តា ១ (ផ្សេង ១ គ្នា) ។  
ធីនី ទាំង ១១ យោគា វិទ្យា ជា ដើម ដែល ចាត់ ជា អធិការណ៍ ធីនី  
ធីនី ចាត់ ជា អធិការណ៍ ។ នេះ ជា ទូត្រាង ក្នុង អធិការណ៍ ភ្នំ កិច្ច ។

អបរិ គាហិសង្កណិកំ

[១៥២] ហោននា គិមត្ថាយ  
 សារណា គិស្ស ការណា  
 សង្ឃោ គិមត្ថាយ  
 មតិកម្មំ បទ គិស្ស ការណា ។  
 ហោននា សារណត្ថាយ  
 និគ្គហត្ថាយ សារណា  
 សង្ឃោ បរិនិគ្គហត្ថាយ<sup>(១)</sup>  
 មតិកម្មំ បទ មាដិយេត្តំ ។  
 មា ទោ តុរិសោ អគណិ  
 មា ទោ ចណ្ឌិកតោគណិ<sup>(២)</sup>  
 មា ទោ បដិមំ ជនយិ  
 សទេ អនុវិជ្ជិតោ តុរិ  
 មា ទោ សមាសា អគណិ  
 តេមំ វិញ្ញាហិតំ អនុសញ្ញិតំ

១ ម. បរិនិគ្គហត្ថាយ ។ ២ ម. អគណិ ។

គាហិសង្កណិកៈ ជាតិណមក<sup>(១)</sup>

[១៥២] សូចា ការោទដើម្បីប្រយោជន៍អ្វី ការរំលឹក  
 ទោសដើម្បីហេតុអ្វី ប្រជុំសង្ឃដើម្បីប្រយោជន៍អ្វី ម្យ៉ាង  
 ទៀត មតិកម្ម គឺការរៀនមន្តដើម្បីហេតុអ្វី ។ តើយថា ការ  
 រោទ ដើម្បីលើកទោស ការរំលឹកទោស ដើម្បីនឹងសង្កត់  
 សង្កឹម (បុគ្គលទោះឲ្យពន់ពេល) ប្រជុំសង្ឃដើម្បីតិខិត្យក  
 ម្លូវការវិនិច្ឆ័យ ឯមតិកម្ម គឺការរៀនមន្តផ្សេងៗ គ្នា (ដើម្បីឲ្យ  
 ចូលចិត្តនូវការសាវ័សចក្កិ) ។ ចៅលោកធ្វើជាវិនិយមក្រូកកុំ  
 និយាយស្រពន់ពេក កុំនិយាយទាំងគំណាច កុំធ្វើសេចក្តីថ្លាង  
 ថ្លាក់ចិត្តឲ្យកើតឡើង (ចំពោះអ្នកដែលត្រូវរោទ ឬអ្នកដែល  
 រោទ) កុំនិយាយពាក្យសង្កត់សង្កិនវគ្គប្រយោជន៍ ដោយ

១ អង្គរថា ហោចា តុរិយនាហិសង្កណិកៈ តថាច្ចក្កច្ចាសទំ ២ ។

សត្តេ វិទ្យាយ អនុលោមេ  
 បញ្ញត្តេ អនុលោមិកេ  
 អនុយោគវត្ថុ វិសាមយ<sup>(១)</sup>  
 កុសលេន តុដ្ឋិមតា កត  
 សុវត្ថុ សិក្ខាបដានុលោមិកំ  
 ភតិ ធនសេន្តោ សម្បជយិកំ ។  
 ហិទោសំ អនុយុក្ខស្ស  
 កាលេននុបសញ្ញតំ  
 ចុនិកស្ស ធនោនិកស្ស ធន  
 សហសា ភេហាវិ ហិ បដានសិ ។  
 ហោមកោ អាហា អាបន្នោតិ  
 ចុនិកកោ អាហា អនាបន្នោតិ  
 ទិកា អនុត្តិបន្នោ  
 បដិញ្ញាទុសន្តិកេន កាលយេ ។  
 បដិញ្ញា លដ្ឋិសុ វត្ថុ<sup>(២)</sup>  
 អលដ្ឋិសុ វត្ថុ<sup>(៣)</sup> ធន វិជ្ជនិ

១ វិសាមយោគី រក្ខត ខោត្តហេ វិស្សតិ ។ វិសាមយោគិយេវ អន្តិកាយំ ។  
 ២ ឧ. ម. កថា ។ ៣ ឧ. ម. ជីវី ។

ស្រាប់ត្រូវលោកពិចារណាខ្លះក្នុងវិស្វកម្មប្រព្រឹត្តតាម ជាអនុ-  
 លោមរបស់សិក្ខាបទដែលព្រាសម្ពុទ្ធ ជាអ្នកប្រាជ្ញធ្វើវិទ្យាស  
 ទ្រង់ធ្វើ គឺប៉ុន្មានខ្លះក៏ដូចគ្នា ទ្រង់ពោលចុកមកដោយ  
 ល្អ ក្នុងសុត្តន្ត គឺ ទិកា ហិកន្តិ ក្នុងវិទ្យាយ គឺ ឧទ្ទកៈ ក្នុង  
 អនុលោម គឺ បរិវារ ក្នុងបញ្ញត្តិ គឺ វិទ្យាយ បដិមតា វិសាម ក្នុង  
 អនុលោមិកៈ គឺ មហាបទស្ស ហើយនឹងបានញ្ញាវិសិកា របស់  
 ខ្លួន ដែលប្រព្រឹត្តទៅក្នុងបរលោក មិនឱ្យវិនាសបាន ។  
 លោកកាលស្វែងរកខ្លះប្រយោជន៍ គប្បីប្រកបតាមធម្មបាត  
 ដែលប្រកបដោយប្រយោជន៍ក្នុងកាលជីវិត លោកកុំរល  
 ជឿសំដី របស់អ្នកជាប់ចោទនឹងអ្នកចោទ ដោយហេតុ  
 ឡើយ ។ (បើ) អ្នកចោទនិយាយថា លោកត្រូវតាមភ្នំហើយ  
 លោកអ្នកជាប់ចោទប្រកែកថា ខ្ញុំមិនត្រូវតាមភ្នំទេ (វិទ្យាយ)  
 កុំកាលលើកលែងបុគ្គលទាំង ២ (ទោរ) គប្បីវិនិច្ឆ័យតាមដំ-  
 ណាពាក្យដែលប្តេជ្ញា ។ ពាក្យប្តេជ្ញា (ណា) ដែលវិទ្យាយ  
 ពោលចំពោះក្នុងបុគ្គលដែលមានសេចក្តីត្រូវ ពាក្យប្តេជ្ញាខ្លះ  
 មិនមានក្នុងក្នុងបុគ្គល ដែលឥតសេចក្តីត្រូវទេ (ព្រាវថា)

ឃើញ ឆាយាលង្ការីកំ អលដ្ឋិកាវិប្បាសិណ្ឌុតា

ឡាយឡិ អលដ្ឋិ កាសេយ្យ  
វត្តាបុស្និទេន កាវយេ ។

(១៧៣) អលដ្ឋិ កំទិសោ ហោតិ  
បដិញ្ញា យស្ស ទ រូហាតិ  
ឯតញ្ច<sup>(១)</sup> តាហំ បុប្ផាមិ  
កំទិសោ វុច្ឆតិ អលដ្ឋិបុគ្គលោ ។  
សត្យុច្ឆ អាបត្តិ អាបដ្ឋនិ  
អាបត្តិ មរិត្យហតិ  
អតតិកមទញ្ច ឧច្ឆតិ  
ឯទិសោ វុច្ឆតិ អលដ្ឋិបុគ្គលោ ។

(១៧៤) សត្វំ អហម្យិ ជាបាមិ  
ឯទិសោ អលដ្ឋិបុគ្គលោ  
អញ្ញញ្ច តាហំ បុប្ផាមិ  
កំទិសោ វុច្ឆតិ លដ្ឋិបុគ្គលោ ។  
សត្យុច្ឆ អាបត្តិ វាបដ្ឋនិ  
អាបត្តិ ទ មរិត្យហតិ

ឆាយាលង្ការីកំ ឆាយាលង្ការីកំ អលដ្ឋិបុគ្គលទានេន

បុគ្គលវិសេសសេសចក្កិគ្គាស សុប្បិទោល ពាក្យច្រើនក្តី  
(វិទីយន) អប្បិទិច្ឆយេ តាមពាក្យច្រើនដែលជាប់មកជាមួយ  
ទំនឹកប្រតិករក្តីរបស់បុគ្គលនោះ ។

(១៧៥) ស្តេច អលដ្ឋិបុគ្គលកើដូចម្តេច សេចក្តីប្តេជ្ញាមិន  
ល្មមលាស់ផលបុគ្គលណា ខ្ញុំស្រឡាញ់ពាក្យបុគ្គលខ្លះ ដូច្នោះថា  
បុគ្គលយ៉ាងណា ដែលព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ហៅថា  
អលដ្ឋិបុគ្គល ។ ធ្វើដោយ បុគ្គលមានចិត្តក្រៃលែងក្រៅអាបត្តិ រូបបិទ  
បាំងអាបត្តិក្តី លុះតាមអំណាចអតតិក្តី បុគ្គលយ៉ាងនេះ  
ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ហៅថា អលដ្ឋិបុគ្គល ។

(១៧៦) ខ្ញុំដឹងតិចថា បុគ្គលយ៉ាងនេះហៅថា អលដ្ឋិបុគ្គល  
ប៉ុន្តែខ្ញុំសូមសួរពាក្យបុគ្គលដទៃទៀតទំនឹកអ្នកថា បុគ្គលយ៉ាងណា  
ដែលព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ហៅថា អលដ្ឋិបុគ្គល ។  
ធ្វើដោយ បុគ្គលមិនក្រៃលែងក្រៅអាបត្តិ មិនបាទបិទបាំងអាបត្តិ

១. ម. ឯវញ្ច ។

វិធីបដិសេធ បរិវារ

អតតិកម្ម ០ កត្តតិ  
ឯធិសោ វុច្ចតិ លទ្ធិបុគ្គលោ ។

(១៧៤)

សច្ចំ អហម្យំ ជាតាមិ  
ឯធិសោ វុច្ចតិ លទ្ធិបុគ្គលោ  
អត្តញ្ច តាហំ បុត្តាមិ  
កំធិសោ វុច្ចតិ អនុប្បោនកោ ។  
អកាលេន ហោនេតិ អកូតេន  
ធម្មសេន អនុសញ្ញាតេន  
នោសន្តរេ ហោនេតិ នោ មេត្តចិត្តោ  
ឯធិសោ វុច្ចតិ អនុប្បោនកោ ។

(១៧៥)

សច្ចំ អហម្យំ ជាតាមិ  
ឯធិសោ វុច្ចតិ អនុប្បោនកោ  
អត្តញ្ច តាហំ បុត្តាមិ  
កំធិសោ វុច្ចតិ អនុប្បោនកោ ។  
កាលេន ហោនេតិ កូតេន  
សណ្តោន អនុសញ្ញាតេន

វិធីបដិសេធ បរិវារ

មិនសុរាសិកាបកកិ បុគ្គលយ៉ាងនេះ ដែលព្រះមានព្រះ  
ភាគគ្រាស់ហៅថា លទ្ធិបុគ្គល ។

(១៧៤) ខ្ញុំដឹងពិតថា បុគ្គលយ៉ាងនេះហៅថា លទ្ធិបុគ្គល  
ប៉ុន្តែខ្ញុំសូមសួរពេបុគ្គលដទៃទៀតនឹងអ្នកថា បុគ្គលយ៉ាងណា  
ដែលព្រះមានព្រះភាគគ្រាស់ហៅថា អ្នកចោទមិនត្រូវតាម  
ធម៌ ។ ឆ្លើយថា បុគ្គលដែលចោទដោយមិនត្រូវតាមកាល ១  
ដោយពាក្យមិនពិត ១ ដោយពាក្យច្រកោះ ១ ដោយពាក្យ  
មិនប្រកបដោយប្រយោជន៍ ១ ចោទដោយសេចក្តីស្អប់  
មិនចោទដោយមេត្តាបិត្ត ១ បុគ្គលយ៉ាងនេះ ព្រះមានព្រះ  
ភាគគ្រាស់ហៅថា អ្នកចោទមិនប្រកបដោយធម៌ ។

(១៧៥) ខ្ញុំដឹងពិតថា បុគ្គលយ៉ាងនេះព្រះមានព្រះភាគ  
គ្រាស់ហៅថា អ្នកចោទមិនប្រកបដោយធម៌ ប៉ុន្តែខ្ញុំសូមសួរ  
គេបុគ្គលដទៃទៀតនឹងអ្នកថា បុគ្គលយ៉ាងណា ដែលព្រះមាន  
ព្រះភាគគ្រាស់ហៅថា អ្នកចោទត្រូវតាមធម៌ ។ ឆ្លើយថា  
បុគ្គលដែល ចោទត្រូវតាមកាល ១ ដោយពាក្យពិត ១ ដោយ  
ពាក្យផ្អែមផ្អែម ១ ដោយពាក្យប្រកបដោយប្រយោជន៍ ១



១៧៤

អប្ប ភាពិសង្កលិកំ ធម្មតោរោជំបុត្តារិសន្តតា  
មេត្តិចិត្តោ ហោនេតិ ហោ នោសន្តរោ  
ឯនិសោ វុច្ចតិ ធម្មហោនេតោ ។

(១៧៧) សច្ចំ អហម្យំ ជាតាមិ  
ឯនិសោ វុច្ចតិ ធម្មហោនេតោ  
អញ្ញត្តុ តាហំ បុត្តាមិ  
តីនិសោ វុច្ចតិ ពាលហោនេតោ ។  
បុត្តាបរិ ធម្ម ជាតាមិ បុត្តាបរិស្ស អកោវិទោ  
អនុសន្និវចនមមំ ធម្ម ជាតាមិ  
អនុសន្និវចនមមំស្ស អកោវិទោ  
ឯនិសោ វុច្ចតិ ពាលហោនេតោ ។

(១៧៨) សច្ចំ អហម្យំ ជាតាមិ  
ឯនិសោ វុច្ចតិ ពាលហោនេតោ  
អញ្ញត្តុ តាហំ បុត្តាមិ  
តីនិសោ វុច្ចតិ បណ្ឌិតហោនេតោ ។  
បុត្តាបរិមិ ជាតាមិ បុត្តាបរិស្ស កោវិទោ  
អនុសន្និវចនមមំ ជាតាមិ

ភាពិសង្កលិកំ ជាតិ ហម បុត្តារិសន្តតាមិ ធម្មតោរោជំបុត្តារិសន្តតាមិ  
ហោនេតោ មេត្តិចិត្តោ មិទេហោ ហោនេតោ មិទេហោ មិទេហោ មិទេហោ  
ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ហៅថា អ្នកចោទត្រូវតាមធម៌ ។

(១៧៧) ខ្ញុំដឹងពិតថា បុគ្គលយ៉ាងនេះ ព្រះមានព្រះភាគ  
ត្រាស់ហៅថា អ្នកចោទត្រូវតាមធម៌ ប៉ុន្តែខ្ញុំសូមសួរកេបបុគ្គល  
ដទៃទៀតនឹងអ្នកថា បុគ្គលយ៉ាងណា ដែលព្រះមានព្រះ  
ភាគត្រាស់ហៅថា អ្នកចោទជាបុគ្គលពាល ។ ធ្វើយថា  
បុគ្គលមិនដឹងពាក្យភានិដើមនឹងពាក្យភានិច្ចដ៏ មិនយល់ដល់  
ពាក្យភានិដើមនឹងពាក្យភានិច្ចដ៏ មិនដឹងនូវពាក្យភានិ  
យល់ដល់នូវពាក្យភានិ បុគ្គលយ៉ាងនេះ ព្រះមានព្រះ  
ភាគត្រាស់ហៅថា អ្នកចោទជាបុគ្គលពាល ។

(១៧៨) ខ្ញុំដឹងពិតថា បុគ្គលយ៉ាងនេះ ដែលព្រះមាន  
ព្រះភាគត្រាស់ហៅថា អ្នកចោទជាបុគ្គលពាល ប៉ុន្តែខ្ញុំសូម  
សួរកេបបុគ្គលដទៃទៀតនឹងអ្នកថា បុគ្គលយ៉ាងណា ដែល  
ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ហៅថា អ្នកចោទជាបណ្ឌិត ។  
ធ្វើយថា បុគ្គលដែលដឹងពាក្យភានិដើម នឹងពាក្យភានិច្ចដ៏  
យល់ដល់ពាក្យភានិដើមនឹងពាក្យភានិច្ចដ៏ ដឹងនូវពាក្យភានិ

អនុសង្ខារចនបថស្ស កោវិទោ  
ឯនិសោ វុច្ចតិ បណ្ឌិតោនោកោ ។

[១៧៧]

សច្ចំ អហឡិ ជាតមិ  
ឯនិសោ វុច្ចតិ បណ្ឌិតោនោកោ  
អញ្ញញ្ច តាហំ ធុត្តាមិ  
ចោនចា តំដ្ឋំ វុច្ចតិ ។  
សីលវិបត្តិយា ចោនេតិ  
អតោ អាណាទិដ្ឋិយា  
អាជីវេនមិ ចោនេតិ  
ចោនចា គេន វុច្ចតិ ។

ឆបំ ធានសង្ការំ ធីតំ ។

យសំផលំវុច្ចតិពាក្យតត្ថា បុគ្គលយាវិទេ៖ ព្រះមានព្រះភាគ  
ត្រាស់ហៅថា អ្នកចោទជាបណ្ឌិត ។

[១៧៨]

ភ្នំជីវិតិកថា បុគ្គលយាវិទេ៖ ដែលព្រះមាន  
ព្រះភាគត្រាស់ហៅថា អ្នកចោទជាបណ្ឌិត ប៉ុន្តែភ្នំសូមសួរ  
ព្រះហឫទ័យខ្សឹកខ្សួនអ្នកថា ដូចម្តេចដែលព្រះមានព្រះភាគ  
ត្រាស់ហៅថា ការចោទ ។ ឆ្លើយថា បុគ្គលចោទជា  
សីលវិបត្តិ ពុំចោទសោត ដោយអាចារិបត្តិ ទិដ្ឋិវិបត្តិ  
ចោទដោយអាជីវិបត្តិ ការចោទដោយសីលវិបត្តិជាដើម  
នោះ ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ហៅថា ការចោទ ។

ធម៌ ធានសង្ការំ៖ (ធានសង្ការសង្ខារ) ធានិលយា ។

ប្រាជ្ញាបណ្ឌិត

(១៦០) អនុវិជ្ជាគោល ចោទនា ឬជ្ជិតត្រាយ យំ ទោ  
ត្ថំ អាវុសោ វង្សំ ភិក្ខុំ ចោទេសំ កំម្ពំ ចំ ចោទេសំ  
សីលវិបត្តិយា ចោទេសំ អាចារិបត្តិយា ចោទេសំ ទិដ្ឋិវិ-  
បត្តិយា ចោទេសិតំ ។ សោ ទេ វង្សំ វទេយ្យ វទេយ្យ សីលវិបត្តិ-  
យា វ ចោទេសំ អាចារិបត្តិយា វ ចោទេសំ ទិដ្ឋិវិបត្តិយា  
វ ចោទេសិតំ ។ សោ វង្សស្ស វទេយ្យ ជាតាតំ  
បទាយស្ថា សីលវិបត្តិ ជាតាតំ អាចារិបត្តិ ជាតាតំ  
ទិដ្ឋិវិបត្តិ ។ សោ ទេ វង្សំ វទេយ្យ ជាតាតំ ទោ អហំ  
អាវុសោ សីលវិបត្តិ ជាតាតំ អាចារិបត្តិ ជាតាតំ ទិដ្ឋិ-  
វិបត្តិ ។ សោ វង្សស្ស វទេយ្យ កាតតា បចារុសោ  
សីលវិបត្តិ កាតតា អាចារិបត្តិ កាតតា ទិដ្ឋិវិបត្តិ ។  
សោ ទេ វង្សំ វទេយ្យ ចត្តារិ ទាណដិកាណិ កេរស-  
សង្ករដិសេសា អយំ សីលវិបត្តិ ធុស្សច្ចយំ ទាចិត្តិយំ  
ទាទិទេសជ័យំ ទុក្ខដំ ទុក្ខាសិតំ អយំ អាចារិបត្តិ

ប្រាជ្ញាបណ្ឌិត

(១៦០) វិទីយនាស្រុកស្រុកក្នុងអនាមិកា ម្ចាស់កាវុសា លោក  
ចោទភិក្ខុនាមោយេយេនុណា លោកចោទភិក្ខុនាមោ ព្រោះចាស្រុក  
លោកចោទដោយសីលវិបត្តិ ដោយភាពវិបត្តិ ឬចោទដោយទិដ្ឋិវិបត្តិ ។  
បើក្នុងអនាមិកានិយាយយោធិនេះថា ខ្ញុំចោទដោយសីលវិបត្តិ ខ្ញុំ  
ចោទដោយភាពវិបត្តិ ខ្ញុំចោទដោយទិដ្ឋិវិបត្តិ ។ ក្រៅវិទីយនាស្រុក  
ភិក្ខុនាមោយេនេះថា លោកមានកាយស្គាល់សីលវិបត្តិ ស្គាល់ភាព-  
វិបត្តិ ស្គាល់ទិដ្ឋិវិបត្តិជាច្រើន ។ បើក្នុងអនាមិកានិយាយយោធិនេះ  
ថា ម្ចាស់កាវុសា ខ្ញុំស្គាល់សីលវិបត្តិ ស្គាល់ភាពវិបត្តិ ស្គាល់ទិដ្ឋិ-  
វិបត្តិ ។ ក្រៅវិទីយនាស្រុកក្នុងអនាមិកានិយាយយោធិនេះថា ម្ចាស់កាវុ-  
សោ ចុះដូចម្តេចហៅថា សីលវិបត្តិ ដូចម្តេចហៅថា ភាពវិបត្តិ ដូច  
ម្តេចហៅថា ទិដ្ឋិវិបត្តិ ។ បើក្នុងអនាមិកានិយាយយោធិនេះថា  
ពួកទាំង ២ នឹងសង្ស័យទិសេស ទា ទេហៅថា សីលវិបត្តិ ធុស្សច្ចយ  
ពុចិត្តិយះ ពុចិត្តិយះ ទុក្ខដំ នឹងទុក្ខាសិត នេះហៅថា ភាពវិបត្តិ

បិដកនិដ្ឋិ អន្តរាហិតា ធិដ្ឋិ អយំ ធិដ្ឋិវិបត្តិតំ ។ សោ  
 ឯវមស្ស វេទនិយោ យំ ទោ ត្វំ អាវុសោ សមំ ភិក្ខុំ  
 ចោទេសិ ធិដ្ឋិ ចោទេសិ សុតេជ ចោទេសិ ចរិសញ្ញា-  
 យ ចោទេសិតំ ។ សោ ទេ ឯវំ វេទយ្យ ធិដ្ឋិ វា  
 ចោទេមិ សុតេជ វា ចោទេមិ ចរិសញ្ញាយ វា ចោទេ-  
 មិតំ ។ សោ ឯវមស្ស វេទនិយោ យំ ទោ ត្វំ អាវុសោ  
 សមំ ភិក្ខុំ ធិដ្ឋិ ចោទេសិ តំទ្កេ ធិដ្ឋិ តំទ្កេ តេ ធិដ្ឋិ  
 កាល តេ ធិដ្ឋិ តេ ធិដ្ឋិ ចារាជិតំ អដ្ឋាបដ្ឋិត្តោ  
 ធិដ្ឋោ សដ្ឋិធិសេសំ អដ្ឋាបដ្ឋិត្តោ ធិដ្ឋោ ដ្ឋិល្អដ្ឋិយំ  
 អដ្ឋាបដ្ឋិត្តោ ធិដ្ឋោ ចាទិត្តិយំ អដ្ឋាបដ្ឋិត្តោ ធិដ្ឋោ  
 ចាទិទេសនិយំ អដ្ឋាបដ្ឋិត្តោ ធិដ្ឋោ តុក្កដំ អដ្ឋាបដ្ឋិត្តោ  
 ធិដ្ឋោ កត្ត ទ ត្វំ អហោសិ កត្ត ចាយំ ភិក្ខុ អហោសិ  
 តិញ្ច ត្វំ ករោសិ តិញ្ចាយំ ភិក្ខុ ករោតិ ។ សោ  
 ទេ ឯវំ វេទយ្យ ទ ទោ អហំ អាវុសោ សមំ ភិក្ខុំ ធិដ្ឋិ  
 ចោទេមិ វេទនិយោ សុតេជ ចោទេមិតំ ។ សោ ឯវមស្ស  
 វេទនិយោ យំ ទោ ត្វំ អាវុសោ សមំ ភិក្ខុំ សុតេជ ចោទេ-

បិដកនិដ្ឋិ ធិដ្ឋិអន្តរាហិតា ទេវហៅថា ធិដ្ឋិវិបត្តិតំ ។ ត្រូវនិយាយ  
 ស្តីអំពីអ្នកចោទនោះយ៉ាងនេះ ថា ម្ចាស់អាវុសោ លោកចោទភិក្ខុនេះ  
 ដោយហេតុណា លោកចោទដោយឃើញ ដោយឮ ឬក៏ចោទដោយ  
 រឿងស្រេច ។ បើភិក្ខុអ្នកចោទនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំចោទដោយ  
 ឃើញក្តី ចោទដោយឮក្តី ចោទដោយរឿងស្រេច ។ ត្រូវនិយាយ ស្តីអំពី  
 អ្នកចោទនោះយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោ លោកចោទភិក្ខុនេះដោយឃើញ  
 ហេតុណា លោកចោទឃើញចោទដូចម្តេច លោកចោទឃើញចោទដូច  
 ម្តេច លោកចោទឃើញពីកាលណា លោកចោទឃើញក្នុងទំណា កាល  
 ភិក្ខុនោះត្រូវតាមភ្នំបាណសិក លោកចោទឃើញវិជ្ជា កាលត្រូវតាមភ្នំសិវ្យា-  
 ទិសេស លោកចោទឃើញវិជ្ជា កាលត្រូវតាមភ្នំវល្លិយុយ លោកចោទ  
 ឃើញវិជ្ជា កាលត្រូវតាមភ្នំបាទិក្ខិយៈ លោកចោទឃើញវិជ្ជា កាលត្រូវ  
 តាមភ្នំបាទិទេសនិយៈ លោកចោទឃើញវិជ្ជា កាលត្រូវតាមភ្នំទុក្ខដំ លោក  
 ចោទឃើញវិជ្ជា មួយទៀត លោកនៅក្នុងទំណា ភិក្ខុនេះនៅក្នុងទំណា  
 ចំណែកទាំងលោកកំពុងធ្វើអ្វី ឯភិក្ខុនោះកំពុងធ្វើអ្វី ។ បើភិក្ខុអ្នកចោទនោះ  
 និយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោ ខ្ញុំមិនចោទចោទភិក្ខុនោះដោយការ  
 ឃើញទេ ខ្ញុំចោទដោយគ្រាន់តែចោទឮ ។ ត្រូវនិយាយស្តីអំពីអ្នក  
 ចោទនោះយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោ លោកចោទភិក្ខុនេះដោយចោទឮ

សិ កំច្ចេ សុតំ កំច្ចេ រេ សុតំ កាណា រេ សុតំ កាតុ រេ  
 សុតំ ចារាជីកំ អដ្ឋិបន្ទោតិ សុតំ សន្និដ្ឋិសេសំ  
 អដ្ឋិបន្ទោតិ សុតំ ចុល្លច្ចយំ អដ្ឋិបន្ទោតិ សុតំ ចាតិវុត្តិ-  
 យំ អដ្ឋិបន្ទោតិ សុតំ ចាតិសេសិយំ អដ្ឋិបន្ទោតិ  
 សុតំ ធុត្តិ អដ្ឋិបន្ទោតិ សុតំ ធុត្តិសិកំ អដ្ឋិបន្ទោតិ  
 សុតំ កិក្ខុស្សំ សុតំ កិក្ខុយិយា សុតំ សិក្ខុមាណយ  
 សុតំ សាមរោស្សំ សុតំ សាមរោសិយា សុតំ ឧតា-  
 សកស្សំ សុតំ ឧតាសិកាយ សុតំ រាជ្ជំ សុតំ រាជម-  
 លាមត្តំ សុតំ វិវុត្តិយំ សុតំ វិវុត្តិយសាវកាមំ សុ-  
 តុត្តិ ។ សោ ច ឯវំ វាយ្យ ច ចោ អហំ អារុសា  
 ឥមំ កិក្ខុ សុតេន ចោ ធម៌ អមិច ចរិស្ត្តិយ ចោ ធម-  
 មិតំ ។ សោ ឯវមស្សំ វិចរិយោ យំ ចោ ភ្នំ អារុសា ឥមំ  
 កិក្ខុ ចរិស្ត្តិយ ចោ ធម៌ កិ ចរិស្ត្តិសិ កំច្ចិ  
 ចរិស្ត្តិសិ កាណា ចរិស្ត្តិសិ កាតុ ចរិស្ត្តិសិ ចារាជីកំ  
 អដ្ឋិបន្ទោតិ ចរិស្ត្តិសិ សន្និដ្ឋិសេសំ អដ្ឋិបន្ទោតិ

ដោយ ហេតុណា លោកបានឮដូចម្តេច លោកបានឮហេតុដូចម្តេច លោក  
 បានឮក្នុងកាលណា លោកបានឮក្នុងទីណា លោកបានឮថា កិក្ខុ ខេត្រ  
 កាមភ្នំ បារាជីក លោកបានឮថា កិក្ខុ ខេត្រ កាមភ្នំ សន្និដ្ឋិសេស លោក  
 បានឮថា កិក្ខុ ខេត្រ កាមភ្នំ ចុល្លច្ចយ លោកបានឮថា កិក្ខុ ខេត្រ កាមភ្នំ  
 ចាតិវុត្តិយៈ លោកបានឮថា កិក្ខុ ខេត្រ កាមភ្នំ ចាតិសេសិយៈ លោកបាន  
 ឮថា កិក្ខុ ខេត្រ កាមភ្នំ ធុត្តិ លោកបានឮថា កិក្ខុ ខេត្រ កាមភ្នំ ធុត្តិសិក  
 លោកបានឮពាក្យកិក្ខុ លោកបានឮពាក្យកិក្ខុមិ លោកបានឮពាក្យសិក្ខុ-  
 មាណ លោកបានឮពាក្យសាមរោស លោកបានឮពាក្យសាមរោសិ  
 លោកបានឮពាក្យឧតាសក លោកបានឮពាក្យឧតាសិក លោកបាន  
 ឮពាក្យរាជ្ជិយ លោកបានឮពាក្យរាជមលាមត្រ លោកបានឮ  
 ពាក្យវិវុត្តិយ លោកបានឮពាក្យវិវុត្តិយសាវកិយ ។ យើងក៏អនុញ្ញាត  
 ទោនិយាយ យំ វិចរិយោ យំ ចោ ភ្នំ អារុសា ឥមំ កិក្ខុ ខេត្រ  
 បានឮ ។ ឱ ចោ ដោយ ត្រីមតិសេសិយ ភ្នំ វិវុត្តិយ វិវុត្តិយ វិវុត្តិយ  
 ចោ ទោនិយាយ យំ វិចរិយោ យំ ចោ ភ្នំ អារុសា លោកបានឮកិក្ខុ ខេត្រ  
 ដោយ ហេតុណា លោកបានឮដូចម្តេច លោកបានឮអំពីហេតុ  
 កិក្ខុ លោកបានឮក្នុងកាលណា លោកបានឮក្នុងទីណា លោកបាន  
 ឮថា កិក្ខុ ខេត្រ កាមភ្នំ បារាជីក លោកបានឮថា កិក្ខុ ខេត្រ កាមភ្នំ សន្និដ្ឋិ

បរិសុទ្ធសិ ធុស្សច្ចយំ អដ្ឋាបច្ឆោតិ បរិសុទ្ធសិ ចាតិគ្គិយំ  
 អដ្ឋាបច្ឆោតិ បរិសុទ្ធសិ ចាជិទសធិយំ អដ្ឋាបច្ឆោតិ  
 បរិសុទ្ធសិ ធុត្តង្គំ អដ្ឋាបច្ឆោតិ បរិសុទ្ធសិ ធុត្តាសិទ្ធំ  
 អដ្ឋាបច្ឆោតិ បរិសុទ្ធសិ កិក្ខុស្សុ សុត្វា បរិសុទ្ធសិ  
 កិក្ខុនិយា សុត្វា បរិសុទ្ធសិ សិក្ខុមាតាយ សុត្វា បរិ-  
 សុទ្ធសិ សាមណោរិយា សុត្វា បរិសុទ្ធសិ សាមណោរិយា  
 សុត្វា បរិសុទ្ធសិ ទុចាសន្តស្ស សុត្វា បរិសុទ្ធសិ  
 ទុចាសិកាយ សុត្វា បរិសុទ្ធសិ រាជ្ជំ សុត្វា បរិសុទ្ធសិ  
 រាជមហាមន្តំ សុត្វា បរិសុទ្ធសិ តិក្ខុយានំ សុត្វា  
 បរិសុទ្ធសិ តិក្ខុយសារីកានំ សុត្វា បរិសុទ្ធសិ តិ ។

- (១៦៦) ធុត្តំ ធុត្តេន សមេតិ
- ធុត្តេន សំសទ្ធតេ ធុត្តំ
- ធុត្តំ បដិក្ខុ ន ទុមេតិ
- អស្សុបរិសុទ្ធិតោ

ធុសេស លោករង្វៀសថា កិក្ខុនេត្រូវតាបត្តិធុស្សច្ចយំ លោករង្វៀសថា  
 កិក្ខុនេត្រូវតាបត្តិចាតិគ្គិយៈ លោករង្វៀសថា កិក្ខុនេត្រូវតាបត្តិចាជិទស-  
 ធិយៈ លោករង្វៀសថា កិក្ខុនេត្រូវតាបត្តិធុត្តង្គំ លោករង្វៀសថា  
 កិក្ខុនេត្រូវតាបត្តិធុត្តាសិទ្ធំ លោករង្វៀសព្រោះពូជពាក្យកិក្ខុ លោក  
 រង្វៀសព្រោះពូជពាក្យកិក្ខុនិ លោករង្វៀសព្រោះពូជពាក្យសិក្ខុមាតា លោក  
 រង្វៀសព្រោះពូជពាក្យសាមណោ លោករង្វៀសព្រោះពូជពាក្យសាមណោរិ  
 លោករង្វៀសព្រោះពូជពាក្យទុចាសន លោករង្វៀសព្រោះពូជពាក្យទុចា-  
 សិកា លោករង្វៀសព្រោះពូជពាក្យរាជ្ជំសុច លោករង្វៀសព្រោះពូជពាក្យ  
 ពូករាជមហាមន្ត លោករង្វៀសព្រោះពូជពាក្យតិក្ខុយាយ លោករង្វៀស  
 ព្រោះពូជពាក្យតិក្ខុយសារីកាន ។

(១៦៧) ហេតុវេលស្កុតោទុចាធម៌ញ សមភាមហេតុ  
 វេលស្កុតោវេលស្កុតោវេលស្កុតោវេលស្កុតោវេលស្កុតោ  
 ហេតុវេលស្កុតោ ភាមហេតុវេលស្កុតោវេលស្កុតោ (ចើ) កិក្ខុស្កុត  
 ជាប់ហេតុវេលស្កុតោវេលស្កុតោ (ទុកជិត) ព្រោះកាស្រ័យហេតុ  
 វេលស្កុតោវេលស្កុតោវេលស្កុតោវេលស្កុតោ ឈ្មោះថា អ្នកហេតុ  
 ហេតុវេលស្កុតោវេលស្កុតោវេលស្កុតោ អំរង្ស ដោយមិនមានមូល

បោះពាក្យ អនុវិញ្ញាបនបត្រ

សោ បុគ្គលោ បដិញ្ញាយ  
 កាតត្យោ តេនុហោសថោ ។  
 សុតំ សុតេន សមេតិ  
 សុតេន សំសន្តតេ សុតំ  
 សុតំ បដិច្ច ទុ ឧបេតិ  
 អសុត្តបរិសុត្តិកោ

សោ បុគ្គលោ បដិញ្ញាយ  
 កាតត្យោ តេនុហោសថោ ។  
 មុតំ មុតេន សមេតិ  
 មុតេន សំសន្តតេ មុតំ  
 មុតំ បដិច្ច ទុ ឧបេតិ  
 អសុត្តបរិសុត្តិកោ

សោ បុគ្គលោ បដិញ្ញាយ  
 កាតត្យោ តេនុហោសថោ ។

បោះពាក្យ សេចក្តីប្រតិបត្តិការសំរាប់ក្រុមប្រឹក្សា

នៃយកសម្បទានិច្ចយ ភាគពាក្យប្តេជ្ញា របស់ភិក្ខុអ្នកជាប់ចោទ  
 នោះ ហើយសម្បទានិច្ចយ ជាមួយនឹងភិក្ខុនោះចុះ ។ ហេតុ  
 ដែលអ្នកចោទបាន ឮ សមភាពហេតុដែលបានឮមែន នៃយក  
 ចរសម្បទានិច្ចយ ហេតុ ដែលអ្នកចោទបាន ឮ ភាពហេតុ  
 ដែលបានឮ (បើ) ភិក្ខុអ្នកជាប់ចោទនោះមិនចាត់ដល់ (ប្រាកដ)  
 ព្រោះគាស្រ្តយហេតុដែលអ្នកចោទបានឮទេ ឈ្មោះជាអ្នក  
 ចោទមានសេចក្តីរន្ធីសមិនបរិសុទ្ធ នៃយកសម្បទានិច្ចយ ភាគ  
 ពាក្យប្តេជ្ញារបស់ភិក្ខុអ្នកជាប់ចោទនោះ ហើយសម្បទានិច្ចយ ជា-  
 សថជាមួយនឹងភិក្ខុនោះចុះ ។ ហេតុដែលអ្នកចោទបាន  
 បំពេញ សមភាពហេតុដែលបានបំពេញមែន នៃយក  
 សម្បទានិច្ចយ ហេតុដែលបានបំពេញ ភាពហេតុដែល  
 បានបំពេញ (បើ) ភិក្ខុអ្នកជាប់ចោទនោះ មិនចាត់ដល់  
 (ប្រាកដ) ព្រោះគាស្រ្តយហេតុដែលអ្នកចោទបានបំពេញ  
 ទេ ឈ្មោះជាអ្នកចោទមានសេចក្តីរន្ធីសមិនបរិសុទ្ធ នៃយក  
 សម្បទានិច្ចយ ភាគពាក្យប្តេជ្ញា របស់ភិក្ខុអ្នកជាប់ចោទនោះ  
 ហើយសម្បទានិច្ចយ ជាមួយនឹងភិក្ខុនោះចុះ ។

[១៦៦] ចោទនាយ គោ អាជី កិ មឿន កិ  
 បរិយោសាមំ ។ ចោទនាយ ឧសានកុម្មំ អាជី កិរិយា  
 មឿន សមដោ បរិយោសាមំ ។ ចោទនាយ កតិ  
 មុលាជិ កតិ វត្ថុជិ កតិ កុមិយោ កតិហាការោហំ  
 ចោទេតិ ។ ចោទនាយ ទ្វេ មុលាជិ តិណិ វត្ថុជិ មក្ក  
 កុមិយោ ទ្វិហាការោហំ ចោទេតិ ។ ចោទនាយ កត-  
 មាជិ ទ្វេ មុលាជិ ។ សមុលិកា វិ អមុលិកា វិ  
 ចោទនាយ វិមាជិ ទ្វេ មុលាជិ ។ ចោទនាយ កត-  
 មាជិ តិណិ វត្ថុជិ ។ ទិដ្ឋេន សុតេន បរិសុត្តិយ  
 ចោទនាយ វិមាជិ តិណិ វត្ថុជិ ។ ចោទនាយ កតមា  
 មក្ក កុមិយោ ។ កាលេន វត្ថុមិ ចោ អកាលេន  
 កុតេន វត្ថុមិ ចោ អកុតេន សណ្ឋេន វត្ថុមិ ចោ  
 ធម្មសេន អកុសញ្ញិកេន វត្ថុមិ ចោ អធម្មសញ្ញិកេន  
 មេត្តចិត្តោ វត្ថុមិ ចោ ចោសន្តរោតិ ចោទនាយ វិមា  
 មក្ក កុមិយោ ។ កតមេហិ ទ្វិហាការោហំ ចោទេតិ ។  
 កាលេន វិ ចោទេតិ វិហាយ វិ ចោទេតិ វិមេហិ  
 ទ្វិហាការោហំ ចោទេតិ ។

[១៦៦] សូច ការពោទោនអ្វីជាខាងដើម អ្វីជាគណ្ណាល អ្វីជា  
 ចំប្រុក ។ ធ្វើយថា ការពោទោនកាសកម្មស្តីស្តេចកាសជាខាងដើម  
 មានកិរិយាគីកិរិយាដែលវិទ្ធិយោគ្រូវិទ្ធិជាគណ្ណាល មានសមពៈគីសេចក្តី  
 រាប់ជាវិច្ឆុត ។ សូច ការពោទោនមូលប្តីខ្លួន មានវត្ថុប្តីខ្លួន មាន  
 កូមិប្តីខ្លួន បុគ្គលចោទដោយភកាវប្តីខ្លួន ។ ធ្វើយថា ការពោទោន  
 មូល ២ មានវត្ថុ ៣ មានកូមិ ៤ បុគ្គលចោទដោយភកាវ ២ ។  
 សូច ការពោទោនមូល ២ គីអ្វីខ្លះ ។ ធ្វើយថា ការពោទោនមូល ២  
 នេះ គី ចោទដោយមានមូល ១ ចោទដោយមិនមានមូល ១ ។ សូច  
 ការពោទោនវត្ថុ ៣ គីអ្វីខ្លះ ។ ធ្វើយថា ការពោទោនវត្ថុ ៣ នេះគី  
 ដោយបានយើង ១ ដោយបានពូ ១ ដោយបានឆ្លៀស ១ ។ សូច  
 ការពោទោនកូមិ ៤ គីអ្វីខ្លះ ។ ធ្វើយថា ការពោទោនកូមិ ៤ នេះ គីពោល  
 គ្រូភាមកាល មិនពោលខុសកាល ១ ពោលភាគពិត មិនពោលពាក្យ  
 ដែលមិនពិត ១ ពោលពាក្យផ្តេមល្លម មិនពោលពាក្យប្រាសាទ ១ ពោល  
 ពាក្យប្រកបដោយប្រយោជន៍ មិនពោលពាក្យដែលមិនប្រកបដោយ  
 ប្រយោជន៍ ១ ពោលដោយមេត្តចិត្ត មិនពោលដោយសេចក្តីស្តាប់ ១ ។  
 សូច បុគ្គលចោទដោយភកាវ ២ គីអ្វីខ្លះ ។ ធ្វើយថា បុគ្គលចោទ  
 ដោយភកាវ ២ នេះ គី ចោទដោយភាយ ១ ចោទដោយវិច ១ ។



[១២៣] បោទកោល កាដ បដិបត្តិតត្ថំ ចុដិកកោល  
 កាដ បដិបត្តិតត្ថំ សង្ខេប កាដ បដិបត្តិតត្ថំ អនុវិទ្ធ-  
 កោល កាដ បដិបត្តិតត្ថំ ។ បោទកោល កាដ បដិបត្តិ-  
 តត្ថំ ។ បោទកោល បញ្ចសុ ធម្មសុ បតិដ្ឋាយ បរោ-  
 បោទនត្តោ កាលោ វត្តាមិ បោ អតាកាលោ កូនេ-  
 វត្តាមិ បោ អកូនេ សណ្ឋោ វត្តាមិ បោ ធុរសេ-  
 អនុសញ្ញានេ វត្តាមិ បោ អនុសញ្ញានេ មេត្តចិត្តោ  
 វត្តាមិ បោ ឆោសន្តរោតិ ។ បោទកោល ឯវំ បដិបត្តិ-  
 តត្ថំ ។ ចុដិកកោល កាដ បដិបត្តិតត្ថំ ។ ចុដិកកោល  
 ត្ថិសុ ធម្មសុ បតិដ្ឋាតត្ថំ សទ្ធី ច អនុប្បេ ច ។  
 ចុដិកកោល ឯវំ បដិបត្តិតត្ថំ ។ សង្ខេប កាដ  
 បដិបត្តិតត្ថំ ។ សង្ខេប ទុតិណ្ណាបោតិណ្ណំ ជាតិតត្ថំ ។

[១២៣] សូចា អ្នកបោះពុម្ពប្រតិបត្តិដូចម្តេច អ្នកជាប់ពេ-  
 ប្រតិបត្តិដូចម្តេច សន្សំប្រតិបត្តិដូចម្តេច វិន័យប្រតិបត្តិដូច  
 ម្តេច ។ ត្រង់ពាក្យសូចា អ្នកបោះពុម្ព បតិបត្តិដូចម្តេច ។ ឆ្លើយថា  
 អ្នកបោះពុម្ពកាំងនៅក្នុងធម៌ ៨ យ៉ាង ទើបចេញអ្នកដទៃបាន គឺកាំងចិត្ត  
 ថា កាត្តាអញនឹងនិយាយត្រូវតាមកាល មិននិយាយទុសកាល ១ នឹង  
 និយាយពាក្យភិក មិននិយាយពាក្យវេលាមិនពិត ១ នឹងនិយាយពាក្យ  
 វែងវែក មិននិយាយពាក្យទ្រោះខ្លាច ១ នឹងនិយាយពាក្យប្រកបដោយ  
 ប្រយោជន៍ មិននិយាយពាក្យវេកប្រយោជន៍ ១ នឹងនិយាយដោយមេត្តា-  
 ចិត្ត មិននិយាយដោយសេចក្តីស្តាប់ ១ ។ អ្នកបោះពុម្ពប្រតិបត្តិយ៉ាង  
 នេះ ។ ត្រង់ពាក្យសូចា អ្នកជាប់ពេលប្រតិបត្តិដូចម្តេច ។ ឆ្លើយ  
 ថា អ្នកជាប់ពេលប្រតិបត្តិកាំងនៅក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាង គឺក្នុងសច្ចវចន ១ ក្នុង  
 អនុប្បធម៌ គឺសេចក្តីមិនគ្រាន់ចំពោះអ្នកបោះ ចំពោះវិន័យ ចំពោះ  
 សន្សំ ១ ។ អ្នកជាប់ពេលប្រតិបត្តិយ៉ាងនេះ ។ ត្រង់ពាក្យសូចា  
 សន្សំប្រតិបត្តិដូចម្តេច ។ ឆ្លើយថា សន្សំប្រតិបត្តិពាក្យវេលាពាក់ទងវាក  
 គ្នា នឹងពាក្យវេលាមិនពាក់ទងវាក្សា គឺជីវិតពាក្យវេលាវិនិច្ឆ័យ  
 របស់អ្នកបោះពុម្ពប្រតិបត្តិ របស់អ្នកជាប់ពេលប្រតិបត្តិប្រតិបត្តិដូចម្តេច ។

សង្ខេប ឯវិ បដិបដ្ឋិតតំ ។ អនុវិជ្ជាកោស កាដំ បដិ-  
 បដ្ឋិតព្រូតំ ។ អនុវិជ្ជាកោស យេន ធម្មេន យេន  
 វិនយេន យេន សន្តសាសនេន តំ អនិករណំ វុច-  
 សធម្មតំ តថា តំ អនិករណំ វុចសមេតតំ ។ អនុវិជ្ជាកោស  
 ឯវិ បដិបដ្ឋិតតំ ។

- [១៦៤] ឧបោសថោ កិមត្តាយ
- ចករណា កិស្ស ការណា
- ចរិតសោ កិមត្តាយ
- ម្ពលាយ បដិកស្សនា កិស្ស ការណា
- មាណត្ថំ កិមត្តាយ
- អត្តានំ កិស្ស ការណា ។
- ឧបោសថោ សមត្តត្តាយ
- វិសុទ្ធត្តាយ ចករណា
- ចរិតសោ មាណត្តត្តាយ
- ម្ពលាយ បដិកស្សនា វិជ្ជយត្តាយ
- មាណត្ថំ អត្តានត្តាយ
- វិសុទ្ធត្តាយ អត្តានំ ។

សង្ខេបប្រតិបត្តិយ៉ាងនេះ ។ គ្រងភាគស្មោះ វិធីបដិសេធប្រតិបត្តិដូច  
 ម្ខេង ។ ធ្វើយថា អនិករណំទាន់គង់ទ្រាប់បុណ្យយេនចរិតសោ ដោយ  
 វិធីយណា ដោយពាក្យប្រៀបប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តាណា វិធីបដិសេធ  
 ទ្រាប់អនិករណំទាន់គង់ ដោយធម៌ទាន ។ ចុះ ។ វិធីបដិសេធប្រតិបត្តិ  
 យ៉ាងនេះឯង ។

- [១៦៥] ស្មោះ ការធ្វើទានុសថ ដើម្បីប្រយោជន៍អ្វី ធ្វើ  
 ចរិតណា ដើម្បីអ្វី ធ្វើចរិតស ដើម្បីប្រយោជន៍អ្វី ធ្វើការ  
 ពាក្យកុម្មកដាក់ក្នុងមូលាចក្តិដើម្បីអ្វី ការប្រព្រឹត្តិទានក្តិដើម្បី  
 ប្រយោជន៍អ្វី ធ្វើអញ្ជាតក្តិដើម្បីអ្វី ។ ធ្វើយថា ធ្វើទេយសថ  
 ដើម្បីប្រយោជន៍ឲ្យសង្ឃព្រមព្រៀងគ្នា ធ្វើចរិតណា ដើម្បី  
 ប្រយោជន៍ឲ្យសង្ឃស្នាក់ដោយវិសេស ធ្វើចរិតស ដើម្បី  
 ប្រយោជន៍ដល់ទានក្តិ ធ្វើការពាក្យកុម្មកដាក់ក្នុងមូលាចក្តិ  
 ដើម្បីប្រយោជន៍នឹងសង្កត់សង្កិន ( នូវចរិតសិតកិច្ចឲ្យរាង  
 ចាល ) ការប្រព្រឹត្តិទានក្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់អញ្ជាតក្តិ  
 ធ្វើអញ្ជាតក្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍នឹងឲ្យកិច្ចការស្នាក់នៅស្មោះ ។

ចោទណ្ណំ ចោទកស្ស អន្តរិក្ខាចង់

ធម្មា គោសា កយោ មោហា  
 មេរ ច ចរិកាសតិ  
 កាយស្ស គេតា ធុច្ចុត្តោ  
 ទតោ ឧបហតិទ្រិយោ  
 ជំរយំ កច្ចតិ ធុម្មតោ  
 ឧ ច សិក្ខាយ តារាវ ។  
 ច តាមិសំបិ<sup>(១)</sup> ចិស្សាយ  
 ច ច ចិស្សាយ បុគ្គលំ  
 ឧតោ ឯតេ វិវាដ្ឋតា  
 យថា ធម្មោ តថា តារា ។  
 តោនតោ ឧបហាយំ ច  
 ចណ្ណោ ឧ ចរិកាសតោ  
 អនាចត្តិយោ អនចត្តិទំ រោមេតិ  
 តាទិសោ តោនតោ យាមេតិ អន្តាទំ ។  
 ឧបកណ្ណាតំ ជម្លេតិ<sup>(២)</sup> ជំម្ហំ មេត្តតិ  
 វិទិហារតិ កុច្ឆត្តំ មជិសេវតិ

ចោទណ្ណំ ករុណុទ្ធនឯកយសំគ្គោចោទ

បុគ្គលណា ពោលមើលតិយេ ធម្មតកិច្ចជាដើម៖ ព្រោះស្រឡាញ់  
 ព្រោះស្អប់ ព្រោះខ្លាច ឬ ព្រោះជំនឿ បុគ្គលនោះឈ្មោះ  
 ថាជាអ្នកឥតប្រាជ្ញា ជាអ្នករៀនរៀនខ្លួនឯង ផ្តាច់បង្អែកខ្លួន  
 (មានសច្ច្រិយជាដើម) ជាអ្នកឥតប្រាជ្ញា មិនមានសេចក្តី  
 គោរពក្នុងសិក្ខា លុះទំលាយកាយទៅ តែងទៅកាន់នរក ។  
 (ព្រោះហេតុនោះ) វិន័យចា ត្រូវរៀនហេតុទាំងពីរនេះ គឺ  
 កុំកាស្រីយកាមិសៈ ១ កុំកាស្រីយបុគ្គល<sup>(១)</sup> ១ ត្រូវរៀនវិន័យ  
 សេចក្តីកាមសមន្មុផលរំលឹក ។ កិច្ចដែលមានសេចក្តីក្រាមទាំង  
 បីសេចក្តីក្រាមទុក កាចកាត្រតំ ពោលតំរង្សិយ លើក  
 អនាចត្តិថាជាភាបក្តីវិញ អ្នកចោទដូច្នោះឈ្មោះថា ជុកខ្លួន  
 ឯង ។ កិច្ចទទេវិចរៀចគ្រូរៀនស្រាវការតោស ធ្វើការវិ-  
 ធិច្ច័យឲ្យសាបសូន្យ សេពគប់តែផ្លូវដែលទុស ។ ធិប្រកាស

១ អន្តរិក្ខាចង់សេចក្តីថា គិតថាវិធីយមមិនស្រូវនោះហេតុអ្វី មានច្បាប់ជាដើមទេ  
 អំពីយល់មុនថា លោកនេះជាចម្បើយ ទិវាចារ្យ របស់អង្គជានិម ។

១ ១. ១. ១ ១ តាមិសំ ។ ២ ១. ១. ១ ច្បង ។

និយមន័យ បរិក្ខេប

អនាមត្តិយា អាមត្តិភិ រោមេតិ  
 ភាទិសោ ចោទតោ ឈាមេតិ អត្តានំ  
 អតារេន ចោទេតិ អត្តតេន  
 ជុសេន អនត្តសត្តិគេន  
 ខោសន្តរោ ចោទេតិ ខោ មេត្តចិក្កោ  
 អនាមត្តិយា អាមត្តិភិ រោមេតិ  
 ភាទិសោ ចោទតោ ឈាមេតិ អត្តានំ ។  
 ឧប្បាទម្មំ ន ជាតាតិ  
 ឧប្បាទម្មស្ស អតោវិទោ  
 អនាមត្តិយា អាមត្តិភិ រោមេតិ  
 ភាទិសោ ចោទតោ ឈាមេតិ អត្តានំ ។  
 វិទយាវិទយំ ន ជាតាតិ  
 វិទយាវិទយស្ស អតោវិទោ  
 អនាមត្តិយា អាមត្តិភិ រោមេតិ  
 ភាទិសោ ចោទតោ ឈាមេតិ អត្តានំ ។  
 ភាសិតាភាសិតំ ន ជាតាតិ  
 ភាសិតាភាសិតស្ស អតោវិទោ

និយមន័យ បរិក្ខេប

នូវភាបក្ខិ លើកនូវអនាមត្តិថាជា ភាបក្ខិ អ្នកចោទដូច្នោះគឺ  
 រឿងថាដុតខ្លួនឯង ឬគ្រួសារអ្នកចោទដោយមិនត្រូវភាគកាល  
 ដោយពាក្យមិនពិត ដោយពាក្យទ្រោសា ដោយពាក្យផឹក  
 ប្រយោជន៍ ចោទដោយស្អប់ មិនចោទដោយមត្តចិត្ត លើក  
 នូវអនាមត្តិថាជា ភាបក្ខិ អ្នកចោទដូច្នោះគឺ រឿងថា ដុតខ្លួន  
 ឯង ។ ឬគ្រួសារមិនដឹងមិនដឹងអធម៌ មិនល្មើសយល់ធម៌  
 នឹងធម៌ លើកនូវអនាមត្តិថាជា ភាបក្ខិ អ្នកចោទដូច្នោះ  
 គឺ រឿងថា ដុតខ្លួនឯង ។ ឬគ្រួសារមិនដឹងវិន័យនឹងអវិន័យ  
 មិនល្មើសយល់វិន័យនឹងអវិន័យ លើកនូវអនាមត្តិថាជា  
 ភាបក្ខិ អ្នកចោទដូច្នោះ រឿងថាដុតខ្លួនឯង ។ ឬគ្រួស  
 មិនដឹងភាសិតនឹងអភាសិត មិនល្មើសយល់ភាសិតនឹង



លហុកកុកស្ស អកោវិទោ  
 អនាមគ្គិយា អាមគ្គិតិ រោមេតិ  
 តាធិសោ ចោធកោ យាមេតិ អត្តានំ ។  
 សាវសេសាធិសេសំ ៥ ជាបាតិ  
 សាវសេសាធិសេសស្ស អកោវិទោ  
 អនាមគ្គិយា អាមគ្គិតិ រោមេតិ  
 តាធិសោ ចោធកោ យាមេតិ អត្តានំ ។  
 ទុដ្ឋុល្លាទុដ្ឋុល្លំ ៥ ជាបាតិ  
 ទុដ្ឋុល្លាទុដ្ឋុល្លស្ស អកោវិទោ  
 អនាមគ្គិយា អាមគ្គិតិ រោមេតិ  
 តាធិសោ ចោធកោ យាមេតិ អត្តានំ ។  
 បុត្រាបរំ ៥ ជាបាតិ  
 បុត្រាបរស្ស អកោវិទោ  
 អនាមគ្គិយា អាមគ្គិតិ រោមេតិ  
 តាធិសោ ចោធកោ យាមេតិ អត្តានំ ។  
 អនុសង្កិច្ចបដំ ៥ ជាបាតិ

មិនល្បឿនយល់លហុកកុកស្ស លើកនូវអនាមគ្គិថា  
 ជាតាមគ្គិ អ្នកចោទដូច្នោះឈ្មោះជាដុកខ្លូងឯង ។ បុគ្គលមិន  
 ដឹងនូវសាវសេសាមគ្គិ ដឹងអនវសេសាមគ្គិ មិនល្បឿនយល់  
 ដល់សាវសេសាមគ្គិ ដឹងអនវសេសាមគ្គិ លើកអនាមគ្គិថាជា  
 តាមគ្គិ អ្នកចោទដូច្នោះឈ្មោះជាដុកខ្លូងឯង ។ បុគ្គលមិន  
 ដឹងនូវទុដ្ឋុល្លាមគ្គិដឹងអទុដ្ឋុល្លាមគ្គិ មិនល្បឿនយល់ដល់ទុដ្ឋុល្លា-  
 មគ្គិដឹងអទុដ្ឋុល្លាមគ្គិ លើកនូវអនាមគ្គិថាជាតាមគ្គិ អ្នក  
 ចោទដូច្នោះឈ្មោះជាដុកខ្លូងឯង ។ បុគ្គលមិនដឹងពាក្យបាទ  
 បើមិនដឹងពាក្យបាទចុង មិនល្បឿនយល់ពាក្យបាទដើមមិន  
 ពាក្យបាទចុង លើកនូវអនាមគ្គិថាជាតាមគ្គិ អ្នកចោទដូច្នោះ  
 ឈ្មោះជា ដុកខ្លូងឯង ។ បុគ្គលមិនដឹងគុណវិទពាក្យគ្នា

បោះពុម្ព ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

អនុស្សាវរីយ៍ ប្រចាំឆ្នាំ ១៩៧៧

អនុបត្តិយា អនុបត្តិ រាជធានី

គាត់សោ បោះពុម្ព យោធន៍ អន្តរាគ្គី ។

បោះពុម្ព រដ្ឋបាល ។

សម្រាប់

[១៦៥] បោះពុម្ព អនុវិទ្យា<sup>(១)</sup>

អនុ ម្យលេខុបត្តិយា

គតិ បោះពុម្ព កណ្តាល

សាសន៍ បតិដ្ឋាបយន្តិ ។

បោះពុម្ព ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

អនុបត្តិយា ប្រចាំឆ្នាំ ១៩៧៧ លើកទូទៅ អនុបត្តិ ជា អនុបត្តិ

អនុបត្តិ បោះពុម្ព រាជធានី ។

បោះពុម្ព ។

ព្រះ រាជធានី រាជធានី បោះពុម្ព ។

[១៦៥] អនុបត្តិ អនុបត្តិ បោះពុម្ព ។

អនុបត្តិ អនុបត្តិ បោះពុម្ព ។

អនុបត្តិ អនុបត្តិ បោះពុម្ព (នេះ) ជា

អនុបត្តិ អនុបត្តិ បោះពុម្ព ។







បុគ្គិកត្រា ឯ សន្តិវិហារិកោ បុគ្គិកត្រា ឯ អន្ត-  
 វាសិកោ បុគ្គិកត្រា ឯ សមាទុបជ្ឈិយោកោ បុគ្គិកត្រា  
 ឯ សមាទាទិយោកោ បុគ្គិកត្រា ឯ ជាតិ បុគ្គិកត្រា  
 ឯ ធាមំ បុគ្គិកត្រំ ឯ កោត្តំ បុគ្គិកត្រំ ឯ អាគារោ  
 បុគ្គិកត្រា ឯ កុលប្បទេសោ បុគ្គិកត្រា ឯ ជាតិក្ខមិ  
 បុគ្គិកត្រា ។ កំការណា ។ អន្តរស្ស មេមំ វិ  
 ទោសោ វិ មេមេ វិ សតិ ទោសេ វិ សតិ ធម្មា-  
 មិ តទ្ធម្យ ទោសាមិ តទ្ធម្យ មោហាមិ តទ្ធម្យ  
 កយាមិ តទ្ធម្យ ។ សង្ខេប អនុមតេន បុគ្គលេន  
 អនុវិជ្ជកោន អនុវិជ្ជតុកោមេន សង្ខតុកោន ករិតត្រំ  
 ទោ បុគ្គលតុកោន សទ្ធម្មតុកោន ករិតត្រំ ទោ  
 អាមិសតុកោន អត្តវសិកោន ករិតត្រំ ទោ បរិសកប្បិ-  
 យេន កាលេន អនុវិជ្ជិតត្រំ ទោ អតារលេន កុកោន  
 អនុវិជ្ជិតត្រំ ទោ អក្ខតេន សង្ខេបេន អនុវិជ្ជិតត្រំ ទោ

រកតាចារ្យ មិនត្រូវស្នូរកសច្ចិវិហារិកេ មិនត្រូវស្នូរកអន្តវាសិកេ មិនត្រូវ  
 ស្នូរកបុគ្គលវិជេយមានរបដ្ឋយស្មើគ្នា មិនត្រូវស្នូរកបុគ្គលវិជេយមានក-  
 ចារ្យស្មើគ្នា មិនត្រូវស្នូរកជាតិ (មានក្រត្រឹមជាដើម) មិនត្រូវស្នូរកនាម  
 មិនត្រូវស្នូរកគោត្រ មិនត្រូវស្នូរកគោតម (វិជ្ជាចំណេះដឹង លោកចេះ  
 ពោលនិកាយ មានវិយមិកាយជាដើម) មិនត្រូវស្នូរកក្រកូលនិមិត្តប្រទេស  
 មិនត្រូវស្នូរកភាគិក្ខមិ (ស្រុកកំណើត) ។ ព្រោះហេតុអ្វី (បានជាមិនត្រូវ  
 ឲ្យស្នូរផ្សេងៗ) ។ (ព្រោះថា) សេចក្តីស្រឡាញ់ក្តី សេចក្តីស្អប់ក្តី មិនមាន  
 ផលបុគ្គលវិជេយធរណៈ កាលបើមានសេចក្តីស្រឡាញ់ និងសេចក្តីស្អប់  
 ហើយ (វិជេយធរណៈ) មុខទាល់អៀនព្រោះស្រឡាញ់ ឬលំអៀនព្រោះ  
 ស្អប់ លំអៀនព្រោះនឹង ឬកំលំអៀនព្រោះខ្លាច (មិនទាម) ។ និក្ខណ៍  
 វិជេយធរវិជេយសន្សំ បានអនុមតហើយ មានប្រាជ្ញាខឹងវិនិច្ឆ័យសេចក្តី ត្រូវ  
 មានចិត្តច្នៃកុសិសន្សំ កុំដូចទៅក្នុងបុគ្គល ត្រូវមានចិត្តច្នៃកុសិសន្សំ  
 កុំដូចទៅ កុសិសន្សំ ជាអ្នកលុះកុសិសន្សំច្រើនប្រយោជន៍ មិនត្រូវបរិណាស  
 បរណាយភាយសេចក្តីគាប់ចិត្តបរិសទ្យ ឧប្បវិនិច្ឆ័យសេចក្តីអាមកាល កុំ  
 វិនិច្ឆ័យសេចក្តីទុក្ខុបកាល ត្រូវវិនិច្ឆ័យសេចក្តីដោយពាក្យនិក កុំវិនិច្ឆ័យ  
 ដោយពាក្យមិននិក ត្រូវវិនិច្ឆ័យសេចក្តី ដោយពាក្យវិជ្ជុបល្លាស កុំវិនិច្ឆ័យ

ឧទ្ទេសន អនុសញ្ញាតេន អនុវិជ្ជិតតំ ហេ អនុសញ្ញា-  
 តេន មេត្តចិក្កេន អនុវិជ្ជិតតំ ហេ ឆោសន្តោន ឧ-  
 បតណ្ណក្កដប្បិយា ភវិតតំ ន ធិម្ហំ បេត្តិតតំ ន អត្តិ  
 ធិត្តិធិតតំ ន កម្មតំ ឧត្តិធិតតំ ន សិសំ ឧត្តិធិតតំ  
 ន ហត្ថិការេន កាតតោ ន ហត្ថម្មត្តា នស្សេតតា  
 អាសនតុសសេន ភវិតតំ ធិសដ្ឋតុសសេន យុត្តម្ហំ  
 បេត្តន្តេន អត្តំ អនុវិជ្ជិតតំ សតោ អាសនេ ធិសិធិ-  
 តតំ ន ន អាសនាវុត្តិតតំ ន វិភិហិតតំ ន កុម្មតោ  
 សេវិតតោ ន កំហារិត្តេមតំ (១) កណ៌ិតតំ អត្តិកេន  
 ភវិតតំ អសាហាសិកេន អធិណ្ឌិតតេន ភវិតតំ វេ-  
 នត្តមេន មេត្តចិក្កេន ភវិតតំ ហិតានុកម្មិយា កា-  
 រុណិតេន ភវិតតំ ហិតបរិសុត្តិយា អសម្មប្បុរោចិយា  
 ភវិតតំ បរិយន្តកណ៌ិតា អវេវសិតេន ភវិតតំ អនុសុ-  
 វុត្តិ អត្តា បរិក្កហេតតោ បរោ បរិក្កហេតតោ  
 ហោនតោ បរិក្កហេតតោ ចុដិតតោ បរិក្កហេតតោ

១ ១. ២. កាវេវេត្តេមតំ ។

សេចក្តីដោយពាក្យច្រើនោះ ត្រូវវិនិច្ឆ័យសេចក្តីដោយពាក្យដែលមានប្រ-  
 យោជន៍ កុំវិនិច្ឆ័យសេចក្តីដោយពាក្យនៃប្រយោជន៍ ត្រូវវិនិច្ឆ័យសេចក្តី  
 ដោយមត្តាចិត្ត កុំវិនិច្ឆ័យសេចក្តីដោយសំរាប់ កុំនិយាយឱ្យបដិភត្រចៀក  
 កុំស្ម័គ្រគោតសខុស កុំបិទភ្នែក កុំញាក់ចិញ្ចឹម កុំដក់ក្បាល កុំធ្វើ  
 វិការៈផ្សេង ។ ដោយវេជ កុំចង្អុញវេជ្ជទេ ត្រូវឈាសក្នុងអាសនៈ ឈាស  
 ក្នុងការអន្តិយ ឧប្បសិទ្ធិវិមេល គឺចិត្តមួយជូនមិ ត្រូវពិចារណាសេច-  
 ក្តីសិនហើយសឹមអន្តិយាលីអាសនៈរបស់ខ្លួន កុំត្រាកលាភកាសនៈ កុំធ្វើ  
 ការវិនិច្ឆ័យឱ្យសាបសូន្យ កុំសេពគប់ផ្លូវខុស គឺកុំប្រកាសអាបត្តិ កុំ  
 និយាយសិរោចនៈពោក កុំនិយាយរូសរាមំពោក កុំនិយាយចោសហួស កុំ  
 កាចកាត្រក់ ត្រូវចេះអត់ផ្គត់ ត្រូវមានមេត្តាចិត្ត មានចិត្តអនុគ្រោះចំពោះ  
 ប្រយោជន៍ ត្រូវមានចិត្តប្រកបដោយករុណា ស្ម័គ្រគោត្រូវប្រយោជន៍ កុំ  
 ពោលពាក្យរាយរយ ត្រូវពោលពាក្យឱ្យមានទិប័តុត កុំលុបអំណាចខ្លួន  
 ធៀវ កុំពោលពាក្យអសុរសេ ត្រូវស្ម័គ្រមើលខ្លួន ( ថាភាវូមញាភាចនិដ  
 វិនិច្ឆ័យសេចក្តីបានឬទេ ) ត្រូវស្ម័គ្រមើលបុគ្គលដទៃ ( ថាបរិសទ្យនេះអាច  
 សុខចិត្តដោយសេចក្តីអៀនគ្នាសដែរឬទេ ) ត្រូវស្ម័គ្រមើលបុគ្គលអ្នកលាង  
 ( ថាអ្នកលាងនេះប្រកបដោយទប័តុទេ ) ត្រូវស្ម័គ្រមើលអ្នកអាចារិយ



[១៦៧] សុត្តំ សំសទ្ធនត្តាយ ឱបម្ពំ ធិនស្ស-  
 នត្តាយ អត្តោ វិញ្ញាបនត្តាយ ចដិបុត្តា វចនត្តាយ  
 ឱកាសតម្ពំ ចោទនត្តាយ ចោទនា សារណត្តាយ  
 សារណា សវចន័យត្តាយ សវចន័យំ ធនវិពោទត្តាយ  
 ធនវិពោទោ វិធិច្ឆយត្តាយ វិធិច្ឆយោ សន្តិវណត្តាយ  
 សន្តិវណា មាតាវេទនត្តាយ មាតាវេទនតម្ពំ  
 ធម្មត្ថំ បុគ្គលាធំ ធិត្តមត្តាយ មេសលាធំ ភិក្ខុធំ  
 សម្មត្តមត្តាយ<sup>(១)</sup> សន្និដ្ឋា សម្មវិគ្គហសម្មជិច្ច-  
 នត្តាយ សន្និដ្ឋន អនុមត្តា បុគ្គលា ចទ្ធតត្តាយិចោ  
 អវិសំវាទតត្តាយិចោ ។ វិទយោ សំវត្តាយ សំវរោ-

១ សុត្តន្តបិដក ទី១៧៧ ទំព័រ ១

[១៦៨] សុត្តនិទានភោគន្តំ (ប្រព្រឹត្តទេវ) ដើម្បីប្រយោជន៍នឹង  
 ប្រៀបធៀប (ខ្ញុំភាបក្តិ នឹងអនាបក្តិ) សេចក្តីបទ (ប្រព្រឹត្តទេវ) ដើម្បី  
 ប្រយោជន៍នឹងព្យាបាលសេចក្តីច្បាស់ អត្ត (ប្រព្រឹត្តទេវ) ដើម្បីប្រយោ-  
 ជន៍នឹងឱ្យដឹងច្បាស់ បដិបុត្តា (ប្រព្រឹត្តទេវ) ដើម្បីប្រយោជន៍នឹងដឹកល់  
 ទុក (ខ្ញុំបុគ្គល) ឧកាសតម្ពំ (ប្រព្រឹត្តទេវ) ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ការចោទ  
 ការពាទ (ប្រព្រឹត្តទេវ) ដើម្បីប្រយោជន៍នឹងលើក (ខ្ញុំចោទសក្ខីចិនិវោស  
 ធំ) ការលើកទោស ដើម្បីប្រយោជន៍នឹងធ្វើ (បុគ្គលនោះ) ឱ្យមានទោស  
 ពាក្យ អំពីវេលាធ្វើឱ្យមានទោសពាក្យ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ការកន្លង ការ  
 កន្លង ដើម្បីប្រយោជន៍នឹងដឹកល់ទុកខ្ញុំការវិច្ឆ័យសេចក្តី ការវិច្ឆ័យ  
 ដើម្បីប្រយោជន៍នឹងចារណា (ខ្ញុំចោទសក្ខីចិនិវោសធំ) ការពិចារណាដើម្បី  
 ប្រយោជន៍នឹងដឹងខ្ញុំវេទនាធម៌នៃមនុស្ស (ដឹងភាបក្តិ នឹងអនាបក្តិ កុកាបក្តិ  
 នឹងលហុកាបក្តិ) ការដឹងខ្ញុំវេទនាធម៌នៃមនុស្ស ដើម្បីប្រយោជន៍សន្តិភ័  
 សន្តិភ័ព្វបុគ្គល ដែលមិនមានសេចក្តីអៀនខ្មាស នឹងដើម្បីប្រយោជន៍  
 លើកដំកើរឱ្យពួកភិក្ខុដែលមានសីលជាវិស្រាប្បញ្ញំ ជំនុំសិទ្ធិ ដើម្បីប្រ-  
 យោជន៍ទទួលខ្ញុំការវិច្ឆ័យ បុគ្គល ភិក្ខុភិក្ខុដែលសន្សំអនុញ្ញាតហើយ  
 គួរដល់គំណែនជាដំបូងចំណែក នឹងគួរដល់គំណែនជាអ្នកពោលពាក្យ  
 ពិត ។ វិទយោ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់សេចក្តីសង្រួម សេចក្តីសង្រួម ដើម្បី

អវិប្បដិសារត្តាយ អវិប្បដិសារេ តាមុត្តត្តាយ តាមុត្ត

មិតត្តាយ មិតិ បស្សុត្តត្តាយ បស្សុត្តិ សុទត្តាយ សុទំ

សហទត្តាយ សហទិ យថាភូតញ្ញាណទស្សនត្តាយ

យថាភូតញ្ញាណទស្សនំ ចិត្តទត្តាយ ចិត្តិ វិភតត្តាយ

វិភតោ វិមុត្តត្តាយ វិមុត្តិ វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនត្តាយ

វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនំ អនុបាណាបរិចិញ្ញាទត្តាយ ។ ឯតទត្តា

តថា ឯតទត្តា មត្តិ ឯតទត្តា ឧបដិសា ឯតទត្តិ

សោភារវាដំ យដំ អនុបាណា ចិត្តស្ស វិហោត្តាតិ ។

ប្រយោជន៍ដល់សេចក្តីមិនក្រៅប្រយោជន៍ សេចក្តីមិនក្រៅប្រយោជន៍  
 ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់បាមុជ្ជៈ គឺសេចក្តីកាយទំ បាមុជ្ជៈ ដើម្បីប្រយោជន៍  
 ដល់ចិត្ត គឺសេចក្តីកាយដ៏ក្លា ចិត្ត ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ចស្ស្ខិ គឺសេចក្តី  
 ស្មោះត្រង់ ចស្ស្ខិ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់សុខៈ សុខៈ ដើម្បីប្រយោជន៍  
 ដល់សមាធិ សមាធិ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់យថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ គឺ  
 ករុណាវិបស្សនា (វិបស្សនាទំ) យថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ ដើម្បីប្រ-  
 យោជន៍ដល់ចិត្តិ គឺវាលវិបស្សនា (វិបស្សនា មានកំច្បាត) ចិត្តិ  
 ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់វិភតៈ គឺអវិយមក្ខ វិភតៈ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់វិមុត្តិ គឺ  
 អហត្តផល វិមុត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ គឺចច្ចវក្ខណ-  
 ញ្ញាណ វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់អនុបាណាបរិចិញ្ញាត គឺ  
 វិបតិមិទ្ធិមានច្បយថាត្រៀមប្រកាន់កៅ ។ ព្រះអហត្តផល ឬព្រះ  
 ចិត្តិគឺត្រៀមប្រកាន់សេចក្តីសេចក្តីកាយ ព្រះមិទ្ធិមាន ។ បាមុជ្ជៈ  
 ត្រៀមប្រកាន់ណា ការពាលនូវព្រះវិទ្យា មានព្រះអហត្តផល ឬព្រះ  
 ចិត្តិទុំជាប្រយោជន៍ ការប្រឹក្សានូវវិទ្យា មានព្រះអហត្តផល ឬព្រះ  
 ចិត្តិទុំជាប្រយោជន៍ ការពិចារណានូវវិទ្យា មានព្រះអហត្តផល  
 ឬព្រះចិត្តិទុំជាប្រយោជន៍ ការប្រឹក្សានូវវិទ្យា គឺមានព្រះអហត្ត-  
 ផល ឬព្រះចិត្តិទុំជាប្រយោជន៍ ។

[១៦៤] អនុលោមវត្ថុ និងលាមយ<sup>(១)</sup>  
 កុសលេន ពុទ្ធិមតា កក់  
 សុវត្ថុ សិក្ខាបនា ទុលោមិកា  
 គតិ ឧ នាសេន្តោ សម្បាយិកា  
 វត្ថុ វិបត្តិ អាបត្តិ  
 និទានំ អាតោអតោវិនោ<sup>(២)</sup>  
 បុត្តាបរំ ឧ ជាតនិ  
 កតាកតំ សមេន ច  
 កម្មត្វា អនិករណត្វា  
 សមដេ បាមិ អតោវិនោ  
 វត្តា ទុន្តោ ច មុនោ ច  
 កយា មោហោ<sup>(៣)</sup> ច គុច្ឆិ  
 ឧ ច សញ្ញត្តិកុសលោ  
 និជ្ឈត្តិយា ច អតោវិនោ  
 លទ្ធិបក្ខោ អហិវិកោ  
 កណ្ណិកាម្មោ អនាធរោ

១ និសមេយាតិ កត្តិចិ យេនុពេ ទិស្សតិ ។ ២ ម. ទិវាតា ករោកោវិកោ  
 ៣ វ. ម. លម្ពោហោ ។

[១៦៤] ចូរអ្នកពិចារណាអ្វីក្នុងវេលាប្រព្រឹត្តតាម វេលា  
 អនុលោមតាមទូលំក្នុងចុង វេលាព្រះលោកនាងជាអ្នកប្រាជ្ញ  
 មានចំណេះដឹងវិវាទក៏ដល់ទុក ចំណេះច្នៃក្នុងចុងដោយប្រវែង  
 ធ្វើដំណើររបស់ខ្លួនដែលប្រព្រឹត្តទៅក្នុងចុងលោកកុំឱ្យវិនាស  
 ភិក្ខុណា មិនស្គាល់វត្ថុផង មិនស្គាល់បែកផង មិនស្គាល់  
 កាចក្តីផង មិនស្គាល់និពានផង មិនឃ្លាសក្នុងការ គឺហេតុ  
 នឹងមិនមែនហេតុផង មិនស្គាល់ពាក្យរាងដើមនឹងពាក្យរាង  
 ចុងផង មិនស្គាល់កម្មក្នុងដើមនឹងមិនកម្មក្នុងដោយស្មើផង មិន  
 ស្គាល់កម្មផង មិនស្គាល់អធិការណ៍ផង មិនឃ្លាសក្នុង  
 សមថ៌ផង ជាអ្នកគ្រូអរសិប្បជានិមន៍ ជាអ្នកច្រឡំស្តង់  
 ជាអ្នកល្ងង់ផង លំអៀងព្រោះភ្លេចផង ព្រោះភ្លេចស្មារតី  
 ផង មិនឃ្លាសក្នុងការប្រកាស ឱ្យអ្នកដទៃយល់ត្រាមផង  
 មិនឃ្លាសក្នុងការពិចារណា ខ្លាចហេតុនឹងមិនមែនហេតុផង  
 រឺភីនជាអ្នកបោកចក្កុន (ស្មើនឹងខ្លួន) ជាអ្នកមិនមានសេចក្តី  
 ភ្លាស ប្រកបដោយកម្មទ្រៅ មិនអើពើ (ក្នុងន័យនឹងបុគ្គល) ។

ឧប្បសង្ខមំ សប្បដិក្ខេ

ស វេ<sup>(១)</sup> តានិសគោ កិក្ខុ  
 អប្បដិក្ខោតិ វុច្ចតិ ។  
 វត្ថុ វិវត្តិ អាចត្តិ  
 ជំនាន់ អាការកោវិនោ  
 បុព្វាចារិ បដាបាតិ  
 កតានកតំ សរមេ ០  
 កម្មត្ថា អនិករណត្ថា  
 សមមេ បាចិ កោវិនោ  
 អរត្ថោ អនុដ្ឋោ អម្មន្តោ ០  
 កយោ មោហា ០ តច្ចតិ  
 សញ្ញត្តិយោ ០ តុសលោ  
 ជិដ្ឋត្តិយោ ០ កោវិនោ  
 លទ្ធមក្ខេ ហិវិមោ  
 សុត្តកតោ សកាវេ  
 ស វេ តានិសគោ កិក្ខុ  
 សប្បដិក្ខោតិ វុច្ចតិ ។

ឧប្បសង្ខមំ ជំនុំតិ ។

ឧប្បសង្ខម កិក្ខុវេយយេនបណ្ឌិតប្រៀកវារ

កិក្ខុវេយយោនាវលាកោយាវជាបុគ្គលវេលយបណ្ឌិតវេលវេលវោន ។  
 កិក្ខុណាស្គាល់វុក្ខុ ស្គាល់វិបត្តិ ស្គាល់កាបត្តិ ស្គាល់និទាន  
 ឈ្មោសក្ខន្ធគាតា ជីវច្យាសំនុំវោក្យោនិជីមនីវោក្យោនិ  
 ចុន្ត ជីវច្យាសំនុំវោក្យោនិ នីវិមិមក្ខេច្ចិ ដោយសេដ្ឋី ជីវិកម្ម  
 ផន្ត ជីវិកមិករណ៍ផន្ត ឈ្មោសក្ខន្ធសមថ-ផន្ត មានចិត្តមិមបាម  
 ព្រេកអា មិមបាមប្រទ្ធាស្ត មិមបាមវាវុន្ត មិមសំអៀវព្រោន  
 ខាម មិមសំអៀវព្រោវាវុន្តស្មារតី ឈ្មោសក្ខន្ធគាតាទ្យល  
 ទ្យម្ពកដវាយសេ ឈ្មោសក្ខន្ធគាតាទ្យលកាមេលវោក្យោនិមិម  
 មែនហេតុ តែនីជាអ្នកបាមបុក្ខុក្ខ (សេដ្ឋីនីវុម) ជាអ្នក  
 មានចិត្តខ្មាសបាម ប្រកបដោយកម្មស ប្រកបដោយសេចក្តី  
 គោរព កិក្ខុវេយយេនបណ្ឌិត លោកោយាវជាបុគ្គលវេលយបណ្ឌិត  
 សប្បវិហារេ ។

ឧប្បសង្ខម ។

នស្សន្ទានំ

(១២៧) និទនិក្ខេន បុច្ឆយ្យ  
 ករុ សាធូរ ធម្មត្ថលោ  
 សុត្តំ សំសទ្ធនត្តាយ  
 វិនយាទុក្ខោន ធម៌  
 ទុក្ខានំ ចុល្យសត្តិមេ  
 ឯកុទ្ធសំ វិនំ កាតត្តិ ។

ទុក្ខានំ ភិបត្តិវ្យាប័និទុក្ខសត្តិមេតា ដូច្នោះ

(១២៧) និយាយពីភិក្ខុចលទៅកាន់សត្រ្តិមគ្រូវចន្តាបចន្តនំ  
 ចិត្ត ១ វិនិយមន៍វេលសន្សំបុគ្គលកាហើយ មិនត្រូវស្ស  
 កេមជ្ឈយំជាដើម ១ វិនិយមត្រូវបានចិត្តច្បងក្នុងសន្សំ មិន  
 ត្រូវមានចិត្តច្បងក្នុងបុគ្គល ១ សុត្ត ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រយោជន៍  
 នឹងប្រៀបធៀបទូរំពេញ គឺនិកតាបត្តិជាដើម ១ ទុក្ខានក្នុង  
 ចុល្យសត្រ្តិមនេះ មានទុក្ខសត្រ្តិមួយ លោកសំវែនទុក្ខមក  
 ដោយសេចក្តីអនុគ្រោះផលវិនិយ ។





[១៧០] វត្ថុ ជាធិតត្ថិ អដ្ឋបាណដិកាណំ<sup>(១)</sup> វត្ថុ  
 ជាធិតត្ថំ តេវីសសធិប្បនិសេសាណំ វត្ថុ ជាធិតត្ថំ ទ្វេអធិ-  
 យកាណំ វត្ថុ ជាធិតត្ថំ ទ្វេតត្តាធិសនិស្សត្តិយាណំ<sup>(២)</sup> វត្ថុ  
 ជាធិតត្ថំ អដ្ឋាសីតិសត្តាធិត្តិយាណំ<sup>(៣)</sup> វត្ថុ ជាធិតត្ថំ  
 ទ្វាធសនាដិទេសនិយាណំ វត្ថុ ជាធិតត្ថំ ធុត្តាដាណំ វត្ថុ  
 ជាធិតត្ថំ ធុត្តាសិកាណំ វត្ថុ ជាធិតត្ថំ ។

[១៧២] វិបត្តិ ជាធិតត្តាតិ សីលវិបត្តិ ជាធិតត្តា  
 អាចារិវិបត្តិ ជាធិតត្តា ធិដ្ឋិវិបត្តិ ជាធិតត្តា អាជីវិវិបត្តិ  
 ជាធិតត្តា ។

[១៧៣] អាបត្តិ ជាធិតត្តាតិ បាណដិកាបត្តិ ជាធិ-  
 តត្តា សធិប្បនិសេសាបត្តិ ជាធិតត្តា ធិល្អត្តិយាបត្តិ  
 ជាធិតត្តា ធិតត្តិយាបត្តិ ជាធិតត្តា ធិទេសនិយាបត្តិ  
 ជាធិតត្តា ធុត្តាដាបត្តិ ជាធិតត្តា ធុត្តាសិកាបត្តិ ជាធិ-  
 តត្តា ។

១ សព្វត្ថិ អដ្ឋត្ថំ បាណដិកាធិ វិល្លាសិ ។ ២ ឧ. ម. ទ្វេបកាវិសនិស្សត្តិយាណំ ។ ៣  
 ឧ. អដ្ឋាសីតិសត្តំ ធិត្តិយាណំ ។

[១៧១] ពាក្យថា ត្រូវស្គាល់វត្ថុ គឺត្រូវស្គាល់វត្ថុនៃបាណដិកា ៨  
 ស្គាល់វត្ថុនៃសធិប្បនិសេស ២៣ ស្គាល់វត្ថុនៃអធិយកៈ ២ ស្គាល់វត្ថុនៃ  
 ធិស្សត្តិយៈ ២២ ស្គាល់វត្ថុនៃបាធិត្តិយៈ ១៨៨ ស្គាល់វត្ថុនៃបាដិទេស  
 និយៈ ១២ ស្គាល់វត្ថុនៃធុត្តដំបាំងឡាយ ស្គាល់វត្ថុនៃធុត្តាសិកាឡាយ ។

[១៧២] ពាក្យថា ត្រូវស្គាល់វិបត្តិ គឺត្រូវស្គាល់សីលវិបត្តិ ស្គាល់  
 អាចារិវិបត្តិ ស្គាល់ធិដ្ឋិវិបត្តិ ស្គាល់អាជីវិវិបត្តិ ។

[១៧៣] ពាក្យថា ត្រូវស្គាល់អាបត្តិ គឺត្រូវស្គាល់អាបត្តិបាណដិកា  
 ស្គាល់អាបត្តិសធិប្បនិសេស ស្គាល់អាបត្តិធិល្អត្តិយ ស្គាល់អាបត្តិធិតត្តិយៈ  
 ស្គាល់អាបត្តិធិទេសនិយៈ ស្គាល់អាបត្តិធុត្តដំបាំង ស្គាល់អាបត្តិធុត្តាសិកា



យោគី ឃី គលោ អាណារតោ ជាដិតតោ ។ បុត្តលោ  
 អាណារតោ ជាដិតតោតិ បដិពលោ ទុ ទោ អយំ  
 បុត្តលោ វង្សំ អធិការណំ វុចសមេតុំ ធម្មេន វិធមេន  
 សត្តុសហសេន ទុនាហុ យោគី ឃី បុត្តលោ អាណារតោ  
 ជាដិតតោ ។ ចោនកោ អាណារតោ ជាដិតតោតិ កត្តិ  
 ទុ ទោ អយមាយស្មា បញ្ចសុ ធម្មេសុ បតិដ្ឋាយ ចរិ  
 ចោនតិ ទុនាហុ យោគី ឃី ចោនកោ អាណារតោ  
 ជាដិតតោ ។ បុដិតកោ អាណារតោ ជាដិតតោតិ កត្តិ  
 ទុ ទោ អយមាយស្មា ច្ចិសុ ធម្មេសុ បតិដ្ឋិតោ សច្ចេ  
 ច អកុច្ឆេ ច ទុនាហុ យោគី ឃី បុដិតកោ អាណារតោ  
 ជាដិតតោ ។

(១៧៦) បុត្តាបរិ ជាដិតតត្ថំ កត្តិ ទុ ទោ អយមា-  
 យស្មា វត្តតោ វា វត្តំ សត្តមតិ វិបត្តិតោ វា វិបត្តិ  
 សត្តមតិ អាបត្តិតោ វា អាបត្តិ សត្តមតិ អវជាដិត្យា  
 វា បដិជាយោគី បដិជាដិត្យា វា អវជាយោគី អញ្ញេន វា  
 អត្តំ បដិវត្តនិ ទុនាហុ យោគី ឃី បុត្តាបរិ ជាដិតតត្ថំ ។

មិនភាពហ្មត់ចាត់ ។ ពាក្យថា ត្រូវស្គាល់បុគ្គលដោយភាពា គឺស្គាល់  
 បុគ្គលដោយភាពាយោធិវនេនា បុគ្គលនេះភាចនីវម្បប់អធិការណ៍នេះ កាម  
 ចមិ ភាមិនីយ ភាមពាក្យប្រៀនប្រដៅចេសំប្រទេសាស្ត បូមិនភាច  
 ហ្មត់ចាត់ ។ ពាក្យថា ត្រូវស្គាល់អ្នកចោទដោយភាពា គឺស្គាល់  
 អ្នកចោទដោយភាពាយោធិវនេនា លោកដ៏មានកាយុនេះ គឺគល់នៅក្នុង  
 ធម៌ទាំង ៨ ទើបចោទបុគ្គលដទៃ បូមិនបានភក្តីលេខ ។ ពាក្យថា ស្គាល់  
 អ្នកដាច់ចោទ ដោយភាពា គឺស្គាល់អ្នកដាច់ចោទដោយភាពាយោធិវនេ  
 នា លោកដ៏មានកាយុនេះ គឺគល់នៅក្នុងធម៌ទាំងពីរ គឺ សច្ចុកថា ១ អកុប្ប-  
 ធម៌ ១ បូមិនបានភក្តីលេខ ។

(១៧៦) ពាក្យថា ត្រូវស្គាល់ពាក្យវាធិដើមដំនិតពាក្យវាធិចុន គឺ  
 ត្រូវស្គាល់ពាក្យវាធិដើមដំនិតពាក្យវាធិចុនយោធិវនេនា លោកដ៏មានកាយុ  
 នេះកន្លងម្តងវិញដោយវត្តផ្សំ កន្លងម្តងវិញដោយវិបត្តិផ្សំ កន្លងម្តងវិញដោយ  
 ដោយកាមភក្តីផ្សំ គេចកែហើយប្តូរផ្សំ ប្តូរហើយគេចកែផ្សំ ចំពោះ  
 ម្តងពាក្យដទៃ ដោយពាក្យដទៃផ្សំ បូមិនបានកន្លងគេចកែចំពោះ ។

មហានិទ្ទេស ពាក្យ ជាតិ ជាតិពន្ធុកថា

[១៧៧] កតាកតំ ជាតិពន្ធុកថំ មេធានម្មោ ជា-  
 តិពន្ធុ មេធានម្មស្ស អនុលោមំ ជាតិពន្ធុ មេធាន-  
 ម្មស្ស បុត្រកាតោ ជាតិពន្ធុ ។ មេធានម្មោ ជាតិ-  
 ពន្ធុកថំ ទ្ធិយទ្ធិយសមាបត្តិ<sup>(១)</sup> ជាតិពន្ធុ ។ មេធាន-  
 ម្មស្ស អនុលោមំ ជាតិពន្ធុកថំ ភិក្ខុ អន្តរោ មុខេន  
 យស្ស អត្ថជាតិ កណ្តាតិ ។ មេធានម្មស្ស បុត្រកា-  
 តោ ជាតិពន្ធុកថំ វណ្ណា អវណ្ណា<sup>(២)</sup> កាយសំសត្តោ  
 មុទ្ធីល្អវិហា អន្តកាមភារិយា វណ្ណមទ្ធិប្បាណំ<sup>(៣)</sup> ។

[១៧៨] កតំ ជាតិពន្ធុកថំ សោឡស កម្មាជិ ជា-  
 តិពន្ធុកថំ ចត្តារិ អថលោកនកម្មាជិ ជាតិពន្ធុកថំ  
 ចត្តារិ ញត្តិកម្មាជិ ជាតិពន្ធុកថំ ចត្តារិ ញត្តិទុតិយ-  
 កម្មាជិ ជាតិពន្ធុកថំ ចត្តារិ ញត្តិចត្តកម្មាជិ ជាតិ-  
 ពន្ធុកថំ ។

១ ឱ. ម. ទ្ធិយទ្ធិយសមាបត្តិ ។ ២ ឱ. វណ្ណាវណ្ណា ។ ម. វណ្ណាវណ្ណា ។ ក ឱ. ធម្ម-  
 មុទ្ធីល្អវិហំ ។ ម. វេធមមុទ្ធិល្អវិហំ ។

មហានិទ្ទេស ពាក្យ ជាតិ ជាតិពន្ធុកថា

[១៧៩] កត្យថា ត្រៃស្គាលំកម្មដែលក្នុងចំណោមចំណែក គឺត្រៃ-  
 ស្គាលំមេធានម្ម ស្គាលំអនុលោមរបស់មេធានម្ម ស្គាលំបុត្រកាត (ចិ-  
 ណោកខាងលើ) របស់មេធានម្ម ។ កត្យថា ត្រៃស្គាលំមេធានម្ម ត្រៃ-  
 ស្គាលំកាត្រប្រសព្វរបស់មេធានម្ម ។ កត្យថា ត្រៃស្គាលំអនុលោម  
 របស់មេធានម្ម គឺបានដល់ភិក្ខុច្រើនអង្គជាភាវសំគុតនវិទោយមាតំរបស់  
 ខ្លួន ។ កត្យថា ត្រៃស្គាលំបុត្រកាតរបស់មេធានម្ម គឺស្គាលំទឹកស្អុត្តៈមាន  
 ពណ៌ ខ័ន្ធមិនខាពណ៌ ការចាប់រាល់កាយស្រ្តី ចំយាយកត្យកាត្រក  
 ចំពោះព្រះមន្ត្រីស្រី ចំយាយស្រ្តីស្រី ឲ្យបម្រើខ្លួនដោយកម ចំយាយដឹក  
 ភំបុសនីស្រ្តីឲ្យកាន់ភ្នំជាដើមប្រភេទ (សិក្ខាបទភិក្ខុ ថ មេធានម្ម  
 របស់មេធានម្ម) ។

[១៨០] កត្យថា ត្រៃស្គាលំកម្ម គឺត្រៃស្គាលំកម្ម ១៦ យ៉ាង គឺ  
 ស្គាលំអបលោកនកម្ម ៤ ស្គាលំញត្តិកម្ម ៤ ស្គាលំញត្តិទុតិយកម្ម ៤ ស្គាលំ  
 ញត្តិចត្តកម្ម ៤ ។

[១៧៧] អធិការណ៍ ជាធិតត្ថង្គិ ចន្ទារិ អធិការណ៍ ជាធិតត្ថង្គិ វិវាធិការណ៍ ជាធិតត្ថង្គិ អនុវាធិការណ៍ ជាធិតត្ថង្គិ អាធិការណ៍ ជាធិតត្ថង្គិ កិច្ចាធិការណ៍ ជាធិតត្ថង្គិ ។

[១៧៨] សម្មេតោ ជាធិតត្ថោតិ សត្ត សម្មេតោ ជាធិតត្ថោ សម្មុទារិវិធមោ ជាធិតត្ថោ សតិវិធមោ ជាធិតត្ថោ អម្មុទារិវិធមោ ជាធិតត្ថោ ចដិញ្ញាតការណ៍ ជាធិតត្ថង្គិ យេកុយ្យសំគា ជាធិតត្ថោ តស្សនាបិយសិកោ ជាធិតត្ថោ តំណាវត្តារកោ ជាធិតត្ថោ ។

[១៧៩] ន ចន្ទាតតិ តត្ថតិ<sup>(១)</sup> ចន្ទាតតិ តត្ថត្ថោ តតិ ចន្ទាតតិ តត្ថតិ ។ ឥន្ទេតតោ អយំ មេ ឧបជ្ឈាយោ វា អាចិរិយោ វា សន្និវិហារិកោ វា អន្តេវសិកោ វា សមាទុបជ្ឈាយកោ វា សមាធាចិរិយកោ វា សន្និដ្ឋោ វា សម្ពុត្តោ វា ញាតិសាលោហិកោ វាតិ តស្សនុទុក្ខម្យាយ តស្សនុវត្តាយ អចម្មំ ធម្មោតិ ទំយេតិ

១ ម. ឧ ចន្ទាតតិ ចន្ទាតិ ។

[១៧៧] វាក្យថា ត្រូវស្គាល់អធិការណ៍ គឺត្រូវស្គាល់អធិការណ៍ចាំ ២ យ៉ាង គឺស្គាល់វិវាធិការណ៍ ១ ស្គាល់អនុវាធិការណ៍ ១ ស្គាល់អាធិការណ៍ ១ ស្គាល់កិច្ចាធិការណ៍ ១ ។

[១៧៨] វាក្យថា ត្រូវស្គាល់សម្មេតៈ គឺត្រូវស្គាល់សម្មេតៈ ៧ យ៉ាង គឺស្គាល់សម្មុទារិវិធម ១ ស្គាល់សតិវិធម ១ ស្គាល់អម្មុទារិវិធម ១ ស្គាល់ចដិញ្ញាតការណ៍ ១ ស្គាល់យេកុយ្យសំគា ១ ស្គាល់តស្សនាបិយសិកា ១ ស្គាល់តំណាវត្តារកោ ១ ។

[១៧៩] វាក្យថា កុំលុះតែគិត លេចក្ដីហត់ក្ដីដែលលុះតែគិត គេ លុះតែគិតដូចគ្នា ។ គិតវិធម៌ចារឹកក្នុង ក្នុងសាសនានេះ យោគយល់ ថា ចុះគួរនេះដូច្នោះ ឬគួរដូច្នោះ ជាសន្និវិហារិក ឬអន្តេវសិក ជា កិច្ចាធិការណ៍ ឬសម្មុទារិវិធម ឬសតិវិធម ឬអម្មុទារិវិធម ជាធិតត្ថង្គិ ឬសម្មេតោ ឬញាតិសាលោហិក ឬសមាទុបជ្ឈាយកោ ឬសមាធាចិរិយកោ ឬសន្និដ្ឋោ ឬសម្ពុត្តោ ឬញាតិសាលោហិក ឬតស្សនុទុក្ខម្យាយ ឬតស្សនុវត្តាយ អចម្មំ ធម្មោតិ ទំយេតិ ។

របស់គាត់អញ ដូច្នោះហើយក៏សំដែងខ្លឹមសារៈមិនមែនមែន ថាជាធម៌



តហ្មដតហ្មតាយ បដិបន្តោ ហោតិ តហ្មដតហ្មសុទាយ  
 តហ្មចោ ជនស្ស អនត្តាយ អហ្មតាយ ទុក្ខាយ  
 ទេវេនទុស្សនំ វិមេហិ អដ្ឋារសហិ វគ្គហិ ចន្ទាគតិ  
 តច្ចន្តោ ទតំ ឧបហាតំ អន្តានំ ចរិហាតិ សារវន្តោ ច  
 ហោតិ សាទុវន្តោ ច<sup>(១)</sup> វិញ្ញំ តហ្មតា អប្បញ្ញំ ចសវតិ  
 ចន្ទាគតិ តច្ចន្តោ ឃរំ ចន្ទាគតិ តច្ចតិ ។

[១៨២] ឧ នោសាគតិ តច្ចតិ នោសាគតិ តច្ចន្តោ  
 កមំ នោសាគតិ តច្ចតិ ។ នំទេកច្ចោ អនត្តំ មេ អចរិតិ  
 អាយាតំ តទ្ធិតិ អនត្តំ មេ ចរិតិ អាយាតំ តទ្ធិតិ  
 អនត្តំ មេ ចរិស្សតិ អាយាតំ តទ្ធិតិ បិយស្ស មេ  
 មលាបស្ស អនត្តំ អចរិ អនត្តំ ចរិតិ អនត្តំ ចរិស្សតិ

១. ម ហេតុពេស ចលចោ ឧ វិស្សតិ ។

តិល្លោរជា ប្រតិបត្តិដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ដល់ជនច្រើនគ្នា ដើម្បីមិនជា  
 សុខដល់ជនច្រើនគ្នា ដើម្បីមិនមែនជាសេចក្តីចំរើនដល់ជនច្រើនគ្នា ដើម្បី  
 មិនជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីទុក្ខ ដល់ទេវតានិងមនុស្សទាំងឡាយ ភិក្ខុ  
 ជាវិន័យចរ កាលបើលុះនាគតិដោយវគ្គទាំង ១៨ ប្រការនេះ តិល្លោរជា  
 ក្បួន ដែលមានកុសលធម៌ដ៏គោរពសិរលើនិហោលចេញផង រល្លោរជាជា  
 អ្នកប្រកបដោយវេទនាសង្គម ប្រកបដោយសេចក្តីកិរិយាស្របសម្បត្តិប្រាថ្នា  
 ទាំងឡាយផង រល្លោរជារដ្ឋានកុសលកម្មដ៏ច្រើនផង ភិក្ខុជាវិន័យចរ  
 កាលបើលុះនាគតិ កិរិយាស្របទៅទាំងនាគតិ ដោយការយ៉ាងនេះ ។

[១៨២] ពាក្យថា កុលុនេវាសាគតិ សេចក្តីថា កាលដែលភិក្ខុជាវិន័យ  
 ចរ លុនេវាសាគតិ តើលុនេវាសាគតិដូចម្តេច ។ ភិក្ខុជាវិន័យចរពួកនេះក្នុង  
 សាសនានេះ ចង់នាំទុំថា (បុគ្គលនេះ) បានប្រព្រឹត្តិធ្វើនូវសេចក្តីវិនាសដល់  
 ភាគាអញ ចង់នាំទុំថា (បុគ្គលនេះ) កំពុងតែប្រព្រឹត្តិធ្វើនូវកម្មមិនជា  
 ប្រយោជន៍ដល់ភាគាអញ ចង់នាំទុំថា (បុគ្គលនេះ) មុនជាងនឹងប្រព្រឹត្តិធ្វើ  
 នូវកម្មមិនជាប្រយោជន៍ដល់ភាគាអញ ចង់នាំទុំថា (បុគ្គលនេះ) បានប្រ-  
 ព្រឹត្តិធ្វើនូវកម្មមិនជាប្រយោជន៍ កំពុងប្រព្រឹត្តិធ្វើនូវកម្មមិនជាប្រយោជន៍  
 មុនជាងនឹងប្រព្រឹត្តិធ្វើនូវកម្មមិនជាប្រយោជន៍ ។



អាណាតំ ពទ្ធតិ អប្បិយស្ស មេ អមធាចស្ស អត្ថំ អចរិ  
 អត្ថំ ចរិតំ អត្ថំ ចរិស្សតិទិ អាណាតំ ពទ្ធតិ ឥទេហិ ចរិហិ  
 អាណាតវត្ថុហិ អាណាតោ មជ្ជិយាតោ តុច្ឆោ កោណិក-  
 ក្ខតោ អធិដ្ឋំ ធម្មោតំ ជិបេតិ ធិដ្ឋំ អធម្មោតិ ជិបេតិ  
 ។ ចេ ។ ទុដ្ឋល្អំ អាបត្តិ អទុដ្ឋល្អា អាបត្តិទិ ជិបេតិ  
 អទុដ្ឋល្អំ អាបត្តិ ទុដ្ឋល្អា អាបត្តិទិ ជិបេតិ ឥទេហិ  
 អដ្ឋានសហិ វត្ថុហិ នោសាគតិ តច្ឆោ តហុជពាហិតាយ  
 មជ្ជិមន្តោ ហោតំ តហុជពាសុទាយ តហុនោ ជិលស្ស  
 អនុកាយ អហិតាយ ទុក្ខាយ នេវមទុស្សានំ ឥទេហិ  
 អដ្ឋានសហិ វត្ថុហិ នោសាគតិ តច្ឆោ ឧតំ ទុបហាតំ  
 វិញ្ញំ តហុតា អមុត្តំ មសវតិ នោសាគតិ តច្ឆោ  
 វិ វិ នោសាគតិ តច្ឆតិ ។

ជាវិគាបចិត្តរបស់ភាគាអញ ចរិតនិមិត្ត (បុគ្គលនេះ) ជាប្រតិក្ខត្តិដ្ឋានកម្ម  
 ជាប្រយោជន៍ ក៏ក្នុងប្រតិក្ខត្តិដ្ឋានកម្មជាប្រយោជន៍ មុនជាដើមប្រតិក្ខត្តិ  
 ដ្ឋានកម្មជាប្រយោជន៍ ផលបុគ្គលមិនជាវិស្រាទ្ធក្នុង មិនជាវិគាបចិត្តរបស់  
 ភាគាអញ ក៏ក្នុងវិទ្យោធម៌ព្រះលំអៀង មានសេចក្តីក្រវក្រាច  
 គ្របសន្តិក៏ដោយតាមភាគាភិក្ខុវិទ្យាវិស្វករនេះហើយ វិមនិសវម្ពន្តិយសភាវៈ  
 មិនមែនធម៌ជាធម៌ សំដែងនូវធម៌ ជាមិនមែនធម៌ ។ ចេ ។ សំដែងនូវទុដ្ឋ-  
 ល្អបត្តិ ជាអទុដ្ឋល្អបត្តិ សំដែងនូវអទុដ្ឋល្អបត្តិ ជាអទុដ្ឋល្អបត្តិ ក៏ក្នុង  
 វិទ្យោធម៌ កាលបើលុះពោលគតិដោយវត្ថុវាំង ១៨ ប្រការនេះ ក៏ឈ្លាន  
 បំប្រែតម្លៃដើម្បីជាប្រយោជន៍ផលនៃច្រើនគ្នា ដើម្បីមិនមែនជាសុខផល  
 នៃច្រើនគ្នា ដើម្បីសេចក្តីមិនចំរើនផលនៃច្រើនគ្នា ដើម្បីមិនជាប្រ-  
 យោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីក្នុងផលនៃវិភាគនឹងមនុស្សវាំងឡាយ ក៏ក្នុងវិទ្យោធម៌  
 កាលបើលុះព្រះវិទ្យោធម៌ព្រះលំអៀង ១៨ ប្រការនេះ ក៏ឈ្លានបំ  
 ក្រឡាន ដែលខ្លួនមានកុសលធម៌ដឹកតាសិរិលើនិរោធជាហើយផង ឈ្លាន  
 បំប្រែតម្លៃប្រកបដោយគោលគតិ ប្រកបដោយសេចក្តីគិតរៀបរបស់អ្នក  
 ប្រាជ្ញវាំងឡាយផង ឈ្លានបំប្រែនូវកុសលកម្មច្រើនផង ក៏ក្នុងវិទ្យោធម៌  
 កាលបើលុះព្រះវិទ្យោធម៌ព្រះលំអៀង គឺវិមនិលុះព្រះវិទ្យោធម៌ព្រះលំអៀង ដោយ  
 ភាគាហោរិយៈ ។



វិញ្ញាណំ តហុញ អប្បញ្ញំ បសវតិ ហោហានតិ តទ្ធក្លោ  
ឃំ ហោហានតិ តទ្ធក្លោ ។

[១៨២] ៨ ភយោគតិ តទ្ធក្លោតិ ភយោគតិ តទ្ធក្លោ  
កាចំ ភយោគតិ តទ្ធក្លោ ។ សំយោគោ អយំ វិសមមិស្សិ-  
នោ វា គហានិស្សិទោ វា ពលវនិស្សិទោ វា កក្កោ  
ជ្រុសោ ជីវិតទ្ធកាយំ វា ព្រហ្មចរិយទ្ធកាយំ វា កវិស្សតិ-  
តស្ស កយា កំតោ អចម្ពំ ធម្មានិ ធិយេតិ ធម្មំ អធម្មោ-  
តិ ធិយេតិ ។ បេ ។ ធុដ្ឋល្យំ អាចត្តិ អធុដ្ឋល្យា អាចត្តិ-  
ធិយេតិ អធុដ្ឋល្យំ អាចត្តិ ធុដ្ឋល្យា អាចត្តិ ធិយេតិ  
សំយោ អដ្ឋាវសហិ វត្ថុហិ ភយោគតិ តទ្ធក្លោ តហុដ-  
ហាហិតាយ មដំបន្តោ ហោតិ តហុជនាសុទាយ តហុ-  
នោ ជនស្ស អនត្តាយ អហិតាយ ធុត្តាយ ទេវម-  
ធុស្សាណំ សំយោ អដ្ឋាវសហិ វត្ថុហិ ភយោគតិ តទ្ធក្លោ

អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយផង ឃើញថា វិនិច្ឆ័យកុសលកម្មដ៏ច្រើនផង ភិក្ខុជា  
វិធីយោ កាលលំអៀនិយោកយោគតិ វេទិលំអៀនិយោកយោ-  
គតិ ដោយអាការៈយ៉ាងនេះ ។

[១៨២] ភាគ្យថា ភិក្ខុអៀនិយោកយោគតិ សេចក្តីថា ភិក្ខុផល  
លំអៀនិយោកយោគតិ ភិក្ខុអៀនិយោកយោគតិដូចម្តេច ។ ភិក្ខុជាវិធីយោ-  
កម្មក្នុង ក្នុងសាលានោះគិតជាបុគ្គលនេះ ពេលស្រីយ្យវត្តមានកាយ-  
កម្មជាដើមមិនស្មើគ្នា ពេលស្រីយ្យវត្តស្រាស្សាកសិប្បាចម្មីធិនត្តនាហិកម្មី  
ពេលស្រីយ្យវត្តមានកិច្ចកម្ម ជាអ្នកវិនិស្សោកក្រក់ ធិនិច្ចវិសេសក្តី  
អន្តរាយដល់ដីកក្តី ធុវិសេសក្តីអន្តរាយដល់ព្រហ្មចរិយៈក្តី ហើយគត់  
ស្តុត ព្រោះខ្លាចចុក្កលនោះ ក៏សំដែងឡើយសភាវៈមិនមែនធម៌ ថាជាធម៌  
សំដែងឡើយ ថាមិនមែនធម៌ ។ បេ ។ សំដែងឡើយផល្យបក្តី ថាជាអុ-  
ផល្យបក្តី សំដែងឡើយផល្យបក្តី ថាជាផល្យបក្តី កាលបើភិក្ខុជាវិធីយោ-  
កាលលំអៀនិយោកយោគតិ ដោយវត្តទាំង ១៨ ប្រការនេះ ក៏ឃើញថា  
ប្រតិបក្តី ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ដល់ជនច្រើនគ្នា ដើម្បីមិនជាសុខដល់  
ជនច្រើនគ្នា ដើម្បីសេចក្តីមិនចំរើនដល់ជនច្រើនគ្នា ដើម្បីមិនជាប្រ-  
យោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីទុក្ខដល់វេទិកាធិនិមុត្តស្សទាំងឡាយ ភិក្ខុជាវិធីយោ  
កាលលំអៀនិយោកយោគតិដោយវត្តទាំង ១៨ ប្រការនេះ ក៏ឃើញថា

ទត់ ឧបហត់ អន្តរាជ ចរិហរតិ សារវន្តោ ច ហោតិ សា-  
នុវន្តោ ច វិញ្ញាណំ ធម្មតា អប្បត្តំ បសវតិ កយោតតិ  
កច្ចន្តោ ឯវំ កយោតតិ កច្ចតិ ។

[១៨៥] ធម្មា ទោសា កយោ មោហា

យោ ធម្មំ អនិវត្តតិ

ធិប័យតិ កស្ស យសោ

កាឡបត្តោវ ធម្មិមាតិ ។

[១៨៦] កថំ ន ធម្មាតតិ កច្ចតិ ។ អធម្មំ អធម្មោតិ  
និមេត្តោ ន ធម្មាតតិ កច្ចតិ ធម្មំ ធម្មោតិ និមេត្តោ ន  
ធម្មាតតិ កច្ចតិ អវិធម្មំ អវិនិយោតិ និមេត្តោ ន ធម្មាតតិ  
កច្ចតិ វិធម្មំ វិនិយោតិ និមេត្តោ ន ធម្មាតតិ កច្ចតិ  
អភាសិតំ អសម្មិតំ តតាតទេន អភាសិតំ អសម្មិតំ  
តតាតទេនាតិ និមេត្តោ ន ធម្មាតតិ កច្ចតិ ភាសិតំ

កក្កដ្ឋុទ្ធីវិវេកាទុសលធម្មិកភាសាវលំនិពាលោយេវេវេវ ឈ្មោះថា  
ជាបុគ្គលប្រកបដោយទោសផង ប្រកបដោយសេចក្តីចំរើនវិលមេស្តក  
ប្រាថ្នាជំនឿយផង ឈ្មោះថាជំនឿកុសលកម្មច្រើនផង ភិក្ខុជាវិទ្យា-  
ចរ កាលដែលលំអៀងដោយកយោតតិ វេមនំលំអៀងដោយកយោតតិ  
ដោយភកាវោធិនៈ ។

[១៨៧] បុគ្គលណាប្រព្រឹត្តកុស្តិវិធម្មិ ព្រោះសេចក្តី  
ប្រឡាញ់ ព្រោះស្តេច ព្រោះខ្លួន ព្រោះផ្លូវ យសសក្តិ  
របស់បុគ្គលនោះឯង វេមនំលំអៀងដោយកុស្តិវិធម្មិ កុស្តិវិធម្មិ  
កាឡបត្តិ អិវាទិវោច ។

[១៨៨] ភិក្ខុជាវិទ្យាចរមិនលំអៀងដោយទោសតិក៏ដូចម្តេច ។ ភិក្ខុ  
ជាវិទ្យាចរកាលសំដែងនូវសភាវៈមិនមែនធម៌ ថាមិនមែនធម៌ ឈ្មោះថា  
មិនលំអៀងដោយទោសតិ កាលសំដែងនូវធម៌ ថាធម៌ ឈ្មោះថាមិន  
លំអៀងដោយទោសតិ កាលសំដែងនូវសភាវៈមិនមែនវិទ្យា ថាមិនមែន  
វិទ្យា ឈ្មោះថាមិនលំអៀងដោយទោសតិ កាលសំដែងនូវវិទ្យា ថាជា  
វិទ្យា ឈ្មោះថាមិនលំអៀងដោយទោសតិ កាលសំដែងនូវពាក្យដែល  
ព្រះភក្កិមិនបានសំដែង មិនបានពោល ថាជាពាក្យដែលព្រះភក្កិមិន  
មិនបានសំដែង មិនបានពោល ឈ្មោះថាមិនលំអៀងដោយទោសតិ



ទុដ្ឋល្លា អាបត្តិភ័ ធិបេន្តោ ឧ ធន្តាភត្តិ តច្ឆតិ អនុដ្ឋល្លុ  
អាបត្តិ អនុដ្ឋល្លា អាបត្តិភ័ ធិបេន្តោ ឧ ធន្តាភត្តិ តច្ឆតិ  
ឃ៍ ឧ ធន្តាភត្តិ តច្ឆតិ ។

[១៨៧] កថំ ឧ ធន្តាភត្តិ តច្ឆតិ អនុដ្ឋ  
អនុដ្ឋាតិ ធិបេន្តោ ឧ ធន្តាភត្តិ តច្ឆតិ ធម្មំ ធន្តាតិ  
ធិបេន្តោ ឧ ធន្តាភត្តិ តច្ឆតិ ។ បេ ។ ទុដ្ឋល្លុ អា-  
បត្តិ ទុដ្ឋល្លា អាបត្តិភ័ ធិបេន្តោ ឧ ធន្តាភត្តិ តច្ឆតិ  
អនុដ្ឋល្លុ អាបត្តិ អនុដ្ឋល្លា អាបត្តិភ័ ធិបេន្តោ ឧ  
ធន្តាភត្តិ តច្ឆតិ ឃ៍ ឧ ធន្តាភត្តិ តច្ឆតិ ។

[១៨៨] កថំ ឧ មោហាភត្តិ តច្ឆតិ ។ អនុដ្ឋ  
អនុដ្ឋាតិ ធិបេន្តោ ឧ មោហាភត្តិ តច្ឆតិ ធម្មំ ធន្តាតិ  
ធិបេន្តោ ឧ មោហាភត្តិ តច្ឆតិ ។ បេ ។ ទុដ្ឋល្លុ អាបត្តិ  
ទុដ្ឋល្លា អាបត្តិភ័ ធិបេន្តោ ឧ មោហាភត្តិ តច្ឆតិ អ-  
នុដ្ឋល្លុ អាបត្តិ អនុដ្ឋល្លា អាបត្តិភ័ ធិបេន្តោ ឧ មោហា-  
ភត្តិ តច្ឆតិ ឃ៍ ឧ មោហាភត្តិ តច្ឆតិ ។

ឃ្លោថាមិទលំអៀនិវោយន្តាភតិ កាលសិវដន្តិទ្ធុអនុដ្ឋល្លាបត្តិ ថាជា  
អនុដ្ឋល្លាបត្តិ ឃ្លោថាមិទលំអៀនិវោយន្តាភតិ ភិក្ខុមិទលំអៀនិវោយ  
ន្តាភតិ វោយនាការយ៉ាងនេះ ។

[១៨៧] ភិក្ខុថាវិទយន្តមិទលំអៀនិវោយនោសាភតិ ភិក្ខុច  
ម្តេច ។ ភិក្ខុកាលសិវដន្តិទ្ធុសភាវៈមិទវិមននមិ ថាមិទវិមននមិ ឃ្លោថា  
មិទលំអៀនិវោយនោសាភតិ កាលសិវដន្តិទ្ធុវិមិ ថាជាវិមិ ឃ្លោថា  
មិទលំអៀនិវោយនោសាភតិ ។ បេ ។ កាលសិវដន្តិទ្ធុទុដ្ឋល្លាបត្តិ ថា  
ជាទុដ្ឋល្លាបត្តិ ឃ្លោថាមិទលំអៀនិវោយនោសាភតិ កាលសិវដន្តិទ្ធុ  
អនុដ្ឋល្លាបត្តិ ថាជាអនុដ្ឋល្លាបត្តិ ឃ្លោថាមិទលំអៀនិវោយនោសាភតិ  
ភិក្ខុមិទលំអៀនិវោយនោសាភតិ វោយនាការយ៉ាងនេះ ។

[១៨៨] ភិក្ខុថាវិទយន្តមិទលំអៀនិវោយនោហាភតិភិក្ខុចម្តេច ។  
ភិក្ខុកាលសិវដន្តិទ្ធុសភាវៈមិទវិមននមិ ថាមិទវិមននមិ ឃ្លោថាមិទលំអៀនិ  
វោយនោហាភតិ សិវដន្តិទ្ធុវិមិ ថាជាវិមិ ឃ្លោថាមិទលំអៀនិវោយ  
នោហាភតិ ។ បេ ។ កាលសិវដន្តិទ្ធុទុដ្ឋល្លាបត្តិ ថាជាទុដ្ឋល្លាបត្តិ ឃ្លោ  
ថាមិទលំអៀនិវោយនោហាភតិ កាលសិវដន្តិទ្ធុអនុដ្ឋល្លាបត្តិ ថាជាអនុ-  
ដ្ឋល្លាបត្តិ ឃ្លោថាមិទលំអៀនិវោយនោហាភតិ ភិក្ខុមិទលំអៀនិវោយ  
នោហាភតិ វោយនាការយ៉ាងនេះ ។

[១៧៧] កថំ ន កយោគី តច្ចតិ ។ វេទន្តំ អនន្តោតិ  
 ធីបេន្តោ ន កយោគី តច្ចតិ ធម្មំ ធម្មោតិ ធីបេន្តោ  
 ន កយោគី តច្ចតិ ។ បេ ។ ទុដ្ឋល្យំ អាមត្តិំ ទុដ្ឋល្យា  
 អាមត្តិតិ ធីបេន្តោ ន កយោគី តច្ចតិ អទុដ្ឋល្យំ អា-  
 មត្តិំ អទុដ្ឋល្យា អាមត្តិតិ ធីបេន្តោ ន កយោគី តច្ចតិ  
 វិ ។ ន កយោគី តច្ចតិ ។

[១៧៨] ធម្មា យោសា កយោ មោហា

យោ ធម្មំ ពាតិវត្តតិ

អាមូរតិ តស្ស យោសោ

សុត្តមត្តោ ចង្កិមាតិ ។

[១៧៩] កថំ សញ្ញាបដិយេ មាណេ សញ្ញាបេតិ ។  
 វេទន្តំ អនន្តោតិ ធីបេន្តោ សញ្ញាបដិយេ មាណេ  
 សញ្ញាបេតិ ធម្មំ ធម្មោតិ ធីបេន្តោ សញ្ញាបដិយេ  
 មាណេ សញ្ញាបេតិ ។ បេ ។ ទុដ្ឋល្យំ អាមត្តិំ ទុដ្ឋល្យា  
 អាមត្តិតិ ធីបេន្តោ សញ្ញាបដិយេ មាណេ សញ្ញាបេតិ

[១៨០] ភិក្ខុជាវិទីយនមេនលំអៀវវេដាយកយោគីតេដូចម្តេច ។  
 ភិក្ខុកាលសិវេន្តុវសភាវមិមមេនមិ មាមិមេនមិ ឈ្មោះថាមិមលំអៀវ  
 ដោយកយោគី កាលសិវេន្តុវចមិ ថាជាចមិ ឈ្មោះថាមិមលំអៀវដោយ  
 កយោគី ។ បេ ។ កាលសិវេន្តុវទុដ្ឋល្យាបតិ ថាជាទុដ្ឋល្យាបតិ ឈ្មោះ  
 ថាមិមលំអៀវដោយកយោគី កាលសិវេន្តុវអទុដ្ឋល្យាបតិ ថាជាអ-  
 ទុដ្ឋល្យាបតិ ឈ្មោះថាមិមលំអៀវដោយកយោគី ភិក្ខុមិមលំអៀវដោយ  
 កយោគី ដោយពោកាយោនីនេ ។

[១៨១] បុគ្គលណា មិនប្រព្រឹត្តកន្លងទូរចមិ ព្រាហ្មសច

ក្តិស្រឡាញ់ ព្រោះស្តាប់ ព្រោះទូច ព្រោះធ្វើផ្ទៃ យសសក្តិ

របស់បុគ្គលនោះឯង មែនពេញបរិបូណ៌ ដូចព្រះចន្ទក្នុង

សុត្តបក្កំ គិច ណកខានីខ្មែត ។

[១៨២] សូតា ភិក្ខុជាវិទីយនពទ្យលក្កនិវិវេលស្តពទ្យលំចោះ  
 តេដូចម្តេច ។ ឆ្លើយថា ភិក្ខុជាវិទីយន កាលសិវេន្តុវសភាវមិមមេនមិ  
 មាមិមេនមិ ឈ្មោះថាពទ្យលក្កនិវិវេលស្តពទ្យលំ កាលសិវេន្តុវចមិ  
 ថាជាចមិ ឈ្មោះថាពទ្យលក្កនិវិវេលស្តពទ្យលំ ។ បេ ។ កាលសិវេន្តុវ  
 ទុដ្ឋល្យាបតិ ថាជាទុដ្ឋល្យាបតិ ឈ្មោះថាពទ្យលក្កនិវិវេលស្តពទ្យលំ

អនុដ្ឋាន អាចត្តិ អនុដ្ឋាន អាចត្តិ ធីតេន្តោ សញ្ញាបដិយេ ហឺនេ សញ្ញាបេតិ ឬវិ សញ្ញាបដិយេ ហឺនេ សញ្ញាបេតិ ។

(១៧២) កង ចិដ្ឋាបដិយេ ហឺនេ ចិដ្ឋាបេតិ ។ អនុដ្ឋាន អនុដ្ឋាន ធីតេន្តោ ចិដ្ឋាបដិយេ ហឺនេ ចិដ្ឋាបេតិ ចម្ពុ ធីតេន្តោ ចិដ្ឋាបដិយេ ហឺនេ ចិដ្ឋាបេតិ ។ បេ ។ អនុដ្ឋាន អាចត្តិ អនុដ្ឋាន អាចត្តិ ធីតេន្តោ ចិដ្ឋាបដិយេ ហឺនេ ចិដ្ឋាបេតិ អនុដ្ឋាន អាចត្តិ អនុដ្ឋាន អាចត្តិ ធីតេន្តោ ចិដ្ឋាបដិយេ ហឺនេ ចិដ្ឋាបេតិ ឬវិ ចិដ្ឋាបដិយេ ហឺនេ ចិដ្ឋាបេតិ ។

(១៧៣) កង បេត្តាបដិយេ ហឺនេ បេត្តាបេតិ ។ អនុដ្ឋាន អនុដ្ឋាន ធីតេន្តោ បេត្តាបដិយេ ហឺនេ បេត្តាបេតិ ចម្ពុ ធីតេន្តោ បេត្តាបដិយេ ហឺនេ បេត្តាបេតិ ។ បេ ។ អនុដ្ឋាន អាចត្តិ អនុដ្ឋាន អាចត្តិ ធីតេន្តោ បេត្តាបដិយេ ហឺនេ បេត្តាបេតិ អនុដ្ឋាន អាចត្តិ អនុដ្ឋាន អាចត្តិ ធីតេន្តោ បេត្តាបដិយេ ហឺនេ បេត្តាបេតិ ។

កាលសំដែងនូវអនុដ្ឋានបត្តិ ជាអនុដ្ឋានបត្តិ ឈ្មោះជាតិព្យាប័ន្តិ ដែលគួរតែខ្យល់ ភិក្ខុជាវិមយនាព្យាប័ន្តិ វិមយនាព្យាប័ន្តិ ដោយពាក្យ យ៉ាងនេះ ។

(១៧៤) សូចា ភិក្ខុជាវិមយនាព្យាប័ន្តិ ដែលគួរតែពាក្យ តើដូចម្តេច ។ ឆ្លើយថា ភិក្ខុជាវិមយនាព្យាប័ន្តិ ឬសភាវៈមិនមែនធម៌ ជាមិនមែនធម៌ ឈ្មោះជាតិពាក្យ ដែលគួរតែពាក្យ កាលសំដែង នូវធម៌ ជាធម៌ ឈ្មោះជាតិពាក្យ ដែលគួរតែពាក្យ ។ បេ ។ កាលសំដែងនូវអនុដ្ឋានបត្តិ ជាអនុដ្ឋានបត្តិ ឈ្មោះជាតិពាក្យ ដែលគួរតែពាក្យ កាលសំដែងនូវអនុដ្ឋានបត្តិ ជាអនុដ្ឋានបត្តិ ឈ្មោះ ជាតិពាក្យ ក្នុងវិមយនាព្យាប័ន្តិ ដែលគួរតែពាក្យ ភិក្ខុជាតិពាក្យ ដែលគួរតែពាក្យ ដោយពាក្យយ៉ាងនេះ ។

(១៧៥) សូចា ភិក្ខុសំឡេងមើលក្នុងចិត្តសំឡេង តើដូចម្តេច ។ ឆ្លើយថា ភិក្ខុកាលសំដែងនូវចិត្តសំឡេងមើល ឬសភាវៈមិនមែនធម៌ ជាមិនមែនធម៌ ឈ្មោះ ជាសំឡេងមើលក្នុងចិត្តសំឡេងមើល កាលសំដែងនូវធម៌ ជាធម៌ ឈ្មោះជាសំឡេងមើល ក្នុងវិមយនាព្យាប័ន្តិ ដែលគួរតែពាក្យ ។ បេ ។ កាលសំដែង នូវអនុដ្ឋានបត្តិ ជាអនុដ្ឋានបត្តិ ឈ្មោះជាសំឡេងមើលក្នុងចិត្តសំឡេងមើល កាលសំដែងនូវអនុដ្ឋានបត្តិ ជាអនុដ្ឋានបត្តិ ឈ្មោះថា





អាចត្តិកំ ធិបេតិ អនុដ្ឋលំ អាចត្តិ ទុដ្ឋលា អាចត្តិកំ  
ធិបេតិ ឯវំ លទ្ធកោត្តិកំ បរំ ចក្កំ អវជាបាតិ ។

[១៧៦] កថំ ពហុស្សុតោត្តិកំ អប្បស្សតំ អវជា-  
បាតិ ។ ឥនេកោច្ឆោ ពហុស្សុតោ ហោតិ សុតនេ  
សុតសង្ខិបយោ អយំ អប្បស្សុតោ អប្បាគលោ អប្បន-  
រោតិ តស្ស អវជាបាតោ អនុដ្ឋំ ធម្មោតិ ធិបេតិ ធម្មំ  
អនុដ្ឋោតិ ធិបេតិ ។ បេ ។ ទុដ្ឋលំ អាចត្តិ អនុដ្ឋលា  
អាចត្តិកំ ធិបេតិ អនុដ្ឋលំ អាចត្តិ ទុដ្ឋលា អាចត្តិកំ  
ធិបេតិ ឯវំ ពហុស្សុតោត្តិកំ អប្បស្សតំ អវជាបាតិ ។

[១៧៧] កថំ វេរតោត្តិកំ ចវត្តតវំ អវជាបាតិ ។  
ឥនេកោច្ឆោ វេរោ ហោតិ វត្តតោ វិវាជ្ជន្តិកោ អយំ  
ចរោតោ អប្បត្តារោតោ អប្បស្សុតោ អប្បត្តតោ  
ឥមស្ស វចនំ អកាតំ ភវិស្សនីតិ តស អវជាបាតោ

សំដែននូវអនុដ្ឋលាបក្កិ ថាជាទុដ្ឋលាបក្កិ ភិក្ខុមើលនិយមនូវបុគ្គលដ៏ទ  
ដោយភិក្ខុថា ភាគអញបានបុគ្គល ដោយភាគាយោនីនេះ ។

[១៧៦] ស្តេច ភិក្ខុមើលនិយមនូវបុគ្គលដែលចេះដឹងភិក្ខុ ដោយ  
ភិក្ខុថា ភាគអញជាអ្នកចេះដឹងច្រើន តើដូចម្តេច ។ ឆ្លើយថា ភិក្ខុពួក  
មួយក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកចេះដឹងច្រើន ជាខ្លះស្មោះ ស្មោះខ្លះស្មោះ វែង  
មើលនិយមនូវបុគ្គលអ្នកចេះដឹងភិក្ខុនោះថា បុគ្គលនេះស្តាប់ភិក្ខុ ជាអ្នកចេះ  
ដឹងនិកាយភិក្ខុ ចាំភិក្ខុ គឺសំដែននូវសភាវៈមិនមែនធម៌ ថាជាធម៌ សំដែន  
នូវធម៌ ថាមិនមែនធម៌ ។ បេ ។ សំដែននូវទុដ្ឋលាបក្កិ ថាជាអនុដ្ឋលា-  
បក្កិ សំដែននូវអនុដ្ឋលាបក្កិ ថាជាទុដ្ឋលាបក្កិ ភិក្ខុមើលនិយមនូវបុគ្គល  
ដែលចេះដឹងភិក្ខុ ដោយភិក្ខុថា ភាគអញជាអ្នកចេះដឹងច្រើន ដោយ  
ភាគាយោនីនេះ ។

[១៧៧] ស្តេច ភិក្ខុមើលនិយមនូវបុគ្គលដែលចេះដឹងដោយភិក្ខុថា ភាគ  
អញជាចេះចាស់ជាង តើដូចម្តេច ។ ឆ្លើយថា ភិក្ខុពួកមួយក្នុងសាសនា  
នេះ ជាចេះ ជាអ្នកដឹងព្រឹត្តិ (វិវិ) បូសមកជាយូរហើយ មើលនិយម  
និយមនូវភិក្ខុនោះថា ភិក្ខុនេះនៅទីមិនសូវល្បីល្បាញ ជាអ្នកចេះដឹងភិក្ខុ មិន  
ចេះច្បាប់ចម្រាប់ ភាគអញដឹងមិនធ្វើតាមពាក្យរបស់ភិក្ខុនេះទេ ដូច្នោះគឺ





មហាសង្គម វា មហេសីតិ ។ សោ វរាមស្ស វេទិយោ  
 យំ ទោ ភ្នំ អាវុសោ ឥន្ទស្ស ភិក្ខុនោ ធិដ្ឋេន បរា-  
 វណំ មហេសិ កំន្តេ ធិដ្ឋំ កំន្តំ តេ ធិដ្ឋំ កាណា តេ  
 ធិដ្ឋំ កក្ក តេ ធិដ្ឋំ ហារជិតំ អដ្ឋាបដ្ឋន្តោ ធិដ្ឋា  
 សន្យាធិសេសំ អដ្ឋាបដ្ឋន្តោ ធិដ្ឋា ធុល្លុច្ចយំ អដ្ឋា-  
 បដ្ឋន្តោ ធិដ្ឋា ចាធិត្ថិយំ អដ្ឋាបដ្ឋន្តោ ធិដ្ឋា ចាធិ-  
 ទេសជ័យ អដ្ឋាបដ្ឋន្តោ ធិដ្ឋា ធុក្កនំ អដ្ឋាបដ្ឋន្តោ  
 ធិដ្ឋា ធុក្កាសិតំ អដ្ឋាបដ្ឋន្តោ ធិដ្ឋា កក្ក ច ភ្នំ អ-  
 ហោសិ កក្ក ហយំ ភិក្ខុ អហោសិ កំត្យ (១) ភ្នំ ក-  
 រេសិ កំត្យាយំ ភិក្ខុ ករេតិតិ ។ សោ ច វរា វ-  
 ទេយ្យេន ទោ អហំ អាវុសោ ឥន្ទស្ស ភិក្ខុនោ ធិដ្ឋេន  
 បរាវណំ មហេសិ អមិច សុតេន បរាវណំ មហេសីតិ ។  
 សោ វរាមស្ស វេទិយោ យំ ទោ ភ្នំ អាវុសោ ឥ-  
 ន្ទស្ស ភិក្ខុនោ សុតេន បរាវណំ មហេសិ កំន្តេ  
 សុតំ កំន្តំ តេ សុតំ កាណា តេ សុតំ កក្ក តេ សុតំ  
 ហារជិតំ អដ្ឋាបដ្ឋន្តោតិ សុតំ សន្យាធិសេសំ អដ្ឋា-  
 បដ្ឋន្តោតិ សុតំ ធុល្លុច្ចយំ អដ្ឋាបដ្ឋន្តោតិ សុតំ ចាធិត្ថិយំ

១ ៥. វិញ ។

យាតំដោយបាមន្ត្រីសជន ។ វិទ្យេនាគ្រូស្មុភិក្ខុអក្ខរោ យាតំនេះថា  
 ម្ចាស់អាវុសោ លោកយាតំបរាវណាមហេសិកិក្ខុនោដោយបាមន្ត្រី ដោយ  
 លោកណា លោកបាមន្ត្រីដូចម្តេច៖ លោកបាមន្ត្រីពិហេតុដូច  
 ម្តេច លោកបាមន្ត្រីកិកាលណា លោកបាមន្ត្រីក្នុងទិណា កាល  
 ភិក្ខុនេត្រូវអាមក្តិបារាជិត លោកបាមន្ត្រីវេទ្យ កាលគ្រូសន្យា-  
 ទិសេស លោកបាមន្ត្រីវេទ្យ កាលគ្រូធុល្លុច្ចយ លោកបាមន្ត្រី  
 វេទ្យ កាលគ្រូចាធិត្ថិយៈ លោកបាមន្ត្រីវេទ្យ កាលគ្រូបាមិទស-  
 និយៈ លោកបាមន្ត្រីវេទ្យ កាលគ្រូធុក្កនំ លោកបាមន្ត្រីវេទ្យ កាល  
 គ្រូធុក្កាសិត លោកបាមន្ត្រីវេទ្យ ចុះលោកនៅក្នុងទិណា ចរណក  
 ភិក្ខុនេត្រូវក្នុងទិណា លោកពិកុដិធ្វើអ្វី ភិក្ខុនេត្រូវធ្វើអ្វី ។ បើភិក្ខុអ្នក  
 ចោទនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោ ខ្ញុំមិនបានយាតំបរាវណា  
 មហេសិកិក្ខុនោ ដោយបាមន្ត្រីទេ ខ្ញុំយាតំបរាវណាដោយគ្រាន់តែបាន  
 ពូទេ ។ វិទ្យេនាគ្រូស្មុភិក្ខុអក្ខរោ ចោទនោះយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោ  
 អ្នកយាតំបរាវណាមហេសិកិក្ខុនោ ដោយបាមន្ត្រីដោយលោកណា លោក  
 បាមន្ត្រីដូចម្តេច៖ លោកបាមន្ត្រីដោយលោកដូចម្តេច លោកបាមន្ត្រីកិកាល  
 ណា លោកបាមន្ត្រីក្នុងទិណា លោកបាមន្ត្រីភិក្ខុនេត្រូវបារាជិត ឬលោក  
 បាមន្ត្រីភិក្ខុនេត្រូវសន្យាទិសេស លោកបាមន្ត្រីភិក្ខុនេត្រូវធុល្លុច្ចយ

អដ្ឋាបដ្ឋោតិ សុតំ ចាដិទេសនីយំ អដ្ឋាបដ្ឋោតិ សុតំ  
 ធុត្តាដំ អដ្ឋាបដ្ឋោតិ សុតំ ធុត្តាសិកំ អដ្ឋាបដ្ឋោតិ សុតំ  
 កិក្កុស្ស សុតំ កិក្កុនិយា សុតំ សិក្ខុមាតាយ សុតំ  
 សាមណេរស្ស សុតំ សាមណេរិយា សុតំ ឧបាសកស្ស  
 សុតំ ឧបាសិកាយ សុតំ កដ្ឋុលំ សុតំ កដមហាមត្តានំ  
 សុតំ តិក្ខុយានំ សុតំ តិក្ខុយេសាវកានំ សុតំ ។ សោ  
 ចេ ឃី វនេយ្យ ន ទោ អហំ អកុសោ ឥមស្ស កិក្កុទោ  
 សុតេន បរិវណំ ឋបេមិ អបិច ចរិសង្កយ បរិវណំ  
 ឋបេមិតិ ។ សោ ឃី វនេយ្យ វចនីយោ យំ ទោ កិ  
 អកុសោ ឥមស្ស កិក្កុទោ ចរិសង្កយ បរិវណំ ឋបេសិ  
 កំ ចរិសង្កសិ កនិដ្ឋិ ចរិសង្កសិ កាទា ចរិសង្កសិ  
 កាត្ត ចរិសង្កសិ ទារាជិកំ អដ្ឋាបដ្ឋោតិ ចរិសង្កសិ  
 សដ្ឋានិសេសំ អដ្ឋាបដ្ឋោតិ ចរិសង្កសិ ធុល្ហកុយំ  
 អដ្ឋាបដ្ឋោតិ ចរិសង្កសិ ចាដិក្ខិយ អដ្ឋាបដ្ឋោតិ  
 ចរិសង្កសិ ចាដិទេសនីយំ អដ្ឋាបដ្ឋោតិ ចរិសង្កសិ

លោកបានឮថាភិក្ខុនេះត្រូវបានដោះស្រាយ -  
 សន្តិយៈ លោកបានឮថាភិក្ខុនេះត្រូវបានដោះស្រាយ  
 ឬក៏សិក្ខ លោកបានឮពាក្យភិក្ខុ លោកបានឮពាក្យភិក្ខុនិ លោកបានឮ  
 ពាក្យសិក្ខាមាតា លោកបានឮពាក្យសាមណេរ លោកបានឮពាក្យសាម-  
 ណេរិ លោកបានឮពាក្យឧបាសក លោកបានឮពាក្យឧបាសិកា លោក  
 បានឮពាក្យបដ្ឋានិយោគស្តេច លោកបានឮពាក្យនិក្ខេបករណ៍មហាមាត្រ  
 លោកបានឮពាក្យនិក្ខេបករណ៍ ឬបានឮពាក្យនិក្ខេបករណ៍នៃចរិសង្កយ ។  
 បើភិក្ខុអ្នកបានដោះស្រាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់កុសោ ខ្ញុំមិនបានយាត់  
 បរិវណេរបស់ភិក្ខុនេះ ដោយបានឮទេ ខ្ញុំយាត់បរិវណេរដោយគ្រាន់តែ  
 រក្សិសទេ ។ វិន័យនៃត្រូវសួរភិក្ខុអ្នកបានដោះស្រាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់កុ-  
 សោ លោកយាត់បរិវណេរបស់ភិក្ខុនេះ ដោយរក្សិសដោយហេតុណា  
 លោករក្សិសដោយហេតុដូចម្តេចនេះ លោករក្សិសដោយហេតុដូចម្តេច  
 លោករក្សិសដោយហេតុណា លោករក្សិសដោយហេតុណា លោករក្សិសដោយ  
 ភិក្ខុនេះត្រូវបានដោះស្រាយ ឬលោករក្សិសដោយភិក្ខុនេះត្រូវបានដោះស្រាយ លោក  
 រក្សិសដោយ ភិក្ខុនេះត្រូវបានដោះស្រាយ លោករក្សិសដោយ ភិក្ខុនេះត្រូវបានដោះស្រាយ  
 លោករក្សិសដោយ ភិក្ខុនេះត្រូវបានដោះស្រាយ លោករក្សិសដោយ ភិក្ខុនេះ

ធុត្តន្តំ អន្លោមន្តោតិ បរិសុទ្ធសិ ធុត្តាសិវៈ អន្លោមន្តោតិ  
 បរិសុទ្ធសិ ភិក្ខុស្ស ឥត្តា បរិសុទ្ធសិ ភិក្ខុនិយា  
 សុត្តា បរិសុទ្ធសិ សិក្ខុនាមាយ សុត្តា បរិសុទ្ធសិ  
 សាមណោស្ស សុត្តា បរិសុទ្ធសិ សាមណោវិយា សុត្តា  
 បរិសុទ្ធសិ ឧបាសកាស្ស សុត្តា បរិសុទ្ធសិ ឧបាសិកា-  
 យ សុត្តា បរិសុទ្ធសិ រាជ្ជំ សុត្តា បរិសុទ្ធសិ រាជម-  
 ហាមត្តានំ សុត្តា បរិសុទ្ធសិ ឥត្តិយានំ សុត្តា បរិសុទ្ធសិ  
 ឥត្តិយសាវកានំ សុត្តា បរិសុទ្ធសិ តិ ។

[២២០] ធុត្តំ និដ្ឋេម សនេតិ  
 និដ្ឋេម សំសន្តនេ ធុត្តំ  
 ធុត្តំ បធិទ្ធ ន ឧបេតិ  
 អស្សន្តបរិសុទ្ធិតោ  
 សោ បុត្តលោ បដិក្ខាយ  
 កាតញ្ច<sup>(១)</sup> តេជ បរិសោ

១ ម. កាលញ្ច ។

ត្រូវទុក្ខដ លោកវន្ត្រៀសថា ភិក្ខុនេះត្រូវទុក្ខសិក លោកវន្ត្រៀសព្រោះ  
 ពូកាត្យភិក្ខុ លោកវន្ត្រៀសព្រោះពូកាត្យភិក្ខុនិ លោកវន្ត្រៀសព្រោះពូ  
 កាត្យសិក្ខុនា លោកវន្ត្រៀសព្រោះពូកាត្យសាមណោ លោកវន្ត្រៀស  
 ព្រោះពូកាត្យសាមណេរី លោកវន្ត្រៀសព្រោះពូកាត្យឧបាសក លោក  
 វន្ត្រៀសព្រោះពូកាត្យឧបាសិកា លោកវន្ត្រៀសព្រោះពូកាត្យបុត្តលវន្ត្រៀស  
 ស្តេច លោកវន្ត្រៀសព្រោះពូកាត្យ នៃពូកាត្យមហាត្រាបសំស្តេច លោក  
 វន្ត្រៀសព្រោះពូកាត្យនៃពូកាត្យវិញ ឬលោកវន្ត្រៀសព្រោះពូកាត្យពូក  
 សាវកនៃពូកាត្យ ។

[ ២២០ ] ហេតុដែលអ្នកចោទបុនយើង សម្រេចយោបាតុ  
 ដែលបុនយើងមិន វិន័យនេះច្បាប់ប្រៀបធៀបច្បាប់ហេតុដែល  
 អ្នកចោទបុនយើង ដោយហេតុដែលបុនយើង ( នោះ )  
 ភិក្ខុក្នុងព្រះចៅមិនបានដល់ ( បុរាណ ) ព្រោះភាស្រ័យ  
 ច្បាប់ហេតុដែលអ្នកចោទបុនយើងចៅច្បាប់នោះ រយៈពេលអ្នក  
 ចោទបានសេចក្តីវន្ត្រៀសមិនបរិសុទ្ធ ( វន្ត្រៀសគ្នានិមួយ ) វិ-  
 ន័យនេះច្បាប់វិន័យនេះភាស្រ័យច្បាប់របស់បុត្តល គឺភិក្ខុជាអ្នក  
 ជាចាំចោទនោះ ហើយធ្វើបករណ៍ជាមួយនឹងភិក្ខុនោះចុះ ។

វិទ្យាបិដក បរិវារ

សុតំ សុតេន សមេតំ

សុតេន សំសន្តតេ សុតំ

សុតំ បដិច្ច ធន ឧបេតំ

អស្សុទ្ធបរិសុទ្ធិតោ

សោ បុគ្គលោ បដិញ្ញាយ

កាតត្វា<sup>(១)</sup> តេន បរិវារោ ។

ឡុតំ ឡុតេន សមេតំ

ឡុតេន សំសន្តតេ ឡុតំ

ឡុតំ បដិច្ច ធន ឧបេតំ

អស្សុទ្ធបរិសុទ្ធិតោ

សោ បុគ្គលោ បដិញ្ញាយ

កាតត្វា<sup>(២)</sup> តេន បរិវារោតិ

វិទ្យាបិដក បរិវារ

ហេតុដែលអ្នកៈព្រះបាទពុ សម្រេចយោហេតុដែលបាន រូបមន្ត  
 វិទ្យាបិដកប្រៀបធៀបខ្លះហេតុដែលអ្នកៈព្រះបាទពុ ដោយ  
 ហេតុដែលបាន ( នោះ ) ភិក្ខុអ្នកជាប់ព្រះនាម ចំនាត់ដល់  
 ( បុគ្គលិក ) ព្រោះអាស្រ័យខ្លះហេតុដែលអ្នកៈព្រះបាទពុ ទៅ  
 ទៀយទេ ឈ្មោះជាអ្នកៈព្រះបាទពុសេចក្តីពង្រីកសមិទ្ធបរិសុទ្ធ  
 វិទ្យាបិដកប្រៀបធៀបខ្លះតាមពាក្យប្តេជ្ញាបេសបុគ្គល ភិក្ខុអ្នកជាប់  
 ព្រះនាម ដោយសប្បិទ្ធិចរិវារោ ជាមួយនឹងភិក្ខុនោះចុះ ។  
 ហេតុដែលអ្នកៈព្រះបាទពុ សម្រេចយោហេតុដែលបាន  
 បំណងវិទ្យា វិទ្យាបិដកប្រៀបធៀបខ្លះហេតុដែលអ្នកៈព្រះបាទ  
 បានបំណង ដោយហេតុដែលបានបំណង ( នោះ ) ភិក្ខុ  
 អ្នកជាប់ព្រះនាមចំនាត់ដល់ ( បុគ្គលិក ) ព្រោះអាស្រ័យ  
 ខ្លះហេតុដែលអ្នកៈព្រះបាទពុសេចក្តីពង្រីកសមិទ្ធបរិសុទ្ធ ទៀយទេ ឈ្មោះជា  
 អ្នកៈព្រះបាទពុសេចក្តីពង្រីកសមិទ្ធបរិសុទ្ធ វិទ្យាបិដកប្រៀបធៀបខ្លះ  
 តាមពាក្យប្តេជ្ញាបេសបុគ្គលភិក្ខុអ្នកជាប់ព្រះនាម ដោយ  
 សប្បិទ្ធិចរិវារោ ជាមួយនឹងភិក្ខុនោះចុះ ។

១-២ វ. កាលកថា ។





[២០៣] កិច្ច គេ ទិដ្ឋង្គិ លិដ្ឋង្គិ ឬ ឆ្មា វិយាបថបុត្តា  
 អាភារបុត្តា វិប្បការបុត្តា ។ លិដ្ឋង្គិ ឆ្មា គឺ យេ ភ ។ ស្ស្ស  
 ភ កណ្តំ ភ ឱណតំ ភ ។ វិយាបថបុត្តា គឺ កច្ឆង្គំ ភ  
 មិតំ ភ ធិសិដ្ឋំ ភ ធិបដ្ឋំ ភ ។ អាភារបុត្តា គឺ តិហិលិដ្ឋ  
 ភ តិភិយលិដ្ឋំ ភ មព្វដិគលិដ្ឋំ ភ ។ វិប្បការបុត្តា គឺ  
 កច្ឆង្គំ ភ មិតំ ភ ធិសិដ្ឋំ ភ ធិបដ្ឋំ ភ ។

[២០៤] កណ គេ ទិដ្ឋង្គិ កាលបុត្តា សមយ-  
 បុត្តា ទិវសបុត្តា ឧតុបុត្តា ។ កាលបុត្តា គឺ បុត្តញ្ញា-  
 កាលេ ភ មជ្ឈិដ្ឋង្គិ កាលេ ភ សាយញ្ញា កាលេ ភ ។  
 សមយបុត្តា គឺ បុត្តញ្ញា សមយេ ភ មជ្ឈិដ្ឋង្គិ សមយេ  
 ភ សាយញ្ញា សមយេ ភ ។ ទិវសបុត្តា គឺ បុរោកត្តំ ភ  
 បច្ឆាកត្តំ ភ រត្តិ ភ ទិវ ភ កាលេ ភ ដុរញ្ញា ភ ។  
 ឧតុបុត្តា គឺ ហេមន្តេ ភ តិម្ពេ ភ វស្សេ ភ ។

[២០៥] គ្រងំ ពាក្យថា លោកបានឃើញអំពី ហេតុផ្លូវមួយ គឺ បាន  
 ដល់លិដ្ឋង្គិ ១ វិយាបថបុត្តា ១ អាភារបុត្តា ១ វិប្បការបុត្តា ១ ។ គ្រងំ  
 ពាក្យថា លិដ្ឋង្គិ បុត្តានោះ គឺ បានដល់ពាក្យស្នូអំពី កណ្តំ សំ ឬ ចាច ខៅ  
 ឬ ស ។ គ្រងំ ពាក្យថា វិយាបថបុត្តានោះ គឺ បានដល់ពាក្យស្នូអំពី បុត្តល  
 ដើរ ឬ លយ អង្គុយ ឬ ដេក ។ គ្រងំ ពាក្យថា អាភារបុត្តានោះ គឺ បានដល់  
 ពាក្យស្នូអំពី កេតុក្រហស្ថ ឬ កេតិយ ឬ កេតុបដ្ឋិត ។ គ្រងំ ពាក្យថា  
 វិប្បការបុត្តានោះ គឺ បានដល់ពាក្យស្នូអំពី បុត្តល កំតុសដើរ ឬ លយ កំតុស  
 អង្គុយ ឬ ដេក ។

[២០៦] គ្រងំ ពាក្យថា លោកបានឃើញពី កាលណា គឺ បានដល់  
 កាលបុត្តា ១ សមយបុត្តា ១ ទិវសបុត្តា ១ ឧតុបុត្តា ១ ។ គ្រងំ ពាក្យថា  
 កាលបុត្តានោះ គឺ បានដល់ពាក្យស្នូអំពី កាលព្រឹក ឬ ពេលថ្ងៃ គ្រងំ ឬ ថ្ងៃ  
 រស្សីល ។ គ្រងំ ពាក្យថា សមយបុត្តានោះ គឺ បានដល់ពាក្យស្នូអំពី  
 សម័យព្រឹក ឬ សម័យថ្ងៃ គ្រងំ ឬ កំសម័យថ្ងៃ រស្សីល ។ គ្រងំ ពាក្យថា  
 ទិវសបុត្តានោះ គឺ បានដល់ពាក្យស្នូអំពី វេលាមុនភ្លឺ វេលា ក្រោយភ្លឺ  
 វេលាយប់ វេលាថ្ងៃ វេលាពេល ឬ ភ្លឺ ។ គ្រងំ ពាក្យថា ឧតុបុត្តានោះ  
 គឺ បានដល់ពាក្យស្នូអំពី ហេតុផ្លូវ គឺ ផ្លូវ ឬ វិស្វានុផ្លូវ ។

[២០៩] កត្តុ កេ ធិច្ឆន្តិ ហំធម្មត្ថា ក្ខមិបុត្តា ឱ-  
 កាសបុត្តា បទេសបុត្តា ។ ហំធម្មត្ថានិ ក្ខមិយោ វា  
 បវរិយោ វា ចរណិយោ វា ជេតតិយោ វា ។ ក្ខមិបុត្តានិ  
 ក្ខមិយោ វា បទ្ធកេត វា ជាសាលោ វា ជាសាលេ វា ។  
 ឱកាសបុត្តានិ បុរុត្តិមេ វា ឱកាសេ បច្ឆិមេ វា ឱកា-  
 សេ ឧត្តរេ វា ឱកាសេ ធន្តិណេ វា ឱកាសេ ។  
 បទេសបុត្តានិ បុរុត្តិមេ វា បទេសេ បច្ឆិមេ វា បទេសេ  
 ឧត្តរេ វា បទេសេ ធន្តិណេ វា បទេសេតិ ។

មហាសង្គម វិទ្ធិវិ ។

កស្សន្តានំ

[២០៦] វត្តុ ធិនាដំ ភាគាណេ  
 បុញ្ញបរំ កតាគតំ  
 កត្តានិករណេវោ  
 សមដោ ធន្តតាមិ ច  
 គោសា គោហា ភយោ ថេវ

[២០៧] គ្រង់តាក្យថា លោកបាមយេញ្ញក្នុងទិណា គីបាមដល់  
 ហំធម្មតា ១ ក្ខមិបុត្តា ១ ឧកាសបុត្តា ១ បទេសបុត្តា ១ ។ គ្រង់តាក្យ  
 ថា ហំធម្មតានោ គីបាមដល់តាក្យស្សអំពីក្ខមិ ប្រុបតិ ចរណិ ប្តុវជេដី ។  
 គ្រង់តាក្យថា ក្ខមិបុត្តានោ គីបាមដល់តាក្យស្សអំពីក្ខមិ ភ្នំ ឬ ឬប្រា-  
 សា ។ គ្រង់តាក្យថា ឧកាសបុត្តានោ គីបាមដល់តាក្យស្សអំពីឧកាស  
 ភាវិកេត ឧកាសភាវិលិច ឧកាសភាវិដើសី ឧកាសភាវិក្ខ្យង ។ គ្រង់  
 តាក្យថា បទេសបុត្តានោ គីបាមដល់តាក្យស្សអំពីប្រទេសភាវិកេត  
 ឬប្រទេសភាវិលិច ប្រទេសភាវិដើសី ឬប្រទេសភាវិក្ខ្យង ។

ចប់ មហាសង្គម ។

វត្តុធិនាដំ ភាគាណេ បុញ្ញបរំ កតាគតំ

[២០៦] វិយាយអំពីកត្តុក្រសួលវត្តុ ១ ស្គាល់ទិវា ១  
 ស្គាល់ពាក្យ ១ ស្គាល់តាក្យភាវិដើមនឹងតាក្យភាវិចុដ ១  
 ស្គាល់កម្មវិធីលក្ខណ៍ ១ នឹងមិធានុក្ខេ ១ ស្គាល់កម្ម ១ ស្គាល់  
 អតិករណ៍ ១ ស្គាល់សម្រេច ១ មិធានុក្ខេវិទ្ធិវិគ្រាន់តាង  
 គតិ ១ រោសាគតិ ១ រោហាគតិ ១ ភយាគតិ ១

សញ្ញា ជិដ្ឋាបនេន ច

បេក្កា បសារេ បក្កោម្ពំ

សុតថេវតវេន ច

អសម្បត្តញ្ច សម្បត្តំ

នម្មេន វិនយេន ច

សត្តុស្ស សាសនេនាថិ

មហាសង្កាមញ្ញា មតាតិ ។

ពន្យល់បុគ្គលដទៃឲ្យយល់ក្នុងទីដែលគួរពន្យល់ ១ ពិចារណាក្នុងទីដែលគួរពិចារណា ១ សំឡឹងមើលក្នុងទីដែលគួរសំឡឹងមើល ១ ញ៉ាំងបរិសុទ្ធឲ្យជ្រៅក្នុងទីគួរជ្រៅ ១ មើលងាយពួកដទៃដោយគិតថា ពាក្យអញបានបច្ចុប្បន្ន ១ ពាក្យអញជាអ្នកចមើលច្រើន ១ ពាក្យអញជាថេរ ១ ពោលយោគូដែលមិនទាន់មកដល់ ១ តុំញ៉ាំងហេតុដែលមកដល់ហើយឲ្យសាច់ស្ងួត ១ ទ្រប់អំពីការណ៍ដោយធម៌ ដោយវិន័យ ដោយពាក្យប្រៀបប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា ១ ក្នុងមហាសង្កាម បណ្ឌិតគប្បីដឹងថា (មានសេចក្តី) ប៉ុណ្ណោះឯង ។

កប៊ីនពេទ

(២០៧) បុគ្គលដូចម្ដេចដែលឈ្មោះជាមិនបានក្រាលកប៊ីន បុគ្គល  
ដូចម្ដេចដែលឈ្មោះជាបានក្រាលកប៊ីន កប៊ីនដែលភ័ក្ត្រក្រាលមិនឡើង  
ដោយអាការដូចម្ដេច កប៊ីនដែលភ័ក្ត្រក្រាលឡើងដោយអាការដូចម្ដេច ។

(២០៨) ពាក្យថា បុគ្គលដូចម្ដេចដែលឈ្មោះជាមិនបានក្រាល  
កប៊ីននោះ សេចក្ដីថា បុគ្គលពីរពួកដែលឈ្មោះជាមិនបានក្រាលកប៊ីន  
គឺបុគ្គលមិនបានក្រាល ១ មិនបានអនុវត្តនា ១ បុគ្គលចំនួន ២ ពួកនោះ  
ឈ្មោះជាមិនបានក្រាលកប៊ីន។ ។

(២០៩) ពាក្យថា បុគ្គលដូចម្ដេចដែលឈ្មោះជាបានក្រាលកប៊ីន  
នោះ សេចក្ដីថា បុគ្គល ២ ពួកដែលឈ្មោះជាបានក្រាលកប៊ីន គឺបុគ្គល  
ដែលបានក្រាល ១ បានអនុវត្តនា ១ បុគ្គលចំនួន ២ ពួកនោះឈ្មោះជា  
បានក្រាលកប៊ីន ។

(២១០) ពាក្យថា កប៊ីនដែលភ័ក្ត្រក្រាលមិនឡើងដោយអាការដូច  
ម្ដេចនោះ សេចក្ដីថា កប៊ីនដែលភ័ក្ត្រក្រាលមិនឡើង ដោយអាការ ២២  
គឺ សំពត់ដែលគ្រាន់តែវាស់ទំងន់ល្អោយ ក្រាលមិនឡើងជាកប៊ីន ១  
សំពត់ដែលគ្រាន់តែលាង ក្រាលមិនឡើងជាកប៊ីន ១ សំពត់ដែល

កប៊ីនពេទ

(២០៧) កស្ស កប៊ីន អនត្តត្តិ កស្ស កប៊ីន  
អត្តត្តិ កប៊ីន អនត្តត្តិ កប៊ីន អត្តត្តិ កប៊ីន អត្តត្តិ ។

(២០៨) កស្ស កប៊ីន អនត្តត្តិ ទ្ធិន្ទ បុត្តលាជំ  
អនត្តត្តិ ហោតិ កប៊ីន អនត្តត្តិ កស្ស ៨ អនុមោទ  
កស្ស ៨ សមេសំ ទ្ធិន្ទ បុត្តលាជំ អនត្តត្តិ ហោតិ  
កប៊ីន ។

(២០៩) កស្ស កប៊ីន អត្តត្តិ ទ្ធិន្ទ បុត្តលាជំ  
អត្តត្តិ ហោតិ កប៊ីន អត្តត្តិ កស្ស ៨ អនុមោទកស្ស  
៨ សមេសំ ទ្ធិន្ទ បុត្តលាជំ អត្តត្តិ ហោតិ កប៊ីន ។

(២១០) កប៊ីន កប៊ីន អនត្តត្តិ ចតុរិសតិយា  
អាការេហិ អនត្តត្តិ ហោតិ កប៊ីន ៤ ឧល្លិទិកមត្តេន  
អត្តត្តិ ហោតិ កប៊ីន ៤ លោកមត្តេន អត្តត្តិ ហោតិ



ឃ អញ្ញាត្ត អន្តរវាសនោ អន្តតំ ហោតិ តាមិចំ ឃ  
 អញ្ញាត្ត បញ្ចានេម វា អតិរេកបញ្ចានេម វា ធន-  
 ហោ សញ្ញិទ្ធលេ ឧបស្សាសីតានេម អន្តតំ ហោតិ  
 តាមិចំ ឃ អញ្ញាត្ត បុគ្គលស្ស អន្តរា អន្តតំ ហោតិ  
 តាមិចំ ឃ សម្មា ទេវ<sup>(១)</sup> អន្តតំ ហោតិ តាមិចំ ធាតុ  
 ទិស្សិមន្នោ អនុមោទតំ ។ ឃ ឃ្យ អន្តតំ ហោតិ  
 តាមិចំ ។

[២០០] ធម៌ត្ថកថ្មី ឆាម ធម៌ត្ថំ ករោតិ ឥមិទា  
 មុស្សេម តាមិចំ អន្តរិស្សមិទិ ។ បរិកថា ឆាម ប-  
 រិកថំ ករោតិ ឥមាយ បរិកថាយ តាមិចនុស្សំ  
 ធម៌ត្ថេស្សមិទិ ។ កុត្តិកតំ ឆាម អនាទិយនាម  
 វុច្ចតិ ។ សង្ខិទំ ឆាម ទ្វេ សង្ខិទិយោ ករណសង្ខិទំ  
 ធ ធម៌យសង្ខិទំ ធ ។ ចិស្សតិយំ ឆាម កុយិរមារេ  
 អុណំ ឡទ្ធិយតិ ។ ឥមេហិ ចនុវិសនិយា អាគារេ-  
 ហិ អន្តតំ ហោតិ តាមិចំ ។

១ ម. ឃ្យំ សម្មា ធ ។

ស្សនំ ក្រាលមិនទៀងជាភិបេ ១ វៀរពាកសំពត់ជាបញ្ចក្ខន្ធ ឬ លើស  
 ពីបញ្ចក្ខន្ធចៀងទៅ ដែលបានកាត់ជាច្រើនត្រូវធ្វើឱ្យមានមណ្ឌលល្អក្នុង  
 ថ្លៃនោះ ក្រាលមិនទៀងជាភិបេ ១ វៀរពាកបុគ្គលអ្នកក្រាល គឺក្រាល  
 មិនទៀងជាភិបេ ១ សំពត់ដែលបុគ្គលក្រាលត្រឹមត្រូវហើយ តែបើភិក្ខុ  
 នៅក្រៅសីមាអនុមោទនា កថិនោះ គឺមិនទៀងជាភិបេ ១ ។ កថិនដែល  
 ក្រាលមិនទៀង ដោយអាការយ៉ាងនេះឯង ។

[២១១] ភិក្ខុធ្វើធម៌ត្ថុថា កាត្មនិទ្ធិក្រាលកថិនដោយសំពត់នេះ  
 ដូច្នោះ ហៅថា ធ្វើធម៌ត្ថុ ។ ភិក្ខុធ្វើទ្រព្យនិយាយបញ្ចុះបញ្ចូលដោយគិតថា  
 កាត្មនិទ្ធិសំពត់ភិបេក៏ទៀង ដោយការនិយាយបញ្ចុះបញ្ចូលដូច្នោះ  
 ហៅថា ការនិយាយបញ្ចុះបញ្ចូល ។ សំពត់ដែលគេមិនបានឱ្យដាច់ហៅថា  
 សំពត់រ៉ូង ។ សង្ខិទំ មាន២យ៉ាងគឺ ករណសង្ខិទំ មិនធ្វើឱ្យស្រេច  
 ក្នុងថ្លៃនោះ (ទុកធ្វើទៅក្នុងថ្លៃពាណិជ្ជកម្មទៅទៀត) ១ មិនយសង្ខិទំ  
 ទុកធ្វើដល់ថ្លៃស្តុកជាគំណត់ ១ ហៅថា សង្ខិទំ ។ កាលបើភិក្ខុភិក្ខុធ្វើ  
 (សំពត់នោះ) អុណកិរេទៀង ហៅថា សំពត់ជាធម៌ត្ថុខិណ្ឌ ។ កថិន  
 ដែលភិក្ខុក្រាលមិនទៀង ដោយអាការ ២២ នេះឯង ។

(២១២) ភិក្ខុ កម្រិត អន្តរក្ខត្តិ សន្តរសហិ អាគារេ-  
 ហិ អន្តរក្ខត្តិ ហោតិ កម្រិត អហិ កេន អន្តរក្ខត្តិ ហោតិ កម្រិត  
 អហាតកម្មេន អន្តរក្ខត្តិ ហោតិ កម្រិត បិណោតិកាយ  
 អន្តរក្ខត្តិ ហោតិ កម្រិត បិសុត្តរេន អន្តរក្ខត្តិ ហោតិ កម្រិត  
 ចាបណិកេន អន្តរក្ខត្តិ ហោតិ កម្រិត អនិមិត្តកេន  
 អន្តរក្ខត្តិ ហោតិ កម្រិត អបិកាសិកេន អន្តរក្ខត្តិ ហោតិ  
 កម្រិត អក្កក្កកេន អន្តរក្ខត្តិ ហោតិ កម្រិត អសន្តិទិ-  
 កេន អន្តរក្ខត្តិ ហោតិ កម្រិត អនិស្សត្តិយេន អន្តរក្ខត្តិ  
 ហោតិ កម្រិត កម្មកេន អន្តរក្ខត្តិ ហោតិ កម្រិត  
 សន្តិទិយា អន្តរក្ខត្តិ ហោតិ កម្រិត ឧត្តរសន្តេន អន្តរក្ខត្តិ  
 ហោតិ កម្រិត អន្តរសកេន អន្តរក្ខត្តិ ហោតិ កម្រិត  
 បញ្ចកេន វា អតិកេន បញ្ចកេន វា តនោវ សញ្ញន្តេន  
 សមណ្ឌលីកេន អន្តរក្ខត្តិ ហោតិ កម្រិត បុគ្គលស្ស  
 អន្តរក្ខត្តិ ហោតិ កម្រិត សម្មា ចេវ អន្តរក្ខត្តិ ហោតិ  
 កម្រិត តញ្ច សីមន្តោ អនុមោទតិ ។ ឃវម្បិ អន្តរក្ខត្តិ  
 ហោតិ កម្រិត ។ កថេហិ សន្តរសហិ អាគារេហិ  
 អន្តរក្ខត្តិ ហោតិ កម្រិត ។

(២១២) ក្រដីពាគ្យថា កម្រិតដែលកិត្តុក្រាលឡើង ដោយភាគា  
 ដូចម្តេចនោះ សេចក្តីថា កម្រិតដែលកិត្តុក្រាលឡើងដោយភាគា ១៧ គឺ  
 សំពត់ជុំសុទ្ធ ក្រាលឡើងជាកម្រិត ១ សំពត់ជុំទុំ ក្រាលឡើងជាកម្រិត ១  
 សំពត់ចាស់ ក្រាលឡើងជាកម្រិត ១ សំពត់បិសុក្ខល ក្រាលឡើង  
 ជាកម្រិត ១ សំពត់ដែលពួកទៀបកន្សៃ ក្រាលឡើងជាកម្រិត ១ សំ-  
 ពត់ដែលបានមកដោយមិនបានធ្វើមិត្ត ក្រាលឡើងជាកម្រិត ១ សំពត់  
 ដែលបានមកដោយមិនបាននិយាយបញ្ចុះបញ្ចូល ក្រាលឡើងជាកម្រិត ១  
 សំពត់ដែលមិនបានខ្ចីគេ ក្រាលឡើងជាកម្រិត ១ សំពត់ដែលមិនបានធ្វើ  
 ឲ្យជាសន្តិមិត្ត ក្រាលឡើងជាកម្រិត ១ សំពត់ដែលមិនមែនជាឧស្សន្តិយៈ  
 ក្រាលឡើងជាកម្រិត ១ សំពត់ដែលបានធ្វើតំនុកប្បក្រាលឡើងជាកម្រិត ១  
 សន្តិមិត្ត ក្រាលឡើងជាកម្រិត ១ ចីពា ក្រាលឡើងជាកម្រិត ១ ស្សន៍  
 ក្រាលឡើងជាកម្រិត ១ ចីវាជាបញ្ចក្ខន្ធ ឬ លើសពីបញ្ចក្ខន្ធឡើងទៅ  
 ដែលបានកាត់ដាច់ត្រឹមត្រូវធ្វើឲ្យមានមណ្ឌលល្អក្នុងវត្តនោះ ក្រាលឡើង  
 ជាកម្រិត ១ បុគ្គលចៀមក្រាលឡើងជាកម្រិត ១ សំពត់ដែលបុគ្គលក្រាលឲ្យ  
 ត្រឹមត្រូវ (កមច្បាប់) ចាំកិត្តុក្រាលឡើងសីមាអនុមោទនា កម្រិតនោះចៀម  
 ឡើងជាកម្រិត ១ កម្រិតដែលកិត្តុក្រាលឡើងដោយភាគាយោវិទនេឯង ។  
 កម្រិតដែលកិត្តុក្រាលឡើង ដោយភាគាទាំង ១៧ នេះ ។



កថាបិដក ធម៌ ១៥ ប្រការមានភាគ ៧ ជាដើម

[២១១] សហ កម្មវិធីស្ស អន្តរា ភតិ ធម្មា  
ជាយដ្ឋិ ។ សហ កម្មវិធីស្ស អន្តរា បណ្ណិកស ធម្មា  
ជាយដ្ឋិ អដ្ឋ មាតិកា ទ្វេ បលិពោធា ធម្ម មាតិ-  
សំសា ។ សហ កម្មវិធីស្ស អន្តរា វិទេ បណ្ណិកស  
ធម្មា ជាយដ្ឋិ ។

[២១២] បណ្ណេកស្ស កកមេ ធម្មា អនន្តរឃ្យច្ច-  
យេន បច្ចុយោ សមនន្តរឃ្យច្ចុយេន បច្ចុយោ និស្ស-  
យឃ្យច្ចុយេន បច្ចុយោ ឧបនិស្សយឃ្យច្ចុយេន បច្ចុយោ  
បុរេជានឃ្យច្ចុយេន បច្ចុយោ បន្ទាជានឃ្យច្ចុយេន បច្ចុ-  
យោ សហជានឃ្យច្ចុយេន បច្ចុយោ ។ បុត្តករណស្ស  
។ មេ ។ បុត្តន្តរស្ស អនិដ្ឋានស្ស អន្តរស្ស មាតិកា-  
ធម្ម បលិពោធាធម្ម វត្ថុស្ស កកមេ ធម្មា អនន្តរឃ្យច្ចុ-  
យេន បច្ចុយោ សមនន្តរឃ្យច្ចុយេន បច្ចុយោ និស្ស-  
យឃ្យច្ចុយេន បច្ចុយោ ឧបនិស្សយឃ្យច្ចុយេន បច្ចុយោ  
បុរេជានឃ្យច្ចុយេន បច្ចុយោ បន្ទាជានឃ្យច្ចុយេន បច្ចុ-  
យោ សហជានឃ្យច្ចុយេន បច្ចុយោ ។

[២១៣] ធម៌ប្តីខ្លា យោនី វេលកេតិកោម្មយនីនិការក្រាលកបិទ ។  
ធម៌ ១៥ យោនី វេលកេតិកោម្មយនីនិការក្រាលកបិទ គឺ មាតិកា ៧ បលិ-  
ពោធា មាតិកា ៧ ។ ធម៌ ១៥ ១៥ ខេនធិនី វេលកេតិកោម្មយនីនិការក្រាលកបិទ ។

[២១៤] ធម៌ប្តីខ្លា យោនី ជាបច្ចុយោ វេលកេតិកោម្មយនីនិការក្រាលកបិទ  
ដោយសមនន្តរឃ្យច្ចុយេន ដោយនិស្សយឃ្យច្ចុយេន ដោយឧបនិស្សយឃ្យច្ចុយេន  
ដោយបុរេជានឃ្យច្ចុយេន ដោយបន្ទាជានឃ្យច្ចុយេន ដោយសហជានឃ្យច្ចុយេន ។  
ធម៌ប្តីខ្លា យោនី ជាបច្ចុយោ វេលកេតិកោម្មយនីនិការក្រាលកបិទ ។ មេ ។ បច្ចុយោ អនិដ្ឋាន ការ  
ក្រាល មាតិកា បលិពោធា វត្ថុ ដោយអនន្តរឃ្យច្ចុយេន ដោយសមនន្ត-  
រឃ្យច្ចុយេន ដោយនិស្សយឃ្យច្ចុយេន ដោយឧបនិស្សយឃ្យច្ចុយេន ដោយបុរេជាន-  
ឃ្យច្ចុយេន ដោយបន្ទាជានឃ្យច្ចុយេន ដោយសហជានឃ្យច្ចុយេន ។

[២១៥] បុគ្គការណ៍ ចាយោកស្ស អនន្តរប្បច្ច័យេន  
 បច្ចុយោ សមនន្តរប្បច្ច័យេន បច្ចុយោ ធិស្សយប្បច្ច័យេ  
 ន បច្ចុយោ ឧបនិស្សយប្បច្ច័យេន បច្ចុយោ ។ ចាយោ-  
 ភោ បុគ្គការណស្ស បុរោជានប្បច្ច័យេន បច្ចុយោ ។  
 បុគ្គការណ៍ ចាយោកស្ស បន្ទាតានប្បច្ច័យេន បច្ចុយោ ។  
 បណ្ណិកស ធម្មា សហជានប្បច្ច័យេន បច្ចុយោ ។

[២១៦] បច្ចុទ្ធារោ បុគ្គការណស្ស អនន្តរប្បច្ច័យេន  
 បច្ចុយោ សមនន្តរប្បច្ច័យេន បច្ចុយោ ធិស្សយប្បច្ច័-  
 យេន បច្ចុយោ ឧបនិស្សយប្បច្ច័យេន បច្ចុយោ ។  
 បុគ្គការណ៍ បច្ចុទ្ធារស្ស បុរោជានប្បច្ច័យេន បច្ចុយោ ។  
 បច្ចុទ្ធារោ បុគ្គការណស្ស បន្ទាតានប្បច្ច័យេន បច្ចុ-  
 យោ ។ បណ្ណិកស ធម្មា សហជានប្បច្ច័យេន បច្ចុយោ ។

[២១៥] បុគ្គការណ៍ គឺ ភិយោភិក្ខុ៖ មានការណ៍ចារឹកជាដើមជា  
 បច្ច័យេន ចាយោក គឺ ភិយោប្រកបមានផលវិភាគជាដើម ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ  
 គឺ ហេតុជាលំដាប់ទី ១ នៃចាយោក ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ គឺ ហេតុជាលំ-  
 ដាប់ទី ២ ដោយធិស្សយប្បច្ច័យ គឺ ហេតុជាគ្រឿងទ្រទ្រង់ទី ៣ ដោយ  
 ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ ហេតុជាគ្រឿងទ្រទ្រង់បន្ទាប់គ្នាទី ៤ ។ ចាយោក  
 ជាបច្ច័យនៃបុគ្គការណ៍ ដោយបុរោជានប្បច្ច័យ គឺ ហេតុដែលគេកម្រិតនៃ  
 បុគ្គការណ៍ ។ បុគ្គការណ៍ជាបច្ច័យនៃចាយោក ដោយបច្ចុយោជាប្បច្ច័យ គឺ  
 ហេតុដែលគេកម្រិតចាយោក ។ ធម៌វាទី ១៩ ប្រការ ជាបច្ច័យ (នៃ  
 ចាយោកនឹងបុគ្គការណ៍) ដោយសហជានប្បច្ច័យ គឺ បច្ច័យគឺកម្រិតគ្រា  
 នឹងការត្រាលកថេ ។

[២១៦] បច្ចុទ្ធារៈ គឺការដកចារឹក ជាបច្ច័យនៃបុគ្គការណ៍ ដោយ  
 អនន្តរប្បច្ច័យ ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ ដោយធិស្សយប្បច្ច័យ ដោយឧប-  
 និស្សយប្បច្ច័យ ។ បុគ្គការណ៍ ជាបច្ច័យនៃបច្ចុទ្ធារៈ ដោយបុរោជាន-  
 ប្បច្ច័យ ។ បច្ចុទ្ធារៈ ជាបច្ច័យនៃបុគ្គការណ៍ ដោយបច្ចុយោជាប្បច្ច័យ គឺ  
 ហេតុ ដែលគេកម្រិតចាយោកនៃបុគ្គការណ៍ ។ ធម៌វាទី ១៩ ប្រការជាបច្ច័យ  
 (នៃបច្ចុទ្ធារៈនឹងបុគ្គការណ៍) ដោយសហជានប្បច្ច័យ ។

[២១៧] អនិច្ចាតំ បច្ចុទ្ទារស្ស អនន្តរវ្យច្ឆយេន បច្ចុ-  
 យោ សមនន្តរវ្យច្ឆយេន បច្ចុយោ និស្សយវ្យច្ឆយេន  
 បច្ចុយោ ឧបនិស្សយវ្យច្ឆយេន បច្ចុយោ ។ បច្ចុទ្ទារក  
 អនិច្ចាតស្ស បុរោជាកវ្យច្ឆយេន បច្ចុយោ ។ អនិច្ចាតំ  
 បច្ចុទ្ទារស្ស បច្ឆាជាកវ្យច្ឆយេន បច្ចុយោ ។ បណ្ណាស  
 ធម្មា សហជាកវ្យច្ឆយេន បច្ចុយោ ។

[២១៨] អន្តារកេ អនិច្ចាតស្ស អនន្តរវ្យច្ឆយេន  
 បច្ចុយោ សមនន្តរវ្យច្ឆយេន បច្ចុយោ និស្សយវ្យច្ឆ-  
 យេន បច្ចុយោ ឧបនិស្សយវ្យច្ឆយេន បច្ចុយោ ។  
 អនិច្ចាតំ អន្តារស្ស បុរោជាកវ្យច្ឆយេន បច្ចុយោ ។ អន្តា-  
 កេ អនិច្ចាតស្ស បច្ឆាជាកវ្យច្ឆយេន បច្ចុយោ ។ បណ្ណា  
 រស ធម្មា សហជាកវ្យច្ឆយេន បច្ចុយោ ។

[២១៩] មាតិកា ច បលិពោធិ ច អន្តារស្ស  
 អនន្តរវ្យច្ឆយេន បច្ចុយោ សមនន្តរវ្យច្ឆយេន បច្ចុយោ  
 និស្សយវ្យច្ឆយេន បច្ចុយោ ឧបនិស្សយវ្យច្ឆយេន បច្ចុ-  
 យោ ។ អន្តារកេ មាតិកានត្ថ បលិពោធិត្ថ បុរោ-  
 ជាកវ្យច្ឆយេន បច្ចុយោ ។ មាតិកា ច បលិពោធិ

[២១៧] អនិច្ចាតំ ជាបច្ចុយោនន្តរវ្យច្ឆយេន ដោយអនន្តរវ្យច្ឆយេន ដោយ  
 សមនន្តរវ្យច្ឆយេន ដោយនិស្សយវ្យច្ឆយេន ដោយឧបនិស្សយវ្យច្ឆយេន ។  
 បច្ចុទ្ទារកៈ ជាបច្ចុយោនន្តរវ្យច្ឆយេន ដោយបុរោជាកវ្យច្ឆយេន ។ អនិច្ចាតំ ជា  
 បច្ចុយោនន្តរវ្យច្ឆយេន ដោយបច្ឆាជាកវ្យច្ឆយេន ។ ធម៌តាំង ១៩ ប្រការ ជា  
 បច្ចុយោ (នៃអនិច្ចាតំនន្តរវ្យច្ឆយេន) ដោយសហជាកវ្យច្ឆយេន ។

[២១៨] ការក្រាល ជាបច្ចុយោនន្តរវ្យច្ឆយេន ដោយអនន្តរវ្យច្ឆយេន  
 ដោយសមនន្តរវ្យច្ឆយេន ដោយនិស្សយវ្យច្ឆយេន ដោយឧបនិស្សយ-  
 វ្យច្ឆយេន ។ អនិច្ចាតំ ជាបច្ចុយោនន្តរវ្យច្ឆយេន ដោយបុរោជាកវ្យច្ឆយេន ។  
 ការក្រាល ជាបច្ចុយោនន្តរវ្យច្ឆយេន ដោយបច្ឆាជាកវ្យច្ឆយេន ។ ធម៌តាំង ១៩  
 ជាបច្ចុយោ (នៃការក្រាល នន្តរវ្យច្ឆយេន) ដោយសហជាកវ្យច្ឆយេន ។

[២១៩] មាតិកា នន្តរវ្យច្ឆយេន ជាបច្ចុយោនន្តរវ្យច្ឆយេន ដោយ  
 អនន្តរវ្យច្ឆយេន ដោយសមនន្តរវ្យច្ឆយេន ដោយនិស្សយវ្យច្ឆយេន ដោយ  
 ឧបនិស្សយវ្យច្ឆយេន ។ ការក្រាល ជាបច្ចុយោនន្តរវ្យច្ឆយេន ដោយ  
 ដោយបុរោជាកវ្យច្ឆយេន ។ មាតិកានន្តរវ្យច្ឆយេន ជាបច្ចុយោនន្តរវ្យច្ឆយេន

ច អន្តរាស្ស បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន ម មច្ចយោ ។ បណ្ណាស ធម្មា សហជាតប្បច្ចយេន ម មច្ចយោ ។

[២២០] អាសា ច អនាសា ច វត្ថុស្ស អនន្តរាស្សច្ចយេន ម មច្ចយោ សមនន្តរាស្សច្ចយេន ម មច្ចយោ ចិស្សយ្យច្ចយេន ម មច្ចយោ ឧបនិស្សយ្យច្ចយេន ម មច្ចយោ ។ វត្ថុ អាសាធន្ធ អនាសាធន្ធ បុរោជាតប្បច្ចយេន ម មច្ចយោ ។ អាសា ច អនាសា ច វត្ថុស្ស បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន ម មច្ចយោ ។ បណ្ណាស ធម្មា សហជាតប្បច្ចយេន ម មច្ចយោ ។

[២២១] បុត្តករណំ កីធិនាមំ កីសមុទយំ កីជាតិកំ កីបកវំ កីសម្ពាវំ កីសមុដ្ឋានំ ។ បុត្តនារោ កីធិនារោ កីសមុទយោ កីជាតិកោ កីបកវោ កីសម្ពារោ កីសមុដ្ឋានោ ។ អធិដ្ឋានំ កីធិនាមំ កីសមុទយំ កីជាតិកំ កីបកវំ កីសម្ពាវំ កីសមុដ្ឋានំ ។ អដ្ឋានោ កីធិនារោ កីសមុទយោ កីជាតិកោ កីបកវោ កីសម្ពារោ កីសមុដ្ឋានោ ។ ហិទិកា ច បណិកោយា ច កីធិនារោ កីសមុទយោ

ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ចយេន ។ ធម៌វាង ១៥ ជាបច្ចយេ (វិទេហនិកា បណិកោយា នីតិកាគ្រាល) ដោយសហជាតប្បច្ចយេន ។

[២២០] សេចក្តីសន្សឹម នីតិសេចក្តីមិនសន្សឹម ជាបច្ចយេវិទេហ ដោយអនន្តរាស្សច្ចយេ ដោយសមនន្តរាស្សច្ចយេ ដោយចិស្សយ្យច្ចយេ ដោយឧបនិស្សយ្យច្ចយេ ។ វត្ថុជាបច្ចយេវិទេហសេចក្តីសន្សឹម នីតិសេចក្តីមិនសន្សឹម ដោយបុរោជាតប្បច្ចយេ ។ សេចក្តីសន្សឹម នីតិសេចក្តីមិនសន្សឹម ជាបច្ចយេវិទេហ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ចយេ ។ ធម៌វាង ១៥ គ្រាល ជាបច្ចយេ (វិទេហសេចក្តីសន្សឹម នីតិសេចក្តីមិនសន្សឹម នីតិវត្ថុ) ដោយសហជាតប្បច្ចយេ ។

[២២១] បុត្តករណៈ មានអ្វីជាដើមចម មានអ្វីជាទីភ័ន្តិទ្រៀន មានអ្វីជាតំណើត មានអ្វីជាផែនកើត មានអ្វីជាអង្គ មានអ្វីជាសមុដ្ឋាន ។ បុត្តនារៈ មានអ្វីជាដើមចម មានអ្វីជាទីភ័ន្តិទ្រៀន មានអ្វីជាតំណើត មានអ្វីជាផែនកើត មានអ្វីជាអង្គ មានអ្វីជាសមុដ្ឋាន ។ អធិដ្ឋាន មានអ្វីជាដើមចម មានអ្វីជាទីភ័ន្តិទ្រៀន មានអ្វីជាតំណើត មានអ្វីជាផែនកើត មានអ្វីជាអង្គ មានអ្វីជាសមុដ្ឋាន ។ កាគ្រាលមានអ្វីជាដើមចម មានអ្វីជាទីភ័ន្តិទ្រៀន មានអ្វីជាតំណើត មានអ្វីជាផែនកើត មានអ្វីជាអង្គ មានអ្វីជាសមុដ្ឋាន ។ ហិទិកានីតិបណិកោយា មានអ្វីជាដើមចម មានអ្វីជាទីភ័ន្តិទ្រៀន

ក៏ជាតិកា ក៏បកវា ក៏សម្លាញ ក៏សម្មុទ្ធានា ។  
 អាសា ច អនាសា ច ក៏និទាហ ក៏សម្មុទ្ធយោ  
 ក៏ជាតិកា ក៏បកវា ក៏សម្លាញ ក៏សម្មុទ្ធានា ។  
 បុព្វការណ៍ បយោធម៌នាម បយោគសម្មុទ្ធយេ បយោ  
 គជាតិកា បយោគប្បកវា បយោគសម្លាញ បយោគស-  
 ម្មុទ្ធានា ។ បច្ចុទ្ធារោ បុព្វការណ៍និទាហោ បុព្វការណ៍-  
 សម្មុទ្ធយោ បុព្វការណ៍ជាតិកា បុព្វការណ៍ប្បកវា  
 បុព្វការណ៍សម្លាញ បុព្វការណ៍សម្មុទ្ធានា ។ អនិច្ចាតំ  
 បច្ចុទ្ធារណ៍នាម បច្ចុទ្ធារសម្មុទ្ធយេ បច្ចុទ្ធារជាតិកា បច្ចុ-  
 ទ្ធារប្បកវា បច្ចុទ្ធារសម្លាញ បច្ចុទ្ធារសម្មុទ្ធានា ។ អត្តារោ  
 អនិច្ចាតនិទាហោ អនិច្ចាតសម្មុទ្ធយោ អនិច្ចាតជាតិកា  
 អនិច្ចាតប្បកវា អនិច្ចាតសម្លាញ អនិច្ចាតសម្មុទ្ធា-  
 នា ។ មាតិកា ច បណ៌ពោធិ ច អត្តារនិទាហ  
 អត្តារសម្មុទ្ធយោ អត្តារជាតិកា អត្តារប្បកវា អត្តារ-  
 សម្លាញ អត្តារសម្មុទ្ធានា ។ អាសា ច អនាសា ច  
 វត្ថុនិទាហ វត្ថុសម្មុទ្ធយោ វត្ថុជាតិកា វត្ថុប្បកវា

មានអ្វីជាតិកា មានអ្វីជាវេទក៏ត មានអ្វីជាអង្គ មានអ្វីជាសម្មុទ្ធានា ។  
 សេចក្តីសន្សឹម នឹងសេចក្តីមិនសន្សឹម មានអ្វីជាដើមចម មានអ្វីជា  
 ភ័ន្តិឡើង មានអ្វីជាតិកា មានអ្វីជាវេទក៏ត មានអ្វីជាអង្គ មានអ្វី  
 ជាសម្មុទ្ធានា ។ បុព្វការណ៍ មានបយោធម៌នាម មានបយោធម៌  
 ភ័ន្តិឡើង មានបយោធម៌តិកា មានបយោធម៌វេទក៏ត មាន  
 បយោធម៌អង្គ មានបយោធម៌សម្មុទ្ធានា ។ បច្ចុទ្ធារៈ មានបុព្វការណ៍  
 ជាដើមចម មានបុព្វការណ៍ជាភ័ន្តិឡើង មានបុព្វការណ៍ជាតិកា  
 មានបុព្វការណ៍ជាវេទក៏ត មានបុព្វការណ៍ជាអង្គ មានបុព្វការណ៍  
 ជាសម្មុទ្ធានា ។ អនិច្ចាត មានបច្ចុទ្ធារៈជាដើមចម មានបច្ចុទ្ធារៈជាភ័ន្តិឡើង  
 មានបច្ចុទ្ធារៈជាតិកា មានបច្ចុទ្ធារៈជាវេទក៏ត មានបច្ចុទ្ធារៈជាអង្គ មាន  
 បច្ចុទ្ធារៈជាសម្មុទ្ធានា ។ ការក្រាល មានអនិច្ចាតជាដើមចម មានអនិច្ចាត  
 ជាភ័ន្តិឡើង មានអនិច្ចាតជាតិកា មានអនិច្ចាតជាវេទក៏ត មាន  
 អនិច្ចាតជាអង្គ មានអនិច្ចាតជាសម្មុទ្ធានា ។ មាតិកា នឹងបណ៌ពោធិ  
 មានការក្រាលជាដើមចម មានការក្រាលជាភ័ន្តិឡើង មានការក្រាល  
 ជាតិកា មានការក្រាលជាវេទក៏ត មានការក្រាលជាអង្គ មានការ  
 ក្រាលជាសម្មុទ្ធានា ។ សេចក្តីសន្សឹម នឹងសេចក្តីមិនសន្សឹម មានវត្ថុ  
 ជាដើមចម មានវត្ថុជាភ័ន្តិឡើង មានវត្ថុជាតិកា មានវត្ថុជាវេទក៏ត









ជាបាតិ អាមិសំសំ ឯ ជាបាតិ ។ សមេហិ អដ្ឋហាន្តិ-  
 ហិ សមន្តាគតោ បុគ្គលោ អនោ កបិមំ អន្តរិកំ ។  
 កតមេហិ អដ្ឋហាន្តិហិ សមន្តាគតោ បុគ្គលោ កតោ  
 កបិមំ អន្តរិកំ ។ បុព្វករណំ ជាបាតិ បច្ចុប្បាទំ ជាបា-  
 តិ អនិប្បាទំ ជាបាតិ អន្តរំ ជាបាតិ មាតិកំ ជាបាតិ  
 បលិកោដំ ជាបាតិ ឧប្បាទំ ជាបាតិ អាមិសំសំ ជាបាតិ  
 សមេហិ អដ្ឋហាន្តិហិ សមន្តាគតោ បុគ្គលោ កតោ  
 កបិមំ អន្តរិកំ ។

[២២២] កតិមំ បុគ្គលានំ កបិមន្តារា ឯ រូហន្តិ ក-  
 តិមំ បុគ្គលានំ កបិមន្តារា រូហន្តិ ។ តិណ្ណំ បុគ្គលានំ  
 កបិមន្តារា ឯ រូហន្តិ តិណ្ណំ បុគ្គលានំ កបិមន្តារា  
 រូហន្តិ ។ កតមេសំ តិណ្ណំ បុគ្គលានំ កបិមន្តារា ឯ  
 រូហន្តិ ។ ចិស្សំខន្តោ អនុមោទតិ អនុមោទន្តោ ឯ វាចំ  
 ភិក្ខុតិ វាចំ ភិក្ខុន្តោ ឯ បរិវិញ្ញាបេតិ ។ សមេសំ តិណ្ណំ  
 បុគ្គលានំ កបិមន្តារា ឯ រូហន្តិ ។ កតមេសំ តិណ្ណំ  
 បុគ្គលានំ កបិមន្តារា រូហន្តិ ។ សិមន្តោ អនុមោទតិ

មំនរោតនិសង្សំ ១ ។ បុគ្គលដែលប្រកថាដោយអង្គ ៨ ខេះ មិនគួរខ្ពើម  
 ក្រាលកបិសោទំខ្សឹម ។ បុគ្គលដែលប្រកថាដោយអង្គ ៨ គឺ អ្វីៗ  
 ដែលគួរក្រាលកបិសោទំ ។ បុគ្គលអាក្រាលកបិសោទំ ១ ខេះ  
 បច្ចុប្បាទ ១ ខេះអង្គដ្ឋាន ១ ខេះក្រាល ១ ខេះមាតិកា ១ ខេះបលិកោដ ១  
 ខេះបិដកកបិស ១ ខេះតានិសង្សំ ១ ។ បុគ្គលប្រកថាដោយអង្គ ៨ ខេះ  
 ៦៦ ទើបគួរក្រាលកបិសោទំ ។

[២២៦] ការក្រាលកបិសោទំខ្សឹមមានដល់បុគ្គលប៉ុន្មានពួក ការ  
 ក្រាលកបិសោទំ មានដល់បុគ្គលប៉ុន្មានពួក ។ ការក្រាលកបិសោទំខ្សឹម  
 មានដល់បុគ្គល ៣ ពួក ការក្រាលកបិសោទំ មានដល់បុគ្គល ៣ ពួក ។  
 ការក្រាលកបិសោទំខ្សឹម មានដល់បុគ្គល ៣ ពួកផ្សេងៗ ។ បុគ្គល  
 បិកោនោក្រសីមាអនុមោទនា ១ បុគ្គលដែលអនុមោទនាមិនបានបញ្ចេញ  
 វាចា ១ បុគ្គលដែលបញ្ចេញវាចា តែមិនឲ្យបុគ្គលដទៃដឹងច្បាស់ ១ ។ ការ  
 ក្រាលកបិសោទំខ្សឹមមានដល់បុគ្គល ៣ ពួកខេះ ។ ការក្រាលកបិសោទំខ្សឹម  
 មានដល់បុគ្គល ៣ ពួកផ្សេងៗ ។ បុគ្គលបិកោនោក្រសីមាអនុមោទនា ១

អនុមោទន្តោ វាចំ ភិទ្ទតិ វាចំ ភិទ្ទន្តោ បរិ វិញ្ញាបេតិ ។  
សមេសំ ភិទ្ទតំ បុគ្គលានំ កម្មិទត្តារា រូហន្តិ ។

(២២៧) កតិ កម្មិទត្តារា ន រូហន្តិ កតិ កម្មិ-  
ទត្តារា រូហន្តិ ។ គយោ កម្មិទត្តារា ន រូហន្តិ គយោ  
កម្មិទត្តារា រូហន្តិ ។ កតមេ គយោ កម្មិទត្តារា ន រូ-  
ហន្តិ ។ វត្ថុវិបដ្ឋតោវ ហោតិ កាលវិបដ្ឋតោ កាលាវិ-  
បដ្ឋតោ ។ ឥមេ គយោ កម្មិទត្តារា ន រូហន្តិ ។ កតមេ  
គយោ កម្មិទត្តារា រូហន្តិ ។ វត្ថុសម្បដ្ឋតោវ ហោតិ  
កាលសម្បដ្ឋតោ កាលាសម្បដ្ឋតោ ។ ឥមេ គយោ  
កម្មិទត្តារា រូហន្តិ ។

(២២៨) កម្មិទំ ជាទិទត្ថំ កម្មិទត្តារា ជាទិទត្ថោ  
កម្មិទស្ស អត្តារមាសោ ជាទិទត្ថោ កម្មិទស្ស អត្តារ-  
វិបត្តិ ជាទិទត្ថោ កម្មិទស្ស អត្តារសម្បត្តិ ជាទិទត្ថោ  
ទិមិត្តកម្មំ ជាទិទត្ថំ បរិកេមា ជាទិទត្ថោ កុក្កុកាតំ ជា-  
ទិទត្ថំ សន្តិទំ ជាទិទត្ថោ ទិស្សត្តិយំ ជាទិទត្ថំ ។

បុគ្គលវេលកុរុទានបកោញ្ញវេត ។ បុគ្គលវេលបកោញ្ញវេត បាទ  
ញ្ញវេត្តកវៈទឡវេនីច្យាសំ ។ ការក្រាលកម្មិទឡេន មានផលបុគ្គល  
ធម្មកម្ម ។

(២២៧) ការក្រាលកម្មិទមិនឡើង មានបុគ្គលយ៉ាង ការក្រាល  
កម្មិទឡើង មានបុគ្គលយ៉ាង ។ ការក្រាលកម្មិទមិនឡើងមាន ធម្ម យ៉ាង  
ការក្រាលកម្មិទឡើងមាន ធម្ម យ៉ាង ។ ការក្រាលកម្មិទមិនឡើង មាន ធម្ម  
យ៉ាង ឥត្ថុខ្លះ ។ ភិក្ខុវិបត្តិ ១ កាលវិបត្តិ ១ កាលវិបត្តិ (\*) ១ ។ ការ  
ក្រាលកម្មិទមិនឡើង មាន ធម្ម យ៉ាងនេះ ។ ការក្រាលកម្មិទឡើង មាន ធម្ម  
យ៉ាង ឥត្ថុខ្លះ ។ ភិក្ខុសម្បត្តិ ១ កាលសម្បត្តិ ១ កាលសម្បត្តិ ១ ។  
ការក្រាលកម្មិទឡើងមាន ធម្ម យ៉ាងនេះ ។

(២២៨) ភិក្ខុឧប្បិស្កាលកម្មិទ ឧប្បិស្កាលការក្រាលកម្មិទ ឧប្បិ  
ស្កាលវៃវវេលក្រាលកម្មិទ ឧប្បិស្កាលវិបត្តិទិការក្រាលកម្មិទ ឧប្បិស្កាល  
សម្បត្តិទិការក្រាលកម្មិទ ឧប្បិស្កាលវិមិត្តកម្ម ឧប្បិស្កាលពាក្យវិយាយ  
បញ្ចយេកាល ឧប្បិស្កាលសំពត្តិទេ ឧប្បិស្កាលសំពត្តិវេលវេសន្តិវិ  
ឧប្បិស្កាលសំពត្តិវេលវេសន្តិវិយ : ។

\* ភិក្ខុធម្ម ជាវិបត្តិ ជាទិទត្ថំ ជាទិទត្ថោ ។ កាលវិបត្តិ គឺ សំពត្តិវេលកុរុកាយក  
ប្រធានក្នុងវិទ្ធករមេតិយ សម្បប្រធានឡើងក្នុងក្រាលកម្មិទឡើងវិញ ។ កាលវិបត្តិ គឺ  
សំពត្តិវេលករមេតិយ តែមិនបានឡើងក្នុងវិទ្ធករមេតិយ ។



[២៣១] កម្រិតគ្នា ពេ ជាដិតញោតិ សេច សង្ឃ-  
 ស្ស កម្រិតទុ ស្សុំឧប្បន្តំ ហោតិ សង្ឃោ កង់  
 បដិបដ្ឋិតតំ អន្តរាគោល កង់ បដិបដ្ឋិតតំ អនុសោទ-  
 កោល កង់ បដិបដ្ឋិតតំ ។ សង្ឃោ ញត្តិទុតិយេន  
 កម្មេន កម្រិតគ្នាកស្ស ភិក្ខុនោ ជាតតំ ។ នេន  
 កម្រិតគ្នាកោល ភិក្ខុនា ននហោវ ហោវិត្តា វិចង្គិត្តា  
 វិចារេតា ធិដ្ឋិតា សិវតត្តា រជិត្តា កប្បំ កត្តា កម្រិត  
 អន្តរិតតំ ។ សេច សង្ឃាដិយា កម្រិត អន្តរិតតាមោ  
 ហោតិ ហោរណាកោ សង្ឃាដិ បច្ចុទ្ធវិតត្តា នវ សង្ឃា-  
 ដិ អចិដ្ឋាតត្តា ឥមាយ សង្ឃាដិយា កម្រិត អន្តរមីតិ  
 វិចារេតា ភិក្ខុតត្តា ។ សេច ឧត្តរសង្កេន កម្រិត អន្តរិត-  
 តាមោ ហោតិ ហោរណាកោ ឧត្តរសង្កេន បច្ចុទ្ធវិ-  
 តត្តោ នវេ ឧត្តរសង្កេន អចិដ្ឋាតត្តោ ឥមីថា ឧត្តរ-  
 សង្កេន កម្រិត អន្តរមីតិ វិចារេតា ភិក្ខុតត្តា ។ សេច  
 អន្តរិតសកោល កម្រិត អន្តរិតតាមោ ហោតិ ហោរណា-

[២៣០] ត្រង់ពាក្យថា អប្បិស្កាលកាគ្រាលកម្រិតនោះ សេចក្តី  
 ៣ បើសំរាប់កម្រិតនោះឡើងដល់សង្ឃ សង្ឃត្រូវប្រតិបត្តិដូចម្តេច ឬគ្រាល  
 គ្រាល ត្រូវប្រតិបត្តិដូចម្តេច គួកអនុសោទនា ត្រូវប្រតិបត្តិដូចម្តេច ។  
 សង្ឃអប្បិទ្ធវិដល់ភិក្ខុគ្រាលកម្រិត ដោយញត្តិទុតិយកម្ម ។ ភិក្ខុគ្រាល  
 គ្រាលកម្រិតនោះ អប្បិស្កាល គតំ វិសំ កាតំ ដេវ ជ្រលកំ ធ្វើនិក្ខុប្ប  
 ហើយគ្រាលកម្រិតក្នុងវិជ្ជាដេវនី ។ បើ (ភិក្ខុគ្រាល) ចង់គ្រាលកម្រិត  
 ដោយសង្ឃដិ ត្រូវដកសង្ឃដិចាស់ចេញ អចិដ្ឋានសង្ឃដិថ្មីឡើង អប្ប  
 បញ្ចេញវិចារេតា ខ្ញុំគ្រាលកម្រិតដោយសង្ឃដិនេះ ។ បើចង់គ្រាលកម្រិត  
 ដោយចំរា គឺអប្បិស្កាលចាស់ចេញ អចិដ្ឋានចំរាថ្មីឡើង អប្បបញ្ចេញ  
 វិចារេតា ខ្ញុំគ្រាលកម្រិតដោយចំរានេះ ។ បើចង់គ្រាលកម្រិតដោយស្បៀង



ឧបសគ្គមិនា ឯកសំ ឧត្តរសង្កំ ករិត្យា អញ្ញលី  
 បត្តហេតុ ឯកស្ស វចនិយោ អត្តតំ អាវុសា សង្ក្ខ-  
 ស្ស កមិចំ ធម្មិកោ កមិចគ្គារោ អនុមោធាមីតិ ។  
 គេន អនុមោធាកេន ភិក្ខុនា ឯកសំ ឧត្តរសង្កំ  
 ករិត្យា អញ្ញលី បត្តហេតុ ឯកស្ស វចនិយោ អត្តតំ  
 អាវុសា សង្ក្ខស្ស កមិចំ ធម្មិកោ កមិចគ្គារោ  
 អនុមោធាមីតិ ។

(២៣១) សង្កោ កមិចំ អត្តរតិ តណោ កមិចំ  
 អត្តរតិ បុត្តលោ កមិចំ អត្តរតិ ។ ន សង្កោ ក-  
 មិចំ អត្តរតិ ន តណោ កមិចំ អត្តរតិ បុត្តលោ ក-  
 មិចំ អត្តរតិ ។ ហត្ថំ ន សង្កោ កមិចំ អត្តរតិ ន  
 តណោ កមិចំ អត្តរតិ បុត្តលោ កមិចំ អត្តរតិ សង្ក្ខស្ស  
 អនត្តតំ ហោតិ កមិចំ តណស្ស អនត្តតំ ហោតិ ក-  
 មិចំ បុត្តលស្ស អត្តតំ ហោតិ កមិចំ ។ សង្កោ ចា-  
 តិមោត្តំ ឧទ្ទិសតិ តណោ ចាតិមោត្តំ ឧទ្ទិសតិ បុត្ត-  
 លោ ចាតិមោត្តំ ឧទ្ទិសតិ ។ ន សង្កោ ចាតិមោត្តំ  
 ឧទ្ទិសតិ ន តណោ ចាតិមោត្តំ ឧទ្ទិសតិ បុត្តលោ

ធ្វើចំពោះច្រៀងស្នាដ្ឋានផ្គងអញ្ញលីច្រៀង ពោលយ៉ាងនេះថា ញាតិអាវុសា  
 កមិចរបស់សង្ក្ខ ខ្ញុំបាទក្រាលហើយ ការក្រាលកមិច (នេះ) ប្រកប  
 ដោយធម៌ សូមរលាកទទួលអនុមោធាចុះ ។ ភិក្ខុជាអ្នកអនុមោធានោះនោះ  
 ឯប្រវត្តិចំពោះច្រៀងស្នាដ្ឋានផ្គងអញ្ញលីច្រៀង ហើយពោលយ៉ាងនេះថា  
 ញាតិអាវុសា កមិចរបស់សង្ក្ខ រលាកបាទក្រាលហើយ ការក្រាលកមិច  
 (នេះ) ប្រកបដោយធម៌ ខ្ញុំសូមទទួលអនុមោធា ។

(២៣១) ស្នាថា សង្ក្ខក្រាលកមិច គណៈក្រាលកមិច បុត្តល  
 ក្រាលកមិច ច្រៀងចុះ ។ ធ្វើយថា សង្ក្ខក្រាលកមិច មិនច្រៀង គណៈ  
 ក្រាលកមិច ក៏មិនច្រៀង បុត្តលក្រាលកមិចច្រើនច្រៀង ។ ព្រោះសង្ក្ខ  
 ក្រាលកមិចក៏មិនច្រៀង គណៈក្រាលកមិចក៏មិនច្រៀង បុត្តលក្រាល  
 កមិចច្រើនច្រៀង កមិចសង្ក្ខក្រាលមិនបានទេ កមិចគណៈក្រាលមិនបានទេ  
 កមិចបុត្តលច្រើនក្រាលបាន ។ ស្នាថា សង្ក្ខសំដែងបុត្តិមោត្ត គណៈ  
 សំដែងបុត្តិមោត្ត បុត្តលសំដែងបុត្តិមោត្តបានចុះ ។ ធ្វើយថា សង្ក្ខ  
 សំដែងបុត្តិមោត្តមិនបាន គណៈសំដែងបុត្តិមោត្តមិនបានទេ បុត្តលច្រើន

ចាត់ទោស ឧទ្ទិសតិ ។ ហត្ថិ ០ សង្ឃោ ចាត់ទោ-  
 ត្តំ ឧទ្ទិសតិ ០ គណោ ចាត់ទោស្តំ ឧទ្ទិសតិ បុគ្គលោ  
 ចាត់ទោស្តំ ឧទ្ទិសតិ សង្ឃស្ស អនុទ្ទិដ្ឋំ ហោតិ ចា-  
 ត់ទោស្តំ គណស្ស អនុទ្ទិដ្ឋំ ហោតិ ចាត់ទោស្តំ បុគ្គល-  
 ស្ស ឧទ្ទិដ្ឋំ ហោតិ ចាត់ទោស្តំ ។ សង្ឃស្ស សាមគ្គិ-  
 យោ គណស្ស សាមគ្គិយោ បុគ្គលស្ស ។ ឧទ្ទោសា សង្ឃស្ស  
 ឧទ្ទិដ្ឋំ ហោតិ ចាត់ទោស្តំ គណស្ស ឧទ្ទិដ្ឋំ ហោតិ  
 ចាត់ទោស្តំ បុគ្គលស្ស ឧទ្ទិដ្ឋំ ហោតិ ចាត់ទោស្តំ ។  
 ឯវមេវ ។ សង្ឃោ កម្រិតំ អន្តរតិ ០ គណោ កម្រិតំ  
 អន្តរតិ បុគ្គលោ កម្រិតំ អន្តរតិ សង្ឃស្ស អនុមោទ-  
 បាយ គណស្ស អនុមោទបាយ បុគ្គលស្ស អន្តរា  
 សង្ឃស្ស អន្តរំ ហោតិ កម្រិតំ គណស្ស អន្តរំ ហោតិ  
 កម្រិតំ បុគ្គលស្ស អន្តរំ ហោតិ កម្រិតំ ។

[២៣២] បុគ្គលឧទ្ទិសោ កម្រិតុប្បាទោ  
 វុត្តោ ភានិច្ចតទ្ធា  
 ឯវត្ថុ តាហំ បុប្ផាមិ  
 គណោ បលិកោតោ បវេទំ ធិដ្ឋិតិ ។

សំដែងបុគ្គលាភ្ន ។ ព្រោះថាសង្ឃក៏សំដែងបុគ្គលាភ្នមិនបាន គណ-  
 ក៏សំដែងបុគ្គលាភ្នមិនបាន បុគ្គលាវិបសំដែងបុគ្គលាភ្នមិនបាន បុគ្គលាភ្ន  
 សង្ឃសំដែងមិនបាន ចាត់ទោស្តំគណៈសំដែងមិនបាន ។ បុគ្គលាភ្នបុគ្គល  
 ទើបសំដែងបាន ។ ប៉ុន្តែបុគ្គលាភ្ន ឈ្មោះថាសង្ឃបុគ្គលាភ្នសំដែង បុគ្គលាភ្ន  
 ឈ្មោះថា គណៈបុគ្គលាភ្នសំដែង បុគ្គលាភ្នសំដែង ព្រោះ  
 សង្ឃព្រមព្រៀងគ្នា គណៈក៏ព្រមព្រៀងគ្នា បុគ្គលាភ្នសំដែង (យ៉ាង  
 ណាមិញ) ។ កាលក្រាលកម្រិតិយ៉ាងនេះ ។ សង្ឃក្រាលកម្រិតិមិន  
 ចៀន ។ គណៈក្រាលកម្រិតិមិនចៀន ។ បុគ្គលក្រាលកម្រិតិមិនចៀន ប៉ុន្តែ  
 កម្រិតិឈ្មោះថាសង្ឃបុគ្គលក្រាល កម្រិតិឈ្មោះថា គណៈបុគ្គលក្រាល កម្រិតិ  
 ក៏ឈ្មោះថាបុគ្គលបុគ្គល ព្រោះសង្ឃបុគ្គលាភ្នមិនបាន គណៈបុគ្គ  
 អនុមោទ ។ បុគ្គលបុគ្គល ។

[២៣២] កាលកម្រិតិមានការចៀសចេញទៅជាក់លាក់  
 ដែលព្រះពុទ្ធជាភិក្ខុបុគ្គលបុគ្គលាភ្នសំដែង ឧទ្ទិសស្ស  
 សេចក្តីខ្លះខ្លះវិលាតម្ចាស់ថា បលិកោតោ បវេទំ ។

បញ្ញាមន្ត្រិកោ កបិទុដ្ឋារោ  
 វុត្តោ អាទិច្ចតទុតា  
 ឯតត្យ តាហំ វិស្សដ្ឋិស្សំ  
 ចិវេមលិពោដោ មវមំ ធិដ្ឋតិ

នស្សសហ តហំ សីមកមនា អាវាសមលិពោដោ ធិដ្ឋតិ ។

[ ២៣៣ ] ធិដ្ឋាមន្ត្រិកោ កបិទុដ្ឋារោ  
 វុត្តោ អាទិច្ចតទុតា  
 ឯតត្យ តាហំ បុត្តាមិ  
 តតតោ មលិពោដោ មវមំ ធិដ្ឋតិ ។  
 ធិដ្ឋាមន្ត្រិកោ កបិទុដ្ឋារោ  
 វុត្តោ អាទិច្ចតទុតា  
 ឯតត្យ តាហំ វិស្សដ្ឋិស្សំ  
 អាវាសមលិពោដោ មវមំ ធិដ្ឋតិ  
 ចិវេ ធិដ្ឋតេ ចិវេមលិពោដោ ធិដ្ឋតិ ។

[ ២៣៤ ] សធិដ្ឋាមន្ត្រិកោ កបិទុដ្ឋារោ  
 វុត្តោ អាទិច្ចតទុតា

ការងារកបិទុ គឺអស់កំណាចកាតិសិទ្ធិកបិទុមានការរៀន  
 ចេញទៅកំណត់ ដែលព្រះពុទ្ធជាកាចិច្ចពុទ្ធ បានគ្រាស្សៈចេញយើង ខ្ញុំសូមឆ្លើយសេចក្តីនេះនឹងលោកម្ចាស់ថា ចិវេ...  
 បលិពោដោដំបូន ភាវសមលិពោដោដំបូននឹងបរិវារ  
 ដែលភិក្ខុនោះទៅតាមគ្រាសីមា ។

[ ២៣៣ ] ការងារកបិទុមានការធ្វើចិវេស្រេចកំណត់  
 ដែលព្រះពុទ្ធជាកាចិច្ចពុទ្ធ បានគ្រាស្សៈចេញយើង ខ្ញុំសូមសួរ  
 សេចក្តីនេះនឹងលោកម្ចាស់ថា បលិពោដោដំបូន ។ ការ  
 ងារកបិទុមានការធ្វើចិវេស្រេចកំណត់ ដែលព្រះពុទ្ធជា  
 កាចិច្ចពុទ្ធ បានគ្រាស្សៈចេញយើង ខ្ញុំសូមឆ្លើយសេចក្តីនេះ  
 នឹងលោកម្ចាស់ថា ភាវសមលិពោដោដំបូន កាលបើចិវេ  
 សម្រេចយើង ចិវេមលិពោដោដំបូន ។

[ ២៣៤ ] ការងារកបិទុ មានសេចក្តីសម្ព័ន្ធជា  
 កំណត់ ដែលព្រះពុទ្ធជាកាចិច្ចពុទ្ធ បានគ្រាស្សៈចេញយើង



កម្រិតទុំ អង្គការសុខាភិបាល បណ្តាញសុខាភិបាល

ឯកសារ តាម ប្រតិបត្តិ  
ការងារ បណ្តាញសុខាភិបាល បឋម ជំនួញ ។  
សង្គមស្ថិតិសាស្ត្រ កម្រិតទុំ  
វគ្គ អាទិភូតទុំ  
ឯកសារ តាម វិស្វកម្មសុខាភិបាល  
ទ្រព្យ បណ្តាញសុខាភិបាល អង្គការ អចិន្ត្រៃយ៍ ជំនួញ ។

(២៣៥) ឯកសារសង្គមស្ថិតិសាស្ត្រ កម្រិតទុំ  
វគ្គ អាទិភូតទុំ  
ឯកសារ តាម ប្រតិបត្តិ  
ការងារ បណ្តាញសុខាភិបាល បឋម ជំនួញ ។  
ឯកសារសង្គមស្ថិតិសាស្ត្រ កម្រិតទុំ  
វគ្គ អាទិភូតទុំ  
ឯកសារ តាម វិស្វកម្មសុខាភិបាល  
អាស័យដ្ឋានបណ្តាញសុខាភិបាល បឋម ជំនួញ  
ចំរើន ទ្រព្យ បណ្តាញសុខាភិបាល ជំនួញ ។

(២៣៦) សង្គមស្ថិតិសាស្ត្រ កម្រិតទុំ  
វគ្គ អាទិភូតទុំ

កម្រិតទុំ បណ្តាញសុខាភិបាល អចិន្ត្រៃយ៍ ជំនួញ ៤

វិស្វកម្មសុខាភិបាលនៃវិស្វកម្មសុខាភិបាល បណ្តាញសុខាភិបាល  
មុន ។ ការងារកម្រិតទុំសង្គមស្ថិតិសាស្ត្រ ដែល  
ប្រតិបត្តិការកម្រិតទុំ បានប្រកាសឲ្យដឹង ថ្មីស្របច្បាប់  
សេចក្តីនេះនឹងលោកស្ថិតិសាស្ត្រ បណ្តាញសុខាភិបាល ២ ជាប់មុន  
មិនក្រោយ ។

(២៣៧) ការងារកម្រិតទុំវិស្វកម្មសុខាភិបាល  
ដែលប្រតិបត្តិការកម្រិតទុំសង្គមស្ថិតិសាស្ត្រ បណ្តាញសុខាភិបាល ថ្មីស្របច្បាប់  
សុខាភិបាលនៃវិស្វកម្មសុខាភិបាល បណ្តាញសុខាភិបាល មុន ។  
ការងារកម្រិតទុំវិស្វកម្មសុខាភិបាល ដែលប្រតិបត្តិការ  
ការងារកម្រិតទុំបានប្រកាសឲ្យដឹង ថ្មីស្របច្បាប់សេចក្តីនេះ  
នឹងលោកស្ថិតិសាស្ត្រ អាស័យដ្ឋានបណ្តាញសុខាភិបាល កាលបរិច្ឆេទ  
វិស្វកម្មសុខាភិបាល បណ្តាញសុខាភិបាល ថ្មីស្របច្បាប់ ។

(២៣៨) ការងារកម្រិតទុំវិស្វកម្មសុខាភិបាល ដែល  
ប្រតិបត្តិការកម្រិតទុំសង្គមស្ថិតិសាស្ត្រ បណ្តាញសុខាភិបាល ថ្មីស្របច្បាប់

ឯតត្ថុ តាហំ បុប្ផាមិ  
 កកតោ បលិពោតោ បឋមំ ធិដ្ឋតិ ។  
 សវិនិច្ឆ័យោ កម្មីនុប្បារោ  
 វុត្តោ អាទិច្ចតនុតា  
 ឯតត្ថុ តាហំ វិស្សដ្ឋិស្សំ  
 ចិវរបលិពោតោ បឋមំ ធិដ្ឋតិ

តស្ស សហ សវិនោ អាវសបលិពោតោ ធិដ្ឋតិ ។

[២៣៧] អាសាវច្ឆេទិកោ កម្មីនុប្បារោ

វុត្តោ អាទិច្ចតនុតា  
 ឯតត្ថុ តាហំ បុប្ផាមិ  
 កកតោ បលិពោតោ បឋមំ ធិដ្ឋតិ ។  
 អាសាវច្ឆេទិកោ កម្មីនុប្បារោ  
 វុត្តោ អាទិច្ចតនុតា  
 ឯតត្ថុ តាហំ វិស្សដ្ឋិស្សំ  
 អាវសបលិពោតោ បឋមំ ធិដ្ឋតិ

ចិវរសាយ ឧបច្ឆិណ្ឌយ ចិវរបលិពោតោ ធិដ្ឋតិ ។

សេចក្តីនេះនឹងលោកទ្វាស់ថា បលិពោតោជាចមុខ ។  
 ការងារកម្មីនុប្បារោនឹងជាតំណាង ដែលព្រះមានព្រះ  
 ភាគជាអាទិច្ចតនុតា បានត្រាស់ហើយ ខ្ញុំសូមឆ្លើយសេចក្តី  
 នេះនឹងលោកទ្វាស់ថា ចិវរបលិពោតោជាចមុខ អាវសបលិ-  
 ពោតោជាចមុខនឹងវេលាដែលកិច្ចានោះបានឮដំណឹង ។

[២៣៧] ការងារកម្មីនុប្បារោសេចក្តីអស់សន្សំជាតំណាង

ដែលព្រះមានព្រះភាគជាអាទិច្ចតនុតាបានត្រាស់ហើយ ខ្ញុំ  
 សូមសួរសេចក្តីនេះនឹងលោកទ្វាស់ថា បលិពោតោជាចមុខ  
 ។ ការងារកម្មីនុប្បារោសេចក្តីអស់សន្សំជាតំណាងដែល  
 ព្រះមានព្រះភាគជាអាទិច្ចតនុតា បានត្រាស់ហើយ ខ្ញុំសូម  
 ឆ្លើយសេចក្តីនេះនឹងលោកទ្វាស់ថា អាវសបលិពោតោជាចមុខ  
 កាលបើសេចក្តីសន្សំជាតំណាងបានចិវរវេលាអស់ហើយ ចិវរ-  
 បលិពោតោជាចមុខ ។

កបិរោមី អន្តរាគមន៍ បលិកោណាណា

[២១៨] សីហាតិក្កន្តិកោ កាបិទុត្តារោ  
 វុត្តោ អាទិច្ចតទុត្តា  
 ឯតត្ស តាហំ បុត្តាមិ  
 កកមោ បលិកោណា បមមំ ធិដ្ឋតិ ។  
 សីហាតិក្កន្តិកោ កាបិទុត្តារោ  
 វុត្តោ អាទិច្ចតទុត្តា  
 ឯតត្ស តាហំ វិសុទ្ធិស្សំ  
 ចិវរបលិកោណា បមមំ ធិដ្ឋតិ  
 តស្ស តហំសីវតតស្ស (៦) អាភិសបលិកោណា ធិដ្ឋតិ ។

[២១៧] សហ្គត្តារោ កាបិទុត្តារោ  
 វុត្តោ អាទិច្ចតទុត្តា  
 ឯតត្ស តាហំ បុត្តាមិ  
 កកមោ បលិកោណា បមមំ ធិដ្ឋតិ ។  
 សហ្គត្តារោ កាបិទុត្តារោ  
 វុត្តោ អាទិច្ចតទុត្តា  
 ឯតត្ស តាហំ វិស្សទ្ធិស្សំ  
 ទ្វេ បលិកោណា អប្បុរំ អចរិមំ ធិដ្ឋតិ ។

១ ឌ. តហំសីវ ។

កបិរោមី បញ្ញាត្តារាណំ វិចិបលិកោណា ធិដ្ឋតិកាតិកំ ៥

[២១៨] ការងារកបិរោមី មានការកន្លងទ្រុកបិរោមីកំណត់  
 ដែលព្រះមានព្រះភាគជាអាទិច្ចតទុត្ត បានក្រាស់ហើយ ខ្ញុំ  
 សូមសូរសេចក្តីនេះនឹងលោកម្ចាស់ថា បលិកោណាជាចំ  
 មុន ។ ការងារកបិរោមី មានការកន្លងទ្រុកបិរោមីកំណត់  
 ដែលព្រះមានព្រះភាគជាអាទិច្ចតទុត្ត បានក្រាស់ហើយ ខ្ញុំ  
 សូមសូរសេចក្តីនេះនឹងលោកម្ចាស់ថា ចិវរបលិកោណាជាចំ  
 មុន កាលតិក្កន្តិកោបាលិកោណា ក្រៅសីហាហើយ អាភិសបលិ  
 កោណាទីបដាច់ ។

[២១៧] ការងារកបិរោមីជាមួយនឹងកិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះមាន  
 ព្រះភាគជាអាទិច្ចតទុត្តបានក្រាស់ហើយ ខ្ញុំសូមសូរសេចក្តី  
 នេះនឹងលោកម្ចាស់ថា បលិកោណាជាចំមុន ។ ការងារ  
 កបិរោមីជាមួយនឹងកិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះមានព្រះភាគជាអាទិច្ច  
 តទុត្ត បានក្រាស់ហើយ ខ្ញុំសូមសូរសេចក្តីនេះនឹងលោក  
 ម្ចាស់ថា បលិកោណាទាំង ២ ជាចំ មិនមុន មិនក្រោយ ។

(២៤០) កាតិ កម្មវិទ្យាណ មុត្តលាដីតា កាតិ កម្មវិទ្យាណ មុត្តលាដីតា កាតិ កម្មវិទ្យាណ ខេវ សឡាដីតា ឯ មុត្តលាដីតា ។ ឯកោ កម្មវិទ្យាណ សឡាដីតា អន្តរាណ ។ ចត្តាណ កម្មវិទ្យាណ មុត្តលាដីតា បក្កាមនន្តិកោ ឯដ្ឋានន្តិកោ សន្តិដ្ឋានន្តិកោ សីមាតិក្កន្តិកោ ។ ចត្តាណ កម្មវិទ្យាណ ខេវ សឡាដីតា ឯ មុត្តលាដីតា ធាសនន្តិកោ សវនន្តិកោ អាសារទ្រេនិកោ សហ្មត្តាណ ។

(២៤១) កាតិ កម្មវិទ្យាណ អន្តោសីមាយ ឧត្តរិយន្តិកោ កាតិ កម្មវិទ្យាណ តហិសីមាយ ឧត្តរិយន្តិកោ កាតិ កម្មវិទ្យាណ សិយា អន្តោសីមាយ ឧត្តរិយន្តិកោ សិយា តហិសីមាយ ឧត្តរិយន្តិកោ ។ ទ្វេ កម្មវិទ្យាណ អន្តោសីមាយ ឧត្តរិយន្តិកោ អន្តរាណ សហ្មត្តាណ<sup>(១)</sup> ។ ឧបោ កម្មវិទ្យាណ តហិសីមាយ ឧត្តរិយន្តិកោ បក្កាមនន្តិកោ សវនន្តិកោ សីមាតិក្កន្តិកោ<sup>(២)</sup> ។ ចត្តាណ កម្មវិទ្យាណ

១ ឧ. ឃេត្តាណ ។ ២ ឧ. សីមាតិក្កន្តិកោ ។

(២៤០) ការដោះកម្មវិទ្យា ដែលអាស្រ័យនឹងសិទ្ធិមានប៉ុន្មាន ការដោះកម្មវិទ្យា ដែលអាស្រ័យនឹងបុគ្គលមានប៉ុន្មាន ការដោះកម្មវិទ្យា ដែលមិនអាស្រ័យនឹងសិទ្ធិ មិនអាស្រ័យនឹងបុគ្គលមានប៉ុន្មាន ។ ការដោះកម្មវិទ្យា ដែលអាស្រ័យនឹងសិទ្ធិមាន ១ និសិទ្ធិសូត្រដកក្នុងចន្លោះ ។ ការដោះកម្មវិទ្យា ដែលអាស្រ័យនឹងបុគ្គល មាន ៤ យ៉ាង គឺមានពីរយោបៀសចេញទៅជាកំណត់ ១ មានការធ្វើចិវិស្រេចជាកំណត់ ១ មានសេចក្តីសន្និដ្ឋានជាកំណត់ ១ មានការតម្កល់ទ្រព្យកម្មវិទ្យាជាកំណត់ ១ ។ ការដោះកម្មវិទ្យាមិនអាស្រ័យនឹងសិទ្ធិ មិនអាស្រ័យនឹងបុគ្គល មាន ៤ យ៉ាង គឺមានវិវាសចិវិជាកំណត់ ១ មានពូជឈើជាកំណត់ ១ មានសេចក្តីសន្និដ្ឋានជាកំណត់ ១ កម្មវិទ្យាដោះជាមួយនឹងភិក្ខុទាំងឡាយ ១ ។

(២៤១) ការដោះកម្មវិទ្យា ដោះខាងក្រៅសីមា មានប៉ុន្មាន ការដោះកម្មវិទ្យា ដោះខាងក្រៅសីមា មានប៉ុន្មាន (ព្រោះ) ការដោះកម្មវិទ្យា ដោះខាងក្នុងសីមាភិក្ខុ ដោះខាងក្រៅសីមាភិក្ខុមាន ។ ការដោះកម្មវិទ្យា ដោះខាងក្នុងសីមា មាន ២ គឺ សិទ្ធិសូត្រដកក្នុងចន្លោះ ១ ដោះជាមួយនឹងភិក្ខុទាំងឡាយ ១ ។ ការដោះកម្មវិទ្យា ដោះខាងក្រៅសីមា មាន ៣ យ៉ាង គឺមានពីរយោបៀសចេញទៅជាកំណត់ ១ ពូជឈើជាកំណត់ ១ មានការតម្កល់ទ្រព្យកម្មវិទ្យាជាកំណត់ ១ ។ ការដោះកម្មវិទ្យា ដោះខាង

សិលា អន្តរសិលា ឧទ្ធរិយន្តិ សិលា តបិសិមាយ  
ឧទ្ធរិយន្តិ បិដ្ឋានន្តិកោ សន្តិដ្ឋានន្តិកោ ជាសន្តិកោ  
អាសារវន្តិកោ ។

[២២២] កតិ កមិទុដ្ឋាន ឯកុច្ឆាន ឯកមិរោតា  
កតិ កមិទុដ្ឋាន ឯកុច្ឆាន បាណិរោតា ។ ទ្រ  
កមិទុដ្ឋាន ឯកុច្ឆាន ឯកមិរោតា អន្តរកោ ស-  
ហ្មត្តាន ។ អវសេស កមិទុដ្ឋាន ឯកុច្ឆាន បា-  
ណិរោតា ។

(១)  
កម្រិតកម្រិត ឧទ្ធរិយន្តិ ។

កស្សន្តិ

[២២៣] កស្ស កិដ្ឋិ ចន្តិកាស ចន្តិ  
បិដ្ឋាន ឯកុច្ឆាន ឯកុច្ឆាន  
សន្តិហ្មត្តាន ។ ច  
អន្តរកោស

១ ខ. ម. កម្រិតកម្រិត ឧទ្ធរិយន្តិ ។

ក្នុងសិលាភិក្ខុ ដោះខាងស្រូវស្រីភិក្ខុ មាន ៤ យ៉ាង គឺមានការប្រើប្រាស់  
សម្រេចជាតំណាង ១ មានសេចក្តីសន្និដ្ឋានជាតំណាង ១ មានការវិនិច្ឆ័យ  
បីជាតំណាង ១ មានការអស់សេចក្តីសន្និដ្ឋានជាតំណាង ១ ។

[២២៤] ការដោះកម្រិត កើតច្រមុះ លេក់ច្រមុះ មានប្តីខ្លាច  
ប្រការ ការដោះកម្រិត កើតច្រមុះ លេក់ច្រមុះ មានប្តីខ្លាចប្រការ ។  
ការដោះកម្រិត កើតច្រមុះ លេក់ច្រមុះ មាន ២ ប្រការ គឺ សន្និដ្ឋាន  
ដកក្នុងចន្លោះ ១ ដោះជាមួយនឹងភិក្ខុបំរើខ្យង ១ ។ ការដោះកម្រិត  
ស្រូវស្រីនេះ កើតច្រមុះ លេក់ច្រមុះ ។

ចម្រើន កម្រិតកម្រិត ។

ទន្ទឹម និបត្តិរឿងកម្រិតកម្រិតនោះ ដូច្នោះ

[២២៥] ដោយអំពីពាក្យសួរថា បុគ្គលដូចម្តេចដែល  
លេខាចារ្យក្រាបកម្រិតនឹងមិនបានគ្រាល ១ កម្រិតដែល  
ភិក្ខុគ្រាលឡើងនឹងមិនឡើង ដោយការស្តាប់ម្តេច ១ ធម៌  
១៨ ប្រការ ១ ធម៌ដែលមាននិក្ខាន មានហេតុ ជាបច្ច័យ ១  
បុគ្គលណៈសង្រួមដោយធម៌ ៧ យ៉ាង ១ មូលរបស់កម្រិត  
ជានិម ១ ប្រភេទរបស់បុគ្គលភិក្ខុ ៨ គួរគ្រាលកម្រិត ១

វិធានការ បរិវារ

កិច្ចសន្យា ទោស ជាដើម ។

អត្តសញ្ញាណប័ណ្ណ ។

បណ្ណាល័យ ជាដើម ។

ទម្រង់សិលាចារឹក ។

ចរាចរ គំរូ ។

១ ទម្រង់សិលាចារឹក អាចមាន យកយក លើសពី ១ ទម្រង់ ក្នុង ១ លេខត្រឹមត្រូវ ។

វិធានការ បរិវារ

បុគ្គល ឬ ភ្នាក់ងារ ១ ក្រុមជំនុំជម្រះក្រសួងក្រសួងក្រសួង ។

ឯ យ៉ាង ១ ក្រុមជំនុំជម្រះក្រសួងក្រសួង ១ ក្រុមស៊ើបអង្កេត ។

ច លំដាប់ ១ ក្រុមជំនុំជម្រះក្រសួងក្រសួង ១ ក្រុម ។

ដោយមានក្រុមជំនុំជម្រះក្រសួងក្រសួង ១ ក្រុមជំនុំជម្រះក្រសួងក្រសួង ។

ទម្រង់សិលាចារឹក ។

ចប់ បរិវារ ។

ឧបាយបញ្ចក

[២២២] តេជ សមយេន តុន្ទោ កកវា សាវត្ថិយំ  
វិហារតំ ជេនវេន អនាថបិណ្ឌិកាស្ស អារាមេ ។ អថេទោ  
អាយស្នា ឧបាលំ យេន កកវា តេនុបសន្តិមិ ឧបសន្តិ-  
មិត្តា កកវន្តំ អកំវានេត្វា ឯសិណ្ឌំ វិ ។ ឯកវន្តំ  
និសិទ្ធា ទោ អាយស្នា ឧបាលិ កកវន្តំ ឯកវានិច  
កកវិហំ ធុ ទោ កន្តិ អន្តិហិ សមញ្ញាតតេន កិក្កុនា  
យោវិជិ វានិស្សិតេន វន្តុត្ថំ ។ បញ្ចហុបាលិ អន្តិហិ  
សមញ្ញាតតេន កិក្កុនា យោវិជិ វានិស្សិតេន វន្តុត្ថំ ។  
កកវេហិ បញ្ចហិ ។ ឧបោសថំ ន ជាវាតិ ឧបោ-  
សថកម្មំ ម ជាវាតិ វាតិហេតុំ ម ជាវាតិ វាតិ-  
ហេតុខ្មេសំ ម ជាវាតិ ឧនបញ្ចវស្សោ ហោតិ ។ វ-  
មេហិ ទោ ឧបាលិ បញ្ចហន្តិហិ សមញ្ញាតតេន កិក្កុនា  
យោវិជិ វានិស្សិតេន វន្តុត្ថំ ។ បញ្ចហុបាលិ អន្តិហិ  
សមញ្ញាតតេន កិក្កុនា យោវិជិ វានិស្សិតេន វន្តុត្ថំ ។

ឧបាលិបញ្ចក

[២២២] សមយេនា ព្រះពុទ្ធតោនព្រះភាគ ប្រតិភវិទៅ ក្នុងវិគ្គ  
ជេតន ជាពាក្យរបស់អនាថបិណ្ឌិកាសេដ្ឋី ជីកក្រុងសាវត្ថិ ។ លំដាប់  
នោះ ព្រះឧបាលិដ៏មានកាយ ចូលទៅដល់ព្រះបាទព្រះភាគ លុះចូល  
ទៅដល់ហើយ ទើបក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះបាទព្រះភាគ រួចអង្គុយនៅក្នុង  
វិជីសមគ្គ ។ លុះព្រះឧបាលិដ៏មានកាយអង្គុយ ក្នុងវិជីសមគ្គហើយ  
ក៏បានក្រាបបង្គំចូលព្រះបាទព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏បរិទ  
ភិក្កុដលប្រកបដោយអង្គុប្បន្នា មិនត្រូវនៅដោយឥតទិស្ស័យ អស់ ១  
ជីវិតបាន ។ ព្រះអង្គទ្រង់ក្រាស់ថា ម្ចាស់ឧបាលិ ភិក្កុដលប្រកប  
ដោយអង្គ ៨ មិនត្រូវនៅដោយឥតទិស្ស័យ អស់ ១ ជីវិតបាន ។ អង្គ៨  
នេះដូចម្តេច ។ គឺភិក្កុមិនស្គាល់ទេវតាសថ ១ មិនស្គាល់ទេវតាសថកម្ម ១  
មិនចេះបុគ្គិលាតុ ១ មិនស្គាល់បុគ្គិលាតុខ្មេស ១ មានវស្សាជយពិ  
ប្រិ ១ ។ ម្ចាស់ឧបាលិ ភិក្កុដលប្រកបដោយអង្គ ៨ នេះឯង មិនត្រូវ  
នៅដោយឥតទិស្ស័យដល់អស់ជីវិតបានឡើយ ។ ម្ចាស់ឧបាលិភិក្កុ  
ដលប្រកបដោយអង្គ ៨ ក្នុងនឹងនៅដោយឥតទិស្ស័យ អស់ ១ ជីវិតបាន ។





អបរោហិត ឧបត្ថម្ភ បញ្ចេញនូវ សម្បត្តិគោល  
 កិច្ចការ យោធិវិ ចាត់ស្រុកគោល វត្តភ្នំ ។ ក្រុមហ៊ុន  
 បញ្ចេញ ។ អាជ្ញាធរបង្កើន ជាជាតិ លាហ្មក-  
 កុក អាជ្ញាធរ ជាជាតិ សាវ័សសាធារណៈសេស អាជ្ញាធរ  
 ជាជាតិ ឧបត្ថម្ភឧបត្ថម្ភ អាជ្ញាធរ ជាជាតិ គណ-  
 បញ្ជាស្រុក ហោតិ ។ សំខេហ៍ ទោ ឧបត្ថម្ភ បញ្ចេញ-  
 បញ្ចេញ សម្បត្តិគោល កិច្ចការ យោធិវិ ចាត់ស្រុកគោល  
 វត្តភ្នំ ។ បញ្ចេញនូវ អាជ្ញាធរ សម្បត្តិគោល កិច្ចការ  
 យោធិវិ អង្គការស្រុកគោល វត្តភ្នំ ។ ក្រុមហ៊ុន បញ្ចេញ ។  
 អាជ្ញាធរបង្កើន ជាជាតិ លាហ្មកកុក អាជ្ញាធរ ជាជាតិ  
 សាវ័សសាធារណៈសេស អាជ្ញាធរ ជាជាតិ ឧបត្ថម្ភឧបត្ថម្ភ  
 អាជ្ញាធរ ជាជាតិ បញ្ជាស្រុក ៧ ហោតិ អភិបាលបញ្ជា-  
 រស្រុក ៧ ។ សំខេហ៍ ទោ ឧបត្ថម្ភ បញ្ចេញនូវ ស-  
 ម្បត្តិគោល កិច្ចការ យោធិវិ អង្គការស្រុកគោល វត្តភ្នំ ។

(២២២) ក្រុមហ៊ុន ១ ទោ ក្រុម អាជ្ញាធរ សម្បត្តិគោល  
 គោល កិច្ចការ ១ ឧបសម្ព័ន្ធនៃក្រុម ១ មិស្សយោ ធាតុគោល  
 ១ សាមណេន ឧបត្ថម្ភប្រតិបត្តិ ។ បញ្ចេញនូវ

បញ្ចេញនូវ កិច្ចការស្រុកគោលដោយអង្គ ៥ ដោយឡែកទៀត មិនគួរ  
 ទិញទៅដោយអង្គស្រុកគោល អស់ ១ ជីវិតបាទ ។ អង្គ ៥ កើតចេញ ។  
 កិច្ចការមិនស្គាល់កិច្ចការអង្គ ១ មិនស្គាល់លាហ្មកកុកកិច្ចការអង្គ ១  
 មិនស្គាល់សាវ័សសាធារណៈសេស មិនស្គាល់ឧបត្ថម្ភឧបត្ថម្ភ  
 មិនស្គាល់សាវ័សសាធារណៈសេស មិនស្គាល់ឧបត្ថម្ភឧបត្ថម្ភ  
 មិនស្គាល់ឧបត្ថម្ភឧបត្ថម្ភ ១ ទោស្រុកគោល ១ ។ បញ្ចេញនូវ កិច្ចការ  
 ស្រុកគោលដោយអង្គ ៥ នេះឯង មិនគួរទិញទៅដោយអង្គស្រុកគោល អស់ ១ ជីវិត  
 បាទឡើយ ។ បញ្ចេញនូវ កិច្ចការស្រុកគោលដោយអង្គ ៥ គួរទិញទៅ  
 ដោយអង្គស្រុកគោល អស់ ១ ជីវិតបាទ ។ អង្គ ៥ កើតចេញ ។ កិច្ចការ  
 កិច្ចការមិនស្គាល់កិច្ចការអង្គ ១ មិនស្គាល់លាហ្មកកុកកិច្ចការអង្គ ១ មិនស្គាល់សាវ័សសា-  
 ធារណៈសេស មិនស្គាល់ឧបត្ថម្ភឧបត្ថម្ភ មិនស្គាល់ឧបត្ថម្ភឧបត្ថម្ភ ១ ទោស្រុក  
 គោល ១ បញ្ចេញនូវ ៥ វិស្វកម្មទៀតទៅ ។ បញ្ចេញនូវ កិច្ចការស្រុកគោល  
 ដោយអង្គ ៥ នេះឯង គួរទិញទៅដោយអង្គស្រុកគោល អស់ ១ ជីវិតបាទ ។

(២២៣) ប្រទេសបង្កើនទូលស្រុក បញ្ចេញនូវអង្គដំបូង  
 កិច្ចការស្រុកគោលដោយអង្គប្រាំខ្លះ មិនគួរទិញទៅដោយអង្គស្រុកគោល មិនគួរទិញទៅដោយ  
 មិនគួរទិញទៅដោយអង្គស្រុកគោល ។ ប្រទេសបង្កើនទូលស្រុក បញ្ចេញនូវ





បញ្ចហន្តីហិ សមន្តានុភេទ ភិក្ខុនោ ឧបសម្មាទេតត្ថំ  
និស្សយោ នាគក្កោ សាមណេហ ឧបន្នាបេតក្កោនិ ។

[២២៦] កតិហិ ទុទោ កង្ក អន្តីហិ សមន្តានុភេទស្ស  
ភិក្ខុនោ កង្ក កាតត្ថំ ។ បញ្ចហនាលិ អន្តីហិ  
សមន្តានុភេទស្ស ភិក្ខុនោ កង្ក កាតត្ថំ ។ កតមេហិ  
បញ្ចហិ ។ អនុដ្ឋិច ហោតិ ពាលោ ច អបកតត្ថោ ច  
មិច្ឆានិដ្ឋិកោ ច ហោតិ អាជីវិបន្នោ ច ។ ឥមេហិ ទោ  
ទនាលិ បញ្ចហន្តីហិ សមន្តានុភេទស្ស ភិក្ខុនោ កង្ក  
កាតត្ថំ ។ អបរេហិចិ ទនាលិ បញ្ចហន្តីហិ សមន្តានុ-  
ភេទស្ស ភិក្ខុនោ កង្ក កាតត្ថំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។  
អចំសីលេ សីលវិបន្នោ ហោតិ អន្តិហិ អាចារិបន្នោ  
ហោតិ អនិដ្ឋិយោ ដិដ្ឋិវិបន្នោ ហោតិ មិច្ឆានិដ្ឋិកោ ច  
ហោតិ អាជីវិបន្នោ ច ។ ឥមេហិ ទោ ទនាលិ បញ្ច-  
ហន្តីហិ សមន្តានុភេទស្ស ភិក្ខុនោ កង្ក កាតត្ថំ ។  
អបរេហិចិ ទនាលិ បញ្ចហន្តីហិ សមន្តានុភេទស្ស ភិក្ខុ-  
នោ កង្ក កាតត្ថំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ កាយិកោ

ភិក្ខុវេលប្រកបដោយអង្គ ៤ ខេរេង ទើបត្រូវត្រូវឧបសម្មាទោ ឲ្យនិស្សយ  
ឲ្យសាមណេហប្រើខ្លួនប៉ុន្មាន ។

[២២៦] ព្រះទោលិក្រាបបង្គំខ្លួនសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន  
សន្សំត្រូវធ្វើកម្មផលភិក្ខុវេលប្រកបដោយអង្គប៉ុន្មាន ។ ព្រះអង្គប្រតិក្រាស  
ថា ម្នាលទោលិ សន្សំត្រូវធ្វើកម្មផលភិក្ខុវេលប្រកបដោយអង្គ ៧ អង្គ ៨  
កើដូចម្តេច ។ ភិក្ខុមិនឆ្ងាសបាប ១ ភិក្ខុល្ងង់ ១ មិនមែនជាបកកត្ត ១  
មានសេចក្តីយល់ខុស ១ មានអាជីវិបក្ខិ ១ ។ ម្នាលទោលិ សន្សំត្រូវ  
ធ្វើកម្មផលភិក្ខុវេលប្រកបដោយអង្គ ៨ ខេរេង ។ ម្នាលទោលិ សន្សំត្រូវ  
ធ្វើកម្មផលភិក្ខុវេលប្រកបដោយអង្គ ៨ ដទៃទៀត ។ អង្គ ៨ កើដូចម្តេច ។  
ភិក្ខុមានសីលវិបក្ខិក្នុងអតិសីល ១ មានអាចារិបក្ខិក្នុងអន្តិហារ ១ មាន  
វិដ្ឋិវិបក្ខិក្នុងអនិដ្ឋិ ១ មានសេចក្តីយល់ខុស ១ មានអាជីវិបក្ខិ ១ ។  
ម្នាលទោលិ សន្សំត្រូវធ្វើកម្មផលភិក្ខុវេលប្រកបដោយអង្គ ៨ ខេរេង ។  
ម្នាលទោលិ សន្សំត្រូវធ្វើកម្មផលភិក្ខុវេលប្រកបដោយអង្គ ៨ ដទៃទៀត ។  
អង្គ ៨ កើដូចម្តេច ។ ភិក្ខុប្រកបដោយល្បួងប្រព្រឹត្តទៅតាមកាយ ១

ឧបសម្ព័ន្ធនៃ កតក្កប្បស្សន្តិក្កោ បញ្ចក្កោ

ឧបសម្ព័ន្ធនៃ កតក្កប្បស្សន្តិក្កោ បញ្ចក្កោ យោគី វាចសិក្ខោ ឧបសម្ព័ន្ធនៃ  
 កតក្កោ យោគី កាយិក្កោ វាចសិក្ខោ ឧបសម្ព័ន្ធនៃ កតក្កោ យោគី  
 មិច្ឆាធិដ្ឋិកោ ច យោគី អាជីវិបន្នោ ច ។  
 ឥមេហិ ទោ ឧបសម្ព័ន្ធនៃ កតក្កោ យោគី វាចសិក្ខោ ឧបសម្ព័ន្ធនៃ  
 កតក្កោ យោគី កាយិក្កោ វាចសិក្ខោ ឧបសម្ព័ន្ធនៃ កតក្កោ យោគី  
 មិច្ឆាធិដ្ឋិកោ ច យោគី អាជីវិបន្នោ ច ។  
 ឥមេហិ ទោ ឧបសម្ព័ន្ធនៃ កតក្កោ យោគី វាចសិក្ខោ ឧបសម្ព័ន្ធនៃ  
 កតក្កោ យោគី កាយិក្កោ វាចសិក្ខោ ឧបសម្ព័ន្ធនៃ កតក្កោ យោគី  
 មិច្ឆាធិដ្ឋិកោ ច យោគី អាជីវិបន្នោ ច ។  
 ឥមេហិ ទោ ឧបសម្ព័ន្ធនៃ កតក្កោ យោគី វាចសិក្ខោ ឧបសម្ព័ន្ធនៃ  
 កតក្កោ យោគី កាយិក្កោ វាចសិក្ខោ ឧបសម្ព័ន្ធនៃ កតក្កោ យោគី  
 មិច្ឆាធិដ្ឋិកោ ច យោគី អាជីវិបន្នោ ច ។  
 ឥមេហិ ទោ ឧបសម្ព័ន្ធនៃ កតក្កោ យោគី វាចសិក្ខោ ឧបសម្ព័ន្ធនៃ  
 កតក្កោ យោគី កាយិក្កោ វាចសិក្ខោ ឧបសម្ព័ន្ធនៃ កតក្កោ យោគី  
 មិច្ឆាធិដ្ឋិកោ ច យោគី អាជីវិបន្នោ ច ។

ឧបសម្ព័ន្ធនៃ កតក្កប្បស្សន្តិក្កោ បញ្ចក្កោ

ប្រកបដោយស្រ្តីប្រព្រឹត្តទៅតាមវាចា ១ ប្រកបដោយស្រ្តីប្រព្រឹត្ត  
 ទៅតាមកាយធិនីវាចា ១ មានឥន្ទិយល្អ ១ មានភាគីវិបត្តិ ១ ។  
 ម្ចាស់ ១ ម្ចាស់ សិទ្ធិស្រ្តីប្រព្រឹត្ត ដែលប្រកបដោយអង្គ ៤ នេះ  
 ឯង ។ ម្ចាស់ ១ ម្ចាស់ សិទ្ធិស្រ្តីប្រព្រឹត្ត ដែលប្រកបដោយអង្គ ៤  
 ដទៃទៀត ។ អង្គ ៤ កើដូចម្តេច ។ គិតប្រកបដោយអនាថារៈប្រព្រឹត្ត  
 ទៅតាមកាយ ១ ប្រកបដោយអនាថារៈ ប្រព្រឹត្តទៅតាមវាចា ១ ប្រកប  
 ដោយអនាថារៈ ប្រព្រឹត្តទៅតាមកាយធិនីវាចា ១ មានឥន្ទិយល្អ ១  
 មានភាគីវិបត្តិ ១ ។ ម្ចាស់ ១ ម្ចាស់ សិទ្ធិស្រ្តីប្រព្រឹត្ត ដែលប្រកប  
 ដោយអង្គ ៤ នេះឯង ។ ម្ចាស់ ១ ម្ចាស់ សិទ្ធិស្រ្តីប្រព្រឹត្ត ដែលប្រកប  
 ដោយអង្គ ៤ ដទៃទៀត ។ អង្គ ៤ កើដូចម្តេច ។ គិតប្រកបដោយកិរិយា  
 បៀតបៀន ដែលប្រព្រឹត្តទៅតាមកាយ ១ ប្រកបដោយកិរិយាបៀតបៀន  
 ដែលប្រព្រឹត្តទៅតាមវាចា ១ ប្រកបដោយកិរិយាបៀតបៀន ដែលប្រព្រឹត្ត  
 ទៅតាមកាយធិនីវាចា ១ មានឥន្ទិយល្អ ១ មានភាគីវិបត្តិ ១ ។

នមោហិ ទោ ទុចាលិ បញ្ចហន្តេហិ សមន្តានតស្ស  
 ភិក្ខុនោ កម្មំ កាតតំ ។ អបរេហិមិ ទុចាលិ បញ្ចហន្តេ-  
 ហិ សមន្តានតស្ស ភិក្ខុនោ កម្មំ កាតតំ ។ កាតមេហិ  
 បញ្ចហិ ។ កាយិកេឯ មិច្ឆាជីវេន សមន្តានតោ ហោតិ  
 ភិចសិកេឯ មិច្ឆាជីវេន សមន្តានតោ ហោតិ កាយិ-  
 កាភិចសិកេឯ មិច្ឆាជីវេន សមន្តានតោ ហោតិ មិច្ឆា-  
 ជីវ្ហិកោ ច ហោតិ អាជីវិបញ្ចេ ច ។ នមោហិ ទោ ទុចា-  
 លិ បញ្ចហន្តេហិ សមន្តានតស្ស ភិក្ខុនោ កម្មំ កា-  
 តតំ ។ អបរេហិមិ ទុចាលិ បញ្ចហន្តេហិ សមន្តានតស្ស  
 ភិក្ខុនោ កម្មំ កាតតំ ។ កាតមេហិ បញ្ចហិ ។ អាបត្តិ  
 អាចន្តោ កម្មុកតោ ឧបសម្មារទតិ ធិស្សយំ ទេតិ  
 សាមណេវិ ឧបន្នាមេតិ ភិក្ខុនោ ភិក្ខុនោ កម្មុតិ សាធិយតិ  
 សម្មុនោធិ ភិក្ខុនិយោ វិវេទតិ ។ នមោហិ ទោ ទុចាលិ  
 បញ្ចហន្តេហិ សមន្តានតស្ស ភិក្ខុនោ កម្មំ កាតតំ ។  
 អបរេហិមិ ទុចាលិ បញ្ចហន្តេហិ សមន្តានតស្ស  
 ភិក្ខុនោ កម្មំ កាតតំ ។ កាតមេហិ បញ្ចហិ ។

ម្ចាស់ទុចាលិ សន្ស្រូវធ្វើកម្មផលភិក្ខុផលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ។  
 ម្ចាស់ទុចាលិ សន្ស្រូវធ្វើកម្មផលភិក្ខុផលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ។  
 អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុប្រកបដោយការចំពឹងជីវិតខុសដោយកាយ ច  
 ប្រកបដោយការចំពឹងជីវិតខុសដោយវាចា ច ប្រកបដោយការចំពឹងជីវិត  
 ខុសដោយកាយនិងវាចា ច មាននិមិត្តយល់ខុស ច មានភាវីវិបត្តិ ច ។  
 ម្ចាស់ទុចាលិ សន្ស្រូវធ្វើកម្មផលភិក្ខុផលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ។  
 ម្ចាស់ទុចាលិ សន្ស្រូវធ្វើកម្មផលភិក្ខុ ដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃ  
 ទៀត ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុត្រូវគេបង្ខំហើយសន្ស្រូវធ្វើកម្ម  
 ហើយ ទៅវិគរ្យឧបសម្មា ច ទៅវិគរ្យខិត្តិយ ច ឱ្យសាមណេរចម្រើ  
 ខ្លួន ច ក្រេតអនិទិសេចក្តីសន្មតឱ្យជាអ្នកប្រដៅភិក្ខុនិ ច ទុកជាសន្ស្រូវ  
 សន្មតហើយ ពីទៅវិគរ្យប្រដៅភិក្ខុនិ ច ម្ចាស់ទុចាលិ សន្ស្រូវធ្វើកម្ម  
 ផលភិក្ខុផលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ។ ម្ចាស់ទុចាលិ សន្ស្រូវធ្វើកម្ម  
 ផលភិក្ខុផលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដោយវិទ្យុករៀត ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។

យោ អាចត្តិយោ សុដ្ឋេន កាម្មំ កាតំ ហោតំ តំ អាចត្តិ  
 អាចត្តិ អញ្ញំ វា កាដិសិកំ នតោ វា ចាបិដ្ឋនំ កម្មំ  
 ករហតិ កម្មំតោ ករហតិ ។ ឥមេហិ ទោ ឧចារិ  
 បញ្ចហន្តេហិ សមញ្ញាកតស្ស កិក្កុយោ កម្មំ កាតតំ ។  
 អបរហិមិ ឧចារិ បញ្ចហន្តេហិ សមញ្ញាកតស្ស កិក្កុ-  
 យោ កម្មំ កាតតំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ តុទ្ធស្ស  
 អវណ្ណំ កាសតិ ធម្មស្ស អវណ្ណំ កាសតិ សឡស្ស អវណ្ណំ  
 កាសតិ មិត្តាធិដ្ឋិតោ ច ហោតិ អាជីវិយន្តោ ច ។  
 ឥមេហិ ទោ ឧចារិ បញ្ចហន្តេហិ សមញ្ញាកតស្ស  
 កិក្កុយោ កម្មំ កាតតំ ។

អនិស្សិតនោ បរហេ ។

តស្សន្ទាដំ

- ( ២៤៧ ) ឧចោសថំ បវរណំ
- អាចត្តិ ច ភិណ្ណិយំ
- អភិសមាចារសន្តិ ច
- អធិសីលនវេន ច

និសឡិប្បានុវិក្កម្មោយោ អាចត្តិយោ កិក្កុយោ ទៅក្រែវអាចត្តិ ទោ ១  
 កិក្កុយោ ទៅក្រែវអាចត្តិ ទោ ១ ប្រហែលមិនអាចត្តិ ទោ ១ ឬក្រែវអាចត្តិ វេល  
 កាត្រតំ ជាតិ អាចត្តិ ទោ ១ កិក្កុយោ វេល ទោ ១ ឥមេហិ វេល ទោ ១  
 កិក្កុយោ ១ ។ ខ្លាច ទោ ១ វេល ទោ ១ កិក្កុយោ វេល ទោ ១ កិក្កុយោ វេល ទោ ១  
 អន្តិ ១ ខេន ១ ។ ខ្លាច ទោ ១ វេល ទោ ១ កិក្កុយោ វេល ទោ ១ កិក្កុយោ វេល ទោ ១  
 ដោយអន្តិ ១ ដោយទុក្ខ ទោ ១ អន្តិ ១ គឺដូចម្តេច ។ កិក្កុយោ វេល ទោ ១  
 វេល ទោ ១ ។ កាសតិ វេល ទោ ១ កាសតិ វេល ទោ ១ កាសតិ វេល ទោ ១  
 មានតំ មិកយល់ ទោ ១ មានកាសិ វេល ទោ ១ ។ ខ្លាច ទោ ១ វេល ទោ ១ កិក្កុយោ វេល ទោ ១  
 កម្ម វេល ទោ ១ កិក្កុយោ វេល ទោ ១ អន្តិ ១ ខេន ១ ។

បំ អនិស្សិតនោ ទី ១ ។

ឧបាយកល ឧបាយកល ឧបាយកល ឧបាយកល ឧបាយកល

- ( ២៤៧ ) ឧចោសថំ បវរណំ
- អាចត្តិ ច ភិណ្ណិយំ
- អភិសមាចារសន្តិ ច
- អធិសីលនវេន ច

អនាថាវ ឧបយាតិ  
 មិច្ឆា អាចត្តិមេវ ច  
 យាយ អាចត្តិយា តុទ្ធស្ស  
 បថនោ វត្តសន្តិហោតិ ។

[២២៨] កតិហិ ធុ ទោ កន្តេ អន្តេហិ សមញ្ញាត-  
 តស្ស ភិក្ខុនោ កម្មំ ឧ បដិច្ចស្សម្ពេកត្ថង្គំ ។ បញ្ច-  
 ហុចាលិ អន្តេហិ សមញ្ញាតតស្ស ភិក្ខុនោ កម្មំ ឧ  
 បដិច្ចស្សម្ពេកត្ថំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ អាចត្តិ  
 អាចន្តោ កម្មកតោ ឧបសម្បទនតិ ធិស្សយំ ទេតិ  
 សាមណាវ ឧបន្តាយតិ ភិក្ខុនោវាទនសម្មតិ សាទិ-  
 យតិ សមតោមិ ភិក្ខុនិយោ វិវាទតិ ។ កមេហិ ទោ  
 ឧចាលិ បញ្ចហន្តេហិ សមញ្ញាតតស្ស ភិក្ខុនោ កម្មំ  
 ឧ បដិច្ចស្សម្ពេកត្ថំ ។ អបមេហិមិ ឧចាលិ បញ្ចហន្តេ-  
 ហិ សមញ្ញាតតស្ស ភិក្ខុនោ កម្មំ ឧ បដិច្ចស្សម្ពេ-  
 កត្ថំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ យាយ អាចត្តិយា  
 សន្និទ្ធន កម្មំ កតំ ហោតិ តំ អាចត្តិ អាចដ្ឋតិ អញ្ញំ  
 វា តាមិសិកំ តតោ វា ចាមិដ្ឋកំ កម្មំ កវហតិ

ប្រកបដោយល្បី ១ ប្រកបដោយអនាថាវ ១ ប្រកបដោយ  
 ភិយាបៀតបៀន ១ ប្រកបដោយការចិញ្ចឹមវិភិក្ខុស ១ សន្និ  
 ធ្វើកម្មដោយតាមភិក្ខុណា ភិក្ខុនារ វេរកត្ត្រូវតាមភិក្ខុដែល  
 នោះ ១ ភិក្ខុតោលកិរដ្ឋលព្រះកុទ្ធ ១ នេះជាវត្តសន្តិហា ១ ។

[២២៨] ព្រះទោលិប្រាបចន្តិទូលស្សរោ បពិត្រព្រះអង្គនិចិរោ  
 សន្និមិច្ឆាត្រូវត្រូវតាមភិក្ខុ ដែលប្រកបដោយអង្គប្តីខ្លាច ។ ព្រះអង្គ  
 ប្រន្តិក្រាស់ថា ម្ចាស់ទោលិ សន្និមិច្ឆាត្រូវតាមភិក្ខុ ដែលភិក្ខុប្រកប  
 ដោយអង្គ ៥ ។ អង្គ ៥ កើដូចម្តេច ។ ភិក្ខុត្រូវតាមភិក្ខុហើយ សន្និ  
 ក៏បានធ្វើកម្មហើយ នៅតែឱ្យទបសម្បត ១ នៅតែឱ្យខំស្រ្តយ ១ ឱ្យ  
 សាមណារបម្រើខ្លួន ១ គ្រែកអចិន្តិសេចក្តីសន្តិឱ្យជាអ្នកឱ្យទាវដល់  
 ភិក្ខុនិ ១ ទុកជាសន្និសម្មតាហើយ នៅតែទៅប្រជេរភិក្ខុនិ ១ ។ ម្ចាស់  
 ទោលិ សន្និមិច្ឆាត្រូវតាមភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ។  
 ម្ចាស់ទោលិ សន្និមិច្ឆាត្រូវតាមភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ វេរ  
 ទៀត ។ អង្គ ៥ កើដូចម្តេច ។ ភិសន្និមិច្ឆាត្រូវតាមភិក្ខុ  
 ណា ភិក្ខុនារនៅត្រូវតាមភិក្ខុនារទៀត ១ ត្រូវតាមភិក្ខុនារទៀតប្រហែលនឹង  
 តាមភិក្ខុនារ ១ ឬត្រូវតាមភិក្ខុដែលកាក្រក់ជាងតាមភិក្ខុនារ ១ ភិក្ខុនារទៀត ១



កង្កែប ក្រហម ។ ឥតម៉ែ ទៅ ទំនាល់ បញ្ចក់ ឆ្នាំ  
 សម្បត្តិសង្គម ក៏ក្រហម កង្កែប ១ បដិប្បស្សន្ត្រី ។  
 អបរម័យ ទំនាល់ បញ្ចក់ ឆ្នាំ សម្បត្តិសង្គម ក៏ក្រ-  
 ហម កង្កែប ១ បដិប្បស្សន្ត្រី ។ ក្រហម បញ្ច-  
 ក់ ។ កុដ្ឋស្ស អវលោកិត កាសតិ ធម្មស្ស អវលោកិត កា-  
 សតិ សង្ឃស្ស អវលោកិត កាសតិ មិច្ឆាធម្មតោ ១ ហោតិ  
 អាណិវិច្ឆោ ១ ។ ឥតម៉ែ ទៅ ទំនាល់ បញ្ចក់ ឆ្នាំ  
 សម្បត្តិសង្គម ក៏ក្រហម កង្កែប ១ បដិប្បស្សន្ត្រី ។  
 អបរម័យ ទំនាល់ បញ្ចក់ ឆ្នាំ សម្បត្តិសង្គម ក៏ក្រ-  
 ហម កង្កែប ១ បដិប្បស្សន្ត្រី ។ ក្រហម បញ្ច-  
 ក់ ។ អវលោកិត ហោតិ កាលោ ១ អបរម័យ ១  
 ឧបទ្ធការកោ ១ ហោតិ វិទ្យុស្ស សិក្ខាយ ១ ១ បរិ-  
 ច្ចរិកាវ ។ ឥតម៉ែ ទៅ ទំនាល់ បញ្ចក់ ឆ្នាំ សម្បត្តិ-  
 សង្គម ក៏ក្រហម កង្កែប ១ បដិប្បស្សន្ត្រី ។

(២២៧) សង្គមវិទ្យាសាស្ត្រ ក៏ក្រហម សង្ឃ ឧប-  
 សង្ឃ ១ កង ១ ធម្ម អដ្ឋង្គ ឧបដ្ឋានេត្តា សង្ឃ  
 ឧបសង្ឃ មិច្ឆាធម្មតិ ។ សង្គមវិទ្យាសាស្ត្រ ក៏ក្រហម សង្ឃ

ភិក្ខុវិទ្យាសង្គមវិទ្យាសាស្ត្រ ១ ។ ខ្លួនបញ្ចក់ សង្ឃមិច្ឆាធម្មតិ  
 ដល់ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ ខេង ។ ខ្លួនបញ្ចក់ សង្ឃមិច្ឆាធម្មតិ  
 ក្នុងដល់ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ ភិក្ខុ  
 កាលកិច្ចប្រកបដោយអង្គ ៥ ខេង ។ កាលកិច្ចប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ។  
 កាលកិច្ចប្រកបដោយអង្គ ៥ ខេង ។ ខ្លួនបញ្ចក់  
 សង្ឃមិច្ឆាធម្មតិ ដល់ភិក្ខុ ដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ខេង ។ ខ្លួន  
 បញ្ចក់ សង្ឃមិច្ឆាធម្មតិ ក្នុងដល់ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ។  
 អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ ភិក្ខុមិច្ឆាធម្មតិ មានខ្លួនបញ្ចក់ ១ មិច្ឆាធម្មតិ  
 ជាបកក្ក ១ ជាគ្រូបង្ហាញសេចក្តីញឹកញាប់ (ភាសិត្តចន្ទ) ១ មិច្ឆាធម្មតិ  
 ឈរក្នុងភិក្ខុវិទ្យាសង្គមវិទ្យាសាស្ត្រ ។ ខ្លួនបញ្ចក់ សង្ឃមិច្ឆាធម្មតិ  
 ក្នុងដល់ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ខេង ។

(២២៨) ប្រការបញ្ចក់បញ្ចក់ បញ្ចក់ បញ្ចក់ បញ្ចក់ បញ្ចក់  
 ភិក្ខុជាគ្រូបង្ហាញសេចក្តីញឹកញាប់ កាលបើចូលទៅក្នុងសង្ឃ ក្រៅពីក្នុងដល់  
 បញ្ចក់ ឧបទ្ធការកោ សង្គមវិទ្យាសាស្ត្រ ។ ប្រការបញ្ចក់ ខ្លួន  
 បញ្ចក់ ភិក្ខុជាគ្រូបង្ហាញសេចក្តីញឹកញាប់ កាលបើចូលទៅក្នុងសង្ឃ ក្រៅ

ឧបសគ្គមន្ត្រី បញ្ច ធម្ម អដ្ឋង្គ ឧបដ្ឋាបេត្តា សន្និដ្ឋា  
 ឧបសគ្គមន្ត្រី ។ កតមេ បញ្ច ។ សន្តិមារិក្ខា-  
 ទានំ កិក្ខុតា សង្ឃ ឧបសគ្គមន្ត្រី ដំបូង មន្ត្រី ឧបសគ្គ-  
 ឧបសគ្គមន្ត្រី រោមាណសមេន ចំនួន អាសនក្ក-  
 សនេន កវិកតំ ធិសន្តិកុសនេន មេរ កិក្ខុ អនុប-  
 ទន្ត្រី ធម៌ កិក្ខុ អាសនេន អប្បដិពាមន្ត្រី យថា-  
 បដិរុប អាសនេ ធិសិទ្ធិតត្ថំ អនាណកមិកោន កវិកតំ  
 អនិប្បាណកមិកោន សាមំ វា ធម្មោ កាសិកត្តោ បរា  
 វា អន្ត្រីសិទ្ធិតត្ថំ អរិយោ វា តុណ្ណិកាវេ ធាតិមត្តិ-  
 តត្តោ សទេ ឧទានំ សន្និដ្ឋា សមគ្គករណីយោចិ កម្មា-  
 មិ ករណិ វគ្គ យេ ឧទានំ កិក្ខុតោ ធម្មមតិ<sup>(១)</sup> អបិ  
 ធិដ្ឋាវកម្មំ កត្តា ឧបេត្តា សាមន្តំ ។ តំ កិស្សុ  
 ហេតុ ។ មាហំ សន្និដ្ឋា ធានត្តោ អស្សន្តិ ។ សន្តិ-  
 មារិក្ខាទានំ កិក្ខុតា សង្ឃ ឧបសគ្គមន្ត្រី ឧបេ-  
 បញ្ច ធម្ម អដ្ឋង្គ ឧបដ្ឋាបេត្តា សន្និដ្ឋា ឧបសគ្គ-  
 មន្ត្រី ។

១ កិក្ខុតោ សន្និដ្ឋា ឧបេត្តា ឧបសគ្គមន្ត្រី កត្តិ ធម្មោ ឧបសគ្គ ។

កំលំ ធម៌ ៥ យ៉ាង ទុក ក្នុង សន្តាន ហើយ សឹម ចូល ទៅ កេស ឱ្យ ។ ធម៌ ៥  
 តើ ដូច ម្តេច ។ ខ្លា ១ បាលី កិក្ខុ ជា អ្នក ចូល ទៅ កាន់ សង្គ្រាម កាល  
 បើ ចូល ទៅ កេស ឱ្យ ត្រូវ មាន ចិត្ត ខ្មែរ រំពោះ សឹម ចូល ទៅ កេស ឱ្យ គប្បី  
 ជា អ្នក មាន ចិត្ត ឆ្លើយ ដោយ សំពត់ សម្រាប់ ដូច គ្នា ឬ ជា អ្នក ឈ្លាស ក្នុង ភាសា  
 ឈ្លាស ក្នុង សាសនា ១ មិន ត្រូវ ចូល ទៅ ប្រៀស ប្រៀក ពួក កិក្ខុ ជា ថេរ មិន  
 ត្រូវ យក ភាសា ខ្មែរ កិក្ខុ អង្គ យល់ ភាសា ខ្មែរ ភាសា មន្ត ១ មិន ត្រូវ ជា  
 អ្នក ខ្មែរ យោ ពាក្យ ផ្តួស ផ្តំ ស មិន ត្រូវ មិយាយ ភ័យ ខ្លា ខ្មែរ ១ ត្រូវ ពោល  
 ធម៌ ដោយ ខ្លា ខ្មែរ ឬ កាល ធាតុ ក្នុង វិទ្យា ពោល ធម៌ ១ មិន ត្រូវ មើល  
 ភ័យ ព្រះ អរិយ បុគ្គល ដែល លោក គង់ ស្រៀម ១ ខ្លា ១ បាលី បើ សន្និដ្ឋា ធ្វើ  
 កម្ម ទាំង ខ្លា យ ដែល សន្និដ្ឋា ធ្វើ ដោយ សេចក្តី ប្រាម ត្រៀម គ្នា ខ្លា  
 ១ បាលី បើ មាន កិក្ខុ មិន ដាច់ ចិត្ត មិន កម្ម ភោគ កិក្ខុ ភោគ ត្រូវ ធ្វើ ចិត្ត ច្របូប  
 ប្រាកដ សឹម ដឹក លំ សាមន្តិ ។ សេចក្តី ធានា កិព្រោះ ហេតុ គឺ ។ ព្រោះ ថា  
 កិក្ខុ ភោគ ត្រូវ កំលំ សាមន្តិ ដោយ គិត ថា កាក្ក កញ្ញា មិន ត្រូវ មាន ខ្លា ខ្មែរ កំលំ  
 សន្និដ្ឋា ។ ខ្លា ១ បាលី កិក្ខុ ជា អ្នក ចូល ទៅ កាន់ សង្គ្រាម កាល បើ ចូល ទៅ  
 កេស ឱ្យ ត្រូវ កំលំ ធម៌ ទាំង ៥ នេះ ក្នុង សន្តាន សឹម ចូល ទៅ កេស ឱ្យ

(២២០) កតិហិ ឬ ទោ កន្លែ អង្កេហិ សមញ្ញាគតោ  
 កិក្កុ សង្កេ រោហរត្តោ តហុជនាគត្តោ ច ហោតិ តហុ-  
 ជនាមនាមោ ច តហុជនាវិគោ ជាតិ ។ បញ្ចហុចា-  
 លិ អង្កេហិ សមញ្ញាគតោ កិក្កុ សង្កេ រោហរត្តោ  
 តហុជនាគត្តោ ច ហោតិ តហុជនាមនាមោ ច តហុ-  
 ជនាវិគោ ច ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ឧស្សិតមង្គ  
 ច ហោតិ ធិស្សិតមង្គ ច ឧ ច កសាធុសង្កិត្តុសលោ  
 ហោតិ ច យថាធម្មេ យថាវិធមេ យថាបត្តិយោ ចោ-  
 ទេតា ហោតិ ច យថាធម្មេ យថាវិធមេ យថាបត្តិយោ  
 ករវេតា ហោតិ ។ ឥមេហិ ទោ ឧចាលិ បញ្ចហង្កេ-  
 ហិ សមញ្ញាគតោ កិក្កុ សង្កេ រោហរត្តោ តហុជនា-  
 គត្តោ ច ហោតិ តហុជនាមនាមោ ច តហុជនាវិ-  
 គោ ច ។ បញ្ចហុចាលិ អង្កេហិ សមញ្ញាគតោ  
 កិក្កុ សង្កេ រោហរត្តោ តហុជនាគត្តោ ច ហោតិ  
 តហុជនាមនាមោ ច តហុជនាវិគោ ច ។ កតមេហិ  
 បញ្ចហិ ។ ឧ ឧស្សិតមង្គ ច ហោតិ ធិស្សិតមង្គ

(២២០) ប្រទេហាលិ ក្រាបបង្កិទ្ធុលស្សរោ បពិត្រប្រះអង្គិ ធិបិវេន  
 កិក្កុវេលប្រកបដោយអង្គិប្បុត្តាន ពោលក្នុងកណ្តាលដំនុស្សិ តាំមិនឲ្យជន  
 ច្រើនគ្នាប្រកអាជន តាំមិនឲ្យជនច្រើនគ្នាភាបចិត្តផង តាំមិនឲ្យជនច្រើន  
 គ្នាចូលចិត្តផង ។ ប្រះអង្គិ ប្រង់ក្រាសដោ ម្ចាស់ទុបាលិ កិក្កុវេលប្រកប  
 ដោយអង្គិ ៥ ពោលក្នុងកណ្តាលដំនុស្សិ តាំមិនឲ្យជនច្រើនគ្នាប្រកអា-  
 ជន តាំមិនឲ្យជនច្រើនគ្នាភាបចិត្តផង តាំមិនឲ្យជនច្រើនគ្នាចូលចិត្ត  
 ផង ។ អង្គិ ៥ តើដូចម្តេច ។ ឥតិក្កុជាអ្នកនិយាយពាក្យប្រកបដោយលោភៈជា  
 ដើម ១ ជាអ្នកពោលអាងអ្នកដទៃ ១ ជាអ្នកមិនឈ្លាសក្នុងកាសាខ័ន  
 វិនិច្ឆ័យ ១ ជាអ្នកមិនចោទកិក្កុផងគ្នាឲ្យសមគ្នាតាមធម៌ សមគ្នាភាមវិនយ  
 លមគ្នាតាមភាបត្តិ ១ ជាអ្នកមិនកាត់សេចក្តីឲ្យសមគ្នាតាមធម៌ ឲ្យសមគ្នា  
 ភាមវិនយ ឲ្យសមគ្នាតាមភាបត្តិ ១ ។ ម្ចាស់ទុបាលិ កិក្កុវេលប្រកប  
 ដោយអង្គិ ៥ នេះឯងនិយាយកណ្តាលដំនុស្សិ តែងតាំមិនឲ្យជនច្រើនគ្នា  
 ប្រកអាជន តាំមិនឲ្យជនច្រើនគ្នាភាបចិត្តផង តាំមិនឲ្យជនច្រើនគ្នាចូលចិត្ត  
 ផង ។ ម្ចាស់ទុបាលិ កិក្កុវេលប្រកបដោយអង្គិ ៥ កាលនិយាយកណ្តាល  
 ដំនុស្សិ តែងតាំឲ្យជនច្រើនគ្នាប្រកអាជន តាំឲ្យជនច្រើនគ្នាភាបចិត្ត  
 ផង តាំឲ្យជនច្រើនគ្នាចូលចិត្តផង ។ អង្គិ ៥ តើដូចម្តេច ។ ឥតិក្កុជាអ្នក  
 មិននិយាយពាក្យប្រកបដោយលោភៈជាដើម ១ មិនពោលអាងអ្នកដទៃ ១

០ កាសានុសន្តិវុសលោ ០ ហោតិ យតំនម្មេ-  
 យតំវិទយេ យតំបន្តិយា ហោនេតា ហោតិ យតំ-  
 នម្មេ យតំវិទយេ យតំបន្តិយា កាវេតា ហោតិ ។  
 ឥមេហិ ទោ ឧចារិ មត្តហន្តំហិ សមន្តាគតោ  
 ភិក្ខុ សន្មេ កេហវន្តោ ពហុជនកន្តោ ០ ហោតិ  
 ពហុជនមតាចោ ០ ពហុជនុចិតោ ០ ។ អមរេហិថិ  
 ឧចារិ មត្តហន្តំហិ សមន្តាគតោ ភិក្ខុ សន្មេ  
 កេហវន្តោ ពហុជនកន្តោ ០ ហោតិ ពហុជនមតាចោ  
 ០ ពហុជនុចិតោ ០ ។ កតមេហិ មត្តហិ ។ ឧស្ស-  
 នេតា ហោតិ អមសានេតា ហោតិ អនម្មំ តណ្ហានិ  
 នម្មំ បដិកាហតិ សម្មត្ត ពហុ កាសតិ ។ ឥមេហិ  
 ទោ ឧចារិ មត្តហន្តំហិ សមន្តាគតោ ភិក្ខុ សន្មេ  
 កេហវន្តោ ពហុជនកន្តោ ០ ហោតិ ពហុជនមតាចោ  
 ០ ពហុជនុចិតោ ០ ។ មត្តហុចារិ អន្តំហិ ស-  
 មន្តាគតោ ភិក្ខុ សន្មេ កេហវន្តោ ពហុជនកន្តោ ០  
 ហោតិ ពហុជនមតាចោ ០ ពហុជនុចិតោ ០ ។  
 កតមេហិ មត្តហិ ។ ០ ឧស្សនេតា ហោតិ ០

ជាអ្នកឆ្ការសត្វក្នុងកាសានិវិទិច្ចយ ១ ជាអ្នកបោកកិច្ចផងនាឲ្យសមគួរតាម  
 ធម៌ឲ្យសមគួរតាមវ័យ ឲ្យសមគួរតាមពាបក្តិ ១ ជាអ្នកកាត់សេចក្តីឲ្យ  
 សមគួរតាមចម្ងឺឲ្យសមគួរតាមវ័យឲ្យសមគួរតាមពាបក្តិ ១ ។ ម្ចាស់ ។ បាលិ  
 ភិក្ខុវេលាប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង កាលនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសន្សំ  
 តែងនាំឲ្យជនច្រើនគ្នាគ្រេកអរផង នាំឲ្យជនច្រើនគ្នាសាបចិត្តផង នាំឲ្យជន  
 ច្រើនគ្នាចូលចិត្តផង ។ ម្ចាស់ ។ បាលិ ភិក្ខុវេលាប្រកបដោយអង្គ៥ដទៃទៀត  
 កាលនិយាយក្នុងជំនុំសន្សំ ក៏តែងនាំមិនឲ្យជនច្រើនគ្នាគ្រេកអរផង នាំមិន  
 ឲ្យជនច្រើនគ្នាពេញចិត្តផង នាំមិនឲ្យជនច្រើនគ្នាចូលចិត្តផង ។ អង្គ៥កើ  
 ដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុជាអ្នកអ្នកអាណិតសរសើរលើកបុគ្គលដទៃ ១ ជាអ្នកផ្តល់  
 ផ្ការំលេ ១ ប្រកាន់យកហេតុវេលាមិនមែនជាទិយ្យនិកចមិ ១ យកវាបាតុ  
 វេលាជាទិយ្យនិកចមិ ១ និយាយពាក្យច្រើនឥតប្រយោជន៍ ១ ។ ម្ចាស់  
 ។ បាលិ ភិក្ខុវេលាប្រកបដោយអង្គ៥នេះឯង កាលនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំ  
 សន្សំ តែងនាំមិនឲ្យជនច្រើនគ្នាគ្រេកអរផង នាំមិនឲ្យជនច្រើនគ្នាពេញ  
 ចិត្តផង នាំមិនឲ្យជនច្រើនគ្នាចូលចិត្តផង ។ ម្ចាស់ ។ បាលិ ភិក្ខុវេលាប្រកប  
 ដោយអង្គ ៥ កាលនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសន្សំ តែងនាំឲ្យជនច្រើនគ្នា  
 គ្រេកអរផង នាំឲ្យជនច្រើនគ្នាពេញចិត្តផង នាំឲ្យជនច្រើនគ្នាចូលចិត្តផង ។  
 អង្គ ៥ កើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុជាអ្នកមិនអ្នកអាណិតសរសើរលើកបុគ្គលដទៃ ១

អបសរេតា ហោតិ ធម្មំ កុណ្ណាតិ អធម្មំ ចដិពាហាតិ  
 សម្មាសម្ពុទ្ធ ឧ ពហុំ កាសាតិ ។ ឥមេហិ ចោ ឧបាលិ  
 បញ្ចហន្តេហិ សមញ្ញាគតោ ភិក្ខុ សង្ឃេ វេហារន្តោ  
 ពហុជនកន្តោ ច ហោតិ ពហុជនមតាចោ ច ពហុ-  
 ជនុចិតោ ច ។ អបរេហិ ឧបាលិ បញ្ចហន្តេហិ  
 សមញ្ញាគតោ ភិក្ខុ សង្ឃេ វេហារន្តោ ពហុជនកន្តោ  
 ច ហោតិ ពហុជនមតាចោ ច ពហុជនុចិតោ ច ។  
 កាសមេហិ បញ្ចហិ ។ បសយ្ហ វត្តា ហោតិ ឥនោ-  
 កាសាធម្មំ កាវាបេត្តា វត្តា ហោតិ ឯ យ ពិធម្មេ  
 យ ពិវិធមេ យ ពិបន្តិយា ចោដេតា ហោតិ ឯ យ-  
 ពិធម្មេ យ ពិវិធមេ យ ពិបន្តិយា កាវេតា ហោតិ ឯ  
 យ ពិធម្មេ យ ពិវិធមេ យ ពិបន្តិយា ហោតិ ។ ឥមេហិ ចោ ឧប-  
 ាលិ បញ្ចហន្តេហិ សមញ្ញាគតោ ភិក្ខុ សង្ឃេ វេហា-  
 រន្តោ ពហុជនកន្តោ ច ហោតិ ពហុជនមតាចោ ច  
 ពហុជនុចិតោ ច ។ បញ្ចហុបាលិ អន្តេហិ សមញ្ញាគ-  
 តោ ភិក្ខុ សង្ឃេ វេហារន្តោ ពហុជនកន្តោ ច ហោតិ

ពាស្តវិទូន្តេហិ ។ កាន់យកចៅក្រមដែលជាជំនួយនៃកម្ម ១ យក  
 ចៅក្រមមិនមែនជាជំនួយនៃកម្ម ១ មិនមែនយាយពាក្យដែលឥតប្រយោជន៍  
 ដោយច្រើន ១ ។ ម្ចាស់ទុណ្ណ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៨ នេះឯង  
 កាលនិយាយក្នុងកល្យាណជីវិតសង្ឃ តែងនាំឲ្យជនច្រើនគ្នាគ្រេកអរផង នាំ  
 ឲ្យជនច្រើនគ្នាពេញចិត្តផង នាំឲ្យជនច្រើនគ្នាចូលចិត្តផង ។ ម្ចាស់ទុណ្ណ  
 ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៨ ផ្សេងទៀត កាលនិយាយក្នុងកល្យាណជីវិតសង្ឃ  
 តែងនាំមិនឲ្យជនច្រើនគ្នាគ្រេកអរផង នាំមិនឲ្យជនច្រើនគ្នាពេញចិត្តផង  
 នាំមិនឲ្យជនច្រើនគ្នាចូលចិត្តផង ។ អង្គទាំង ៨ តែមួយម្តង ។ គិតក្នុង  
 អ្នកនិយាយសង្ឃីសង្ឃីន (ព្រោះគោស្រីយទានៈ) ១ មិនបានសូមទោស  
 ជាមុន ក៏ស្រាប់តែនិយាយ ១ មិនបានកិច្ចផ្សេងសមគួរតាមធម៌ ឲ្យ  
 សមគួរតាមវិន័យ ឲ្យសមគួរតាមភាសិត ១ មិនកាត់សេចក្តីឲ្យសមគួរតាម  
 ធម៌ ឲ្យសមគួរតាមវិន័យ ឲ្យសមគួរតាមភាសិត ១ មិនព្យាករដោយ  
 សមគួរ តាមសេចក្តីយល់របស់ខ្លួន ១ ។ ម្ចាស់ទុណ្ណ ភិក្ខុដែលប្រកប  
 ដោយអង្គ ៨ នេះឯង កាលនិយាយក្នុងកល្យាណ ជីវិតសង្ឃ តែងនាំមិនឲ្យ  
 ជនច្រើនគ្នាគ្រេកអរផង នាំមិនឲ្យជនច្រើនគ្នាពេញចិត្តផង នាំមិនឲ្យ  
 ជនច្រើនគ្នាចូលចិត្តផង ។ ម្ចាស់ទុណ្ណ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៨  
 កាលនិយាយក្នុងកល្យាណជីវិតសង្ឃ តែងនាំឲ្យជនច្រើនគ្នាគ្រេកអរផង

តហ្មដទេសនា ច តហ្មដទុច្ឆិកា ច ។ កតមេហិ  
 បញ្ចហិ ។ ច បសយ្ហ វត្តា<sup>(១)</sup> ហោតិ ឱកាសកម្ម  
 កាវយេត្តា វត្តា<sup>(២)</sup> យថាទម្មេ យថាវិទយេ យថាបត្តិយា  
 ពោទេតា ហោតិ យថាទម្មេ យថាវិទយេ យថាបត្តិយា  
 កាវយេតា ហោតិ យថាទិដ្ឋិយា ព្យាកតា ហោតិ ។  
 សមេហិ ចោ ឱចារិ បញ្ចហិត្តេហិ សមម្ពាសតោ  
 កំកុ សុធឿ វេហារេត្តោ តហ្មដទេសនា ច ហោតិ  
 តហ្មដទេសនា ច តហ្មដទុច្ឆិកា ចាតិ ។

[២៥១] កតំ ទុ ចោ កទ្ខ អាមិសំសា វិទយ-  
 បរិយត្តិយាតិ ។ បញ្ចមេ ឱចារិ អាមិសំសា វិទយ-  
 បរិយត្តិយា ។ កតមេ បញ្ច ។ អត្តចោ សីលទុក្ខោ  
 សុត្តោ ហោតិ សុត្តោតោ កុត្តិយមកតាមំ បដិស-  
 វណំ ហោតិ វិសារវោ សធឿមធឿ វេហារិ បច្ចុត្តិកោ  
 សថាទម្មេ យុមិក្ខហិតំ ចិត្តស្លាតិ សទ្ធម្មដ្ឋិតិយា  
 បដិបត្តោ ហោតិ ។ សមេ ចោ ឱចារិ បញ្ចមិសំសា  
 វិទយបរិយត្តិយាតិ ។

ឲ្យសិប្បស្សមរេត្តា ខុតិយោ ។

តាឲ្យជនច្រើនគ្នាពេញចិត្តផង តាឲ្យជនច្រើនគ្នាចូលចិត្តផង ។ អង្គ៥  
 តើដូចម្តេច ។ ភិក្ខុជាអ្នកពុំបាននិយាយសន្តិសន្តិម ( ព្រោះតាស្រីយ  
 ទានៈ) ។ បានស្តម្ភកាសជាមុនវិបនិយាយ ។ ពោធិក្ខុផងគ្នាឲ្យសម្ប  
 ភាមធម៌ ឲ្យសម្បភាមន័យ ឲ្យសម្បភាមតាបក្ខ ។ កាតំសេចក្តីឲ្យ  
 សម្បភាមធម៌ ឲ្យសម្បភាមន័យ ឲ្យសម្បភាមតាបក្ខ ។ ព្យាករណំ  
 ភាមសេចក្តីយល់របស់ខ្លួន ។ ម្ចាស់ទុហិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥  
 នេះឯង កាលនិយាយក្នុងកណ្តាលដំខុសធឿ តែងតាឲ្យជនច្រើនគ្នាគ្រេក  
 អរផង តាឲ្យជនច្រើនគ្នាពេញចិត្តផង តាឲ្យជនច្រើនគ្នាចូលចិត្តផង ។

[២៥១] ព្រះទុហិក្រាបបង្គំទូលស្តាប់ បដិក្រព្រះអង្គដំចរនៃ  
 តាមិសិវ្យនៃការៀនន័យ ទានបុត្តាន ។ ព្រះអង្គច្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់  
 ទុហិ តាមិសិវ្យនៃការៀនន័យ ទាន៥ ។ តាមិសិវ្យ ៥ តើដូចម្តេច ។  
 ភិក្ខុជាអ្នកចេះគ្រប់គ្រងក្បួនសីលក្នុង របស់ខ្លួនដោយប្រពៃ ។ វេមិបាន  
 ជាដំបូងនៃធាតុផង ដែលទានសេចក្តីសិរ្ស ។ ជាអ្នកកៀវក្រាមនិយាយ  
 កណ្តាលដំខុសធឿ ។ ជាអ្នកសន្តិសន្តិមឲ្យពួកសត្រូវដោយសហធម៌បាន  
 ដោយនិយាយ ។ ជាអ្នកប្រកបក្តីដើម្បីឲ្យព្រះសទ្ធម្មបិកថា ។ ។ ម្ចាស់  
 ទុហិ តាមិសិវ្យនៃការៀនន័យ ទាន ៥ នេះឯង ។

ចប់ ឲ្យសិប្បស្សមរេត្តា ទំ ២ ។



ជាតិ អាចត្តិយា វុបសម័ ជាជាតិ អាចត្តិយា វិទិច្ច-  
 យកុសលោ ហោតិ ។ ឥនេហិ ទោ ឧទាលិ បញ្ច-  
 ហន្តេហិ សមន្តាគភេទ កិក្កុតា សន្ស័យ កេហិវិគត្ថំ ។  
 អបរេហិបិ ឧទាលិ បញ្ចហន្តេហិ សមន្តាគភេទ កិក្កុតា  
 សន្ស័យ កេហិវិគត្ថំ ។ កតតមេហិ បញ្ចហិ ។ អធិ-  
 ការណំ ន ជាជាតិ អធិការណសមុដ្ឋានំ ន ជាជាតិ  
 អធិការណស្ស បយោតំ ន ជាជាតិ អធិការណស្ស  
 វុបសម័ ន ជាជាតិ ន អធិការណស្ស វិទិច្ចយកុសលោ  
 ហោតិ<sup>(១)</sup> ។ ឥនេហិ ទោ ឧទាលិ បញ្ចហន្តេហិ សមន្តា-  
 គភេទ កិក្កុតា សន្ស័យ កេហិវិគត្ថំ ។ បញ្ចហន្តេហិ  
 អន្តេហិ សមន្តាគភេទ កិក្កុតា សន្ស័យ កេហិវិគត្ថំ ។  
 កតតមេហិ បញ្ចហិ ។ អធិការណំ ជាជាតិ អធិការណ-  
 សមុដ្ឋានំ ជាជាតិ អធិការណស្ស បយោតំ ជាជាតិ  
 អធិការណស្ស វុបសម័ ជាជាតិ អធិការណស្ស វិទិច្ច-  
 យកុសលោ ហោតិ ។ ឥនេហិ ទោ ឧទាលិ បញ្ច-  
 ហន្តេហិ សមន្តាគភេទ កិក្កុតា សន្ស័យ កេហិវិគត្ថំ ។

១ . ឬ . អធិការណស្ស ន វិទិច្ចយកុសលោ ហោតិ ។

ស្គាល់ការម្ចាស់អធិការណ៍ ១ ឈ្លាសក្នុងការវិនិច្ឆ័យតាមគ្នា ១ ។ ម្ចាស់ទុណា  
 កិក្កុវិស្សប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង រើបក្រវិទិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំ  
 សន្ស័យ ។ ម្ចាស់ទុណា កិក្កុវិស្សប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត មិន  
 ក្រវិទិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសន្ស័យ ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ កិក្កុមិនស្គាល់  
 អធិការណ៍ ១ មិនស្គាល់សមុដ្ឋានំនៃអធិការណ៍ ១ មិនស្គាល់ប្រយោគរបស់  
 អធិការណ៍ ១ ។ មិនស្គាល់ការម្ចាស់អធិការណ៍ ១ មិនឈ្លាសក្នុងការវិនិច្ឆ័យ  
 អធិការណ៍ ១ ។ ម្ចាស់ទុណា កិក្កុវិស្សប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង មិន  
 ក្រវិទិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសន្ស័យទៀត ។ ម្ចាស់ទុណា កិក្កុវិស្សប្រកប  
 ដោយអង្គ ៥ រើបក្រវិទិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសន្ស័យ ។ អង្គ ៥  
 តើដូចម្តេច ។ កិក្កុស្គាល់អធិការណ៍ ១ ស្គាល់សមុដ្ឋានំនៃអធិក-  
 រណ៍ ១ ស្គាល់ប្រយោគរបស់អធិការណ៍ ១ ស្គាល់ការម្ចាស់អធិការណ៍ ១  
 ឈ្លាសក្នុងការវិនិច្ឆ័យអធិការណ៍ ១ ។ ម្ចាស់ទុណា កិក្កុវិស្សប្រកប  
 ដោយអង្គ ៥ នេះឯង រើបក្រវិទិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសន្ស័យ ។





សង្ខេប ១ រោហិតត្បូង ។ កាកមេហិ បញ្ចហិ ។ អាបត្តា-  
 បាបត្តិ ៥ ជាបាតិ លហុកកត្តុកំ អាបត្តិ ១ ជាបាតិ  
 សាវសេសា ១ រោសសំ អាបត្តិ ១ ជាបាតិ ធុដ្ឋល្លាធុដ្ឋល្លំ  
 អាបត្តិ ១ ជាបាតិ សប្បដិកម្មសប្បដិកម្ម<sup>(១)</sup> អាបត្តិ ១  
 ជាបាតិ ។ ឥមេហិ ទោ ឧទាលិ បញ្ចហន្ត្រេហិ សមន្តា-  
 តតេន ភិក្ខុនា សង្ខេប ១ រោហិតត្បូង ។ បញ្ចហន្ត្រេហិ  
 សមន្តាតតេន ភិក្ខុនា សង្ខេប រោហិតត្បូង ។  
 កាកមេហិ បញ្ចហិ ។ អាបត្តាបាបត្តិ ជាបាតិ លហុក-  
 កត្តុកំ អាបត្តិ ជាបាតិ សាវសេសា ១ រោសសំ អាបត្តិ  
 ជាបាតិ ធុដ្ឋល្លាធុដ្ឋល្លំ អាបត្តិ ជាបាតិ សប្បដិកម្ម-  
 សប្បដិកម្ម អាបត្តិ ជាបាតិ ។ ឥមេហិ ទោ ឧទាលិ  
 បញ្ចហន្ត្រេហិ សមន្តាតតេន ភិក្ខុនា សង្ខេប រោហិត-  
 ត្បូង ។ អាបត្តិ ១ ឧទាលិ បញ្ចហន្ត្រេហិ សមន្តាតតេន  
 ភិក្ខុនា សង្ខេប ១ រោហិតត្បូង ។ កាកមេហិ បញ្ច-  
 ហិ ។ កម្មំ ១ ជាបាតិ កម្មស្ស កិរណំ ៥ ជាបាតិ

១ ។ ម. សប្បដិកម្ម សប្បដិកម្ម ។

ភិក្ខុត្រៃវិយាយក្នុងកណ្តាលដំនុស្សដ្ឋាន ។ អង្គ ៥ ភិក្ខុបម្រើ ។  
 ភិក្ខុមិនស្គាល់អាបត្តិមិនអនាបត្តិ ១ មិនស្គាល់លញ្ឆាបត្តិមិនអនាបត្តិ ១  
 មិនស្គាល់សាវសេសាបត្តិមិនអនាវសេសាបត្តិ ១ មិនស្គាល់ធុដ្ឋល្លាបត្តិមិន  
 អនុដ្ឋល្លាបត្តិ ១ មិនស្គាល់សប្បដិកម្មបត្តិ<sup>(១)</sup> មិនអប្បដិកម្មបត្តិ<sup>(២)</sup> ១ ។  
 ម្ចាស់ទុបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង មិនត្រូវវិយាយក្នុង  
 កណ្តាលដំនុស្សដ្ឋានឡើយ ។ ម្ចាស់ទុបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥  
 ទើបត្រូវវិយាយក្នុងកណ្តាលដំនុស្ស ។ អង្គ ៥ ភិក្ខុបម្រើ ។ ភិក្ខុ  
 ស្គាល់អាបត្តិមិនអនាបត្តិ ១ ស្គាល់លញ្ឆាបត្តិមិនអនាបត្តិ ១ ស្គាល់  
 សាវសេសាបត្តិមិនអនាវសេសាបត្តិ ១ ស្គាល់ធុដ្ឋល្លាបត្តិមិនអនុដ្ឋល្លាបត្តិ ១  
 ស្គាល់សប្បដិកម្មបត្តិមិនអប្បដិកម្មបត្តិ ១ ។ ម្ចាស់ទុបាលិ ភិក្ខុដែល  
 ប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ទើបត្រូវវិយាយក្នុងកណ្តាលដំនុស្សដ្ឋាន ។  
 ម្ចាស់ទុបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត មិនត្រូវវិយាយ  
 ក្នុងកណ្តាលដំនុស្សដ្ឋានឡើយ ។ អង្គ ៥ ភិក្ខុបម្រើ ។ ភិក្ខុមិនស្គាល់  
 កម្ម ( ៧ ប្រការ<sup>(៣)</sup> មានកម្មនិយមជាដើម ) ១ មិនស្គាល់ការប្តីកម្ម ១

១ សប្បដិកម្មបត្តិ ប្រែថា អាបត្តិដែលនៅក្រោយវេទឡើយ បានលំអកម្មនិង កំណតិ  
 សង្ខតិសេស ព្រៀននិយមន្ត ។ ២ អប្បដិកម្មបត្តិ ប្រែថា អាបត្តិកែមិនយេន គឺយេន  
 និយមន្តនិយមន្ត ។ ៣ កម្ម ៧ យ៉ាង គឺ គន្លងយកម្ម ១ ចិញ្ចយកម្ម ១ បញ្ជាជនិយកម្ម ១  
 ចន្លងយកម្ម ១ ព្រេងនិយកម្ម ១ ចក្ខុនិក្ខន្ធយកម្ម ១ បញ្ជាចក្ខុនិក្ខន្ធយកម្ម ១ រូបនា ៧ យ៉ាង

កម្មស្ស វត្ថុ ៤ ជាតិ កម្មស្ស វត្ថុ ៨ ជាតិ  
 កម្មស្ស វ្យុសម័ ៤ ជាតិ ៗ សីមេហិ ទោ ឧបាលិ  
 បញ្ចហន្តេហិ សមញ្ញាគតេន កិកុចា សន្នេ-  
 ៤ រោហិតត្ថំ ។ បញ្ចហនាលិ អន្តេហិ សមញ្ញាគតេន  
 កិកុចា សន្នេ រោហិតត្ថំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។  
 កម្មំ ជាតិ កម្មស្ស កាលំ ជាតិ កម្មស្ស វត្ថុ  
 ជាតិ កម្មស្ស វត្ថុ ជាតិ កម្មស្ស វ្យុសម័ ជាតិ-  
 តិ ។ សីមេហិ ទោ ឧបាលិ បញ្ចហន្តេហិ សមញ្ញាគតេន  
 កិកុចា សន្នេ រោហិតត្ថំ ។ អមមេហិ ឧបាលិ បញ្ច-  
 ហន្តេហិ សមញ្ញាគតេន កិកុចា សន្នេ ៤ រោហិតត្ថំ ។  
 កតមេហិ បញ្ចហិ ។ វត្ថុ ៤ ជាតិ ធិនាធិ ៤ ជាតិ  
 បញ្ញត្តិ ៤ ជាតិ បទបញ្ញាភន្នំ ៤ ជាតិ អនុសាទ្ធិ-  
 វចនបថំ ៤ ជាតិ ។ សីមេហិ ទោ ឧបាលិ បញ្ច-  
 ហន្តេហិ សមញ្ញាគតេន កិកុចា សន្នេ ៤ រោហិតត្ថំ ។

មិនស្គាល់គ្រូរបស់កម្ម ១ មិនស្គាល់គ្រូរបស់កម្ម ១ មិនស្គាល់ការរៀប  
 របស់កម្ម ១ ។ ខ្នាលទុបាលិ ភិក្ខុវេទនាប្រកបដោយអង្គ ៥ ទេវធិន មិនត្រូវ  
 ទិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសន្ធិឡើយ ។ ខ្នាលទុបាលិ ភិក្ខុវេទនាប្រកប  
 ដោយអង្គ ៥ ទើបត្រូវទិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសន្ធិបុរាណ ។ អង្គ ៥ ភិក្ខុ  
 ម្តេច ។ ភិក្ខុស្គាល់កម្ម ១ ស្គាល់ការធ្វើកម្ម ១ ស្គាល់គ្រូរបស់កម្ម ១  
 ស្គាល់គ្រូរបស់កម្ម ១ ស្គាល់ការរៀបរបស់កម្ម ១ ។ ខ្នាលទុបាលិ ភិក្ខុវេទនា  
 ប្រកបដោយអង្គ ៥ ទេវធិន ទើបត្រូវទិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសន្ធិបុរាណ ។  
 ខ្នាលទុបាលិ ភិក្ខុវេទនាប្រកបដោយអង្គ ៥ ទើបត្រូវទិយាយក្នុង  
 កណ្តាលជំនុំសន្ធិឡើយ ។ អង្គ ៥ ភិក្ខុម្តេច ។ ភិក្ខុមិនស្គាល់គ្រូ  
 ភាបត្តិទាំងពីរ) ១ មិនស្គាល់ទិពាន គឺរឿងពីរវេទនាប្រកបស្របគ្នា ១  
 មិនស្គាល់បញ្ញត្តិ ១ មិនស្គាល់សេចក្តីទានច្រើនទានដើមបទ (១) ១ មិន  
 ស្គាល់អន្តរភាពក្សត្រីយសជាប់គ្នា ១ ។ ខ្នាលទុបាលិ ភិក្ខុវេទនាប្រកប  
 ដោយអង្គ ៥ ទេវធិន មិនត្រូវទិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសន្ធិឡើយ ។

១ ភិក្ខុភិក្ខុ មិនស្គាល់សេចក្តីទានច្រើនទានដើមបទនោះ ធ្វើធានាឲ្យបញ្ចក្ខន្ធស្រឺង  
 ពុទ្ធិ ពរា គ្រូប្រធានសុត្រ ពរា ពុទ្ធិ ទូល្លោយ ។

បញ្ចហុទាលិ អន្តេហិ សមន្តានតេជ ភិក្ខុនា សង្ឃ  
 វេហវិភត្តំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ វិទ្ធិ ជាតាតិ ធិនាដិ  
 ជាតាតិ បញ្ញត្តិ ជាតាតិ បទបញ្ញាភត្តំ ជាតាតិ អនុសង្ឃ  
 វចនបថំ ជាតាតិ ។ សមេហិ ទោ ទុទាលិ បញ្ចហន្តេហិ  
 សមន្តានតេជ ភិក្ខុនា សង្ឃ វេហវិភត្តំ ។ អបមេហិ មិ  
 ទុទាលិ បញ្ចហន្តេហិ សមន្តានតេជ ភិក្ខុនា សង្ឃ  
 ជ វេហវិភត្តំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ធន្តានតិ កច្ចតិ  
 នោសានតិ កច្ចតិ មោហានតិ កច្ចតិ ភយានតិ កច្ចតិ  
 អនុសង្ឃ ជ ហោតិ ។ សមេហិ ទោ ទុទាលិ បញ្ចហន្តេហិ  
 សមន្តានតេជ ភិក្ខុនា សង្ឃ ជ វេហវិភត្តំ ។ បញ្ច  
 ហុទាលិ អន្តេហិ សមន្តានតេជ ភិក្ខុនា សង្ឃ  
 វេហវិភត្តំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ម ធន្តានតិ កច្ចតិ  
 ជ នោសានតិ កច្ចតិ ម មោហានតិ កច្ចតិ ម ភយានតិ  
 កច្ចតិ លង្កិ ជ ហោតិ ។ សមេហិ ទោ ទុទាលិ បញ្ច  
 ហន្តេហិ សមន្តានតេជ ភិក្ខុនា សង្ឃ វេហវិភត្តំ ។

ម្នាលទុទាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ របៀបត្រូវនិយាយក្នុងកណ្តាល  
 ជំនុំសិទ្ធិបុរា ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុស្គាល់វត្ត ១ ស្គាល់វិចារ ១  
 ស្គាល់បញ្ញត្តិ ១ ស្គាល់សេចក្តីទាន់ចុងនឹងទាន់ដើមបទ ១ ស្គាល់គន្លង  
 ពាក្យដែលជាប់គ្នា ១ ។ ម្នាលទុទាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះ  
 ឯង របៀបត្រូវនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសិទ្ធិបុរា ។ ម្នាលទុទាលិ ភិក្ខុដែល  
 ប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ក៏មិនត្រូវនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសិទ្ធិ  
 ដែរ ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុលំអៀងទៅទាន់ធន្តានតិ ១ លំអៀង  
 ទៅទាន់ទោសានតិ ១ លំអៀងទៅទាន់មោហានតិ ១ លំអៀងទៅទាន់  
 ភយានតិ ១ មិនខ្មាសបាបទ ។ ម្នាលទុទាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥  
 នេះឯង មិនត្រូវនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសិទ្ធិឡើយ ។ ម្នាលទុទាលិ  
 ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ របៀបត្រូវនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសិទ្ធិបុរា ។  
 អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុមិនលំអៀងទៅទាន់ធន្តានតិ ១ មិនលំអៀង  
 ទៅទាន់ទោសានតិ ១ មិនលំអៀងទៅទាន់មោហានតិ ១ មិនលំអៀងទៅ  
 ទាន់ភយានតិ ១ មិនខ្មាសបាប ។ ម្នាលទុទាលិ ភិក្ខុដែល  
 ប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង មិនត្រូវនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសិទ្ធិបុរា ។

អបរេហិមិ ឧបាលិ បញ្ចហន្តេហិ សមន្ទាគគេន  
 ភិក្ខុនា សង្ឃេ ធម្មោហិកត្ថំ ។ កកមេហិ បញ្ចហិ ។  
 ធម្មាគតិ ធម្មតិ ខោសាគតិ ធម្មតិ មោហាគតិ  
 ធម្មតិ កយាគតិ ធម្មតិ អកុសលោ ច ហោតិ  
 វិទយេ ។ ឥមេហិ ទោ ឧបាលិ បញ្ចហន្តេហិ  
 សមន្ទាគគេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ ធម្មោហិកត្ថំ ។ បញ្ច-  
 ហន្តេហិ អន្តេហិ សមន្ទាគគេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ កេ-  
 ហិកត្ថំ ។ កកមេហិ បញ្ចហិ ។ ធម្មាគតិ ធម្មតិ  
 ធម្មាគតិ ធម្មតិ មោហាគតិ ធម្មតិ ធម្មតិ កយា-  
 គតិ ធម្មតិ កុសលោ ច ហោតិ វិទយេ ។ ឥមេហិ  
 ទោ ឧបាលិ បញ្ចហន្តេហិ សមន្ទាគគេន ភិក្ខុនា  
 សង្ឃេ កេហិកត្ថំ ។ អបរេហិមិ ឧបាលិ បញ្ចហន្តេហិ  
 សមន្ទាគគេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ ធម្មោហិកត្ថំ ។ កក-  
 មេហិ បញ្ចហិ ។ ញត្ថិ ធម្មា ជាតាតិ ញត្ថិយា ករណំ  
 ធម្មា ជាតាតិ ញត្ថិយា អនុស្សាវរំ ធម្មា ជាតាតិ ញត្ថិយា  
 សមមំ ធម្មា ជាតាតិ ញត្ថិយា វុបសមំ ធម្មា ជាតាតិ ។

ម្ចាស់ឧបាលិ ភិក្ខុវេសប្រកបដោយអង្គ ៥ ដរិទ្ធទៀត ក៏មិនត្រូវមិយាយក្នុង  
 កណ្តាលជំនុំសង្ឃ ។ អង្គ ៥ ភិក្ខុមិយាយ ។ ភិក្ខុមិយាយទៅទៅទានធម្មាភិក្ខុ  
 លំអៀនទៅទានខោសាគតិ ១ លំអៀនទៅទានមោហាគតិ ១ លំអៀនទៅ  
 ទានកយាគតិ ១ មិនល្អសក្តិវិទយ ១ ។ ម្ចាស់ឧបាលិ ភិក្ខុវេស  
 ប្រកបដោយអង្គ ៥ ខេងឯង មិនត្រូវមិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃឡើយ ។  
 ម្ចាស់ឧបាលិ ភិក្ខុវេសប្រកបដោយអង្គ ៥ ទើបត្រូវមិយាយក្នុងកណ្តាល  
 ជំនុំសង្ឃបាន ។ អង្គ ៥ ភិក្ខុមិយាយ ។ ភិក្ខុមិយាយទៅទៅទានធម្មា-  
 ភិក្ខុ ១ មិនលំអៀនទៅទានខោសាគតិ ១ មិនលំអៀនទៅទានមោហា-  
 គតិ ១ មិនលំអៀនទៅទានកយាគតិ ១ មិនល្អសក្តិវិទយ ១ ។ ម្ចាស់-  
 ឧបាលិ ភិក្ខុវេសប្រកបដោយអង្គ ៥ ខេងឯង ទើបត្រូវមិយាយក្នុងកណ្តាល  
 ជំនុំសង្ឃបាន ។ ម្ចាស់ឧបាលិ ភិក្ខុវេសប្រកបដោយអង្គ ៥ ដរិទ្ធទៀត ក៏មិន  
 ត្រូវមិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃដែរ ។ អង្គ ៥ ភិក្ខុមិយាយ ។ ភិក្ខុមិយាយ  
 ស្គាល់ញត្ថិ ១ មិនស្គាល់ការធ្វើដោយញត្ថិ ១ មិនស្គាល់វិធីសុត្រាដោយញត្ថិ ១  
 មិនស្គាល់សម្មោះដោយញត្ថិ ១ មិនស្គាល់ការរាប់ដោយញត្ថិ ១ ។

ឥមេហិ ទោ ឧបាលិ បញ្ចហន្តេហិ សមន្តាភគេន  
 ភិក្ខុនា សង្ឃេ ឧ រោហិវគតំ ។ បញ្ចហនាលិ អន្តេ-  
 ហិ សមន្តាភគេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ រោហិវគតំ ។ កាត-  
 មេហិ បញ្ចហិ ។ ញត្តិ ជាតានិ ញត្តិយា កាណាំ  
 ជាតានិ ញត្តិយា អនុស្សាវនំ ជាតានិ ញត្តិយា សមដំ  
 ជាតានិ ញត្តិយា វុបសមំ ជាតានិ ។ ឥមេហិ ទោ  
 ឧបាលិ បញ្ចហន្តេហិ សមន្តាភគេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ  
 រោហិវគតំ ។ អបរេហិបំ ឧបាលិ បញ្ចហន្តេហិ សមន្តា-  
 ភគេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ ឧ រោហិវគតំ ។ កាតមេហិ  
 បញ្ចហិ ។ សុត្តំ ឧ ជាតានិ សុត្តានុលោមំ ឧ ជាតានិ  
 វិធមំ ឧ ជាតានិ វិទយោនុលោមំ ឧ ជាតានិ ឧ ច  
 ហិតាហិកកុសលោ ហោតិ ។ ឥមេហិ ទោ ឧបាលិ  
 បញ្ចហន្តេហិ សមន្តាភគេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ ឧ រោហិ-  
 វគតំ ។ បញ្ចហនាលិ អន្តេហិ សមន្តាភគេន ភិក្ខុនា  
 សង្ឃេ រោហិវគតំ ។ កាតមេហិ បញ្ចហិ ។ សុត្តំ

ម្ចាស់ទុបាលិ ភិក្ខុវិជ្ជាប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង មិនត្រូវនិយាយក្នុង  
 កណ្តាលជំនុំសង្ឃឡើយ ។ ម្ចាស់ទុបាលិ ភិក្ខុវិជ្ជាប្រកបដោយអង្គ ៥ ទើប  
 ត្រូវនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃបាន ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ ភិក្ខុស្គាល់  
 ញត្តិ ១ ស្គាល់ការធ្វើដោយញត្តិ ១ ស្គាល់វិធីសូត្រដោយញត្តិ ១ ស្គាល់  
 សមដំដោយញត្តិ ១ ស្គាល់ការវាចាដោយញត្តិ ១ ។ ម្ចាស់ទុបាលិ ភិក្ខុវិជ្ជា  
 ប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ទើបត្រូវនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃបាន ។  
 ម្ចាស់ទុបាលិ ភិក្ខុវិជ្ជាប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត គឺមិនត្រូវនិយាយក្នុង  
 កណ្តាលជំនុំសង្ឃដែរ ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ ភិក្ខុមិនចេះស្តុក្កៈ គឺ  
 ទតភោជន៍ ១ មិនចេះស្តុក្កាទុលោម គឺ មហាបទេសតាំងបួន ១ មិន  
 ចេះវិទយ គឺ ទន្ធកៈនិវបារិវា ១ មិនចេះវិទយានុលោម គឺ មហាបទេស  
 តាំងបួន ១ មិនឆ្ងាយស្តុក្កិហោតុវិជ្ជាទើងមិនគួរ ១ ។ ម្ចាស់ទុបាលិ ភិក្ខុ  
 វិជ្ជាប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង មិនត្រូវនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ  
 ឡើយ ។ ម្ចាស់ទុបាលិ ភិក្ខុវិជ្ជាប្រកបដោយអង្គ ៥ ទើបត្រូវនិយាយក្នុង  
 កណ្តាលជំនុំសង្ឃបាន ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ ភិក្ខុចេះស្តុក្កៈ ១







អនុម័ត ធម្មវិភង្គ ។ បញ្ចក្រ ធម្មករ ធម្មករ  
 ធម្មវិភង្គ ។ កតមេ បញ្ចក្រ ។ អបគ្គយោ ធម្មិ អវិ-  
 ភកេតិ ទេសនាភមិយោ អបគ្គយោ ធម្មិ អវិភកេតិ  
 អទេសិភាយ អបគ្គយោ ធម្មិ អវិភកេតិ ១ ចតុបិ  
 បញ្ចក្រ ធម្មិ អវិភកេតិ ១ មោហាមាទសេន ធម្មិ អវិ-  
 ភកេតិ ។ ឥមេ ទោ ធម្មករ បញ្ចក្រ ធម្មករ ធម្មវិ-  
 ភង្គ ។ អបមេ ធម្មករ បញ្ចក្រ អនុម័ត ធម្មវិភង្គ ។  
 កតមេ បញ្ចក្រ ។ ធម្មវិភង្គ ធម្មករ ធម្មិ  
 អវិភកេតិ ធម្មវិភង្គ ធម្មករ ធម្មិ ធម្មវិភង្គ  
 អវិភកេតិ អបគ្គយោ ធម្មិ អវិភកេតិ

ការប្រាប់សេចក្តីយល់ឃើញ មិនប្រកបដោយធម៌ មាន ៨ យ៉ាង ៖ ១ ខ្មោច ។  
 ខ្មោច ។ ការប្រាប់សេចក្តីយល់ឃើញ ប្រកបដោយធម៌ មាន  
 ៨ យ៉ាង ។ ១ យ៉ាង គឺ ភិក្ខុ ។ ភិក្ខុប្រាប់សេចក្តីយល់ឃើញ  
 ដោយមានភាពត្រូវ ។ ប្រាប់សេចក្តីយល់ឃើញដោយភាពត្រូវ ជាទស្សនា-  
 ភមិយោ ។ ប្រាប់សេចក្តីយល់ឃើញដោយភាពត្រូវ ដែលមិនបានសិវ័យ ។  
 ប្រាប់សេចក្តីយល់ឃើញ មិនមែនជាមួយនឹងភិក្ខុ ៤ រូប ៥ រូប ១  
 ប្រាប់សេចក្តីយល់ឃើញ ដោយមិនបាននិក្ខេបភិក្ខុ ១ ។ ខ្មោច ។  
 ការប្រាប់សេចក្តីយល់ឃើញ ប្រកបដោយធម៌ មាន ៨ យ៉ាង ៖ ១ ខ្មោច ។  
 ខ្មោច ។ ការប្រាប់សេចក្តីយល់ឃើញ មិនប្រកបដោយធម៌  
 មាន ៨ យ៉ាង ៖ ១ ខ្មោច ។ ២ យ៉ាង គឺ ភិក្ខុ ។ ភិក្ខុ  
 ប្រាប់សេចក្តីយល់ឃើញ ក្នុងសំណាក់ភិក្ខុ មានសិវ័យ ។  
 ប្រាប់សេចក្តីយល់ឃើញ ក្នុងសំណាក់ភិក្ខុដែលមិនមាន ក្នុងសិវ័យ ។  
 ប្រាប់សេចក្តីយល់ឃើញ ក្នុងសំណាក់ភិក្ខុមិនមែនជាបកកត្ត ។

១ ធម្មករធម្មករ គ្រងការប្រាប់សេចក្តីយល់ឃើញក្នុងសំណាក់ភិក្ខុដែលមិន  
 មានសិវ័យ ។ ២ ធម្មករធម្មករ គ្រងការប្រាប់សេចក្តីយល់ឃើញក្នុងសំណាក់ភិក្ខុដែលមានសិវ័យ ។ ៣  
 ធម្មករធម្មករ គ្រងការប្រាប់សេចក្តីយល់ឃើញក្នុងសំណាក់ភិក្ខុដែលមិនមានសិវ័យ ។ ៤ ធម្មករធម្មករ  
 គ្រងការប្រាប់សេចក្តីយល់ឃើញក្នុងសំណាក់ភិក្ខុដែលមានសិវ័យ ។ ៥ ធម្មករធម្មករ គ្រងការប្រាប់សេចក្តីយល់ឃើញ  
 ក្នុងសំណាក់ភិក្ខុមិនមែនជាបកកត្ត ។

ចតុម្ពិ បញ្ចមិ ធិដ្ឋិ អាវិកកោតិ មោហោនសេន ធិដ្ឋិ  
 អាវិកកោតិ ។ ឥមេ ទោ ឧបាលិ បញ្ច អធិដ្ឋិកា  
 ធិដ្ឋិវិកកម្មា ។ បញ្ចមេ ឧបាលិ ធិដ្ឋិកា ធិដ្ឋិវិកកម្មា ។  
 កកមេ បញ្ច ។ សមាទសវាសកស្ស សន្តិកេ ធិដ្ឋិ  
 អាវិកកោតិ សមាទសិមាយ បិកស្ស សន្តិកេ ធិដ្ឋិ  
 អាវិកកោតិ បកកត្តស្ស សន្តិកេ ធិដ្ឋិ អាវិកកោតិ ឧ  
 ចតុម្ពិ បញ្ចមិ ធិដ្ឋិ អាវិកកោតិ ឧ មោហោនសេន ធិដ្ឋិ  
 អាវិកកោតិ ។ ឥមេ ទោ ឧបាលិ បញ្ច ធិដ្ឋិកា ធិដ្ឋិ  
 កកម្មាតិ ។

(២៧៦) កតិ ទុ ទោ កន្ត អធិដ្ឋិកា បដិក្កហាតិ ។  
 បញ្ចមេ ឧបាលិ អធិដ្ឋិកា បដិក្កហា ។ កកមេ បញ្ច ។  
 កាយេន ធិយមាធំ កាយេន អប្បដិក្កហិតំ កាយេន  
 ធិយមាធំ កាយប្បដិក្កេន អប្បដិក្កហិតំ កាយប្ប-  
 ដិក្កេន ធិយមាធំ កាយេន អប្បដិក្កហិតំ កាយ-  
 ប្បដិក្កេន ធិយមាធំ កាយប្បដិក្កេន អប្បដិក្កហិតំ

ប្រាប់សេចក្តីយល់ឃើញជាមួយនឹងភិក្ខុ ៤ ប្រេប្ប ៥ ប្រេ ប្រាប់សេចក្តីយល់  
 ឃើញដោយភិក្ខុភិក្ខុចិត្ត ១ ។ ម្នាល ទេ បាលិ ការប្រាប់សេចក្តីយល់ឃើញ  
 មិនប្រកបដោយធម៌ មាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាល ទេ បាលិ ការប្រាប់  
 សេចក្តីយល់ឃើញ ប្រកបដោយធម៌នេះ មាន ៥ យ៉ាង ។ ៥ យ៉ាង  
 ភិក្ខុ ។ ភិក្ខុប្រាប់សេចក្តីយល់ឃើញ ក្នុងសំណាក់ភិក្ខុមានសំរេស  
 ស្មើគ្នា ១ ប្រាប់សេចក្តីយល់ឃើញ ក្នុងសំណាក់ភិក្ខុដែលបំរាស់ក្នុង  
 សីមាជាមួយគ្នា ១ ប្រាប់សេចក្តីយល់ឃើញ ក្នុងសំណាក់ភិក្ខុជាបក-  
 ក្ខ ១ ប្រាប់សេចក្តីយល់ឃើញ មិនមែនជាមួយនឹងភិក្ខុ ៤ ប្រេ ប្រេ ៥ ប្រេ ១  
 ប្រាប់សេចក្តីយល់ឃើញ ដោយមិនភិក្ខុភិក្ខុចិត្ត ១ ។ ម្នាល ទេ បាលិ ការ  
 ប្រាប់សេចក្តីយល់ឃើញ ប្រកបដោយធម៌ មាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។

(២៧៦) ព្រះទេ បាលិក្រាបបង្គំទូលស្តេច បដិគ្រប្រះអង្គជំពិវិន  
 ការទទួលប្រគេនមិនប្រកបដោយធម៌ មានប៉ុន្មានយ៉ាង ។ ព្រះអង្គជ្រាប  
 ត្រាស់ថា ម្នាល ទេ បាលិ ការទទួលប្រគេន មិនប្រកបដោយធម៌នេះ មាន  
 ៥ យ៉ាង ។ ៥ យ៉ាង ភិក្ខុ ។ ភិក្ខុប្រគេនវត្ថុដោយកាយ ភិក្ខុមិនបាន  
 ទទួលដោយកាយ ១ គេប្រគេនវត្ថុដោយកាយ ភិក្ខុមិនបានទទួលដោយ  
 វត្ថុជាប់នឹងកាយ ១ គេប្រគេនវត្ថុដោយវត្ថុជាប់នឹងកាយ ភិក្ខុមិនបានទទួល  
 ដោយកាយ ១ គេប្រគេនវត្ថុដោយវត្ថុជាប់នឹងកាយ ភិក្ខុមិនបានទទួល

ឧបាយកលៈ បញ្ច បដិស្ឋាន បដិស្ឋាន បញ្ច អនតិក្កា

និស្សត្តិយេន និយមាធំ កាយេន វា កាយប្បដិសន្ធន  
 វា អប្បដិស្ឋាហិតំ ។ ឥមេ ទោ ឧបាលី បញ្ច អនតិក្កា  
 បដិស្ឋាហិតំ ។ បញ្ចមេ ឧបាលី អនតិក្កា បដិស្ឋាហិតំ ។  
 កតមេ បញ្ច ។ កាយេន និយមាធំ កាយេន បដិស្ឋា-  
 ហិតំ កាយេន និយមាធំ កាយប្បដិសន្ធន បដិស្ឋាហិតំ  
 កាយប្បដិសន្ធន និយមាធំ កាយេន បដិស្ឋាហិតំ កា-  
 យប្បដិសន្ធន និយមាធំ កាយប្បដិសន្ធន បដិស្ឋាហិតំ  
 និស្សត្តិយេន និយមាធំ កាយេន វា កាយប្បដិសន្ធន  
 វា បដិស្ឋាហិតំ ។ ឥមេ ទោ ឧបាលី បញ្ច អនតិក្កា  
 បដិស្ឋាហិតំ ។

(២៨៧) កតំ ទុ ទោ កន្ល អនតិក្កាតំ ។ បញ្ចមេ  
 ឧបាលី អនតិក្កា ។ កតមេ បញ្ច ។ អកប្បិយកតំ  
 ហោតិ អប្បដិស្ឋាហិតកតំ ហោតិ អនុប្បាទកតំ ហោតិ

ឧបាយកលៈ កាទទ្ទលប្រគេនប្រកថាវាយចម្រើន ឥនអនតិក្កាភេនយាធំ

ដោយវត្ថុជាប់នឹងកាយ គេប្រគេនវត្ថុដោយបោះមកឲ្យ ភិក្ខុមិនបានទទួល  
 ដោយកាយ ឬដោយវត្ថុជាប់នឹងកាយ ។ ខ្នាលទុបាលី កាទទ្ទលប្រគេន  
 មិនប្រកថាវាយចម្រើន មាន ៥ យ៉ាងនេះ ។ ខ្នាលទុបាលី កាទទ្ទល-  
 ប្រគេន ប្រកថាវាយចម្រើន មាន ៥ យ៉ាង ។ ៥ យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។ ឥន  
 ប្រគេនវត្ថុដោយកាយ ភិក្ខុបានទទួលដោយកាយ ។ គេប្រគេនវត្ថុ  
 ដោយកាយ ភិក្ខុបានទទួលដោយវត្ថុជាប់នឹងកាយ ។ គេប្រគេនវត្ថុ  
 ដោយវត្ថុជាប់នឹងកាយ ភិក្ខុបានទទួលដោយកាយ ។ គេប្រគេនវត្ថុដោយ  
 វត្ថុជាប់នឹងកាយ ភិក្ខុបានទទួលដោយវត្ថុជាប់នឹងកាយ ។ គេប្រគេនវត្ថុ  
 ដោយបោះឲ្យមក ភិក្ខុបានទទួលដោយកាយ ឬដោយវត្ថុជាប់នឹងកាយ ។  
 ខ្នាលទុបាលី កាទទ្ទលប្រគេនប្រកថាវាយចម្រើន មាន ៥ យ៉ាងនេះ ។

(២៨៧) ព្រះទុបាលីក្របបន្តិទ្ទលសូតា បតិក្រព្រះអន្តិវិចារីន  
 អនតិក្កាភេន (ភោជនវេលាភិក្ខុមិនបានធ្វើវិទយកម្ម) មានប្តីខ្លះ ។ ព្រះ  
 អន្តិវិចារីនក្រាស់ថា ខ្នាលទុបាលី អនតិក្កាភេននេះ មាន ៥ យ៉ាង ។  
 ៥ យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺវត្ថុដែលមិនបានធ្វើវិទយកម្ម ។ វត្ថុដែលភិក្ខុមិនបាន  
 ទទួលប្រគេនយកទៅធ្វើវិទយកម្ម ។ វត្ថុដែលភិក្ខុវិចារីន មិនបានលើក

អហត្ថទានសេ កាតំ ហោតិ អលមេតំ សព្វន្តំ អវត្តំ  
 ហោតិ ។ ឥមេ ទោ ឧបាលិ បញ្ច អនតិវត្តា ។  
 ចញ្ចមេ ឧបាលិ អនតិវត្តា ។ កកមេ ចញ្ច ។ កប្បិយ-  
 កត ហោតិ ចជិត្តហិតកតំ ហោតិ ឧបាវិតកតំ ហោតិ  
 ហត្ថទានសេ កាតំ ហោតិ អលមេតំ សព្វន្តំ វត្តំ ហោតិ ។  
 ឥមេ ទោ ឧបាលិ បញ្ច អនតិវត្តាតិ ។

(២៥៥) កតិហិ ទុ ទោ កន្ត អាគារហិ បវរ-  
 ណា ចញ្ញាយតិ ។ បញ្ចហុបាលិ អាគារហិ បវរ-  
 ណា ចញ្ញាយតិ ។ កកមេហិ បញ្ចហិ ។ អសនំ  
 ចញ្ញាយតិ កោជនំ ចញ្ញាយតិ ហត្ថទានសេ បិកោ អ-  
 ភិហានតិ ចជិត្តហោ ចញ្ញាយតិ ។ ឥមេហិ ទោ ឧបា-  
 លិ បញ្ចហាគារហិ បវរណា ចញ្ញាយតិ ។

ទៀតច្រើនយកម្ម ក្រុំដែលភិក្ខុមិនបានបិទនៅក្នុងហត្ថទានសេច្រើនយ-  
 កម្ម ក្រុំដែលភិក្ខុមិនបានមិយាយថា របស់ទាំងអស់នេះអូ ទ ។ ម្ចាស់  
 ទោលិ អនតិវត្តកោជន មាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់ទោលិ អនតិវត្ត-  
 កោជន (កោជនដែលភិក្ខុបានច្រើនយកម្ម)នេះ មាន ៥ យ៉ាង ។ ៥ យ៉ាង  
 គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺក្រុំដែលអូច្រើនយកម្ម ទ ក្រុំដែលភិក្ខុបានទទួលប្រ-  
 គោយកនៅច្រើនយកម្ម ទ ក្រុំដែលភិក្ខុបានលើកទៀតច្រើនយកម្ម ទ  
 ក្រុំដែលភិក្ខុបិទនៅក្នុងហត្ថទានសេច្រើនយកម្ម ទ ក្រុំដែលភិក្ខុមិយាយថា  
 របស់ទាំងអស់នេះអូ ទ ។ ម្ចាស់ទោលិ អនតិវត្តកោជន មាន ៥ យ៉ាង  
 នេះឯង ។

(២៥៦) ព្រះទោលិទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គពីចំរើន ការហាម  
 កោជនប្រាកដដោយភាគបុគ្គល ។ ព្រះអង្គប្រន្ញត្តិប្រាសថា ម្ចាស់ទោលិ  
 ការហាមកោជនប្រាកដដោយភាគ ៥ យ៉ាង ។ ភាគ ៥ យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។  
 គឺការភិក្ខុនិទានប្រាកដ ទ កោជនប្រាកដ ទ បុគ្គលបិទនៅក្នុងហត្ថ-  
 ទាន ទ ចេត្តិទមកប្រគេន ទ ការហាមយាត់ប្រាកដ ទ ។ ម្ចាស់ទោលិ  
 ការហាមកោជនប្រាកដ ដោយភាគ ៥ យ៉ាង នេះឯង ។



ឧទាហរណ៍ បញ្ច អធិដ្ឋានា បដិញ្ញាតការណ៍ ។ បញ្ចមេ  
 ឧទាហរណ៍ ធិដ្ឋានា បដិញ្ញាតការណ៍ ។ កកខេ បញ្ច ។  
 កិក្ក ហារជិត អធិដ្ឋានា ហោតិ ហារជិតេន ហោ-  
 ជិយមាណោ ហារជិតំ អធិដ្ឋានា បដិដាហាតិ តំ  
 សង្កេ ហារជិតេន ការេតិ ធិដ្ឋានំ បដិញ្ញាតការណ៍  
 កិក្ក សង្កេនិសេសំ ហាចិក្កិយំ ហាជិទេសនិយំ ធិដ្ឋានំ  
 អធិដ្ឋានា ហោតិ ធិដ្ឋានេន ហោជិយមាណោ ធិដ្ឋានំ  
 អធិដ្ឋានា បដិដាហាតិ តំ សង្កេ ធិដ្ឋានេន ការេតិ  
 ធិដ្ឋានំ បដិញ្ញាតការណ៍ ។ និមេ ហោ ឧទាហរណ៍ បញ្ច  
 ធិដ្ឋានា បដិញ្ញាតការណ៍តិ ។

[២៦០] កតិហិ មុ ហោ កម្ពេ អង្កេហិ សមញ្ញា-  
 តតស្ស កិក្កោ ឧកាសកម្ពំ កាវចេន្តស្ស ហាលំ  
 ឧកាសកម្ពំ កាតុន្តិ ។ បញ្ចហុហាលិ អង្កេហិ ស-  
 មញ្ញាតតស្ស កិក្កោ ឧកាសកម្ពំ កាវចេន្តស្ស  
 ហាលំ ឧកាសកម្ពំ កាតុំ ។ កកខេហិ បញ្ចហិ ។  
 អលដ្ឋិ ច ហោតិ ពាលោ ច អបកតតោ ច

បដិញ្ញាតការណ៍: ប្រកបដោយធម៌ មាន ៤ យ៉ាង នេះឯង ។ ម្ចាស់ ។ ហាលិ  
 បដិញ្ញាតការណ៍: ប្រកបដោយធម៌នេះមាន ៤ យ៉ាង ។ ៤ យ៉ាង  
 គឺអ្វីៗ ។ គឺកិក្កជាអ្នកត្រូវប្រាកដិត ហើយនោះចេះដោយប្រាកដិត ក៏ប្តូរ  
 ថាត្រូវប្រាកដិតមែន សន្សំប្រាកដិតសេចក្តីក៏ដោយប្រាកដិត (នេះ) ជា  
 បដិញ្ញាតការណ៍: ប្រកបដោយធម៌ ក៏ក្នុងអ្នកត្រូវសន្សំទិសេស ឬប្រាកដិតយៈ  
 ឬ ប្រាកដិតយៈ ឬ ធិដ្ឋានំ ហើយនោះចេះដោយធិដ្ឋានំ ក៏ប្តូរថាត្រូវ  
 ធិដ្ឋានំមែន សន្សំប្រាកដិតសេចក្តីក៏ដោយធិដ្ឋានំ (នេះ) ជា  
 បដិញ្ញាតការណ៍: ប្រកបដោយធម៌ ។ ម្ចាស់ ។ ហាលិ បដិញ្ញាតការណ៍: ប្រកប  
 ដោយធម៌ មាន ៤ យ៉ាង នេះឯង ។

[២៦០] ព្រះមហាក្សត្របដិញ្ញាតស្ស បតិក្រាព្រះអង្គនិច្ចាត  
 កិក្កិវល្លប្រកបដោយអង្គចំនួន កាលបើសូមឧកាសកម្ម (ដើម្បីចោទ)  
 មិនអ្នកកិក្កិវល្លប្រកបដោយអង្គ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ ។ ហាលិ  
 កិក្កិវល្លប្រកបដោយអង្គ ៥ កាលបើសូមឧកាសកម្ម មិនអ្នកកិក្កិវល្ល  
 ប្រកបដោយអង្គ ១ ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីៗ ។ គឺកិក្កិវល្លមានសេចក្តីគ្មាន  
 ប្រកប ១ ជាភិក្កុល្លនិ ១ ជាភិក្កុមិនមែនជាបកកក ១ ជាភិក្កុនិយាយ

ចាវនាជិច្ឆរិយោ វត្តា ហោតិ ហេ វុត្តានាជិច្ឆរិយោ ។  
 និមេហំ ទោ ឧបាលិ បញ្ចហន្តេហិ សមញ្ញានុកស្ស  
 ភិក្ខុនោ ឧកាសកម្មំ កាវាបេន្តស្ស ហលំ ឧកាស-  
 កម្មំ កាតុំ ។ បញ្ចហនាលិ អន្តេហិ សមញ្ញានុកស្ស  
 ភិក្ខុនោ ឧកាសកម្មំ កាវាបេន្តស្ស អលំ ឧកាស-  
 កម្មំ កាតុំ ។ និមេហំ បញ្ចហំ ។ លទ្ធិ ច ហោតិ  
 បណ្ឌិតោ ច បកកត្តោ ច វុត្តានាជិច្ឆរិយោ វត្តា  
 ហោតិ ហេ ចាវនាជិច្ឆរិយោ ។ និមេហំ ទោ ឧបាលិ  
 បញ្ចហន្តេហិ សមញ្ញានុកស្ស ភិក្ខុនោ ឧកាសកម្មំ  
 កាវាបេន្តស្ស អលំ ឧកាសកម្មំ កាតុំ ។

(២៦០) កតិហំ ទុ ទោ កម្មេ អន្តេហិ សមញ្ញានុកេ  
 ភិក្ខុនា សន្តិ វិទយោ ធម សាមញ្ញានុកោតិ ។ បញ្ច-  
 ហនាលិ អន្តេហិ សមញ្ញានុកេ ភិក្ខុនា សន្តិ វិទយោ  
 ធម សាមញ្ញានុកោ ។ និមេហំ បញ្ចហំ ។ វត្តំ ធម ជាតា-  
 តិ ជិតានំ ធម ជាតាតិ បញ្ញត្តិ ធម ជាតាតិ បទបញ្ញាភដ្ឋំ  
 ធម ជាតាតិ អនុសន្តិវចមបដំ ធម ជាតាតិ ។ និមេហំ ទោ

ដោយប្រាថ្នាដើម្បីឱ្យភិក្ខុវិទ្យាសាស្ត្រ (ចាកសាសនា) មិនប្រាថ្នាដឹង  
 ចេញចាកភាពភិក្ខុ ។ ម្ចាស់ទុបាលិ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ៧ ខេនឯក  
 កាលបើសូមទោសកម្ម មិនគួរភិក្ខុវិទ្យាបើកទោសកម្មឱ្យទេ ។ ម្ចាស់  
 ទុបាលិ ភិក្ខុវិទ្យាប្រកបដោយអង្គ៧ កាលបើសូមទោសកម្ម ទើបគួរភិក្ខុ  
 វិទ្យាបើកទោសកម្មឱ្យ ។ អង្គ ៧ ភិក្ខុខុះ ។ ភិក្ខុបាទសេចក្តីម្នាស  
 បាទ ១ ជាបណ្ឌិត ១ ជាភិក្ខុបកកត្ត ១ ជាភិក្ខុវិទ្យាយោដោយប្រាថ្នា  
 ឱ្យភិក្ខុវិទ្យាចេញចាកភាពភិក្ខុ មិនប្រាថ្នាឱ្យភិក្ខុវិទ្យាសាស្ត្រ (ចាកសា-  
 សនា) ១ ។ ម្ចាស់ទុបាលិ ភិក្ខុវិទ្យាប្រកបដោយអង្គ៧ ខេនឯក កាល  
 បើសូមទោសកម្ម ទើបគួរភិក្ខុវិទ្យាបើកទោសកម្មឱ្យទេ ។

(២៦១) ព្រះទុបាលិក្រាបចង្អុលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន  
 ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ៧ម្នាខ ដែលភិក្ខុវិទ្យាមិនគួរសាកថាវិទយជាមួយផង ។  
 ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ទុបាលិ ភិក្ខុវិទ្យាប្រកបដោយអង្គ៧ ភិក្ខុ  
 វិទ្យាមិនគួរសាកថាវិទយជាមួយផងទេ ។ អង្គ ៧ ភិក្ខុខុះ ។ ភិក្ខុ  
 មិនដឹងវិទ្យា ១ មិនដឹងវិទ្យា ១ មិនដឹងបញ្ញាភិក្ខុ ១ មិនដឹងទុបាលិ  
 ក្រោយមុន ១ មិនដឹងអង្គ៧ពាក្យដែលជាប់គ្នា ១ ។ ម្ចាស់ទុបាលិ

ឧបាលី បញ្ចហាន្តិហិ សមញ្ញានុទេឝ កិក្កុនា សង្ឃិ  
 វិធម្មោ ម សាកញ្ញានុទោ ។ បញ្ចហានុបាលី អន្តេហិ  
 សមញ្ញានុទេឝ កិក្កុនា សង្ឃិ វិធម្មោ សាកញ្ញានុទោ ។  
 នាគមេហិ បញ្ចហិ ។ វត្តំ ជាហតិ ធិនាមំ ជាហតិ  
 បញ្ញត្តិ ជាហតិ បទបញ្ញាកថំ ជាហតិ អនុសង្ឃិវេទបថំ  
 ជាហតិ ។ ឥមេហិ ទោ ឧបាលី បញ្ចហាន្តិហិ ស-  
 មញ្ញានុទេឝ កិក្កុនា សង្ឃិ វិធម្មោ សាកញ្ញានុទោតិ ។

(២២២) កាតិ ធុ ទោ កន្ថេ បញ្ញបុត្តាតិ ។ បញ្ញ-  
 ហា ឧបាលី បញ្ញបុត្តា ។ នាគមា បញ្ញ ។ មង្គតា  
 មោម្មហត្ថា បញ្ញំ បុត្តតិ ហិបិញ្ចោ ឥញ្ញាមនាតោ បញ្ញំ  
 បុត្តតិ ហិកាហ បញ្ញំ បុត្តតិ អញ្ញាតុកាមោ បញ្ញំ បុត្តតិ  
 សទេ មេ បញ្ញំ បុត្តោ សម្មនេវ ត្យាភារិស្សតិ ឥច្ឆេតំ  
 កុសលំ ទោ ចេ មេ បញ្ញំ បុត្តោ សម្មនេវ ត្យាភា-  
 រិស្សតិ អហមស្ស សម្មនេវ ត្យាភារិស្សមីតិ បញ្ញំ  
 បុត្តតិ ។ ឥមា ទោ ឧបាលី បញ្ញ បញ្ញបុត្តាតិ ។ កាតិ

កិក្កុវេលប្រកបដោយអង្គ ៥ ទេវេនិ មិច្ឆុភិក្កុវេលាភក្កុជាមួយផង  
 ទេ ។ ម្ហាសទុបាលី កិក្កុវេលប្រកបដោយអង្គ ៤ ទេវេលុភិក្កុវេលា-  
 ភក្កុវិធម្មជាមួយផងទាន ។ អង្គ ៥ ភិក្កុវ្វះ ។ ភិក្កុវេលិវត្ត ១ ផ្សំ ៦-  
 ៣១១ ផ្សំបញ្ញត្តិ ១ ផ្សំបទុបាលីក្រោយមុន ១ ផ្សំឥន្ទ្រណក្សវេលជាប់  
 អង្គ ១ ។ ម្ហាសទុបាលី កិក្កុវេលប្រកបដោយអង្គ ៥ ទេវេនិ ភុក្កុ  
 វេលាភក្កុវិធម្មជាមួយផងទាន ។

(២២២) ព្រះទុបាលីក្រាបបង្គំទូលសួរថា បតិគ្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន  
 ការសូត្រស្តា មានបុគ្គលយ៉ាង ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ហាសទុបាលី  
 ការសូត្រស្តានេះ មាន ៥ យ៉ាង ។ ៥ យ៉ាង ភិក្កុវ្វះ ។ ភិបុគ្គលសូ-  
 ត្រស្តានោះសេចក្តីស្មើវិស្សន័ ១ បុគ្គលមានសេចក្តីប្រាថ្នាលាមក មាន  
 សេចក្តីប្រាថ្នាគ្របសង្កត់ សូត្រស្តា ១ បុគ្គលសូត្រស្តានោះសេចក្តី  
 មើលហិយាន ១ បុគ្គលសូត្រស្តានោះសេចក្តីចង់ដឹងច្បាស់ ១ បុគ្គល  
 សូត្រស្តានោះយកគិត បើកត្តាអញ្ញសូត្រស្តានោះហើយ គេអាចដឹងថា  
 ស្រាយឲ្យច្បាស់លាស់បាន នេះគឺជាភាស្ត្រសូល បើកត្តាអញ្ញសូត្រស្តា  
 នោះហើយ គេមិនអាចដឹងថាស្រាយឲ្យច្បាស់លាស់បានទេ កត្តាអញ  
 ដឹងថាស្រាយឲ្យច្បាស់លាស់ អស់បុគ្គលនាវិញ ១ ។ ម្ហាសទុបាលី  
 ការសូត្រស្តា មាន ៥ យ៉ាងនេះផង ។ ព្រះទុបាលីក្រាបបង្គំទូលសួរថា



នុ ទោ កន្លៃ អញ្ញត្យាការណាតិ ។ បញ្ចមេ ឧទានិ  
 អញ្ញត្យាការណា ។ កតមេ បញ្ច ។ ឧទ្ទត្តា មោឌុហត្តា  
 អញ្ញំ ត្យាការោតិ មាបិដ្ឋោ ឥន្ទាបកតោ អញ្ញំ ត្យាក-  
 រោតិ ឧទ្ទាណ ចិត្តត្តោមា អញ្ញំ ត្យាការោតិ អធិមា-  
 ណេន អញ្ញំ ត្យាការោតិ ក្នុង អញ្ញំ ត្យាការោតិ ។  
 ឥមេ ទោ ឧទាលិ បញ្ច អញ្ញត្យាការណាតិ ។

(២៦៣) កតិ នុ ទោ កន្លៃ វិសុទ្ធិយោតិ ។ បញ្ចមា  
 ឧទានិ វិសុទ្ធិយោ ។ កតមា បញ្ច ។ ចិនាមំ ឧទ្ទិ-  
 សិក្ខា អវសេសំ សុគេន សាវេនតំ អយំ បឋមា វិសុទ្ធិ ។  
 ចិនាមំ ឧទ្ទិសិក្ខា ចត្តាវិ ចារាជិកាមិ ឧទ្ទិសិក្ខា អ-  
 វសេសំ សុគេន សាវេនតំ អយំ ធុតិយា វិសុទ្ធិ ។ ចិនាមំ  
 ឧទ្ទិសិក្ខា ចត្តាវិ ចារាជិកាមិ ឧទ្ទិសិក្ខា តោស សឡា-  
 ធិសេសេ ឧទ្ទិសិក្ខា អវសេសំ សុគេន សាវេនតំ អយំ  
 តតិយា វិសុទ្ធិ ។ ចិនាមំ ឧទ្ទិសិក្ខា ចត្តាវិ ចារាជិកាមិ  
 ឧទ្ទិសិក្ខា តោស សឡាធិសេសេ ឧទ្ទិសិក្ខា ទ្វិ  
 អធិយតេ ឧទ្ទិសិក្ខា អវសេសំ សុគេន សាវេនតំ

បពិត្រព្រះអង្គជីវិតិវិទំ ការក្របំអរហត្តផល មានប៉ុន្មានយ៉ាង ។ ព្រះអង្គ  
 ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ទុក្ខំ ការក្របំអរហត្តផលនេះ មាន ៥ យ៉ាង ។  
 ៥ យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺក្របំអរហត្តផល ព្រោះសេចក្តីល្ងង់វង្វែង ១  
 ក៏កុំបានសេចក្តីក្រឡាញ់ឈាមក មានសេចក្តីក្រឡាញ់គ្របសន្តិក៍ក្របំអ-  
 រហត្តផល ១ ក៏ក្របំអរហត្តផល ដោយត្រូវអវិជ្ជាអណ្តូងចិត្ត ១ ក៏ក្រ  
 បំអរហត្តផល ដោយសេចក្តីឃ្មុះខុស ១ ក៏ក្របំអរហត្តផលដែល  
 ចិត្តក្រិន ១ ។ ម្ចាស់ទុក្ខំ ការក្របំអរហត្តផល មាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។

(២៦៣) ព្រះបាទប្រាមន្ត្រីលស្ករថា បពិត្រព្រះអង្គជីវិតិវិទំ  
 វិសុទ្ធិមានប៉ុន្មានយ៉ាង ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ទុក្ខំ វិសុទ្ធិនេះ  
 មាន ៥ យ៉ាង ។ វិសុទ្ធិ៥យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺក៏ក្រសិវិជ្ជន្តវិទាន  
 ហើយសូត្រខ្លះខ្លះសីលសេស ដោយសុគម ទេដោវិសុទ្ធិ ៦ ១ ។ ក៏ក្រ  
 សិវិជ្ជន្តវិទាន ហើយត្រសិវិជ្ជន្តវិទានចារាជិកាមិ ២ ហើយសូត្រខ្លះខ្លះ  
 សីលសេស ដោយសុគម ទេដោវិសុទ្ធិ ៦ ២ ។ ក៏ក្រសិវិជ្ជន្តវិទានហើយ  
 សិវិជ្ជន្តវិទានចារាជិកាមិ ២ សិវិជ្ជន្តវិទានសឡាធិសេសចារាជិកាមិ ១ ហើយសូត្រ  
 ខ្លះខ្លះសីលសេស ដោយសុគម ទេដោវិសុទ្ធិ ៦ ៣ ។ ក៏ក្រសិវិជ្ជន្ត  
 វិទាន សិវិជ្ជន្តវិទានចារាជិកាមិ ២ សិវិជ្ជន្តវិទានសឡាធិសេសចារាជិកាមិ ១ ហើយសូត្រ  
 ខ្លះខ្លះអធិយតេ ២ ហើយសូត្រខ្លះខ្លះសីលសេស ដោយសុគម

អយំ ចតុត្តា វិសុទ្ធិ ។ វិញ្ញាណេវ បញ្ចមី ។ ឥមា  
ទោ ឧបាលិ បញ្ច វិសុទ្ធិយោគិ ។

(២២២) កតំ ធុ ទោ ភដ្ឋេ ភោជនាតិ ។ បញ្ចមេ  
ឧបាលិ ភោជនា ។ កតមេ បញ្ច ។ ធុនោ កុម្មា-  
សោ សត្តុ មន្ទោ មំសំ ។ ឥមេ ទោ ឧបាលិ បញ្ច  
ភោជនាតិ ។

វិញ្ញាណេវ បញ្ច ។

តស្សុត្តា ធុ

(២២៣) ធិដ្ឋាវិកម្មា អបរេ  
បដិក្ករា អតិវិក្កា  
បទិវណា បដិញ្ញាតំ  
ធុកាសំ សាក្កេន ធុ  
បញ្ចំ អញ្ញាស្សិកាវណា  
វិសុទ្ធិ ចាបិ ភោជនាតិ ។

នេវាវិសុទ្ធិ ទំ ៤ ។ វិសុទ្ធិ ទំ ៨ កិក្កុក្កវិសិវិជនិយោគិស្កា ។ ម្ខា  
ទុបាលិ វិសុទ្ធិ មាន ៨ យ៉ាងនេះ ។

(២២៤) ព្រះទុបាលិក្រាបបង្គំមូលស្កាថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន  
ភោជនាមុត្តានយ៉ាង ។ ព្រះអង្គច្រើនក្រាស់ថា ម្ខាទុបាលិ ភោជន  
នេវាន ៨ យ៉ាង ។ ភោជន ៨ យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺបាយ ១  
ឧស្រស់ ១ ឧស្រ្រៀម ១ ក្រី ១ សាច់ ១ ។ ម្ខាទុបាលិ ភោជន  
មាន ៨ យ៉ាងនេះ ។

ចប់ វិញ្ញាណេវ ទំ ៤ ។

ទុត្តាន គឺបញ្ជីរឿងនៃទិដ្ឋាវិកម្មវិញ្ញាណៈ ដូច្នោះ

(២២៤) និយាយអំពីសេចក្តីយល់ឃើញ (សិវិជនភាពក្តី) ១  
សេចក្តីយល់ឃើញដទៃទៀត ១ ទទួលប្រគេន ១ អតិវិក្ក-  
ភោជន ១ ការហាមភោជន ១ កាត់តាមក្តីរាមប្តេជ្ញា ១  
ការសូមទុកស ១ សាក្កវិជយ ១ ស្កាប្រសូ ១ ប្រាថ្នា  
អហត្តផល ១ វិសុទ្ធិ ១ ភោជន ១ ។

[២៦៦] ចោទកេន កន្តេ កិក្ខុនា បរំ ចោទេតុកា-  
 មេន កតិ ធម្មេ អង្គីត្តំ បច្ចុវេក្ខិត្តា បរេ ចោទេតុកា-  
 តិ ។ ចោទកេនុបាលិ កិក្ខុនា បរំ ចោទេតុកាមេន  
 បញ្ច ធម្មេ អង្គីត្តំ បច្ចុវេក្ខិត្តា បរេ ចោទេតុកា ។  
 កកមេ បញ្ច ។ ចោទកេនុបាលិ កិក្ខុនា បរំ ចោទេ-  
 តុកាមេន ឯវំ បច្ចុវេក្ខិត្តត្ថំ បរិសុទ្ធកាយសមាចារេ  
 ទុ ទោម្មិ បរិសុទ្ធនម្មិ<sup>(១)</sup> កាយសមាចារេន សម្មត្តាត-  
 តោ អច្ឆិទ្ធនេន អប្បដិម៌សេន សំវិជ្ជិតំ ទុ ទោ មេ  
 ឯសោ ធម្មោ ឧបាហុ ចោតិ ។ ចោ មេ ឧបាលិ កិក្ខុ  
 បរិសុទ្ធកាយសមាចារេ ហោតិ បរិសុទ្ធនេន កាយ-  
 សមាចារេន សម្មត្តាតតោ អច្ឆិទ្ធនេន អប្បដិម៌សេន  
 កស្ស កវដ្ឋិ វត្តារេ កត្ស តាវ កាយស្មា កាយកំ  
 សិក្ខុស្សតិ កតិស្ស កវដ្ឋិ វត្តារេ ។ ធុន បបរំ  
 ឧបាលិ ចោទកេន កិក្ខុនា បរំ ចោទេតុកាមេន ឯវំ  
 បច្ចុវេក្ខិត្តត្ថំ បរិសុទ្ធវិសមាចារេ ទុ ទោម្មិ បរិសុទ្ធនម្មិ  
 វិសមាចារេន សម្មត្តាតតោ អច្ឆិទ្ធនេន អប្បដិម៌សេន

១ បរិសុទ្ធន ។

[២៦៦] ព្រះបាទប្រាមបន្តិទូលស្គរេ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន  
 កំពុដ្ឋកោតុ បំណិនិយោកកុដ៏ទ ត្រូវពិចារណាធម៌បុគ្គលយោង ទុកក្នុង  
 ខ្លួន ហើយទើបចោទកំពុដ៏ទ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ខ្ញាលទុបាលិ  
 កំពុដ្ឋកោតុ បំណិនិយោកកុដ៏ទ ត្រូវពិចារណាធម៌ ៥ យោង ទុកក្នុងខ្លួន  
 ហើយសីមាចោទកំពុដ៏ទ ។ ធម៌ ៥ យោង អីអ្វីខ្លះ ។ ខ្ញាលទុបាលិ  
 កំពុដ្ឋកោតុ បំណិនិយោកកុដ៏ទ ត្រូវពិចារណាយោងនេះថា ភាគ្នាអញ  
 ជាអ្នកមានកាយសមាចារបរិសុទ្ធហើយឬ ភាគ្នាអញប្រកបដោយកាយ-  
 សមាចារបរិសុទ្ធ មិនធូរឆ្ងាយ មិនមានហេតុក្ការ្យនៃតាប័ញ្ចកំបុន ធម៌ខ្លះ  
 មានផលភាគ្នាអញវេទ ឬក៏មិនមានទេ ។ ខ្ញាលទុបាលិ បើកិក្ខុមិនមាន  
 កាយសមាចារបរិសុទ្ធ មិនប្រកបដោយកាយសមាចារបរិសុទ្ធ មិនប្រកប  
 ដោយកាយសមាចារមិនធូរឆ្ងាយ មិនប្រកបដោយកាយសមាចារផលមិន  
 មានហេតុក្ការ្យនៃតាប័ញ្ចកំបុនទេ នឹងមានអ្នកផងនិយាយដក្សៀនកិក្ខុ  
 នោះបានថា វិសោកមានកាយ ឬវិសោកសិក្សកាយកម្មសិន វែមនិ  
 មានអ្នកផងនិយាយដក្សៀនផលកិក្ខុនោះដូច្នោះទេ ។ ខ្ញាលទុបាលិ អង្គ  
 ដ៏ចម្រើន អីកំពុដ្ឋកោតុ បំណិនិយោកកុដ៏ទ ត្រូវពិចារណាយោងនេះ  
 ថា ភាគ្នាអញជាអ្នកមានវិសមាចារបរិសុទ្ធហើយឬ ភាគ្នាអញប្រកប  
 ដោយវិសមាចារបរិសុទ្ធ មិនធូរឆ្ងាយ មិនមានហេតុក្ការ្យនៃតាប័ញ្ចកំបុន

សំរិទ្ធភ័ ធុ ទោ មេ ឃិសោ ធម្មោ ឧបាហុ យោតិ ។  
 នោ មេ ឧបាលិ ភិក្ខុ បរិសុទ្ធវិច័សមាចារោ យោតិ  
 បរិសុទ្ធន វិច័សមាចារោ សមន្តាគតោ អច្ឆិទ្កេន  
 អប្បជិម៌សេន វស្ស កវន្តិ វត្តារោ ឥធឿ តាវ អាយស្មា  
 ភិចសិកំ សិក្ខុស្សុតិ ឥតិស្ស កវន្តិ វត្តារោ ។ បុន  
 ចបរំ ឧបាលិ ហោនកេន ភិក្ខុនា បរិ ហោនេតុកាមេន  
 ឃិវំ បច្ចុវេក្ខិតតំ មេត្តំ ធុ ទោ មេ ចិត្តំ បច្ចុបដ្ឋិតំ ស-  
 ព្រញហិវសុ អនាយាតំ សំរិទ្ធភ័ ធុ ទោ មេ ឃិសោ ធម្មោ  
 ឧបាហុ យោតិ ។ នោ មេ ឧបាលិ ភិក្ខុនោ មេត្តំ  
 ចិត្តំ<sup>(១)</sup> បច្ចុបដ្ឋិតំ យោតិ សព្វញហិវសុ អនាយាតំ  
 វស្ស កវន្តិ វត្តារោ ឥធឿ តាវ អាយស្មា សព្វញហិវសុ  
 មេត្តំ ចិត្តំ ឧបដ្ឋាមេហិតំ ឥតិស្ស កវន្តិ វត្តារោ ។  
 បុន ចបរំ ឧបាលិ ហោនកេន ភិក្ខុនា បរិ ហោនេ-  
 តុកាមេន ឃិវំ បច្ចុវេក្ខិតតំ ពហុស្សុតោ ធុ ទោម្ហិ  
 សុតនោ សុតសន្តិទយោ យេ ភេ ធម្មា អាទិក-  
 ល្យាណា ឧដ្ឋេកល្យាណា បរិយោសានកល្យាណា

• ១. មេត្តិ ។

ធម៌ខ្ពុះមាដល់ភាគអញ្ញវេស្ស ឬក៏មិនមានទេ ។ ម្ចាស់ទុក្ខាលិ បើកិច្ចខ្ពុះ  
 មានវិច័សមាចារបរិសុទ្ធ មិនប្រកបដោយវិច័សមាចារបរិសុទ្ធ មិនប្រកប  
 ដោយវិច័សមាចារមិនដូច្នោះ មិនប្រកបដោយវិច័សមាចារមិនមានហេតុ  
 គួរឱ្យគេចាប់ថ្នាក់ទេ គង់មានអ្នកផងនិយាយដោះស្រាយភិក្ខុនោះថា លោក  
 មានកាយ ចូរលោកសិក្សាវិចិត្រសិទ្ធ វែមនិមានអ្នកផងនិយាយដោះស្រាយ  
 ដល់ភិក្ខុនោះដូច្នោះទេ ។ ម្ចាស់ទុក្ខាលិ អង្គជំរះទៀត គឺកិច្ចអាក្រក់ បំណិន  
 ចោទភិក្ខុជំរះ ត្រូវពិចារណាយ៉ាងនេះថា ចិត្តរបស់ភាគអញ្ញប្រកបដោយ  
 មេត្តាម្ដងចំពោះ មិនមានគំនុំគំនិតសព្វញហិវសុ ធម៌ខ្ពុះមាដល់  
 ភាគអញ្ញវេស្ស ឬក៏មិនមានទេ ។ ម្ចាស់ទុក្ខាលិ បើចិត្តប្រកបដោយមេត្តា  
 ម្ដងចំពោះ គាត់មិនមានគំនុំគំនិតសព្វញហិវសុ មិនមានដល់  
 ភិក្ខុនោះទេ គង់មានអ្នកផងនិយាយដោះស្រាយភិក្ខុនោះថា វែមលោកមានកាយ  
 ចូរលោកវិនិមេត្តចិត្ត គុណិត្តសព្វញហិវសុលសិទ្ធ វែមនិមានអ្នក  
 ផងនិយាយដោះស្រាយដល់ភិក្ខុនោះដូច្នោះទេ ។ ម្ចាស់ទុក្ខាលិ អង្គជំរះទៀត  
 គឺ កិច្ចអាក្រក់ បំណិនចោទភិក្ខុជំរះ ត្រូវពិចារណាយ៉ាងនេះថា ភាគ  
 អញ្ញជាពហុស្សុត ជាអ្នកទ្រទ្រង់កុទ្ធុវិចារ ជាអ្នកសង្ស័យកុទ្ធុវិចារហើយឬ  
 ធម៌ទាំងឡាយណា មានពីរករដ៏បទ ពីរករកណ្តាលបទ ពីរករចុងបទ



ចោត ។ ចោទ ។ ចោល កិក្ខុនា ។ កយាមិ ចាតិមោក្ខា-  
 មិ វិក្ខារេន ស្វាគតាមិ យោន្តិ សុវិកត្តាមិ សុប្បវត្តិមិ  
 សុវិទិច្ឆិកាមិ សុត្តសោ អនុត្តរត្ថនសោ កំណំ ចចារុសោ  
 កត្ត វុត្តំ កកវតាតិ កតិ បុត្តោ ន សម្មាទេតិ<sup>(១)</sup> កស្ស  
 កវុត្តិ វត្តារោ កំណ្ណ តាវ កាយស្មា វិទយំ ចរិយាបុណស្ស  
 តិ កតិស្ស កវុត្តិ វត្តារោ ។ ចោទកេនុចាលិ កិក្ខុនា  
 បវចោទេតុកាមេន កមេ បញ្ច ធម្មេ អជ្ឈត្តំ បច្ចវេត្តិក្ខា  
 បរោ ចោទេតតោតិ ។

(២៦៧) ចោទកេន កមេ កិក្ខុនា បវ ចោទេតុកា-  
 មេន កតិ ធម្មេ អជ្ឈត្តំ ឧបដ្ឋាបេត្វា បរោ ចោទេតតោ-  
 តិ ។ ចោទកេនុចាលិ កិក្ខុនា បវ ចោទេតុកាមេន  
 បញ្ច ធម្មេ អជ្ឈត្តំ ឧបដ្ឋាបេត្វា បរោ ចោទេតតោ ។  
 កតមេ បញ្ច ។ កាលេន វត្តាមិ ចោ អកាលេន

១ ឧ. ន សម្មាទេតិ ។

ប្បវិទិមាទាទ ។ ម្ចាស់ទុបាលិ វេប្បាភិមាត្ថុចារិកិរិ កិក្ខុមិទុបាលិចោ  
 ដោយភិស្សា មិទុបាលិចកបទកាដនដោយល្អ មិទុបាលិស្មាភំភំចាភំ  
 ដោយល្អ មិទុបាលិសេចក្តិដោយល្អ កាមសុត្តៈនិទិកុស្ត្យញ្ញនៈ។  
 កាលបើមានគេសួរថា នៃលោកមានអាយុ ចូរលោករៀនវិទ្យាចេះព្រះករុណា  
 ទ្រង់សិវ័នក្នុងទិលក កិក្ខុនាឆ្លើយមិទុប ភវិទានអ្នកដទៃនិយាយដ៏  
 ត្រូវនិក្ខុនាថា នៃលោកមានអាយុ ចូរលោករៀនវិទ្យាចេះ វេទនា  
 អ្នកដទៃនិយាយដ៏ត្រូវន ដល់កិក្ខុនាដូច្នោះ ១ ។ ម្ចាស់ទុបាលិ កិក្ខុ  
 អ្នកចោទ បរិទិវិទោទកិក្ខុវិទ ត្រូវកំណត់ធម៌ ៥ យ៉ាងនេះ ទុកក្នុងខ្លួន  
 ហើយទើបចោទកិក្ខុវិទុបាលិ ។

(២៦៧) ព្រះទុបាលិក្រាបបង្គំទូលសួរថា បរិទ្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន  
 កិក្ខុអ្នកចោទ បរិទិវិទោទកិក្ខុវិទ ត្រូវកំណត់ធម៌ប៉ុន្មានយ៉ាង ទុកក្នុងខ្លួន  
 ហើយទើបចោទកិក្ខុវិទុបាលិ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ទុបាលិ កិក្ខុ  
 អ្នកចោទ បរិទិវិទោទកិក្ខុវិទ ត្រូវកំណត់ធម៌ ៥ យ៉ាង ទុកក្នុងខ្លួន ហើយ  
 ទើបចោទកិក្ខុវិទុបាលិ ។ ធម៌ ៥ គឺដូច្នោះ ។ គឺកិក្ខុត្រូវកំណត់ទុកដូច្នោះ  
 ថា កាត្មាអញ្ជើនិទិយាយក្នុងកាលរួ មិទុនិយាយក្នុងកាលមិទុគ្គ ១



(២៦៤) កតិហំ ធុ ទោ កន្តុ អន្តេហិ សមន្តាគ-  
 តស្ស ភិក្ខុវោ ឱកាសកម្មំ កាណមេទ្គស្ស ទាលំ  
 ឱកាសកម្មំ កាតុន្តិ ។ បញ្ចហុទាលិ អន្តេហិ ស-  
 មន្តាគតស្ស ភិក្ខុវោ ឱកាសកម្មំ កាណមេទ្គស្ស ទាលំ  
 ឱកា ។ កម្មំ កាតុំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ អបរិសុទ្ធ-  
 កាយសមាទារោ ហោតិ អបរិសុទ្ធវចិសមាទារោ ហោតិ  
 អបរិសុទ្ធាជីវេ ហោតិ ពាលោ ហោតិ អក្សត្តោ បដិច្ច-  
 លោ អនុយុត្តិយមាទោ អនុយោតំ ទាតុំ ។ វិមេហិ ទោ  
 ឧទាលិ បញ្ចហន្តេហិ សមន្តាគតស្ស ភិក្ខុវោ ឱកា-  
 សកម្មំ កាណមេទ្គស្ស ទាលំ ឱកាសកម្មំ កាតុំ ។  
 បញ្ចហុទាលិ អន្តេហិ សមន្តាគតស្ស ភិក្ខុវោ ឱកា-  
 សកម្មំ កាណមេទ្គស្ស ទាលំ ឱកាសកម្មំ កាតុំ ។  
 កតមេហិ បញ្ចហិ ។ បរិសុទ្ធកាយសមាទារោ ហោតិ  
 បរិសុទ្ធវចិសមាទារោ ហោតិ បរិសុទ្ធាជីវេ ហោតិ  
 បណ្ឌិតោ ហោតិ ក្សត្តោ បដិច្ចលោ អនុយុត្តិយមាទោ

(២៦៤) ព្រះបុណ្យ កាមបង្គំខ្ពស់ស្រពះ បពិត្រព្រះអង្គជំរុំរើន  
 ភិក្ខុវេសប្រកបដោយអង្គបុគ្គល កាលបើសូមធម្មកាយសកម្ម ក៏មិនគួរភិក្ខុជំរុំ  
 បើធម្មកាយសកម្ម ។ ព្រះអង្គទ្រង់ប្រាសថ ម្ចាស់បុណ្យ ភិក្ខុវេសប្រកប  
 ដោយអង្គកាលបើសូមធម្មកាយសកម្ម ក៏មិនគួរភិក្ខុជំរុំបើធម្មកាយសកម្ម ។  
 អង្គ ៥ គឺអ្វីៗ ។ គឺភិក្ខុមានកាយសមាទារបរិសុទ្ធ ១ មានវិចិសមាទារ  
 មិនបរិសុទ្ធ ១ មានការីៈមិនបរិសុទ្ធ ១ ជាភិក្ខុល្ងន៍មិនឈ្លាសវៃ ១ កាល  
 បើគេសាកសួរ ក៏មិនអាចនឹងឱ្យគេសាកសួរ ១ ។ ម្ចាស់បុណ្យ ភិក្ខុ  
 វេសប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង កាលបើសូមធម្មកាយសកម្ម ក៏មិនគួរភិក្ខុជំរុំ  
 បើធម្មកាយសកម្ម ។ ម្ចាស់បុណ្យ ភិក្ខុវេសប្រកបដោយអង្គ ៥ កាល  
 បើសូមធម្មកាយសកម្ម ក៏គួរភិក្ខុជំរុំ បើធម្មកាយសកម្ម ។ អង្គ ៥  
 គឺអ្វីៗ ។ គឺភិក្ខុមានកាយសមាទារបរិសុទ្ធ ១ មានវិចិសមាទារបរិសុទ្ធ ១  
 មានការីៈបរិសុទ្ធ ១ ជាបណ្ឌិតឈ្លាសវៃ ១ កាលបើគេសាកសួរ ក៏អាច





វិធីបដិសេធ បរិវារ

តេជុចាលី កិក្ខុជា ឧត្តរី បច្ចុវេត្តិគត្តំ យំ ទោ អហំ  
 ឥមំ អត្តានាមំ អាណាគុកាមោ ក្ខតំ ធុ ទោ ឥនំ  
 អត្តានាមំ ឧទាហុ លោតិ ។ ស្មេ ឧចាលី កិក្ខុ  
 បច្ចុវេត្តិមាទោ ឃិវំ ជាបាតិ អក្ខតំ ឥនំ អត្តានាមំ  
 ទោ ក្ខតត្ថំ ធុ ឥ ឧចាលី អត្តានាមំ អាណាគត្តំ ។  
 ស្មេ បទុចាលី កិក្ខុ បច្ចុវេត្តិមាទោ ឃិវំ ជាបាតិ  
 ក្ខតំ ឥនំ អត្តានាមំ ទោ អក្ខតត្ថំ តេជុចាលី កិក្ខុជា  
 ឧត្តរី បច្ចុវេត្តិគត្តំ យំ ទោ អហំ ឥមំ អត្តានាមំ អា-  
 នាគុកាមោ អត្ថសញ្ញិតំ ធុ ទោ ឥនំ អត្តានាមំ ឧទា-  
 ហុ លោតិ ។ ស្មេ ឧចាលី កិក្ខុ បច្ចុវេត្តិមាទោ ឃិវំ  
 ជាបាតិ អនត្ថសញ្ញិតំ ឥនំ អត្តានាមំ ទោ អត្ថសញ្ញិ-  
 តត្ថំ ធុ ឥ ឧចាលី អត្តានាមំ អាណាគត្តំ ។ ស្មេ  
 បទុចាលី កិក្ខុ បច្ចុវេត្តិមាទោ ឃិវំ ជាបាតិ អត្ថសញ្ញិ-  
 តំ ឥនំ អត្តានាមំ ទោ អនត្ថសញ្ញិតត្ថំ តេជុចាលី  
 កិក្ខុជា ឧត្តរី បច្ចុវេត្តិគត្តំ ឥមំ ទោ អហំ អត្តានាមំ  
 អាណិយមាទោ នរកិស្សានិ សង្កិដ្ឋេ សង្កត្តេ កិក្ខុ ធម្ម-  
 តោ វិធីយតោ បក្ខេ ឧទាហុ លោតិ ។ ស្មេ ឧចាលី

វិធីបដិសេធ បរិវារ

ទុចាលី កិក្ខុនាត្រូវពិចារណាគត្តេវៀតថា ភាគ្ហត្រាត្រាត្រាត្រាត្រា  
 យកនូវអត្តានាមណ អត្តានាមនេះជារឿងពិតមែន ឬមិនពិតទេ ។  
 ម្ចាស់ទុចាលី បើកិក្ខុពិចារណាហើយដឹងយ៉ាងនេះថា អត្តានាមនេះជា  
 រឿងមិនពិត មិនមែនជារឿងពិតទេ ម្ចាស់ទុចាលី កិក្ខុមិនត្រូវកាន់  
 យកនូវអត្តានាមនោះឡើយ ។ ម្ចាស់ទុចាលី ម្យ៉ាងទៀត បើកិក្ខុពិចារណា  
 ហើយដឹងយ៉ាងនេះថា អត្តានាមនេះជារឿងពិត មិនមែនជារឿងមិនពិតទេ  
 ម្ចាស់ទុចាលី កិក្ខុនាត្រូវពិចារណាគត្តេវៀតថា ភាគ្ហត្រាត្រាត្រាត្រា  
 កាន់យកនូវអត្តានាមណ អត្តានាមនេះប្រកបដោយប្រយោជន៍ ឬមិន  
 ប្រកបដោយប្រយោជន៍ទេ ។ ម្ចាស់ទុចាលី បើកិក្ខុពិចារណាហើយដឹង  
 យ៉ាងនេះថា អត្តានាមនេះប្រកបដោយប្រយោជន៍ អត្តានាមនេះមិនមែនប្រកប  
 ដោយប្រយោជន៍ទេ ម្ចាស់ទុចាលី កិក្ខុមិនត្រូវកាន់យកនូវអត្តានាមនោះ  
 ឡើយ ។ ម្ចាស់ទុចាលី ម្យ៉ាងទៀត បើកិក្ខុពិចារណាហើយដឹងយ៉ាង  
 នេះថា អត្តានាមនេះប្រកបដោយប្រយោជន៍ អត្តានាមនេះមិនមែនប្រ-  
 យោជន៍ទេ ម្ចាស់ទុចាលី កិក្ខុនាត្រូវពិចារណាគត្តេវៀតថា កាលបើ  
 ភាគ្ហត្រាត្រាត្រាត្រាត្រា កាន់យកនូវអត្តានាមនេះ នឹងបានកិក្ខុវិសេសសង្កិដ្ឋមិត្រ (មិត្រ  
 គ្រាន់តែចាប់ឃើញគ្នា) នឹងជាសម្ពុត្តមិត្រ (មិត្រសិទ្ធិម្ចាស់គ្នាមិនមែន)  
 មកជាបុគ្គល អាមណិ ភាមវិធីយ ឬមិនទេទេ ។ ម្ចាស់ទុចាលី បើ

របស់ចក្រវា បញ្ចុសមត្ថព្រំ អាណាត់

កិក្ខុ បច្ចុវេក្ខណោ ឃី ជាតិ ឥមំ ទោ អហំ  
 អត្តានាមំ អាទិយមាណោ ម លកិស្សាមិ សន្តិដ្ឋេ  
 សម្ពុត្តោ កិក្ខុ ធម្មតោ វិជយតោ បត្តេតិ ធនំ ឧបា-  
 លិ អត្តានាមំ អាណាតតំ ។ សចេ បដុចាលិ កិក្ខុ  
 បច្ចុវេក្ខណោ ឃី ជាតិ ឥមំ ទោ អហំ អត្តានាមំ  
 អាទិយមាណោ លកិស្សាមិ សន្តិដ្ឋេ សម្ពុត្តោ កិក្ខុ ធម្ម-  
 តោ វិជយតោ បត្តេតិ ធនដុចាលិ កិក្ខុ ឧត្តិ បច្ចុ-  
 វេក្ខិតតំ ឥមំ ទោ មេ អត្តានាមំ អាទិយតោ កវិស្សតិ  
 សន្និស្ស តតោធិនាមំ កណ្ណាមំ កុណហោ វិក្ខុហោ  
 វិភិដោ សន្និកោដោ សន្និរាជិ សន្និវត្តានំ សន្និបា-  
 ណករណំ ឧបាហុ លោតិ ។ សចេ ឧបាលិ កិក្ខុ  
 បច្ចុវេក្ខណោ ឃី ជាតិ ឥមំ ទោ មេ អត្តានាមំ  
 អាទិយតោ កវិស្សតិ សន្និស្ស តតោធិនាមំ កណ្ណាមំ  
 កុណហោ វិក្ខុហោ វិភិដោ សន្និកោដោ សន្និរាជិ  
 សន្និវត្តានំ សន្និបាណករណមិ ធនំ ឧបាលិ

របស់ចក្រវា ភិក្ខុកំណាយកត្តាន ដែលប្រកថោយកង ៨

ភិក្ខុពិចារណាហើយដឹងយ៉ាងនេះថា កាលបើភាគ្នាអញកាន់យកខ្ញុំអត្តា  
 បាននេះ មុខជាខឹងមិនបានភិក្ខុវេលាជាសន្តិដ្ឋេត្រឡប់ជាសម្ពុត្តម្រ មក  
 ជាបុគ្គលិក ភាគធម៌ ភាគវិន័យទេ ខ្លាលទុបាលិ ភិក្ខុមិនត្រូវកាន់យក  
 ខ្ញុំអត្តាបានទោរឡើយ ។ ខ្លាលទុបាលិ ម្យ៉ាងទៀត បើភិក្ខុពិចារណា  
 ហើយដឹងយ៉ាងនេះថា កាលបើភាគ្នាអញកាន់យកខ្ញុំអត្តាបាននេះ មុខ  
 ជាខឹងមិនបានភិក្ខុជាសន្តិដ្ឋេត្រឡប់ជាសម្ពុត្តម្រ មកជាបុគ្គលិកភាគធម៌ ភាគ  
 វិន័យ ខ្លាលទុបាលិ ភិក្ខុនោះ ត្រូវពិចារណាទៅទៀតថា កាលបើភាគ្នា  
 អញកាន់យកខ្ញុំអត្តាបាននេះ ការបន្តិហេតុ ជាម្លោះ ទាស់ទែន វិវាទ ការ  
 បែកប្រាយខែសង្ឃ ការប្រទោខែសង្ឃ ការកំណត់ខែសង្ឃ អំពើផ្សេងៗ  
 របស់សង្ឃ មានអត្តាបាននោះជាហេតុ ខឹងបានដល់សង្ឃ ដូចមិនបានទេ  
 ខ្លាលទុបាលិ បើភិក្ខុពិចារណាហើយដឹងយ៉ាងនេះថា កាលបើភាគ្នាអញ  
 កាន់យកខ្ញុំអត្តាបាននេះ ការបន្តិហេតុ ជាម្លោះ ទាស់ទែន វិវាទ ការបែក  
 ប្រាយខែសង្ឃ ការប្រទោខែសង្ឃ ការកំណត់ខែសង្ឃ អំពើផ្សេងៗ ខែ  
 សង្ឃ មានអត្តាបាននោះជាហេតុ ខឹងបានដល់សង្ឃមិនបាន ខ្លាលទុបាលិ

អត្តាណំ អាណាតត្ថំ ។ សរេច បទុទាលិ ភិក្ខុ មច្ច-  
 វេត្តមាទោ ឯវំ ជាណតិ ឆមំ ទោ មេ អត្តាណំ អាណិ-  
 យតោ ន ភវិស្សតិ សធឿស្ស តតោណំ កណ្ណំ  
 កលយោ វិគ្គយោ វិវាទោ សធឿកេនោ សធឿរាជិ សធឿ-  
 វវិក្ខំ ឯ សធឿយាណករណ្ណំ អាណាតត្ថំ តំ ទុចាលិ  
 អត្តាណំ ។ ឯវំ បញ្ចុត្តសមញ្ញតតំ ទោ ទុចាលិ  
 អត្តាណំ អាណិច្ឆំ ចញ្ញមិ អវិច្ឆិយសាភាវំ ភវិស្សតិ ។

[២៧០] ភាគីហិ ។ ទោ កន្ត្ត អន្តេហិ សមញ្ញតតោ  
 ភិក្ខុ អធិការណាជាតានំ ភិក្ខុនំ ពហុបកាពេ<sup>(១)</sup> ហោតិ-  
 តិ ។ បញ្ចុហុចាលិ អន្តេហិ សមញ្ញតតោ ភិក្ខុ អធិការ-  
 ណាជាតានំ ភិក្ខុនំ ពហុបកាពេ ហោតិ ។ កតមេ-  
 ហិ បញ្ចុហិ ។ សីលវា ហោតិ ទាតិមោក្ខសំវរសំវុតោ  
 វិហារតិ អាចារតោចរសម្បត្តោ អណុមត្តេសុ វិទ្ធូសុ  
 អយទស្សាវី សមាទាយ សិក្ខុតិ សិក្ខាបទេសុ ពហុ-  
 ស្សុតោ ហោតិ សុតនេ សុតសន្និចយោ យេ តេ ទម្ពា

ភិក្ខុមិទត្រូវកាន់យកអត្តាទាននោះទេ ។ ម្ចាស់ទុចាលិ ម្យ៉ាងទៀត  
 បើភិក្ខុពិចារណាហើយដឹងយ៉ាងនេះថា កាលបើអត្តាអញកាន់យកទៅ  
 អត្តាទាននេះ គ្មានបង្កហេតុ ជំនុំ ទាន់ទែង វិវាទ ការបែកបាក់យៃសង្ឃ  
 ការប្រះបាចនៃសង្ឃ ការកំលាន់នៃសង្ឃ គំរើម្យ៉ាង ។ នៃសង្ឃ  
 មានអត្តាទាននោះជាហេតុ នឹងមិនមានផលសង្ឃទេ ម្ចាស់ទុចាលិ ភិក្ខុត្រូវ  
 កាន់យកអត្តាទាននោះចុះ ។ ម្ចាស់ទុចាលិ អត្តាទានប្រកបដោយ  
 អង្គ ៥ យ៉ាងនេះនឹង ដែលភិក្ខុកាន់យកហើយ ជាធម្មជាតិមិនធ្វើឱ្យរក្សា  
 ត្រហាយ ក្នុងកាលជំនាន់ក្រោយ ។

[២៧១] ព្រះទុចាលិក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន  
 ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គប្តីខ្លាច ទើបឈ្មោះថាជាអ្នកមានទេវការៈច្រើនផលភិក្ខុ  
 ដែលកើតអធិការណ៍ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ទុចាលិ ភិក្ខុផល  
 ប្រកបដោយអង្គ ៥ ទើបឈ្មោះថាជាអ្នកមានទេវការៈច្រើន ផលភិក្ខុ  
 ដែលកើតអធិការណ៍ ។ អង្គ ៥ នីមួយៗ ។ គឺភិក្ខុជាអ្នកមានសីល  
 សម្រឹមក្នុងទុក្ខវេទនា បរិច្ចាណ៍ដោយពរាជៈនឹងគោចរៈ ឃើញភ័យក្នុង  
 ទោសសូម្បីបង្ខំបង្ខូច សមាទានសិក្សាក្នុងសិក្ខាបទទាំងឡាយ ១ ជា  
 ពហុស្សុត ទ្រទ្រង់ត្រូវចេះ សម្បែត្រូវចេះ ធម៌ទាំងឡាយណា ដែល

១ ពហុបកា ។



សម្ព័ន្ធភាសនា កិក្ខុ អធិការណ៍ជាតាន់ កិក្ខុនំ ពហុ-  
 បកាណ ហោតិ ។ អបរេហិមិ ឧទាលិ បញ្ចហន្តេហិ  
 សម្ព័ន្ធភាសនា កិក្ខុ អធិការណ៍ជាតាន់ កិក្ខុនំ ពហុ-  
 បកាណ ហោតិ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ វត្ថុ ជាតាន់  
 ជំនាន់ ជាតាន់ បញ្ញត្តិ ជាតាន់ បទបញ្ញត្តិ ជាតាន់  
 អនុសង្ឃវិទ្យាបិដក ជាតាន់ ។ ឥមេហិ ទោ ឧទាលិ បញ្ច-  
 ហន្តេហិ សម្ព័ន្ធភាសនា កិក្ខុ អធិការណ៍ជាតាន់ កិក្ខុនំ  
 ពហុបកាណ ហោតិ ។

[២៧២] កតិហិ ធុ ទោ កន្តេ អន្តេហិ សម្ព័ន្ធភា-  
 សនេន កិក្ខុនា នាមុយុត្តិកត្តិ ។ បញ្ចហនាលិ  
 អន្តេហិ សម្ព័ន្ធភាសនេន កិក្ខុនា នាមុយុត្តិកត្តិ ។ ក-  
 តមេហិ បញ្ចហិ ។ សុត្តំ ធុ ជាតាន់ សុត្តានុលោមំ  
 ធុ ជាតាន់ វិជយំ ធុ ជាតាន់ វិជយានុលោមំ ធុ ជា-  
 តាន់ ធុ ហិបាហិ ធុ កុសលោ ហោតិ ។ ឥមេហិ  
 ទោ ឧទាលិ បញ្ចហន្តេហិ សម្ព័ន្ធភាសនេន កិក្ខុនា

វិបល្លាសេជាតិអ្នកមានឧបការៈច្រើន ផល់ភ្នំភ្នំ ផល់ភ្នំភ្នំ ។  
 ម្នាលទុក្ខាណិ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ ដ៏វិទ្យុ កិក្ខុនាជាតិអ្នកមាន  
 ឧបការៈច្រើន ផល់ភ្នំភ្នំផល់ភ្នំភ្នំ ។ អង្គ ៥ ភិក្ខុនុះ ។ ភិក្ខុ  
 ដ៏វិទ្យុ ១ ដ៏វិទ្យុ ១ ដ៏វិទ្យុ ១ ដ៏វិទ្យុ ១ ដ៏វិទ្យុ ១ ដ៏វិទ្យុ ១ ដ៏វិទ្យុ ១  
 ផល់ភ្នំភ្នំ ។ ម្នាលទុក្ខាណិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង  
 វិបល្លាសេជាតិអ្នកមានឧបការៈច្រើន ផល់ភ្នំភ្នំផល់ភ្នំភ្នំ ។

[២៧២] ព្រះទុក្ខាណិក្រាបបង្គំទូលសូចៅ បតិក្រត្រអង្គដ៏ចំរើន  
 ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គប្រាំខ្លះ ដែលភិក្ខុមិនត្រូវសាសន៍<sup>(១)</sup> ។ ព្រះអង្គ  
 ត្រូវត្រាស់ថា ម្នាលទុក្ខាណិ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ ភិក្ខុដ៏វិទ្យុមិនត្រូវ  
 សាសន៍ ។ អង្គ ៥ ភិក្ខុនុះ ។ ភិក្ខុមិនដ៏វិទ្យុ ( កតា  
 ភិក្ខុ ) ១ មិនដ៏វិទ្យុសុត្តានុលោម ( មហាបទេសបូជានីត្រសូត្រ ) ១  
 មិនដ៏វិទ្យុវិជយ ( ឧដ្ឋក. វិនិបិកៈ ) ១ មិនដ៏វិទ្យុវិជយានុលោម ( មហាបទេស  
 បូជានីត្រ ) ១ ជាអ្នកមិនបញ្ចសុត្តិហេតុ វិនិមិត្តិយោហតុ ១ ។  
 ម្នាលទុក្ខាណិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គប្រាំ ៥ នេះឯង ភិក្ខុមិនត្រូវសាសន៍

១ សិរីយោគាព័ន្ធក្រិយាសាសនា ភិក្ខុក្រិយាសាសនា ។



ហង្កេហិ សមញ្ញាគតេន កិក្កុតា ធានុយុញ្ញិតំ ។ ក-  
 តតេហិ បញ្ចហិ ។ វត្ថុំ ន ជាតាតិ ជិនានំ ន ជាតាតិ  
 បញ្ញត្តិំ ន ជាតាតិ បទបញ្ញាភដ្ឋំ ន ជាតាតិ អនុសដ្ឋិ-  
 វចនបដំ ន ជាតាតិ ។ កតេហិ ទោ ឧទាលិ បញ្ច-  
 ហង្កេហិ សមញ្ញាគតេន កិក្កុតា ធានុយុញ្ញិតំ ។  
 បញ្ចហុចាលិ អង្កេហិ សមញ្ញាគតេន កិក្កុតា អនុ-  
 យុញ្ញិតំ ។ កតតេហិ បញ្ចហិ ។ វត្ថុំ ជាតាតិ  
 ជិនានំ ជាតាតិ បញ្ញត្តិ ជាតាតិ បទបញ្ញាភដ្ឋំ ជាតាតិ  
 អនុសដ្ឋិវចនបដំ ជាតាតិ ។ កតេហិ ទោ ឧទាលិ  
 បញ្ចហង្កេហិ សមញ្ញាគតេន កិក្កុតា អនុយុញ្ញិតំ ។  
 អបរេហិមិ ឧទាលិ បញ្ចហង្កេហិ សមញ្ញាគតេន កិក្កុ-  
 តា ធានុយុញ្ញិតំ ។ កតតេហិ បញ្ចហិ ។ អាបត្តិ  
 ន ជាតាតិ អាបត្តិសមុដ្ឋានំ ន ជាតាតិ អាបត្តិយា  
 បយោតំ ន ជាតាតិ អាបត្តិយា វុបសមំ ន ជាតាតិ  
 ន អាបត្តិយា វិនិច្ឆយតុសលោ ហោតិ ។ កតេហិ  
 ទោ ឧទាលិ បញ្ចហង្កេហិ សមញ្ញាគតេន កិក្កុតា ធា-  
 នុយុញ្ញិតំ ។ បញ្ចហុចាលិ អង្កេហិ សមញ្ញាគតេន

កិក្កុប្រកបដោយអង្គ ៥ វេទខេត្ត កិក្កុមិទ្រុតសាស្ត្រេ ។ អង្គ ៥  
 អិអ្កុះ ។ កិក្កុមិទ្រុតសាស្ត្រេ ។ មិនដីនិទាន ១ មិនដីនិបញ្ញត្តិ ១ មិន  
 ដីនិបទបាលីក្រោយមុខ ១ មិនដីនិកន្ទនិកាគ្យវិសេដាប់ភត្តា ១ ។ ម្ចាស់  
 ទុបាលិ កិក្កុប្រកបដោយអង្គ ៥ ខេត្ត កិក្កុមិទ្រុតសាស្ត្រេ ។ ម្ចាស់  
 ទុបាលិ កិក្កុវិសេដាប់ក្រោយអង្គ ៥ វេទកិក្កុស្តសាស្ត្រេ ។  
 អង្គ ៥ អិអ្កុះ ។ កិក្កុមិទ្រុតសាស្ត្រេ ។ មិនដីនិទាន ១ ដីនិបញ្ញត្តិ ១ ដីនិបទ  
 បាលីក្រោយមុខ ១ ដីនិកន្ទនិកាគ្យវិសេដាប់ភត្តា ១ ។ ម្ចាស់ទុបាលិ  
 កិក្កុប្រកបដោយអង្គ ៥ ខេត្ត វេទកិក្កុស្តសាស្ត្រេ ។ ម្ចាស់  
 ទុបាលិ កិក្កុប្រកបដោយអង្គ ៥ វេទខេត្ត កិក្កុមិទ្រុតសាស្ត្រេ ។  
 អង្គ ៥ អិអ្កុះ ។ កិក្កុមិទ្រុតសាស្ត្រេ ។ មិនដីនិសមុដ្ឋាននៃកាបត្តិ ១  
 មិនដីនិប្រយោគនៃកាបត្តិ ១ មិនដីនិសេចក្តីម្ចាស់នៃកាបត្តិ ១ ជាអ្នក  
 មិនល្អាស ក្នុងការវិនិច្ឆ័យកាបត្តិ ១ ។ ម្ចាស់ទុបាលិ កិក្កុប្រកប  
 ដោយអង្គ ៥ ខេត្ត កិក្កុមិទ្រុតសាស្ត្រេ ។ ម្ចាស់ទុបាលិ កិក្កុ





ជាតតិ អធិការណស្ស ចយោតិ ជាតតិ អធិការ-  
ណស្ស វុបសមំ ជាតតិ អធិការណស្ស វិនិច្ឆយកុ-  
សាលោ យោតិ ។ ឥមេហិ ទោ ឧបាលិ បក្ខុហន្តើហិ  
សម្មាសាសនេ ភិក្ខុនា អនុយុត្តិភត្ថំ ។

អត្តពានេន្ទ បក្ខុណ ។

ឥស្សន្ទានំ

(២៧៣) ធម៌សុទ្ធកុ កាលេន

កាវុត្តោ ឧកាសេន ច

អត្តនាមំ អធិការណំ

អបរេហិមិ វត្តកុ

សុត្តំ ចម្មំ បុទ វត្តកុ

អាមត្តិ អធិការណេន ចាតិ ។

(២៧៤) កតិ ទុ ទោ កន្ត អាវត្តកាតិ ។ ធម្មិមេ

ឧបាលិ អាវត្តកា ។ កតមេ បក្ខុ ។ មទ្ធា មោច្ច-

ហត្ត អាវត្តកោ យោតិ ចាមិទ្ធោ ឥហ្មាបកកោ អា

វត្តកោ យោតិ ឧម្មាណ ចិក្ខុកេហ អាវត្តកោ យោតិ

ជីវ្ហប្រាយាវនៃអធិការណំ ។ ឥនិសេចក្កិទ្ធាប្រវនៃអធិការណំ ។ អត  
ក្ខាសក្កិការវិនិច្ឆយអធិការណំ ។ ។ ម្ចាស់ទុបាលិ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ  
គាំដី ៤ នៃរង្គ ទើបគួរសាកសួរបាន ។

ចំ អត្តពានេន្ទ ទី ៧ ។

ទុក្ខនិបប្បិរ្យ្ហិន នៃអត្តពានេន្ទនោះផ្ទះ

(២៧៥) និយាយអំពីភិក្ខុអ្នកចោទមានកាយសមាចារជា  
ដើមបរិសុទ្ធ ។ ភិក្ខុអ្នកចោទនិយាយក្នុងកាលនូវ ។ ភិក្ខុអ្នក  
ចោទប្រកបដោយសេចក្តីករុណា ។ ភិក្ខុស្មេងទោស ។ ភិក្ខុ  
គួរកាន់យកនូវអត្តនាម ។ ភិក្ខុមានទុច្ចារៈដល់ភិក្ខុវេលាភិក  
អធិការណំ ។ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គៈដ៏វែរទៀត ។ ភិក្ខុដ៏វែរទៀត  
សុត្តៈ ។ ធម៌ ។ វត្តដ៏វែរទៀត ។ កាបក្តិ ។ អធិការណំ ។ ។

(២៧៦) ព្រះទុបាលិ ក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន  
ភិក្ខុអ្នកកាន់ការព្រាណចុក្កន្ត មានចំនួនពួក ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់  
ទុបាលិ ភិក្ខុអ្នកកាន់ការព្រាណចុក្កន្ត មាន ៤ ពួក ។ ៤ ពួក គឺអ្វីខុះ ។  
គឺភិក្ខុអ្នកកាន់ការព្រាណចុក្កន្ត ព្រោះល្បីវង្វើន ។ ភិក្ខុអ្នកកាន់ការ-  
ព្រាណចុក្កន្ត មានសេចក្តីប្រាថ្នាលាមក មានសេចក្តីប្រាថ្នាគ្របសង្កត់ ។  
ភិក្ខុអ្នកកាន់ការព្រាណចុក្កន្ត ព្រោះឆ្ក ព្រោះរោយមាយចំក ។

ស្រ្តីពោ (១) ពុទ្ធកិរិ ពុទ្ធស្រូវតែហ៊ុន អារញ្ញតោ ហោតិ  
 អបិច អប្បិទ្ធកញ្ញា ធិស្សយ សន្តិដ្ឋិញ្ញា ធិស្សយ  
 សល្យទញ្ញា ធិស្សយ បរិវេតញ្ញា ធិស្សយ ឥន្ទ្រត្ថិ-  
 កញ្ញា ធិស្សយ អារញ្ញតោ ហោតិ ។ ឥមេ ទោ  
 ទុបាលិ ធិស្ស អារញ្ញតោ ។ កតិ ទុ ទោ កន្លេ ធិស្ស-  
 ទាតិកាតិ ។ បេ កតិ ទុ ទោ កន្លេ ធិស្សកុលិកាតិ ។  
 កតិ ទុ ទោ កន្លេ កុត្តិកុលិកាតិ ។ កតិ ទុ ទោ កន្លេ  
 សោសាធិកាតិ ។ កតិ ទុ ទោ កន្លេ អញ្ញោកាសិកា-  
 តិ ។ កតិ ទុ ទោ កន្លេ តេជិវិកាតិ ។ កតិ ទុ ទោ  
 កន្លេ សធានាវិកាតិ ។ កតិ ទុ ទោ កន្លេ ទេសដ្ឋិ-  
 កតិ ។ កតិ ទុ ទោ កន្លេ យថាសន្តិកាតិ ។ កតិ  
 ទុ ទោ កន្លេ ឯកាសធិកាតិ ។ កតិ ទុ ទោ កន្លេ

១ ឧ. ឧ. ស្រ្តី ។

កិច្ចអ្នកកាន់ការញ្ញាបត្រ ដោយឯកថា កិច្ចអ្នកកាន់ការញ្ញាបត្រ ព្រះ  
 ពុទ្ធនិព្វកពុទ្ធសាវ័តីវេនសរសេរ កិច្ចអ្នកកាន់ការញ្ញាបត្រ ព្រះ  
 កាស្រីយសេចក្តីប្រាថ្នាភិបដន ព្រះកាស្រីយសេចក្តីសុខាសន ព្រះ  
 កាស្រីយការវេសទាតិភិបដន ព្រះកាស្រីយសេចក្តីស្វាតន ព្រះ  
 កាស្រីយសេចក្តីប្រតិបត្តិ ដែលមានប្រយោជន៍ ១ ។ ខ្នាតបាលី  
 កិច្ចអ្នកកាន់ការញ្ញាបត្រ ១៩៩ ៧ ពួកនេះ ។ ព្រះបាលី ក្រាបបង្គំ  
 ទូលសូរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កិច្ចអ្នកកាន់បណ្ឌិតកិច្ចអ្នក ១៩៩  
 បុគ្គលិក ។ បេ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កិច្ចអ្នកកាន់បណ្ឌិតកិច្ចអ្នក  
 មានបុគ្គលិក ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កិច្ចអ្នកកាន់រក្សលិកកិច្ចអ្នក  
 មានបុគ្គលិក ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កិច្ចអ្នកកាន់សោសាធិកកិច្ចអ្នក  
 មានបុគ្គលិក ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កិច្ចអ្នកកាន់អញ្ញោកាសិក-  
 កិច្ចអ្នក មានបុគ្គលិក ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កិច្ចអ្នកកាន់តេជិវិក-  
 កិច្ចអ្នក មានបុគ្គលិក ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កិច្ចអ្នកកាន់សធា-  
 នាវិកកិច្ចអ្នក មានបុគ្គលិក ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កិច្ចអ្នកកាន់  
 ទេសដ្ឋិកកិច្ចអ្នក មានបុគ្គលិក ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កិច្ចអ្នកកាន់  
 យថាសន្តិកកិច្ចអ្នក មានបុគ្គលិក ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កិច្ចអ្នកកាន់  
 ឯកាសធិកកិច្ចអ្នក មានបុគ្គលិក ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កិច្ចអ្នកកាន់

ទល្យបញ្ចកម្មិកាតិ ។ កាតិ ទុ ហោ កន្តេ បន្តបិណ្ឌិ-  
 កាតិ ។ បញ្ចិមេ ឧបាលិ បន្តបិណ្ឌិកា ។ កតមេ  
 បញ្ច ។ ឧទ្ធកា មោធមាត្តា បន្តបិណ្ឌិកោ ហោតិ ពា-  
 ចំប្រា ឥន្ទាបកតោ បន្តបិណ្ឌិកោ ហោតិ ឧទ្ធានា  
 ចិត្តត្តោ បន្តបិណ្ឌិកោ ហោតិ វណ្ណិកោ ពុទ្ធមា  
 ពុទ្ធស្សាវកេហិតិ បន្តបិណ្ឌិកោ ហោតិ អមិច អច្ឆិ-  
 ញ្ញោវ មិស្សាយ សន្តិញ្ញោវ មិស្សាយ សល្លេញ្ញោវ  
 មិស្សាយ បរិវេញ្ញោវ មិស្សាយ ឥន្ទេត្តិញ្ញោវ មិស្សា-  
 យ បន្តបិណ្ឌិកោ ហោតិ ។ ឥមេ ហោ ឧបាលិ បញ្ច  
 បន្តបិណ្ឌិកាតិ ។

គុណត្ថោ ទត្ថោ ។

កស្សុទ្ធានំ

[ ២៧៩ ] ការញ្ញកោ បិណ្ឌិបិស្សុ<sup>(២)</sup>

វត្តសុសាធិបញ្ចមំ

១ ១. ម. បិណ្ឌិបិស ១ ។

ទល្យបញ្ចកម្មិកាតិ មានបុគ្គលិក ។ បពិត្រព្រះអង្គចំរើន ភិក្ខុអ្នក  
 កាន់បន្តបិណ្ឌិកាតិ មានបុគ្គលិក ។ ព្រះអង្គទ្រង់ប្រាសថា ម្នាល  
 ។ បាលិ ភិក្ខុអ្នកកាន់បន្តបិណ្ឌិកាតិ មាន ៥ ពួក ។ ៥ ពួក គឺ ៖ ។  
 ភិក្ខុអ្នកកាន់បន្តបិណ្ឌិកាតិ ព្រោះសេចក្តីល្ងង់ផ្លែ ១ ភិក្ខុអ្នកកាន់  
 បន្តបិណ្ឌិកាតិ មានសេចក្តីប្រាថ្នាលាមក មានសេចក្តីប្រាថ្នាគ្រប  
 សន្តិកំ ១ ភិក្ខុអ្នកកាន់បន្តបិណ្ឌិកាតិ ព្រោះឆ្កេ ព្រោះរាយមាយចិត្ត ១  
 ភិក្ខុអ្នកកាន់បន្តបិណ្ឌិកាតិ ដោយគិតថា ភិក្ខុអ្នកកាន់បន្តបិណ្ឌិកាតិ  
 ព្រះពុទ្ធនឹងពួកសាវ័កខ្លះព្រះពុទ្ធរឹងសសើរ ១ ភិក្ខុអ្នកកាន់បន្តបិណ្ឌិកាតិ-  
 អង្គ ព្រោះគោស្រ័យសេចក្តីប្រាថ្នាចំរើន ព្រោះគោស្រ័យសេចក្តីសន្តោស  
 ផង ព្រោះគោស្រ័យការផុសទាក់ចិត្តផង ព្រោះគោស្រ័យសេចក្តីស្ងាត់ផង  
 ព្រោះគោស្រ័យសេចក្តីប្រតិបត្តិដែលមានប្រយោជន៍នេះផង ១ ។ ម្នាល  
 ។ បាលិ ភិក្ខុអ្នកកាន់បន្តបិណ្ឌិកាតិ មាន ៥ ពួកនេះផង ។

បរិ បុណ្ណំ ៩ ។

។ បាទភិបញ្ជីរឿងខ្មែរក្នុងវត្ត នោះដូច្នោះ

[ ២៧៩ ] និយាយអំពីភិក្ខុកាន់ការញ្ញកម្មិកា ភិក្ខុកាន់បិណ្ឌិ-  
 បាតិកាតិ ១ ភិក្ខុកាន់បិណ្ឌិកាតិ ១ ភិក្ខុកាន់ក្រុមបិ-  
 កាតិ ១ ភិក្ខុកាន់សាសាទិកាតិ ១ ដំរើរ ៥ ភិក្ខុកាន់

ខណៈបញ្ចប់ បញ្ចុស្តាវិកាឃោ

អន្តោតេចិវិវត្តោ

សាមណាទិសេសដ្ឋិតា

សន្តតេតាសាមញ្ញោ

ទស្សបញ្ចបត្តិចិស្តាវិកាតិ ។

[២៧៦] ភាគី ទុ ទោ កន្តេ មុសាវិកាតិ ។ បញ្ចមេ ឧចាលិ មុសាវិកា ។ ភាគមេ បញ្ច ។ អត្ថំ មុសាវិកោ ហារិកតាមី អត្ថំ មុសាវិកោ សន្និដ្ឋិទិសេសតាមី អត្ថំ មុសាវិកោ ទុល្លច្ឆយតាមី អត្ថំ មុសាវិកោ ហារិក្ខិយតាមី អត្ថំ មុសាវិកោ ធុត្តាជតាមី ។ នីមេ ទោ ឧចាលិ បញ្ច មុសាវិកាតិ ។

[២៧៧] ភាគីហិ ទុ ទោ កន្តេ អន្តេហិ សមញ្ញា- កស្សុ ភិក្ខុនោ សន្និមជ្ឈេ ឧចោសមំ វា បវរណំ វា បមេទ្គស្សុ អលំ ភិក្ខុ មា កណ្ណំ មា កាលហិ មា វិក្កហំ មា វិវិទន្តិ ឱមទ្គិក្ខា សន្នេទ ឧចោសតោ វា បវរណា វា ភាគត្វាតិ ។ បញ្ចហុចាលិ អន្តេហិ

ខណៈបញ្ចប់ បុសាវិកាទាន ៥ យ៉ាងដើម

អន្តោកាសិកុដុត្តំ ១ ភិក្ខុកានំភេចិវិកុដុត្តំ ១ ភិក្ខុកានំ សមទាទោវិកុដុត្តំ ១ ភិក្ខុកានំនេសដ្ឋិតុដុត្តំ ១ ភិក្ខុកានំ យថាសម្មតិកុដុត្តំ ១ ភិក្ខុកានំកាសនិកុដុត្តំ ១ ភិក្ខុកានំ ទល្លបញ្ចាភិកុដុត្តំ ១ ភិក្ខុកានំបក្ខបិណិកុដុត្តំ ១ ។

[២៧៦] ព្រះបាទ ព្រាមបន្តិទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មុសាវិកា មានចំនួនយ៉ាង ៗ ព្រះអង្គទ្រង់ក្រាស់ថា ម្ចាស់ទោលិ មុសាវិកា នេះមាន ៥ យ៉ាង ។ ៥ យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។ ភិមុសាវិកា ដល់ខ្ញុំបាទគិត គឺមាន មុសាវិកា ដល់ខ្ញុំសន្និដ្ឋិទិសេសគឺមាន មុសាវិកា ដល់ខ្ញុំច្បុយ គឺមាន មុសាវិកា ដល់ខ្ញុំហារិក្ខិយគឺមាន មុសាវិកា ដល់ខ្ញុំធុត្តជគឺមាន ។ ម្ចាស់ទោលិ មុសាវិកា មាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។

[២៧៧] ព្រះបាទ ព្រាមបន្តិទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គប៉ុន្មាន កាលបើបញ្ចប់ខ្ញុំទោសថ ចូលវារណក្នុង កណ្ណាលដ៏មុសិក្ខុ សន្និមជ្ឈិសន្តិកសន្តិកថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ល្បើយលោក កុបន្តិចោត ក្នុងផ្ទះម្ចាស់ កុំបាស់ទេ កុំវិវាទម្ចាស់រឿយ ដូច្នោះហើយសឹម ធ្វើទោសថ ចូលវារណ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ក្រាស់ថា ម្ចាស់ទោលិ

សមញ្ញាតតស្ស កិក្កុខោ សធិ្ឋមធឿ ឧទោសថំ វា  
 បវារណំ វា វេទ្ឋស្ស អលំ កិក្កុ មា កណ្ណំ មា  
 កាលហំ មា វិក្កហំ មា វិវាទ្ឋំ ឧមទ្ឋិក្ខា សធឿ្ឋ  
 ឧទោសតោ វា បវារណា វា កាតត្យា ។ កតមេហិ  
 បក្ខហិ ។ អនុទ្ឋិ ច ហោតិ កាលោ ច អបកតត្រោ ច  
 ចាវនាធិប្បាយោ វក្កា ហោតិ ចោ វុដ្ឋាចាធិប្បាយោ ។  
 ឥមេហិ ទោ ឧទាលិ បក្ខហធី្ឋហិ សមញ្ញាតតស្ស  
 កិក្កុខោ សធិ្ឋមធឿ ឧទោសថំ វា បវារណំ វា វេទ្ឋ-  
 ស្ស អលំ កិក្កុ មា កណ្ណំ មា កាលហំ មា វិក្កហំ មា  
 វិវាទ្ឋំ ឧមទ្ឋិក្ខា សធឿ្ឋ ឧទោសតោ វា បវារណា  
 វា កាតត្យា ។ អបវេហិថិ ឧទាលិ បក្ខហធី្ឋហិ សម-  
 ញ្ញាតតស្ស កិក្កុខោ សធិ្ឋមធឿ ឧទោសថំ វា បវារណំ  
 វា វេទ្ឋស្ស អលំ កិក្កុ មា កណ្ណំ មា កាលហំ មា  
 វិក្កហំ មា វិវាទ្ឋំ ឧមទ្ឋិក្ខា សធឿ្ឋ ឧទោសតោ វា  
 បវារណា វា កាតត្យា ។ កតមេហិ បក្ខហិ ។ អបវិ-  
 សុទ្ឋកាយសមាចារោ ហោតិ អបវិសុទ្ឋវចិសមាចារោ  
 ហោតិ អបវិសុទ្ឋាជីវោ ហោតិ កាលោ ហោតិ អនុវត្តា

កិក្កុប្រកបដោយអន្ត ថ កាលបើបញ្ចប់រៀនទោសថ ប្រវារណាក្នុង  
 កណ្ណាលដំខុសឱ្យ សធិ្ឋសប្បិសន្តិកំសន្តិមថា ម្ចាស់កិក្កុ ឆ្លើយរោគ  
 កុំបន្តិហេតុ កុំធ្វើដង្ហោះ កុំចាស់ទែន កុំវិវាទ្ឋាឡើយ ដូច្នោះហើយសីម  
 ធ្វើទោសថ ប្រវារណា ។ អន្ត ថ កិក្កុខុ ។ កិក្កុជាអ្នកមិនម្នាស  
 បាប ១ ជាមនុស្សល្ងង់ ១ មិនមែនជាបកក្ក ១ ជាអ្នកខ្លើយដោយ  
 បំណងចង់ឱ្យកិក្កុដទៃយូរ (បាកសាសនា) ១ ជាអ្នកមិនប្រាថ្នាខឹងចេញ  
 បាកសាសន៍ ១ ។ ម្ចាស់ទោសិ កិក្កុប្រកបដោយអន្ត ថ ទេវេនី កាលបើ  
 បញ្ចប់រៀនទោសថ ប្រវារណាក្នុងកណ្ណាលដំខុសឱ្យ សធិ្ឋសប្បិសន្តិកំ  
 សន្តិមថា ម្ចាស់កិក្កុ ហើយរោគ កុំបន្តិហេតុ កុំធ្វើដង្ហោះ កុំចាស់  
 ទែន កុំវិវាទ្ឋាឡើយ ដូច្នោះហើយសីមធ្វើទោសថ ប្រវារណា ។  
 ម្ចាស់ទោសិ កិក្កុប្រកបដោយអន្ត ថ ដទៃទៀត កាលបើបញ្ចប់រៀន  
 ទោសថ ប្រវារណាក្នុងកណ្ណាលដំខុសឱ្យ សធិ្ឋសប្បិសន្តិកំសន្តិមថា  
 ម្ចាស់កិក្កុ ឆ្លើយរោគ កុំបន្តិហេតុ កុំធ្វើដង្ហោះ កុំចាស់ទែន កុំវិវាទ្ឋា  
 ឡើយ ដូច្នោះហើយសីមធ្វើទោសថ ប្រវារណា ។ អន្ត ថ កិ  
 ក្កុខុ ។ កិក្កុជាអ្នកមានកាយសមាចារមិនបរិសុទ្ធ ១ មានវិសមាចារ  
 មិនបរិសុទ្ធ ១ មានការដីមិនបរិសុទ្ធ ១ ជាមនុស្សល្ងង់មិនប្រាសាវ ១

របាយបញ្ជី បញ្ជីសម្ព័ន្ធអនុស្ស អនុយោគ ៩ តាតព្វ

របាយបញ្ជី សម្ព័ន្ធគ្រូឡូការសាកសួរដល់កិត្យប្រកបដោយអង្គ ៨

កណ្តាលការសាកសួរ រោង គុណបាយការសាកសួរ ។ ឥមេហិ  
 ទោ ទោលី បញ្ចហន្តេហិ សម្ព័ន្ធអនុស្ស កិត្យុទោ  
 សម្ព័ន្ធមន្ទ្រ ទោសេដំ វា បរិវារណំ វា បមេន្តស្ស អលំ  
 កិត្យុ មា កណ្តាលំ មា កាលយំ មា វិភូតំ មា វិវាទន្តំ  
 ទមន្តិកា សន្ទ្រេន ទោសេដំ វា បរិវារណំ វា កា-  
 តព្វាតិ ។

ជាគ្រូឡូការសាកសួរ ធ្វើដំបូន្មាន ១ ។ ខ្លួនទោលី កិត្យុប្រកបដោយអង្គ ៨  
 នេះឯង កាលបើបញ្ជីបញ្ជីទោសេដំ ចូលវេណាក្នុងកណ្តាលដំបូន្មាន  
 សម្ព័ន្ធបញ្ជីសម្ព័ន្ធដំ ខ្លួនកិត្យុ ត្រូវយោលាកកុំបង្កើត កុំធ្វើដំបូន្មាន  
 កុំចាស់ទេន កុំវិវាទខ្លាច្យាយ ជួញដោយសម្តែងទោសេដំ ចូលវេណា ។

[២៧៧] ព្រះទោលី ក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន  
 សម្ព័ន្ធគ្រូឡូការសាកសួរដល់កិត្យុ ដែលប្រកបដោយអង្គប៉ុន្មាន ។ ព្រះ  
 អង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ខ្លួនទោលី សម្ព័ន្ធគ្រូឡូការសាកសួរ ដល់កិត្យុ  
 ដែលប្រកបដោយអង្គ ៨ ។ អង្គ ៨ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺកិត្យុមិនដឹងភាបក្តិ  
 ដឹងភាបក្តិ ១ មិនដឹងភាបក្តិស្រាលដឹងដុំ ១ មិនដឹងសាវសេសាបក្តិដឹង  
 អនាវសេសាបក្តិ ១ មិនដឹងផ្សំស្រាលដឹងអនុផ្សំស្រាល ១ មិនដឹងសប្ប-  
 ដឹកខ្នាបក្តិ<sup>(១)</sup> ដឹងអប្បដឹកខ្នាបក្តិ<sup>(២)</sup> ១ ។ ខ្លួនទោលី សម្ព័ន្ធគ្រូឡូ  
 ការសាកសួរដល់កិត្យុ ដែលប្រកបដោយអង្គ ៨ នេះឯង ។ ខ្លួនទោលី  
 សម្ព័ន្ធគ្រូឡូការសាកសួរដល់កិត្យុ ដែលប្រកបដោយអង្គ ៨ ។ អង្គ ៨  
 គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺកិត្យុដឹងខ្លះភាបក្តិដឹងភាបក្តិ ១ ដឹងខ្លះភាបក្តិស្រាល

[២៧៧] កតិហិ មុ ទោ កន្តេ អន្តេហិ សម្ព័ន្ធអ-  
 នុស្ស កិត្យុទោ អនុយោគោ ន ឆាតព្វាតិ ។ បញ្ចហ-  
 ទាលី អន្តេហិ សម្ព័ន្ធអនុស្ស កិត្យុទោ អនុយោគោ ន  
 ឆាតព្វា ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ អាបក្តិឆាបក្តិ ន  
 ជាបាតិ លហុកតុតំ អាបក្តិ ន ជាបាតិ សាវសេសា-  
 បវសេសំ អាបក្តិ ន ជាបាតិ ផ្សំស្រាលដុំស្រាល អាបក្តិ ន  
 ជាបាតិ សប្បដឹកខ្នាបក្តិអប្បដឹកខ្នា អាបក្តិ ន ជាបាតិ ។  
 ឥមេហិ ទោ ទោលី បញ្ចហន្តេហិ សម្ព័ន្ធអនុស្ស  
 កិត្យុទោ អនុយោគោ ន ឆាតព្វា ។ បញ្ចហទាលី  
 អន្តេហិ សម្ព័ន្ធអនុស្ស កិត្យុទោ អនុយោគោ ឆាតព្វា ។  
 កតមេហិ បញ្ចហិ ។ អាបក្តិឆាបក្តិ ជាបាតិ លហុ-

១ ប្រែថា អាបក្តិដែលត្រូវបញ្ជីដោយគ្រូឡូការសាកសួរដល់កិត្យុ ។ ២ ប្រែថា អាបក្តិដែល  
 ត្រូវបញ្ជីដល់កិត្យុ គឺជាបក្តិបញ្ជី ។

កក្កុកំ អាចត្តិ ជាពាតិ សារសេសាទរសេសំ អាចត្តិ  
 ជាពាតិ ធុដ្ឋល្លាធុដ្ឋល្លំ អាចត្តិ ជាពាតិ សប្បដិកក្ក-  
 អប្បដិកក្កំ អាចត្តិ ជាពាតិ ។ ឥមេហិ ទោ ឧចាលិ  
 បញ្ចហន្តេហិ សទ្ធាតតស្ស កិក្កុចោ អនុយោកោ ឆា-  
 តព្វោតិ ។

(២៧៧) កតិហិ ធុ ទោ កន្តេ អាតារោហិ កិក្កុ  
 អាចត្តិ អាចត្តិភិ ។ បញ្ចហន្តេហិ អាតារោហិ កិក្កុ  
 អាចត្តិ អាចត្តិភិ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ អនុដ្ឋិតា  
 អត្តណាតា កុក្កុច្ចបកតតា អកច្យ័យេ កច្យ័យ-  
 សញ្ញិតា កច្យ័យេ អកច្យ័យសញ្ញិតា ។ ឥមេហិ ចា  
 ឧចាលិ បញ្ចហន្តេហិ កិក្កុ អាចត្តិ អាចត្តិភិ ។  
 អមរោហិថិ ឧចាលិ បញ្ចហន្តេហិ កិក្កុ អាចត្តិ អា-  
 ចត្តិភិ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ អនុស្សនេន អស្ស-  
 វនេន បស្សន្តតា តថាសញ្ញិ<sup>(១)</sup>សតិសម្មោសា ។ ឥមេហិ  
 ទោ ឧចាលិ បញ្ចហន្តេហិ កិក្កុ អាចត្តិ អាចត្តិភិ ។

១ តថាសញ្ញិភិ ធារា យុត្តតោ ។

និដ្ឋន្តំ ជីវិតុសារសេសាបក្កិនិកវេសេសាបក្កិ ជីវិតុសារសេសាបក្កិនិ  
 អនុដ្ឋល្លាបក្កិ ១ ជីវិតុសប្បដិកក្កាបក្កិនិកវេសេសាបក្កិ ១ ។ ខ្នាលទុបាលិ  
 សន្ស្រវត្រវការសាកស្សដេលកិក្កុ វៃលប្រកបដោយអង្គ ៤ នេះឯង ។

(២៧៨) ព្រះឧបាលិ ក្រាបចង្អិន្តលស្សថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន  
 កិក្កុត្រវអាចត្តិ ដោយតាការ៥ខ្នាត ។ ព្រះអង្គទ្រង់ជ្រាស់ថា ខ្នាលទុបាលិ  
 កិក្កុត្រវអាចត្តិ ដោយតាការ ៥ ។ តាការ ៥ គឺខ្លះ ។ គឺកិក្កុត្រវអាចត្តិ  
 ដោយសេចក្តីមិនខ្មាសបាប ១ ដោយមិនស្គាល់អាចត្តិ ១ ដោយសន្ស្រវ  
 ហើយចៅគាត់ទៅ ១ ដោយសំគាល់ថាគួរ ក្នុងរបស់ដែលមិនគួរ ១  
 ដោយសំគាល់ថាមិនគួរ ក្នុងរបស់ដែលគួរ ១ ។ ខ្នាលទុបាលិ កិក្កុត្រវ  
 អាចត្តិ ដោយតាការ៥ នេះឯង ។ ខ្នាលទុបាលិ កិក្កុត្រវអាចត្តិ ដោយ  
 តាការ ៥ ដ៏ទៃទៀត ។ តាការ ៥ គឺខ្លះ ។ គឺកិក្កុត្រវអាចត្តិ  
 ដោយតាការមិនយឺញ<sup>(១)</sup> ១ ត្រូវដោយតាការមិនពូ(២) ១ ត្រូវដោយដេក  
 លក់(៣) ១ ត្រូវដោយខ្លួនសំគាល់កិក(៤) ១ ត្រូវដោយកេចស្មារតី(៥) ១  
 ខ្នាលទុបាលិ កិក្កុត្រវអាចត្តិ ដោយតាការ៥នេះឯង ។

១ អន្តរាថា កិក្កុសង្ស័យ ហើយធ្វើលើកម្មមិនគួរ ដោយមិនបានប្រយោជន៍ ។ ២ ថ្លើកម្ម  
 មិនគួរ ព្រោះមិនស្មោះថ្លៃមិនប្រុងស្តាប់ការប្រយោជន៍ ដែលឆន្ទៈប្រយោជន៍កម្មនឹងមិនប្រយោជន៍កិក្កុ  
 និទេ ។ ៣ ត្រូវអាចត្តិដោយដេកលក់ តាមសិក្ខាទេដែលបារម្ភការដេកកម្មនឹងសាធារណៈជា  
 ដើម ។ ៤ របស់មិនគួរ តែកិក្កុសំគាល់ថាជាវិកិក្កុ ។ ៥ ត្រូវដោយខ្លួនត្រូវទេកន្តទៅគាត់ដើម។





[២៨២] កតិ ទុ ទោ ករុណ្ណ ព្យសបាជិតំ ។ បត្យ-

មាជិ ទុបាលិ ព្យសបាជិ ។ កកមាជិ បត្យ ។

ញាតិព្យសនំ កោតព្យសនំ ភោតព្យសនំ សីលព្យសនំ

ទិដ្ឋិព្យសនំ ។ សមាជិ ទោ ទុបាលិ បត្យ ព្យសបាជិតំ ។

[២៨៣] កតិ ទុ ទោ ករុណ្ណ សម្បទាតិ ។

បត្យមា ទុបាលិ សម្បទា ។ កកមា បត្យ ។

ញាតិសម្បទា កោតសម្បទា អាភោតសម្បទា សីល-

សម្បទា ទិដ្ឋិសម្បទា ។ សមា ទោ ទុបាលិ បត្យ

សម្បទាតិ ។

[២៨២] ព្រះទុបាលិក្រាបបង្គំទូលស្អាត បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន

សេចក្តីវិទាស មានប៉ុន្មាន ។ ព្រះអង្គទ្រង់ក្រាស់ថា ម្ចាស់ទុបាលិ សេចក្តី

វិទាស មាន ៤ យ៉ាង ។ ៤ យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីវិទាសញាតិ ។

សេចក្តីវិទាសកោតសម្បត្តិ ។ សេចក្តីវិទាសក្រោតភោត ។ សេចក្តីវិទាស

សីល ។ សេចក្តីវិទាសព្រះទិដ្ឋិ ។ ។ ម្ចាស់ទុបាលិ សេចក្តីវិទាស

មាន ៤ យ៉ាងនេះឯង ។

[២៨៣] ព្រះទុបាលិក្រាបបង្គំទូលស្អាត បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន

សម្បទា គឺសេចក្តីបរិច្ចាណិ មានប៉ុន្មានយ៉ាង ។ ព្រះអង្គទ្រង់ក្រាស់ថា

ម្ចាស់ទុបាលិ សេចក្តីបរិច្ចាណិ មាន ៤ យ៉ាង ។ ៤ យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។

គឺសេចក្តីបរិច្ចាណិដោយញាតិ ។ សេចក្តីបរិច្ចាណិដោយកោតសម្បត្តិ ។

សេចក្តីបរិច្ចាណិដោយកោតភោត ។ សេចក្តីបរិច្ចាណិដោយសីល ។

សេចក្តីបរិច្ចាណិដោយទិដ្ឋិត្រូវ ។ ។ ម្ចាស់ទុបាលិ សេចក្តីបរិច្ចាណិមាន ៤

យ៉ាងនេះឯង ។



អបរេហំ ឧទាលំ បញ្ចហន្តើហិ សមន្ទាគតស្ស  
 កិក្កុរោ កិក្កុរិសធឿនេវ កាត្មំ កាតតំ អវិជ្ជិយោ សោ  
 កិក្កុ កិក្កុរិសធឿន ។ កាតមេហិ បញ្ចហិ ។ កិក្កុរិជំ  
 អណាភាយ បរិសក្កតិ កិក្កុរិជំ អនត្ថាយ បរិសក្កតិ  
 កិក្កុរិជំ អហារិសាយ បរិសក្កតិ កិក្កុរិយោ អក្កោ-  
 សតិ បរិភាសតិ កិក្កុ កិក្កុរិហិ កេនេតិ ។ នមេហិ  
 ទោ ឧទាលំ បញ្ចហន្តើហិ សមន្ទាគតស្ស កិក្កុរោ  
 កិក្កុរិសធឿនេវ កាត្មំ កាតតំ អវិជ្ជិយោ សោ កិក្កុ  
 កិក្កុរិសធឿន ។ អបរេហិមិ ឧទាលំ បញ្ចហន្តើហិ  
 សមន្ទាគតស្ស កិក្កុរោ កិក្កុរិសធឿនេវ កាត្មំ កាតតំ  
 អវិជ្ជិយោ សោ កិក្កុ កិក្កុរិសធឿន ។ កាតមេហិ  
 បញ្ចហិ ។ កិក្កុរិជំ អណាភាយ បរិសក្កតិ កិក្កុរិជំ  
 អនត្ថាយ បរិសក្កតិ កិក្កុរិជំ អហារិសាយ បរិសក្កតិ  
 កិក្កុរិយោ អក្កោសតិ បរិភាសតិ កិក្កុ កិក្កុរិហិ  
 សម្បយោដេតិ ។ នមេហិ ទោ ឧទាលំ បញ្ចហន្តើហិ  
 សមន្ទាគតស្ស កិក្កុរោ កិក្កុរិសធឿនេវ កាត្មំ កាតតំ  
 អវិជ្ជិយោ សោ កិក្កុ កិក្កុរិសធឿនេវ ។

ខ្នាលទុបាលិ កិក្កុប្រកបដោយអង្គ ៨ វិចារទៀត កិក្កុរិសធឿន្យក្រៅច្រកម្យ  
 វិជ គិក្កុរិសធឿន មិនត្រូវថ្វាយបង្គំកិក្កុរោទៀយ ។ អង្គ ៨ គិក្កុ  
 រុះ ។ គិក្កុព្យាយាមដើម្បីមិនឲ្យមានលាភផលពួកកិក្កុរិ ១ ព្យាយាម  
 ដើម្បីមិនឲ្យមានប្រយោជន៍ផលពួកកិក្កុរិ ១ ព្យាយាមដើម្បីមិនឲ្យមានទិ  
 លំនៅផលពួកកិក្កុរិ ១ វេរិភិក្កុរិចារិទ្ធភាយ ១ ឲ្យពួកកិក្កុប្រកប  
 ពួកកិក្កុរិ ១ ។ ខ្នាលទុបាលិ កិក្កុប្រកបដោយអង្គ ៨ ទេវេន្ទ វិជយកិក្កុរិ-  
 សធឿន្យក្រៅច្រកម្យ គិក្កុរិសធឿន មិនត្រូវថ្វាយបង្គំកិក្កុរោទៀយ ។ ខ្នាល  
 ទុបាលិ កិក្កុប្រកបដោយអង្គ ៨ វិចារទៀត កិក្កុរិសធឿន្យក្រៅច្រកម្យវិជ គិ  
 កិក្កុរិសធឿន មិនត្រូវថ្វាយបង្គំកិក្កុរោទៀយ ។ អង្គ ៨ គិក្កុរុះ ។  
 គិក្កុព្យាយាមដើម្បីមិនឲ្យមានលាភផលពួកកិក្កុរិ ១ ព្យាយាមដើម្បីមិន  
 ឲ្យមានប្រយោជន៍ផលពួកកិក្កុរិ ១ ព្យាយាមដើម្បីមិនឲ្យមានទិលំនៅ  
 ផលកិក្កុរិ ១ វេរិភិក្កុរិចារិទ្ធភាយ ១ ដ្បីផ្គុំពួកកិក្កុរិពួក  
 កិក្កុរិ ១ ។ ខ្នាលទុបាលិ កិក្កុប្រកបដោយអង្គ ៨ ទេវេន្ទ វិជយកិក្កុរិ  
 សធឿន្យក្រៅច្រកម្យ គិក្កុរិសធឿន មិនត្រូវថ្វាយបង្គំកិក្កុរោទៀយ ។

[ ២៨៦ ] ភាគីហិ ធុ ។ ទោ កន្តេ អន្ត្តិហិ សមម្ពាណ-  
 កាយ កិច្ចនិយា កង្កំ កាតត្បំ ។ បញ្ចហុចាលិ  
 អន្ត្តិហិ សមម្ពាណកាយ កិច្ចនិយា កង្កំ កាតត្បំ ។  
 កតទេហិ បញ្ចហិ ។ វិវិទ្យា កាយំ កិច្ចនំ ធាស្សតិ  
 ឡុំធាស្សតិ អន្ត្តិហិ ធាស្សតិ ឧកោ វិសក្កាធា ធាស្សតិ  
 ឧកាសតិ តិហិ សម្បយោជេតិ ។ ឥទេហិ ។ ទោ ឧចាលិ  
 បញ្ចហន្ត្តិហិ សមម្ពាណកាយ កិច្ចនិយា កង្កំ កាតត្បំ ។  
 អបរេហិមិ ឧចាលិ បញ្ចហន្ត្តិហិ សមម្ពាណកាយ កិច្ច-  
 និយា កង្កំ កាតត្បំ ។ កតទេហិ បញ្ចហិ ។ កិច្ចនំ  
 អលាភាយ វិសក្កតិ កិច្ចនំ អនត្តាយ វិសក្កតិ  
 កិច្ចនំ អនាវិសាយ វិសក្កតិ កិច្ច អក្កោសតិ  
 វិភាសតិ កិច្ចនិយោ កិច្ចហិ កេនេតិ ។ ឥទេហិ  
 ។ ទោ ឧចាលិ បញ្ចហន្ត្តិហិ សមម្ពាណកាយ កិច្ចនិយា  
 កង្កំ កាតត្បំ ។ អបរេហិមិ ឧចាលិ បញ្ចហន្ត្តិហិ  
 សមម្ពាណកាយ កិច្ចនិយា កង្កំ កាតត្បំ ។ កតទេហិ  
 បញ្ចហិ ។ កិច្ចនំ អលាភាយ វិសក្កតិ កិច្ច  
 អនត្តាយ វិសក្កតិ កិច្ចនំ អនាវិសាយ វិសក្កតិ

[ ២៨៦ ] ព្រះបាលីក្រាបបង្គំទូលស្តេច បពិត្រព្រះវេទិវិបិទ  
 សន្ស្រៃវ្យែកម្មដល់កិច្ចនិយា ដែលប្រកបដោយអង្គបីបីបី ។ ព្រះអង្គទ្រង់  
 ក្រាស់ថា ខ្មាលទុណិ សន្ស្រៃវ្យែកម្មដល់កិច្ចនិយា ដែលប្រកបដោយ  
 អង្គ ៥ ។ អង្គ ៥ ក្តី ។ កិច្ចនិយាដែលបើកកាយ បញ្ញត្តិព្រាហ្មណ៍ ។  
 បើកក្រៅបញ្ញត្តិ ។ បើកអង្គជាបញ្ញត្តិ ។ បើកច្បាប់ស្នាបាំងសង្កាត  
 បញ្ញត្តិ ។ ចំណាយល្បួង ឬបង្កើតនីតិប្រហស្ថ ។ ខ្មាលទុណិ សន្ស្រៃ  
 វ្យែកម្មដល់កិច្ចនិយា ដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ទេវធម៌ ។ ខ្មាលទុណិ  
 សន្ស្រៃវ្យែកម្មដល់កិច្ចនិយា ដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ វិវិទ្យា ។ អង្គ ៥  
 កិច្ចនិយា ។ កិច្ចនិយាព្រាយាមដើម្បីមិនឱ្យមានលាភ ដល់ពួកភិក្ខុ ។  
 ព្រាយាមដើម្បីមិនឱ្យមានប្រយោជន៍ ដល់ពួកភិក្ខុ ។ ព្រាយាមដើម្បីមិន  
 ឱ្យមានទីលំនៅ ដល់ពួកភិក្ខុ ។ ដេរំណែងកិច្ចបាំងព្រាយ ។ ធ្វើពួកភិក្ខុ  
 ឱ្យបែកចាតពួកភិក្ខុ ។ ខ្មាលទុណិ សន្ស្រៃវ្យែកម្មដល់កិច្ចនិយាដែល  
 ប្រកបដោយអង្គ ៥ ទេវធម៌ ។ ខ្មាលទុណិ សន្ស្រៃវ្យែកម្មដល់កិច្ចនិយា  
 ដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ វិវិទ្យា ។ អង្គ ៥ កិច្ចនិយា ។ កិច្ចនិយាព្រាយាម  
 មិនឱ្យមានលាភដល់កិច្ចនិយា ។ ព្រាយាមដើម្បីមិនឱ្យមានប្រ-  
 យោជន៍ដល់ពួកភិក្ខុ ។ ព្រាយាមដើម្បីមិនឱ្យមានទីលំនៅ ដល់ពួកភិក្ខុ ។

កិក្ខុ អន្តោសតិ បរិកាសតិ កិក្ខុនិយោ កិក្ខុហិ  
សម្បយោជេតិ ។ ឥមេហិ ទោ ឧចាលិ បញ្ចហន្តេហិ  
សមម្ពាតតាយ កិក្ខុនិយោ កក្កំ កាតព្វន្តំ ។

(២៨៧) កតិហិ ទុ ទោ កន្តេ អន្តេហិ សមម្ពាត-  
តេម កិក្ខុហា កិក្ខុនិយោ ឱវាដោ ឧ បរិបេតតោតិ ។  
បញ្ចហនាលិ អន្តេហិ សមម្ពាតតេម កិក្ខុហា កិក្ខុនិយោ  
ឱវាដោ ឧ បរិបេតតោ ។ កកេមេហិ បញ្ចហិ ។ អលន្តិ  
ច ហោតិ ពាលោ ច អបកតតោ ច ហាវនាទិប្បា-  
យោ វត្តា ហោតិ ទោ វុត្តាហាទិប្បាយោ ។ ឥមេហិ ទោ  
ឧចាលិ បញ្ចហន្តេហិ សមម្ពាតតេម កិក្ខុហា កិក្ខុនិយោ  
ឱវាដោ ឧ បរិបេតតោ ។ អបរេហិបិ ឧចាលិ បញ្ចហន្តេ-  
ហិ សមម្ពាតតេម កិក្ខុហា កិក្ខុនិយោ ឱវាដោ ឧ បរិបេ-  
តតោ ។ កកេមេហិ បញ្ចហិ ។ អបរិសុទ្ធតតាយសមា-  
តាកេហោតិ អបរិសុទ្ធវិសមាទាពេ ហោតិ អបរិសុទ្ធា-  
ដិវេ ហោតិ ពាលោ ហោតិ អត្សតោ ឧ បដិពាលោ  
អនុយុត្តិយមាទោ អនុយោក នាតុំ ។ ឥមេហិ ទោ  
ឧចាលិ បញ្ចហន្តេហិ សមម្ពាតតេម កិក្ខុហា កិក្ខុនិយោ

វេរិកមភិក្ខុ ១ វ្យំជុំត្ថុកភិក្ខុនិយោភិក្ខុ ១ ។ ម្ចាស់ទោលិ សន្និស្រ្ត  
ធ្វើកម្មផលភិក្ខុនិយោ ដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ។

(២៨៧) ព្រះទោលិក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន  
ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គបំផុត មិនត្រូវបញ្ជូនទៅទេ ផលភិក្ខុនិយោ  
ទ្បាយ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ប្រាសថា ម្ចាស់ទោលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥  
មិនត្រូវបញ្ជូន ទៅទេផលភិក្ខុនិយោទ្បាយទេ ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។  
ភិក្ខុមិនមានសេចក្តីខ្មាស ១ ជាមនុស្សល្ងង់ ១ មិនមែនជាបកក្ត ១  
ជាអ្នកនិយាយបំផ្លាញភិក្ខុដទៃឱ្យឃ្នាតពក (សាសនា) ១ មិនប្រាថ្នា  
និរទេញពាក្យភិក្ខុ ១ ។ ម្ចាស់ទោលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥  
នេះឯង មិនត្រូវបញ្ជូនទៅទេផលភិក្ខុនិយោទ្បាយទេ ។ ម្ចាស់ទោលិ  
ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ក៏មិនត្រូវបញ្ជូនទៅទេ ផល  
ភិក្ខុនិយោទ្បាយដែរ ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ ភិក្ខុមានកាយសមា-  
ពារមិនបរិសុទ្ធ ១ មានវិសមាទារមិនបរិសុទ្ធ ១ មានភាពវិមិធបរិ-  
សុទ្ធ ១ ជាមនុស្សល្ងង់មិនឃ្នាសវៃ ១ កាលបើ ភសាតស្ស ក៏មិនអាចនឹង  
ឱ្យភសាតស្ស ១ ។ ម្ចាស់ទោលិ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង

ឧបាយកលកិច្ចខ្ពង់ ឧបាយ ១ ឃ្លាតត្រា

ឱវាដោ ធម៌បេតត្រា ។ អបរេហំបិ ឧបាលិ បញ្ចហន្ត្រេហំ  
 សម្មាសគេន កិក្កុតា កិក្កុដិធំ ឱវាដោ ធម៌បេតត្រា ។  
 កាកមេហំ បញ្ចហំ ។ កាយិកេន អបាចារេន សម្មា-  
 គតោ ហោតិ វាចសិកេន អបាចារេន សម្មាសគេ  
 ហោតិ កាយិកាវាចសិកេន អបាចារេន សម្មាសគេ  
 ហោតិ កិក្កុដិធំ អក្កោសគមវិកាសគោ ហោតិ កិក្កុ-  
 ដិហំ សន្តិ សំសន្នោ វិហរតិ អនុលោមិកេន សំ-  
 សក្កេន ។ ឥមេហំ ទោ ឧបាលិ បញ្ចហន្ត្រេហំ សម្មា-  
 គេន កិក្កុតា កិក្កុដិធំ ឱវាដោ ធម៌បេតត្រា ។  
 អបរេហំបិ ឧបាលិ បញ្ចហន្ត្រេហំ សម្មាសគេន  
 កិក្កុតា កិក្កុដិធំ ឱវាដោ ធម៌បេតត្រា ។ កាកមេហំ  
 បញ្ចហំ ។ អលន្តិ ច ហោតិ ពាលោ ច អបកតត្រា  
 ច កណ្ណធម៌កាសោ ច ហោតិ កលហកាសោ សិក្ខា-  
 យ ច ធម៌បុរិការី ។ ឥមេហំ ទោ ឧបាលិ បញ្ច-  
 ហន្ត្រេហំ សម្មាសគេន កិក្កុតា កិក្កុដិធំ ឱវាដោ ធម៌  
 បេតត្រាតិ ។

ឧបាយកលកិច្ចខ្ពង់ ឧបាយ ១ ឃ្លាតត្រា

ធម៌ត្រៃបញ្ចប្បដូរឧបាលិកិក្កុដិធំឱវាដោ ។ ឧបាយកលកិក្កុដល  
 ប្រកបដោយអន្ត ៥ ផ្សេងៗ គឺធម៌ត្រៃបញ្ចប្បដូរឧបាលិកិក្កុដិធំ  
 ឱវាដោ ។ អន្ត ៥ គឺអ្វីៗ ។ គឺកិក្កុប្រកបដោយអនាចារទានផ្លូវកាយ ១  
 ប្រកបដោយអនាចារទានផ្លូវវាចា ១ ប្រកបដោយយេអនាចារទានផ្លូវ  
 កាយទាំងផ្លូវវាចា ១ ដេរកំរមត្តកិក្កុដិ ១ នៅច្រឡំត្រឡប់ដីត្តកិក្កុដិ  
 ដោយសេចក្តីច្រឡំត្រឡប់ដីសមគួរ ១ ។ ឧបាយកលកិក្កុប្រកប  
 ដោយអន្ត ៥ នេះឯង ធម៌ត្រៃបញ្ចប្បដូរឧបាលិកិក្កុដិធំឱវាដោ ។  
 ឧបាយកលកិក្កុប្រកបដោយអន្ត ៥ ផ្សេងៗ គឺធម៌ត្រៃបញ្ចប្បដូរឧបាលិ  
 ធម៌កិក្កុដិធំឱវាដោ ។ អន្ត ៥ គឺអ្វីៗ ។ គឺកិក្កុដិធម៌សេច-  
 ក្តីខ្ពស់ ១ ជាមនុស្សល្អ ១ មិនមែនជាបកកក ១ ជាអ្នកធ្វើផ្លូវការ  
 ចក្តីហេតុ ធ្វើផ្លូវដោះ ១ ជាអ្នកមិនធ្វើផ្លូវសិក្ខាឱ្យប្រយោជន៍ ១ ។  
 ឧបាយកលកិក្កុដលប្រកបដោយអន្ត ៥ នេះឯង ធម៌ត្រៃបញ្ចប្បដូរឧបាលិ  
 ធម៌កិក្កុដិធំឱវាដោ ។

[ ២៧៨ ] កតិចំ ធុ ទោ កន្ត អន្តិហិ សមន្តា-  
 កនេន កិក្កុយា កិក្កុយិធំ ឱវាដោ ន គហោតត្យោតិ ។  
 មញ្ចហុបាលិ អន្តិហិ សមន្តាគនេន កិក្កុយា កិក្កុ-  
 យិធំ ឱវាដោ ន គហោតត្យោ ។ កតមេហិ មញ្ចហិ ។  
 កាយិកេន អនាទារេន សមន្តាគតោ ហោតិ វិចសិ-  
 កេន អនាទារេន សមន្តាគតោ ហោតិ កាយិកវាច-  
 សិកេន អនាទារេន សមន្តាគតោ ហោតិ កិក្កុយិធំ  
 អក្កោសកមវិភាសកោ ហោតិ កិក្កុយិហិ សន្តិ សំ-  
 សន្តោ វិហាតិ អនុលោមិកេន សំសក្កេន ។ សមេហិ  
 ទោ ធុបាលិ មញ្ចហន្តិហិ សមន្តាគនេន កិក្កុយា  
 កិក្កុយិធំ ឱវាដោ ន គហោតត្យោ ។ អចរេហិមិ ធុបាលិ  
 មញ្ចហន្តិហិ សមន្តាគនេន កិក្កុយា កិក្កុយិធំ ឱវាដោ  
 ន គហោតត្យោ ។ កតមេហិ មញ្ចហិ ។ អនុវិធំ ច  
 ហោតិ ពាលោ ច អចកតត្តោ ច គមិកោ វា ហោតិ  
 តិលាហោ វា ។ សមេហិ ទោ ធុបាលិ មញ្ចហន្តិហិ  
 សមន្តាគនេន កិក្កុយា កិក្កុយិធំ ឱវាដោ ន គហោ-  
 តត្យោតិ ។

[ ២៧៨ ] ព្រះបាលិក្រាបបង្គំទូលសូរថា បនិក្រព្រាអង្គដ៏ចំរើន  
 កិក្កុប្រកបដោយអង្គបុគ្គល ដែលមិនត្រូវឱ្យពួកកិក្កុយិកាន់យកទៅ ។  
 ព្រាអង្គប្រជុំក្រាសថា ម្ចាស់បាលិ កិក្កុប្រកបដោយអង្គ ៥ ដែលមិនត្រូវ  
 ឱ្យពួកកិក្កុយិកាន់យកទៅ ។ អង្គ ៥ គឺអ្វី៖ ។ គឺកិក្កុប្រកប  
 ដោយអនាទារោនិវ័យ ១ ប្រកបដោយអនាទារោនិវ័យវិវាច ១ ប្រកប  
 ដោយអនាទារោនិវ័យវិវាចវិវាច ១ ជាអ្នកដេតិកមណ្ឌកកិក្កុយិ ១  
 ជាអ្នកដេត្រឡូកប្រឡូកប្រឡូកប្រឡូកប្រឡូកមិសម  
 គួរ ។ ម្ចាស់បាលិ កិក្កុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង មិនត្រូវឱ្យ  
 ពួកកិក្កុយិកាន់យកទៅ ។ ម្ចាស់បាលិ កិក្កុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥  
 ដទៃទៀត ក៏មិនត្រូវឱ្យពួកកិក្កុយិកាន់យកទៅដែរ ។ អង្គ ៥  
 គឺអ្វី៖ ។ គឺកិក្កុមិនមានសេចក្តីខ្មាស ១ ជាមនុស្សកាល ១ មិនមែនជា  
 ចកអង្គ ១ ជាអ្នកដំណើរ ១ ជាអ្នកមានជំងឺ ១ ។ ម្ចាស់បាលិ កិក្កុដែល  
 ប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង មិនត្រូវឱ្យពួកកិក្កុយិកាន់យកទៅ ។



(២៨៧) កត់ត្រា ទូទៅ កន្លែង អង្គប្រឹក្សា សម្រប-  
 គេន កិច្ចការ សន្និ ៥ សាកប្រាប់ត្រាត់ ។ បញ្ចប់-  
 ចាស់ អង្គប្រឹក្សា សម្របគេន កិច្ចការ សន្និ ៥ សា-  
 កប្រាប់ត្រា ។ កត់ត្រា បញ្ចប់ ។ ៥ អសេក្ខន្ធ  
 សីលក្នុង សម្របគេន ហោតិ ៥ អសេក្ខន្ធ ស-  
 មាតិក្នុង សម្របគេន ហោតិ ៥ អសេក្ខន្ធ  
 បញ្ញាទន្ធដ៏(១) សម្របគេន ហោតិ ៥ អសេក្ខន្ធ  
 វិមុត្តិក្នុង សម្របគេន ហោតិ ៥ អសេក្ខន្ធ វិមុត្តិ-  
 ក្ខណៈស្រដៀងក្នុង សម្របគេន ហោតិ ៥ ទេវតា  
 ទេវ ទូទៅ បញ្ចប់អង្គប្រឹក្សា សម្របគេន កិច្ចការ  
 សន្និ ៥ សាកប្រាប់ត្រា ។ បញ្ចប់ចាស់ អង្គប្រឹក្សា  
 សម្របគេន កិច្ចការ សន្និ សាកប្រាប់ត្រា ។ កត់-  
 ត្រា បញ្ចប់ ។ អសេក្ខន្ធ សីលក្នុង សម្រប-  
 គេន ហោតិ អសេក្ខន្ធ សមាតិក្នុង សម្របគេន  
 ហោតិ អសេក្ខន្ធ បញ្ញាទន្ធដ៏(២) សម្របគេន ហោតិ  
 អសេក្ខន្ធ វិមុត្តិក្នុង សម្របគេន ហោតិ អសេក្ខន្ធ  
 វិមុត្តិក្ខណៈស្រដៀងក្នុង សម្របគេន ហោតិ ។

(២៨៨) ព្រះបាទ ព្រះបង្គំទូលស្រាវ បញ្ចប់ព្រះអង្គដ៏ចំរើន  
 កិច្ចមិនត្រូវសាកប្រាប់ដោយអង្គ ៥ ដែលប្រកបដោយអង្គប្រឹក្សា ។  
 ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ខ្ញុំបាទ កិច្ចមិនត្រូវសាកប្រាប់ដោយអង្គ ៥  
 កិច្ចដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីៗ ។ កិច្ចមិនប្រកប  
 ដោយសីលក្នុង ជាបស់អសេក្ខបុគ្គល ១ មិនប្រកបដោយសមាតិក្នុង ជា  
 បស់អសេក្ខបុគ្គល ១ មិនប្រកបដោយបញ្ញាទន្ធដ៏ ជាបស់អសេក្ខបុគ្គល ១  
 មិនប្រកបដោយវិមុត្តិក្នុង ជាបស់អសេក្ខបុគ្គល ១ មិនប្រកបដោយវិមុត្តិ-  
 ក្ខណៈស្រដៀងក្នុង ជាបស់អសេក្ខបុគ្គល ១ ។ ខ្ញុំបាទ កិច្ចមិន  
 ត្រូវសាកប្រាប់ដោយអង្គ ៥ ខេងឯង ។ ខ្ញុំបាទ  
 ។ ខ្ញុំបាទ កិច្ចត្រូវសាកប្រាប់ដោយអង្គ ៥ ដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ។  
 អង្គ ៥ គឺអ្វីៗ ។ កិច្ចប្រកបដោយសីលក្នុង ជាបស់អសេក្ខ-  
 បុគ្គល ១ ប្រកបដោយសមាតិក្នុង ជាបស់អសេក្ខបុគ្គល ១ ប្រកបដោយ  
 បញ្ញាទន្ធដ៏ ជាបស់អសេក្ខបុគ្គល ១ ប្រកបដោយវិមុត្តិក្នុង ជាបស់អសេក្ខ-  
 បុគ្គល ១ ប្រកបដោយវិមុត្តិក្ខណៈស្រដៀងក្នុង ជាបស់អសេក្ខបុគ្គល ១ ។

១-២ បញ្ចប់គេន បញ្ចប់គេន សេដ្ឋកិច្ចសាស្ត្រសម្រប កត់ យោងយូន ទីស្រី ។

ឥតមេហិ ទោ ទោលិ បញ្ចហន្តិហិ សមន្តាគគេន  
 ភិក្ខុនា សន្និ សាក្កាតតោ ។ អបរេហិមិ ទោលិ  
 បញ្ចហន្តិហិ សមន្តាគគេន ភិក្ខុនា សន្និ ន សា-  
 ក្កាតតោ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ន អនុច្ឆដិ-  
 សម្ពិទ្ធាបត្តោ ហោតិ ន ធម្មច្ឆដិសម្ពិទ្ធាបត្តោ ហោតិ  
 ន ធម្មត្ថិច្ឆដិសម្ពិទ្ធាបត្តោ ហោតិ ន ធម្មកាលាច្ឆដិ-  
 សម្ពិទ្ធាបត្តោ ហោតិ ន យថាវិមុត្តំ ចិត្តំ ចច្ចវេក្ខតិ<sup>(១)</sup> ។  
 ឥតមេហិ ទោ ទោលិ បញ្ចហន្តិហិ សមន្តាគគេន  
 ភិក្ខុនា សន្និ ន សាក្កាតតោ ។ បញ្ចហុចាលិ  
 អន្តិហិ សមន្តាគគេន ភិក្ខុនា សន្និ សាក្កាតតោ ។  
 កតមេហិ បញ្ចហិ ។ អនុច្ឆដិសម្ពិទ្ធាបត្តោ ហោតិ  
 ធម្មច្ឆដិសម្ពិទ្ធាបត្តោ ហោតិ ធម្មត្ថិច្ឆដិសម្ពិទ្ធាបត្តោ  
 ហោតិ ធម្មកាលាច្ឆដិសម្ពិទ្ធាបត្តោ ហោតិ យថាវិមុត្តំ  
 ចិត្តំ ចច្ចវេក្ខតិ<sup>(២)</sup> ។ ឥតមេហិ ទោ ទោលិ បញ្ចហន្តិ-  
 ហិ សមន្តាគគេន ភិក្ខុនា សន្និ សាក្កាតតោតិ ។

ភិក្ខុវិទ្យាសាស្ត្រ ឧបទ្ទេស ។

១-២ ប. វាយុយុត្តា ។

ម្ចាស់ទុណិ ភិក្ខុត្រូវសាក្កាតតោមួយនឹងភិក្ខុ ដែលប្រកបដោយអង្គ៧  
 ខេនឯង ។ ម្ចាស់ទុណិ ភិក្ខុមិនត្រូវសាក្កាតតោមួយនឹងភិក្ខុ ដែល  
 ប្រកបដោយអង្គ ៧ ដទៃទៀត ។ អង្គ ៧ គឺកុរុ ។ ភិក្ខុមិន  
 ទាន់ដល់នូវអនុច្ឆដិសម្ពិទ្ធា (ការបកប្រែយក្នុងក្រដាស) ១ មិនទាន់ដល់  
 នូវធម្មច្ឆដិសម្ពិទ្ធា (ការបកប្រែយក្នុងទុណិ) ១ មិនទាន់ដល់នូវធម្មត្ថិច្ឆដិ-  
 សម្ពិទ្ធា (ការបកប្រែយក្នុងកាលា ឬដីកា) ១ មិនទាន់ដល់នូវធម្មកាលាច្ឆដិ-  
 សម្ពិទ្ធា (ការបកប្រែយក្នុងសេចក្តីឈ្លាសវៃ) ១ មិនពិចារណាខ្លី  
 ចិត្ត ដែលច្រើនហើយពាក្យសេចក្តីសេចក្តីណា ១ ។ ម្ចាស់ទុណិ ភិក្ខុ  
 មិនត្រូវសាក្កាតតោមួយនឹងភិក្ខុ ដែលប្រកបដោយអង្គ៧ ខេនឯង ។ ម្ចាស់  
 ទុណិ ភិក្ខុត្រូវសាក្កាតតោមួយនឹងភិក្ខុ ដែលប្រកបដោយអង្គ ៧ ។  
 អង្គ ៧ គឺកុរុ ។ ភិក្ខុមិនទាន់ដល់នូវអនុច្ឆដិសម្ពិទ្ធា ១ ដល់នូវធម្មច្ឆដិ-  
 សម្ពិទ្ធា ១ ដល់នូវធម្មត្ថិច្ឆដិសម្ពិទ្ធា ១ ដល់នូវធម្មកាលាច្ឆដិសម្ពិទ្ធា ១  
 ពិចារណាខ្លីចិត្តដែលច្រើនហើយពាក្យសេចក្តីសេចក្តីណា ១ ។ ម្ចាស់ទុណិ  
 ភិក្ខុត្រូវសាក្កាតតោមួយនឹងភិក្ខុ ដែលប្រកបដោយអង្គ ៧ ខេនឯង ។

ចប់ ភិក្ខុវិទ្យាសាស្ត្រ ទី ៧ ។

ចោលចេញ ទុកដោយ ទុកដោយ ១ សម្បជ្ជកថា

តស្សន្តានំ

(២៧០) កិក្ខុដំបៅ កាតត្បំ  
 អបរេហិ ភជា ទុវ  
 កិក្ខុដំបំ ភយោ កក្កា  
 ១ មេតតេ ទ្វេ ទុកា  
 ១ ភយោតេ ទ្វេ ទ្រៃ  
 សាគប្បាសុ ១ ទ្វេ ទុកាតិ ។

(២៧១) កតិហិ ទុ ទោ កទ្កេ អន្ត្តេហិ សម្បជ្ជកថា  
 កិក្ខុ ទុកាហិកាយ ១ សម្បជ្ជកថាតិ ។ មក្ខហុចាលិ  
 អន្ត្តេហិ សម្បជ្ជកថា កិក្ខុ ទុកាហិកាយ ១ សម្បជ្ជ-  
 កថា ។ កកមេហិ មក្ខហិ ។ ១ អក្ខតុសលោ ហោតិ  
 ១ មក្ខតុសលោ ហោតិ ១ មក្ខតុសលោ ហោតិ ១  
 មក្ខតុសលោ ហោតិ ១ មក្ខតុសលោ ហោតិ ។  
 កមេហិ ទោ ទាលិ មក្ខហុចាលិ សម្បជ្ជកថា កិក្ខុ  
 ទុកាហិកាយ ១ សម្បជ្ជកថា ។ មក្ខហុចាលិ អន្ត្តេហិ  
 សម្បជ្ជកថា កិក្ខុ ទុកាហិកាយ សម្បជ្ជកថា ។

១ ម. ភយោតេ ។

ចោលចេញ: ទុកដោយ លក្ខណ៍ស្រួលស្រាយទុកដោយកាតត្បំ

ទុកា គឺបញ្ជីរៀនវិទកិក្ខុនិទ្ទេសនាដូច្នោះ

(២៧០) វិយាយអំពីរៀនដែលកិក្ខុនិសង្សត្រូវធ្វើកម្ម ១  
 អំពីកម្មជាយ៉ាង ដែលកិក្ខុនិសង្សត្រូវធ្វើដល់កិក្ខុប្រកបដោយ  
 អង្គ ៥ ដទៃទៀត ១ អំពីកម្ម ៣ យ៉ាង ដែលសង្សត្រូវធ្វើដល់  
 ភូតកិក្ខុនិ ១ អំពីកិក្ខុមិនត្រូវបញ្ចប់ទុក ១ ៣១២ ១ ១ ១ ១ អំពីកិក្ខុ  
 មិនត្រូវឱ្យកាន់យកទុក ១ ៣១២ ១ ១ ១ ១ ដែលត្រូវមានការ  
 ប្រាសរហើយ ១ អំពីទុក: ២ ក្នុងការវិយាយចម្លែង ។

(២៧១) ព្រះទោលិក្រាបបង្គំទូលសួរថា ចង់ត្រូវព្រះអង្គដ៏ចំរើន  
 កិក្ខុប្រកបដោយអង្គប៉ុន្មាន ដែលសង្សមិនត្រូវសន្មតដោយទុកាហិកាតម្ម ។  
 ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ទោលិ កិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ សង្សមិន  
 ត្រូវសន្មតដោយទុកាហិកាតម្មទេ ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីៗ: ។ គឺកិក្ខុមិន  
 ឈ្នាសក្នុងអង្គកថា ១ មិនឈ្នាសក្នុងបាលី ១ មិនឈ្នាសក្នុងភាសា ១ មិន  
 ឈ្នាសក្នុងព្យាគ្នា: (មានសិល្បៈនិងនិទានជាដើម) ១ មិនឈ្នាសក្នុងពាក្យ  
 ភាសិយន្តិភាសិបុស្ត ១ ។ ម្ចាស់ទោលិ កិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥  
 នេះឯង សង្សមិនត្រូវសន្មតដោយទុកាហិកាតម្មទេ ។ ម្ចាស់ទោលិ  
 កិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ សង្សសង្សសន្មតដោយទុកាហិកាតម្មទេ ។

១ ការត្រួសត្រាយយកកិក្ខុអំពីសង្ស ដើម្បីប្រាប់អំពីករណី ដែលពើល្បើង ហោង  
 ចោលចេញ ។



៥ សស្សុក្កិ ហោតិ ៦ សស្សុកិក្ខុនោ អសម្មុទ្ធិបកមាសិ  
 ហោតិ អនាទាទត្តាហិ សុប្បដិដិស្សត្តិ ។ សមេហិ ទោ  
 ឡាលិ បញ្ចហន្ត្តេហិ សមន្តាគគោ កិក្កុ ឡាហ៍កាយ  
 សម្មុទ្ធតោ ។ អបរេហិថិ ឡាលិ បញ្ចហន្ត្តេហិ  
 សមន្តាគគោ កិក្កុ ឡាហ៍កាយ ៦ សម្មុទ្ធតោ ។  
 កកមេហិ បញ្ចហិ ។ កុប្បតិ ឡាបដ្ឋតិ បតិក្កិយតិ  
 កោបំ ជនេតិ អត្តមោ ហោតិ អប្បទត្តិណត្តាហិ  
 អនុសាសនិ ។ សមេហិ ទោ ឡាលិ បញ្ចហន្ត្តេហិ  
 សមន្តាគគោ កិក្កុ ឡាហ៍កាយ ៥ សម្មុទ្ធតោ ។  
 បញ្ចហទាលិ អន្តេហិ សមន្តាគគោ កិក្កុ ឡាហ៍កា-  
 យ សម្មុទ្ធតោ ។ កកមេហិ បញ្ចហិ ។ ៥ កុប្បតិ  
 ៥ ឡាបដ្ឋតិ ៥ បតិក្កិយតិ ៥ កោបំ ជនេតិ ទមោ  
 ហោតិ បទត្តិណត្តាហិ អនុសាសនិ ។ សមេហិ ទោ  
 ឡាលិ បញ្ចហន្ត្តេហិ សមន្តាគគោ កិក្កុ ឡាហ៍កា-  
 យ សម្មុទ្ធតោ ។ អបរេហិថិ ឡាលិ បញ្ចហន្ត្តេហិ  
 សមន្តាគគោ កិក្កុ ឡាហ៍កាយ ៥ សម្មុទ្ធតោ ។

លើកខ្លួនប្រសង្កត់ ១ ជាមនុស្សបំប្រែណាន បំបណ្ណាយឡាហ៍កាយ  
 ច្រណែនប្រសង្កត់ ១ ជាមនុស្សបំប្រែណាដោយចំងើបស្ម័គ្រ មិនប្រកាន់  
 ចាំ លះបង់ដោយសិរយ ។ ម្នាលទេវាលី ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥  
 នេះឯង សង្ឃសប្បិសន្តដោយទោហិតកម្មុដោយ ។ ម្នាលទេវាលី ភិក្ខុ  
 ដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត សង្ឃតិមិនត្រូវសន្មតដោយទោហិតក-  
 ម្មុដោយ ។ អង្គ ៥ ភិក្ខុ៖ ។ ភិក្ខុមិនត្រូវត្រេករំពើក ១ ខែធើ្វធើ្វ  
 សេចក្តីព្យាបាទ ១ ខែធើ្វធើ្វសម្ព័ន្ធិលំដោយសេចក្តីគ្រោធ ១ ខែធើ្វធើ្វព្យា-  
 បាទ ១ មិនចេះអត់អត់ មិនកាន់យកពាក្យប្រៀបប្រដៅ  
 ដោយចំណែកខាងស្តាំ ១ ។ ម្នាលទេវាលី ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥  
 នេះឯង សង្ឃមិនត្រូវសន្មតដោយទោហិតកម្មុដោយ ។ ម្នាលទេវាលី  
 ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ សង្ឃសប្បិសន្តដោយទោហិតកម្មុដោយ ។  
 អង្គ ៥ ភិក្ខុ៖ ។ ភិក្ខុមិនត្រូវត្រេករំពើក ១ មិនធ្វើធើ្វសេចក្តីព្យា-  
 បាទ ១ មិនចេះធើ្វសម្ព័ន្ធិលំដោយសេចក្តីគ្រោធ ១ មិនបណ្ណាយឡាហ៍កាយ  
 សេចក្តីគ្រោធ ១ ចេះអត់ចេះ ជាអ្នកកាន់យកពាក្យប្រៀបប្រដៅដោយ  
 ចំណែកខាងស្តាំ ១ ។ ម្នាលទេវាលី ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង  
 សង្ឃសប្បិសន្តដោយទោហិតកម្មុដោយ ។ ម្នាលទេវាលី ភិក្ខុដែលប្រ-  
 កបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត សង្ឃតិមិនត្រូវសន្មតដោយទោហិតកម្មុដោយ ។

កតមេហំ បញ្ចហំ ។ បសារេតា<sup>(១)</sup> ហោតិ យោ សាប-  
 តា អាហោតាសកម្មំ កាណមេត្វា វត្តា ហោតិ ន យ-  
 ថាធម្មេ យថាវិនយេ យថាបត្តិយា ហោតិ យោតិ ន  
 យថាធម្មេ យថាវិនយេ យថាបត្តិយា កាវេតា ហោតិ  
 ន យថាធម្មិយា ព្យាកតា ហោតិ ។ ឥមេហំ ទោ ឧ-  
 បាលំ បញ្ចហន្តេហំ សមញ្ញកតោ ភិក្ខុ ឧត្តហំកាយ  
 ន សម្មន្និកតោ ។ បញ្ចហន្តេហំ អន្តេហំ សមញ្ញក-  
 តោ ភិក្ខុ ឧត្តហំកាយ សម្មន្និកតោ ។ កតមេហំ  
 បញ្ចហំ ។ បសារេតា ហោតិ យោ បសារេតា ឧត្តាស-  
 កម្មំ កាណមេត្វា វត្តា ហោតិ យថាធម្មេ យថាវិនយេ  
 យថាបត្តិយា ហោតិ យោតិ យថាធម្មេ យថាវិនយេ  
 យថាបត្តិយា កាវេតា ហោតិ យថាធម្មិយា ព្យាកតា  
 ហោតិ ។ ឥមេហំ ទោ ឧបាលំ បញ្ចហន្តេហំ សមញ្ញ-  
 កតោ ភិក្ខុ ឧត្តហំកាយ សម្មន្និកតោ ។ អបរេ-  
 ហំបិ ឧបាលំ បញ្ចហន្តេហំ សមញ្ញកតោ ភិក្ខុ ឧត្ត-  
 ហំកាយ ន សម្មន្និកតោ ។ កតមេហំ បញ្ចហំ ។  
 ធម្មាភតិ កច្ឆតិ លោសាភតិ កច្ឆតិ មោហាភតិ កច្ឆតិ

១ អបសាមធានី កតិបំ ហោតិ វត្តា វត្តា ។ អន្តេហំ យថា ឧបិ វត្តា ។

អន្ត ៥ ភិក្ខុវ្វះ ។ ភិក្ខុជាអ្នកមិនឱ្យរកលើកាយិញ គឺបំភាន់បិទ  
 ប៉ាន់ពាក្យអ្នករើមេចោទនឹងចម្លើយ មិនរើកស្មារតី ១ ជាអ្នកមិនស្អុយ  
 ឧត្តសកម្មសិន ហើយស្រាវជ្រាវនិយាយ ១ ជាអ្នកមិនចាទភាវចមិ ភាវ  
 វិន័យ នឹងភាវហត្ថ ១ ជាអ្នកមិនកាត់សេចក្តីភាវចមិ ភាវវិន័យ នឹង  
 ភាវហត្ថ ១ ជាអ្នកមិនប្រាប់ភាវសេចក្តីយល់ឃើញ ១ ។ ម្ចាស់ទុណិ  
 ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអន្ត ៥ នេះនឹង សង្ឃមិនត្រូវសន្មតដោយទុក្ខាហិកា  
 កម្មាទេ ។ ម្ចាស់ទុណិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអន្ត ៥ សង្ឃសម្បវិសន្ត  
 ដោយទុក្ខាហិកាកម្មាទេ ។ អន្ត ៥ ភិក្ខុវ្វះ ។ ភិក្ខុជាអ្នកឱ្យរក  
 លើកាយិញ មិនបំភាន់ទេ ១ ជាអ្នកស្អុយឧត្តសកម្មសិន ហើយចៀប  
 និយាយ ១ ជាអ្នកចាទភាវចមិ ភាវវិន័យ នឹងភាវហត្ថ ១ ជាអ្នកកាត់  
 សេចក្តីភាវចមិ ភាវវិន័យ នឹងភាវហត្ថ ១ ជាអ្នកប្រាប់ភាវសេចក្តីយល់  
 ឃើញ ១ ។ ម្ចាស់ទុណិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអន្ត ៥ នេះនឹង សង្ឃ  
 សម្បវិសន្តដោយទុក្ខាហិកាកម្មាទេ ។ ម្ចាស់ទុណិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយ  
 អន្ត ៥ ដទៃទៀត សង្ឃមិនត្រូវសន្មតដោយទុក្ខាហិកាកម្មាទេ ។ អន្ត ៥  
 ភិក្ខុវ្វះ ។ ភិក្ខុល្អះធម្មាភតិ ១ ល្អះចាសសាភតិ ១ ល្អះមាហាភតិ ១

កយោគី កច្ចតិ អសដ្ឋិ ធម្មោតិ ។ សំខេហិ ទោ  
 ឧបាលិ បញ្ចហន្តេហិ សម្មាសម្ពុទ្ធិ កិក្ខុ ឧបាសម្ពុទ្ធិ  
 យ ឧ សម្មាសម្ពុទ្ធិ ។ បញ្ចហន្តេហិ អន្តេហិ សម្មា-  
 សម្ពុទ្ធិ កិក្ខុ ឧបាសម្ពុទ្ធិ យ សម្មាសម្ពុទ្ធិ ។ កក-  
 ខេហិ បញ្ចហិ ។ ឧ ធម្មាគតិ កច្ចតិ ឧ ធម្មាសាគតិ  
 កច្ចតិ ឧ មោហាគតិ កច្ចតិ ឧ កយោគី កច្ចតិ  
 សដ្ឋិ ធម្មោតិ ។ សំខេហិ ទោ ឧបាលិ បញ្ចហន្តេហិ  
 សម្មាសម្ពុទ្ធិ កិក្ខុ ឧបាសម្ពុទ្ធិ យ សម្មាសម្ពុទ្ធិ ។ អប-  
 ហិមិ ឧបាលិ បញ្ចហន្តេហិ សម្មាសម្ពុទ្ធិ កិក្ខុ ឧបាសម្ពុទ្ធិ  
 យ ឧ សម្មាសម្ពុទ្ធិ ។ កកខេហិ បញ្ចហិ ។ ធម្មា-  
 គតិ កច្ចតិ ធម្មាសាគតិ កច្ចតិ មោហាគតិ កច្ចតិ  
 កយោគី កច្ចតិ អសុសលោ ធម្មោតិ វិជយេ ។  
 សំខេហិ ទោ ឧបាលិ បញ្ចហន្តេហិ សម្មាសម្ពុទ្ធិ  
 កិក្ខុ ឧបាសម្ពុទ្ធិ យ ឧ សម្មាសម្ពុទ្ធិ ។ បញ្ចហ-  
 ន្តេហិ អន្តេហិ សម្មាសម្ពុទ្ធិ កិក្ខុ ឧបាសម្ពុទ្ធិ  
 យ សម្មាសម្ពុទ្ធិ ។ កកខេហិ បញ្ចហិ ។ ឧ ធម្មា-  
 គតិ កច្ចតិ ឧ ធម្មាសាគតិ កច្ចតិ ឧ មោហាគតិ កច្ចតិ

លុះកយោគី ១ ជាអ្នកមិនមានសមត្ថភាព ១ ។ ម្ចាស់ទោលិ កិក្ខុ  
 ដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង សន្សំមិនត្រូវសន្មតដោយឧបាសម្ពុទ្ធិ  
 ទេ ។ ម្ចាស់ទោលិ កិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ សន្សំសម្របសន្មត  
 ដោយឧបាសម្ពុទ្ធិ ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺកិក្ខុមិនលុះឆ្នោ-  
 គតិ ១ មិនលុះពាសាគតិ ១ មិនលុះមាហាគតិ ១ មិនលុះកយោគី ១  
 ជាអ្នកមានសមត្ថភាព ១ ។ ម្ចាស់ទោលិ កិក្ខុដែលប្រកបដោយ  
 អង្គ ៥ នេះឯង សន្សំសម្របសន្មតដោយឧបាសម្ពុទ្ធិ ។ ម្ចាស់ទោលិ  
 កិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ថ្ងៃទៀត សន្សំមិនត្រូវសន្មតដោយឧបា-  
 សម្ពុទ្ធិ ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺកិក្ខុមិនលុះឆ្នោ-  
 គតិ ១ លុះមាហាគតិ ១ លុះកយោគី ១ ជាអ្នកមិនល្អសក្តិ  
 វិន័យ ១ ។ ម្ចាស់ទោលិ កិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះ សន្សំមិនត្រូវ  
 សន្មតដោយឧបាសម្ពុទ្ធិ ។ ម្ចាស់ទោលិ កិក្ខុដែលប្រកបដោយ  
 អង្គ ៥ សន្សំសម្របសន្មតដោយឧបាសម្ពុទ្ធិ ។ អង្គ ៥ គឺអ្វី  
 ខ្លះ ។ គឺកិក្ខុមិនលុះឆ្នោគតិ ១ មិនលុះពាសាគតិ ១ មិនលុះមាហាគតិ ១

ន ភយោគតិ កច្ចតិ កុសុលោ ធ ហោតិ វិធីយេ ។  
ឥមេហិ ទោ ទុហលិ បញ្ចហន្តេហិ សមញ្ញាគតោ កិក្ក  
ទុញ្ចហិកាយ សម្មត្តិកញ្ចេតិ ។

(២៧២) កតិហិ ធុ ទោ កន្ត អន្តេហិ សមញ្ញាគតោ  
កិក្ក កាលោត្រូវ សន្តំ កច្ចតិ<sup>(១)</sup> ។ បញ្ចហន្តេហិ  
អន្តេហិ សមញ្ញាគតោ កិក្ក កាលោត្រូវ សន្តំ កច្ចតិ ។  
កតមេហិ បញ្ចហិ ។ សុត្តំ ន ជាតាតិ សុត្តានុលោមំ ន  
ជាតាតិ វិធីយំ ន ជាតាតិ វិធីយានុលោមំ ន ជាតាតិ ន  
ធ ហេតាហិ ធុ កុសុលោ ហោតិ ។ ឥមេហិ ទោ ទុហលិ  
បញ្ចហន្តេហិ សមញ្ញាគតោ កិក្ក កាលោត្រូវ សន្តំ  
កច្ចតិ ។ បញ្ចហន្តេហិ អន្តេហិ សមញ្ញាគតោ កិក្ក  
បណ្ឌិកោត្រូវ សន្តំ កច្ចតិ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ សុត្តំ  
ជាតាតិ សុត្តានុលោមំ ជាតាតិ វិធីយំ ជាតាតិ វិធីយានុ-  
លោមំ ជាតាតិ ហេតាហិ ធុ កុសុលោ ធ ហោតិ ។ ឥមេ-  
ហិ ទោ ទុហលិ បញ្ចហន្តេហិ សមញ្ញាគតោ កិក្ក បណ្ឌិ-

១ ។ ប. ធុតិ ។

មំនលុភយោគតិ ១ ជាអ្នកឈ្លាសក្នុងវិធីយំ ១ ។ ខ្មោលទុហលិ កិក្កវិល  
ប្រកថាដោយអន្ត ៥ នេរេង វិសិទ្ធិបញ្ជីបណ្តាដោយទុហលិកកម្មបាន ។

(២៧២) ព្រះទុហលិក្រាបបង្គំខ្ញុំលស្សរា ចតិគ្រូព្រះអង្គដ៏ចម្រើន  
កិក្កប្រកថាដោយអន្តប្រាំខ្លួន ទើបដល់ខ្ញុំការរាប់ថាជាកិក្កកាលពិភ ។  
ព្រះអង្គទ្រង់ប្រាសថា ខ្មោលទុហលិ កិក្កប្រកថា ដោយអន្ត ៥ ទើប  
ដល់ខ្ញុំការរាប់ថាជាកិក្កកាលវិមន ។ អន្ត ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺកិក្កមិន  
ចេះសុត្តៈ ១ មិនចេះសុត្តានុលោម ១ មិនចេះវិធីយំ ១ មិនចេះវិធីយា-  
នុលោម ១ ជាអ្នកមិនឈ្លាសក្នុងវេទនាវិលក្នុងវិធីយានុលោម ១ ។  
ខ្មោលទុហលិ កិក្កវិលប្រកថាដោយអន្ត ៥ នេរេង ទើបដល់ខ្ញុំការរាប់  
ថាជាកិក្កកាលពិភ ។ ខ្មោលទុហលិ កិក្កវិលប្រកថាដោយអន្ត ៥ ទើប  
ដល់ខ្ញុំការរាប់ថាជាកិក្កបណ្ឌិកពិភ ។ អន្ត ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺកិក្ក  
ចេះសុត្តៈ ១ ចេះសុត្តានុលោម ១ ចេះវិធីយំ ១ ចេះវិធីយានុលោម ១  
ជាអ្នកឈ្លាសក្នុងវេទនាវិលក្នុងវិធីយានុលោម ១ ។ ខ្មោលទុហលិ កិក្ក  
វិលប្រកថាដោយអន្ត ៥ នេរេង ទើបដល់ខ្ញុំការរាប់ថាជាកិក្កបណ្ឌិក



គោត្រូវ សង្កត់ គន្ធាតិ ។ អបរេហិមិ ឧទាលិ បញ្ចហន្ត្រេហិ  
 សមញ្ញតតោ ភិក្ខុ ពាលោត្រូវ សង្កត់ គន្ធាតិ ។ កកមេហិ  
 បញ្ចហិ ។ ឆន្ទំ ន ជាតាតិ ឆន្ទានុលោមំ ន ជាតាតិ  
 វិធមំ ន ជាតាតិ វិធមានុលោមំ ន ជាតាតិ ន ប  
 មុញ្ញាមកុសលោ ហោតិ ។ ឥមេហិ ទោ ឧទាលិ បញ្ច-  
 ហន្ត្រេហិ សមញ្ញតតោ ភិក្ខុ ពាលោត្រូវ សង្កត់ គន្ធាតិ ។  
 បញ្ចហុទាលិ អន្ត្រេហិ សមញ្ញតតោ ភិក្ខុ បណ្ឌិតោត្រូវ  
 សង្កត់ គន្ធាតិ ។ កកមេហិ បញ្ចហិ ។ ឆន្ទំ ជាតាតិ  
 ឆន្ទានុលោមំ ជាតាតិ វិធមំ ជាតាតិ វិធមានុលោមំ  
 ជាតាតិ មុញ្ញាមកុសលោ ន ហោតិ ។ ឥមេហិ ទោ  
 ឧទាលិ បញ្ចហន្ត្រេហិ សមញ្ញតតោ ភិក្ខុ បណ្ឌិតោត្រូវ  
 សង្កត់ គន្ធាតិ ។ អបរេហិមិ ឧទាលិ បញ្ចហន្ត្រេហិ ស-  
 មញ្ញតតោ ភិក្ខុ ពាលោត្រូវ សង្កត់ គន្ធាតិ ។ កកមេហិ  
 បញ្ចហិ ។ វត្ថុំ ន ជាតាតិ វិធានំ ន ជាតាតិ បញ្ញត្តិ  
 ន ជាតាតិ បទបញ្ញត្តិ ន ជាតាតិ អនុសង្កិច្ចបទបទំ  
 ន ជាតាតិ ។ ឥមេហិ ទោ ឧទាលិ បញ្ចហន្ត្រេហិ

ពិក ។ ម្នាលឧទាលិ ភិក្ខុវេសប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត គឺដល់ខ្ញុំ  
 ការរាប់ថាជាភិក្ខុពាលវិជរ ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុមិនចេះ  
 ធម៌ ១ មិនចេះធម៌មន្តសុខុលោម ១ មិនចេះវិធម៌ ១ មិនចេះវិធម៌យានុសុខុលោម ១  
 ជាអ្នកមិនបណ្ឌិត ក្នុងពាក្យទាំងដើមនឹងពាក្យទាំងចុង ១ ។ ម្នាលឧទាលិ  
 ភិក្ខុវេសប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ទើបដល់ខ្ញុំការរាប់ថាជាភិក្ខុពាល  
 ពិក ។ ម្នាលឧទាលិ ភិក្ខុវេសប្រកបដោយអង្គ ៥ ទើបដល់ខ្ញុំការរាប់  
 ថាជាភិក្ខុបណ្ឌិតពិក ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុចេះធម៌ ១ ចេះ  
 ធម៌មន្តសុខុលោម ១ ចេះវិធម៌ ១ ចេះវិធម៌យានុសុខុលោម ១ ជាអ្នកបណ្ឌិត  
 ពាក្យទាំងដើមនឹងពាក្យទាំងចុង ១ ។ ម្នាលឧទាលិ ភិក្ខុវេសប្រកបដោយ  
 អង្គ ៥ នេះឯង ទើបដល់ខ្ញុំការរាប់ថាជាភិក្ខុបណ្ឌិតពិក ។ ម្នាលឧទាលិ  
 ភិក្ខុវេសប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ដល់ខ្ញុំការរាប់ថាជាភិក្ខុពាល  
 ពិក ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុមិនដឹងវិជ្ជា ១ មិនដឹងមិច្ឆា ១  
 មិនដឹងបញ្ញត្តិ ១ មិនដឹងចទុទាលិក្រោយមុខ ១ មិនដឹងអនុវិញ្ញាណ  
 វេសដាច់ក្បួន ។ ម្នាលឧទាលិ ភិក្ខុវេសប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង

សមន្តានតោ ភិក្ខុ ពាលោត្រូវ សង្ខំ តច្ឆតិ ។ បញ្ចហុ-  
 ចាលិ អង្កេហិ សមន្តានតោ ភិក្ខុ បណ្ឌិតោត្រូវ សង្ខំ  
 តច្ឆតិ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ វត្ថុ ជាតាតិ ធិតាតិ  
 ជាតាតិ បញ្ញត្តិ ជាតាតិ បទបញ្ញាភជ្ជំ ជាតាតិ  
 អនុសង្ខវចនបដំ ជាតាតិ ។ ឥមេហិ ទោ ឧចាលិ  
 បញ្ចហង្កេហិ សមន្តានតោ ភិក្ខុ បណ្ឌិតោត្រូវ សង្ខំ  
 តច្ឆតិ ។ អបរេហិបិ ឧចាលិ បញ្ចហង្កេហិ សមន្តានតោ  
 ភិក្ខុ ពាលោត្រូវ សង្ខំ តច្ឆតិ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។  
 អាបត្តិ ១ ជាតាតិ អាបត្តិសមុដ្ឋានំ ១ ជាតាតិ  
 អាបត្តិយា បយោតំ ១ ជាតាតិ អាបត្តិយា វុបសមំ  
 ១ ជាតាតិ ១ អាបត្តិយា វិនិច្ឆយកុសលោ ហោតិ ។  
 ឥមេហិ ទោ ឧចាលិ បញ្ចហង្កេហិ សមន្តានតោ ភិក្ខុ  
 ពាលោត្រូវ សង្ខំ តច្ឆតិ ។ បញ្ចហុចាលិ អង្កេហិ  
 សមន្តានតោ ភិក្ខុ បណ្ឌិតោត្រូវ សង្ខំ តច្ឆតិ ។  
 កតមេហិ បញ្ចហិ ។ អាបត្តិ ជាតាតិ អាបត្តិសមុដ្ឋានំ  
 ជាតាតិ អាបត្តិយា បយោតំ ជាតាតិ អាបត្តិយា វុប-

ដល់ខ្ញុំការរាប់ថាជាភិក្ខុពាលតិក ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយ  
 អង្គ ៥ ទើបដល់ខ្ញុំការរាប់ថាជាភិក្ខុបណ្ឌិតតិក ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។  
 គឺភិក្ខុដ៏វិវត្ត ១ ដ៏វិនិច្ឆ័យ ១ ដ៏វិបត្តាភិ ១ ដ៏វិចទបាលិក្រោយមុខ ១  
 ដ៏វិនិច្ឆ័យត្រូវដែលជាប់គ្នា ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកប  
 ដោយអង្គ ៥ ខេងឯង ទើបដល់ខ្ញុំការរាប់ថាជាភិក្ខុបណ្ឌិតតិកមែន ។  
 ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ក៏ដល់ខ្ញុំការរាប់ថា  
 ជាភិក្ខុពាលដៃ ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុមិនដ៏វិវត្ត ១ មិន  
 ដ៏វិនិច្ឆ័យ ១ មិនដ៏វិប្រយោគវិនិច្ឆ័យ ១ មិនដ៏វិសេចក្តីរម្ងាប់  
 វិនិច្ឆ័យ ១ ជាអ្នកមិនឈ្លាសក្នុងការវិនិច្ឆ័យកាបត្តិ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ  
 ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ខេងឯង ដល់ខ្ញុំការរាប់ថាជាភិក្ខុពាលតិក ។  
 ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ទើបដល់ខ្ញុំការរាប់ថាជាភិក្ខុ  
 បណ្ឌិតតិក ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុដ៏វិវត្ត ១ ដ៏វិនិច្ឆ័យ  
 វិនិច្ឆ័យ ១ ដ៏វិប្រយោគវិនិច្ឆ័យ ១ ដ៏វិសេចក្តីរម្ងាប់វិនិច្ឆ័យ ១ ជា



តស្សន្ត្រាជំ

[២៧៣] អបត្តុកុសលោ ចេវ  
 គោតោ កុប្បតិ ច យោ  
 បសារេតា ធិប្បាគតិ  
 ទ កុសលោ តថេវ ច  
 សុត្តំ ធម្មញ្ញំ វុត្តញ្ញំ  
 អាបត្តិ អធិការណំ  
 ទ្វេ ទ្វេ បកាសិតា សព្វេ  
 កណ្តាសុត្តំ វិជានតាតិ ។

[២៧៤] កតិហិ ធុ ទោ កន្តេ អន្តិហិ សមន្តា-  
 កតោ ភិក្ខុ បាលំ អធិការណំ វុបសមេត្តិ ។ បញ្ច-  
 ហុបាលំ អន្តិហិ សមន្តាកតោ ភិក្ខុ បាលំ អធិការណំ  
 វុបសមេត្តិ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ អាបត្តិ ទ ជាតាតិ  
 អាបត្តិសម្ពុដ្ឋានំ ឬ ជាតាតិ អាបត្តិយោ បយោកំ ទ ជា-  
 តាតិ អាបត្តិយោ វុបសមំ ទ ជាតាតិ ទ អាបត្តិយោ វិជិច្ច-  
 យកុសលោ<sup>(១)</sup> ហោតិ ។ ឥមេហិ ទោ វុបាលំ បញ្ច-

។ ១. ១. អាបត្តិយោ ១ វិជិច្ចយកុសលោ ។

វុត្តេ ភិក្ខុវ្យាជ្ជនៃវុត្តាហិកាវុត្តេនា ដូច្នោះ

[២៧៥] វិយាយអំពីភិក្ខុមិនឃ្លាសក្នុងអង្គកថា ទ ភិក្ខុជា  
 អ្នកគ្រោង ទ ភិក្ខុតែងការព្រឹករំលឹក ទ ភិក្ខុជាអ្នកបំភាន់គេ ទ  
 ភិក្ខុលុះឆន្ទានតិ ទ ភិក្ខុមិនឃ្លាស ទ សុត្តៈ ទ ធម្មៈ ទ វត្ត ទ  
 អាបត្តិ ទ អធិការណំ ទ ធម៌ទាំងអស់នានា ។ ដែលព្រះ  
 អង្គសំដែងហើយ អ្នកភាន់ឡាយច្រើន ជាជាងម៉ែឡានិស  
 គឺតាមកម្រកំ តាមល្អ ។

[២៧៦] ព្រះវុបាលំ ក្រាបបង្គំទូលស្តាប់ បង់គ្រូព្រះអង្គដ៏ចំរើន  
 ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គប៉ុន្មាន មិនគួរឆ្ងាប់អធិការណំបាន ។ ព្រះអង្គ  
 ទ្រង់ក្រាស់ថា ឆ្ងាលវុបាលំ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ មិនគួរឆ្ងាប់  
 អធិការណំបាន ។ អង្គ ៥ នោះគឺដូចម្តេច ។ ភិក្ខុមិនដឹងអាបត្តិ ទ  
 មិនដឹងសម្ពុដ្ឋានំនៃអាបត្តិ ទ មិនដឹងប្រយោគនៃអាបត្តិ ទ មិនដឹងពីរយោ  
 ឆ្ងាប់អាបត្តិ ទ មិនឃ្លាសក្នុងការវិនិច្ឆ័យអាបត្តិ ទ ។ ឆ្ងាលវុបាលំ ភិក្ខុ

ហេតុអ្វី សមាជិកតោ ភិក្ខុ រាល់ អធិការណ៍ វ្រុបសម្រុះ ៗ បញ្ចូលគ្នា អង្កេត សមាជិកតោ ភិក្ខុ អស់ អធិការណ៍ វ្រុបសម្រុះ ៗ កត់ទេហិ បញ្ចូហិ ។ អាបត្តិ ជាពិត អាបត្តិសម្ពុដ្ឋានំ ជាពិត អាបត្តិយា បយោគំ ជាពិត អាបត្តិយា វ្រុបសម្រុះ ជាពិត អាបត្តិយា វិចិច្ចយ- កុសលោ ហោតិ ។ សីទេហិ ទោ ឧទាលិ បញ្ចូហេត្តិហិ សមាជិកតោ ភិក្ខុ អស់ អធិការណ៍ វ្រុបសម្រុះ ៗ អចរហិមិ ឧទាលិ បញ្ចូហេត្តិហិ សមាជិកតោ ភិក្ខុ រាល់ អធិការណ៍ វ្រុបសម្រុះ ៗ កត់ទេហិ បញ្ចូហិ ។ អធិការណ៍ ១ ជាពិត អធិការណ៍សម្ពុដ្ឋានំ ១ ជាពិត អធិការណ៍ស្ស បយោគំ ១ ជាពិត អធិការណ៍ស្ស វ្រុបសម្រុះ ១ ជាពិត ១ អធិការណ៍ស្ស(១) វិចិច្ចយ- កុសលោ ហោតិ ។ សីទេហិ ទោ ឧទាលិ បញ្ចូហេត្តិហិ សមាជិកតោ ភិក្ខុ រាល់ អធិការណ៍ វ្រុបសម្រុះ ៗ បញ្ចូលគ្នា អង្កេត សមាជិកតោ ភិក្ខុ អស់ អធិ- ការណ៍ វ្រុបសម្រុះ ៗ កត់ទេហិ បញ្ចូហិ ។ អធិការណ៍

៖ ១. ឃ. អធិការណ៍ស្ស ១ ។

ប្រកបដោយអង្គ ៥ ខេងនី មិនគួររៀបរាប់អធិការណ៍ទេ ។ ខ្នាតទុណិ ភិក្ខុវិសេសប្រកបដោយអង្គ ៥ ទើបគួររៀបរាប់អធិការណ៍បាន ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ ភិក្ខុដ៏សាបត្តិ ១ ដ៏សម្ពុដ្ឋានំនៃសាបត្តិ ១ ដ៏ស ប្រយោគនៃសាបត្តិ ១ ដ៏សិរិយារាជ្យប្រតិបត្តិ ១ ល្អាសក្ខីការវិចិច្ចយ សាបត្តិ ១ ។ ខ្នាតទុណិ ភិក្ខុវិសេសប្រកបដោយអង្គ ៥ ខេងនី ទើបគួរ រៀបរាប់អធិការណ៍បាន ។ ខ្នាតទុណិ ភិក្ខុវិសេសប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃ ទៀត មិនគួររៀបរាប់អធិការណ៍ទេ ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ ភិក្ខុ មិនដ៏អធិការណ៍ ១ មិនដ៏សម្ពុដ្ឋានំនៃអធិការណ៍ ១ មិនដ៏សិរិយារាជ្យ ប្រតិបត្តិ ១ មិនដ៏សិរិយារាជ្យប្រតិបត្តិ ១ មិនល្អាសក្ខីការ វិចិច្ចយអធិការណ៍ ១ ។ ខ្នាតទុណិ ភិក្ខុវិសេសប្រកបដោយអង្គ ៥ ខេងនី មិនគួររៀបរាប់អធិការណ៍ទេ ។ ខ្នាតទុណិ ភិក្ខុវិសេសប្រកបដោយអង្គ ៥ ទើបគួររៀបរាប់អធិការណ៍បាន ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ ភិក្ខុ

ជាធាតុ អធិការណសុដ្ឋានំ ជាធាតុ អធិការណស្ស  
 បយោតំ ជាធាតុ អធិការណស្ស វុបសមំ ជាធាតុ អធិ-  
 ការណស្ស វិទិច្ចយកុសលោ ហោតិ ។ ឥមេហិ ទោ  
 ទទាលិ បញ្ចហន្ត្តេហិ សមន្តាគតោ ភិក្ខុ អលំ អធិ-  
 ការណំ វុបសមេតុំ ។ អបរេហិមិ ទទាលិ បញ្ចហន្ត្តេហិ  
 សមន្តាគតោ ភិក្ខុ ទាលំ អធិការណំ វុបសមេតុំ ។  
 កាតមេហិ បញ្ចហិ ។ ធម្មាគតិ កច្ចតិ ទោសាគតិ  
 កច្ចតិ មោហាគតិ កច្ចតិ កយាគតិ កច្ចតិ អនរដ្ឋិ ច  
 ហោតិ ។ ឥមេហិ ទោ ទទាលិ បញ្ចហន្ត្តេហិ សមន្តា-  
 គតោ ភិក្ខុ ទាលំ អធិការណំ វុបសមេតុំ ។ បញ្ចហ-  
 ទាលិ អន្ត្តេហិ សមន្តាគតោ ភិក្ខុ អលំ អធិការណំ  
 វុបសមេតុំ ។ កាតមេហិ បញ្ចហិ ។ ធម្មាគតិ  
 កច្ចតិ ធម្មាសាគតិ កច្ចតិ ធម្មាហោគតិ កច្ចតិ  
 ធម្មាកយាគតិ កច្ចតិ លរដ្ឋិ ច ហោតិ ។ ឥមេហិ  
 ទោ ទទាលិ បញ្ចហន្ត្តេហិ សមន្តាគតោ ភិក្ខុ អលំ  
 អធិការណំ វុបសមេតុំ ។ អបរេហិមិ ទទាលិ បញ្ចហន្ត្តេ-  
 ហិ សមន្តាគតោ ភិក្ខុ ទាលំ អធិការណំ វុបសមេតុំ ។

ដឹងអធិការណំ ១ ដឹងសមុដ្ឋានំនៃអធិការណំ ១ ដឹងប្រយោគនៃអធិការណំ ១  
 ដឹងកិរិយាម្ខាបំអធិការណំ ១ ឈ្មោះសក្កិការវិនិច្ឆ័យអធិការណំ ១ ។ ម្ចាស់  
 ទទាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ទើបគួរម្ខាបំអធិការណំ  
 បាន ។ ម្ចាស់ទទាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត មិនគួរ  
 ម្ខាបំអធិការណំទេ ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ ភិក្ខុមុនសៀងព្រោះ  
 សេចក្តីស្រឡាញ់ ១ លំអៀងព្រោះសេចក្តីស្អប់ ១ លំអៀងព្រោះសេចក្តី  
 ប្រឹង ១ លំអៀងព្រោះសេចក្តីខ្លាច ១ ជាអ្នកឥរិយាបថ ១ ។ ម្ចាស់ទទាលិ  
 ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង មិនគួរម្ខាបំអធិការណំទេ ។ ម្ចាស់  
 ទទាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ទើបគួរម្ខាបំអធិការណំបាន ។  
 អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ ភិក្ខុមុនលំអៀងព្រោះសេចក្តីស្រឡាញ់ ១ មិន  
 ម្ខាបំអធិការណំសេចក្តីស្អប់ ១ មិនលំអៀងព្រោះសេចក្តីប្រឹង ១ មិនលំអៀង  
 ព្រោះសេចក្តីខ្លាច ១ ជាអ្នកឥរិយាបថ ១ ។ ម្ចាស់ទទាលិ ភិក្ខុដែលប្រកប  
 ដោយអង្គ ៥ នេះឯង ទើបគួរម្ខាបំអធិការណំបាន ។ ម្ចាស់ទទាលិ  
 ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត មិនគួរម្ខាបំអធិការណំទេ ។

ឧបាសិបញ្ចវា អស់បិ ឧបាសិ អធិការណំ វុបសមេតុំ

ឧបាសិបញ្ចវា ភិក្ខុកាលាមាតុបិ អធិការណំ ឧបាសិ មិនលេចពីមាត

កតមេហំ បញ្ចហំ ។ ធម្មាគតី កច្ចតិ នោសាកតី  
 កច្ចតិ មោហាគតី កច្ចតិ កយោគតី កច្ចតិ អប្បស្សតោ  
 ច ហោតិ ។ នំមេហំ ទោ ឧបាលិ បញ្ចហន្ត្រីហិ សមន្តា-  
 គតោ ភិក្ខុ បាលំ អធិការណំ វុបសមេតុំ ។ បញ្ច-  
 ហុបាលំ អន្ត្រីហិ សមន្តាគតោ ភិក្ខុ អស់ អធិការណំ  
 វុបសមេតុំ ។ កតមេហំ បញ្ចហំ ។ ធម្មាគតី កច្ចតិ  
 ឧ នោសាកតី កច្ចតិ ឧ មោហាគតី កច្ចតិ ឧ កយោគតី  
 កច្ចតិ ឧ ហុស្សតោ ច ហោតិ ។ នំមេហំ ទោ ឧបាលិ  
 បញ្ចហន្ត្រីហិ សមន្តាគតោ ភិក្ខុ អស់ អធិការណំ  
 វុបសមេតុំ ។ អបរមេហំបិ ឧបាលិ បញ្ចហន្ត្រីហិ សមន្តា-  
 គតោ ភិក្ខុ បាលំ អធិការណំ វុបសមេតុំ ។ កត-  
 មេហំ បញ្ចហំ ។ វត្ថុ ឧ ជាតាតិ ធិនាធិ ឧ ជាតាតិ  
 បញ្ញត្តិ ឧ ជាតាតិ បទបញ្ញាគដ្ឋំ ឧ ជាតាតិ អនុសដ្ឋុរ-  
 ចនបដំ ឧ ជាតាតិ ។ នំមេហំ ទោ ឧបាលិ បញ្ចហន្ត្រីហិ  
 សមន្តាគតោ ភិក្ខុ បាលំ អធិការណំ វុបសមេតុំ ។  
 បញ្ចហុបាលិ អន្ត្រីហិ សមន្តាគតោ ភិក្ខុ អស់ អធិ-  
 ការណំ វុបសមេតុំ ។ កតមេហំ បញ្ចហំ ។ វត្ថុ ជាតាតិ

អន្ត ៥ តើដូចម្តេច ។ ភិក្ខុមុនំ អន្ត្រីហិ ប្រាមសេចក្តីស្រឡាញ់ ១ លំអៀង  
 ប្រាមសេចក្តីស្តាប់ ១ លំអៀង ប្រាមសេចក្តីល្ងង់ ១ លំអៀង ប្រាមសេចក្តី  
 ភ្លេច ១ ជាអ្នកចេះដឹងតិច ១ ។ ម្ចាស់ទុបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអន្ត ៥  
 នេះឯង មិនគួរម្ចាស់អធិការណ៍ទេ ។ ម្ចាស់ទុបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកប  
 ដោយអន្ត ៥ ទើបគួរម្ចាស់អធិការណ៍បាន ។ អន្ត ៥ តើដូចម្តេច ។  
 ភិក្ខុមុនំ លំអៀង ប្រាមសេចក្តីស្រឡាញ់ ១ មិនលំអៀង ប្រាមសេចក្តី  
 ស្តាប់ ១ មិនលំអៀង ប្រាមសេចក្តីល្ងង់ ១ មិនលំអៀង ប្រាមសេចក្តីភ្លេច ១  
 ជាអ្នកចេះដឹងច្រើន ១ ។ ម្ចាស់ទុបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអន្ត ៥ នេះ  
 ឯង ទើបគួរម្ចាស់អធិការណ៍បាន ។ ម្ចាស់ទុបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកប  
 ដោយអន្ត ៥ ដទៃទៀត មិនគួរម្ចាស់អធិការណ៍ទេ ។ អន្ត ៥ តើ  
 ដូចម្តេច ។ ភិក្ខុមុនំ ដឹងវត្ថុ ១ មិនដឹងនិទាន ១ មិនដឹងបញ្ញាភ្នំ ១ មិនដឹង  
 បទទានិច្ចនិវេទនិបទទានិដើម ១ មិនដឹងគន្ធនិពាក្យដែលជាប់គ្នា ១ ។  
 ម្ចាស់ទុបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអន្ត ៥ នេះឯង មិនគួរម្ចាស់អធិ-  
 ការណ៍ទេ ។ ម្ចាស់ទុបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអន្ត ៥ ទើបគួរ  
 ម្ចាស់អធិការណ៍បាន ។ អន្ត ៥ តើដូចម្តេច ។ ភិក្ខុមុនំ វត្ថុ ១

ជំនាន់ ជាតាតិ បញ្ញត្តិ ជាតាតិ បទបញ្ញត្តិ ជាតាតិ  
 អនុសាសន៍ចម្រើន ជាតាតិ ។ ឥតេហិ ទោ ទុចាលិ  
 បញ្ញហន្តេហិ សមញ្ញាគតោ ភិក្ខុ អលំ អធិការណ៍  
 វុបសមេតុំ ។ អបរេហិមិ ទុចាលិ បញ្ញហន្តេហិ សម-  
 ញ្ញាគតោ ភិក្ខុ ចាលំ អធិការណ៍ វុបសមេតុំ ។ កក-  
 មេហិ បញ្ញហិ ។ ឧប្បាគតី កច្ឆតិ ខោសាគតី កច្ឆតិ  
 មោហាគតី កច្ឆតិ កយោគតី កច្ឆតិ អកុរុលោ ច  
 ហោតិ វិទយេ ។ ឥតេហិ ទោ ទុចាលិ បញ្ញហន្តេហិ  
 សមញ្ញាគតោ ភិក្ខុ ចាលំ អធិការណ៍ វុបសមេតុំ ។  
 បញ្ញហុចាលិ អន្តេហិ សមញ្ញាគតោ ភិក្ខុ អលំ អធិ-  
 ការណ៍ វុបសមេតុំ ។ កកមេហិ បញ្ញហិ ។ ឧប្បា-  
 គតី កច្ឆតិ ១ ខោសាគតី កច្ឆតិ ១ មោហាគតី កច្ឆតិ  
 ១ កយោគតី កច្ឆតិ កុរុសលោ ច ហោតិ វិទយេ ។  
 ឥតេហិ ទោ ទុចាលិ បញ្ញហន្តេហិ សមញ្ញាគតោ ភិក្ខុ  
 អលំ អធិការណ៍ វុបសមេតុំ ។ អបរេហិមិ ទុចាលិ  
 បញ្ញហន្តេហិ សមញ្ញាគតោ ភិក្ខុ ចាលំ អធិការណ៍  
 វុបសមេតុំ ។ កកមេហិ បញ្ញហិ ។ ឧប្បាគតី កច្ឆតិ

ជំនំ ១ ជំនំបញ្ញត្តិ ១ ជំនំបទបញ្ញត្តិ ១ ជំនំអនុស-  
 ាសន៍ ១ ។ ខ្មោល ១ ចាលិ ភិក្ខុ វេល ប្រកប ដោយ អន្ត ៥  
 ខេង ទើប គួរ ម្យ៉ាង អធិការណ៍ បាន ។ ខ្មោល ១ ចាលិ ភិក្ខុ វេល ប្រកប  
 ដោយ អន្ត ៥ ដទៃ ទៀត មិន គួរ ម្យ៉ាង អធិការណ៍ ទេ ។ អន្ត ៥  
 តើ ដូច ម្តេច ។ ភិក្ខុ មិន លំអៀង ព្រោះ សេចក្តី ស្រឡាញ់ ១ លំអៀង ព្រោះ  
 សេចក្តី ស្តាប់ ១ លំអៀង ព្រោះ សេចក្តី ល្ងង់ ១ លំអៀង ព្រោះ សេចក្តី ខ្លាច ១  
 ជា អ្នក មិន ឈ្លាស ក្នុង វិទ្យា ១ ។ ខ្មោល ១ ចាលិ ភិក្ខុ វេល ប្រកប ដោយ  
 អន្ត ៥ ខេង មិន គួរ ម្យ៉ាង អធិការណ៍ ទេ ។ ខ្មោល ១ ចាលិ ភិក្ខុ  
 វេល ប្រកប ដោយ អន្ត ៥ ទើប គួរ ម្យ៉ាង អធិការណ៍ បាន ។ អន្ត ៥  
 តើ ដូច ម្តេច ។ ភិក្ខុ មិន លំអៀង ព្រោះ សេចក្តី ស្រឡាញ់ ១ មិន លំអៀង  
 ព្រោះ សេចក្តី ស្តាប់ ១ មិន លំអៀង ព្រោះ សេចក្តី ល្ងង់ ១ មិន លំអៀង  
 ព្រោះ សេចក្តី ខ្លាច ១ ជា អ្នក ឈ្លាស ក្នុង វិទ្យា ១ ។ ខ្មោល ១ ចាលិ ភិក្ខុ  
 វេល ប្រកប ដោយ អន្ត ៥ ខេង ទើប គួរ ម្យ៉ាង អធិការណ៍ បាន ។ ខ្មោល  
 ១ ចាលិ ភិក្ខុ វេល ប្រកប ដោយ អន្ត ៥ ដទៃ ទៀត មិន គួរ ម្យ៉ាង អធិការណ៍  
 ទេ ។ អន្ត ៥ តើ ដូច ម្តេច ។ ភិក្ខុ មិន លំអៀង ព្រោះ សេចក្តី ស្រឡាញ់ ១



លោកសាតតិ កង្កតិ មោហាតតិ កង្កតិ កយោតតិ កង្កតិ  
 ឫត្តលក្ខណ៍ យោតិ លោ សង្ឃកុ ។ សំខេហិ ទោ ទុចាលិ  
 បញ្ចហន្តេហិ សមញ្ញាតតោ កិក្ខុ ចាលិ អធិការណ៍  
 វុបសទេតុ ។ បញ្ចហន្តេហិ អង្កេហិ សមញ្ញាតតោ កិក្ខុ  
 អលំ អធិការណ៍ វុបសទេតុ ។ កតទេហិ បញ្ចហិ ។  
 ឧ ធម្មាតតិ កង្កតិ ឧ លោសាតតិ កង្កតិ ឧ មោហាតតិ  
 កង្កតិ ឧ កយោតតិ កង្កតិ សង្ឃកុ យោតិ លោ ឫត្តល-  
 កុ ។ សំខេហិ ទោ ទុចាលិ បញ្ចហន្តេហិ សមញ្ញាតតោ  
 កិក្ខុ អលំ អធិការណ៍ វុបសទេតុ ។ អបរហិមិ ទុចា-  
 លិ បញ្ចហន្តេហិ សមញ្ញាតតោ កិក្ខុ ចាលិ អធិការណ៍  
 វុបសទេតុ ។ កតទេហិ បញ្ចហិ ។ ធម្មាតតិ កង្កតិ  
 លោសាតតិ កង្កតិ មោហាតតិ កង្កតិ កយោតតិ កង្កតិ  
 អាមិសកុ យោតិ លោ សង្ឃកុ ។ សំខេហិ ទោ ទុចាលិ  
 បញ្ចហន្តេហិ សមញ្ញាតតោ កិក្ខុ ចាលិ អធិការណ៍  
 វុបសទេតុ ។ បញ្ចហន្តេហិ អង្កេហិ សមញ្ញាតតោ កិក្ខុ  
 អលំ អធិការណ៍ វុបសទេតុ ។ កតទេហិ បញ្ចហិ ។

លំអៀនព្រោះសេចក្តីស្អប់ ១ លំអៀនព្រោះសេចក្តីល្ងង់ ១ លំអៀនព្រោះ  
 សេចក្តីភ្លាម ១ ជាអ្នកមានចិត្តដូចក្តីសង្ឃ មិនដូចក្តីសង្ឃ ១ ។ ម្ចាស់  
 ។ បាលិ កិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង មិនគួរនឹងរម្ងាប់អធិការណ៍  
 ទេ ។ ម្ចាស់។ បាលិ កិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ទើបគួរនឹងរម្ងាប់អធិ-  
 ការណ៍បាន ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺកិក្ខុមិនលំអៀនព្រោះសេចក្តី  
 ស្រឡាញ់ ១ មិនលំអៀនព្រោះសេចក្តីស្អប់ ១ មិនលំអៀនព្រោះសេចក្តី  
 ល្ងង់ ១ មិនលំអៀនព្រោះសេចក្តីភ្លាម ១ ជាអ្នកមានចិត្តដូចក្តីសង្ឃ មិន  
 ដូចក្តីសង្ឃ ១ ។ ម្ចាស់។ បាលិ កិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ទើប  
 គួរនឹងរម្ងាប់អធិការណ៍បាន ។ ម្ចាស់។ បាលិ កិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥  
 ជុំវិញមិនគួរនឹងរម្ងាប់អធិការណ៍ទេ ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺកិក្ខុ  
 លំអៀនព្រោះសេចក្តីស្រឡាញ់ ១ លំអៀនព្រោះសេចក្តីស្អប់ ១ លំអៀន  
 ព្រោះសេចក្តីល្ងង់ ១ លំអៀនព្រោះសេចក្តីភ្លាម ១ ជាអ្នកមានចិត្តដូចក្តី  
 អាមិសៈ មិនដូចក្តីព្រះសង្ឃ ១ ។ ម្ចាស់។ បាលិ កិក្ខុដែលប្រកបដោយ  
 អង្គ ៥ នេះឯង មិនគួរនឹងរម្ងាប់អធិការណ៍ទេ ។ ម្ចាស់។ បាលិ កិក្ខុដែលប្រកប  
 ដោយអង្គ ៥ ទើបគួរនឹងរម្ងាប់អធិការណ៍បាន ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។

ន គណ្ណាភតិ កច្ឆតិ ឬ នោសាភតិ កច្ឆតិ ន មោហាភតិ  
 កច្ឆតិ ន គយាភតិ កច្ឆតិ សទ្ធិធម្មតុ យោភិ យោ អា-  
 មិសតុ ។ សំខេហិ ទោ ឧតាលិ បញ្ចហាត្ថេហិ សមច្ឆា-  
 កតោ កិក្ខុ អលំ អធិការណំ រូបសមេនុទ្ធិ ។

(២៧៤) ភតិហិ នុ ទោ កត្តោ អាតារហិ សង្ខេប្យ

កិច្ចតិទិ ។ បញ្ចហាតាលិ អាតារហិ សង្ខេប្យ កិច្ចតិ ។  
 កត្តោមេហិ បញ្ចហិ ។ កត្តោន ឧទ្ទេសេន វេហិវង្កោ<sup>(១)</sup>  
 អនុស្សាវនេន សលាភត្តាហេន ។ សំខេហិ ទោ ឧតាលិ  
 បញ្ចហា កតារហិ សង្ខេប្យ កិច្ចតិទិ ។

១ វេហិវង្កោ វេហិ យុត្តរោ មត្តា ។

ភិក្ខុមិទលិ អៀង ព្រោមសចក្កិស្រឡាញ់ ១ មិទលិ អៀង ព្រោមសចក្កិ  
 ស្រឡាញ់ ១ មិទលិ អៀង ព្រោមសចក្កិលុន្ត ១ មិទលិ អៀង ព្រោមសចក្កិខាច ១  
 ជាអ្នកមានចិត្តច្រឡំក្នុងព្រះសទ្ធិ មិទល្លក្នុងភាមិសៈ ១ ។ ម្នាល ទេ បាលិ  
 ភិក្ខុវេលប្រកថាដោយអង្គ ៥ នេះឯង ទើបគួរនិរ្ទេរ ច្បាប់អធិការណ៍ បាទ ។

(២៧៥) ព្រោមសចក្កិស្រឡាញ់ បតិ ព្រោមសចក្កិមិទលិ  
 សន្សំបែកគ្នាដោយភាពប៉ុន្មាន ។ ព្រោមសចក្កិស្រឡាញ់ ម្នាល ទេ បាលិ  
 សន្សំបែកគ្នាដោយភាព ៤ ។ ភាព ៤ ភិក្ខុចម្រុច ។ ភិក្ខុដោយ  
 កម្ម (មានអបលោកកម្មជាដើម) ១ ដោយទទ្ទេស (មានខិតិទុក្ខទូស ជា  
 រើម) ១ ដោយសំដែងភេទការីក្ក ១៨ យ៉ាង ១ ដោយអនុស្សាវនៈ ភិក្ខុគ្រ  
 បញ្ចក់អតិសេចក្តិស្មោះត្រង់របស់ខ្លួន<sup>(១)</sup> ១ ដោយប្រគល់ស្នាម<sup>(២)</sup> ១ ។  
 ម្នាល ទេ បាលិ សន្សំបែកគ្នាដោយភាព ៤ យ៉ាងនេះឯង ។

១ អង្គនា ជាភិក្ខុអ្នកបែកបង្ហាញសូត្រចេញពីដោយ ពាក្យផ្លូវដោយដោយចេញពីដោយ  
 ឡាយគ្រាន់តែ ខ្ញុំនេះជាអ្នកចេញចាកគ្រូក្នុងខ្លួនមកប្រកប ហើយជាបុគ្គលិក ឬម  
 លោកប្រឡងបុគ្គលិក ខ្ញុំមិនមែនជាអ្នកលោកប្រឡងបុគ្គលិក ឬមិនមែន មួយទៀត ខ្ញុំមិន  
 មែនសំខាល់អធិការណ៍ គ្រូតាំងក្នុងគ្រូចេញទៀត ខ្ញុំមិនមែនជាមិនខ្លាចអោយនោះទេ ។  
 យើងនឹងក៏ ឬគ្រូបញ្ចក់ពាក្យខ្លួនឯងភិក្ខុដែលខ្លួនខ្លាចបែក ។ ២ អង្គនា ជាសុត្រ  
 បញ្ចក់យ៉ាងនេះហើយក៏បញ្ជាក់ក្នុងកំណែត្រូវស្រឡាញ់មិនឲ្យខ្លាចបែក ឬបញ្ជាក់  
 ប្រគល់ស្នាមទៅថា លោកទាំងឡាយចូលរកស្នាមនេះទៅចុះ ។ ៣ ភាពទាំង ៤ នេះគ្រង  
 ភាពទី ១ ទី ២ ជាសំខាន់ក្នុងការបែកបង្ហាញនេះ ចំណែកនៃភាពទី ៣ ទី ៤ ទី ៥ គ្រង  
 (នៃបុគ្គលិកនោះ ។

[២៧៦] សង្ខារដ៏គឺ កន្លែង កន្លែង កន្លែង ទុក ទោ  
 កន្លែង សង្ខារដ៏ ហោតិ ទោ ច សង្ខារកន្លែង កន្លែង ទ  
 ចន សង្ខារដ៏ ទោ ហោតិ សង្ខារកន្លែង ទាតិ ។ បញ្ញត្ត  
 កំ ទោលិ មយា អាត្មណាមំ កិក្ខុមំ អាត្មណាវត្ថុំ ឃី  
 សុប្បញ្ញត្ត ទោ ទោលិ មយា សិក្ខាបទេ អាត្មណ  
 កិក្ខុ អាត្មណវត្ថុ ទ វត្ថុន្តិ ឃីឡិ ទោ ទោលិ  
 សង្ខារដ៏ ហោតិ ទោ ច សង្ខារកន្លែង ។ បញ្ញត្តកំ  
 ទោលិ មយា អាត្មណាមំ កិក្ខុមំ អាត្មណាវត្ថុំ ឃី  
 សុប្បញ្ញត្ត ទោ ទោលិ មយា សិក្ខាបទេ អាត្ម-  
 ណា កិក្ខុ អាត្មណាវត្ថុ ទ វត្ថុន្តិ ឃីឡិ ទោ ទោលិ  
 សង្ខារដ៏ ហោតិ ទោ ច សង្ខារកន្លែង ។ បញ្ញត្តកំ  
 ទោលិ មយា កិក្ខុមំ កត្តត្តេ កត្តត្តវត្ថុំ យថាវត្ថុ  
 យថាវត្ថុ យថាចន្ទិមំ អត្តាសមំ អត្តោនកំ អត្តបិណ្ឌំ  
 ឃី សុប្បញ្ញត្ត ទោ ទោលិ មយា សិក្ខាបទេ ទា  
 កិក្ខុ កត្តត្តេ ទេវមំ កិក្ខុមំ អាសមំ ចនិពហន្តិ ឃីឡិ

[២៧៦] ព្រះបាទក្រិក្ខុមន្តិទូលស្នេហា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន  
 ព្រះអង្គក្រាស់ថាការប្រយោជន៍សង្ខារ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ការប្រយោជន៍  
 សង្ខារ កែមិនទាន់បែកបាក់នៃសង្ខារដ៏ដូចម្តេច ម្យ៉ាងទៀតការប្រយោជន៍  
 សង្ខារ ការបែកបាក់នៃសង្ខារដ៏ដូចម្តេច ។ ព្រះអង្គទ្រង់ក្រាស់ថា ម្ចាស់  
 ទោលិ ភវន្តបញ្ញត្តកត្តត្តេ ដល់ពួកកិក្ខុ ម្ចាស់  
 ទោលិ កាលបើសិក្ខាបទដែលភវន្តបញ្ញត្ត ដោយប្រតិបត្តិយ៉ាងនេះ  
 ហើយពួកកិក្ខុជាភវន្តមិនប្រព្រឹត្តនូវភវន្តកិក្ខុ ម្ចាស់ទោលិ យ៉ាង  
 នេះហើយហៅថា ការប្រយោជន៍សង្ខារ កែមិនទាន់ហៅថា បែកបាក់នៃ  
 សង្ខារទេ ម្ចាស់ទោលិ ភវន្តបញ្ញត្តភវន្តកិក្ខុ ដល់ភវន្តកិក្ខុ  
 ម្ចាស់ទោលិ កាលបើសិក្ខាបទដែលភវន្តបញ្ញត្តដោយប្រតិបត្តិយ៉ាង  
 នេះ ពួកភវន្តកិក្ខុមិនប្រព្រឹត្តនូវភវន្តកិក្ខុទេ ម្ចាស់ទោលិ យ៉ាងនេះ  
 ហើយហៅថា ការប្រយោជន៍សង្ខារ កែមិនទាន់ហៅថា បែកបាក់នៃសង្ខារ ។  
 ម្ចាស់ទោលិ ភវន្តបញ្ញត្តភវន្តកិក្ខុ ភវន្តកិក្ខុ ភវន្តកិក្ខុ ភវន្តកិក្ខុ  
 លំដាប់សង្ខារ ភវន្តកិក្ខុ ម្ចាស់ទោលិ ភវន្តកិក្ខុ ភវន្តកិក្ខុ ភវន្តកិក្ខុ  
 ភវន្តកិក្ខុ ភវន្តកិក្ខុ ភវន្តកិក្ខុ ភវន្តកិក្ខុ ម្ចាស់ទោលិ កាលបើសិក្ខា-  
 បទដែលភវន្តបញ្ញត្តដោយប្រតិបត្តិយ៉ាងនេះហើយ ពួកកិក្ខុ ហាម  
 យាមភវន្ត ដល់ពួកកិក្ខុជាភវន្តកិក្ខុ ម្ចាស់ទោលិ យ៉ាងនេះហើយ

ទោ ទោលី សង្ឃរាជំ ហោតិ ទោ ច សង្ឃកេនោ ។  
 ចញ្ញត្តេតំ ទោលី មយា កិក្ខុនំ សេនាសនេ សេនា-  
 សនេត្តំ យកាវុត្តំ យថាវត្តំ យថាបដិវ្រុចំ វេ វិ សុប្បញ្ញត្តោ  
 ទោ ទោលី មយា សិក្ខាបនេ នវំ កិក្ខុ ថេរវនំ  
 កិក្ខុនំ សេនាសនំ បដិពាហន្តំ វេវម្បិ ទោ ទោលី  
 សង្ឃរាជំ ហោតិ ទោ ច សង្ឃកេនោ ។ ចញ្ញត្តេតំ  
 ទោលី មយា កិក្ខុនំ អន្តោសីមាយ វេតំ ទោសថ  
 វេតំ ចវរណំ វេតំ សង្ឃកម្មំ វេតំ កាម្មាកម្មំ វេ វិ  
 សុប្បញ្ញត្តោ ទោ ទោលី មយា សិក្ខាបនេ កត្តា  
 អន្តោសីមាយ អាវេណិកាវំ កវិក្ខុ កណំ ពន្ធិក្ខា  
 អាវេណិ<sup>(១)</sup> ទោសថំ កកេន្តំ អាវេណិ<sup>(២)</sup> ចវរណំ  
 កកេន្តំ អាវេណិ<sup>(៣)</sup> សង្ឃកម្មំ កកេន្តំ អាវេណិ<sup>(៤)</sup>  
 កម្មាកម្មានំ កកេន្តំ វេវម្បិ ទោ ទោលី សង្ឃរាជំ  
 ទេវ ហោតិ សង្ឃកេនោ ទាតិ ។

អធិការណ៍ប្រសាសន៍ ទស្សនា ។

ឈ្មោះថា ការប្រឆាំងនៃសង្ឃ តែមិនទាន់ហៅថា បែកព្រះបាទនៃសង្ឃទេ ។  
 ម្ចាស់ទោលី ភវាគគុណបញ្ញត្តិសេនាសនេត្តនេ កុរិសេនាសនេវេលំ  
 ភិក្ខុភាមលំវេបិថាសិវំ ភាមលំវេបិពត្រិ វាមកិច្ចដ៏សមស្រួល ម្ចាស់ទោលី  
 កាលបើសិក្ខាបនេវេលំគថាគត បាទបញ្ញត្តិដោយប្រពៃ យ៉ាងនេះហើយ  
 ហើយពួកភិក្ខុថ្មីក៏ហាមយាតិសេនាសនេវេលំពួកភិក្ខុដទៃទៀត ម្ចាស់ទោលី  
 យ៉ាងនេះឈ្មោះថា ការប្រឆាំងនៃសង្ឃ តែមិនទាន់ហៅថាបែកព្រះបាទនៃ  
 សង្ឃទេ ។ ម្ចាស់ទោលី ភវាគគុណបញ្ញត្តិទោសថជាមួយគ្នា ហរ-  
 រណាជាមួយគ្នា សង្ឃកម្មជាមួយគ្នា កម្មក្នុងកម្មវិធីជាមួយគ្នានេះទាន់ក្នុង  
 សីមាវេលំភិក្ខុវាំងឡាយហើយ ម្ចាស់ទោលី កាលបើសិក្ខាបនេវេលំគថា-  
 គតបាទបញ្ញត្តិដោយប្រពៃយ៉ាងនេះហើយ ភិក្ខុវាំងឡាយក៏ផ្ទេរសេចក្តី  
 កំណត់ផ្សេងគ្នា ចង់គ្នាជាពួក ធ្វើទោសថផ្សេងគ្នា ធ្វើបរិវារណាផ្សេងគ្នា  
 ធ្វើសង្ឃកម្មផ្សេងគ្នា ធ្វើកម្មក្នុងកម្មវិធីផ្សេងគ្នា ទាន់ក្នុងសីមាវេលំ ម្ចាស់  
 ទោលី យ៉ាងនេះហើយឈ្មោះថា ការប្រឆាំងនៃសង្ឃផង ឈ្មោះថា  
 ការបែកព្រះបាទនៃសង្ឃផង ។

យោសីយត្ថកំ ឧបាសោតិ សង្ឃកេវេកេ អាយិកេ

តស្សន្ត្រាដំ

(២៧៧) អាបត្តិ អធិការណ៍  
 ធម្មា អច្ចស្សតេន ច  
 វត្តត្ថា អកុសលោ ច  
 បុគ្គលោ អាមិសេម ច  
 ភិក្ខុតិ សង្ឃរាជិ ច  
 សង្ឃកេនោ តថេវ ចាតិ ។

(២៧៨) កតីហំ ធុ ទោ ករុន្ត អន្តីហំ ស-  
 មន្តាគតោ សង្ឃកេនោ អាចាយិកោ នេយិកោ  
 កច្ចដ្ឋោ អតេត្តោតិ ។ បញ្ចហុចាលិ អន្តីហំ ស-  
 មន្តាគតោ សង្ឃកេនោ អាចាយិកោ នេយិកោ  
 កច្ចដ្ឋោ អតេត្តោ ។ កតមេហំ បញ្ចហំ ។ កុ-  
 ចាលិ ភិក្ខុ អនម្មំ ចម្មោតិ ធិបេតិ ធម្មំ អនម្មោតិ  
 ធិបេតិ អវិចយំ វិទយោតិ ធិបេតិ វិចយំ អវិទយោតិ  
 ធិបេតិ វិចិចាយ ធិដ្ឋិ កម្មេន ។ កមេហំ ទោ ទ-  
 ចាលិ បញ្ចហន្តីហំ សមន្តាគតោ សង្ឃកេនោ

យោសីយត្ថកំ ឧបាសោតិ នំភិក្ខុបិបេកសង្ឃតៃតេវេវេកេនុន្តរោ

។ ឧបាសតិបញ្ជីវ្យាជិវិភិក្ខុករណ៍បុសមវត្តនោផ្សេប្តេ

(២៧៧) និយាយអំពីអាបត្តិ ១ អធិការណ៍ ១ ការសំរេច  
 ដោយស្រីឡាញ់ ១ ភិក្ខុចេវេនិភិច ១ វត្ត ១ ភិក្ខុមិន  
 ល្អាស ១ មានចិត្តមិនក្រីក្រ ១ មន្តក្នុងភាមិសៈ ១  
 សង្ឃបែកគ្នា ១ ការប្រឆោនៃសង្ឃ ១ ការបែកចាយនៃ  
 សង្ឃ ១ ។

(២៧៨) ព្រះបាទស្រីប្រាបស្តិ៍ទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន  
 ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គប្តីឆ្មោះ ឈ្មោះថាជាអ្នកបំបែកសង្ឃ តែងទៅកើតក្នុង  
 អបាយ ទៅកើតក្នុងនរក បើកនៅអស់មួយកម្ស កែខ្លួនលែងបាន ។ ព្រះ  
 អង្គច្រើនត្រាស់ថា ម្ចាស់បាទ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ ឈ្មោះថាជាអ្នក  
 បំបែកសង្ឃ តែងទៅកើតក្នុងអបាយ ទៅកើតក្នុងនរក បើកនៅអស់មួយ  
 កម្ស កែខ្លួនលែងបាន ។ អង្គ ៥ កើតដូចម្តេច ។ ម្ចាស់បាទ ភិក្ខុក្នុង  
 សាសនានេះសំដែងខ្លួនសភាវៈមិនមែនធម៌ជាធម៌ ១ សំដែងខ្លួនចម្រើន  
 មែនធម៌ ១ សំដែងខ្លួនសភាវៈមិនមែនវិន័យជាវិន័យ ១ សំដែងខ្លួនវិន័យ  
 ជាមិនមែនវិន័យ ១ បើទុក្ខនិម្មិតិយ្យសិក្សាធម្មវិជ្ជា ១ ។ ម្ចាស់  
 បាទ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ឈ្មោះថាជាអ្នកបំបែកសង្ឃ តែង

អាហារិកោ ទោយិកោ កាប្បន្នោ អនេកិច្ឆោ ។  
 អបរោមិ ឧបាលិ បត្តាហន្តិហិ សមន្តាគតោ  
 សន្និកេនកោ អាហារិកោ ទោយិកោ កាប្បន្នោ  
 អនេកិច្ឆោ ។ កាតមេហិ បត្តាហិ ។ នុបាលិ ភិក្ខុ  
 អនម្មំ ធម្មោតិ ធិបេតិ ធម្មំ អនម្មោតិ ធិបេតិ អវិធម៌  
 វិនយោតិ ធិបេតិ វិធម៌ អវិនយោតិ ធិបេតិ វិនិទាយ  
 ធិដ្ឋិ ឧទ្ទេសេន ។ នមេហិ ទោ ឧបាលិ បត្តាហន្តិហិ  
 សមន្តាគតោ សន្និកេនកោ អាហារិកោ ទោយិកោ  
 កាប្បន្នោ អនេកិច្ឆោ ។ អបរោមិ ឧបាលិ បត្តា  
 ហន្តិហិ សមន្តាគតោ សន្និកេនកោ អាហារិកោ  
 ទោយិកោ កាប្បន្នោ អនេកិច្ឆោ ។ កាតមេហិ បត្តា  
 ហិ ។ នុបាលិ ភិក្ខុ អនម្មំ ធម្មោតិ ធិបេតិ ធម្មំ  
 អនម្មោតិ ធិបេតិ អវិធម៌ វិនយោតិ ធិបេតិ វិធម៌  
 អវិនយោតិ ធិបេតិ វិនិទាយ ធិដ្ឋិ វេយាវន្តោ ។ នមេហិ  
 ទោ ឧបាលិ បត្តាហន្តិហិ សមន្តាគតោ សន្និកេនកោ

ទៅកើតក្នុងអង្គុយ ទៅកើតក្នុងនរក បិតាទៅអស់មួយកប្ប កែខ្លួនលែង  
 បាន ។ ម្ចាស់ទុក្ខាភិ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ឈ្មោះថាជាអ្នក  
 បំបែកសង្ឃ តែងទៅកើតក្នុងអង្គុយ ទៅកើតក្នុងនរក បិតាទៅអស់មួយ  
 កប្ប កែខ្លួនលែងបាន ។ អង្គ ៥ កើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ទុក្ខាភិ ភិក្ខុ  
 ក្នុងសាសនានេះ សំដែងនូវសភាវៈមិនមែនធម៌ជាធម៌ ១ សំដែងនូវធម៌  
 ជាមិនមែនធម៌ ១ សំដែងនូវសភាវៈមិនមែនវិន័យជាវិន័យ ១ សំដែង  
 នូវវិន័យថាមិនមែនវិន័យ ១ បិទបាំងទិដ្ឋិហើយសំដែងបាតិមាតូ ១ ។  
 ម្ចាស់ទុក្ខាភិ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ឈ្មោះថា ជាអ្នកបំបែក  
 សង្ឃ តែងទៅកើតក្នុងអង្គុយ ទៅកើតក្នុងនរក បិតាទៅអស់មួយកប្ប  
 កែខ្លួនលែងបាន ។ ម្ចាស់ទុក្ខាភិ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត  
 ឈ្មោះថាជាអ្នកបំបែកសង្ឃ តែងទៅកើតក្នុងអង្គុយ ទៅកើតក្នុងនរក  
 បិតាទៅអស់មួយកប្ប កែខ្លួនលែងបាន ។ អង្គ ៥ កើដូចម្តេច ។  
 ម្ចាស់ទុក្ខាភិ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ សំដែងនូវសភាវៈមិនមែនធម៌ជា  
 ធម៌ ១ សំដែងនូវធម៌ថាមិនមែនធម៌ ១ សំដែងនូវសភាវៈមិនមែនវិន័យ  
 ជាវិន័យ ១ សំដែងនូវវិន័យថាមិនមែនវិន័យ ១ បិទបាំងទិដ្ឋិហើយសំដែង  
 (កេនកាវុទ្ធស យ៉ាង) ១ ។ ម្ចាស់ទុក្ខាភិ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង

របាយការណ៍ សង្ឃករណ៍ រាយការណ៍ របាយការណ៍

អាណាយិកោ របាយិកោ កម្មវត្ថុ អនេតិច្ឆោ ។  
 អបរេហិមិ ឧបាលិ បញ្ចហន្ត្តេហិ សមញ្ញាគតោ សង្ឃ-  
 កេនកោ អាណាយិកោ របាយិកោ កម្មវត្ថុ អនេ-  
 តិច្ឆោ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ សំណុំ ភិក្ខុ អចម្ម័-  
 ទម្ពោតិ ធិបេតិ ទម្ម័ អចម្ពោតិ ធិបេតិ អវិជយំ វិជិ-  
 យោតិ ធិបេតិ វិជយំ អវិជយោតិ ធិបេតិ វិជិជាយ  
 ធិជ្ជិ អនុស្សាវរោ ។ សមេហិ វោ ឧបាលិ បញ្ច-  
 ហន្ត្តេហិ សមញ្ញាគតោ សង្ឃកេនកោ អាណាយិកោ  
 របាយិកោ កម្មវត្ថុ អនេតិច្ឆោ ។ អបរេហិមិ ឧបាលិ  
 បញ្ចហន្ត្តេហិ សមញ្ញាគតោ សង្ឃកេនកោ អាណាយិ-  
 កោ របាយិកោ កម្មវត្ថុ អនេតិច្ឆោ ។ កតមេហិ  
 បញ្ចហិ ។ សំណុំ ភិក្ខុ អចម្ម័ ទម្ពោតិ ធិបេតិ  
 ទម្ម័ អចម្ពោតិ ធិបេតិ អវិជយំ វិជយោតិ ធិបេតិ វិជយំ  
 អវិជយោតិ ធិបេតិ វិជិជាយ ធិជ្ជិ សលាតក្កាហោ ។

របាយការណ៍: គំនូរកថាប្រកសង្ឃករណ៍នៅក្នុងអាយុ ទៅក្នុងក្នុងករណី

ឆ្ពោះថាជាអ្នកបំបែកសង្ឃ តែងទៅកើតក្នុងអាយុ ទៅកើតក្នុងករណី ប៉ុន-  
 នៅអស់មួយកម្ស កែខ្លួនលែងបាន ។ ម្ចាស់ទុក ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥  
 ជុំទៅទៀត ឆ្ពោះថាជាអ្នកបំបែកសង្ឃ តែងទៅកើតក្នុងអាយុ ទៅកើត  
 ក្នុងករណី ប៉ុននៅអស់មួយកម្ស កែខ្លួនលែងបាន ។ អង្គ ៥ កើតចម្រុះ ។  
 ម្ចាស់ទុក ភិក្ខុក្នុងសាលាទានៈ សំដែងនូវសភាវៈមិនមែនធម៌ជា  
 ធម៌ ១ សំដែងទៅធម៌ជាមិនមែនធម៌ ១ សំដែងនូវសភាវៈមិនមែនវិន័យ ជា  
 វិន័យ ១ សំដែងនូវវិន័យជាមិនមែនវិន័យ ១ បិទបាំងចិត្តចោយស្ម័គ្របញ្ចាក់  
 កំរិតសេចក្តីស្មោះត្រង់របស់ខ្លួន ។ ម្ចាស់ទុក ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះ  
 ឯង ឆ្ពោះថាជាអ្នកបំបែកសង្ឃ តែងទៅកើតក្នុងអាយុ ទៅកើតក្នុងករណី  
 ប៉ុននៅអស់មួយកម្ស កែខ្លួនលែងបាន ។ ម្ចាស់ទុក ភិក្ខុប្រកបដោយ  
 អង្គ ៥ ជុំទៅទៀត ឆ្ពោះថាជាអ្នកបំបែកសង្ឃ តែងទៅកើតក្នុងអាយុ ទៅ  
 កើតក្នុងករណី ប៉ុននៅអស់មួយកម្ស កែខ្លួនលែងបាន ។ អង្គ ៥ កើតចម្រុះ  
 ម្ចាស់ទុក ភិក្ខុក្នុងសាលាទានៈ សំដែងនូវសភាវៈមិនមែនធម៌ជា  
 ធម៌ ១ សំដែងទៅធម៌ជាមិនមែនធម៌ ១ សំដែងនូវសភាវៈមិនមែនវិន័យ ជា  
 វិន័យ ១ សំដែងនូវវិន័យជាមិនមែនវិន័យ ១ បិទបាំងចិត្តចោយស្ម័គ្របញ្ចាក់ ។

និមេសំ ទោ ឧបាសិ បញ្ចហន្ត្រេហំ សមន្តានតោ  
 សន្និកេនតោ អាទាយិកោ ទេរយិកោ កាច្យុដ្ឋោ អ-  
 នេតិក្ខោ ។ អបរេហំមិ ឧបាសិ បញ្ចហន្ត្រេហំ ស-  
 មន្តានតោ សន្និកេនតោ អាទាយិកោ ទេរយិកោ  
 កាច្យុដ្ឋោ អនេតិក្ខោ ។ កាតមេហំ បញ្ចហំ ។ នំទុបា-  
 សិ ភិក្ខុ អនម្មំ ធម្មោតិ ធិរេតិ ធម្មំ អធម្មោតិ ធិរេតិ  
 អវិទយំ វិទយោតិ ធិរេតិ វិទយំ អវិទយោតិ ធិរេតិ  
 វិទិតាយ ទន្តិ កាម្មេន ។ បេ ។ វិទិតាយ ទន្តិ ឧទ្ទេ-  
 សេន ។ វិទិតាយ ទន្តិ រោហិតោ ។ វិទិតាយ ទន្តិ  
 អនុស្សាវរេន ។ វិទិតាយ ទន្តិ សលាតក្កាហេន ។  
 និមេសំ ទោ ឧបាសិ បញ្ចហន្ត្រេហំ សមន្តានតោ សន្និ-  
 កេនតោ អាទាយិកោ ទេរយិកោ កាច្យុដ្ឋោ អនេ-  
 តិក្ខោ ។ អបរេហំមិ ឧបាសិ បញ្ចហន្ត្រេហំ សមន្តាន-  
 តោ សន្និកេនតោ អាទាយិកោ ទេរយិកោ កាច្យុដ្ឋោ  
 អនេតិក្ខោ ។ កាតមេហំ បញ្ចហំ ។ នំទុបាសិ ភិក្ខុ

ម្នាលឧបាសិ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ៤ខេនេន ឈ្មោះថាជាអ្នកបំបែកសន្សំ  
 តែងទៅកើតក្នុងអបាយ ទៅកើតក្នុងនរក បិកទៅអស់មួយកប្ប កែខ្លួន  
 លែងបាន ។ ម្នាលឧបាសិ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ៥ដទៃទៀត ឈ្មោះថាជា  
 អ្នកបំបែកសន្សំ តែងទៅកើតក្នុងអបាយ ទៅកើតក្នុងនរក បិកទៅអស់  
 មួយកប្ប កែខ្លួនលែងបាន ។ អង្គ៥ កើដូចម្តេច ។ ម្នាលឧបាសិ  
 ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ សំដែងនូវសភាវៈមិនមែនធម៌ថាជាធម៌ ១ សំដែងនូវ  
 ធម៌ថាមិនមែនធម៌ ១ សំដែងនូវសភាវៈមិនមែនវិន័យថាជាវិន័យ ១ សំដែង  
 នូវវិន័យថាមិនមែនវិន័យ ១ បិទបាំងសេចក្តីពេញចិត្តហើយធ្វើសន្សំកម្ម  
 ផ្សេងគ្នា ១ ។ បេ ។ បិទបាំងសេចក្តីពេញចិត្តហើយសំដែងបាតិកាតូ ។  
 បិទបាំងសេចក្តីពេញចិត្តហើយ សំដែងភេទករកុ ១៨យ៉ាង ។ បិទបាំង  
 សេចក្តីពេញចិត្តហើយ សូត្របញ្ជាក់អំពីសេចក្តីឆ្មោះត្រង់របស់ខ្លួន ។  
 បិទបាំងសេចក្តីពេញចិត្តហើយប្រគល់ស្តុក ។ ម្នាលឧបាសិ ភិក្ខុប្រកប  
 ដោយអង្គ៤ខេនេន ឈ្មោះថាជាអ្នកបំបែកសន្សំ តែងទៅកើតក្នុងអបាយ  
 ទៅកើតក្នុងនរក បិកទៅអស់មួយកប្ប កែខ្លួនលែងបាន ។ ម្នាលឧបាសិ  
 ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ៥ដទៃទៀត ឈ្មោះថាជាអ្នកបំបែកសន្សំ តែងទៅ  
 កើតក្នុងអបាយ ទៅកើតក្នុងនរក បិកទៅអស់មួយកប្ប កែខ្លួនលែង  
 បាន ។ អង្គ៥ កើដូចម្តេច ។ ម្នាលឧបាសិ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ



អនម្មំ ធម្មោតិ ធិបេតិ ធម្មំ អនម្មោតិ ធិបេតិ អវិទយំ  
 វិទយោតិ ធិបេតិ វិទយំ អវិទយោតិ ធិបេតិ វិទីនាយ  
 វុចី កាម្មេន ។ បេ ។ វិទីនាយ វុចី ឧទ្ទេសេន ។ វិទីនា-  
 យ វុចី កេហាវត្តោ ។ វិទីនាយ វុចី អនុស្សាវរេន ។ វិទី-  
 នាយ វុចី សលាភក្កាមោន ។ ឥនេហិ ទោ ឧទាលិ  
 បព្វហន្តេហិ សមញ្ញាតនោ សង្ឃកេនកោ អាណាយិ-  
 កោ ខេយិកោ កប្បដ្ឋោ អនេកំច្ឆោ ។ អបរេហិមិ  
 ឧទាលិ បព្វហន្តេហិ សមញ្ញាតនោ សង្ឃកេនកោ  
 អាណាយិកោ ខេយិកោ កប្បដ្ឋោ អនេកំច្ឆោ ។  
 កកខេហិ បព្វហិ ។ ឥនុទាលិ កិក្ខុ អនម្មំ ធម្មោតិ  
 ធិបេតិ ធម្មំ អនម្មោតិ ធិបេតិ អវិទយំ វិទយោតិ ធិបេតិ  
 វិទយំ អវិទយោតិ ធិបេតិ វិទីនាយ សញ្ញំ កាម្មេន ។ បេ ។  
 វិទីនាយ សញ្ញំ ឧទ្ទេសេន ។ វិទីនាយ សញ្ញំ កេ-  
 ហាវត្តោ ។ វិទីនាយ សញ្ញំ អនុស្សាវរេន ។ វិទីនាយ

សំដែងឲ្យសភាវៈមិនមែនជាជាតិ ។ សំដែងឲ្យវិញ្ញាណបិណ្ឌមិនមែនជាតិ ។  
 សំដែងឲ្យសភាវៈមិនមែនវិញ្ញាណ ជាវិញ្ញាណ ។ សំដែងឲ្យវិញ្ញាណមិនមែន  
 វិញ្ញាណ ។ បិទបាំងសេចក្តីភាពចិត្តហើយចេញសញ្ញាមួយផ្សេងគ្នា ។ បេ ។  
 បិទបាំងសេចក្តីភាពចិត្តហើយសំដែងបាតិកា ។ បិទបាំងសេចក្តីភាពចិត្ត  
 ហើយសំដែងកេហាវត្ត ។ យ៉ាង ។ បិទបាំងសេចក្តីភាពចិត្តហើយសូត្រ  
 បញ្ជាក់អំពីសេចក្តីស្មោះត្រង់របស់ខ្លួន ។ បិទបាំងសេចក្តីភាពចិត្តហើយ  
 ប្រគល់ស្នាក់ ។ ខ្លាលទុក កិច្ចប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ឈ្មោះ  
 ជាអ្នកបំបែកសង្ឃ តែងទៅកើតក្នុងអបាយ ទៅកើតក្នុងនរក បិកាទៅ  
 អស់មួយកប្ប តែខ្លួនលន់បាត ។ ខ្លាលទុក កិច្ចប្រកបដោយអង្គ ៥  
 ដទៃទៀត ឈ្មោះថាអ្នកបំបែកសង្ឃ តែងទៅកើតក្នុងអបាយ ទៅកើត  
 ក្នុងនរក បិកាទៅអស់មួយកប្ប តែខ្លួនលន់បាត ។ អង្គ ៥ គឺដូច  
 ម្តេច ។ ខ្លាលទុក កិច្ចក្នុងសាសនានេះ សំដែងឲ្យសភាវៈមិនមែនជាតិ  
 ជាជាតិ ។ សំដែងឲ្យវិញ្ញាណមិនមែនជាតិ ។ សំដែងឲ្យសភាវៈមិនមែនវិញ្ញាណ  
 ជាវិញ្ញាណ ។ សំដែងឲ្យវិញ្ញាណមិនមែនជាតិ ។ បិទបាំងសញ្ញាហើយ  
 ផ្តើសវិញ្ញាណមួយផ្សេងគ្នា ។ បេ ។ បិទបាំងសញ្ញាហើយសំដែងបាតិកា ។  
 បិទបាំងសញ្ញាហើយសំដែងកេហាវត្ត ។ យ៉ាង ។ បិទបាំងសញ្ញា  
 ហើយសូត្របញ្ជាក់អំពីសេចក្តីស្មោះត្រង់របស់ខ្លួន ។ បិទបាំងសញ្ញា

សញ្ញា សលាភត្តាហោន ។ ឥន្ទេរិ ទោ ឧបាលិ បញ្ច-  
ហន្តេហិ សឆត្តាកតោ សឆ្ន័កេនកោ អាហាយិកោ  
ទេវយិកោ កាឡាដ្ឋោ អានេកិច្ឆោតិ ។

សង្ខារេវមេត្តេ (១) ឧកាសហេ ។

តស្សុដ្ឋានំ

(២៧៧) វិនិទាយ ទិដ្ឋិ កាឡេន  
ឧទ្ទេសេន វេហារេន ច  
អនុស្សាវរេន សលាកេន  
ចញ្ចេតេ និដ្ឋិទិស្សិតា ។  
ទន្តិ រុចិ ច សញ្ញា ច  
កាយោ តេ បញ្ចេនា នយោតិ ។

(៣០០) កាតិហិ នុ ទោ កន្តេ អន្តេហិ សឆត្តា-  
កតោ សឆ្ន័កេនកោ ន អាហាយិកោ ន ទេវយិកោ  
ន កាឡាដ្ឋោ ន អានេកិច្ឆោតិ ។ បញ្ចុហុបាលិ អន្តេហិ  
សឆត្តាកតោ សឆ្ន័កេនកោ ន អាហាយិកោ ន

១ ឧ. ឆ. សង្ខារេវមេត្តេ ទិដ្ឋិកោ ។

ហើយប្រគល់ស្លាក ។ ម្នាលទុបាលិ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ ទេវេនិ  
ឈ្មោះថាជាអ្នកបំបែកសង្ឃ តែងទៅកើតក្នុងអបាយ ទៅកើតក្នុងទរក  
បិតទៅអស់មួយធម្ម តែខ្លួនលែងបាត់ ។

ចប់ សង្ខារេវមេត្តេ ជាប់ៗ ។

ទុក្ខាន ភិចញ្ជិញ្ជិនិទេសន្តិកេវគ្គានោ ដូច្នោះ

(២៧៧) និយាយអំពីបទបំបែកទិដ្ឋិហើយច្រើនសង្ឃកម្មវ័យៗ ១  
សំវែងបុតិមោក្ខ ១ សំវែងកាតាវក្ខ ១៨ យ៉ាង ១ សូត្រ  
បញ្ញាតិអំពីសេចក្តីស្មោះត្រង់របស់ខ្លួន ១ ប្រគល់ស្លាក ១  
តាការទាំង ៥ ខេនាស្រ័យខ្លះទិដ្ឋិ ។ សេចក្តីពេញចិត្ត ១  
សេចក្តីគាប់ចិត្ត ១ សញ្ញា ១ ធម៌ទាំង ៣ យ៉ាងនោះបាន  
នឹង ៥ប្រការដូចគ្នាដែរ ។

(៣០០) គ្រូទុបាលិ ក្រាបបង្គំទូលសូយថា បពិត្រគ្រូព្រះអង្គដ៏ចម្រើន  
ភិក្ខុជាអ្នកបំបែកសង្ឃ ប្រកបដោយអង្គប៉ុន្មាន មិនកំណត់ដទៃទៅកើតក្នុង  
អបាយ មិនកំណត់ដទៃទៅកើតក្នុងទរក មិនបិតទៅអស់មួយធម្មនៅតែ  
ខ្លួនបាត់ ។ ម្នាលទុបាលិ ភិក្ខុជាអ្នកបំបែកសង្ឃ ប្រកបដោយអង្គ ៥ មិន

ឆោយិកោ ១ កម្មប្បដ្ឋោ ១ អនេតិកោ ។ កតមេហិ  
 បញ្ចហិ ។ ឥន្ទុចាលី ភិក្ខុ អនម្មំ ធម្មោតិ ធិបេតិ ធម្មំ  
 អនម្មោតិ ធិបេតិ អវិទយំ វិទយោតិ ធិបេតិ វិទយំ  
 អវិទយោតិ ធិបេតិ អវិទិតាយ ធិដ្ឋិ កម្មេន ។ ឥមេហិ  
 ទោ ឧចាលី បញ្ចហន្ត្រីហិ សមម្ពាគរោ សន្និកេន-  
 កោ ១ អាចារ្យិកោ ១ ឆោយិកោ ១ កម្មប្បដ្ឋោ ១  
 អនេតិកោ ។ អបរោហិមិ ឧចាលី បញ្ចហន្ត្រីហិ  
 សមម្ពាគរោ សន្និកេនកោ ១ អាចារ្យិកោ ១  
 ឆោយិកោ ១ កម្មប្បដ្ឋោ ១ អនេតិកោ ។ កតមេហិ  
 បញ្ចហិ ។ ឥន្ទុចាលី ភិក្ខុ អនម្មំ ធម្មោតិ ធិបេតិ  
 ធម្មំ អនម្មោតិ ធិបេតិ អវិទយំ វិទយោតិ ធិបេតិ វិទយំ  
 អវិទយោតិ ធិបេតិ អវិទិតាយ ធិដ្ឋិ ឧន្ទេសេន ។ ឥមេហិ  
 ទោ ឧចាលី បញ្ចហន្ត្រីហិ សមម្ពាគរោ សន្និកេនកោ  
 ១ អាចារ្យិកោ ១ ឆោយិកោ ១ កម្មប្បដ្ឋោ ១ អនេ-  
 តិកោ ។ អបរោហិមិ ឧចាលី បញ្ចហន្ត្រីហិ សមម្ពា-

តំណត់ជាទៅកើតក្នុងអាយ មិនតំណត់ជាទៅកើតក្នុងនេក មិនប៉កនៅ  
 អស់មួយកប្ប នៅកែន្ទុនបាទ ។ អង្គ ៥ កើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ទុបាលី  
 ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ សំដែងនូវសភាវៈមិនមែនធម៌ជាធម៌ ១ សំដែង  
 នូវធម៌មិនមែនធម៌ ១ សំដែងនូវសភាវៈមិនមែនវិន័យ ជាជាវិន័យ ១  
 សំដែងនូវវិន័យជាមិនមែនវិន័យ ១ មិនបិទបំបិទផ្លូវហើយស្នើសុំកម្មវិធី  
 ១ ។ ម្ចាស់ទុបាលី ភិក្ខុជាអ្នកបំបែកសន្និ ប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង  
 មិនតំណត់ជាទៅកើតក្នុងអាយ មិនតំណត់ជាទៅកើតក្នុងនេក មិនប៉ក  
 នៅអស់មួយកប្ប នៅកែន្ទុនបាទ ។ ម្ចាស់ទុបាលី ភិក្ខុជាអ្នកបំបែកសន្និ  
 ប្រកបដោយអង្គ ៥ ជាទៀត មិនតំណត់ជាទៅកើតក្នុងអាយ មិន  
 តំណត់ជាទៅកើតក្នុងនេក មិនប៉កនៅអស់មួយកប្ប នៅកែន្ទុនបាទ ។  
 អង្គ ៥ កើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ទុបាលី ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ សំដែងនូវ  
 សភាវៈមិនមែនធម៌ជាធម៌ ១ សំដែងនូវធម៌មិនមែនធម៌ ១ សំដែងនូវ  
 សភាវៈមិនមែនវិន័យជាជាវិន័យ ១ សំដែងនូវវិន័យជាមិនមែនវិន័យ ១  
 មិនបិទបំបិទផ្លូវ ហើយសំដែងបាតិកា ១ ។ ម្ចាស់ទុបាលី ភិក្ខុជាអ្នក  
 បំបែកសន្និប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង មិនតំណត់ជាទៅកើតក្នុងអាយ  
 មិនតំណត់ជាទៅកើតក្នុងនេក មិនប៉កនៅអស់មួយកប្ប នៅកែន្ទុនបាទ ។  
 ម្ចាស់ទុបាលី ភិក្ខុជាអ្នកបំបែកសន្និ ប្រកបដោយអង្គ ៥ ជាទៀត

គតោ សង្ឃកេនកោ ឧ អាចារ្យកោ ឧ ទេវយ័កោ  
 ឧ កប្បដ្ឋោ ឧ អនេត្តិកោ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។  
 សុទ្ធាលិ ភិក្ខុ អនម្មំ ធម្មោតិ ធិបេតិ ធម្មំ អនម្មោតិ  
 ធិបេតិ អវិជយំ វិទយោតិ ធិបេតិ វិជយំ អវិទយោតិ  
 ធិបេតិ អវិជយាយ ធិដ្ឋិ វេហារដ្ឋោ ។ សមេហិ ទោ  
 ឧទាលិ បញ្ចហន្តេហិ សមញ្ញាគតោ សង្ឃកេនកោ  
 ឧ អាចារ្យកោ ឧ ទេវយ័កោ ឧ កប្បដ្ឋោ ឧ  
 អនេត្តិកោ ។ អបមេហិ ឧទាលិ បញ្ចហន្តេហិ  
 សមញ្ញាគតោ សង្ឃកេនកោ ឧ អាចារ្យកោ ឧ ទេវ-  
 យ័កោ ឧ កប្បដ្ឋោ ឧ អនេត្តិកោ ។ កតមេហិ  
 បញ្ចហិ ។ សុទ្ធាលិ ភិក្ខុ អនម្មំ ធម្មោតិ ធិបេតិ  
 ធម្មំ អនម្មោតិ ធិបេតិ អវិជយំ វិទយោតិ ធិបេតិ វិជយំ  
 អវិទយោតិ ធិបេតិ អវិជយាយ ធិដ្ឋិ អនុស្សាវនេន ។  
 សមេហិ ទោ ឧទាលិ បញ្ចហន្តេហិ សមញ្ញាគតោ  
 សង្ឃកេនកោ ឧ អាចារ្យកោ ឧ ទេវយ័កោ

មិនកំណត់ជាទៅកើតក្នុងអបាយ មិនកំណត់ជាទៅកើតក្នុងនាម មិនបើក  
 នៅអស់មួយកប្ប នៅក្នុងខ្លួន ។ អន្តិ ៥ កើតចម្លើយ ។ ខ្លួន  
 ទុណិ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ សំដែងខ្លួនសភាវៈមិនមែនធម៌ជាធម៌ ។  
 សំដែងខ្លួនធម៌មិនមែនធម៌ ។ សំដែងខ្លួនសភាវៈមិនមែនវិន័យជាវិន័យ  
 ។ សំដែងខ្លួនវិន័យជាមិនមែនជាវិន័យ ។ មិនបិទបាំងចិត្ត ហើយសំដែង  
 កេតក្នុង ១៨ យ៉ាង ។ ខ្លួនទុណិ ភិក្ខុជាអ្នកបំបែកសង្ឃ ប្រកប  
 ដោយអន្តិ ៥ ខេងធិ មិនកំណត់ជាទៅកើតក្នុងអបាយ មិនកំណត់ជាទៅ  
 កើតក្នុងនាម មិនបើកនៅអស់មួយកប្ប នៅក្នុងខ្លួន ។ ខ្លួនទុណិ  
 ភិក្ខុជាអ្នកបំបែកសង្ឃ ប្រកបដោយអន្តិ ៥ ជានិច្ច មិនកំណត់ជាទៅ  
 កើតក្នុងអបាយ មិនកំណត់ជាទៅកើតក្នុងនាម មិនបើកនៅអស់មួយកប្ប  
 នៅក្នុងខ្លួន ។ អន្តិ ៥ កើតចម្លើយ ។ ខ្លួនទុណិ ភិក្ខុក្នុងសាស-  
 នានេះ សំដែងខ្លួនសភាវៈមិនមែនធម៌ជាធម៌ ។ សំដែងខ្លួនធម៌មិនមែន  
 ជាធម៌ ។ សំដែងខ្លួនសភាវៈមិនមែនវិន័យជាវិន័យ ។ សំដែងខ្លួនវិន័យជា  
 មិនមែនវិន័យ ។ មិនបិទបាំងចិត្តហើយសូត្រចញ្ជាក់អំពីសេចក្តីស្មោះត្រង់  
 របស់ខ្លួន ។ ខ្លួនទុណិ ភិក្ខុជាអ្នកបំបែកសង្ឃប្រកបដោយអន្តិ ៥  
 ខេងធិ មិនកំណត់ជាទៅកើតក្នុងអបាយ មិនកំណត់ជាទៅកើតក្នុងនាម

១ កម្មវត្ថុ ១ អនេកវត្ថុ ។ អបរេហិមិ ឧបាលិ បញ្ច-  
 ហន្តេហិ សមន្តាគតោ សង្ឃគណកោ ១ អនាមិកោ  
 ១ ទេយិកោ ១ កម្មវត្ថុ ១ អនេកវត្ថុ ។ កាតមេហិ  
 បញ្ចហិ ។ សុទ្ធាលិ ភិក្ខុ អនម្មំ ធម្មោតិ ធិបេតិ ធម្មំ  
 អនម្មោតិ ធិបេតិ អវិទយំ វិទយោតិ ធិបេតិ វិទយំ អវិទ-  
 យោតិ ធិបេតិ អវិទិទា ។ ទិដ្ឋិ សលាគត្តាហេន ។  
 សមេហិ ទោ ឧបាលិ បញ្ចហន្តេហិ សមន្តាគតោ សង្ឃ-  
 គណកោ ១ អនាមិកោ ១ ទេយិកោ ១ កម្មវត្ថុ ១  
 អនេកវត្ថុ ។ អបរេហិមិ ឧបាលិ បញ្ចហន្តេហិ សមន្តា-  
 គតោ សង្ឃគណកោ ១ អនាមិកោ ១ ទេយិកោ  
 ១ កម្មវត្ថុ ១ អនេកវត្ថុ ។ កាតមេហិ បញ្ចហិ ។  
 សុទ្ធាលិ ភិក្ខុ អនម្មំ ធម្មោតិ ធិបេតិ ធម្មំ អនម្មោតិ  
 ធិបេតិ អវិទយំ វិទយោតិ ធិបេតិ វិទយំ អវិទយោតិ  
 ធិបេតិ អវិទិទាយ ទន្តិ កាម្មេន ។ មេ ។ អវិទិទាយ  
 ទន្តិ ឧទ្ទេសេន ។ អវិទិទាយ ទន្តិ កេហារត្ថោ ។

មិនបំពេញអស់មួយកម្ម ទៅក្នុងទុក្ខ ។ ម្ចាស់ទុក្ខ ភិក្ខុជា  
 អ្នកបំបែកសង្ឃ ប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត មិនកំណត់ជាទៅកើតក្នុង  
 អបាយ មិនកំណត់ជាទៅកើតក្នុងនរក មិនបំពេញអស់មួយកម្ម ទៅ  
 ក្នុងទុក្ខ ។ អង្គ ៥ កើតចម្រើន ។ ម្ចាស់ទុក្ខ ភិក្ខុក្នុងសាសនា  
 នេះ សំដែងនូវសភាវៈមិនមែនធម៌ជាធម៌ ១ សំដែងនូវធម៌ជាមិនមែន  
 ធម៌ ១ សំដែងនូវសភាវៈមិនមែនវិន័យជាវិន័យ ១ សំដែងនូវវិន័យជា  
 មិនមែនវិន័យ ១ មិនបំពេញនិម្មិតហើយប្រកល់ស្តេច ១ ។ ម្ចាស់ទុក្ខ  
 ភិក្ខុជាអ្នកបំបែកសង្ឃប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង មិនកំណត់ជាទៅកើត  
 ក្នុងអបាយ មិនកំណត់ជាទៅកើតក្នុងនរក មិនបំពេញអស់មួយកម្ម ទៅ  
 ក្នុងទុក្ខ ។ ម្ចាស់ទុក្ខ ភិក្ខុជាអ្នកបំបែកសង្ឃ ប្រកបដោយអង្គ ៥  
 ដទៃទៀត មិនកំណត់ជាទៅកើតក្នុងអបាយ មិនកំណត់ជាទៅកើតក្នុងនរក  
 មិនបំពេញអស់មួយកម្ម ទៅក្នុងទុក្ខ ។ អង្គ ៥ កើតចម្រើន ។ ម្ចាស់  
 ទុក្ខ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ សំដែងនូវសភាវៈមិនមែនធម៌ជាធម៌ ១ សំ-  
 ដែងនូវធម៌ជាមិនមែនធម៌ ១ សំដែងនូវសភាវៈមិនមែនវិន័យជាវិន័យ ១  
 សំដែងនូវវិន័យជាមិនមែនវិន័យ ១ មិនបំពេញនិម្មិតហើយស្តេច  
 សង្ឃកម្មវត្ថុនីត្តា ១ ។ បេរ មិនបំពេញនិម្មិតហើយសំដែងបាតិ-  
 មោត្ត ។ មិនបំពេញនិម្មិតហើយសំដែងក្រកៅក្រក ១៧ យ៉ាង



អបរេហំបិ ឧចារិ បត្តហន្ត្តេហិ សមន្តាគរោ សង្ឃ-  
 គេនកោ ឧ អាតាយិកោ ឧ នេរយិកោ ឧ កក្សុដ្ឋោ ឧ  
 អនេតិដ្ឋោ ។ កតមេហិ បត្តហិ ។ ឥន្ទុចារិ ភិក្ខុ  
 អនម្មំ ឧម្ពោតិ ធិបេតិ ឧម្មំ អនម្ពោតិ ធិបេតិ អវិជយំ  
 វិជយោតិ ធិបេតិ វិជយំ អវិជយោតិ ធិបេតិ អវិជិតាយ  
 សញ្ញំ កក្កេន ។ បេ ។ អវិជិតាយ សញ្ញំ ឧន្ទុសេន ។  
 អវិជិតាយ សញ្ញំ កេហារន្តោ ។ អវិជិតាយ សញ្ញំ  
 អនុស្សវនេន ។ អវិជិតាយ សញ្ញំ សលាកត្តាហោន ។  
 ឥមេហិ ទោ ឧចារិ បត្តហន្ត្តេហិ សមន្តាគរោ សង្ឃ-  
 គេនកោ ឧ អាតាយិកោ ឧ នេរយិកោ ឧ កក្សុដ្ឋោ  
 ឧ អនេតិដ្ឋោតិ ។

ទុតិយសង្ឃកេវរដ្ឋោ(១) ព្រះបរមោ ។

តស្សុដ្ឋានំ

[៣០១] អវិជិតាយ ធិដ្ឋិ កក្កេន  
 ឧន្ទុសេន កេហារន ច

១ ខ. ម. ទុតិយសង្ឃកេវរដ្ឋោ ធិដ្ឋិគោ ។

ម្នាលទុបាលិ ភិក្ខុជាអ្នកបំបែកសង្ឃ ប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត មិន  
 កំណត់ជាទៅកើតក្នុងអបាយ មិនកំណត់ជាទៅកើតក្នុងនរក មិនបីគរៅ  
 អស់មួយកប្ប ទៅក្រខ្លួនបាន ។ អង្គ ៥ កើតដូចម្តេច ។ ម្នាលទុបាលិ  
 ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ សិវជន្តិសភាវៈមិនមែនជនជាជន ១ សិវជន្តិ  
 ធម៌ជាមិនមែនធម៌ ១ សិវជន្តិសភាវៈមិនមែនវិន័យជាវិន័យ ១ សិវជន្តិ  
 នូវវិន័យ ជាមិនមែនវិន័យ ១ មិនបំបែកសញ្ញាហើយ ធ្វើសង្ឃកម្ម  
 ផ្សេងគ្នា ១ ។ បេ ។ មិនបំបែកសញ្ញាហើយសិវជន្តិបាតិមោក្ខ ។ មិន  
 បំបែកសញ្ញាហើយសិវជន្តិកទកកវុក្ខ ១៨ យ៉ាង ។ មិនបំបែកសញ្ញា  
 ហើយសូត្រចញ្ជាក់អំពីសេចក្តីស្មោះត្រង់របស់ខ្លួន ។ មិនបំបែកសញ្ញា  
 ហើយប្រគល់ស្នាម ។ ម្នាលទុបាលិ ភិក្ខុជាអ្នកបំបែកសង្ឃ ប្រកបដោយ  
 អង្គ ៥ នេះ មិនកំណត់ជាទៅកើតក្នុងអបាយ មិនកំណត់ជាទៅកើត  
 ក្នុងនរក មិនបីគរៅអស់មួយកប្ប ទៅក្រខ្លួនបាន ។

ចប់ ទុតិយសង្ឃកេវរដ្ឋោ ជាដំបូង ១២ ។

ទុក្ខាន ភិបត្តិវ្យាជិនសង្ឃកវវុទ្ធានាដ្ឋេច្ឆន

[៣០១] ខំយាយអំពីមិនបំបែកសញ្ញាហើយធ្វើសង្ឃកម្មផ្សេង  
 គ្នា ១ សិវជន្តិបាតិមោក្ខ ១ សិវជន្តិកទកកវុក្ខ ១៨ យ៉ាង ១

អនុស្សាវរីយ សណ្ឋាន  
 បញ្ចេន ជំនុំជំនឿតា ។  
 ទន្តិ រុំ ច សញ្ញា ច<sup>(១)</sup>  
 គយោ តេ បញ្ចា ធម្មានិ ។  
 ហេដ្ឋិមេ កក្កបក្កម្មី  
 សមវិសតិ វិធិ យថា  
 តថេវ សុត្តបក្កម្មី  
 សមវិសតិ ថា ធម្មានិ ។

[៣០២] តាត៍ហិ នុ ទោ កន្ត អន្ត្តហិ សមន្តា-  
 តតោ អាវាសិតោ កិក្ក យថាកតំ ជំនុំតោ ឃី  
 ជិរយេតិ ។ បញ្ចហុចាលិ អន្ត្តហិ សមន្តាតតោ  
 អាវាសិតោ កិក្ក យថាកតំ ជំនុំតោ ឃី ជិរយេ ។  
 កក្កមេហិ បញ្ចហិ ។ ធម្មាននិ តទ្ធតំ ខោសាតតិ  
 តទ្ធតំ ខោហាតតិ តទ្ធតំ កយោតតិ តទ្ធតំ សន្សីតំ  
 បុត្តលិកបរិកោតេន បរិកុញ្ចតិ ។ ឥមេហិ ទោ ទុចាលិ  
 បញ្ចហន្ត្តហិ សមន្តាតតោ អាវាសិតោ កិក្ក យថាកតំ

១ ឧ. វិជ្ជ រុំ ច សញ្ញា ។

សូត្របញ្ជាក់តំពីសេចក្តីស្មោះត្រង់របស់ខ្លួន ១ ប្រគល់ស្លាក ១  
 ភាគាចំ ៥ ខេត្តស្រីយន្តវិជ្ជ ។ សេចក្តីត្រូវចិត្ត ១  
 សេចក្តីភាវចិត្ត ១ សញ្ញា ១ ធម៌ចំ ៣ យ៉ាងនោះមាន  
 ន័យ ៥ ប្រការដូចគ្នាដែរ ។ វិធិ ២០ គត់ ក្នុងចំណែក  
 ភាគក្រក់ មានក្នុងភាគក្រោម (ភាគដើម) យ៉ាងណា  
 អ្នកទាំងឡាយ ចូរជំនុំវិធិ ២០ គត់ ក្នុងចំណែកភាគល្អ ក៏  
 យ៉ាងនោះដែរ ។

[៣០២] ព្រះទេវាលិក្របបង្ខំខ្លួនសូរថា បពិត្រព្រះអង្គជីវិតរើន  
 អាវាសិតកិក្ក គិតកុំដែលនៅក្នុងអាវាសប្រកបដោយអង្គប៉ុន្មាន រមែងប្តាក់  
 ទៅក្នុងទោត ដូចជានៅយកទៅទំលាក់ ។ ព្រះអង្គប្រុងប្រាសថា ខ្លួន  
 ទេវាលិ អាវាសិតកិក្កដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ រមែងប្តាក់ទៅក្នុងទោត  
 ដូចជានៅយកទៅទំលាក់ ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គិតកុំលំអៀងព្រោះ  
 សេចក្តីស្រឡាញ់ ១ លំអៀងព្រោះសេចក្តីស្អប់ ១ លំអៀងព្រោះសេចក្តី  
 ល្ងង់ ១ លំអៀងព្រោះសេចក្តីភ្លេច ១ ប្រើប្រាស់ខ្លួនវិជ្ជាចេសសិវ្យដោយ  
 ការប្រើប្រាស់ដូចជារបស់បុគ្គល ១ ។ ខ្លួនទេវាលិ អាវាសិតកិក្កដែល  
 ប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះរើន រមែងប្តាក់ទៅក្នុងទោត ដូចជានៅយកទៅ





កកមេ បញ្ច ។ សំដុដាលី ភិក្ខុ អធិដ្ឋ អធិដ្ឋោតិ  
 បរិណមេតិ ធិដ្ឋ ធិដ្ឋោតិ បរិណមេតិ អវិជយំ អវិជ-  
 យោតិ បរិណមេតិ វិជយំ វិជយោតិ បរិណមេតិ  
 អប្បញ្ញត្តំ ន បញ្ញាមេតិ បញ្ញត្តំ ន សម្មច្ចិដ្ឋតិ ។  
 សំមេទោ ឧបាលី បញ្ច ធិដ្ឋោតិ វិជយំ ព្យាភារណាតិ ។

[៣០២] កតិហិ ធុ ទោ កន្តេ អន្តេហិ សមន្តាគតោ  
 កត្តុទ្ទេសកោ យថាភតំ ធិត្តុត្តោ ឋវំ ធិវយេតិ ។ បញ្ច-  
 ហុបាលី អន្តេហិ សមន្តាគតោ កត្តុទ្ទេសកោ យ-  
 ថាភតំ ធិត្តុត្តោ ឋវំ ធិវយេ ។ កកមេហិ បញ្ចហិ ។  
 ធិដ្ឋោតិ ធិដ្ឋតិ យោសាតតិ ធិដ្ឋតិ យោហាតតិ ធិដ្ឋតិ  
 កយាតតិ ធិដ្ឋតិ ធិដ្ឋតិ ធិដ្ឋតិ ធិដ្ឋតិ ន ជាយាតិ ។ សំមេហិ  
 ទោ ឧបាលី បញ្ចហន្តេហិ សមន្តាគតោ កត្តុទ្ទេសកោ

៨ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលទេ បាលី ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ បាណ្ឌវនូវ  
 សភាវៈមិនមែនជម្រកមិនមែនជម្រក បាណ្ឌវនូវជម្រកជាជម្រក បាណ្ឌវនូវ  
 សភាវៈមិនមែនវិស័យជាមិនមែនវិស័យ ១ បាណ្ឌវនូវវិស័យជាវិស័យ ១ មិន  
 បញ្ញាត្តនូវសីលាចទ្រវេលាភព័ន្ធមិនបានបញ្ញាត្ត ទាំងមិនដកសីលាចទ្រវេលា  
 ភព័ន្ធមិនបានបញ្ញាត្តនូវវិស័យ ១ ។ ម្នាលទេ បាលី ការដោះស្រាយវិស័យវេលា  
 ប្រកបដោយធម៌នានា យ៉ាងនេះឯង ។

(៣០២) ព្រះបាលី ក្រាបបង្គំទូលសួរថា ហតិព្រាហ្មណ៍ដ៏ចម្រើន ភិក្ខុ  
 ដែលជាភក្តុទ្ទេសក៍<sup>(១)</sup> (អ្នកសំដែងភក្តុ) ប្រកបដោយអង្គចម្រុះ វេមនិប្នាក់  
 ទៅក្នុងទោត ហាក់ដូចជាគេនាំយកទៅទំលាក់ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ប្រកាសថា  
 ម្នាលទេ បាលី ភិក្ខុដែលជាភក្តុទ្ទេសក៍ប្រកបដោយអង្គ ៨ វេមនិប្នាក់ទៅក្នុង  
 ទោត ហាក់ដូចជាគេនាំយកទៅទំលាក់ ។ អង្គ ៨ តើដូចម្តេច ។ ភិក្ខុ  
 សំអៀងព្រោះសេចក្តីស្រឡាញ់ ១ សំអៀងព្រោះសេចក្តីស្អប់ ១ សំអៀង  
 ព្រោះសេចក្តីល្ងង់ ១ សំអៀងព្រោះសេចក្តីភ្នំ ១ មិនដឹងនូវភក្តុវេលាខ្លួន  
 បានសំដែងហើយទាំងមិនទាន់បានសំដែង<sup>(២)</sup> ។ ម្នាលទេ បាលី ភិក្ខុដែល  
 ជាភក្តុទ្ទេសក៍ប្រកបដោយអង្គ ៨ នេះឯង វេមនិប្នាក់ចុះទៅក្នុងទោត ហាក់ដូច

១ ភិក្ខុអ្នកចាត់កិច្ចសង្ស្រាបការទទួលភក្តុ (មេចត្ត) ។ ២ មិនដឹងនូវភក្តុវេលាខ្លួន  
 សំដែងមិនបានសំដែង ។





ឧបសម្ព័ន្ធ អាទិសំសារ មុន្នស្សតិស្ស អាទិសំ

យានុ ផល មុន្នកត្យ

អស្សនាជិយក្កាហកោ

បន្តអាណមិកា ទេវ<sup>(១)</sup>

សាមណេរេន មេសកោតិ

(៣០៦) កតិ មុ ទោ កន្ថេ អាទិសំសារ កមិ-  
នត្តារេតិ ។ បញ្ចមេ ទុចាលិ អាទិសំសារ កមិនត្តារេ ។  
កតមេ បញ្ច ។ អនាមន្តបារេ អសមាទាននារេ  
កណាកោដង យាវនត្តមិវ យោ ច តត្ថ ចិវុច្ឆារោ  
សោ ទេសំ កវិស្សតិ ។ ឥមេ ទោ ទុចាលិ បញ្ច  
អាទិសំសារ កមិនត្តារេតិ ។

(៣០៧) កតិ មុ ទោ កន្ថេ អាទិសំសារ មុន្នស្សតិស្ស  
អសម្បជានស្ស មិន្នំ មុន្នមកោតិ<sup>(២)</sup> ។ បញ្ចមេ ទុចាលិ  
អាទិសំសារ មុន្នស្សតិស្ស អសម្បជានស្ស មិន្នំ មុន្ន-  
មកោ ។ កតមេ បញ្ច ។ មុក្កំ សុចង្កំ មុក្កំ  
បដិពុជ្ឈតិ បាយកំ សុចង្កំ មស្សតិ ទេវតា ន រក្ខតិ  
អសុចិ មុក្កតិ ។ ឥមេ ទោ ទុចាលិ បញ្ច អាទិសំសារ

១ ម. បញ្ច អាណមិកា ៣៧ ។ ២ ម. វិរុមយកោតិ ។

ឧបសម្ព័ន្ធ អាទិសំសារ មុន្នស្សតិស្ស អាទិសំ

បរា ១ ចេតវិជ្ជាលិ ១ ចេតបវិជ្ជម ១ ភិក្ខុអកលរបេនិមុវិកុបមិច

បន្ត ១ ភិក្ខុអកប្រគល់សាជក ១ ភិក្ខុអកប្រគល់បាត្រ ១

ភិក្ខុអកប្រើភាពមិកជន ១ ភិក្ខុអកប្រើសាមណេរ ១ ។

(៣០៦) ព្រះទុបាលិ ក្រាបចង្អុលសួរថា បតិក្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន

អាទិសន្តិក្រុនិការក្រាលកមិនមានបុគ្គាន ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់  
ទុបាលិ អាទិសន្តិក្រុនិការក្រាលកមិនមាន ៥ ។ អាទិសន្តិ ៥ យ៉ាង  
កើតដូចម្តេច ។ គិការក្រាបចំទៅដោយមិនបាច់លាភិក្ខុមន្តិក្ខា<sup>(១)</sup> ១ ការ  
ក្រាបចំទៅដោយមិនបាច់យកត្រៃចិវិទ្យត្រៃចំបាំង ៣ ទៅក៏បាន ១ បាន  
នណរោមនបុគ្គ ១ ប្រើប្រាស់ភិក្ខុកមិកជន អាមសេចក្តីត្រៃការ ១  
ចិវិរោត ដែលកើតឡើងក្នុងទិការសាធារណៈបានដល់ភិក្ខុគាំនិទាន ១ ។  
ម្ចាស់ទុបាលិ អាទិសន្តិក្រុនិការក្រាលកមិនមាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។

(៣០៧) ព្រះទុបាលិ ក្រាបចង្អុលសួរថា បតិក្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន

ទោសយេសំភិក្ខុអកកុចស្មារតី មិនដឹងខ្លួន ដេកលក់ មានបុគ្គាន ។ ព្រះ  
អង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ទុបាលិ ទោសយេសំភិក្ខុអកកុចស្មារតី មិនដឹង  
ខ្លួន ដេកលក់នេះ មាន ៥ ។ ទោស ៥ យ៉ាង ដូចម្តេច ។ គិដេក  
លក់ជាទុក្ខ ១ គ្រាន់ឡើងកំដៅទុក ១ យល់សប្តិយើងមិនល្អ ១ ទៅអា  
មិនក្ស ១ អសុចិយាករេញ ១ ។ ម្ចាស់ទុបាលិ ទោសយេសំភិក្ខុ

១ ចំពោះគោតិក្ខុនិក្ខានបុគ្គលៈ ។

វិធីបដិសេធ បរិវារ

មុជ្ឈស្សតិស្ស អសម្មជាទស្ស ធិត្តំ ឱក្ខមតោ<sup>(១)</sup> ។  
 បត្តិមេ ឧទាលិ អាជិសំសា ឧបដ្ឋិតស្សតិស្ស សម្ម-  
 ជាទស្ស ធិត្តំ ឱក្ខមតោ<sup>(២)</sup> ។ កតតេ បញ្ច ។ សុខំ  
 សុធម៌ិ សុខំ បដិពុជ្ឈតិ ទ បាបកំ សុធម៌ំ ចស្សតិ  
 ទេវតា រក្ខត្តិ អសុធម៌ិ ទ មុទ្ធតិ ។ ឥមេ ទោ ឧទាលិ  
 បញ្ច អាជិសំសា ឧបដ្ឋិតស្សតិស្ស សម្មជាទស្ស ធិត្តំ  
 ឱក្ខមតោតិ<sup>(៣)</sup> ។

(៣០៨) កតិ មុ ទោ ករុណេ អវុធិយោតិ<sup>(៤)</sup> ។ បត្តិមេ  
 ឧទាលិ អវុធិយោ ។ កតតេ បញ្ច ។ អន្តរយរំ បរិវារោ  
 អវុធិយោ វុធិ តតោ អវុធិយោ ឱតតសំតោ អវុធិយោ  
 អសមម្មតាហរតោ អវុធិយោ សុតោ អវុធិយោ ។ ឥមេ  
 ទោ ឧទាលិ បញ្ច អវុធិយោ ។ អបរេមិ ឧទាលិ បញ្ច  
 អវុធិយោ ។ កតតេ បញ្ច ។ យាតុបាទេ អវុធិយោ

អ្នកក្រុមស្ថាប័ន មិនដឹងខ្លួន ដេកលក់ មាន ៤ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាល ។ បាលី  
 ភានិសង្សរបស់ភិក្ខុអ្នកមានសតិភ័យខ្លាំង ដឹងខ្លួន ដេកលក់ មាន ៤  
 យ៉ាង ។ ភានិសង្ស ៤ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺដេកលក់ជាសុខ ១ ក្រក់  
 ទៀតគឺជាសុខ ១ មិនយល់សច្ច៍ឃើញពាក្រក់ ១ ទៅវាវាក្យ ១ អសុច្ច  
 មិនយូរពេញ ១ ។ ម្នាល ។ បាលី ភានិសង្សរបស់ភិក្ខុអ្នកមានសតិភ័យ  
 ខ្លាំង ដឹងខ្លួន ដេកលក់ មាន ៤ យ៉ាងនេះឯង ។

(៣០៨) ព្រះបាលី ក្រាបបង្គំចូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន  
 បុគ្គលដែលភិក្ខុមិនគួរសំពះមានប៉ុន្មានពួក ។ ព្រះអង្គប្រឆ័យត្រាស់ថា ម្នាល  
 ។ បាលី បុគ្គលដែលភិក្ខុមិនគួរសំពះមាន ៥ ពួក ។ បុគ្គល ៥ ពួក គឺ  
 ដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុកំពុងចូលទៅកាន់ចរាជ្ជារដ្ឋមិនគួរភិក្ខុសំពះ ១ កំពុងដើរ  
 វាមាច្រកផ្លូវមិនគួរសំពះ ១ ទៅក្នុងទីនឹងមិនគួរសំពះ ១ ភិក្ខុដែលកំពុង  
 ទូល់ខ្លាយដោយការងារមិនបានដើរទីនឹងការសំពះមិនគួរសំពះ ១ កំពុង  
 ដេកលក់មិនគួរសំពះ ១ ។ ម្នាល ។ បាលី បុគ្គល ៥ ពួកនេះឯង ភិក្ខុមិនគួរ  
 សំពះទេ ។ ម្នាល ។ បាលី បុគ្គល ៥ ពួកដទៃទៀត ភិក្ខុមិនគួរសំពះ ។  
 បុគ្គល ៥ ពួក តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុកំពុងនាច់បរមិនគួរសំពះ ១

១-២-៣ ១. ២. ឧប្បយតោ ។ ៤ អវុធិយោតិ យោ ។ ៥ សព្វត ។

ភក្តីភក្តី អវិជ្ជាយោ ឯកាវត្តោ អវិជ្ជាយោ អញ្ញាវិហារោ  
 អវិជ្ជាយោ ធន្តោ អវិជ្ជាយោ ។ នំមេ ទោ ឧបាលិ បញ្ច  
 អវិជ្ជាយោ ។ អបរេមិ ឧបាលិ បញ្ច អវិជ្ជាយោ ។ កកមេ  
 បញ្ច ។ វាធន្តោ អវិជ្ជាយោ កុញ្ញត្តោ អវិជ្ជាយោ  
 ឧត្តរំ កកោត្តោ អវិជ្ជាយោ បស្សុវំ កកោត្តោ អវិជ្ជាយោ  
 ឧត្តុត្តោតោ អវិជ្ជាយោ ។ នំមេ ទោ ឧបាលិ បញ្ច  
 អវិជ្ជាយោ ។ អបរេមិ ឧបាលិ បញ្ច អវិជ្ជាយោ ។  
 កកមេ បញ្ច ។ បុរេ ឧបសម្បន្នោ បញ្ច ឧបសម្បន្នោ  
 អវិជ្ជាយោ អនុបសម្បន្នោ អវិជ្ជាយោ ឆានាសំវាសតោ  
 វុទ្ធករោ អនុត្តរំ អវិជ្ជាយោ មាតុត្តោ អវិជ្ជាយោ  
 បណ្ឌិតោ អវិជ្ជាយោ ។ នំមេ ទោ ឧបាលិ បញ្ច  
 អវិជ្ជាយោ ។ អបរេមិ ឧបាលិ បញ្ច អវិជ្ជាយោ ។  
 កកមេ បញ្ច ។ ទារិវាសិតោ អវិជ្ជាយោ មូលាយ  
 បដិទស្សនារមោ អវិជ្ជាយោ មាណស្ការមោ អវិជ្ជាយោ

ទៅក្នុងពេលក្នុងមិនគួរសំពះ ១ ភិក្ខុវិញ្ញាណក្នុងទីម្ខាង គឺបុគ្គលមានព្រៀននឹង  
 គ្នាជាវិសោកាបុគ្គលមិនគួរសំពះ ១ ភិក្ខុបញ្ចូនចិត្តទៅកាន់ការម្នាក់ដទៃ  
 គឺកំពុងគិតហេតុដទៃមិនគួរសំពះ ១ ភិក្ខុក្រាមមិនគួរសំពះ ១ ។ ម្ចាស់  
 ។ បុគ្គល ៥ ពួកនេះឯង មិនគួរសំពះឡើយ ។ ម្ចាស់។ បុគ្គល ៥ ពួក  
 ៥ ពួកដទៃទៀត មិនគួរសំពះ ។ បុគ្គល ៥ ពួកតើដូចម្តេច ។ គឺ  
 ភិក្ខុកំពុងដាន់បន្តិមមិនគួរសំពះ ១ កំពុងដាន់ចំពោះមិនគួរសំពះ ១ កំពុង  
 បញ្ចេញទិញ្ចាវមិនគួរសំពះ ១ កំពុងបញ្ចេញបដិបស្សនាមិនគួរសំពះ ១  
 ភិក្ខុដែលសព្វលើកត្តមិនគួរសំពះ ១ ។ ម្ចាស់។ បុគ្គល ៥ ពួក  
 នេះឯង មិនគួរសំពះឡើយ ។ ម្ចាស់។ បុគ្គល ៥ ពួកដទៃទៀត  
 មិនគួរសំពះ ។ បុគ្គល ៥ ពួកតើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុដែលបានបុ-  
 សម្បទាគ្រោយ ភិក្ខុដែលបានបុសម្បទាមុនមិនគួរសំពះ ១ អនុបសម្បន្ត  
 ភិក្ខុមិនគួរសំពះ ១ ភិក្ខុមានសំពះស្បែក ពោះបិបាសំជាងគេជាអនុ-  
 កំរី ភិក្ខុមិនគួរសំពះ ១ មាតុត្តោមិនគួរសំពះ ១ បណ្ឌិត ភិក្ខុមិនគួរ  
 សំពះ ១ ។ ម្ចាស់។ បុគ្គល ៥ ពួកនេះឯង មិនគួរសំពះឡើយ ។  
 ម្ចាស់។ បុគ្គល ៥ ពួកដទៃទៀត មិនគួរសំពះ ។ បុគ្គល ៥ ពួក  
 តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុដែលកំពុងទៅបរិវាសមិនគួរសំពះ ១ ភិក្ខុដែលគួរនឹង  
 ពញ្ញាមកដាក់ក្នុងមូលាបត្តិមិនគួរសំពះ ១ ភិក្ខុដែលមានភិក្ខុមិនគួរសំពះ ១





នាថា វដ្តិកត្តា ។ កតមេ បញ្ច ។ ធរកតបេនុចាលិ កិក្ក-  
 ចា វុទ្ធកាស្ស កិក្កុលោ ចា ធរ វដ្តិកត្តា ឯកសំ ឧត្តរសង្ក-  
 ករិត្តា អញ្ញលី បត្តបេត្តា ឧកោតិ ហិណិកេនេហិ ចា-  
 តាមិ បរិសម្ភារទ្កេន បេមញ្ច តាវត្តា ឧបដ្ឋាបេត្តា  
 នាថា វដ្តិកត្តា ។ ធរកតបេនុចាលិ កិក្កុលោ វុទ្ធកាស្ស  
 កិក្កុលោ ចា ធរ វដ្តិកត្តា ឥមេ បញ្ច ធម្មេ អញ្ញត្តិ ឧបដ្ឋា-  
 បេត្តា វេនា វដ្តិកត្តា វិ ។

រាសីនាមន្តោ ចុទ្ធសមោ ។

កស្សុត្តានំ

- (២០០) កសិមត្តារនិទ្ធា ច
- អត្តរយោតុខានេន
- ចុរេ ច ចារិកសិ ច
- វន្តេយ្យា វដ្តិកត្តាកម្ពំ ។

របស់បញ្ចក្ខន្ធ ឧបដ្ឋា ។

យ៉ាងទុកទាត់ក្នុង ទើបថ្វាយបង្គំចំពោះបុតា ។ ធមិ ៥ យ៉ាងកើ  
 ដូចម្តេច ។ ម្ចាស់មហាសិ កិក្កុទ្ធិជាតិ កាលនឹងថ្វាយបង្គំបុតាភិក្កុចាសំ  
 ជាតិ ត្រូវធ្វើក្នុងសង្កៈទៀងស្មាម្នាតិ ១ ផ្លូវអញ្ញលី ១ ប្របាច់បុតា  
 ដោយបុតាវេជ្ជតំនិគ្គ ១ ដំកល់សេចក្តីស្រឡាញ់ទុក ១ សេចក្តីការព ១  
 ទើបថ្វាយបង្គំចំពោះបុតាបុត ។ ម្ចាស់មហាសិ កិក្កុទ្ធិជាតិ កាលនឹងថ្វាយ  
 បង្គំបុតាភិក្កុចាសំជាតិ ត្រូវដំកល់ធមិ ៥ យ៉ាងទេវឯងទុកទាត់ក្នុង ទើប  
 ថ្វាយបង្គំចំពោះបុតា ។

ចប់ រាសីនាមន្ត ចាត់ចែង ១៤ ។

ខ្មែរនា គិបញ្ជីរឿងនៃកសិមត្តារនិទ្ធានោះដូច្នោះ

(២០១) និយាយគំរឹកានិសង្កៈក្រាលកសិម ១ ទោសបេសំ  
 ភិក្កុក្ខេស្មារតិវេលកំ ១ ភិក្កុតំភុនិចូលទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះមិន  
 គួរសំពះ ១ ភិក្កុតំភុនិធានំបបរមិនគួរសំពះ ១ ភិក្កុតំភុនិធានំ  
 បង្កើតនឹងចំកាបមិនគួរសំពះ ១ ភិក្កុចូសមុខមិនគួរសំពារភិក្កុ  
 ចូសក្រោយ ១ ភិក្កុតំភុនិទៅចារិសមិនគួរសំពះ ១ ចុក្កល  
 វេលគួរសំពះ ១ ភិក្កុទ្ធិជាតិក្នុងថ្វាយបង្គំបុតាភិក្កុចាសំជាតិ ១ ។

ចប់ របស់បញ្ចក្ខន្ធ ត្រៃវិទ្យា ។

វិសេសវិសេស ចារឹក

វិសេសវិសេស ចារឹក

ឧបាសម្ពុទ្ធិវិញ្ញាណក្ខន្ធហោយុវ្វេ

ទេសំ វត្តានំ ទុន្ទានំ  
 [៣១២] អនិស្សិតេន កម្មត្ថុ  
 រោហិតវិក្កេន ច  
 ចោទនា ច ធុត្តន្តំ ច  
 ឪសា ភិក្ខុនិទេវ ច  
 ទុញ្ញហិកាជិកាវណំ  
 រោទកា បញ្ចមា បុរ  
 អាវសិកា កម្រិត្ត  
 ធុត្តសា សុប្បកាសិតាតំ ។

[៣១២] និយាយអំពីគម្ពីរវិញ្ញាណក្ខន្ធ ១ កម្មបច្ចុប្បស្សន្ត-  
 វិញ្ញាណក្ខន្ធ ១ រោហិតវិញ្ញាណក្ខន្ធ ១ ចោទនាកណ្តាវិញ្ញាណក្ខន្ធ ១  
 ធុត្តវិញ្ញាណក្ខន្ធ ១ ឪសាវិញ្ញាណក្ខន្ធ ១ ភិក្ខុនិទេវវិញ្ញាណក្ខន្ធ ១ ទុញ្ញហិកាវិញ្ញាណក្ខន្ធ ១  
 អនិកាណ្យបសមវិញ្ញាណក្ខន្ធ ១ សន្សំរកវិញ្ញាណក្ខន្ធចនិម ៥ យ៉ាង ១  
 ទុតិយសន្សំរកវិញ្ញាណក្ខន្ធចនិម ៥ យ៉ាងផ្សេងៗ ១ កាវសិក-  
 វិញ្ញាណក្ខន្ធ ១ កម្រិត្តវិញ្ញាណក្ខន្ធ ១ មេត្តាវិញ្ញាណក្ខន្ធហោយុវ្វេ ១២ វិញ្ញាណក្ខន្ធ ដែល  
 ព្រះមហាប្រាសាទ ប្រទេសប្រាសាទទុក្ខគារហិយោវាយល្អ ។







មាតុត្តាមំ បុត្តល្ងាមំ វាចាមំ ឱកាសទ្ធីស្ស សង្ឃានិ-  
 សេសោ កតិមំ វិសុដ្ឋានិ មំ សុដ្ឋានិ ។ មាតុត្តាមំ  
 បុត្តល្ងាមំ វាចាមំ ឱកាសទ្ធីស្ស សង្ឃានិសេសោ តិមំ  
 សុដ្ឋានិ មំ សុដ្ឋានិ សិយា កាយតោ ច ចិត្តតោ  
 ច សុដ្ឋានិ មំ វាចតោ សិយា វាចតោ ច ចិត្តតោ ច  
 សុដ្ឋានិ មំ កាយតោ សិយា កាយតោ ច វាចតោ  
 ច ចិត្តតោ ច សុដ្ឋានិ ។ មាតុត្តាមស្ស សង្ឃិកេ អន្ត-  
 កាមចារិចរិយាយ វស្សំ កាសទ្ធីស្ស សង្ឃានិសេសោ  
 កតិមំ សុដ្ឋានិ មំ សុដ្ឋានិ ។ មាតុត្តាមស្ស សង្ឃិ-  
 កេ អន្តកាមចារិចរិយាយ វស្សំ កាសទ្ធីស្ស សង្ឃានិ-  
 សេសោ តិមំ សុដ្ឋានិ មំ សុដ្ឋានិ ។ មេ ។ សញ្ជិវត្តំ  
 សមាបដ្ឋានស្ស សង្ឃានិសេសោ កតិមំ សុដ្ឋានិ មំ  
 សុដ្ឋានិ ។ សញ្ជិវត្តំ សមាបដ្ឋានស្ស សង្ឃានិសេសោ  
 មំ សុដ្ឋានិ មំ សុដ្ឋានិ សិយា កាយតោ ស-  
 ុដ្ឋានិ មំ វាចតោ មំ ចិត្តតោ សិយា វាចតោ សុដ្ឋានិ  
 មំ កាយតោ មំ ចិត្តតោ សិយា កាយតោ ច វាចតោ  
 ច សុដ្ឋានិ មំ ចិត្តតោ សិយា កាយតោ ច ចិត្តតោ

កាមភ្នំសន្ធិវិសេសរបស់ភិក្ខុ ដែលពោលល្អនិពាទ្ធគ្រាម ដោយវាចា  
 កាត្រតំ កំនិទ្រើនិអំពីសមុដ្ឋានប្តីឆ្មាន ។ កាមភ្នំសន្ធិវិសេសរបស់ភិក្ខុ  
 ដែលពោលល្អនិពាទ្ធគ្រាមដោយវាចាកាត្រតំ កំនិទ្រើនិអំពីសមុដ្ឋាន ច  
 អំពីកំនិទ្រើនិអំពីកាយនិវចិត្ត មិនបានកំនិទ្រើនិអំពីវាចាតំមាន កំនិទ្រើនិ  
 អំពីវាចានិវចិត្ត មិនបានកំនិទ្រើនិអំពីកាយតំមាន កំនិទ្រើនិអំពីកាយនិវ  
 វាចានិវចិត្តតំមាន ។ កាមភ្នំសន្ធិវិសេសរបស់ភិក្ខុ ដែលពោលសរសើរ  
 កាយប្រើដោយកាម ដើម្បីខ្លួនក្នុងសំណាត់នៃមាតុត្រាម កំនិទ្រើនិអំពី  
 សមុដ្ឋានប្តីឆ្មាន ។ កាមភ្នំសន្ធិវិសេសរបស់ភិក្ខុ ដែលពោលសរសើរ  
 កាយប្រើដោយកាម ដើម្បីខ្លួនក្នុងសំណាត់នៃមាតុត្រាម កំនិទ្រើនិអំពី  
 សមុដ្ឋាន ឆ ។ មេ ។ កាមភ្នំសន្ធិវិសេសរបស់ភិក្ខុ ដែលប្រព្រឹត្តដឹកនាំ  
 (បុរសស្រ្តីឱ្យបានគ្នាជាប្តីប្រពន្ធ) កំនិទ្រើនិអំពីសមុដ្ឋានប្តីឆ្មាន ។ កាមភ្នំ  
 សន្ធិវិសេសរបស់ភិក្ខុ ដែលប្រព្រឹត្តដឹកនាំ កំនិទ្រើនិអំពីសមុដ្ឋាន ៦  
 គឺកំនិទ្រើនិអំពីកាយ មិនបានកំនិទ្រើនិអំពីវាចានិវចិត្តតំមាន កំនិទ្រើនិ  
 អំពីវាចា មិនបានកំនិទ្រើនិអំពីកាយនិវចិត្តតំមាន កំនិទ្រើនិអំពីកាយ  
 និវចិត្ត មិនបានកំនិទ្រើនិអំពីចិត្តតំមាន កំនិទ្រើនិអំពីកាយនិវចិត្ត

៥ សម្មាសម្ពុទ្ធិ ៥ វិញ្ញាណ សិលា វិញ្ញាណ ៥ ចិត្តតោ ៥  
 សម្មាសម្ពុទ្ធិ ៥ កាយតោ សិលា កាយតោ ៥ វិញ្ញាណ ៥  
 ចិត្តតោ ៥ សម្មាសម្ពុទ្ធិ ៥ សញ្ញាចិកាយ កុដិ កាណ-  
 បេន្តស្ស សង្ខារិសេសោ កតិហិ សម្មាសម្ពុទ្ធិ ៥ ស-  
 ម្មាសម្ពុទ្ធិ ៥ សញ្ញាចិកាយ កុដិ កាណបេន្តស្ស សង្ខារិ-  
 សេសោ ចេហិ សម្មាសម្ពុទ្ធិ ៥ មេ ៥  
 មហល្លកំ វិហារំ កាណបេន្តស្ស សង្ខារិសេសោ  
 កតិហិ សម្មាសម្ពុទ្ធិ ៥ មហល្លកំ វិហារំ  
 កាណបេន្តស្ស សង្ខារិសេសោ ចេហិ សម្មាសម្ពុទ្ធិ ៥  
 សម្មាសម្ពុទ្ធិ ៥ មេ ៥ វិញ្ញាណ អម្ពលកោ ចាជិកោ  
 ចខេន អនុជំសេន្តស្ស សង្ខារិសេសោ កតិហិ ស-  
 ម្មាសម្ពុទ្ធិ ៥ វិញ្ញាណ អម្ពលកោ ចាជិកោ  
 ចខេន អនុជំសេន្តស្ស សង្ខារិសេសោ តិហិ  
 សម្មាសម្ពុទ្ធិ ៥ មេ ៥ វិញ្ញាណ អញ្ញាភាតិ-  
 យស្ស អនិកាណស្ស កតិហិ លេសម្ពុទ្ធិ ឧបា-  
 នាយ ចាជិកោ ចខេន អនុជំសេន្តស្ស សង្ខារិ-  
 សេសោ កតិហិ សម្មាសម្ពុទ្ធិ ៥

មិនបានកំរើសឡើងអំពីវិញ្ញាណ កំរើសឡើងអំពីវិញ្ញាណ មិនបានកំរើស  
 ឡើងអំពីកាយវិញ្ញាណ កំរើសឡើងអំពីកាយវិញ្ញាណ មិនបានកំរើស ។ អាចក្តី  
 សង្ខារិសេសរបស់កិក្ខុវិញ្ញាណ ដោយសូមគ្រឿងបរិក្ខារ  
 គេមកដោយខ្លួនឯង កំរើសឡើងអំពីសម្ពុទ្ធិមុខ ។ អាចក្តីសង្ខារិ-  
 សេសរបស់កិក្ខុវិញ្ញាណ ដោយសូមគ្រឿងបរិក្ខារ  
 ដោយខ្លួនឯង កំរើសឡើងអំពីសម្ពុទ្ធិ ៦ ។ មេ ៥ អាចក្តីសង្ខារិសេស  
 របស់កិក្ខុវិញ្ញាណ កំរើសឡើងអំពីសម្ពុទ្ធិមុខ ។ អាចក្តី  
 សង្ខារិសេសរបស់កិក្ខុវិញ្ញាណ កំរើសឡើងអំពីសម្ពុទ្ធិ ៦  
 ។ មេ ៥ អាចក្តីសង្ខារិសេសរបស់កិក្ខុ ដែលចោទកិក្ខុធម៌ ដោយអាចក្តី  
 បានដឹកមិនបានមូល កំរើសឡើងអំពីសម្ពុទ្ធិមុខ ។ អាចក្តីសង្ខារិ-  
 រិសេសរបស់កិក្ខុវិញ្ញាណ ដោយអាចក្តីបានដឹកមិនបានមូល  
 កំរើសឡើងអំពីសម្ពុទ្ធិ ៧ ។ មេ ៥ អាចក្តីសង្ខារិសេសរបស់កិក្ខុ ដែល  
 កាន់យកហេតុបន្តិចបន្តួចរបស់អតិកាណ ដាច់លោកដ៏ទៃមកជាគ្រឿងកាណ  
 ហើយចោទកិក្ខុធម៌ ដោយអាចក្តីបានដឹក កំរើសឡើងអំពីសម្ពុទ្ធិមុខ ។

កិច្ចំ អត្តាកាតំយស្ស អធិការណស្ស កត្តំ ទេសំ  
 លេសមត្តំ ឧបាយាយ ពាកដិកោន ធម្មេន អនុត្តិ-  
 សេន្តស្ស សង្ឃានិសេសោ តីហិ សមុដ្ឋានេហិ  
 សមុដ្ឋានិ ។ បេ ។ សង្ឃភេទកាស្ស កិច្ចុលោ  
 យាវតតិយំ សមនុកាសនាយ ឧប្បជិចិស្សន្តន្តស្ស  
 សង្ឃានិសេសោ កាតិហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋានិ ។  
 សង្ឃភេទកាស្ស កិច្ចុលោ យាវតតិយំ សមនុកាសនា  
 យ ឧប្បជិចិស្សន្តន្តស្ស សង្ឃានិសេសោ ឯកោន ស-  
 មុដ្ឋានេន សមុដ្ឋានិ កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ  
 ច សមុដ្ឋានិ ។ ភេទានុវត្តកានំ កិច្ចុនំ យាវតតិយំ  
 សមនុកាសនាយ ឧប្បជិចិស្សន្តន្តានំ សង្ឃានិសេសោ  
 កាតិហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋានិ ។ ភេទានុវត្តកានំ  
 កិច្ចុនំ យាវតតិយំ សមនុកាសនាយ ឧប្បជិចិស្សន្ត-  
 ន្តានំ សង្ឃានិសេសោ ឯកោន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋានិ  
 កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋានិ ។

ភាវក្ខិសង្ឃទិសេសរបស់ភិក្ខុ ដែលកាន់យកហេតុបង្កប់បង្កូចរបស់អធិក-  
 រណ៍ជាប់ណែនាំដល់មត្តជ្រៀនកាត ហើយចោទកិច្ចបដិដ្ឋានដោយភាវក្ខិ  
 ពាកដិក កំរើច្បើនអំពីសមុដ្ឋាន ៣ ។ បេ ។ ភាវក្ខិសង្ឃទិសេស  
 របស់ភិក្ខុជាអ្នកទំលាយសង្ឃ ដែលសង្ឃសូត្រសមនុកាសនកម្ម (ហាម  
 ប្រាម) ជាគំរប់ ៣ ផងហើយ នៅតែមិនលបេណ៍កម្មនោះចេញ កំរើ  
 ច្បើនអំពីសមុដ្ឋានបដិដ្ឋាន ។ ភាវក្ខិសង្ឃទិសេស របស់ភិក្ខុជាអ្នក  
 ទំលាយសង្ឃ ដែលសង្ឃសូត្រសមនុកាសនកម្ម ជាគំរប់ ៣ ផង  
 ហើយ នៅតែមិនលបេណ៍កម្មនោះចេញ កំរើច្បើនអំពីសមុដ្ឋាន ១ គឺ  
 កំរើច្បើនអំពីកាយនិងវាចានិងចិត្ត ។ ភាវក្ខិសង្ឃទិសេស របស់ពួក  
 ភិក្ខុដែលប្រព្រឹត្តតាមភិក្ខុ ជាអ្នកទំលាយសង្ឃ ដែលសង្ឃសូត្រ  
 សមនុកាសនកម្ម ជាគំរប់ ៣ ផងហើយ នៅតែមិនលបេណ៍កម្មនោះ  
 ចេញ កំរើច្បើនអំពីសមុដ្ឋានបដិដ្ឋាន ។ ភាវក្ខិសង្ឃទិសេសរបស់ពួក  
 ភិក្ខុដែលប្រព្រឹត្តតាមភិក្ខុ ជាអ្នកទំលាយសង្ឃ ដែលសង្ឃសូត្រ  
 សមនុកាសនកម្ម ជាគំរប់ ៣ ផងហើយ នៅតែមិនលបេណ៍កម្មនោះ  
 ចេញ កំរើច្បើនអំពីសមុដ្ឋាន ១ គឺកំរើច្បើនអំពីកាយនិងវាចានិងចិត្ត ។



ទុក្ខទស្ស កិច្ចាទោ យាវតតិយំ សមុទុកាសនាយ  
 ឧប្បដិទិស្សន្តន្តស្ស សង្សាទិសេសោ កតិហិ សមុដ្ឋា-  
 នេហិ សមុដ្ឋាតិ ។ ទុក្ខទស្ស កិច្ចាទោ យាវតតិយំ ស-  
 មុទុកាសនាយ ឧប្បដិទិស្សន្តន្តស្ស សង្សាទិសេសោ  
 ឯកោន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ កាយតោ ច វាចតោ  
 ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ ។ កុលទ្ធសកាស្ស កិច្ចាទោ  
 យាវតតិយំ សមុទុកាសនាយ ឧប្បដិទិស្សន្តន្តស្ស  
 សង្សាទិសេសោ កតិហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ ។  
 កុលទ្ធសកាស្ស កិច្ចាទោ យាវតតិយំ សមុទុកាស-  
 នាយ ឧប្បដិទិស្សន្តន្តស្ស សង្សាទិសេសោ ឯកោន  
 សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ  
 ច សមុដ្ឋាតិ ។

ធម្មសម្មាសម្ពុទ្ធ វិចិត្រ ។

[៣១៦] ។ ថេ ។ អនាទិយំ បដិទ្ធ ទុក្ខកោ ទុក្ខាវ  
 វា ចស្សាវ វា ទេឡ្យ វា កកោន្តស្ស ទុក្ខាចំ កតិហិ

កាបត្តិសន្សិទ្ធិសេស ថេសំភិក្កុវិសេសេប្រដៅក្រ ដែលសន្សិស្សត្រសមុទុ-  
 កាសនកម្ម (ហាមប្រាម) ជាអំបុក ផងហើយ ទៅតែមិនលះលង់កម្មនោះ  
 ចេញ កំរើឡើងអំពីសមុដ្ឋានប៉ុន្មាន ។ កាបត្តិសន្សិទ្ធិសេស ថេសំភិក្កុ  
 ដែលប្រដៅក្រដែលសន្សិស្សត្រសមុទុកាសនកម្ម (ហាមប្រាម) ជាអំបុក  
 ជាអំបុក ផងហើយ ទៅតែមិនលះលង់កម្មនោះចេញ កំរើឡើងអំពីសមុដ្ឋាន ១  
 អំពីកំរើឡើងអំពីកាយនឹងវាចានឹងចិត្ត ។ កាបត្តិសន្សិទ្ធិសេស ថេសំភិក្កុ  
 ដែលទ្រុស្តត្រកូល ដែលសន្សិស្សត្រសមុទុកាសនកម្ម (ហាមប្រាម) ជា  
 អំបុក ផងហើយ ទៅតែមិនលះលង់កម្មនោះចេញ កំរើឡើងអំពីសមុដ្ឋាន  
 ប៉ុន្មាន ។ កាបត្តិសន្សិទ្ធិសេស ថេសំភិក្កុដែលទ្រុស្តត្រកូលដែលសន្សិ  
 ស្សត្រសមុទុកាសនកម្ម (ហាមប្រាម) ជាអំបុក ផងហើយ ទៅតែមិនលះ  
 លង់កម្មនោះចេញ កំរើឡើងអំពីសមុដ្ឋាន ១ អំពីកំរើឡើង អំពីកាយនឹង  
 វាចានឹងចិត្ត ។

បដិ សង្សាទិសេស ១៣ ។

[៣១៦] ។ ថេ ។ កាបត្តិទុក្ខថេសំភិក្កុវិសេសេកាស្រីយសេកត្តិមិន  
 កើតិចន្តាបដិទ្ធារក្កិ ចស្សាវក្កិ ស្តោទើកនាវក្កិភិក្កិ កំរើឡើងអំពី

សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋានិ ។ អនាទិយំ បដិទុ ។ ទនកោ  
ទុច្ចារំ វា បស្សាវំ វា ទេន្យំ វា កាណន្តស្ស ធុត្តានំ  
ឯកោ ឯ សមុដ្ឋានេ ឯ សមុដ្ឋានិ កាយតោ ច ចិត្តតោ  
ច សមុដ្ឋានិ ឯ វាចតោ ។

សេសុយា ធិត្តិកា ។

[៣១៧] ចត្តារោ ចារកដីកា កតិហិ សមុដ្ឋានេ-  
ហិ សមុដ្ឋហន្តិ ។ ចត្តារោ ចារកដីកា តិហិ សមុដ្ឋា-  
នេហិ សមុដ្ឋហន្តិ សិយា កាយតោ ច ចិត្តតោ ច  
សមុដ្ឋហន្តិ ឯ វាចតោ សិយា វាចតោ ច ចិត្តតោ ច  
សមុដ្ឋហន្តិ ឯ កាយតោ សិយា កាយតោ ច វាចតោ  
ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋហន្តិ ។

[៣១៨] ភេស សន្យាទិសេសា កតិហិ សមុដ្ឋា-  
នេហិ សមុដ្ឋហន្តិ ។ ភេស សន្យាទិសេសា ចហិ  
សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋហន្តិ សិយា កាយតោ សមុដ្ឋហន្តិ  
ឯ វាចតោ ឯ ចិត្តតោ សិយា វាចតោ សមុដ្ឋហន្តិ

សមុដ្ឋានបុច្ឆាន ។ កាចក្កិទុក្កវេចសិក្កុ វេសកាស្រ្តយេសេចក្កិមិទេអិពិ  
បន្ទោយនិទុច្ចារៈក្កិ បស្សាវៈក្កិ ស្តោវេកមាភក្កិ ក្កិទិក ភានិទ្យនិកិ  
សមុដ្ឋាន ឯ ភានិទ្យនិកិកាយនិទិចក្ក មិទេចានភានិទ្យនិកិកិហា ។

ចចំ សេសុយេ ។

[៣១៧] ចារកដីកា ៤ ភានិទ្យនិកិសមុដ្ឋានបុច្ឆាន ។ ចារក-  
ដីកា ៤ ភានិទ្យនិកិសមុដ្ឋាន ឯ ភានិទ្យនិកិកាយនិទិចក្ក មិទេ  
ចានភានិទ្យនិកិកិហា ភានិទ្យនិកិកិហា និទិចក្ក មិទេចានភានិទ្យនិ  
កិកាយកិហា ភានិទ្យនិកិកាយនិទិកិហា និទិចក្កកិហា ។

[៣១៨] សន្យាទិសេសា ១៣ ភានិទ្យនិកិសមុដ្ឋានបុច្ឆាន ។  
សន្យាទិសេសា ១៣ ភានិទ្យនិកិសមុដ្ឋាន ៦ ភានិទ្យនិកិកាយ  
មិទេចានភានិទ្យនិកិកិហា និទិចក្កកិហា ភានិទ្យនិកិកិហា មិទេចានភានិ

ន កាយតោ ន ចិត្តតោ សិយា កាយតោ ច វាចតោ  
ច សម្មដ្ឋហន្តិ ច ចិត្តតោ សិយា កាយតោ ច ចិត្តតោ  
ច សម្មដ្ឋហន្តិ ច វាចតោ សិយា វាចតោ ច ចិត្ត-  
តោ ច សម្មដ្ឋហន្តិ ន កាយតោ សិយា កាយតោ  
ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សម្មដ្ឋហន្តិ ។

[៣១៧] ឧ អនិយតា កាតីហិ សម្មដ្ឋានេហិ  
សម្មដ្ឋហន្តិ ។ ឧ អនិយតា តីហិ សម្មដ្ឋានេហិ  
សម្មដ្ឋហន្តិ សិយា កាយតោ ច ចិត្តតោ ច  
សម្មដ្ឋហន្តិ ន វាចតោ សិយា វាចតោ ច ចិត្តតោ ច  
សម្មដ្ឋហន្តិ ន កាយតោ សិយា កាយតោ ច  
វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សម្មដ្ឋហន្តិ ។

[៣២០] វិស វិស្សន្តិយា ចាចិត្តិយា កាតីហិ  
សម្មដ្ឋានេហិ សម្មដ្ឋហន្តិ ។ វិស វិស្សន្តិយា ចា-  
ចិត្តិយា ធម្មា សម្មដ្ឋានេហិ សម្មដ្ឋហន្តិ សិយា  
កាយតោ សម្មដ្ឋហន្តិ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ  
សិយា វាចតោ សម្មដ្ឋហន្តិ ច កាយតោ ច ចិត្តតោ  
សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច សម្មដ្ឋហន្តិ

ឡើងអំពីកាយនឹងចិត្តក៏មាន កាំងឡើងអំពីកាយនឹងវាចា មិនបានកាំង  
ឡើងអំពីចិត្តក៏មាន កាំងឡើងអំពីកាយនឹងចិត្ត មិនបានកាំងឡើងអំពីវាចា  
ក៏មាន កាំងឡើងអំពីវាចានឹងចិត្ត មិនបានកាំងឡើងអំពីកាយក៏មាន កាំង  
ឡើងអំពីកាយនឹងវាចានឹងចិត្តក៏មាន ។

[៣១៧] អនិយតៈ ទាំង២ កាំងឡើងអំពីសម្មដ្ឋានប៉ុន្មាន ។ អនិយតៈ  
ទាំង២ កាំងឡើងអំពីសម្មដ្ឋាន ព្រោះ កាំងឡើងអំពីកាយនឹងចិត្ត មិន  
បានកាំងឡើងអំពីវាចាក៏មាន កាំងឡើងអំពីវាចានឹងចិត្ត មិនបានកាំង  
ឡើងអំពីកាយក៏មាន កាំងឡើងអំពីកាយនឹងវាចានឹងចិត្តក៏មាន ។

[៣២០] វិស្សន្តិយា ចាចិត្តិយៈ ទាំង ៣០ កាំងឡើងអំពីសម្មដ្ឋាន  
ប៉ុន្មាន ។ វិស្សន្តិយា ចាចិត្តិយៈ ទាំង ៣០ កាំងឡើងអំពីសម្មដ្ឋាន ៦ កាំង  
ឡើងអំពីកាយ មិនបានកាំងឡើងអំពីវាចានឹងចិត្តក៏មាន កាំងឡើងអំពី  
វាចា មិនបានកាំងឡើងអំពីកាយនឹងចិត្តក៏មាន កាំងឡើងអំពីកាយនឹងវាចា

ន ចិត្តតោ សិយា កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋហន្តិ  
 ន វាចតោ សិយា វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋហន្តិ  
 ន កាយតោ សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ  
 ច សមុដ្ឋហន្តិ ។

[៣២០] ទ្វេ ទុក្ខំ ចាចិត្តិយា កាតិហិ សមុដ្ឋាទេហិ  
 សមុដ្ឋហន្តិ ។ ទ្វេទុក្ខំ ចាចិត្តិយា ធិហិ សមុដ្ឋាទេហិ  
 សមុដ្ឋហន្តិ សិយា កាយតោ សមុដ្ឋហន្តិ ន វាចតោ  
 ច ចិត្តតោ សិយា វាចតោ សមុដ្ឋហន្តិ ន កាយតោ  
 ន ចិត្តតោ សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច សមុដ្ឋ-  
 ហន្តិ ន ចិត្តតោ សិយា កាយតោ ច ចិត្តតោ ច  
 សមុដ្ឋហន្តិ ន វាចតោ សិយា វាចតោ ច ចិត្តតោ ច  
 សមុដ្ឋហន្តិ ន កាយតោ សិយា កាយតោ ច វាច-  
 តោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋហន្តិ ។

[៣២២] ចត្តារោ ចាដិទេសចិយា កាតិហិ  
 សមុដ្ឋាទេហិ សមុដ្ឋហន្តិ ។ ចត្តារោ ចាដិទេសចិយា  
 ចត្វហិ សមុដ្ឋាទេហិ សមុដ្ឋហន្តិ សិយា កាយតោ

មិនបាទកាំង ឡើងអំពីចិត្តក៏មាន កាំងឡើងអំពីកាយនឹងចិត្ត មិនបាទកាំង  
 ឡើងអំពីវាចក៏មាន កាំងឡើងអំពីវាចនឹងចិត្ត មិនបាទកាំងឡើងអំពី  
 កាយក៏មាន កាំងឡើងអំពីកាយនឹងវាចនឹងចិត្តក៏មាន ។

[៣២១] បាចិត្តិយៈចាំង ៧២ កាំងឡើងអំពីសមុដ្ឋានប៉ុន្មាន ។  
 បាចិត្តិយៈចាំង ៧២ កាំងឡើងអំពីសមុដ្ឋាន ៦ គឺកាំងឡើងអំពីកាយ មិន  
 បាទកាំងឡើងអំពីវាចនឹងចិត្តក៏មាន កាំងឡើងអំពីវាច មិនបាទកាំង  
 ឡើងអំពីកាយនឹងចិត្តក៏មាន កាំងឡើងអំពីកាយនឹងវាច មិនបាទកាំង  
 ឡើងអំពីចិត្តក៏មាន កាំងឡើងអំពីកាយនឹងចិត្ត មិនបាទកាំងឡើងអំពីវាច  
 ក៏មាន កាំងឡើងអំពីវាចនឹងចិត្ត មិនបាទកាំងឡើងអំពីកាយក៏មាន កាំង  
 ឡើងអំពីកាយនឹងវាចនឹងចិត្តក៏មាន ។

[៣២២] បាដិទេសនិយៈចាំង ៤ កាំងឡើងអំពីសមុដ្ឋានប៉ុន្មាន ។  
 បាដិទេសនិយៈចាំង ៤ កាំងឡើងអំពីសមុដ្ឋាន ៤ គឺកាំងឡើងអំពីកាយ

សម្ពុទ្ធានុបស្សន្តិ សេក្ខិយោ ១១១៣៣

សម្ពុទ្ធិហន្តិ ច វាចតោ ច ចិន្តតោ សិយា កាយតោ  
ច វាចតោ ច សម្ពុទ្ធិហន្តិ ច ចិន្តតោ សិយា កាយ-  
តោ ច ចិន្តតោ ច សម្ពុទ្ធិហន្តិ ច វាចតោ សិយា  
កាយតោ ច វាចតោ ច ចិន្តតោ ច សម្ពុទ្ធិហន្តិ ។

[៣២៣] ធហសុត្តនិ សេក្ខិយោ កាតីហិ សម្ពុទ្ធានុ-  
ហិ សម្ពុទ្ធិហន្តិ ។ ធហសុត្តនិ សេក្ខិយោ ភីហិ សម្ពុទ្ធា-  
នុហិ សម្ពុទ្ធិហន្តិ សិយា កាយតោ ច ចិន្តតោ ច  
សម្ពុទ្ធិហន្តិ ច វាចតោ សិយា វាចតោ ច ចិន្តតោ  
ច សម្ពុទ្ធិហន្តិ ច កាយតោ សិយា កាយតោ ច  
វាចតោ ច ចិន្តតោ ច សម្ពុទ្ធិហន្តិ ។

សម្ពុទ្ធានុ វិនិច្ឆ័យ ។

កសម្ពុទ្ធានុ

[៣២៤] អចិន្តកុសលា ធរេ<sup>(១)</sup>  
សម្ពុទ្ធានុ សត្វថា  
យកាចខ្មេង ញាយេន  
សម្ពុទ្ធានុ វិចារកាតិ ។

១១២. អចិន្តកុសលា ធរេ ។

សម្ពុទ្ធានុ សេក្ខិយោ ៧២ និទន្តរាជោ

មិនបានកាន់ឡើងអំពីវាចានិទន្តកំណាច កាន់ឡើងអំពីកាយនិទន្តវាចា មិន  
បានកាន់ឡើងអំពីចិត្តកំណាច កាន់ឡើងអំពីកាយនិទន្តចិត្ត មិនបានកាន់  
ឡើងអំពីវាចាកំណាច កាន់ឡើងអំពីកាយនិទន្តវាចានិទន្តកំណាច ។

[៣២៥] សេក្ខិយោ ចាណិ ៧៥ កាន់ឡើងអំពីសម្ពុទ្ធានុច្ចុទ្ទាន ។  
សេក្ខិយោ ចាណិ ៧៥ កាន់ឡើងអំពីសម្ពុទ្ធានុ ៣ និទាន់ឡើងអំពីកាយនិទន្ត  
ចិត្ត មិនបានកាន់ឡើងអំពីវាចាកំណាច កាន់ឡើងអំពីវាចានិទន្ត មិនបាន  
កាន់ឡើងអំពីកាយកំណាច កាន់ឡើងអំពីកាយនិទន្តវាចានិទន្តកំណាច ។

ធម៌ សម្ពុទ្ធានុ តេជ្ជលោក ។

កុប្បនិបក្ខិឡើងនៃសម្ពុទ្ធានុនោះផ្សេងៗ

[៣២៦] និយាយអំពីកាបក្ខិវេសក្កិមិនបានចិត្តនិគ ១ មាន  
កុសលចិត្ត ១ និយាយអំពីសម្ពុទ្ធានុនៃកាបក្ខិវាសិវេស ១ ក្នុង  
ទាំងឡាយចូរជើងសម្ពុទ្ធានុដោយបញ្ញាជីសមគួរផលកាបក្ខិចុះ។

ទុតិយគាថាសង្គណិក

[៣២៥] កតិ អាបត្តិយោ កាយិកា  
 កតិ វាចសិកា កតា  
 ឃានេន្តស្ស កតិ អាបត្តិយោ  
 កតិ សំសត្តបដ្ឋយា ។  
 ឆ អាបត្តិយោ កាយិកា  
 ឆ វាចសិកា កតា  
 ឃានេន្តស្ស តិស្សា អាបត្តិយោ  
 បញ្ច សំសត្តបដ្ឋយា ។  
 [៣២៦] អរុណុត្តេ កតិ អាបត្តិយោ  
 កតិ យោវតតិយកា  
 កាតេត្ត អដ្ឋវត្តកា  
 កតិហិ សព្វសង្កហោ ។  
 អរុណុត្តេ តិស្សា អាបត្តិយោ  
 ត្មេ យោវតតិយកា  
 ឃិកេត្ត អដ្ឋវត្តកា  
 ឃិកេត កសព្វសង្កហោ ។

ទុតិយគាថាសង្គណិក

[៣២៧] សូចា ភាបត្តិវេលាភានិទ្យោនិភិកាយមានបុគ្គល  
 ភាបត្តិវេលាភានិទ្យោនិ ភិកាយមានបុគ្គល ភាបត្តិបុគ្គលមាន  
 ផលវេលាសម្បទ្ធាវេលាបិទបិទបិទបិទ ភាបត្តិបុគ្គលវេលាត្រូវ  
 ព្រះបច្ចុយគិការបរិពាលន្តវាយ ។ ត្រើយថា ភាបត្តិវេលា  
 ភានិទ្យោនិភិកាយមាន ៦ ភាបត្តិវេលាភានិទ្យោនិភិកាយ  
 មាន ៦ ភាបត្តិ ៧ មានផលវេលាសម្បទ្ធាវេលាបិទបិទបិទបិទ  
 ទុក ភាបត្តិ ៩ វេលាត្រូវព្រះបច្ចុយគិការបរិពាលន្តវាយ ។  
 [៣២៨] ភាបត្តិវេលាត្រូវក្នុងវេលាអរុណរេទ្យោនិ មានបុគ្គល  
 ភាបត្តិវេលាត្រូវក្នុងខណៈវេលាសិវ្វស្សត្រសមុភាសនកម្មបរិ  
 ជាតិវេលា ផល មានបុគ្គល ភាបត្តិវេលាត្រូវព្រះបរិពាលន្តវាយ  
 គ្រប់ចំណី ៨ មានបុគ្គល ក្នុងសាសនានេះ ការសង្គ្រោះចំណី  
 អស់ដោយទេសបុគ្គល ។ ភាបត្តិវេលាត្រូវក្នុងវេលាអរុណ  
 រេទ្យោនិមាន ៧ ភាបត្តិវេលាត្រូវក្នុងខណៈវេលាសិវ្វស្សត្រ  
 សមុភាសនកម្មបរិជាតិវេលា ៧ ផល មាន ៦ ភាបត្តិវេលាត្រូវ  
 ព្រះបរិពាលន្តវាយគ្រប់ចំណី ៨ មានតែ ១ ក្នុងសាសនានេះ  
 ការសង្គ្រោះចំណីអស់ដោយទេសវិភ ១ គឺវិភទុទេស ។

[៣៦៧] វិនយស្ស កតិ មូលានិ  
 យានិ តុទ្ធន បញ្ញត្តា  
 វិនយកុសា កតិ វុត្តា  
 ធុដ្ឋល្អប្បាណនា កតិ ។  
 វិនយស្ស ទ្វេ មូលានិ  
 យានិ តុទ្ធន បញ្ញត្តា  
 វិនយកុសា ទ្វេ វុត្តា  
 ទ្វេ ធុដ្ឋល្អប្បាណនា ។

[៣៦៨] កាមទ្គបេ កតិ អាបត្តិយោ  
 កតិ ធនិចារច្បទ្គយោ  
 កតិមំសេសុ ធុល្អច្ចយំ  
 កតិមំសេសុ ធុត្តនំ ។  
 កាមទ្គបេ ចកស្សោ អាបត្តិយោ  
 ចកស្សោ ធនិចារច្បទ្គយោ  
 ឯកមំសេ ធុល្អច្ចយំ  
 ឯកមំសេសុ ធុត្តនំ ។

[៣៦៧] មូលរបសវិនយមានប្តីខ្លាច ដែលព្រះពុទ្ធច្រង់  
 បញ្ញត្តទុកមក គុកាបត្តិក្នុងវិនយមានប្តីខ្លាច ដែលព្រះអង្គ  
 ច្រង់ក្រាស់ទុកមក អាចក្តីដែលត្រូវព្រោះបិទបាំងទុដ្ឋល្អបត្តិ  
 មានប្តីខ្លាច ។ មូលរបសវិនយមាន ២ ដែលព្រះពុទ្ធច្រង់  
 បញ្ញត្តទុកមក គុកាបត្តិក្នុងវិនយមាន ២ ដែលព្រះអង្គច្រង់  
 ក្រាស់ទុកមក ដែលត្រូវព្រោះបិទបាំងទុដ្ឋល្អបត្តិមាន ២<sup>(១)</sup> ។

[៣៦៨] កាបត្តិប្តីខ្លាច ដែលត្រូវក្នុងចន្លោះផ្ទះ កាបត្តិប្តីខ្លាច  
 ដែលត្រូវព្រោះឆ្លងទៅកាន់គ្រើយស្តឹង ជាបច្ច័យ សាច់ប្តីខ្លាច  
 ច្រកាវ ដែលភិក្ខុធាន់ត្រូវថ្កល្អច្ចយំ សាច់ប្តីខ្លាចច្រកាវ ដែល  
 ភិក្ខុធាន់ត្រូវទុក្ខដ ។ កាបត្តិ ២ ដែលត្រូវក្នុងចន្លោះផ្ទះ កាបត្តិ  
 ២ ដែលត្រូវព្រោះឆ្លងទៅកាន់គ្រើយស្តឹង ជាបច្ច័យ សាច់  
 មនុស្សវិកម្យាវិដែលធាន់ត្រូវកាបត្តិថ្កល្អច្ចយំ សាច់ ៨ ច្រកាវ  
 ដែលភិក្ខុធាន់ ត្រូវកាបត្តិទុក្ខដ ។

• អង្វរជា កាបត្តិ ២ ពោះដី កាបត្តិយាវាសិត របស់ភិក្ខុដែលត្រូវព្រោះថ្វីយបិទបាំងកោស  
 ភិក្ខុនិងឆ្មា • កាបត្តិយាវាសិត របស់ភិក្ខុដែលត្រូវព្រោះថ្វីយបិទបាំងកាបត្តិសង្ស័យទិសេសវិន  
 ភិក្ខុនិងឆ្មា • ។

[៣២៩] កតិ វិចសិកា វត្តិ  
 កតិ វិចសិកា ទិវា  
 ឧទមានស្ស កតិ អាចត្តិយោ  
 បដិក្កណ្ណនិស្ស កតិកា ។  
 ទ្វេ វិចសិកា វត្តិ  
 ទ្វេ វិចសិកា ទិវា  
 ឧទមានស្ស និស្ស អាចត្តិយោ  
 ចត្តារោ ច បដិក្កយោ ។

[៣៣០] កតិ ទេសនាកាមិទិយោ  
 កតិ សប្បជីកម្មា កតា  
 កតត្ថ អប្បជីកម្មា វត្តា  
 តុទ្វេនាទិច្ចតទ្វេនា ។  
 បញ្ច ទេសនាកាមិទិយោ  
 ឆ សប្បជីកម្មា កតា  
 ឃ កតត្ថ អប្បជីកម្មា វត្តា  
 តុទ្វេនាទិច្ចតទ្វេនា ។

[៣២៩] អាចត្តិប្បដិកម្មាដែលកំរើឡើងអំពីវាចាហើយត្រូវតែ  
 ក្នុងក្រី អាចត្តិប្បដិកម្មាដែលកំរើឡើងអំពីវាចា ហើយត្រូវតែ  
 ក្នុងវេលាថ្ងៃ អាចត្តិប្បដិកម្មាមានផលទុកសម្បទ្ធដែលឱ្យ អាចត្តិ  
 ប្បដិកម្មាមានផលទុកសម្បទ្ធដែលទទួល ។ អាចត្តិ ២ ប្រកប  
 ដោយវាចាហើយត្រូវតែក្នុងក្រី អាចត្តិ ២ ដែលកំរើ ឡើង  
 អំពីវាចាហើយត្រូវតែក្នុងវេលាថ្ងៃ អាចត្តិ ៣ មានផលទុក-  
 សម្បទ្ធដែលឱ្យ អាចត្តិ ៤ មានផលទុកសម្បទ្ធដែលទទួល ។

[៣៣០] អាចត្តិប្បដិកម្មាដែលជាទេសនាកាមិទិយោ អាចត្តិប្បដិកម្មា  
 ដែលជាសប្បជីកម្មា<sup>(១)</sup> ក្នុងសាសនានេះ មានអាចត្តិប្បដិកម្មា  
 ដែលព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវិទ្ធីត្រាស់ថាជាអប្បជីកម្មា<sup>(២)</sup> ក្នុង  
 សាសនានេះ ។ អាចត្តិដែលជាទេសនាកាមិទិយោ ៤ អាចត្តិ  
 ដែលជាសប្បជីកម្មាមាន ៦ អាចត្តិ ១ ដែលព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ច-  
 វិទ្ធីត្រាស់ថាជាអប្បជីកម្មា ក្នុងសាសនានេះ ។

១ អន្តិកថា ថា សប្បជីកម្មា ប្រែថា អាចត្តិដែលកែឆោត បានផលអាចត្តិ ២ កង កងពី  
 សង្ខារទំលេស រហូតដល់ទុក្ខសិក ។ ២ អប្បជីកម្មា ប្រែថា អាចត្តិកែលែងឆោត បានផល  
 ធារណ៍ ៤ ច្បាប់ ៥ ។



ទុតិយភាពសង្ខារាភិ ធម្មាទិប្បាយស្សន្ត

ទុតិយភាពសង្ខារាភិ: បុព្វាស្សន្តិយាភិវឌ្ឍន៍ជាដើម

(១១១) វិជយតុក្កា កាតិ វិញ្ញា  
 កាយវិចសិកាភិ ច  
 កាតិ វិញ្ញាសេ ធម្មាសេ<sup>(១)</sup>  
 កាតិ ញត្តិចតុត្តេន សម្មតិ ។  
 វិជយតុក្កា ទ្វេ វិញ្ញា  
 កាយវិចសិកាភិ ច  
 ឯសោ វិញ្ញាសេ ធម្មាសេ  
 ឯសោ ញត្តិចតុត្តេន សម្មតិ ។

[១១១] ភាចគ្គិប្បុខាន ដែលព្រះពុទ្ធជាភាទិប្បវន្ត ទ្រង់  
 ក្រាស់ថាជាភាចគ្គិប្បុខានវិជយ សិក្ខាបទប្បុខាន ដែលកាតិ  
 ឡើងអំពីកាយវិចសិកា រសស្រ្តវិប្បុខានដែលគួរដាច់បានក្នុង  
 វេលាវិកាល ភាសន្តិកិដោយញត្តិចតុត្តកម្មវេលាមានប្បុខាន ។  
 ភាចគ្គិ ២ យោងដែលព្រះពុទ្ធជាភាទិប្បវន្តទ្រង់ក្រាស់ថាជាភា-  
 ចគ្គិប្បុខានវិជយ សិក្ខាបទប្បុខានសំសុទ្ធតែកាតិឡើងអំពីកាយ  
 វិចសិកា រសស្រ្តវិគ្រមន្តិយៈ ឈ្មោះលោ លោសោចិកេ<sup>(១)</sup> ដែល  
 គួរដាច់បានក្នុងវេលាវិកាល ភាសន្តិកិដោយញត្តិចតុត្តកម្ម-  
 វេលាមានគ្រ ។

(១១២) ទាវជីកា កាយិកា កាតិ  
 កាតិ សំវិសកក្កមិយោ<sup>(២)</sup>  
 កាតិ ទិញ្ញា វត្តិច្ឆេនោ  
 បញ្ញត្តា ទ្ធន្តិលា កាតិ ។  
 ទាវជីកា កាយិកា ទ្វេ  
 ទ្វេ សំវិសកក្កមិយោ<sup>(៣)</sup>  
 ទិញ្ញា វត្តិច្ឆេនោ  
 បញ្ញត្តា ទ្ធន្តិលា ទុវេ ។

[១១២] ភាចគ្គិប្បុខាន ដែលកាតិឡើងអំពីកាយមានប្បុខាន  
 ក្នុងវេលាវិសកក្កមិយោ រាត្រីជាប់មានផលវិក្កុប្បុខាន  
 ក្នុងព្រះអង្គបញ្ញត្តិក្នុងគ្រឹមពីរជាប់ មានប្បុខានសិក្ខាបទ ។  
 ភាចគ្គិប្បុខានដែលកាតិឡើងអំពីកាយមាន ២ ក្នុងវេលាវិសក-  
 ក្កមិយោ ២ រាត្រីជាប់មានផលវិក្កុ ២ ក្នុង (វិក្កុក្កុនិទេវ  
 បិវាស ១ ប្រព្រឹត្តមានក្ក ១) ព្រះអង្គទ្រង់បញ្ញត្តិក្នុងគ្រឹម  
 ពីរជាប់ មាន ២ សិក្ខាបទ<sup>(២)</sup> ។

១ ឃ. ធម្មាសេ ។ ២-៣ ឃ. សំវិសកក្កមិយោ ។

១ ធម្មិកា ថា គ្រូលើសយល់ព្រះសង្ឃស្មៅកៅទី ៨ ក្នុងពេលវិញ្ញាណក្កិយ ២៧៦ ។  
 ២ ព្រះអង្គ ទ្រង់បញ្ញត្តិមិនឲ្យកិច្ចសិយាព្រះអង្គបានឲ្យយូសជាង២ ឆ្នាំ ព្រះអង្គទ្រង់ទៅ  
 អន្តរាគ្រឹម ២ ឆ្នាំ ដើម្បីទ្រង់បញ្ញត្តិមិនឲ្យព្រះសង្ឃវិញ្ញាណក្កិយ ២ ជាប់ទ្រង់ទៅ ។

នៃយថាភិក្ខុ បរិវារ

- [៣៣៣] កកត្តាធំ វជិទ្ធាន  
 កកតិហិ សធារ្យ វិជ្ជតិ  
 កកតេត្ថ បឋមាចត្តិកា  
 ញត្តិយោ កករណា កកតិ ។  
 ទ្រេ អត្តាធំ វជិទ្ធាន  
 ទ្ធិហិ សធារ្យ វិជ្ជតិ  
 ទ្រេត្ថ បឋមាចត្តិកា  
 ញត្តិយោ កករណា ទ្រេ ។
- [៣៣៤] ចាណតិចារេ កកតិ អាចត្តិយោ  
 វាថា ចារាជិកា កកតិ  
 ឱកាសថា កកតិ វុត្តា  
 សញ្ញវិគ្គេន វា កកតិ ។  
 ចាណតិចារេ តិស្សោ អាចត្តិយោ  
 វាថា ចារាជិកា កកយោ  
 ឱកាសថា កកយោ វុត្តា  
 សញ្ញវិគ្គេន វា កកយោ ។

នៃយថាភិក្ខុ បរិវារ

- (៣៣៣) កកត្តិ វជិទ្ធានធំ ក្រវិកាចត្តិប្បដ្ឋាន សធារ្យបក  
 គ្មារាយណ៍កកត្តិប្បដ្ឋាន កកត្តិដែលក្រវិកាជាដំបូងក្នុងវិទយាន  
 មានប្បដ្ឋាន ការធ្វើញត្តិមានប្បដ្ឋាន ។ កកត្តិ វជិទ្ធានធំ  
 ក្រវិកាចត្តិ ៦ សធារ្យបកគ្មារាយណ៍ ៦ កកត្តិដែលក្រវិកា  
 ជាដំបូងក្នុងវិទយានមាន ៦ ការធ្វើញត្តិមាន ៦ ។
- (៣៣៤) ក្នុងចាណតិចារេមានកកត្តិប្បដ្ឋាន កកត្តិប្រាជ្ញា  
 ដែលកំរើច្រើនអំពីវាមានប្បដ្ឋាន កកត្តិដែលកកត្តិយោ  
 ល្បួងមានគ្រាមារាយណ៍កកត្តិមានប្បដ្ឋាន កកត្តិប្បដ្ឋាន  
 ដែលកកត្តិក្រវិកាប្រោះការដឹកនាំបុរសនឹង ស្ត្រី ឱ្យបានគ្នាជាប្តី  
 ប្រពន្ធ ។ ក្នុងចាណតិចារេមានកកត្តិ ៧ កកត្តិប្រាជ្ញាដែល  
 កំរើច្រើនអំពីវាមាន ៧ កកត្តិដែលកកត្តិយោល្បួងមាន  
 គ្រាមារាយណ៍កកត្តិមាន ៧ កកត្តិ ៧ ក្រវិកាប្រោះការ  
 ដឹកនាំបុរសនឹងស្ត្រីឱ្យបានគ្នាជាប្តីប្រពន្ធ) ។

ឧត្តយនាវាសង្កណ័រិ កំបង្កណវិបុលាស្សត្ថនា

ឧត្តយនាវាសង្កណ័រិ បុប្ផាស្សត្ថនាភិវិបុលាស្សត្ថនា

(៣៣៧) កតិ បុប្ផណា ឈ ឧបសម្បទោនេតត្ថា  
 កតិ កម្មាឈ<sup>(១)</sup> សង្កណា  
 ណសិគកា កតិ វុត្តា  
 កតិឈ ឯកកិច្ចកា ។  
 កយោ បុប្ផណា ឈ ឧបសម្បទោនេតត្ថា  
 កយោ កម្មាឈ<sup>(២)</sup> សង្កណា  
 ណសិគកា កយោ វុត្តា  
 កិណ្ណាឈ ឯកកិច្ចកា ។

(៣៣៨) អនិច្ឆាណាឈ កតិ អាបត្តិយោ  
 កតិ មេដុឈប្បុត្តយោ  
 ជិទ្ធកុស្ស កតិ អាបត្តិយោ  
 កតិ ជន្និកប្បុត្តយោ ។  
 អនិច្ឆាណាឈ តិស្សោ អាបត្តិយោ  
 ចតស្សោ មេដុឈប្បុត្តយោ  
 ជិទ្ធកុស្ស តិស្សោ អាបត្តិយោ  
 ចត្តា ជន្និកប្បុត្តយោ ។

(៣៣៩) បុប្ផលវេលមិទ្ធក្រវិទ្ធិវេបសម្បទាមានបុប្ផានក្នុង  
 ការសង្រ្គោះកម្មមានបុប្ផាន បុប្ផលវេលព្រះអង្គទ្រង់ប្រោស  
 ជា ក្រវិទ្ធិវេបសមានបុប្ផាន ជនបុប្ផានក្នុងវេលាក្រវិទ្ធិសូត្រ  
 កម្មកំចៅកម្មនិទាន ។ បុប្ផលវេលមិទ្ធក្រវិទ្ធិវេបសម្បទា  
 នាន ឈ ក្នុង ការសង្រ្គោះកម្មមាន ឈ បុប្ផលវេលព្រះអង្គ  
 ទ្រង់ប្រោសជា ក្រវិទ្ធិវេបសមាន ឈ ក្នុង ជន ឈ ក្នុង វេល  
 ក្រវិទ្ធិសូត្រកម្មកំចៅកម្មនិទាន ។

(៣៤០) ក្នុងអនិច្ឆានានមានអាបត្តិបុប្ផាន អាបត្តិព្រោះ  
 មេដុឈប្បុត្តយមានបុប្ផាន អាបត្តិបុប្ផានមានវេលកិកុវេល  
 កតិ អាបត្តិបុប្ផានវេលកិកុវេលព្រោះចាលជាប្បុត្តយ ។ ក្នុង  
 អនិច្ឆានានមានអាបត្តិ ឈ អាបត្តិព្រោះមេដុឈប្បុត្តយមាន ឯ  
 អាបត្តិ ឈ មានវេលកិកុវេលកតិ អាបត្តិ ៤ វេលកិកុវេល  
 ព្រោះចាលជាប្បុត្តយ ។

១-២ ឧ. ម. កម្មាឈ ។

១៧៧

វិធីបិណ្ឌ បិណ្ឌ

[១៧៧]

កិច្ចបិណ្ឌ កិច្ចបិណ្ឌ  
 ចាមិភ្នំយេន ទុក្ខជា  
 កតត្ថ ឧវតា វត្ត  
 កតតំ បិណ្ឌ ១  
 កិច្ចបិណ្ឌ កិច្ចបិណ្ឌ  
 ចាមិភ្នំយេន ទុក្ខជា កតតា  
 ឧវតា ឧវតា វត្ត  
 ទុក្ខ បិណ្ឌ ១

[១៧៨]

កិច្ចបិណ្ឌ កិច្ចបិណ្ឌ  
 ចាមិភ្នំយេន កតតំ  
 កុញ្ញាមកតតា  
 ចាមិភ្នំយេន ទុក្ខជា កតតំ ។  
 កិច្ចបិណ្ឌ កិច្ចបិណ្ឌ  
 អដ្ឋ ចាមិភ្នំយេន កតតា  
 កុញ្ញាមកតតា  
 ចាមិភ្នំយេន ទុក្ខជា កតតា ។

វិធីបិណ្ឌ បិណ្ឌ

[១៧៧]

កិច្ចបិណ្ឌ កិច្ចបិណ្ឌ មានភាពក្នុងទុក្ខដោយ  
 ដោយភាពក្នុងទុក្ខដោយ ដោយភាពក្នុងទុក្ខដោយ  
 ព្រះមានព្រះអង្គទ្រង់គ្រាស់ថា មានប្តីខ្លួន ភាពក្នុងទុក្ខដោយ  
 ព្រះបិណ្ឌមានផលកិច្ចបិណ្ឌ ។ កិច្ចបិណ្ឌ កិច្ចបិណ្ឌ  
 មានភាពក្នុងទុក្ខដោយដោយភាពក្នុងទុក្ខដោយ ដោយ កិច្ចបិណ្ឌ  
 សិក្ខាបទនេះមាន១២ ដែលព្រះអង្គទ្រង់គ្រាស់ទុកមក  
 ហើយ ភាពក្នុងទុក្ខដោយព្រះបិណ្ឌមានផលកិច្ចបិណ្ឌ ។

[១៧៨]

ភាពក្នុងទុក្ខដោយសេនិយៈរបស់កិច្ចបិណ្ឌព្រះអង្គទ្រង់គ្រាស់  
 ថាមានប្តីខ្លួន ភាពក្នុងទុក្ខដោយដោយភាពក្នុងទុក្ខដោយ ព្រះ  
 សូមស្រូបស្រាវជ្រាវយកមកទានដោយ ។ ភាពក្នុងទុក្ខ  
 ទេសនិយៈរបស់កិច្ចបិណ្ឌព្រះអង្គទ្រង់គ្រាស់ថាមាន ៤ ភាពក្នុង  
 ទុក្ខដោយដោយភាពក្នុងទុក្ខដោយ ព្រះសូមស្រូបស្រាវជ្រាវយក  
 មកទានដោយ ។



វិធីបដិសេធ បរិវារ

[៣២១] ភាគី ទាចិត្តិយាមិ សព្វានិ វាចាវត្ថុកាមិ

អប្បត្ថំ អចរិមំ អាមាធម្មយ្យ ឯកកោ ។

វា ទាចិត្តិយាមិ សព្វានិ វាចាវត្ថុកាមិ

អប្បត្ថំ អចរិមំ អាមាធម្មយ្យ ឯកកោ ។

[៣២២] ភាគី ទាចិត្តិយាមិ សព្វានិ វាចាវត្ថុកាមិ

ភាគីវាចាយ ទេសេយ្យវុត្តា អាទិទ្ធាទ្ធិបា ។

បញ្ច ទាចិត្តិយាមិ សព្វានិ វាចាវត្ថុកាមិ

ឯកកាយ ទេសេយ្យវុត្តា អាទិទ្ធាទ្ធិបា ។

វិធីបដិសេធ បរិវារ

[៣២៣] ភិក្ខុក្រៅកាមភ្នំបាចិត្តិយៈ ចាំវិសសំបុំគ្នា ដែលមាន

វត្ថុផ្សេង ។ គ្នា ក្នុងខណៈមួយ មិនមុន មិនក្រោយ ។ ភិក្ខុ

ក្រៅកាមភ្នំបាចិត្តិយៈ ចាំវិសសំ ។ ដែលមានវត្ថុផ្សេងៗគ្នា ក្នុង

ខណៈមួយ មិនមុន មិនក្រោយ ។

[៣២៤] ព្រះពុទ្ធជាភាទិច្ចវិន្ធិ ទ្រង់ប្រាសំទុកមកថា ភិក្ខុ

ក្រៅកាមភ្នំបាចិត្តិយៈ ចាំវិសសំបុំគ្នា ដែលមានវត្ថុផ្សេងៗគ្នា

ហើយគ្មានវិសសំដោយវត្ថុផ្សេងៗផង ។ ព្រះពុទ្ធជា

ភាទិច្ចវិន្ធិទ្រង់ប្រាសំទុកមកថា ភិក្ខុក្រៅកាមភ្នំបាចិត្តិយៈ ចាំវិ

សសំ ។ ដែលមានវត្ថុផ្សេងៗគ្នា ហើយគ្មានវិសសំដោយ

វត្ថុផ្សេងៗ ។

៣៧១

គុតិយភាពិសង្ខណំ ពាចិគ្គិយបុត្តាស្សធិតា

[៣៦៣] កកតិ ពាចិគ្គិយោធិ សព្វាធិ ពាចាវត្តកាធិ

កកតិវាចាយ នេសេយ្យ វុត្តា អាទិទ្ធតទ្ធតា ។

នេវ ពាចិគ្គិយោធិ សព្វាធិ ពាចាវត្តកាធិ

ឯកកវាចាយ នេសេយ្យ វុត្តា អាទិទ្ធតទ្ធតា ។

[៣៦៤] កកតិ ពាចិគ្គិយោធិ សព្វាធិ ពាចាវត្តកាធិ

កកត្វ កកត្តេត្វា នេសេយ្យ វុត្តា អាទិទ្ធតទ្ធតា ។

បក្ក ពាចិគ្គិយោធិ សព្វាធិ ពាចាវត្តកាធិ

វត្តំ កកត្តេត្វា នេសេយ្យ វុត្តា អាទិទ្ធតទ្ធតា ។

គុតិយភាពិសង្ខណំ ពុត្តាស្សធិតាធិតាធិតិយៈ

[៣៦៥] ព្រះពុទ្ធជាភាទិច្ឆវិន្យ ទ្រង់ត្រាស់ទុកថា ភិក្ខុ

ត្រូវកាចក្កិបាចិគ្គិយៈ ទាំងអស់ចុះ ដែលមានវត្តៗ ឬ

ហើយគួរសំដែងដោយវាចាចុះផង ។ ព្រះពុទ្ធជាភា-

ទិច្ឆវិន្យទ្រង់ត្រាស់ទុកថា ភិក្ខុត្រូវកាចក្កិបាចិគ្គិយៈ ទាំង

អស់ ដែលមានវត្តៗ ហើយគួរសំដែង ដោយ

វាចាផង ។

[៣៦៦] ព្រះពុទ្ធជាភាទិច្ឆវិន្យ ទ្រង់ត្រាស់ទុកថា ភិក្ខុ

ត្រូវកាចក្កិបាចិគ្គិយៈ ទាំងអស់ចុះ ដែលមានវត្តៗ ឬ

ហើយគួរប្រាប់អ្វី ទើបសំដែង ។ ព្រះពុទ្ធជាភាទិច្ឆវិន្យ

ទ្រង់ត្រាស់ទុកថា ភិក្ខុត្រូវកាចក្កិបាចិគ្គិយៈ ទាំងអស់

ដែលមានវត្តៗ ហើយគួរប្រាប់អ្វី ទើបសំដែង ។

[៣៤៤] កតិ ខាចិភ្លិយាទិ សត្វាទិ បាណាវត្តកាទិ

កិញ្ច កិភ្លេត្តា ទេសេយ្យវុត្តា អាទិច្ចតទ្ធា ។

៧ ខាចិភ្លិយាទិ សត្វាទិ បាណាវត្តកាទិ

វត្តំ កិភ្លេត្តា ទេសេយ្យវុត្តា អាទិច្ចតទ្ធា ។

[៣៤៦] យាវតតិយកេ កតិ អាចត្តិយោ

កតិ វេហារឃ្យទ្ធា

ទានុស្ស កតិ អាចត្តិយោ

កតិ ភោជធម្មទ្ធា ។

យាវតតិយកេ តិស្សោ អាចត្តិយោ

៧ វេហារឃ្យទ្ធា

ទានុស្ស តិស្សោ អាចត្តិយោ

បញ្ច ភោជធម្មទ្ធា ។

[៣៤៥] ព្រហ្មេត្តជាអាទិច្ចវិស្ស ទ្រង់ត្រាស់ទុកមកជា ភិក្ខុ

ត្រូវភាចក្តិបាចិភ្លិយៈ ពាំងអស់ប៉ុន្មាន ដែលមានវត្តផ្សេងៗគ្នា

ហើយគួរច្របំអ្វីទើបសំដែងបាន ។ ព្រះត្រាស់ទុកមកជា

ទ្រង់ត្រាស់ទុកមកជា ភិក្ខុត្រូវភាចក្តិបាចិភ្លិយៈ ពាំងអស់ ៧

ដែលមានវត្តផ្សេងៗ គ្នាហើយគួរច្របំអ្វីទើបសំដែងបាន ។

[៣៤៦] ភាចក្តិប៉ុន្មានយ៉ាងដែលត្រូវក្នុងខណៈដែលសង្ឃ

សូត្រសមុទុកាសនកម្មចប់ជាតំរប់ៗ ដល់ ភាចក្តិប៉ុន្មាន ដែល

ត្រូវព្រោះគោលជាបច្ច័យ ភាចក្តិប៉ុន្មានដែលត្រូវព្រោះទំនា

ស៊ី (សាច់) ភាចក្តិប៉ុន្មានដែលត្រូវព្រោះភោជនជាបច្ច័យ ។

ភាចក្តិ ៣ ដែលត្រូវក្នុងខណៈដែលសង្ឃសូត្រសមុទុកាសន

កម្មចប់ជាតំរប់ៗ ដល់ ភាចក្តិ ៦ ដែលត្រូវព្រោះគោល

ជាបច្ច័យ ។ ភាចក្តិ ៣ ដែលត្រូវព្រោះទំនាស៊ី (សាច់)

ភាចក្តិ ៤ ដែលត្រូវព្រោះភោជនជាបច្ច័យ ។



ទុតិយបិដកសង្គហិត យាវតតិយាវច្ឆាស្សន្តិកា

ទុតិយបិដកសង្គហិត ច្ឆាស្សន្តិកាសំណុំណាមតិយាវច្ឆាស្សន្តិកា

[៣៤៧] សត្វា យាវតតិយា  
 កតិ ម៉ាណាមិ កុច្ឆន្តិ  
 កតិណត្ថោ អាចត្តិ  
 កតិណំ អនិករណោ ច ។  
 សត្វា យាវតតិយា  
 មត្វា ម៉ាណាមិ កុច្ឆន្តិ  
 មត្វាណត្ថោ អាចត្តិ  
 មត្វាណំ អនិករណោ ច ។

[៣៤៨] កតិណំ វិនិច្ឆយោ ហោតិ  
 កតិណំ វុបសមេន ច  
 កតិណត្ថោ អនាចត្តិ  
 កតិមិ ម៉ាណាមិ សោភតិ ។  
 មត្វាណំ វិនិច្ឆយោ ហោតិ  
 មត្វាណំ វុបសមេន ច  
 មត្វាណត្ថោ អនាចត្តិ  
 តិមិ ម៉ាណាមិ សោភតិ ។

[៣៤៧] យាវតតិយា កាចត្តិ ចាំដីអស់ វែចង ដល់ខ្ញុំស្តាន មុខប្តូរខ្លួន  
 មួយទៀត កាចត្តិ មានដល់បុគ្គល ប្តូរខ្លួន ពួក អនិករណំ មាន  
 ដល់បុគ្គល ប្តូរខ្លួន ពួក ។ យាវតតិយា កាចត្តិ ចាំដីអស់ វែចង  
 ដល់ខ្ញុំស្តាន ៥ កាចត្តិ មានដល់បុគ្គល ៥ ពួក អនិករណំ  
 មានដល់បុគ្គល ៥ ពួក ។

[៣៤៨] ការវិនិច្ឆយ មានដល់បុគ្គល ប្តូរខ្លួន ពួក ការម្ចាស់  
 អនិករណំ មានដល់បុគ្គល ប្តូរខ្លួន ពួក អនាចត្តិ មានដល់បុគ្គល  
 ប្តូរខ្លួន ពួក បុគ្គល រុក្ខី រឿង ដោយស្តាន ប្តូរខ្លួន យ៉ាង ។ ការ  
 វិនិច្ឆយ មានដល់បុគ្គល ៥ ពួក ការម្ចាស់ អនិករណំ មានដល់  
 បុគ្គល ៥ ពួក អនាចត្តិ មានដល់បុគ្គល ៥ ពួក បុគ្គល រុក្ខី រឿង  
 ដោយស្តាន ៣ យ៉ាង ។



ទុតិយភាសាសង្គណ៍កៈ មុសាវាទវិញ្ញាណស្សន្តា

[៣៧០] កាតិ ហ្វេ មុសាវាទោ  
កាតិ បរមន្តំ វុត្តិ  
កាតិ ពាជិទេសនីយោ  
កាតំ ទេសនាយ ច ។

បញ្ចហ្វេ មុសាវាទោ  
ចន្ទស បរមន្តំ វុត្តិ  
ទ្វាទស ពាជិទេសនីយោ  
ចន្ទន្តំ ទេសនាយ ច ។

[៣៧២] កត្តន្តិកោ មុសាវាទោ  
កាតិ ទុរោសជញ្ជាជិ  
កាតិ ទុរោយ្យញ្ជាជិ  
កាតិ តិគ្គិយវត្តនា ។  
អដ្ឋន្តិកោ មុសាវាទោ  
អដ្ឋ ទុរោសជញ្ជាជិ  
អដ្ឋ ទុរោយ្យញ្ជាជិ  
អដ្ឋ តិគ្គិយវត្តនា ។

ទុតិយភាសាសង្គណ៍កៈ ច្បាប់ស្សន្តាភិក្ខុមុសាវាទោនីម

[៣៧១] មុសាវាទវេលំ ខុវស្ថានបុគ្គាន ព្រះមានព្រះភាគប្រជ្រ  
គ្រាស់ថា ភាបត្តិបុគ្គានដែលមានកំណត់ថ្ងៃ ភាបត្តិបុគ្គានីមេស-  
នីយៈមានបុគ្គាន មួយទៀត បុគ្គលបុគ្គានពួកដែលគួរសំដែង  
ពោស ។ មុសាវាទវេលំ ខុវស្ថាន ៥ យាវិ ព្រះមានព្រះភាគ  
ប្រជ្រគ្រាស់ថា ភាបត្តិដែលមានកំណត់ថ្ងៃ ( នោះ ) មាន ១២  
ភាបត្តិបុគ្គានីមេសនីយៈ មាន ១២ ( ដោយម្ចាស់ភិក្ខុ ភិក្ខុនី )  
បុគ្គល ៤ ពួកដែលគួរសំដែងពោស ។

[៣៧២] មុសាវាទប្រកបដោយអង្គបុគ្គាន ទេពោសថមាន  
អង្គបុគ្គាន អង្គរបស់ភិក្ខុដែលគួរដល់ ខ្លួនពួកម្នាក់បុគ្គាន  
ការប្រព្រឹត្តិភិក្ខុយវត្តមានបុគ្គាន ។ មុសាវាទប្រកបដោយ  
អង្គ ៨ ទេពោសថប្រកបដោយអង្គ ៨ អង្គរបស់ភិក្ខុដែលគួរ  
ដល់ខ្លួនពួកម្នាក់ ៨ ការប្រព្រឹត្តិភិក្ខុយវត្តមាន ៨ ប្រការ ។

[៣៨៥] កតិវាចិត្តា ឧបសម្បទា  
 កតិវំ បច្ចុដ្ឋាភត្ថំ  
 កតិវំ អាសវំ ធាតត្ថំ  
 ភិក្ខុយោវាណោ កតិហិ ។  
 អដ្ឋវាចិត្តា ឧបសម្បទា  
 អដ្ឋវំ បច្ចុដ្ឋាភត្ថំ  
 អដ្ឋវំ អាសវំ ធាតត្ថំ  
 ភិក្ខុយោវាណោ អដ្ឋហិ ។

[៣៨៦] កតិវំ ធម្មំ មោកិ  
 កតិវំ ឥណ្ឌូច្ចយំ  
 កតិវំ ត្នោរ អបាមត្ថិ  
 សត្វេសំ ឯកាវត្តកា ។  
 ឯកាស្ស ធម្មំ មោកិ  
 ធម្មវំ ឥណ្ឌូច្ចយំ  
 ធម្មវំ ត្នោរ អបាមត្ថិ  
 សត្វេសំ ឯកាវត្តកា ។

[៣៨៧] ឧបសម្បទា (របស់ភិក្ខុនី) ប្រកបដោយកម្ម-  
 វេទបុគ្គល ភិក្ខុនីត្រូវត្រេកទទួលចំពោះភិក្ខុនីបុគ្គល ត្រូវ  
 ឱ្យសាសនៈដល់ភិក្ខុនីបុគ្គល ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គបុគ្គល  
 ទើបត្រូវប្រើវេទបុគ្គល ។ ឧបសម្បទា (របស់ភិក្ខុនី) ប្រកប  
 ដោយកម្មវេទ ៨ ភិក្ខុនីត្រូវត្រេកទទួលចំពោះភិក្ខុនី ៨ ពួក  
 ត្រូវឱ្យសាសនៈដល់ភិក្ខុនី ៨ ពួក ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៨ ទើប  
 ត្រូវប្រើវេទបុគ្គល ។

[៣៨៨] ធម្មវិក្ខុ (វិក្ខុវេទបុគ្គលដាច់ចាកភិក្ខុវេទ) មាន  
 ដល់បុគ្គលបុគ្គល អាចភ្នំជុំល្អច្រើនមានដល់បុគ្គលបុគ្គល  
 ពួក អនាមិក្ខុមានដល់បុគ្គលបុគ្គល អាចភ្នំនឹងអនាមិក្ខុ  
 ព័ន្ធអសំ (១៩៦) មានវិក្ខុតមួយទេ ។ ធម្មវិក្ខុមានដល់  
 បុគ្គល ១ ពួក អាចភ្នំជុំល្អច្រើនមានដល់បុគ្គល ៤ ពួក អនា-  
 មិក្ខុមានដល់បុគ្គល ៤ ពួក អាចភ្នំនឹងអនាមិក្ខុព័ន្ធអសំ (១៩៦)  
 មានវិក្ខុ ១ ។

ឧត្តរាយាស្សន្តរិកំ អាយាភវត្តុក្កុវិស្សន្តនា

ឧត្តរាយាស្សន្តរិកៈ បុញ្ញវិស្សន្តនាអំណាយាភវត្តុក្កុវិស្សន្តនា

[៣៨៥] កតិ អាយាភវត្តុក្កុវិ  
 កតិហិ សង្កេតំ ភិដ្ឋតិ  
 កតេត្តុ បឋមាបត្តិកា  
 ញត្តិយា កាណា កតិ ។  
 ឧត្តរាយាស្សន្តរិកំ  
 ឧត្តរិហិ សង្កេតំ ភិដ្ឋតិ  
 ឧត្តេត្តុ បឋមាបត្តិកា  
 ញត្តិយា កាណា ឧត្តរិ ។

[៣៨៥] អាយាភវត្តុ (វត្តុជាហេតុឲ្យកើតចិត្តកិច្ចនា) មាន  
 ប្តីប្តីនា សង្កេតប្រកាសដោយកិច្ចប្តីប្តីនា ក្នុងវិនយនេះ បឋម...  
 បាបត្តិកាបត្តិកាប្តីប្តីនា កិច្ចវេលាធ្វើដោយញត្តិមានប្តីប្តីនា ។  
 អាយាភវត្តុមាន ៥ យ៉ាង សង្កេតប្រកាសដោយកិច្ច ៥ វិប ក្នុង  
 វិនយនេះ បឋមបាបត្តិកាបត្តិកា ៥ យ៉ាង កិច្ចវេលាធ្វើដោយ  
 ញត្តិមាន ៥ យ៉ាង ។

[៣៨៦] កតិ បុគ្គលោ ពាកិវិទេតញ្ច  
 អញ្ញាលិសាមិទេន ច  
 កតំ ធុត្តំ យោតិ  
 កតិ ចីវរនារណា ។  
 ឧស បុគ្គលោ ពាកិវិទេតញ្ច  
 អញ្ញាលិសាមិទេន ច  
 ឧសត្ថំ ធុត្តំ យោតិ  
 ឧស ចីវរនារណា ។

[៣៨៦] បុគ្គលដែលមិនគួរអភិវាទ នឹងបុគ្គលដែលមិនគួរ  
 ធ្វើអញ្ញាលិកម្មនឹងសាមិចិកម្មមានប្តីប្តីនាពួក កាបត្តិក្កដមាន  
 ដល់បុគ្គលប្តីប្តីនាពួក ការទុកអភិវេកចីវរបានប្តីប្តីនាវៃ ។  
 បុគ្គលដែលមិនគួរអភិវាទ នឹងបុគ្គលដែលមិនគួរធ្វើអញ្ញាលិកម្ម  
 នឹងសាមិចិកម្មមាន ១០ ពួក កាបត្តិក្កដមានដល់បុគ្គល ១០  
 ពួក ការទុកអភិវេកចីវរបានត្រឹម ១០ វៃ ។

[៣៨៧] កតិវង់ វស្សំ វុត្តាង  
 ឆានត្នំ វង ចិវរ  
 កតិវង់ សន្តេ ឆានត្នំ  
 កតិវង់ ឆោវ ឧ ឆានត្នំ ។  
 បញ្ចង្គំ វស្សំ វុត្តាង  
 ឆានត្នំ វង ចិវរ  
 សត្តង្គំ សន្តេ ឆានត្នំ  
 សោធស្សសង្កំ ឧ ឆានត្នំ ។

[៣៨៨] កតិសតំ វត្តិសតំ  
 អាបត្តិ បាធយិក្ខាន  
 កតិ វត្តិយោ វសិក្ខាន  
 ឡុយ្យ ឆារិវសិកោ ។  
 ឧសសតំ វត្តិសតំ  
 អាបត្តិ បាធយិក្ខាន  
 ឧស វត្តិយោ វសិក្ខាន  
 ឡុយ្យ ឆារិវសិកោ ។

[៣៨៧] កតិសាសនានេ បុគ្គលត្រូវឱ្យចិវរវង់បុគ្គល  
 បុគ្គានត្នកវង់នៅចិវរស្សានុហើយ កាលបើមានអ្នកទទួល  
 ដ៏សមគួរហើយបុគ្គលត្រូវឱ្យចិវរវង់បុគ្គលបុគ្គានត្នក មិនត្រូវ  
 ឱ្យវង់បុគ្គលបុគ្គានត្នក ។ កតិសាសនានេ បុគ្គលត្រូវឱ្យ  
 ចិវរវង់បុគ្គល ៨ ត្នក<sup>(១)</sup> វង់នៅចិវរស្សានុហើយ កាលបើ  
 មានបុគ្គលអ្នកទទួលដ៏សមគួរ បុគ្គលត្រូវឱ្យចិវរវង់បុគ្គល  
 ៧ ត្នក មិនត្រូវឱ្យវង់បុគ្គល ១៦ ត្នកទេ ។

[៣៨៨] កិកុបិទធានិកាបត្តិអសម្មយាយកត្រិ ត្រូវជាបុគ្គាន  
 យោកាបត្តិ ហើយចូលបរិវាសនៅបុគ្គានកត្រិ ទើបរួច ( ឆាក  
 កាបត្តិ ) បាន ។ កិកុបិទធានិកាបត្តិអសម្មយាយកត្រិ ត្រូវ  
 ជាមួយកានិ<sup>(២)</sup> កាបត្តិ ហើយចូលបរិវាសនៅ ១០ កត្រិ  
 ទើបរួច ( ឆាកកាបត្តិភាន ) បាន ។

• ឥន្ទិកថា ថា សហទន្ទិកតាំង ៨ ។ ២ កត្រិ ១ កិកុប្រកាបត្តិមួយយោ ហើយកំបិទយ៉ាង  
 ទុកអស់ ១០ កត្រិ លុះដល់ថ្ងៃទី១១ ទើបត្រូវកាបត្តិមួយយោ ១ លើកទៀត ហើយកំបិទយ៉ាង  
 ទុកអស់ ១០ កត្រិ ទើបត្រូវកាបត្តិមួយយោ ១ លើកទៀត ត្រូវនឹងបិទយ៉ាងយ៉ាងនេះដរាបដល់ ១០  
 លើករួចកត្រិទាំងអស់ មួយយោកត្រិ រួចកាបត្តិជា ០ បាន ។

ទុតិយភាពសង្កត់ កម្មតោសាទិច្ចតាស្សត្ថនា

[៣៨៧] កតំ កម្មតោសា វុត្តា  
 តុទ្ធលាទិច្ចតត្ថនា  
 ចម្បាយំ វិទយវត្ថុស្មី  
 សទ្ធី<sup>(១)</sup> អធិដ្ឋកា កតំ ។  
 ប្រាណស កម្មតោសា វុត្តា  
 តុទ្ធលាទិច្ចតត្ថនា  
 ចម្បាយំ វិទយវត្ថុស្មី  
 សទ្ធី<sup>(២)</sup> អធិដ្ឋកា កតំ ។

[៣៨៨] កតំ កម្មសម្បត្តិយោ វុត្តា  
 តុទ្ធលាទិច្ចតត្ថនា  
 ចម្បាយំ វិទយវត្ថុស្មី  
 សទ្ធី អធិដ្ឋកា កតំ ។  
 ចតស្សា កម្មសម្បត្តិយោ វុត្តា  
 តុទ្ធលាទិច្ចតត្ថនា  
 ចម្បាយំ វិទយវត្ថុស្មី  
 សទ្ធី អធិដ្ឋកា កតំ ។

១-២ ១. ម. សទ្ធី ។

ទុតិយភាពសង្កត់: ធម្មាស្សត្ថនាសំពិទោ បរេសំកម្មជាដើម

[៣៨៩] ទោសារេសំកម្មនាទិច្ចត្ថនា វិទយព្រះតុទ្ធលាទិច្ច-  
 វន្ស ទ្រង់ត្រាស់កុសិវិទយវត្ថុ កុសិទ្ធករេចម្បា កម្មតាំងអស់  
 (នោះ) ឈ្មោះថា មិនប្រកបដោយធម៌បូក្ខី ។ ទោសារេសំកម្ម  
 (នាទិច្ចត្ថនា កម្មជាដើម) មាន ១២ វិទយព្រះតុទ្ធលាទិច្ច-  
 វន្ស ទ្រង់ត្រាស់កុសិវិទយវត្ថុ កុសិទ្ធករេចម្បា កម្មតាំងអស់  
 (នោះ) ឈ្មោះថា មិនប្រកបដោយធម៌មិនហើយ ។  
 [៣៩០] សម្បត្តិរេសំកម្ម នាទិច្ចត្ថនា វិទយព្រះតុទ្ធលាទិច្ច-  
 វន្ស ទ្រង់ត្រាស់កុសិវិទយវត្ថុ កុសិទ្ធករេចម្បា កម្មតាំងអស់  
 (នោះ) ឈ្មោះថា ប្រកបដោយធម៌បូក្ខី ។ សម្បត្តិរេសំកម្ម  
 មាន ៤ វិទយព្រះតុទ្ធលាទិច្ចវន្ស ទ្រង់ត្រាស់កុសិវិទយវត្ថុ  
 កុសិទ្ធករេចម្បា កម្មតាំងអស់ (នោះ) ឈ្មោះថា ប្រកបដោយ  
 ធម៌មិនហើយ ។





ទុតិយភាសាសង្គណ៍កំ អាចត្តិក្ខត្តាវិច្ឆារិយស្សន្តិកា

ឯកោត្ត ធម្មិកា កកា

តយោ អធម្មិកា វុត្តា

តុទ្ធលាទិទ្ធកត្តនា ។

[៣៦៣] យំ ទេសិតំ<sup>(១)</sup> អនននិទេន ភាទិទា-

អាចត្តិក្ខត្តាវិច្ឆារិយស្សន្តិកា

កកោត្ត សម្មតំ វិទា សមថេហិ

មុត្តាមិ តំ ត្រហិ វិកត្តិកោវិទ ។

យំ ទេសិតំ<sup>(២)</sup> អនននិទេន ភាទិទា

អាចត្តិក្ខត្តាវិច្ឆារិយស្សន្តិកា

ឯកោត្ត សម្មតំ វិទា សមថេហិ

ឯកោត្ត អត្តាមិ វិកត្តិកោវិទ ។

[៣៦៤] កតំ អាទាយិកា វុត្តា

តុទ្ធលាទិទ្ធកត្តនា

វិទយំ ចមិជាទទ្ធស្ស

វិសយានិ សុណោម តេ

ទុតិយភាសាសង្គណ៍កំ បុប្ផាវិស្សន្តិកាវិច្ឆារិយស្សន្តិកា

ចណ្ណកម្មតំ ៤ នេះ ព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ឆារិយ ទ្រង់ត្រាស់ថា  
ប្រកបដោយចមិមានតែ ១ ពួក មិនប្រកបដោយចមិមាន ៣ ។

[៣៦៣] ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បាននូវព្រះនិព្វាន ប្រកប  
ដោយភាទិទុណ ទ្រង់ឃើញនូវវិវិកតមិ បានសំដែងនូវ  
កងវិទកាចត្តិ តាំងឡាយណា ចណ្ណកងវិទកាចត្តិទាំងឡាយ  
កងវិទកាចត្តិបុគ្គល ដែលមិនទាន់ដោយសម្រេច តាំងឡាយ  
បដិគ្រោះលាភអ្នកល្អាសវិក្កុនវិកត្តិ ខ្ញុំសូមសួរនូវកងវិទកាចត្តិ  
នោះ សូមលោកឡើយមក ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បាន  
នូវព្រះនិព្វាន ប្រកបដោយភាទិទុណ ទ្រង់ឃើញនូវវិវិកតមិ  
បានសំដែងនូវកងវិទកាចត្តិណា ចណ្ណកងវិទកាចត្តិទាំងឡាយ  
មានតែកងកាចត្តិ ១ គឺបុព្វដក ដែលមិនទាន់ដោយសម្រេច  
តាំងឡាយទេ បដិគ្រោះលាភអ្នកល្អាសវិក្កុនវិកត្តិ ខ្ញុំប្រាប់នូវ  
កងវិទកាចត្តិទាំងឡាយណា ។

[៣៦៤] ព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ឆារិយ ទ្រង់ត្រាស់ថា  
បុគ្គលបុគ្គលពួក ដែលទៅកើតក្នុងកាយ ខ្ញុំនឹងចាំស្តាប់  
នូវវិស័យរបស់អ្នក ដែលជាអ្នកជ្រាបច្បាស់នូវវិទ្យា ។

១-២ ១. ១. ១៧៧ ។



ទុតិយភាសាសង្គណ៍កំ អដ្ឋកថាប្បវេណី

ទុតិយភាសាសង្គណ៍កំ ច្បាប់វិស្សន្តនាអំពីធម៌ទាំង ៧ ទាន៍

(១២៦) កតិ អដ្ឋកថា វុត្តា  
 តុទ្ធានិច្ចតទ្ធា  
 វិទយំ បដិជាទទ្ធស្ស  
 វិសយានិ សុណោម ភេ ។  
 អដ្ឋកថាសង្គណ៍ វុត្តា  
 តុទ្ធានិច្ចតទ្ធា  
 វិទយំ បដិជាទទ្ធស្ស  
 វិសយានិ សុណោមា ភេ ។

(១២៧) កតិ កម្មានិ វុត្តានិ  
 តុទ្ធានិច្ចតទ្ធា  
 វិទយំ បដិជាទទ្ធស្ស  
 វិសយានិ សុណោម ភេ ។  
 កសាទ្យស កម្មានិ វុត្តានិ  
 តុទ្ធានិច្ចតទ្ធា  
 វិទយំ បដិជាទទ្ធស្ស  
 វិសយានិ សុណោមា ភេ ។

(១២៦) ធម៌ទាំង ៧ ព្រះត្រៃបិដកកថាខុទ្ទក្សត្រ ទ្រង់សិវដ៍បុគ្គល  
 លើក ខ្ញុំនឹងចាំស្តាប់នូវវិស័យរបស់អ្នក ដែលជាអ្នកប្រាប់  
 ច្បាប់នូវវិស័យ ។ ធម៌ទាំង ៧ ព្រះត្រៃបិដកកថាខុទ្ធស្ស ទ្រង់  
 សិវដ៍ទាន ១៧ លើក ចូរអ្នកស្តាប់នូវវិស័យរបស់ខ្ញុំ ដែលជា  
 អ្នកនឹងច្បាប់នូវវិស័យចុះ ។

(១២៧) ព្រះត្រៃបិដកកថាខុទ្ធស្ស ទ្រង់ក្រាស់ថា កម្មមានបុគ្គល  
 យ៉ាង ខ្ញុំនឹងចាំស្តាប់នូវវិស័យរបស់អ្នក ដែលជាអ្នកប្រាប់  
 ច្បាប់នូវវិស័យ ។ ព្រះត្រៃបិដកកថាខុទ្ធស្ស ទ្រង់ក្រាស់ថា កម្មមាន  
 ១៦ យ៉ាង ចូរអ្នកស្តាប់នូវវិស័យរបស់ខ្ញុំ ដែលជាអ្នកនឹង  
 ច្បាប់នូវវិស័យចុះ ។

(៣៦៤) កតិ កម្មនោសា វុត្តា  
 តុទ្ធនាទិទ្ធកម្មនា  
 វិទយំ ចដិជាទទ្ធស្ស  
 វិសយានិ សុណោម ភេ ។  
 ធានស កម្មនោសា វុត្តា  
 តុទ្ធនាទិទ្ធកម្មនា  
 វិទយំ ចដិជាទទ្ធស្ស  
 វិសយានិ សុណោហិ មេ ។

(៣៦៥) កតិ កម្មសម្បត្តិយោ វុត្តា  
 តុទ្ធនាទិទ្ធកម្មនា  
 វិទយំ ចដិជាទទ្ធស្ស  
 វិសយានិ សុណោម ភេ ។  
 ចកស្សោ កម្មសម្បត្តិយោ វុត្តា  
 តុទ្ធនាទិទ្ធកម្មនា  
 វិទយំ ចដិជាទទ្ធស្ស  
 វិសយានិ សុណោហិ មេ ។

(៣៦៤) ព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្ស ទ្រង់ត្រាស់ថា ពោសរបស់  
 កម្មមានចុំគ្នាមួយយ៉ាង ខ្ញុំនឹងចាំស្តាប់ខ្ញុំវិស័យរបស់អ្នក ដែល  
 ជាអ្នកជ្រាបច្បាស់ខ្ញុំវិស័យ ។ ព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្ស ទ្រង់  
 ត្រាស់ថា ពោសរបស់កម្មមាន ១២ យ៉ាង ចូរអ្នកស្តាប់ខ្ញុំ  
 វិស័យរបស់ខ្ញុំ ដែលជាអ្នកជំនាញច្បាស់ខ្ញុំវិស័យចុះ ។

(៣៦៥) ព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្ស ទ្រង់ត្រាស់ថា សម្បត្តិរបស់  
 កម្មមានចុំគ្នាមួយយ៉ាង ខ្ញុំនឹងចាំស្តាប់ខ្ញុំវិស័យរបស់អ្នក ដែល  
 ជាអ្នកជ្រាបច្បាស់ខ្ញុំវិស័យ ។ ព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្ស ទ្រង់  
 ត្រាស់ថា សម្បត្តិរបស់កម្មមាន ២ យ៉ាង ចូរអ្នកស្តាប់ខ្ញុំវិស័យ  
 របស់ខ្ញុំ ដែលជាអ្នកជំនាញច្បាស់ខ្ញុំវិស័យចុះ ។

ទុតិយភាពសង្ខារីកំ កម្មច្បាប់ស្សន្ទនា

ទុតិយភាពសង្ខារីកំ កម្មច្បាប់ស្សន្ទនាអំពីកម្ម

(៣៧០) ភកិ កម្មាធិ វុត្តាធិ  
 តុទ្កេនាធិត្ថតទ្កេនា  
 វិធរយំ បដិជាធន្តស្ស  
 វិសយាធិ សុណោម ភេ ។  
 ធន កម្មាធិ វុត្តាធិ  
 តុទ្កេនាធិត្ថតទ្កេនា  
 វិធរយំ បដិជាធន្តស្ស  
 វិសយាធិ សុណោហិ មេ ។

(៣៧១) ភកិ កម្មាធិ វុត្តាធិ  
 តុទ្កេនាធិត្ថតទ្កេនា  
 វិធរយំ បដិជាធន្តស្ស  
 វិសយាធិ សុណោម ភេ ។  
 ចត្តារិ កម្មាធិ វុត្តាធិ  
 តុទ្កេនាធិត្ថតទ្កេនា  
 វិធរយំ បដិជាធន្តស្ស  
 វិសយាធិ សុណោហិ មេ ។

(៣៧០) ព្រះពុទ្ធជាភាគច្រើន ទ្រង់ត្រាស់ថា កម្មមាន  
 ប៉ុន្មានយ៉ាង ខ្ញុំនឹងចាំស្តាប់នូវវិស័យរបស់អ្នក ដែលជាអ្នក  
 ជ្រាបច្បាស់នូវវិធីយ ។ ព្រះពុទ្ធជាភាគច្រើន ទ្រង់ត្រាស់ថា  
 កម្មមាន ៦ យ៉ាង ចូរអ្នកស្តាប់នូវវិស័យរបស់ខ្ញុំ ដែលជាអ្នក  
 ដឹងច្បាស់នូវវិធីយចុះ ។

(៣៧១) ព្រះពុទ្ធជាភាគច្រើន ទ្រង់ត្រាស់ថា កម្មមាន  
 ប៉ុន្មានយ៉ាង ខ្ញុំនឹងចាំស្តាប់នូវវិស័យរបស់អ្នក ដែលជាអ្នក  
 ជ្រាបច្បាស់នូវវិធីយ ។ ព្រះពុទ្ធជាភាគច្រើន ទ្រង់ត្រាស់ថា  
 កម្មមាន ៤ យ៉ាង ចូរអ្នកស្តាប់នូវវិស័យរបស់ខ្ញុំ ដែលជាអ្នកដឹង  
 ច្បាស់នូវវិធីយចុះ ។



៣៧៧

អរិយធានសង្ខារំ អរិយតវច្ចុញ្ញស្សន្តត

[៣៧២]

កាតិ អរិយតា វុត្តា  
 តុទ្ធតោនិច្ចតទ្ធតា  
 វិនយំ បដិជាទន្តស្ស  
 វិសយានិ សុណោម តេ ។

ទ្វេ អរិយតា វុត្តា  
 តុទ្ធតោនិច្ចតទ្ធតា  
 វិនយំ បដិជាទន្តស្ស  
 វិសយានិ សុណោហិ មេ ។

[៣៧៣]

កាតិ ធិស្សត្តិយា វុត្តា  
 តុទ្ធតោនិច្ចតទ្ធតា  
 វិនយំ បដិជាទន្តស្ស  
 វិសយានិ សុណោម តេ ។

ទ្វេ ធីត្តានិស ធិស្សត្តិយា វុត្តា  
 តុទ្ធតោនិច្ចតទ្ធតា  
 វិនយំ បដិជាទន្តស្ស  
 វិសយានិ សុណោហិ មេ ។

អរិយកាតិសង្ខារំ ច្ចុញ្ញស្សន្តតវំអរិយកៈតាធិម

[៣៧៤] ព្រះពុទ្ធជាភាទិច្ចវង្ស ទ្រង់ក្រាស់ថា អរិយកៈមាន

ប៉ុន្មាន ខ្ញុំខឹងចាំស្តាប់នូវវិស័យរបស់អ្នក ដែលជាអ្នកប្រាប  
 ច្បាប់នូវវិន័យ ។ ព្រះពុទ្ធជាភាទិច្ចវង្ស ទ្រង់ក្រាស់ថា អនិ-

យក មាន ២ ចូរអ្នកស្តាប់នូវវិស័យរបស់ខ្ញុំ ដែលជាអ្នកដឹង  
 ច្បាប់នូវវិន័យចុះ ។

[៣៧៥] ព្រះពុទ្ធជាភាទិច្ចវង្ស ទ្រង់ក្រាស់ថា និស្សត្តិយៈ

មានប៉ុន្មាន ខ្ញុំខឹងចាំស្តាប់នូវវិស័យរបស់អ្នក ដែលជាអ្នក  
 ប្រាបច្បាប់នូវវិន័យ ។ ព្រះពុទ្ធជាភាទិច្ចវង្ស ទ្រង់ក្រាស់ថា

និស្សត្តិយៈ មាន ២២ ចូរអ្នកស្តាប់នូវវិស័យរបស់ខ្ញុំ ដែលជាអ្នក  
 ដឹងច្បាប់នូវវិន័យចុះ ។

នៃយចិន្តា បរិវារ

[៣៧៦] ភតិ វាចិត្តិយា វុត្តា  
 តុទ្ធនាទិច្ចតទ្ធនា  
 វិនយំ បដិជាទទ្ធស្ស  
 វិសយាទិ សុណោម ភេ ។  
 អដ្ឋាសីតិសតំ វាចិត្តិយា វុត្តា  
 តុទ្ធនាទិច្ចតទ្ធនា  
 វិនយំ បដិជាទទ្ធស្ស  
 វិសយាទិ សុណោហិ មេ ។

[៣៧៧] ភតិ វាជិនេសទិយា វុត្តា  
 តុទ្ធនាទិច្ចតទ្ធនា  
 វិនយំ បដិជាទទ្ធស្ស  
 វិសយាទិ សុណោម ភេ ។  
 ត្វានស វាជិនេសទិយា វុត្តា  
 តុទ្ធនាទិច្ចតទ្ធនា  
 វិនយំ បដិជាទទ្ធស្ស  
 វិសយាទិ សុណោហិ មេ ។

នៃយចិន្តា បរិវារ

[៣៧៦] ព្រះពុទ្ធជាភាទិច្ចវិទ្យ ទ្រង់ក្រាស់ថា បាចិត្តិយាបក្ខិ  
 មានប្តីមានយាង ខ្ញុំនឹងចាំស្តាប់នូវវិស័យរបស់អ្នក ដែលជា  
 អ្នកប្រាថ្នាសុខវិទ្យា ។ ព្រះពុទ្ធជាភាទិច្ចវិទ្យ ទ្រង់ក្រាស់ថា  
 បាចិត្តិយាបក្ខិមាន ១៨៨ ចូរអ្នកស្តាប់នូវវិស័យរបស់ខ្ញុំ ដែល  
 ជាអ្នកដឹងច្បាស់នូវវិទ្យាចុះ ។

[៣៧៧] ព្រះពុទ្ធជាភាទិច្ចវិទ្យ ទ្រង់ក្រាស់ថា បាជិនេស-  
 ទិយាបក្ខិមានប្តីមាន ខ្ញុំនឹងចាំស្តាប់នូវវិស័យរបស់អ្នក ដែល  
 ជាអ្នកប្រាថ្នាសុខវិទ្យា ។ ព្រះពុទ្ធជាភាទិច្ចវិទ្យ ទ្រង់  
 ក្រាស់ថា បាជិនេសទិយាបក្ខិមាន ១៩ ចូរអ្នកស្តាប់នូវវិស័យ  
 របស់ខ្ញុំ ដែលជាអ្នកដឹងច្បាស់នូវវិទ្យាចុះ ។



ទុតិយភាសាសង្ខណ៍ សេចក្តីយម្បវិស្សន្តនា

(៣៧៨) គតិ សេត្តិយា វត្តា

ទុត្តេនាទិច្ចតទុត

វិនយំ បដិដានុត្តស្ស

វិសយានិ សុណោម មេ ។

ចតុសត្តតិ សេត្តិយា វត្តា

ទុត្តេនាទិច្ចតទុត

វិនយំ បដិដានុត្តស្ស

វិសយានិ សុណោហិ មេ ។

យាវ សុមុច្ឆិតំ នយា

តាវ សុវិស្សន្តិកំ មយា

មុច្ឆាវិស្សន្តិកាយ ក

ចត្តិ កតិញ្ចិ អសុត្តកតិញ្ចិ ។

ទុតិយភាសាសង្ខណ៍ ទំព័រ ១

ទុតិយភាសាសង្ខណ៍: ចតុវិស្សន្តកតិសេត្តិយ:

(៣៧៨) ព្រះពុទ្ធជាភាគច្រើន ទ្រង់ក្រាស់ថា សេត្តិយៈ  
មានប៉ុន្មាន ខ្ញុំនឹងចាំស្តាប់ខ្ញុំវិស័យរបស់អ្នកដែលជាអ្នកជ្រាប  
ច្បាស់ខ្ញុំវិស័យ ។ ព្រះពុទ្ធជាភាគច្រើន ទ្រង់ក្រាស់ថា  
សេត្តិយៈមាន ១៥ ចូរអ្នកស្តាប់ខ្ញុំវិស័យរបស់ខ្ញុំដែលជាអ្នក  
ដឹងច្បាស់ខ្ញុំវិស័យចុះ ។ ពាក្យដែលអ្នកសួរមកដោយប្រពៃ  
ត្រឹមណា ខ្ញុំក៏បាទវិស្សន្តនាដោយប្រពៃត្រឹមនោះហើយ ពាក្យ  
ចម្លើយចម្លើយដែលមិនមែនជាវិទ្យុច្ឆាន មិនមានក្នុងពាក្យច្បាញ  
វិស្សន្តនានោះឡើយ ។

ចប់ ទុតិយភាសាសង្ខណ៍ ។

សេដ្ឋកិច្ចបដិភាថា

[៣៧៧] អសំវាសោ ភិក្ខុវេទិ<sup>(១)</sup> ភិក្ខុវេទិ ច

សាម្ពោគោ ឯកោច្ឆោ គហិ ទ លទ្ធិតិ

អវិប្បវាសេន អនាចត្តិ

បញ្ញា មេសា កុសលេហិ ចិន្ទិតា ។

[៣៨០] អវិស្សជ្ជិតិ<sup>(២)</sup> អវេក្ខ័យំ បញ្ញា វុត្តា មហោសិទា

វិស្សជ្ជិតិស្ស បរិកុញ្ញត្តិស្ស អនាចត្តិ

បញ្ញា មេសា កុសលេហិ ចិន្ទិតា ។

[៣៨១] ធស បុត្តលេ ទ វធាមិ ឯកាធស វិវុទ្ធិយ

វិវុទ្ធិ វុទ្ធិស្ស វាចត្តិ

បញ្ញា មេសា កុសលេហិ ចិន្ទិតា ។

១ ម. ភិក្ខុវេទិ ច ។ ២ ម. អវិស្សជ្ជិតិ អវេក្ខ័យំ ។

សេដ្ឋកិច្ចបដិភាថា

[៣៧៧] ពួកភិក្ខុ ពួកភិក្ខុវិញ្ញាណ មិនមានសំវាស<sup>(១)</sup> សម្ពោគ  
ពួកមួយ គឺពួកភិក្ខុ ឬពួកភិក្ខុវិញ្ញាណ មិនមានក្នុងបុគ្គលនោះទេ<sup>(២)</sup>  
ការនៅម្តងម្កាត់ភិក្ខុ<sup>(៣)</sup> ប្រស្នានេះ ពួកលោកអ្នក  
ឈ្មោះវិ បានគិតមកហើយ ។

[៣៨០] គ្រូមានប្រភាគជាមហាសី (គ្រូវិស្សនិក  
ម្នីប្រយោជន៍ជីវិតប្រសើរ) គ្រូត្រាស់ថា លេស ៥ យ៉ាង មិន  
ត្រូវលះ មិនត្រូវចែក តែកាលចិត្តកុលវិនិច្ឆ័យប្រើប្រាស់មិន  
ត្រូវភាចក្តី<sup>(៤)</sup> ប្រស្នានេះ ពួកលោកអ្នកឈ្មោះវិ បានគិត  
មកហើយ ។

[៣៨១] យើងមិនបានកាលចំពោះអវិជ្ជាបុគ្គល ទាំង ១០  
ពួកទេ ទាំងអក្ខរាបុគ្គល ១១ មានបណ្តាជានិម កំលើក  
លែងវិជ្ជា តែភិក្ខុសំណាញ់តាស<sup>(៥)</sup> ត្រូវភាចក្តី ប្រស្នានេះ  
ពួកលោកអ្នកឈ្មោះវិ បានគិតមកហើយ ។

១ ពួកភិក្ខុ ភិក្ខុវិញ្ញាណដែលត្រូវបដិភា ឬមិនមែនជាបដិភា ឈ្មោះជាមិនមានសំវាសគឺធ្វើ  
របាយសិទ្ធិនិងជាមួយនឹងសង្ឃមិនបានទេ ។ ២ ការប្រើមានន្ទុកទឹកដើមត្រូវបដិភា  
និងភិក្ខុមិនបាន លើកលែងតែបង្កើត ឯភិក្ខុភិក្ខុវិញ្ញាណទេ ។ ៣ សេចក្តីនេះបំពេញបដិភា  
ដែលនៅជាមួយនឹងពួកប្រុសរបស់ខ្លួន ក្នុងទីប្រជុំយ៉ាងជាមួយគ្នាបាន ។ ៤ មានក្នុងធម្មបទ  
វិនិច្ឆ័យក្នុងសេនាបុគ្គលបុលវន្ត ។ ៥ ភិក្ខុមួយចំនួនក៏ពុំអាចត្រាស់ ។

លេខរៀងរាជធានី សិក្ខាយ អសាធារណៈបញ្ញា

(៣៨២) ឧ ឧត្តក្កតោ ឧ ច ចន ហិវិសិកោ  
 ឧ សិស្សិកិដ្ឋោ ឧ ច ចន ឧ បត្តសត្តដ្ឋោ  
 សមាធនិសកក្កមិយា មិសោ  
 កាមំ ឧ សិក្ខាយ អសាធារណៈ សិយា  
 បញ្ញា មេសា កុសលេហិ ចិដ្ឋិតា ។

(៣៨៣) ឧ ចេតិ ឧម្មំ បរិបុច្ឆមាទោ  
 កុសលំ អត្តបសញ្ញិតំ  
 ឧ ដិវតិ ឧ មតោ ឧ វិទូតោ ។  
 តំ ចុត្តលំ កាកមំ វនន្តិ ចុត្តា  
 បញ្ញា មេសា កុសលេហិ ចិដ្ឋិតា ។

(៣៨៤) ឧត្តក្កតោ ឧ វនាមំ  
 អនោទាភី វិវិដ្ឋិយ

លេខរៀងរាជធានី ប្រសាស្ត្រអំពីកិច្ចមិនសាធារណៈដោយសិក្ខាធានីម

(៣៨២) ភិក្ខុមិនមែនជាភិក្ខុដែលសង្ឃក្រែកក្រាវ ភិក្ខុមិន  
 មែនជាភិក្ខុដែលនៅចរិវិស មិនមែនជាអ្នកទំលាយសង្ឃតាំង  
 មិនមែនជាអ្នកចូលពួកភិក្ខុ (ភិក្ខុនោះ) ប៉ុន្តែនៅក្នុងកិច្ច  
 ខែសមាធនិសក. (កិច្ចមេសិក្ខុមានសំពតស្មើគ្នា) នៃ  
 ភិក្ខុនោះមិនសាធារណៈដោយសិក្ខុ<sup>(១)</sup> ដូចម្តេច ប្រសាទេ  
 ពួកលោកអ្នកឈ្លាសវៃ បាននិកមកហើយ ។

(៣៨៣) មានចុត្តលដែលចូលទៅសាកសួរដំបូងជាពុសល  
 ប្រកបដោយប្រយោជន៍ បុគ្គលនោះនឹងចារសំរាប់ភិក្ខុមិនមែន  
 នឹងចាស្តាប់ភិក្ខុមិនមែន នឹងចាដ្ឋានភិក្ខុមិនមែន ។ ព្រះពុទ្ធ  
 តាំងឡាយក្រាសំរាប់បុគ្គលនោះថា ដូចម្តេចទៅវិញ<sup>(២)</sup>  
 ប្រសាទេពួកលោកអ្នកឈ្លាសវៃ បាននិកមកហើយ ។

(៣៨៤) យើងមិនបានពារចំពោះអយ្យៈតាំងពីដំណាក់បិក  
 ឡើងទៅទេ តាំងអយ្យៈតាំងពីដំបូងចុះមកក្រោម កិលេកិលេកិ

១ អត្ថកថា សំដៅយកកិច្ចដែលច្បាប់ធ្វើជាគ្រប់គ្រងសាធារណៈ និងចូលបែកខ្លះខ្លះទៀត  
 បញ្ញត្តិមិនស្របគ្នាចំពោះពុទ្ធសាសនា ។ ២ ចុត្តលមានសភាពយាងទៅសំដៅយកពុទ្ធនិមិត្ត ។

មេដុំទទេម្មប្បទូយា

កងំ ឆារាជិកោ សិយា

បញ្ញា មេសា កុសលេហិ ចិដ្ឋិតា ។

(៣៨៤) កិកុ សញ្ញាចិកាយ កុដិ ករោតិ

អនេសិក្កុកំ បមាណិក្កន្ត

សារម្ពំ អបរិក្កមំ អបាបតិ

បញ្ញា មេសា កុសលេហិ ចិដ្ឋិតា ។

(៣៨៥) កិកុ សញ្ញាចិកាយ កុដិ ករោតិ

នេសិក្កុកំ បមាណិកំ

អបាបតិ សបរិក្កមំ អបតិ

បញ្ញា មេសា កុសលេហិ ចិដ្ឋិតា ។

វិដា តៃហេតុដូចម្ដេចបានជាកិកុត្រូវតាមភ្នំប្រាសាទ ព្រោះ  
មេដុំទទេម្ម<sup>(១)</sup> ជាច្រើន ប្រស្នាទេ ពួកលោកអ្នកឈ្លាសវៃ  
បានគិតមកហើយ ។

(៣៨៤) កិកុដ្ឋិតុដិ ដោយការសូមគ្រឿងឧបករណ៍គេមក  
ដោយខ្លួនឯង គងមានពួកកិកុស៍ដែលទិញ ធ្វើឲ្យកន្លងហួស  
ប្រមាណ មានហេតុទាំង មិនមានទីបញ្ចប់ តែកិកុនោះមិន  
ត្រូវតាមភ្នំ <sup>(២)</sup> ប្រស្នាទេ ពួកលោកអ្នកឈ្លាសវៃ បានគិត  
មកហើយ ។

(៣៨៥) កិកុដ្ឋិតុដិ ដោយការសូមគ្រឿងឧបករណ៍គេមក  
ដោយខ្លួនឯង ដែលមានពួកកិកុស៍ដែលទិញ ប្រកបដោយប្រ-  
មាណ មិនមានហេតុទាំង មានទីបញ្ចប់ តែកិកុនោះត្រូវតា-  
មភ្នំ <sup>(៣)</sup> ប្រស្នាទេ ពួកលោកអ្នកឈ្លាសវៃ បានគិតមកហើយ ។

• អង្គកថា ថា សាកសពដែលគ្មានប្រាយ មានតែក្បាលនិងចាន់ត្រង់ត្រង់ ហើយកិកុទៅ  
សេចមេដុំទទេម្មនិងទ្វារមេត្រូវប្រាសាទ ។ ២ ព្រោះក្នុងនោះកិកុធ្វើប្រកបដោយស្មៅ បានជាមិន  
ត្រូវតាមភ្នំ ។ ៣ សំដៅយកកុដិដែលកិកុធ្វើដោយដីស្មៅ (កុដិករសិប្បចទ៍ ៦) ។



[៣៧០] សិក្ខាបទនា តុច្ឆវរោជំ វណ្ណិកា

សង្ឃានិសេសា ចតុក កថេយ្យំ

អាចន្ទេយ្យ ឯកម្យយោភេន សទ្ធ

ចត្តា មេសា កុសលេហំ ចិដ្ឋិកា ។

[៣៧១] ឧកោ ឯកាតោ ឧបសម្បដ្ឋា

ឧភិដ្ឋំ មាត្រតោ ចីវរំ ចដ្ឋិក្កុណ្ណេយ្យ

សិយា អាចន្តិយោ នាណ

ចត្តា មេសា កុសលេហំ ចិដ្ឋិកា ។

[៣៧០] សិក្ខាបទនាវិទ្យាយវេសត្រះពុទ្ធដ៏ប្រសា ទ្រង់

ពណ៌នាទុកថា សង្ឃានិសេស ២ សិក្ខាបទ ភិក្ខុនិស្រ្តិតាចត្តិ

ព័ន្ធសំពោះ ដោយប្រយោគវិភម្មយ<sup>(១)</sup> ប្រស្មារនេត្តក

លោកអ្នកឈ្លាសវៃ បាទភិក្ខុករហើយ ។

[៣៧១] ភិក្ខុនិវារុបបាទឧបសម្បទាកុណិវិជ្ជាមួយគ្នា ភិក្ខុ

បទ្ខលចិវរិក្ខិវិវិវិភិក្ខុនិព័ន្ធសំពោះ ត្រូវតាចត្តិទ្រង់ ។ គ្នា<sup>(២)</sup>

ប្រស្មារនេត្តកលោកអ្នកឈ្លាសវៃ បាទភិក្ខុករហើយ ។

១ អង្គថា ជា ភិក្ខុនិមួយចេញពីស្រុករបស់ខ្លួនក្នុងចក្ខុសលវិធម៌ ត្រាន់តែនិយមទៅក្រើយស្ទឹង អន្តរាគរៈទៀង ភិក្ខុនិព័ន្ធសំពោះត្រូវតាចត្តិ ២ គឺ ១ ត្រូវត្រោះទៅប្រាសចាកគ្រឹះ ២ ត្រូវត្រោះទៅកាន់បន្ទះប្រសព ៣ ត្រូវត្រោះឆ្លងស្ទឹង ៤ ត្រូវត្រោះទៅប្រាសចាកគណៈ ព័ន្ធ ៥ នេះត្រូវដោយប្រយោជន៍ ១ ។ ២ ភិក្ខុទទួលចិវរិក្ខិវិវិវិភិក្ខុនិដែលបានសម្បទានៃខាងសំណាត់ភិក្ខុនិត្រូវចាចិដ្ឋិយៈ ។ ខ្លួនចិវរិក្ខិវិវិវិភិក្ខុនិ ២ បាន ឧបសម្បទានៃខាងសំណាត់ភិក្ខុនិ ត្រូវទ្រង់ ។

[៣៧២] ធុនរេ ដំណាច់ សំរិទ្ធិយ កម្មកម្មា អវហរ្តិ<sup>(១)</sup>

កាយោ ចារាដិកោ ឯកោ ឧ ចារាដិកោ

ចត្តា មេសា កុសលេហិ ចិដ្ឋិតា ។

[៣៧៣] ឥត្តិ ច អត្តន្តរេ សំយា

កិក្ខុ ច តហិត្តា សំយា

ចិដ្ឋិ កស្មិ មេវេ ធុត្តិ

មេដ្ឋុនធុប្បច្ចយា

កុដំ ចារាដិកោ សំយា

ចត្តា មេសា កុសលេហិ ចិដ្ឋិតា ។

១ ឧ. ម. អវហរ្តិ ។

[៣៧៤] ជន ឥតិក្ខុ ៤ រូប បបួលគ្នាបួនកុក្កុល ឯកិក្ខុ ៧

រូបត្រូវអាចក្តីបានជិត កិក្ខុ ១ រូបមិនត្រូវអាចក្តីបានជិត។<sup>(១)</sup>

ប្រសូនេះត្រូវលោកអ្នកឃ្លាសវៃ បានអភិមត្តហើយ ។

[៣៧៥] ស្រីវេទាធិក្ខុ កិក្ខុវេទាធិក្ខុ ក្នុងផ្ទះ

មោក្ខកប្រហានិសោ ដូចម្តេចបានកិក្ខុត្រូវអាចក្តីបាន

ជិត<sup>(២)</sup> ព្រោះសពមេដ្ឋុនធុដំបូង ប្រសូនេះត្រូវលោក

អ្នកឃ្លាសវៃ បានអភិមត្តហើយ ។

១ និង ២ ភាព ដ៏អាចារ្យ ១ រូប កូនសិស្ស ៣ ប្រាជ្ញាទាំងឡាយករុក្ខាច្នៃឧបដាសព  
ចំណែកអាចារ្យបង្ហាញកូនសិស្សទាំង ៣ រូបជា គ្រូតាំងអស់គ្នាចូលរក ១ មាសក ១ ម្នាក់ ១  
ចំណែកទាំងឡាយ ៣ មាសក និងកូនសិស្សទី ១ ដំបូងយា លោកអាចារ្យចូលរក ៣ មាសក  
ចុះ លោកទីលោកយេន ១ មាសក លោកទីលោកទៀតយក ១ មាសក និងកូនកុំយក ១ មាសក  
ដែរ កូនសិស្សទី ២ ទី ៣ ពុំមិយយកកូនសិស្សទី ១ កូនសិស្សទាំង ៣ ប្រគ្រូអាចក្តីបានជិត  
ទាំងអស់គ្នា លោកចារ្យត្រូវតែត្រឡប់អាចក្តីឡើយ ។ កូនសិស្សទាំង ៣ រូប បានជាត្រូវ  
អាចក្តីបានជិត ព្រោះបង្ហាញឲ្យយេនដ៏ល្អ ៥ មាសក តែក្នុងអាណាច្ចិកយោធិ ១ ឯអាចារ្យ  
ដែលជាគ្រូបង្ហាញកូនសិស្សយកមួយ ១ មាសកគ្រាន់តែ ត្រូវអាចក្តីឡើយ ជាអាណាច្ចិ-  
កយោធិ ដែលយកចំពោះខ្លួន ៣ មាសកនោះ ត្រូវអាចក្តីឡើយដែរ តែជាសាហាច្ចិក-  
យោធិ ។ ឯសាហាច្ចិកយោធិទាំងមេ ត្រូវយោធិនេះ រាមបកុលគ្នាមិនបានទេ ដូចជាភិក្ខុ  
លូចដោយសាហាច្ចិកយោធិ ៣ មាសក លូចដោយអាណាច្ចិកយោធិ ៣ មាសក ត្រូវបាន  
៣ មាសកនឹងឯ ភិក្ខុនោះត្រូវទោសតែត្រឡប់អាចក្តីឡើយ ព្រោះក្នុងចំពោះមួយ ១ មិនត្រូវចំ  
ចំខ្លួន ៥ មាសក ។ ដើម្បីដោយសាហាច្ចិកៈ ១ មាសក លូចដោយអាណាច្ចិកៈ ៥ មាសក ដើម  
ត្រូវអាចក្តីបានជិត ព្រោះក្នុងអាណាច្ចិកយោធិ ១ នោះត្រូវចំខ្លួន ៥ មាសក ។ ឯលូចដោយ  
សាហាច្ចិកយោធិ ១ មាសកនោះត្រូវតែត្រឡប់អាចក្តីឡើយ ។ ២ បានជាត្រូវបានជិត ព្រោះក្នុង  
កងទីនេះលោកសំដៅយកសំពត់ទេ ព្រោះជាពិការអាចយល់ពីតម្លៃមេដ្ឋុនធុទាំងសំណង់បាន ។

- [៣៧៤] គេលំ ឧត្ត ជាសិក្ខាញាតិ សប្បិ  
សាតំ គយោត្វាជ ជិក្ខុវេយ្យ  
អវិភិវត្តេ សត្តាហោ  
សតិ បច្ចុយេ បរិកុញ្ញទ្ធស្ស អាបត្តិ  
បញ្ញា មេសា កុសលេហិ ចិដ្ឋិតា ។
- [៣៧៥] ជិស្សត្តិយេន អាបត្តិ  
សុទ្ធាភេន ជាចិដ្ឋិយំ  
អាបដ្ឋទ្ធស្ស<sup>(១)</sup> វិភាតោ  
បញ្ញា មេសា កុសលេហិ ចិដ្ឋិតា ។
- [៣៧៦] កិក្ខុ សិយា វិសតិយា សមាគតា  
កត្តំ កាយេយ្យំ សធន្តសត្តិហោ  
កិក្ខុ សិយា ទ្វាឧសយោជយេ បិវតោ  
កត្តញ្ច ភិក្ខុវេយ្យាយ វត្តប្បទ្ធយោ  
បញ្ញា មេសា កុសលេហិ ចិដ្ឋិតា ។

១ អបដ្ឋេយ្យតិបិ កត្តបិ យេត្តោ វិស្សតំ ។

- [៣៧៤] ឧបសម្បទ្ធ ទទ្ធលាប្រសិ ជិក្ខុយ្យំ ជិក្ខុអំរាវ ខីឌី  
ជិក្ខុដោះរាវ ហើយទុកដាក់ដោយខ្លួនឯង ទុកជាមិនទាន់កម្រ  
៧ ថ្ងៃដាច់រឿយ កាលបើមានចម្លើយហើយទាន់ត្រូវតាមភ្នំ<sup>(១)</sup>  
ប្រស្នានេះក្នុងលោកអ្នកណាសរវៃ បានគិតមកហើយ ។
- [៣៧៥] កិក្ខុត្រូវតាមភ្នំខ្ពស់យូរចិត្តិយៈ ខឹងស្មុកខ្មា-  
ចិត្តិយៈក្នុងខណៈជាមួយគ្នា<sup>(២)</sup> ប្រស្នានេះក្នុងលោកអ្នកណាស  
រវៃ បានគិតមកហើយ ។
- [៣៧៦] ភិក្ខុ ២០ រូបមកប្រជុំគ្នា មានសេចក្តីសំគាល់ថា  
ព្រមព្រៀងគ្នាហើយធ្វើសន្យាគ្នា មានភិក្ខុ ១ រូបបិវតនៅ  
ក្នុងទីតាំងមានប្រមាណ ១២ យោជន៍ក៏មាន ចុះហត្ថដូចម្តេច  
បានជាសន្យាគ្នាខាងកម្រិត<sup>(៣)</sup> ព្រោះបច្ចុយ័និកម្មនោះជាភ្នក  
ប្រស្នានេះ ក្នុងលោកអ្នកណាសរវៃ បានគិតមកហើយ ។

១ កិក្ខុបើធ្វើបាននិម្មិតយេស្សោសង្ខារោប្រេងជាងើយពមកាន់ ត្រូវលេចភ្នំជាដំបូងនិយៈ  
បើស្មុកខ្មាមកមិនទាន់បានទាន់នៅរឿយហើយរកភក់កាយជាភិក្ខុទៅ ឯកោសង្ខារនោះទុកជាមិន  
ទាន់ក្នុងលោក ៧ ថ្ងៃ បើកិក្ខុនោះយកមកដាក់នៅតែត្រូវកាចភ្នំជាដំបូងនិយៈដែរ ។ ២ ភិក្ខុ  
ចង្កោចិវិវាសប្បណាតិវ គឺដំរី ១ ដើម្បីខ្លួនត្រូវនិស្សន្ទិយជាចិត្តិយ ដំរី ១ ទៀតដើម្បីឧទ្ធាន  
នវិវេញ ត្រូវជាចិត្តិយ ។ ៣ អង្គិកជា ជា កម្មនេះបានជាកម្រិត ព្រោះភិក្ខុដែលនៅចម្ងាយ  
១២ យោជន៍នោះ បិវតនៅក្នុងតាមសំមាជាមួយគ្នា ។



[៣៧៧] បដិវត្តហារមត្តេស វិហាយ គណ៍តេជ ច  
 សញ្ញា ធីតុកា ធី សម្បជិ ធីធាត  
 ធីតុសដ្ឋី អាចត្តិយោ អាចដ្ឋេយ្យ ធីតុតោ  
 ធីញ្ញា មេសា ធីតុសលេហិ ធីត្ថិតា ។

[៣៧៨] ធីតុតោ អន្តរវិសគោធន  
 ធីតុណំ សម្បជិ ធីតុតោ  
 សញ្ញា ធីតា ធីសម្បត្តិយា ធី ហោត្តិ  
 ធីញ្ញា មេសា ធីតុសលេហិ ធីត្ថិតា ។

[៣៧៩] ធី តាមិ ធីត្ថិត ធី ច ធី ធី ធីត្ថិតា  
 ធី ធីតាមិ ធីត្ថិត ធីតោ អភិធី  
 សាលា ធីមធីធី ធី ធីស្ស អត្ថិ  
 ធីបសម្បតា ធីស្ស អត្ថិ  
 ធីញ្ញា មេសា ធីតុសលេហិ ធីត្ថិតា ។

[៣៧៧] ភិក្ខុត្រូវតែប្រញាប់ប្រញាល់ ៦៤ ជាភាគត្រូវដែលខ្លួន  
 តែបាន គួរឲ្យឈរជាមួយគ្នា ដោយគ្រាន់តែឈរដំបូងទៅ  
 ធីតោយដោយវិធី<sup>(១)</sup> ប្រញាប់ប្រញាល់ ធីតុសលេហិ  
 បានធីតមកហើយ ។

[៣៧៨] ភិក្ខុស្រ្តីត្រូវ ត្រង់សម្បជិមានជាប់ពីរ តែ  
 ពីរតំបន់ដាច់ដាច់ស្របគ្នា<sup>(២)</sup> ប្រញាប់ប្រញាល់ ធីតុសលេហិ  
 បានធីតមកហើយ ។

[៣៧៩] ញត្តិ (របស់បុគ្គលទាំង) ក៏មិនមាន តំបន់មួយ  
 វាចាសាតក៏មិនមាន សូម្បីព្រះជំនំស្រីក៏មិនបានគ្រាន់ហៅ  
 ថា ធីតាមិ ធីត្ថិត សាលាមិ របស់បុគ្គលនោះ  
 ក៏មិនមាន (ចុះហេតុអ្វីបានជា) ធីសម្បតា របស់បុគ្គលនោះ  
 មិនកម្រើក<sup>(៣)</sup> (គឺបានធីសម្បតាពេញចំបូលណ៍) ប្រញាប់  
 ប្រញាល់ ធីតុសលេហិ បានធីតមកហើយ ។

១ ធីតោ ថា សំដៅយកភិក្ខុដែលទទួលបានប្រញាប់ប្រញាល់របស់បុគ្គលទៅប្រញាប់ប្រញាល់ធីតោ  
 ស្រ្តីចំនួន ៦៤ ខាក់ ដើម្បីឲ្យបានជាប្រញាប់ប្រញាល់របស់បុគ្គលនោះ បានជាស្រ្តីទាំងនោះចំនួន ៦៤ តាម  
 ចំនួនស្រីទាំងនោះ។ ២ សំដៅយកពីរដែលភិក្ខុស្រ្តីភិក្ខុស្រ្តីទាំងនោះ។ ៣ សំដៅយករបស់បុគ្គល  
 របស់នាងមហាបដិធី ដែលគ្រាន់តែទទួលបានមិ ប្រញាប់ មិនបានកាន់ញត្តិ ធីសម្បតា  
 វាចា ក៏បានឡើងនិក្ខមិកាវៈ (ហៅថាធីតុសលេហិធីត្ថិតាធីសម្បតា) ។

(២០១) ឥត្ថិ ហនេ ន មាតវំ  
 បុរិសត្វ ធម៌តវំ ហនេ  
 ហនេយ្យ អនវយំ មត្តោ  
 គេន ចាទន្តវំ ឌុសេ  
 ចញ្ញា មេសា កុសលេហិ ចិន្ទិតា ។

(២០២) ឥត្ថិ ហនេ ច មាតវំ  
 បុរិសត្វ មិតវំ ហនេ  
 មាតវំ មិតវំ មាត្តា  
 ធម៌ គេនាទន្តវំ ឌុសេ  
 ចញ្ញា មេសា កុសលេហិ ចិន្ទិតា ។

(២០៣) អចោធម៌ត្វ អសារយិត្វ  
 អសម្មុទ្ធិក្ខតស្ស ករយ្យ កម្មំ  
 កតត្វ កម្មំ សុតតំ ករយ្យ  
 ករាគា ច សន្និទ្ធ អចាបត្តិកោ សិយា  
 ចញ្ញា មេសា កុសលេហិ ចិន្ទិតា ។

(២០០) បុគ្គលល្អំ សម្រាប់ស្រ្តីមិនមែនជាមាតា សម្រាប់បុរស  
 មិនមែនជាបិតា សម្រាប់បុគ្គលមិនមែនជាព្រះអរិយៈ បុគ្គល  
 នៅក្រៅអន្តរិយកម្ម ព្រោះការសម្រាប់នោះ<sup>(១)</sup> ប្រស្នាទេ  
 ពួកលោកអ្នកល្ងាសវៃ បាននិរមកហើយ ។

(២០១) បុគ្គលសម្រាប់ស្រ្តីដែលជាមាតាពិត សម្រាប់បុរស  
 ដែលជាបិតាពិត លុះសម្រាប់មាតាបិតាហើយក៏មិនត្រូវអន្ត-  
 រិយកម្ម ព្រោះការសម្រាប់នោះ<sup>(២)</sup> ប្រស្នានេះ ពួកលោកអ្នក  
 ល្ងាសវៃ បាននិរមកហើយ ។

(២០២) កិច្ចមិនបាទាចាទ មិនបាទវលីក ហើយៈកិច្ចម្ត  
 ដល់បុគ្គលដែលមាននៅក្នុងទីកំបាំងមុខ កម្មដែលកិច្ចធ្វើនោះ  
 ឈ្មោះថា ធ្វើប្រពៃហើយ ពិនិត្យករសន្សំកិច្ចមិនត្រូវអាចក្តី<sup>(៣)</sup>  
 ប្រស្នានេះពួកលោកអ្នកល្ងាសវៃ បាននិរមកហើយ ។

១ ឥត្ថិកថាថា បុគ្គលនោះគឺជាមាតានិងបិតាពិត គ្រាន់តែមាតាពិតហើយជាមិត្ត បិតាពិត  
 នេះជាមាតាពិត សម្រាប់បុគ្គលមិនមែនជាព្រះអរិយៈនោះ គឺសម្រាប់មាតានិងបិតា ។ ២ សំដៅ  
 យកក្នុងធម៌សុខុម មាតានិងបិតាជាសត្វពិរុទ្ធ បើសម្រាប់មាតានិងបិតាជាសត្វពិរុទ្ធក៏យោង  
 នេះ មិនត្រូវអន្តរិយកម្មទេ ។ ៣ សំដៅយក ទូរគន ធម៌សម្បត្តិ ដែលព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាត  
 ឲ្យនាងឧត្តរាសីអសំការព្រោះនាងនោះទាំងមកចូលក្នុងសំណាក់ព្រះអង្គ តែមកមិនទ្រង់ព្រះភ្នែក  
 បុរសចំណុះពាក្យពល្លកល្ល្ល្រ យានជាព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យរាជសម្បត្តិហើយទុកបាន ។



- [៤០៦] អធិដ្ឋិតំ វជេតាយ វត្តំ  
 កប្បកាតំចិ សន្តិ  
 ចរិកុញ្ញានុស្ស អាធិត្ថិ  
 ចញ្ញា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា ។
- [៤០៧] អន្តរិទេ សុរិយេ ភិក្ខុ មំសាចិ វាធិតិ  
 ឯ ឧម្ពុត្តកោ ឯ ច បឯ មិគ្គចិន្តោ  
 ឯ ចាចិ សោ វេទធម្មោ កវេយ្យ  
 ឯ ចស្ស ហោតិ អាធិត្ថិ  
 សោ ឯ ធម្មោ សុតតេន ទេសិកោ  
 ចញ្ញា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា ។
- [៤០៨] ម វត្តចិន្តោ ឯ ច បឯ វេយ្យចិន្តោ  
 ឯ ចាចិ សោ ហិ មរណយ វេតយិ  
 សលាភំ ទេន្តស្ស ហោតិ ធម្មិ  
 ចដិក្កណ្ណានុស្ស វុល្លច្ចយិ  
 ចញ្ញា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា ។

- [៤០៦] ចិវភិក្ខុបានអធិដ្ឋាន បានជ្រលក់ដោយគ្រឿង  
 ជ្រលក់ បានធ្វើពុទ្ធកប្បៈ ត្រឹមត្រូវហើយ ភិក្ខុនោះប្រើ  
 ប្រាស្រ្តកាចក្កិ<sup>(១)</sup> ប្រស្នានេះ ពួកលោកអ្នកឈ្លាសវៃ បាន  
 ភិក្ខុហើយ ។
- [៤០៧] កាលបើព្រះភាទិក្យស្នង្គតហើយ ភិក្ខុនានាសាច់  
 ភិក្ខុនោះ មិនមែនជាភិក្ខុធន ទាំងមិនមែនជាភិក្ខុមានចិត្តរើ  
 រោយ ទាំងមិនមែនជាភិក្ខុមានវេទនាស្របសន្តិកំ ភិក្ខុនោះ  
 មិនត្រូវកាចក្កិ<sup>(២)</sup> ទាំងនិមាទារសាត ក៏ព្រះសុភតទ្រង់បាន  
 សំដែងហើយ ប្រស្នានេះពួកលោកអ្នកឈ្លាសវៃ បានភិក្ខុ  
 មកហើយ ។
- [៤០៨] ភិក្ខុនោះមិនទាន់ប្រាកដ មិនមានវេយ្យចិត្ត  
 ទាំងមិនបានភិក្ខុវិញ្ញាណម្ចាស់អ្នកដទៃ កាលភិក្ខុនោះឱ្យស្នាត  
 វេទនិដាច់ចាកភិក្ខុភាវៈ<sup>(៣)</sup> ភិក្ខុអ្នកខ្វល់ស្នាត ត្រូវ  
 ចុល្លច្ចយ <sup>(៤)</sup> ប្រស្នានេះ ពួកលោកអ្នកឈ្លាសវៃ បានភិក្ខុ  
 មកហើយ ។

១ អង្គពា ថា ចំរើនលទ្ធិស្សន្ទិយ ភិក្ខុមិនលះចង់នាំវិធមកម្មសិនលើកប្រើប្រាស់ ។  
 ២ សំដៅយកមាធិដ្ឋិតភិក្ខុ ចិត្តពុទ្ធិអង្គទាំងអស់ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតឱ្យតែប្រើប្រាស់  
 ប្រាស្រ្តនោះគ្រប់យ៉ាងយកកំសើតនាពេល (មានន្ទុកខ្ពស់ក្នុងក្រុមៈទី ៨ ចុល្លច្ចយ) ។  
 ៣ សំដៅយកភិក្ខុអ្នកចំបែកសង្ឃ កាលភិក្ខុនោះបែកស្នាតឱ្យចូលក្នុងវិទ្យុស្ថានទ្រង់ខ្ពស់

(២០៨) ន ចាមី អារញ្ញកំ សាសន្តិសម្មតំ  
 ន ចាមី សាស្ត្រន សម្មតិ និទ្ធា  
 ន ចស្ស កម្រិតំ អន្តតំ ឆត្រេ ចិវិ  
 ធីត្តិមិត្ត ក្រេយ្យ អន្ត្រយោជនំ  
 តស្សេវ អរុណំ ឧត្តច្ឆស្ស អនាថត្តិ  
 បញ្ញា មេសា កុសលេហិ ចិទ្ធិតា ។

(២០៩) កាយិកានិ ន វិចសិកានិ  
 សញ្ញនិ នាបាវត្តកានិ  
 អប្បុរំ អចរិមំ<sup>(១)</sup> អាបដ្ឋេយ្យ ឯកតោ  
 បញ្ញា មេសា កុសលេហិ ចិទ្ធិតា ។

(២១០) វិចសិកានិ ន កាយិកានិ  
 សញ្ញនិ នាបាវត្តកានិ  
 អប្បុរំ អចរិមំ<sup>(២)</sup> អាបដ្ឋេយ្យ ឯកតោ  
 បញ្ញា មេសា កុសលេហិ ចិទ្ធិតា ។

៤២ អប្បមុខិ កន្លង់ ចោត្តតេសុ ទិស្សតិ ។

(២០៨) ទីនោះមិនមែនជាសេវាសនៈនៅក្នុងព្រះរាជវាំង ដែលគេ  
 សន្មតថាប្រកបដោយសេចក្តីរន្ស៊ីសទេ ទាំងសង្ឃតិមិនបាន  
 ឱ្យសម្មតិ ទាំងគំរូនោះ គឺមិនបានក្រោយកម្រិត (បើកិច្ច  
 នោះ) ទុកចិវិក្នុងទីនោះ ហើយទៅកាន់ទីនោះប្រមាណមួយ  
 យោជនំ លុះអរុណរះឡើង ក៏គេនោះក៏មិនត្រូវភាបត្តិឡើយ<sup>(១)</sup>  
 ប្រសូនេះ ពួកលោកអ្នកឈ្លាសវៃ បាននិយមហើយ ។

(២០៩) កិច្ចត្រូវភាបត្តិទាំងពួង មានវត្ថុផ្សេងៗ គ្នា ប្រកប  
 ដោយកាយ មិនប្រកបដោយកាយ ក្នុងខណៈជាមួយគ្នា មិន  
 មុនមិនក្រោយ<sup>(២)</sup> ប្រសូនេះ ពួកលោកអ្នកឈ្លាសវៃ បាន  
 និយមហើយ ។

(២១០) កិច្ចត្រូវភាបត្តិទាំងពួង មានវត្ថុផ្សេងៗ គ្នា ប្រកប  
 ដោយកាយ មិនប្រកបដោយកាយ ក្នុងខណៈជាមួយគ្នា មិន  
 មុនមិនក្រោយ<sup>(៣)</sup> ប្រសូនេះ ពួកលោកអ្នកឈ្លាសវៃ បាន  
 និយមហើយ ។

១ ឧទាហរណ៍ ជាធានាមិនត្រូវអប្បក្កំ ព្រោះកិច្ចនោះទៅនៅស្រយម្រាមម្នាក់ឈើរបស់ស្រែកូល  
 ទោះមែកដំហើយដៃដំដួន ។ យោជនំ ឬ២យោជនំ នោះបើកិច្ចនោះទុកដាក់ចិវិប្រកម្មមួយឈើ  
 នោះហើយដើរទៅច្បាយកន្លះយោជនំ ហើយអរុណរះឡើងក៏មិនត្រូវភាបត្តិ ឱ្យគម្ពីរមុនកម្រិត  
 ទៅឡើយ ។ ២ សំដៅយកកិច្ចដែលចាប់សក់ ឬក្រាមដៃជាដើម របស់ស្រីច្រើនទាក់  
 ក្នុងវេលាជាមួយគ្នា ។ ៣ គឺកិច្ចដែលតាមត្រូវកិច្ចនោះទារមន្តជាដើមរបស់ស្រីច្រើនទាក់  
 ក្នុងវេលាជាមួយគ្នា ។

[៤១២] តិស្សិវត្តិយោ មេដុំដំ តំ ធន សេវេ  
 តយោ បុរិសេ តយោ ច អនវាយបណ្ណានេ  
 ធន ចាចេវ មេដុំដំ ព្យញ្ញនស្មី  
 ធម្មិ ឥយោ មេដុំដំ ធម្មច្បយោ  
 បញ្ញា មេសា កុសលេហិ ចិដ្ឋិតា ។

[៤១៣] មាតវំ ចិវំ យារេ  
 ចោ ច សឡស្ស បរិណតំ  
 កោនស្ស ហោតិ អាបត្តិ  
 អបាបត្តិ ច ញាតតេ  
 បញ្ញា មេសា កុសលេហិ ចិដ្ឋិតា ។

[៤១៤] កុដ្ឋោ អាណតោ ហោតិ  
 កុដ្ឋោ ហោតិ តាហិយោ  
 អដំ កោ ធាម សោ ធម្មោ  
 យេន កុដ្ឋោ ចសំសិយោ  
 បញ្ញា មេសា កុសលេហិ ចិដ្ឋិតា ។

[៤១២] ឧបសម្បទ្ធ មិមាសនមេដុំដំស្រី ព ពួកនោះ ដឹង  
 បុរស ព ពួក មួយទៀត មិមាសនមេដុំដំអនិយោជន គឺ  
 គោភព្យញ្ញនត ព ពួក ដឹងបណ្ណា ព ពួក មួយទៀតមិម  
 បានប្រព្រឹត្តមេដុំដំព្យញ្ញនៈ គឺដោយអំណាចខែអនុសាម  
 បុរាណិកសារឡើយ តែឧបសម្បទានោះ ត្រូវធ្វើវត្ថុ ព្រោះ  
 មេដុំដំមួយចំប៉ុយ<sup>(១)</sup> ប្រស្នានេះ ពួកសាគម្ពកណ្ណាសវៃ  
 បានឥតមកហើយ ។

[៤១៣] ភិក្ខុសូមចិវំនីតិមាតា តែមិនមែនជាចិវំ ដែលមាតា  
 ចង្ហាន់ទៅដើម្បីសន្សំ ភិក្ខុនាម្រូវតាបត្តិ ព្រោះហេតុអ្វី<sup>(២)</sup>  
 មួយទៀត ភិក្ខុមិនត្រូវតាបត្តិ ព្រោះសូមចិវំនីតិពួកញាតិ  
 ប្រស្នានេះពួកសាគម្ពកណ្ណាសវៃ បានឥតមកហើយ ។

[៤១៤] បុគ្គលក្រោធនឹងហើយត្រូវចំទៅជាក្រុមអវិញ<sup>(៣)</sup>  
 បុគ្គលក្រោធនឹងហើយគួរមិននិរដ្ឋេយ្យ<sup>(៤)</sup> បុគ្គលក្រោធនឹង  
 ហើយគួរមិនសារសិវ ដោយធម៌ណា ធម៌នោះគេឈ្មោះដូច  
 ម្តេច ប្រស្នានេះ ពួកសាគម្ពកណ្ណាសវៃ បានឥតមកហើយ

១ អង្គកថា ជា សំដោយកម្មវត្ថុធារណ៍ចរាសក្ខីកុដ្ឋិ ។ ២ សំដោយភិក្ខុសូមសំពត់ស្បែក-  
 សាធាតុកិច្ចការក្នុងចិដ្ឋិតិយម័យ ដ៏សម័យរាងខ្លះឡើយ រាងកាំងក្រី ។ ៣ ពេលទៃក្នុង ហេតុនៃ  
 ទេស កើតទៃដេស្ត ។ ៤ បានដល់ពួកគ្រិយ៍ដែលកំពុងបំពេញវត្ថុ ពាលបើពួកសេសសិវ  
 មុនពួកគ្រិយ៍ ទេវតាទាំងហើយក៏ត្រូវចំទៅជាក្រុមអវិញ ។ ៥ ពាលបើសេសសិវគណ  
 ប្រអោទស្រ្តិយ បើបុគ្គលក្រោធនឹង បុគ្គលនោះឈ្មោះថា គួរមិននិរដ្ឋេយ្យ ។

[៤១៥] តុដ្ឋា អាណនោ ហោតិ

តុដ្ឋា ហោតិ តាហិយោ

អថ កោ បាម សោ ធម្មោ

យេន តុដ្ឋា តាហិយោ

បញ្ញា មេសា កុសលេហិ ចិដ្ឋិតា ។

[៤១៦] សង្ករិសេសំ ធុល្លច្ចយំ

ចាចិត្តិយំ ចាជិទេសនិយំ

ទុក្ខំ អាបដ្ឋេយ្យ ឯកតោ

បញ្ញា មេសា កុសលេហិ ចិដ្ឋិតា ។

[៤១៧] ឧកោ បរិបុណ្ណិវិសតិវិស្សា ឧតិដ្ឋំ

ឯកុបដ្ឋរាយោ ឯកាចរិយោ ឯកា កម្មវិហា

[៤១៨] បុគ្គលវេលាប្រកាស ហើយគិប្រកាសវិចមទៀត

បុគ្គលវេលាប្រកាសហើយ តែគ្នាទាំងគំរងៀល បុគ្គលវេលា

ប្រកាសហើយ តែគ្នាទាំងគំរងៀល ដោយធម៌ណា ធម៌នោះ

ក៏ឆ្ការដូចម្តេច ប្រស្នានេះ ពួកលោកក្នុងឆ្នាំសិវ បាន

គិតមកហើយ ។

[៤១៩] ទេសម្បទ ត្រូវតាមភ្នំសង្ករិទិសេស (លាយដោយ

តាមភ្នំ) ធុល្លច្ចយៈ ចាចិត្តិយៈ ចាជិទេសនិយៈនិងទុក្ខដក្ខន្ធ

ទណៈជាមួយគ្នា<sup>(១)</sup> ប្រស្នានេះ ពួកលោកក្នុងឆ្នាំសិវ បាន

គិតមកហើយ ។

[៤២០] កុលបុត្រ ២ រូបនាគ្នា ២០ គ្រប់គ្រាន់ហើយ ៦

កុលបុត្រទាំង ២ រូបនោះ សឹងបានទេសដ្ឋក្រយំជាមួយគ្នា ក-

ហរ្យ ជាមួយគ្នា កម្មវិហា ជាមួយគ្នា តែកុលបុត្រមួយរូបក

\* អង្គកថា ៣ កិច្ចនិទានធម្មបទសិល្បាបាតនំនៃចុះលើសមានធម្មបទនៃ យកមត លាយគ្នាទាំងសាចមនុស្ស, រ៉ូម, បណ្ឌិតកោន ទិសាចំជាអញ្ជើយដំលើស ហើយយកមត ជាតំ ត្រូវតាមភ្នំនោះ គឺត្រូវធុល្លច្ចយ ព្រោះបានសាចមនុស្ស ត្រូវចាចិត្តិយៈ ព្រោះបាន រ៉ូម ត្រូវបានទេសនិយៈ ព្រោះបានបណ្ឌិតកោនមានទំនងនោះហើយ ត្រូវទុក្ខនិង ព្រោះបាន សាចំជាអាកច្បយៈនិសេស បានជាត្រូវតាមភ្នំនោះជាមួយគ្នា ព្រោះយករបស់ទាំងអស់នេះ មតលាយទូលគ្នាហើយបាន ។

ឯកោ ឧបសម្បទ្តោ ឯកោ អនុបសម្បទ្តោ

បញ្ញា មេសា កុសលេហំ ចិដ្ឋិតា ។

(៤០៨) អតប្បតាតំ នចិ<sup>(១)</sup> រជេនាយ រត្តិ

តេន និវត្តា យេន កាមំ វិជេយ្យ

ន ចស្ស ហោតិ អាបត្តិ

សោ ន ធម្មោ សុតតេន នេសិទោ

បញ្ញា មេសា កុសលេហំ ចិដ្ឋិតា ។

(៤០៩) ន នេតិ ធម្មចិក្កុល្លាតិ

បចិក្កុហោ តេន ន វិជ្ជតិ

អាបជ្ជតិ តុក្កំ ន លហុកំ

១ ឧ. ម. ៣ ។

ឧបសម្បទ្ត គឺបានច្រើនជាតិកុំ មួយរូបទៀត ជាអនុប-  
សម្បទ្ត<sup>(១)</sup> គឺនៅជាសាមណេ ប្រស្នានេះ ភូតាលាភម្មក  
លាសវៈ បាននិមមកហើយ ។

(៤០៨) សំណត់ដែលគិតមុំបុណ្យច្រើនកុំ ទាំងមិនបាន  
ជ្រលក់ដោយគ្រឿងជ្រលក់ គិតស្រៀតពាក់សំណត់នោះហើយ  
ដើរទៅដោយគួរតាមប្រាថ្នា គិតត្រូវមិនត្រូវអាចក្តី<sup>(២)</sup> ទាំង  
ធម៌នាសាសត្តិព្រះសុតត្រូវសំដែងហើយ ប្រស្នានេះ ភូត  
លាភម្មកលាសវៈ បាននិមមកហើយ ។

(៤០៩) ឧបសម្បទ្ត ១ មិនបានឱ្យ ឧបសម្បទ្ត ១ មិនបាន  
ទទួល ព្រោះហេតុនោះ ការទទួលមិនមានទេ តែឧបសម្បទ្ត  
នោះ ត្រូវតុក្កហេតុ<sup>(៣)</sup> មិនមែនជាលហុកាចក្តី កាលដែល

១ អន្តិកថា ថា សាមណេរមានប្បទ្តិ ហោះទៅឯអាកាស ឬបុរេជ្រូកទៅអង្គុយក្នុងដៃនឹងស្បម្ប  
ប៉ុនចុងចំរៀកសព្វកម្រិតទៀតឧបសម្បទ្តជាពិតប្រាកដ ម្យ៉ាងទៀតចំណែកខាងសង្ឃបើគេទៅ  
ឯអាកាសតំកម្មនោះហ្ន៎ដែរ ។ ២ ពិតុំនៃលោកដើរល្អិតមួយកម្រិត ឱកាស្រៀតពាក់សំណត់  
យ៉ាងនោះក៏មិនត្រូវអាចក្តី ។ ៣ ពិតុំជាអ្នកបញ្ជូនកម្រិតឱ្យ ពិតុំនៃលោកដើរល្អិតមិន  
បានទទួលដំណើរពិតុំនៃលោកអ្នកបញ្ជូននោះ តែពិតុំនៃលោកអ្នកបញ្ជូនគ្រូវអាចក្តីសង្ឃទំលេសក្នុង  
ពេលដែលពិតុំនៃលោកអ្នកបញ្ជូនទទួលបានល្អិតចាក់ដៃពុលនៃលោកអ្នកបញ្ជូន កាលពិត  
នោះគឺត្រូវក្នុងពេលដែលពិតុំនៃលោកអ្នកបញ្ជូនបរិភោគរូបជាស្រេច ។ មានតិស្តារក្នុងពិតុំនៃលោក  
បច្ចេកភាពទំ ៤ ត្រង់លង្វែរទំលេសសិក្ខាចទំ ៦ ទំព័រ ៤៦ អន្តិកថា ១២១១ ។



សេដ្ឋកិច្ចសាស្ត្រ អភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា

កញ្ចប់ បរិភោគប្បទូយា

បញ្ហា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា ។

[៤២០] ឧ នេតិ ឧប្បជិត្តណ្ណាតិ

បដិក្កហោ ភេន ឧ វិជ្ជិតិ

អាបជ្ជតិ លហុតំ ឧ តុកុកំ

កញ្ចប់ បរិភោគប្បទូយា

បញ្ហា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា ។

[៤២១] អាបជ្ជតិ តុកុកំ សាវសេសំ

ហេនេតិ អនាធរិយំ បដិក្ក

ឧ ភិក្កុនិ វោ ឧ ដុសេយ្យវដ្ឋិ

បញ្ហា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា ។

សេដ្ឋកិច្ចសាស្ត្រ អភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា ។

សេដ្ឋកិច្ចសាស្ត្រ អភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា និងមិនបានទទួលជាដើម

នឹងត្រូវតាមគ្នានោះ គឺត្រូវព្រោះការបរិភោគ ជាបច្ច័យ ប្រសូ  
នេះពួកលោកអ្នកល្អាសវៃ បានគិតមកហើយ ។

[៤២០] ឧបសម្បទ ១ មិនបានឲ្យ ឧបសម្បទ ១ មិនបាន  
ទទួល ព្រោះហេតុនោះ ការទទួលមិនបានទេ តែឧបសម្បទ  
នោះ ត្រូវលុបចោលគ្នា<sup>(១)</sup> មិនមែនជាគុណបត្តិទេ កាលដែល  
ត្រូវតាមគ្នានោះ គឺត្រូវព្រោះការបរិភោគ ជាបច្ច័យ ប្រសូ  
នេះពួកលោកអ្នកល្អាសវៃ បានគិតមកហើយ ។

[៤២១] ឧបសម្បទមិនមែនជាភិក្កុនិ ត្រូវតាមគ្នា ជាសាវ-  
សេសបត្តិ ហើយមិនទំនុក ព្រោះការស្រ័យសេចក្តីមិន  
អើតិ<sup>(២)</sup> តែមិនត្រូវទោស ប្រសូនេះពួកលោកអ្នកល្អាស  
វៃ បានគិតមកហើយ ។

ចប់ សេដ្ឋកិច្ចសាស្ត្រ ។

១ គ្រងជាទិ ២ នេះ គឺភិក្កុនិនោះដែល បានជាត្រូវលុបចោលគ្នា ព្រោះត្រូវនោះ  
នឹងឈឺស្លាប់ ឯភិក្កុនិដែលត្រូវតាមគ្នានោះ មានវិធីដូចគ្នាទាំងពីរ ។ ២ សំដៅយកភិក្កុនិ  
ភិក្កុនិដែលសង្ឃលើកាតុ ព្រោះភិក្កុនិមិនត្រូវមានវិធីយកម្ហូបជាមួយនឹងសង្ឃពេទ ។  
ហេតុនោះបានជាត្រូវលុបចោលគ្នាសង្ឃទាំងស្រុង ហើយមិនទំនុក មិនត្រូវទោសព្រោះវិធីយក

ឧស្ស័ត្តានំ

[៤២២] អសំវាសោ អវិស្សដ្ឋិ  
 ឧស ច អនុត្តិវុត្តិកោ  
 ឧបេតិ ចន្ទំ ឧត្តត្តិ<sup>(១)</sup>  
 ឧតោ សញ្ញាចិកា ច ឧត្ត  
 ច កាយិកា កុតំ  
 ច កាយិកំ សុបាសិតំ<sup>(២)</sup>  
 អនាវបន្តោ សិក្ខា ច  
 ឧកោ ច ចតុរោ ធា  
 ឥត្តិ គេលត្តា ធិស្សត្តិ  
 កិក្ខុ ច បធាវិគិយោ  
 ធិវត្តា ច ឧ ច ញត្តិ  
 ច មាតិ មិតិ បារេ  
 អហោធិយិត្តា ហោធិយិត្តា

១ ឧ. ឧ. ឧត្តត្តិ ១ ២ ឧ វិចសិតិ ។

ទុក្ខានិចញ្ញិវ្យាជិវិទាសេនាចនគាថាខោរដ្ឋប្បះ

[៤២២] ខិយាយភិវិមិនមានសំពិស ១ គុកណ្ណ ៩ ដែល  
 ភិក្ខុលមិនបាន ១ អវិទ្ធិយបុគ្គល ១០ ពួក ១ ភិក្ខុដែលសន្សំ  
 មិនបានលីកវត្ត ១ បុគ្គលដែលចូលទៅសាកសួរធម៌ ១ អវិ-  
 យាវៈត្រឹមជីវិតកំបិតទៅលើ ១ ភិក្ខុភិក្ខុដោយការសូមគ្រឿង  
 ទេសការណ៍គេមកដោយខ្លួនឯងមាន ២ ប្រសូ ១ ភិក្ខុប្រព្រឹត្ត  
 ប្រយោគមិនប្រកបដោយកាយត្រូវគុកាបត្តិ ១ ភិក្ខុមិនធ្វើ  
 បាចប្រកបដោយកាយ ដែលសន្សំត្រូវឱ្យវិទាសដោយល្អ ១  
 ភិក្ខុមិនចោច ១ សិក្ខាដែលព្រះអង្គទ្រង់សំដែង ១ ភិក្ខុមិន  
 រួមបានទេសម្បទាជាមួយគ្នា ១ ជនភិក្ខុ ២ រូប បបួលគ្នាទៅ  
 លួចគុកណ្ណ ១ ស្រីនៅក្នុង ភិក្ខុនៅក្រៅ ១ ភិក្ខុខ្លួន  
 រូបឯងជាដើម ១ ភិក្ខុត្រូវតាបត្តិមិស្សនិយៈនឹងបាចិត្តិយៈក្នុង  
 រាងជាមួយ ១ ភិក្ខុ ២០ រូប មកប្រជុំគ្នា ១ ភិក្ខុភិក្ខុកាបត្តិ  
 ដោយគ្រាន់តែឈានជំហាន ១ ភិក្ខុស្ងៀមស្ងៀមជាដើម ១  
 ទេសម្បទាមិនមានញត្តិជាដើម ១ បុគ្គលសម្រាប់មាភាបិភាវត  
 មិនត្រូវអនុវាយកម្ម ១ ភិក្ខុមិនបានចោទ ១ ភិក្ខុបានចោទ ១

សេដ្ឋកិច្ចសាស្ត្រ ឧទាហរណ៍

ជំនួញ សន្ទម្រ ៨  
 អង្គជំនួញត្រូវបាន  
 ៨ រង្គ ៨ បារាណ្យក៍  
 កាយិកា វិសិកា ៨ (១)  
 ភិស្សុត្តិ បាមិ មាតិ  
 កុដ្ឋោ អារាមកោ កុដ្ឋោ  
 សន្និទ្ធិសេសកា (២) ឧទា  
 អនាម្បកតិ ៨ ទេតិ  
 ៨ ទេតាមន្តតេ (៣) កុ  
 សេនាមាចនិកា តាថា  
 មញ្ញា វិញ្ញាវិការិកាតិ ។

១ ១. កាយិកាវិសិកា ។ ២ សន្និទ្ធិសេសកា ៨ ។ ៣ សន្និទ្ធិសេសកា ៨ ។  
 ៣ ១. ២. ៨ វេទាមន្តតិ ។

សេដ្ឋកិច្ចសាស្ត្រ ឧទាហរណ៍

ភិក្ខុភាវំ ១ ភិក្ខុភោលោក្យភិក ១ បិវិវិវិលភិក្ខុបាធអធិដ្ឋាន  
 ហើយ ១ ភិក្ខុភាវំសាចំភិក្ខុវិលាប្រោភោទិក្យអស្តង្គិស ១ ភិក្ខុ  
 មិនមានចិត្តស្រេកអរ ១ ចំសេសាសនៈវិវិលមិនបានតាំងនៅក្នុង  
 ព្រៃ ១ ភិក្ខុស្រីភាបក្ខិមិប្រេកហោយកាយ ប្រេកហោយ  
 វិចា ១ ស្រីពិព្វក ១ ភិក្ខុស្រីចំរើនិវាហា ១ បុគ្គលក្រោធិនិ  
 ហើយគ្រឿងបំបាចស្រេកអរ ១ បុគ្គលក្រេកអរហើយកិច្ចតអរ  
 ថែមទៀត ១ ឧបសម្បទ្ធស្រីភាបក្ខិសន្និទ្ធិសេសជាដើម ១  
 កុលបុត្រ ២ រូប ១ សំពត់វិវិលភិក្ខុមិនបានប្តីពិស្តុកប្បជា  
 ដើម ១ ឧបសម្បទ្ធមួយរូបមិនបានឱ្យ ១ ឧបសម្បទ្ធមួយរូប  
 បានឱ្យ ១ ឧបសម្បទ្ធស្រីភាបក្ខិ ១ ចប់សេនាមាចនិកា  
 ភាវំ ប្រស្នាវិវិលលោក្ខត្រាជ្ញ បានសំផនឱ្យច្បាស់  
 លាស់ហើយ ។

បញ្ចវគ្គ

[៤២៣] ចន្ទាវិ កម្មាធិ អបលោកនកម្មំ ញត្តិ -  
កម្មំ ញត្តិទុតិយកម្មំ ញត្តិទុតុត្តកម្មំ ។ ឥមាធិ ចន្ទាវិ  
កម្មាធិ កាតិហា កាវេហិ វិបដ្ឋន្តិ ។ ឥមាធិ ចន្ទាវិ  
កម្មាធិ បញ្ចហា កាវេហិ វិបដ្ឋន្តិ វត្តុតោ វា ញត្តិតោ វា  
អនុស្សាវនតោ វា សីមតោ វា បរិសទ្ធិ វា ។

[៤២៤] កថំ វត្តុតោ កម្មាធិ វិបដ្ឋន្តិ ។ សម្មា ក-  
រណីយំ កម្មំ អសម្មា ករោតិ វត្តុវិបដ្ឋំ អធម្មកម្មំ ។  
បដិច្ចុច្ឆា ករណីយំ កម្មំ អប្បដិច្ចុច្ឆា ករោតិ វត្តុវិបដ្ឋំ  
អធម្មកម្មំ ។ បដិញ្ញាយ ករណីយំ កម្មំ អប្បដិញ្ញាយ  
ករោតិ វត្តុវិបដ្ឋំ អធម្មកម្មំ ។ សតិវិទយារហស្ស អម្ពន្ត្រ-  
វិទយំ ធនតិ វត្តុវិបដ្ឋំ អធម្មកម្មំ ។ អម្ពន្ត្រវិទយារហស្ស  
តស្សចាថយសិកា កម្មំ ករោតិ វត្តុវិបដ្ឋំ អធម្មកម្មំ ។  
តស្សចាថយសិកា កម្មារហស្ស តន្ត្រិយកម្មំ ករោតិ  
វត្តុវិបដ្ឋំ អធម្មកម្មំ ។ តន្ត្រិយកម្មារហស្ស វិទយស្ស-  
កម្មំ ករោតិ វត្តុវិបដ្ឋំ អធម្មកម្មំ ។ វិទយស្សកម្មា-  
រហស្ស បញ្ចាជិយកម្មំ ករោតិ វត្តុវិបដ្ឋំ អធម្មកម្មំ ។

បញ្ចវគ្គ

[៤២៥] កម្ម ៤ យោនី តិ អបលោកនកម្ម ១ ញត្តិកម្ម ១ ញត្តិ-  
ទុតិយកម្ម ១ ញត្តិទុតុត្តកម្ម ១ ។ កម្មចាំនី ៤ នេះ តែងវិបត្តិព្រោះភាគ  
ច្រើន ។ កម្មចាំនី ៤ នេះ តែងវិបត្តិព្រោះភាគ ៥ គឺ វត្ថុ ១ ញត្តិ ១  
អនុស្សាវនៈ ១ សីមា ១ បរិសទ្ធិ ១ ។

[៤២៦] កម្មវិបត្តិព្រោះកម្មដូចម្តេច ។ កម្មវិបត្តិព្រោះកម្ម  
ចំពោះមុខ បែរជាធ្វើកំចាត់មុខទៅវិញ កម្មនេះចាត់ជាវត្ថុវិបត្តិ ជាអធម្ម-  
កម្ម ។ កម្មវិបត្តិព្រោះកម្មដោយការសាកសួរ បែរជាធ្វើដោយការមិន  
សាកសួរវិញ កម្មនេះចាត់ជាវត្ថុវិបត្តិ ជាអធម្មកម្ម ។ កម្មវិបត្តិ  
ត្រូវធ្វើតាមពាក្យល្ងង់ បែរជាធ្វើមិនតាមពាក្យល្ងង់វិញ កម្មនេះចាត់  
ជាវត្ថុវិបត្តិ ជាអធម្មកម្ម ។ សន្សំធ្វើអម្បិយវិទយដល់ភិក្ខុគួរដល់សតិ-  
វិន័យ កម្មនេះចាត់ជាវត្ថុវិបត្តិ ជាអធម្មកម្ម ។ សន្សំធ្វើតស្សុបាយ-  
សិកាកម្ម ដល់ភិក្ខុគួរដល់អម្បិយវិទយ កម្មនេះចាត់ជាវត្ថុវិបត្តិ ជាអធម្ម-  
កម្ម ។ សន្សំធ្វើតន្ត្រិយកម្មដល់ភិក្ខុគួរដល់តស្សុបាយសិកាកម្ម កម្មនេះ  
ចាត់ជាវត្ថុវិបត្តិ ជាអធម្មកម្ម ។ សន្សំធ្វើវិទយស្សកម្ម ដល់ភិក្ខុគួរដល់  
តន្ត្រិយកម្ម កម្មនេះចាត់ជាវត្ថុវិបត្តិ ជាអធម្មកម្ម ។ សន្សំធ្វើបញ្ចាជិយ-  
កម្ម ដល់ភិក្ខុគួរដល់វិទយស្សកម្ម កម្មនេះចាត់ជាវត្ថុវិបត្តិ ជាអធម្មកម្ម ។

បញ្ចវគ្គបដិសារណីយកម្ម ដល់ភិក្ខុគួរដល់បញ្ចវគ្គបដិសារណីយកម្ម កម្មនេះចាត់  
 ជាវត្ថុវិបត្តិ ជាអធម្មកម្ម ។ សន្សំធ្វើទុក្ខបដិសារណីយកម្ម ដល់ភិក្ខុគួរដល់  
 បដិសារណីយកម្ម កម្មនេះចាត់ជាវត្ថុវិបត្តិ ជាអធម្មកម្ម ។ សន្សំឱ្យ  
 បរិវេស ដល់ភិក្ខុគួរដល់ទុក្ខបដិសារណីយកម្ម កម្មនេះចាត់ជាវត្ថុវិបត្តិ ជាអធម្ម  
 កម្ម ។ សន្សំពាញភិក្ខុគួរដល់បរិវេស មកដាក់ក្នុងមូលាបត្តិ កម្មនេះចាត់  
 ជាវត្ថុវិបត្តិ ជាអធម្មកម្ម ។ សន្សំឱ្យមានក្ខ ដល់ភិក្ខុគួរដល់មូលាយប្បដិ-  
 កស្សនៈ កម្មនេះចាត់ជាវត្ថុវិបត្តិ ជាអធម្មកម្ម ។ សន្សំឱ្យកត្តាន ដល់ភិក្ខុ  
 គួរដល់មានក្ខ កម្មនេះចាត់ជាវត្ថុវិបត្តិ ជាអធម្មកម្ម ។ សន្សំញ៉ាំងភិក្ខុគួរ  
 ដល់អត្តាន ឱ្យទុក្ខបសម្បទា កម្មនេះចាត់ជាវត្ថុវិបត្តិ ជាអធម្មកម្ម ។ សន្សំ  
 ធ្វើទុក្ខបសម្បទា ក្នុងវិបត្តិមិនមែនជាវត្ថុវិបត្តិ កម្មនេះចាត់ជាវត្ថុវិបត្តិ ជា  
 អធម្មកម្ម ។ សន្សំធ្វើបរិវេស ក្នុងវិបត្តិមិនមែនជាវត្ថុវិបត្តិ កម្មនេះ  
 ចាត់ជាវត្ថុវិបត្តិ ជាអធម្មកម្ម ។ កម្ម វិបត្តិព្រោះត្រូវយ៉ាងនេះឯង ។

(២៣៧) កថំ ញត្តិភោ កត្តាធិ វិបត្តិធិ ។ បញ្ចហា-  
 កាវេហិ ញត្តិភោ កត្តាធិ វិបត្តិធិ វត្ថុំ ១ បរាមសតិ  
 សង្ឃំ ១ បរាមសតិ បុគ្គលំ ១ បរាមសតិ ញត្តិំ ១  
 បរាមសតិ បដ្ឋា ១ ញត្តិំ វេយេតិ ។ ឥវេហិ បញ្ចហា កា-  
 វេហិ ញត្តិភោ កត្តាធិ វិបត្តិធិ ។

សន្សំធ្វើបដិសារណីយកម្ម ដល់ភិក្ខុគួរដល់បញ្ចវគ្គបដិសារណីយកម្ម កម្មនេះចាត់  
 ជាវត្ថុវិបត្តិ ជាអធម្មកម្ម ។ សន្សំធ្វើទុក្ខបដិសារណីយកម្ម ដល់ភិក្ខុគួរដល់  
 បដិសារណីយកម្ម កម្មនេះចាត់ជាវត្ថុវិបត្តិ ជាអធម្មកម្ម ។ សន្សំឱ្យ  
 បរិវេស ដល់ភិក្ខុគួរដល់ទុក្ខបដិសារណីយកម្ម កម្មនេះចាត់ជាវត្ថុវិបត្តិ ជាអធម្ម  
 កម្ម ។ សន្សំពាញភិក្ខុគួរដល់បរិវេស មកដាក់ក្នុងមូលាបត្តិ កម្មនេះចាត់  
 ជាវត្ថុវិបត្តិ ជាអធម្មកម្ម ។ សន្សំឱ្យមានក្ខ ដល់ភិក្ខុគួរដល់មូលាយប្បដិ-  
 កស្សនៈ កម្មនេះចាត់ជាវត្ថុវិបត្តិ ជាអធម្មកម្ម ។ សន្សំឱ្យកត្តាន ដល់ភិក្ខុ  
 គួរដល់មានក្ខ កម្មនេះចាត់ជាវត្ថុវិបត្តិ ជាអធម្មកម្ម ។ សន្សំញ៉ាំងភិក្ខុគួរ  
 ដល់អត្តាន ឱ្យទុក្ខបសម្បទា កម្មនេះចាត់ជាវត្ថុវិបត្តិ ជាអធម្មកម្ម ។ សន្សំ  
 ធ្វើទុក្ខបសម្បទា ក្នុងវិបត្តិមិនមែនជាវត្ថុវិបត្តិ កម្មនេះចាត់ជាវត្ថុវិបត្តិ ជា  
 អធម្មកម្ម ។ សន្សំធ្វើបរិវេស ក្នុងវិបត្តិមិនមែនជាវត្ថុវិបត្តិ កម្មនេះ  
 ចាត់ជាវត្ថុវិបត្តិ ជាអធម្មកម្ម ។ កម្ម វិបត្តិព្រោះត្រូវយ៉ាងនេះឯង ។

(២៣៨) កម្មតាំងឡាយ វិបត្តិព្រោះត្រូវត្រូវដូចម្តេច ។ កម្មតាំង  
 ឡាយ វិបត្តិព្រោះត្រូវ ដោយកាតា ៥ គឺភិក្ខុមិនស្រឡាចញ្ចោល្ហាវត្ត  
 គឺទុក្ខបសម្បទាបេត្តៈ ១ មិនទេញរយៈសន្សំ ១ មិនទេញរយៈយុគ្គល  
 គឺទុក្ខបសម្បទា ១ មិនតាំងញត្តិ ១ ទូតាំងញត្តិទានិក្រាយកម្មវា ១ ។  
 កម្មតាំងឡាយ វិបត្តិព្រោះត្រូវ ដោយកាតា ៥ នេះឯង ។

ឈេចំណែក ចារឹក៖

[៤៤២] កាថ អនុស្សាវរនោ កម្ពុជំ វិបដ្ឋន្តំ ។  
បញ្ចហាការេហំ អនុស្សាវរនោ កម្ពុជំ វិបដ្ឋន្តំ វត្ថុ  
ន បកមសតិ សង្ឃំ ន បកមសតិ បុគ្គលំ ន បកមសតិ  
សាវនំ ហារេតិ អកាលេ វា សាវេតិ ។ នមេហិ បញ្ច-  
ហាការេហំ អនុស្សាវរនោ កម្ពុជំ វិបដ្ឋន្តំ ។

[៤៤៣] កាថ សីមតោ កម្ពុជំ វិបដ្ឋន្តំ ។ ឯកា-  
នសហាការេហំ សីមតោ កម្ពុជំ វិបដ្ឋន្តំ អតិទុក្ខកំ  
សីមំ សម្មន្តតិ អតិមហតិ សីមំ សម្មន្តតិ ទណ្ឌនិមិត្តំ  
សីមំ សម្មន្តតិ ឆាយានិមិត្តំ សីមំ សម្មន្តតិ អនិមិត្តំ  
សីមំ សម្មន្តតិ ពហិសីមេ បីតោ សីមំ សម្មន្តតិ ននិ-  
យា សីមំ សម្មន្តតិ សមុទ្ទេ សីមំ សម្មន្តតិ ជាតស្ស-  
វេ សីមំ សម្មន្តតិ សីមាយ សីមំ សម្មន្តតិ សីមាយ  
សីមំ អន្លោត្តរតិ ។ នមេហិ ឯកានសហាការេហំ  
សីមតោ កម្ពុជំ វិបដ្ឋន្តំ ។

[៤៤៤] កាថ បរិសតោ កម្ពុជំ វិបដ្ឋន្តំ ។ ត្វានស-  
ហាការេហំ បរិសតោ កម្ពុជំ វិបដ្ឋន្តំ ចក្កវត្តនរណោ

[៤៤៦] កម្មតាំងឡាយ វិបត្តិព្រោះអនុស្សាវរនៈដូចម្តេច ។ កម្ម  
តាំងឡាយ វិបត្តិព្រោះអនុស្សាវរនៈ ដោយភាពា ៧ គឺសូត្រម៉ែតេញ  
ឈ្មោះក្រ ១ ម៉ែតេញឈ្មោះសង្ឃ ១ ម៉ែតេញឈ្មោះបុគ្គល ១ ធ្វើ  
អនុស្សាវរន៍ក៏ឲ្យខូច ១ សូត្រក្នុងកាលមិនគួរ ១ ។ កម្មតាំងឡាយ វិបត្តិ  
ព្រោះអនុស្សាវរនៈ ដោយភាពា ៥ នេះឯង ។

[៤៤៧] កម្មតាំងឡាយ វិបត្តិព្រោះសីមាដូចម្តេច ។ កម្មតាំង  
ឡាយ វិបត្តិព្រោះសីមា ដោយភាពា ១១ គឺសន្មតសីមាក្នុងរាត ១  
សន្មតសីមាចំពេក ១ សន្មតសីមាមាននិមិត្តមិនគត្តា ១ សន្មតសីមាយក  
ស្រឡោលជាមិត្ត ១ សន្មតសីមាមិនមានអ្វីជានិមិត្ត ១ ឈរភាវក្រៅ  
សីមាសន្មតសីមា ១ សន្មតសីមាក្នុងស្តីធំ ១ សន្មតសីមាក្នុងសមុទ្រ ១  
សន្មតសីមាក្នុងជានស្រះ ១ ទំណាយសីមាដោយសីមា ១ (គបសីមា  
ដោយសីមា ១ ។ កម្មតាំងឡាយ វិបត្តិព្រោះសីមាដោយភាពា ១១  
នេះឯង ។

[៤៤៨] កម្មតាំងឡាយ វិបត្តិព្រោះហិសឲ្យដូចម្តេច ។ កម្មតាំង  
ឡាយ វិបត្តិព្រោះហិសឲ្យ ដោយភាពា ១២ គឺកម្មវេទនសង្ឃក្នុងដោយ

កម្ម យោវតីកា ភិក្ខុ កម្មប្បត្តា តេ អនាគតា ហោន្តិ  
 ធម្មារហនំ ធម្មោ អនាមាដោ ហោតិ សម្មទ័ក្ខតា ប-  
 ដិក្ខោសន្តិ ចតុវគ្គការណេ កម្ម យោវតីកា ភិក្ខុ  
 កម្មប្បត្តា តេ អាគតា ហោន្តិ ធម្មារហនំ ធម្មោ អនា-  
 មាដោ ហោតិ សម្មទ័ក្ខតា បដិក្ខោសន្តិ ចតុវគ្គការណេ  
 កម្ម យោវតីកា ភិក្ខុ កម្មប្បត្តា តេ អាគតា ហោន្តិ  
 ធម្មារហនំ ធម្មោ អនាមាដោ ហោតិ សម្មទ័ក្ខតា ប-  
 ដិក្ខោសន្តិ ចតុវគ្គការណេ កម្ម រមេ ១ ទសវគ្គការ-  
 ណេ កម្ម រមេ ១ វិសតិវគ្គការណេ កម្ម យោវតីកា  
 ភិក្ខុ កម្មប្បត្តា តេ អនាគតា ហោន្តិ ធម្មារហនំ  
 ធម្មោ អនាមាដោ ហោតិ សម្មទ័ក្ខតា បដិក្ខោសន្តិ  
 វិសតិវគ្គការណេ កម្ម យោវតីកា ភិក្ខុ កម្មប្បត្តា តេ  
 អាគតា ហោន្តិ ធម្មារហនំ ធម្មោ អនាមាដោ ហោតិ  
 សម្មទ័ក្ខតា បដិក្ខោសន្តិ វិសតិវគ្គការណេ កម្ម  
 យោវតីកា ភិក្ខុ កម្មប្បត្តា តេ អាគតា ហោន្តិ

ចតុវគ្គ ភិក្ខុទាំងឡាយមានចំនួនប៉ុន្មានរូបដែលគួរដល់កម្ម ភិក្ខុទាំងនោះ  
 ក៏មិនបានមក ទាំងនេះរបស់ភិក្ខុដែលគួរដល់នេះក៏មិនបាននាំមក ពួកភិក្ខុ  
 ដែលបាននៅក្នុងទីចំពោះមុខ ក៏យាត់ហាម ១ កម្មដែលសន្សំធ្វើដោយ  
 ចតុវគ្គ ភិក្ខុទាំងឡាយមានចំនួនប៉ុន្មានរូបដែលគួរដល់កម្ម ភិក្ខុទាំងនោះ  
 បានមកហើយតែនេះរបស់ភិក្ខុដែលគួរដល់នេះមិនបាននាំមក ទាំងពួកភិក្ខុ  
 ដែលនៅក្នុងទីចំពោះមុខក៏យាត់ហាម ១ កម្មដែលសន្សំធ្វើដោយចតុវគ្គ  
 ភិក្ខុទាំងឡាយមានចំនួនប៉ុន្មានរូបដែលគួរដល់កម្ម ភិក្ខុទាំងនោះក៏បានមក  
 ហើយ ទាំងនេះរបស់ភិក្ខុដែលគួរដល់នេះក៏បាននាំមកហើយដែរ តែពួក  
 ភិក្ខុដែលនៅក្នុងទីចំពោះមុខក៏យាត់ហាម១កម្មដែលសន្សំធ្វើដោយបញ្ចវគ្គ  
 ១ រមេ ១ កម្មដែលសន្សំធ្វើដោយទសវគ្គ ១ រមេ ១ កម្មដែលសន្សំធ្វើ  
 ដោយវិសតិវគ្គ ពួកភិក្ខុមានចំនួនប៉ុន្មានរូបដែលគួរដល់កម្ម ភិក្ខុទាំងនោះ  
 មិនបានមក ទាំងនេះរបស់ភិក្ខុដែលគួរដល់នេះក៏មិនបាននាំមក ទាំងពួក  
 ភិក្ខុដែលនៅក្នុងទីចំពោះមុខក៏យាត់ហាម ១ កម្មដែលសន្សំធ្វើដោយវិសតិ  
 វគ្គ ភិក្ខុទាំងឡាយមានចំនួនប៉ុន្មានរូបដែលគួរដល់កម្ម ភិក្ខុទាំងនោះក៏បាន  
 មកហើយដែរ តែនេះរបស់ភិក្ខុដែលគួរដល់នេះមិនបាននាំមក ទាំងពួកភិក្ខុ  
 ដែលនៅក្នុងទីចំពោះមុខក៏យាត់ហាម ១ កម្មដែលសន្សំធ្វើដោយវិសតិវគ្គ  
 ភិក្ខុទាំងឡាយមានចំនួនប៉ុន្មានរូបដែលគួរដល់កម្ម ភិក្ខុទាំងនោះក៏បានមក

វិធីបដិសេធ បរិវារ

ធនាគារហោង ធនាគារ អាហារដោ ហោតិ សម្បជីក្ខតា  
បដិសេធសន្តិ ។ សមេហិ ធានសហការហោ បរិសេធា  
កម្មាចិ វិបដ្ឋន្តិ ។

[៤២៤] ចន្ទវត្តការណ៍ កម្មេ ធនាគារ កិក្ខុ បក-  
តត្តា កម្មប្បត្តា អវិសេសា បកតត្តា ធនាគារ យស្ស  
សង្ខេ កម្ម ករោតិ សោ ទេវ កម្មប្បត្តោ ធម៌<sup>(១)</sup>  
ធនាគារហោ អបិច កម្មាហោ ។ បញ្ចវត្តការណ៍ កម្មេ  
បញ្ច កិក្ខុ បកតត្តា កម្មប្បត្តា អវិសេសា បកតត្តា  
ធនាគារ យស្ស សង្ខេ កម្ម ករោតិ សោ ទេវ  
កម្មប្បត្តោ ធម៌ ធនាគារហោ អបិច កម្មាហោ ។  
ធនវត្តការណ៍ កម្មេ ធន កិក្ខុ បកតត្តា កម្មប្បត្តា  
អវិសេសា បកតត្តា ធនាគារ យស្ស សង្ខេ កម្ម  
ករោតិ សោ ទេវ កម្មប្បត្តោ ធម៌ ធនាគារហោ អបិច  
កម្មាហោ ។ វិសតិវត្តការណ៍ កម្មេ វិសតិ កិក្ខុ បក-  
តត្តា កម្មប្បត្តា អវិសេសា បកតត្តា ធនាគារ យស្ស  
សង្ខេ កម្ម ករោតិ សោ ទេវ កម្មប្បត្តោ ធម៌  
ធនាគារហោ អបិច កម្មាហោ ។

១ ឧ. ម. ៣០ ។

វិធីបដិសេធ បរិវារ

ចំនីធន្ទ របស់កិក្ខុដែលគួរដល់ធន្ទ កិក្ខុនាំមកហើយវែង កែត្រួតកិក្ខុដែល  
នៅក្នុងវិចិ ពោះមុខកំយាត់ហាម ១ ។ កម្មចំនីធន្ទ វិបត្តិព្រោះបរិសេធស្យ  
ដោយភកា ១២ នេះឯង ។

[៤២៥] កម្ម សន្សំធ្វើដោយចន្ទវត្ត បានដល់កិក្ខុ ៤ រូប ជាបកតត្ត  
ដែលគួរដល់កម្ម កិក្ខុជាបកតត្តដ៏សសជាអ្នកគួរដល់ធន្ទវែង បើសន្សំធ្វើ  
កម្មដល់កិក្ខុណា កិក្ខុនោះជាអ្នកមិនគួរដល់កម្ម ចំនីមិនគួរដល់ធន្ទវែង កែ  
ថាជាអ្នកគួរដល់កម្ម (ដែលសន្សំធ្វើនោះ) ។ កម្មដែលសន្សំធ្វើដោយ  
បញ្ចវត្ត បានដល់កិក្ខុ ៥ រូប ជាបកតត្តដែលគួរដល់កម្ម កិក្ខុជាបកតត្តដ៏  
សសជាអ្នកគួរដល់ធន្ទ បើសន្សំធ្វើកម្មដល់កិក្ខុណា កិក្ខុនោះជាអ្នកមិន  
គួរដល់កម្ម ចំនីជាអ្នកមិនគួរដល់ធន្ទ កែថាជាអ្នកគួរដល់កម្ម (ដែលសន្សំ  
ធ្វើនោះ) ។ កម្មដែលសន្សំធ្វើដោយចន្ទវត្ត បានដល់កិក្ខុ ១០ រូប ជាបក-  
តត្តដែលគួរដល់កម្ម កិក្ខុជាបកតត្តដ៏សសជាអ្នកគួរដល់ធន្ទ បើសន្សំធ្វើ  
កម្មដល់កិក្ខុណាកិក្ខុនោះជាអ្នកមិនគួរដល់កម្មជាអ្នកមិនគួរដល់ធន្ទវែង កែថាជា  
អ្នកគួរដល់កម្ម (ដែលសន្សំធ្វើនោះ) ។ កម្មដែលសន្សំធ្វើដោយវិសតិវត្ត  
បានដល់កិក្ខុ ២០ រូប ជាបកតត្ត ដែលគួរដល់កម្ម កិក្ខុជាបកតត្តដ៏សសគួរ  
ដល់ធន្ទ បើសន្សំធ្វើកម្មដល់កិក្ខុណា កិក្ខុនោះជាអ្នកមិនគួរដល់កម្ម ចំនី  
ជាអ្នកមិនគួរដល់ធន្ទ កែថាជាអ្នកគួរដល់កម្ម (ដែលសន្សំធ្វើនោះ) ។



ឃ្យ វេទ ចក្រ កម្មវិធី វេទបិដក

(២៣០) ចក្រវិ កម្មវិធី អបរលោកនកម្ម ញត្តិ-  
កម្ម ញត្តិទុកិយកម្ម ញត្តិចតុកម្ម ។ ឥហនិ ចក្រវិ  
កម្មវិធី កតិយោកាវេហិ វិចជ្ជន្តិ ។ ឥហនិ ចក្រវិ  
កម្មវិធី ចតុរោកាវេហិ វិចជ្ជន្តិ វត្ថុតោ វា ញត្តិ(តោ  
វា អនុស្សវនតោ វា សីមាតោ វា បរិសេវា វា ។

(២៣១) កាថ វត្ថុតោ កម្មវិធី វិចជ្ជន្តិ ។ បណ្ឌិត  
ឧបសម្បទនេតិ វត្ថុវិចជ្ជន្តិ អធម្មកម្ម ។ ថេយ្យសំវាសកំ  
ឧបសម្បទនេតិ វត្ថុវិចជ្ជន្តិ អធម្មកម្ម ។ តិក្កយច្យក្កន្តិកំ  
ឧបសម្បទនេតិ វត្ថុវិចជ្ជន្តិ អធម្មកម្ម ។ តិវច្ឆានតតំ ឧប-  
សម្បទនេតិ វត្ថុវិចជ្ជន្តិ អធម្មកម្ម ។ មាតុយាតតំ ឧប-  
សម្បទនេតិ វត្ថុវិចជ្ជន្តិ អធម្មកម្ម ។ បិកុយាតតំ ឧប-  
សម្បទនេតិ វត្ថុវិចជ្ជន្តិ អធម្មកម្ម ។ អរហន្តយាតតំ ឧប-  
សម្បទនេតិ វត្ថុវិចជ្ជន្តិ អធម្មកម្ម ។ តិកុច្ឆិទុសកំ ឧប-  
សម្បទនេតិ វត្ថុវិចជ្ជន្តិ អធម្មកម្ម ។ សិវ្យកេនតំ ឧប-

(២៣២) កម្ម ២ យោង គឺ អបរលោកនកម្ម ១ ញត្តិកម្ម ១ ញត្តិ-  
ទុកិយកម្ម ១ ញត្តិចតុកម្ម ១ ។ កម្មចាំង ២ តោ តែវិចជ្ជន្តិប្រោសោកា  
ប្បន្តា ។ កម្មចាំង ២ នេះ តែវិចជ្ជន្តិប្រោសោកា ៥ គឺ វត្ថុ ១ ញត្តិ ១  
អនុស្សវនៈ ១ សីមា ១ បរិសេវ ១ ។

(២៣៣) កម្មចាំង ១១ យោង វិចជ្ជន្តិប្រោសោកា ៧ ( កម្មចាំង ១១ យោង  
វិចជ្ជន្តិប្រោសោកា ) គឺ សិវ្យញ្ញាវិចជ្ជន្តិ ១ ឧបសម្បទា កម្មនេះចាត់  
ជាវត្ថុវិចជ្ជន្តិ ជាអធម្មកម្ម ។ សិវ្យញ្ញាវិចជ្ជន្តិ ជាថេយ្យសំវាស ១ ឧបសម្បទា  
កម្មនេះចាត់ជាវត្ថុវិចជ្ជន្តិ ជាអធម្មកម្ម ។ សិវ្យញ្ញាវិចជ្ជន្តិ ជា  
បណ្ឌិតវិចជ្ជន្តិ ១ ឧបសម្បទា កម្មនេះចាត់ជាវត្ថុវិចជ្ជន្តិ ជាអធម្មកម្ម ។  
សិវ្យញ្ញាវិចជ្ជន្តិ ជាមាតុយាតតំ ១ ឧបសម្បទា កម្មនេះចាត់ជាវត្ថុវិចជ្ជន្តិ ជា  
អធម្មកម្ម ។ សិវ្យញ្ញាវិចជ្ជន្តិ ជាមាតុយាតតំ ១ ( អ្នកសម្រាប់មាតា ) ឧបសម្បទា  
កម្មនេះចាត់ជាវត្ថុវិចជ្ជន្តិ ជាអធម្មកម្ម ។ សិវ្យញ្ញាវិចជ្ជន្តិ ជាបិកុយាតតំ  
១ ( អ្នកសម្រាប់បិតា ) ឧបសម្បទា កម្មនេះចាត់ជាវត្ថុវិចជ្ជន្តិ  
ជាអធម្មកម្ម ។ សិវ្យញ្ញាវិចជ្ជន្តិ ជាអរហន្តយាតតំ ១ ( អ្នកសម្រាប់ព្រះ  
ហន្ត ) ឧបសម្បទា កម្មនេះចាត់ជាវត្ថុវិចជ្ជន្តិ ជាអធម្មកម្ម ។ សិវ្យ  
ញ្ញាវិចជ្ជន្តិ ជាតិកុច្ឆិទុសកៈ ( អ្នកប្រទូស្តិកុច្ឆិ ) ឧបសម្បទា កម្មនេះចាត់  
ជាវត្ថុវិចជ្ជន្តិ ជាអធម្មកម្ម ។ សិវ្យញ្ញាវិចជ្ជន្តិ ជាសិវ្យកេនតំ ( អ្នកបំបែកសិវ្យ )

វិធីបិណ្ឌ បរិវារ

សម្បទានេតិ វត្តវិបង្គំ អធម្មតម្មំ ។ លោហិតុប្បទានកំ  
ឧបសម្បទានេតិ វត្តវិបង្គំ អធម្មតម្មំ ។ ឧកោតាព្យញ្ញនកំ  
ឧបសម្បទានេតិ វត្តវិបង្គំ អធម្មតម្មំ ។ ឧទវិសតិវស្សំ  
បុគ្គលំ ឧបសម្បទានេតិ វត្តវិបង្គំ អធម្មតម្មំ ។ ឯវវត្តតោ  
កម្មាធិ វិបង្គន្តិ ។

[៤២២] កង់ ញត្តតោ កម្មាធិ វិបង្គន្តិ ។ បញ្ច-  
ហានាហេហិ ញត្តតោ កម្មាធិ វិបង្គន្តិ វត្តំ ន បរាម-  
សតិ សង្ឃំ ន បរាមសតិ បុគ្គលំ ន បរាមសតិ  
ញត្តិ ន បរាមសតិ បច្ឆា ន ញត្តិ ឋបេតិ ។ នំមេហិ  
បញ្ចហានាហេហិ ញត្តតោ កម្មាធិ វិបង្គន្តិ ។

[៤២៣] កង់ អនុស្សវនេតោ កម្មាធិ វិបង្គន្តិ ។  
បញ្ចហានាហេហិ អនុស្សវនេតោ កម្មាធិ វិបង្គន្តិ វត្តំ  
ន បរាមសតិ សង្ឃំ ន បរាមសតិ បុគ្គលំ ន បរាមសតិ  
សាវនំ ហាមេតិ អកាសេ ន សាវនិ ។ នំមេហិ  
បញ្ចហានាហេហិ អនុស្សវនេតោ កម្មាធិ វិបង្គន្តិ ។

វិធីបិណ្ឌ បរិវារ

ឲ្យទទួលឧបសម្បទា កម្មនេះចាត់ជាវត្តវិបត្តិ ជាអធម្មកម្ម ។ សន្សំញ៉ាវ  
លោហិតុប្បទានកម្មស្ថល ( គួរធ្វើត្រូវលោហិតត្រូវពុទ្ធស្សន្ទព្រះច័ន្ទ ) ឲ្យ  
ទទួលឧបសម្បទា កម្មនេះចាត់ជាវត្តវិបត្តិ ជាអធម្មកម្ម ។ សន្សំញ៉ាវ  
ឧកោតាព្យញ្ញនកម្មស្ថលឲ្យទទួលឧបសម្បទា កម្មនេះ ចាត់ជាវត្តវិបត្តិ ជា  
អធម្មកម្ម ។ សន្សំញ៉ាវបុគ្គលមានផ្តាច់យក ២០ ឲ្យទទួលឧបសម្បទា  
កម្មនេះចាត់ជាវត្តវិបត្តិ ជាអធម្មកម្ម ។ កម្មទាំងឡាយវិបត្តិព្រោះវត្ត  
យានិទេវនិ ។

[៤២៤] កម្មវិបត្តិព្រោះញត្តិដូចម្តេច ។ កម្មវិបត្តិព្រោះ  
ញត្តិ ដោយភាពាវ គឺកិច្ចសូត្រមិនចេញឈ្មោះវត្ត ១ មិនចេញឈ្មោះ  
សង្ឃ ១ មិនចេញឈ្មោះបុគ្គល ១ មិនមានញត្តិ ១ ឬមានញត្តិក្រោយ  
( កម្មវត ) ១ ។ កម្មវិបត្តិព្រោះញត្តិដោយភាពាវ ៥ នេះនឹង ។

[៤២៥] កម្មវិបត្តិព្រោះអនុស្សវនៈដូចម្តេច ។ កម្មវិបត្តិព្រោះ  
អនុស្សវនៈដោយភាពាវ ៥ គឺកិច្ចសូត្រមិនចេញឈ្មោះវត្ត ១ មិនចេញ  
ឈ្មោះសង្ឃ ១ មិនចេញឈ្មោះបុគ្គល ១ ធ្វើអនុស្សវនិវិធីឲ្យរួច ១  
ឬសូត្រក្នុងកាលមិនធុរ ១ កម្មទាំងឡាយវិបត្តិព្រោះអនុស្សវនៈ ដោយ  
ភាពាវ ៥ នេះនឹង ។

៤២៨

បញ្ចេន សំណែនគ្រប់សិវិបន្ត

(៤៣២) កង់ សីមតោ កម្មាធិ វិបដ្ឋន្តិ ។ ឯកា-  
 នសហការេហំ សីមតោ កម្មាធិ វិបដ្ឋន្តិ អតិទុក្ខកំ  
 សីមំ សម្មន្តតិ អតិមហតិ សីមំ សម្មន្តតិ ទណ្ឌនិមិត្តំ  
 សីមំ សម្មន្តតិ ឆាយានិមិត្តំ សីមំ សម្មន្តតិ អនិមិត្តំ  
 សីមំ សម្មន្តតិ ពហំសីមេ បិតោ សីមំ សម្មន្តតិ ច-  
 ធិយា សីមំ សម្មន្តតិ សមុទ្រំ សីមំ សម្មន្តតិ ជាតស្សរេ  
 សីមំ សម្មន្តតិ សីមាយ សីមំ សម្មន្តតិ សីមាយ សីមំ  
 អន្តោគរតិ ។ ឧទេហំ ឯកានសហការេហំ សីមតោ  
 កម្មាធិ វិបដ្ឋន្តិ ។

(៤៣៣) កង់ បរិសតោ កម្មាធិ វិបដ្ឋន្តិ ។ គ្នា-  
 នសហការេហំ បរិសតោ កម្មាធិ វិបដ្ឋន្តិ ។ ចតុវគ្គក-  
 រណោ កម្មេ យាវតិកា ភិក្ខុ កម្មប្បត្តា ភេ អនាគតា  
 ហោន្តិ ធម្មារហនំ ធម្មោ អនាហដោ ហោតិ សម្មទិ-  
 ក្ខតា បដិក្កោសន្តិ ចតុវគ្គករណោ កម្មេ យាវតិកា  
 ភិក្ខុ កម្មប្បត្តា ភេ អនាគតា ហោន្តិ ធម្មារហនំ ធម្មោ  
 អនាហដោ ហោតិ សម្មទិក្ខតា បដិក្កោសន្តិ ចតុវគ្គ-  
 ករណោ កម្មេ យាវតិកា ភិក្ខុ កម្មប្បត្តា ភេ អនាគតា

(៤៣៤) កម្មវិបត្តិព្រោះសីមាដូចម្តេច ។ កម្មវិបត្តិព្រោះសីមា  
 ដោយភាពា ១១ អិសន្តសីមាភូមិភាព ១ សន្តសីមាចំណេត ១ សន្ត  
 សីមាមាននិមិត្តមិនគ្នា ១ សន្តសីមាយកស្រែហាលជាដំបូក ១ សន្ត  
 សីមាមិនមានអ្វីជាដំបូក ១ ឈរខាងក្រៅសីមាសន្តសីមា ១ សន្តសីមា  
 ក្នុងស្នឹង ១ សន្តសីមាក្នុងសមុទ្រ ១ សន្តសីមាក្នុងដាវស្រះ ១ ទំលាយ  
 សីមាដោយសីមា ១ គ្របសីមាដោយសីមា ១ ។ កម្មវិបត្តិ  
 ព្រោះសីមាដោយភាពា ១១ គេរង ។

(៤៣៥) កម្មវិបត្តិព្រោះបរិសត្យដូចម្តេច ។ កម្មវិបត្តិ  
 ព្រោះបរិសត្យដោយភាពា ១២ ភិក្ខុដែលសន្សំធ្វើដោយចក្ក-  
 វត្ថុ ភិក្ខុវិបត្តិមានចំនួនប៉ុន្មានចុះដែលគួរដល់កម្ម ភិក្ខុវិបត្តិ មានមិន  
 បានមក ទាំងនេះរបស់ភិក្ខុដែលគួរដល់នេះមិនបាននាំមក ពួកភិក្ខុដែល  
 នៅក្នុងទីបំណោម ១ កម្មដែលសន្សំធ្វើដោយចក្កវត្ថុ  
 ភិក្ខុមានចំនួនប៉ុន្មានចុះដែលគួរដល់កម្ម ភិក្ខុវិបត្តិមានបានមកហើយ កែ  
 នេះរបស់ភិក្ខុដែលគួរដល់នេះមិនបាននាំមក ទាំងពួកភិក្ខុដែលនៅក្នុងទី  
 បំណោម ១ កម្មដែលសន្សំធ្វើដោយចក្កវត្ថុ ភិក្ខុមានចំនួន  
 ប៉ុន្មានចុះដែលគួរដល់កម្ម ភិក្ខុវិបត្តិមានបានមកហើយ ទាំងនេះរបស់ភិក្ខុ

ហោត្តិ ធម្មារហាមំ ធម្មោ អាហាដោ ហោតិ សម្មច័ក្ខុ-  
 តា បដិក្ខោសន្តិ បញ្ចវត្តករណោ កក្កេ ។ បេ ។  
 ធម្មវត្តករណោ កក្កេ ។ បេ ។ វិសតិវត្តករណោ កក្កេ  
 យោវតិកា ភិក្ខុ កក្កប្បត្តា នេ អាគតា ហោត្តិ  
 ធម្មារហាមំ ធម្មោ អាហាដោ ហោតិ សម្មច័ក្ខុតា  
 បដិក្ខោសន្តិ វិសតិវត្តករណោ កក្កេ យោវតិកា ភិក្ខុ  
 កក្កប្បត្តា នេ អាគតា ហោត្តិ ធម្មារហាមំ ធម្មោ  
 អាហាដោ ហោតិ សម្មច័ក្ខុតា បដិក្ខោសន្តិ វិសតិ  
 វត្តករណោ កក្កេ យោវតិកា ភិក្ខុ កក្កប្បត្តា នេ  
 អាគតា ហោត្តិ ធម្មារហាមំ ធម្មោ អាហាដោ ហោតិ  
 សម្មច័ក្ខុតា បដិក្ខោសន្តិ ។ វិសេហិ ត្វាធម្មហា កាវេហិ  
 បរិសេតោ កក្កាមំ វិបជ្ជន្តិ ។

(៤៣៦) អបរោកកម្មដល់នូវវាខៈ ច្រើន ក្នុង  
 ប្រវត្តិកម្ម កាតិ ហោតិ ធម្មតិ ប្រវត្តិកម្មនិយមកម្ម កាតិ  
 ហោតិ ធម្មតិ ប្រវត្តិកម្មកម្ម កាតិ ហោតិ ធម្មតិ ។

ដែលគួរដល់នូវ៖ កំហុសនាំមកហើយ តែពួកភិក្ខុដែលនៅក្នុងទីបំរើពារមុខ  
 កំយាត់ហាម ១ កម្មដែលសង្ស័យធ្វើដោយបញ្ចវត្ត ។ បេ ។ កម្មដែលសង្ស័  
 យធ្វើដោយសាវត្ត ។ បេ ។ កម្មដែលសង្ស័យធ្វើដោយវិសតិវត្ត ភិក្ខុមានចំនួន  
 ប៉ុន្មានរូបដែលគួរដល់កម្ម ភិក្ខុទាំងនោះមិនបានមក ទាំងនេះរបស់ភិក្ខុដែល  
 គួរដល់នូវ៖ កំហុសនាំមក ពួកភិក្ខុដែលនៅក្នុងទីបំរើពារមុខកំយាត់ហាម ១  
 កម្មដែលសង្ស័យធ្វើដោយវិសតិវត្ត ភិក្ខុមានចំនួនប៉ុន្មានរូបដែលគួរដល់កម្ម  
 ភិក្ខុទាំងនោះក៏បានមកហើយ តែនេះរបស់ភិក្ខុដែលគួរដល់នូវ៖ កំហុសនាំមក  
 ហើយ ពួកភិក្ខុដែលនៅក្នុងទីបំរើពារមុខ កំយាត់ហាម ១ កម្មដែលសង្ស័  
 យធ្វើដោយវិសតិវត្ត ភិក្ខុមានចំនួនប៉ុន្មានរូបដែលគួរដល់កម្ម ភិក្ខុទាំងនោះ  
 បានមកហើយ ទាំងនេះរបស់ភិក្ខុដែលគួរដល់នូវ៖ កំហុសនាំមកហើយ តែ  
 ពួកភិក្ខុដែលនៅក្នុងទីបំរើពារមុខ កំយាត់ហាម ១ ។ កម្មទាំងឡាយវិបត្តិ  
 ត្រូវបរិសុទ្ធជាមតិការ ១២ នេះឯង ។

(៤៣៦) អបរោកកម្មដល់នូវវាខៈ ច្រើន ប្រវត្តិកម្មដល់នូវវាខៈ  
 ច្រើន ប្រវត្តិកម្មនិយមកម្មដល់នូវវាខៈ ច្រើន ប្រវត្តិកម្មកម្មដល់នូវវាខៈ ច្រើន ។

អបលោកនកម្ម បញ្ច ហំ បាទិ កច្ចតិ ញត្តិកម្មំ ទវ  
ហំ បាទិ កច្ចតិ ញត្តិទុតិយកម្មំ សត្ត ហំ បាទិ កច្ចតិ  
ញត្តិទុតុតកម្មំ សត្ត ហំ បាទិ កច្ចតិ ។

[៤២៧] អបលោកនកម្មំ កាតមាទិ បញ្ច ហំ បាទិ  
កច្ចតិ ។ ឱសារណំ ធិស្សារណំ កណ្តកម្មំ ព្រហ្មណ្ណំ  
កម្មលក្ខណញ្ញំ បញ្ចមំ ។ អបលោកនកម្មំ កំមាទិ  
បញ្ច ហំ បាទិ កច្ចតិ ។

[៤២៨] ញត្តិកម្មំ កាតមាទិ ទវ ហំ បាទិ កច្ចតិ ។  
ឱសារណំ ធិស្សារណំ ទោសថំ បរិវារណំ សម្មតិ ទាទំ  
ចិក្ខុហំ បទ្កកម្មំ កម្មលក្ខណញ្ញំ ទវមំ ។ ញត្តិ-  
កម្មំ កំមាទិ ទវ ហំ បាទិ កច្ចតិ ។

[៤២៩] ញត្តិទុតិយកម្មំ កាតមាទិ សត្ត ហំ បាទិ  
កច្ចតិ ។ ឱសារណំ ធិស្សារណំ សម្មតិ ទាទំ ឧទ្ធារណំ  
ទេសំ កម្មលក្ខណញ្ញំ សត្តមំ ។ ញត្តិទុតិយកម្មំ  
កំមាទិ សត្ត ហំ បាទិ កច្ចតិ ។

[៤៣០] ញត្តិទុតុតកម្មំ កាតមាទិ សត្ត ហំ បាទិ  
កច្ចតិ ។ ឱសារណំ ធិស្សារណំ សម្មតិ ទាទំ ចិក្ខុហំ

អបលោកនកម្មដល់នូវហ៊ានៈ ៤ ញត្តិកម្មដល់នូវហ៊ានៈ ៤ ញត្តិទុតិយកម្ម  
ដល់នូវហ៊ានៈ ៧ ញត្តិទុតុតកម្មដល់នូវហ៊ានៈ ៧ ។

[៤៣១] អបលោកនកម្មដល់នូវហ៊ានៈ ៤ ដូចម្តេច ។ ហ៊ានៈ ៤ គឺ  
ឧសារណា ១ ធិស្សារណា ១ កណ្តកម្ម ១ ព្រហ្មណ្ណ ១ ជាគំរប់ ៥  
នឹងកម្មលក្ខណៈ ។ អបលោកនកម្មដល់នូវហ៊ានៈ ៤ នេះឯង ។

[៤៣២] ញត្តិកម្មដល់នូវហ៊ានៈ ៤ ដូចម្តេច ។ ហ៊ានៈ ៤ គឺ ឧសា-  
រណា ១ ធិស្សារណា ១ ទោសថ ១ បរិវារណា ១ សម្មតិ គឺសម្មត  
ខ្លួនជាអ្នកស្មោះ ឆ្លើយ ឫសន្តបុគ្គល សន្តតវក្ក ១ ការឱ្យបាត្រនឹងចិវិជាដើម  
១ ការទទួលកាចក្ក ១ ការលទ្ធិតវិបដិវារណាទៅទាំងមុខ ១ ជាគំរប់ ៥  
នឹងកម្មលក្ខណៈ ។ ញត្តិកម្មដល់នូវហ៊ានៈទាំង ៤ នេះឯង ។

[៤៣៣] ញត្តិទុតិយកម្មដល់នូវហ៊ានៈ ៧ ដូចម្តេច ។ ហ៊ានៈ ៧ គឺ  
ឧសារណា ១ ធិស្សារណា ១ សម្មតិ ១ ការឱ្យបាត្រនឹងចិវិជាដើម ១  
ការដោះកប៉ែន ១ ការសំរែង ធិស្សត្រសំរែងចិវិសន្តិកុដិវិហារជាដើម ១  
ជាគំរប់ ៧ នឹងកម្មលក្ខណៈ ។ ញត្តិទុតិយកម្មដល់នូវហ៊ានៈទាំង ៧ នេះឯង ។

[៤៣៤] ញត្តិទុតុតកម្មដល់នូវហ៊ានៈ ៧ ដូចម្តេច ។ ហ៊ានៈ ៧ គឺឧសា-  
រណា ១ ធិស្សារណា ១ សម្មតិ ១ ការឱ្យបាត្រនឹងចិវិជាដើម ១ និក្ខហៈ

វិទ្យាបិដក បរិវារ

សម្មុទ្ធកាសនំ កម្មយេត្តណាញោ សត្តមំ ។ ញត្តិចតុត្ត-  
កម្មំ នំហានិ សត្ត មំហានិ កត្តតិ ។

[២២៤] ចតុត្តករណោ កម្មេ ចត្តារោ គិក្ខុំ បក-  
កត្តា កម្មប្បត្តា អវសេសា បកកត្តា ធន្តារហា យស្ស  
សន្និដ្ឋោ កម្មំ ករោតិ សោ ទេវ កម្មប្បត្តោ នមិ ធន្តារ-  
ហោ អមិច កម្មារហោ ។ ចតុត្តករណោ កម្មេ ។ មេ ។  
ទសវត្តករណោ កម្មេ ។ មេ ។ វិសតិវត្តករណោ កម្មេ  
វិសតិ គិក្ខុ បកកត្តា កម្មប្បត្តា អវសេសា បក-  
កត្តា ធន្តារហា យស្ស សន្និដ្ឋោ កម្មំ ករោតិ សោ  
ទេវ កម្មប្បត្តោ នមិ ធន្តារហោ អមិច កម្មារហោ ។

កម្មវត្ថុ វិនិច្ឆ័យ បរិវារ ។

[២២៥] ទ្វេ អនុវសេ បដិច្ច តតាភគេន សាវកានំ  
សិក្ខាបដំ បញ្ញត្តំ សន្និស្សដ្ឋតាយ សន្និស្សតាយ ។  
នមេ ទ្វេ អនុវសេ បដិច្ច តតាភគេន សាវកានំ  
សិក្ខាបដំ បញ្ញត្តំ ។ ទ្វេ អនុវសេ បដិច្ច តតាភគេន

វិទ្យាបិដក បរិវារ

ភិការសន្តិកំសន្តិកំ វេយ្យោ ពាញមកវា កំកុដម្បលា បុត្តិ ទសមុភាសនកម្មទរា  
តំបំ វេ ធិតិកម្មលក្ខណៈ ។ ញត្តិចតុត្តកម្មដល់នូវវាទៈ ទាំង ៧ នេះឯង ។

[២២៦] កម្មវិជយសន្សិទ្ធិវេយ្យោ បុត្តិ ទុកដល់ភិក្ខុ ២ រូបជាបក-  
កត្ត វិជយគ្នាដល់កម្ម ភិក្ខុជាបកកត្តដ៏សេសគ្នាដល់ទទួល បើសន្សិទ្ធិកម្ម  
ដល់ភិក្ខុណា ភិក្ខុនោះជាអ្នកមិនគ្នាដល់កម្ម ទាំងជាអ្នកមិនគ្នាដល់ទទួល តែ  
ជាអ្នកគ្នាដល់កម្ម ( វិជយសន្សិទ្ធិនោះ ) ។ កម្មវិជយសន្សិទ្ធិវេយ្យោ បុត្តិ  
៧ មេ ។ កម្មវិជយសន្សិទ្ធិវេយ្យោ ៧ មេ ។ កម្មវិជយសន្សិទ្ធិ  
វេយ្យោ វិសតិវត្ត ទុកដល់ភិក្ខុ ២០ រូបជាបកកត្ត វិជយគ្នាដល់កម្ម ភិក្ខុ  
ជាបកកត្តដ៏សេសជាអ្នកគ្នាដល់ទទួល បើសន្សិទ្ធិកម្មដល់ភិក្ខុណា ភិក្ខុនោះ  
ជាអ្នកមិនគ្នាដល់កម្ម ទាំងជាអ្នកមិនគ្នាដល់ទទួល តែជាអ្នកគ្នាដល់កម្ម  
( វិជយសន្សិទ្ធិនោះ ) ។

ចំ កម្មវត្ថុលិខិត ។

[២២៧] ព្រះភថាគ ទ្រង់បញ្ញត្តសិក្ខាបដល់ពួកសាវក ព្រោះពា-  
ស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២ ប្រការ គឺបញ្ញត្តិដើម្បីសេចក្តីល្អដល់សន្សិ ។  
ដើម្បីសេចក្តីសប្បាយដល់សន្សិ ១ ។ ព្រះភថាគ ទ្រង់បញ្ញត្តសិក្ខាបដ-  
ល់ពួកសាវក ព្រោះពាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២ ប្រការនេះឯង ។  
ព្រះភថាគ ទ្រង់បញ្ញត្តសិក្ខាបដល់ពួកសាវក ព្រោះពាស្រ័យអំណាច



វិធីបិណ្ឌ បរិវារ

វិធីបិណ្ឌ បរិវារ

ធីដ្ឋង្គិកានំ កយានំ សំវាយ សម្បាយិកានំ កយានំ  
 បដិយាតាយ ។ នំមេ ទ្វេ អត្តវសេ បដិទ្ធ តតាតតេន  
 សាវកានំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ។ ទ្វេ អត្តវសេ បដិទ្ធ  
 តតាតតេន សាវកានំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ធីដ្ឋង្គិកានំ  
 អកុសលានំ ធម្មានំ សំវាយ សម្បាយិកានំ អកុ-  
 សលានំ ធម្មានំ បដិយាតាយ ។ នំមេ ទ្វេ អត្តវសេ  
 បដិទ្ធ តតាតតេន សាវកានំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ។  
 ទ្វេ អត្តវសេ បដិទ្ធ តតាតតេន សាវកានំ សិក្ខាបទំ  
 បញ្ញត្តំ តិហំនំ អនុកម្មាយ ចាបិប្បានំ បក្កបទ្ធនា-  
 យ ។ នំមេ ទ្វេ អត្តវសេ បដិទ្ធ តតាតតេន សាវកានំ  
 សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ។ ទ្វេ អត្តវសេ បដិទ្ធ តតាតតេន  
 សាវកានំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ អធិស្ឋានំ បសាទាយ  
 បស្ឋានំ គិយ្យោភារិយ ។ នំមេ ទ្វេ អត្តវសេ បដិទ្ធ  
 តតាតតេន សាវកានំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ។ ទ្វេ អត្ត-  
 វសេ បដិទ្ធ តតាតតេន សាវកានំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ

អំបញ្ញត្តិដើម្បីរាជ្ជកិច្ចកិច្ចសុត្តបទ្ធានុ ១ ដើម្បីយាត់ហាមឲ្យក្រយ ក្នុង  
 បរិវារ ១ ។ ព្រះភោគត ទ្រង់បញ្ញត្តិសិក្ខាបទដល់ពួកសាវ័ក ព្រោះ  
 ភាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២ ប្រការនេះឯង ។ ព្រះភោគត ទ្រង់បញ្ញត្តិ  
 សិក្ខាបទដល់ពួកសាវ័ក ព្រោះភាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២ ប្រការ គឺ  
 បញ្ញត្តិដើម្បីរាជ្ជកិច្ចកិច្ចសុត្តបទ្ធានុ ១ ដើម្បីយាត់ហាមឲ្យក្រយ ក្នុង  
 ក្នុងបរិវារ ១ ។ ព្រះភោគត ទ្រង់បញ្ញត្តិសិក្ខាបទដល់ពួកសាវ័ក ព្រោះ  
 ភាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២ ប្រការនេះឯង ។ ព្រះភោគត ទ្រង់  
 បញ្ញត្តិសិក្ខាបទ ដល់ពួកសាវ័ក ព្រោះភាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២  
 ប្រការ គឺដើម្បីអនុគ្រោះដល់ពួកគ្រូបាល្ល ដើម្បីផ្តល់ឱ្យបុគ្គលិករបស់  
 បុគ្គលនានាសេចក្តីប្រាថ្នាដ៏លាមក ១ ។ ព្រះភោគត ទ្រង់បញ្ញត្តិសិក្ខាបទ  
 ដល់ពួកសាវ័ក ព្រោះភាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២ ប្រការនេះឯង ។  
 ព្រះភោគត ទ្រង់បញ្ញត្តិសិក្ខាបទដល់ពួកសាវ័ក ព្រោះភាស្រ័យអំណាច  
 ប្រយោជន៍ ២ ប្រការ គឺបញ្ញត្តិដើម្បីសេចក្តីជ្រះថ្លាដល់ពួកដទៃ ដែលមិន  
 គង់ជ្រះថ្លា ១ ដើម្បីញ៉ាំងដទៃដែលជ្រះថ្លាស្រាប់ហើយ ឲ្យរិះរឹតត្រះ  
 ថ្លាឡើង ១ ។ ព្រះភោគត ទ្រង់បញ្ញត្តិសិក្ខាបទដល់ពួកសាវ័ក ព្រោះ  
 ភាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២ ប្រការនេះឯង ។ ព្រះភោគត ទ្រង់បញ្ញត្តិ  
 សិក្ខាបទដល់ពួកសាវ័ក ព្រោះភាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២ ប្រការ





នយោ បញ្ញត្តោ បដិញ្ញត្តកាលំ បញ្ញត្តំ យេកុយ្យសិ-  
 កា បញ្ញត្តា តស្ស ចាបិយសិកា បញ្ញត្តា តិណាវត្តា-  
 រកោ បញ្ញត្តោ សធម្មសុទ្ធកាយ សធម្មជាសុតាយ ។  
 ឥមេ ទ្វេ អនុវសេ បដិច្ច តថាគគេន សាវកានំ តិណា-  
 វត្តារកោ បញ្ញត្តោ ។ ទ្វេ អនុវសេ បដិច្ច តថាគគេន  
 សាវកានំ តិណាវត្តារកោ បញ្ញត្តោ ធុឡឡំ បុគ្គលានំ  
 ធិត្តរាយ វេសលានំ ភិក្ខុនំ ជាសុវិហារាយ ។ ឥមេ  
 ទ្វេ អនុវសេ បដិច្ច តថាគគេន សាវកានំ តិណាវត្តា-  
 រកោ បញ្ញត្តោ ។ ទ្វេ អនុវសេ បដិច្ច តថាគគេន  
 សាវកានំ តិណាវត្តារកោ បញ្ញត្តោ ធិឡឡំ ភា-  
 សវិនំ សុវរាយ សឡរយិកានំ អាសវិនំ បដិយា-  
 តាយ ។ ឥមេ ទ្វេ អនុវសេ បដិច្ច តថាគគេន  
 សាវកានំ តិណាវត្តារកោ បញ្ញត្តោ ។ ទ្វេ អនុវសេ  
 បដិច្ច តថាគគេន សាវកានំ តិណាវត្តារកោ បញ្ញត្តោ

អម្បុរិនិយ បញ្ញត្តបដិញ្ញត្តកាលំ បញ្ញត្តុយេកុយ្យសិកា បញ្ញត្តកស្ស-  
 ចាបិយសិកា បញ្ញត្តតិណាវត្តារកៈ (ព្រោះកាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២  
 ប្រការ) គឺដើម្បីសេចក្តីល្អដល់សង្ឃ ១ ដើម្បីសេចក្តីសប្បាយដល់  
 សង្ឃ ១ ។ ព្រះគោតមគ្រូបដិញ្ញត្តតិណាវត្តារកៈ ដល់ពួកសាវ័ក ព្រោះកា-  
 ស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២ ប្រការនេះឯង ។ ព្រះគោតមគ្រូបដិញ្ញត្តតិ-  
 ណាវត្តារកៈដល់ពួកសាវ័ក ព្រោះកាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២ ប្រការ  
 គឺ បញ្ញត្តដើម្បីសង្កឹសង្កឹនពួកបុគ្គល ដែលមិនមានគ្នាស ១ ដើម្បីទៅ  
 សប្បាយដល់ពួកភិក្ខុដែលមានសីលជាទីស្រឡាញ់ ១ ។ ព្រះគោតមគ្រូបដិ  
 ញ្ញត្តតិណាវត្តារកៈដល់ពួកសាវ័ក ព្រោះកាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២  
 ប្រការនេះឯង ។ ព្រះគោតមគ្រូបដិញ្ញត្តតិណាវត្តារកៈដល់ពួកសាវ័ក ព្រោះ  
 កាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២ ប្រការ គឺបញ្ញត្តដើម្បីពព័ន្ធកាសវៈ ព័ន្ធ  
 ឡាយក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ ដើម្បីយាត់ហាមកាសវៈព័ន្ធឡាយក្នុងបរលោក ១ ។  
 ព្រះគោតមគ្រូបដិញ្ញត្តតិណាវត្តារកៈ ដល់ពួកសាវ័ក ព្រោះកាស្រ័យអំណាច  
 ប្រយោជន៍ ២ ប្រការនេះឯង ។ ព្រះគោតមគ្រូបដិញ្ញត្តតិណាវត្តារកៈ  
 ដល់ពួកសាវ័ក ព្រោះកាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២ ប្រការ គឺបញ្ញត្តដើម្បី

បញ្ច វត្ត ទ្រ អន្តរសេ បដិច្ច តិណ្ណវត្តារកោ បញ្ញត្តោ

និដ្ឋង្គិកាណំ វេរណំ សំវកយ សម្បកយិកាណំ វេរណំ  
 បដិយាតាយ ។ ឥមេ ទ្វេ អន្តរសេ បដិច្ច តតិកតេន  
 សាវកាណំ តិណ្ណវត្តារកោ បញ្ញត្តោ ។ ទ្វេ អន្តរសេ  
 បដិច្ច តតិកតេន សាវកាណំ តិណ្ណវត្តារកោ បញ្ញត្តោ  
 និដ្ឋង្គិកាណំ វត្តាណំ សំវកយ សម្បកយិកាណំ វត្តាណំ  
 បដិយាតាយ ។ ឥមេ ទ្វេ អន្តរសេ បដិច្ច តតិកតេន  
 សាវកាណំ តិណ្ណវត្តារកោ បញ្ញត្តោ ។ ទ្វេ អន្តរសេ  
 បដិច្ច តតិកតេន សាវកាណំ តិណ្ណវត្តារកោ បញ្ញត្តោ  
 និដ្ឋង្គិកាណំ កយាណំ សំវកយ សម្បកយិកាណំ កយា-  
 ណំ បដិយាតាយ ។ ឥមេ ទ្វេ អន្តរសេ បដិច្ច តតិកតេន  
 សាវកាណំ តិណ្ណវត្តារកោ បញ្ញត្តោ ។ ទ្វេ អន្តរសេ  
 បដិច្ច តតិកតេន សាវកាណំ តិណ្ណវត្តារកោ បញ្ញត្តោ  
 និដ្ឋង្គិកាណំ អកុសលាណំ ចន្ទាណំ សំវកយ សម្បក-  
 យិកាណំ អកុសលាណំ ចន្ទាណំ បដិយាតាយ ។ ឥមេ  
 ទ្វេ អន្តរសេ បដិច្ច តតិកតេន សាវកាណំ តិណ្ណវត្តារ-  
 កោ បញ្ញត្តោ ។ ទ្វេ អន្តរសេ បដិច្ច តតិកតេន សា-  
 វកាណំ តិណ្ណវត្តារកោ បញ្ញត្តោ តិហិណំ អនុកម្មយ

បញ្ច ទ្រ បញ្ញត្តិកសាវកោ ព្រោះពាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ។ ប្រការ

ពិភវិក្យក្រុន្តិបុប្ផ ១ ដើម្បីយាត់ហាមព្យាប្រក្សបរលោក ១  
 តថាគតទ្រង់បញ្ញត្តិកសាវកោ ដល់ពួកសាវិក ព្រោះពាស្រ័យអំណាច  
 ប្រយោជន៍ ២ ប្រការ ១៦ ៧ ព្រះតថាគតទ្រង់បញ្ញត្តិកសាវកោ ដល់ពួក  
 សាវិក ព្រោះពាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២ ប្រការ គឺបញ្ញត្តិដើម្បី  
 ពោសក្កិបុប្ផ ១ ដើម្បីយាត់ហាមពោសក្កិបរលោក ១ ។ ព្រះតថាគត  
 ទ្រង់បញ្ញត្តិកសាវកោ ដល់ពួកសាវិក ព្រោះពាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍  
 ២ ប្រការ ១៦ ៧ ។ ព្រះតថាគតទ្រង់បញ្ញត្តិកសាវកោ ដល់ពួក  
 ព្រោះពាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២ ប្រការ គឺបញ្ញត្តិដើម្បីពិភវិក្យ  
 បុប្ផ ១ ដើម្បីយាត់ហាមពិភវិក្យបរលោក ១ ។ ព្រះតថាគតទ្រង់  
 តិណ្ណវត្តារកោ ដល់ពួកសាវិក ព្រោះពាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២ ប្រ-  
 ៦ ៧ ។ ព្រះតថាគតទ្រង់បញ្ញត្តិកសាវកោ ដល់ពួកសាវិក ព្រោះ  
 អំណាចប្រយោជន៍ ២ ប្រការ គឺបញ្ញត្តិដើម្បីពិភវិក្យអកុសលធម៌ក្នុង  
 ដើម្បីយាត់ហាមអកុសលធម៌ក្នុងបរលោក ១ ។ ព្រះតថាគតទ្រង់ប-  
 ណ្ណវត្តារកោ ដល់ពួកសាវិក ព្រោះពាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២ ប្រ-  
 ៦ ៧ ។ ព្រះតថាគតទ្រង់បញ្ញត្តិកសាវកោ ដល់ពួកសាវិក ព្រោះ  
 អំណាចប្រយោជន៍ ២ ប្រការ គឺបញ្ញត្តិដើម្បីអនុគ្រោះដល់ពួកគ្រ

នាបិប្បាដំ បក្កបច្ឆេនាយ ។ នីមេ ទេ អន្តរសេ បដិច្ច  
 គណនគេន សាវកានំ តិណវត្តារកោ បញ្ញត្តោ ។ ទេ  
 អន្តរសេ បដិច្ច គណនគេន សាវកានំ តិណវត្តារកោ  
 បញ្ញត្តោ អប្បសន្នានំ បសាទាយ បសន្នានំ កិយ្យោ-  
 ភារាយ ។ នីមេ ទេ អន្តរសេ បដិច្ច គណនគេន សា-  
 វកានំ តិណវត្តារកោ បញ្ញត្តោ ។ ទេ អន្តរសេ បដិច្ច  
 គណនគេន សាវកានំ តិណវត្តារកោ បញ្ញត្តោ សន្និ-  
 ដ្ឋតិយា វិធមោទុក្ខហាយ ។ នីមេ ទេ អន្តរសេ បដិច្ច  
 គណនគេន សាវកានំ តិណវត្តារកោ បញ្ញត្តោ ។

បញ្ញត្តោ វិញ្ញាណ បន្តោ ។

[ ៤៤៥ ] នវ សន្តិហោ វត្តសន្តិហោ វិបត្តិសន្តិហោ  
 អាបត្តិសន្តិហោ ធិនាទសន្តិហោ បុគ្គលសន្តិហោ ទទ្ធ-  
 សន្តិហោ សម្មជ្ជានសន្តិហោ អតិករណសន្តិហោ ស-  
 មថសន្តិហោ ។

ដើម្បីផ្គត់ផ្គង់លទ្ធផលនៃបុគ្គលនីមួយៗសេចក្តីស្រឡាញ់ដ៏លាមក ។ គ្រឹះ  
 គឺជាគន្លងបញ្ញត្តិកិណវត្តារកោ ដល់ពួកសាវក ព្រោះអាស្រ័យអំណាច  
 ប្រយោជន៍ ប្រការនេះឯង ។ ព្រះគោតមគ្រូបញ្ញត្តិកិណវត្តារកោដល់ពួក  
 សាវកព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ។ ប្រការ គឺបញ្ញត្តិដើម្បីសេចក្តី  
 ជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ។ ដើម្បីញ៉ាំងពួកជនដែលជ្រះថ្លា  
 ស្រាប់ហើយឱ្យរឹងរឹតជ្រះថ្លាទៀត ។ ព្រះគោតមគ្រូបញ្ញត្តិកិណ-  
 វត្តារកោដល់ពួកសាវក ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ។ ប្រការនេះ  
 ឯង ។ ព្រះគោតមគ្រូបញ្ញត្តិកិណវត្តារកោដល់ពួកសាវក ព្រោះអាស្រ័យ  
 អំណាចប្រយោជន៍ ។ ប្រការ គឺបញ្ញត្តិដើម្បីញ៉ាំងព្រះសង្ឃឱ្យរឹងរឹត ។  
 ដើម្បីអនុគ្រោះដល់ព្រះវិទ្យា ។ ព្រះគោតមគ្រូបញ្ញត្តិកិណវត្តារកោ  
 ដល់ពួកសាវក ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ។ ប្រការនេះឯង ។

ធម៌ បញ្ញត្តិ វិញ្ញាណ ។

[ ៤៤៦ ] សន្តិហោ ពាំងទ្រាយ ៧ វិបត្តិសន្តិហោ ១  
 អាបត្តិសន្តិហោ ១ ធិនាទសន្តិហោ ១ បុគ្គលសន្តិហោ ១ ទទ្ធសន្តិហោ ១ ស-  
 ម្មជ្ជានសន្តិហោ ១ អតិករណសន្តិហោ ១ សមថសន្តិហោ ១ ។



អាមត្តិ ០ ។ មនុស្សវិញ្ញាណាតំ វត្តុញោវ កោត្តញ្ច ។  
 ចារាជិកត្តិ ធាមញោវ អាមត្តិ ០ ។ ឧត្តវមនុស្សធម្មោតិ  
 វត្តុញោវ កោត្តញ្ច ។ ចារាជិកត្តិ ធាមញោវ អាមត្តិ ០ ។  
 សុត្តវិសដ្ឋិតិ វត្តុញោវ កោត្តញ្ច ។ សឡិទិសេសោតិ  
 ធាមញោវ អាមត្តិ ០ ។ កាយសំសត្តោតិ វត្តុញោវ  
 កោត្តញ្ច ។ សឡិទិសេសោតិ ធាមញោវ អាមត្តិ ០ ។  
 ទុដ្ឋល្យវាចាតិ វត្តុញោវ កោត្តញ្ច ។ សឡិទិសេសោតិ  
 ធាមញោវ អាមត្តិ ០ ។ អត្តកាមដ្ឋិ វត្តុញោវ កោត្តញ្ច ។  
 សឡិទិសេសោតិ ធាមញោវ អាមត្តិ ០ ។ សញ្ញវត្តិ  
 វត្តុញោវ កោត្តញ្ច ។ សឡិទិសេសោតិ ធាមញោវ អា-  
 មត្តិ ០ ។ សញ្ញាចិកាយ កុដិ កាវាចដ្ឋិ វត្តុញោវ  
 កោត្តញ្ច ។ សឡិទិសេសោតិ ធាមញោវ អាមត្តិ ០ ។  
 មហាល្លកំ វិហារំ កាវាចដ្ឋិ វត្តុញោវ កោត្តញ្ច ។ សឡិ-  
 ទិសេសោតិ ធាមញោវ អាមត្តិ ០ ។ ភិក្ខុំ អម្បលកោន  
 ចារាជិកោន ០ ធម្មន អនុដ្ឋសន្ធិ វត្តុញោវ កោត្តញ្ច ។

ផង អាមត្តិផង ។ ត្រង់ពាក្យថា មនុស្សវិញ្ញាណៈ បានដល់វត្តផង គោត្រផង ។  
 ត្រង់ពាក្យថា ចារាជិក បានដល់នាមផង អាមត្តិផង ។ ត្រង់ពាក្យថា ឧត្ត-  
 វមនុស្សធម្ម បានដល់វត្តផង គោត្រផង ។ ត្រង់ពាក្យថា ចារាជិក បាន  
 ដល់នាមផង អាមត្តិផង ។ ត្រង់ពាក្យថា សុត្តវិសដ្ឋិ បានដល់វត្តផង  
 គោត្រផង ។ ត្រង់ពាក្យថា សឡិទិសេស បានដល់នាមផង អាមត្តិផង ។  
 ត្រង់ពាក្យថា កាយសំសត្តៈ បានដល់វត្តផង គោត្រផង ។ ត្រង់ពាក្យថា  
 សឡិទិសេស បានដល់នាមផង អាមត្តិផង ។ ត្រង់ពាក្យថា ទុដ្ឋល្យវាចៈ  
 បានដល់វត្តផង គោត្រផង ។ ត្រង់ពាក្យថា សឡិទិសេស បានដល់នាម  
 ផង អាមត្តិផង ។ ត្រង់ពាក្យថា អត្តកាមៈ បានដល់វត្តផង គោត្រផង ។  
 ត្រង់ពាក្យថា សឡិទិសេស បានដល់នាមផង អាមត្តិផង ។ ត្រង់ពាក្យថា  
 សញ្ញវត្តៈ បានដល់វត្តផង គោត្រផង ។ ត្រង់ពាក្យថា សឡិទិសេស  
 បានដល់នាមផង អាមត្តិផង ។ ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុវ្យាគីកុដិដោយការសូម  
 រៀនឧបការណ៍គេមកដោយខ្លួនឯង បានដល់វត្តផង គោត្រផង ។  
 ត្រង់ពាក្យថា សឡិទិសេស បានដល់នាមផង អាមត្តិផង ។ ត្រង់ពាក្យ  
 ថា ភិក្ខុវ្យាគីកុដិ បានដល់វត្តផង គោត្រផង ។ ត្រង់ពាក្យថា សឡិ-  
 ទិសេស បានដល់នាមផង អាមត្តិផង ។ ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុចាទភិក្ខុ  
 ផងគ្នាដោយអាមត្តិចារាជិកមិនទាន់មូល បានដល់វត្តផង គោត្រផង ។

សង្ឃានិសេសោតិ ពាមពោរ អាមត្តិ ច ។ កិក្ខុ អត្ត-  
 ភាតិយស្ស អនិក្ខរណស្ស កាត្វ ទេសំ លេសមត្តំ  
 ឧទាទាយ ពាកដិកេលី ចម្មេន អនុដ្ឋសន្ឋិ វត្តពោរ  
 កោត្តញ្ច ។ សង្ឃានិសេសោតិ ពាមពោរ អាមត្តិ ច ។  
 សង្ឃភេទស្ស កិក្ខុទោ យាវតតិយំ សមទុកាសទា-  
 យ ធម្មជិច្ឆិស្សន្តន្ឋិ វត្តពោរ កោត្តញ្ច ។ សង្ឃានិសេ-  
 សោតិ ពាមពោរ អាមត្តិ ច ។ ភេទកាមុវត្តកាដំ កិក្ខុ-  
 ដំ យាវតតិយំ សមទុកាសទាយ ធម្មជិច្ឆិស្សន្តន្ឋិ  
 វត្តពោរ កោត្តញ្ច ។ សង្ឃានិសេសោតិ ពាមពោរ អាមត្តិ  
 ច ។ ទុក្ខចស្ស កិក្ខុទោ យាវតតិយំ សមទុកាសទាយ  
 ធម្មជិច្ឆិស្សន្តន្ឋិ វត្តពោរ កោត្តញ្ច ។ សង្ឃានិសេសោ-  
 តិ ពាមពោរ អាមត្តិ ច ។ កុលទ្ធសនស្ស កិក្ខុទោ  
 យាវតតិយំ សមទុកាសទាយ ធម្មជិច្ឆិស្សន្តន្ឋិ វត្តពោរ  
 កោត្តញ្ច ។ សង្ឃានិសេសោតិ ពាមពោរ អាមត្តិ ច

ត្រង់ពាក្យថា សង្ឃានិសេស បានដល់នាមផង កាមត្តិផង ។ ត្រង់ពាក្យថា  
 កិក្ខុកាស្រ័យខ្លះត្រៀមកាន់ចន្ទិចបន្តិចនៃអចំករណំ ដាច់ណាមកដទៃឱ្យជា  
 លេសហើយដោយកិក្ខុផងនោះដោយកាមត្តិបាណិក បានដល់វត្តផង គោត្រ  
 ផង ។ ត្រង់ពាក្យថា សង្ឃានិសេស បានដល់នាមផង កាមត្តិផង ។ ត្រង់  
 ពាក្យ កិក្ខុបំបែកសង្ឃ សង្ឃបានសូត្រសមទុកាសនិវេទនំ ឃ ផង  
 ហើយនៅតមិទលយេនំ (ចិដ្ឋិកាត្រកំនោះ) ចេញ បានដល់វត្តផង គោត្រ  
 ផង ។ ត្រង់ពាក្យថា សង្ឃានិសេស បានដល់នាមផង កាមត្តិផង ។  
 ត្រង់ពាក្យថា ភ្នកកិក្ខុជាអ្នកប្រជ្រើត្តនាមកិក្ខុអ្នកបំបែកសង្ឃ សង្ឃបានសូត្រ  
 សមទុកាសនិវេទនំ ឃ ផងហើយ នៅតមិទលយេនំ (ចិដ្ឋិកាត្រកំ  
 នោះ) ចេញ បានដល់វត្តផង គោត្រផង ។ ត្រង់ពាក្យថា សង្ឃានិសេស  
 បានដល់នាមផង កាមត្តិផង ។ ត្រង់ពាក្យថា កិក្ខុវេលេប្រយោបាន  
 ដោយគ្រូ សង្ឃបានសូត្រសមទុកាសនិវេទនំ ឃ ផងហើយ នៅត  
 មិទលយេនំ (ចិដ្ឋិកាត្រកំនោះ) ចេញ បានដល់វត្តផង គោត្រផង ។ ត្រង់  
 ពាក្យថា សង្ឃានិសេស បានដល់នាមផង កាមត្តិផង ។ ត្រង់ពាក្យថា  
 កិក្ខុអ្នកទ្រុស្តត្រកូល សង្ឃបានសូត្រសមទុកាសនិវេទនំ ឃ ផង  
 ហើយនៅតមិទលយេនំ (ចិដ្ឋិកាត្រកំនោះ) ចេញ បានដល់វត្តផង គោត្រ  
 ផង ។ ត្រង់ពាក្យថា សង្ឃានិសេស បានដល់នាមផង កាមត្តិផង

។ បេ ។ អនាទិយំ បដិច្ច ឧទកោ ឧត្តាវំ វា ធម្មស្សវំ  
វា ទេឡំ វា កាវណាភិំ វត្តុញ្ញាវំ កោត្តញ្ច ។ ធម្មត្ថំ ធម្មត្ថំ  
យាមញ្ញាវំ អាបត្តិំ យាតិ ។

ឧស្សង្គហវិញ្ញា ធម្មត្ថំ បញ្ចមេ ។

ឧស្សង្គានំ

(៤៤៨) អបលោកំ ញត្តិំ ច<sup>(១)</sup>  
ធុតិយំ ចតុក្កុដ ច  
វត្តុំ ញត្តិំ អធុស្សវំ  
សីមាចរិសមេវ ច  
សម្មទា បដិបុត្តា ច  
បដិញ្ញា វិទយារហោ  
វត្តុសង្ឃមុត្តលញ្ច  
ញត្តិំ បញ្ចា ញត្តិំ វេបេ

១ ឧ. ឧបលោកញត្តិំ ច ។

។ បេ ។ គ្រងំ ពាក្យំ វា ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនត្រឹមត្រូវ បន្ទោបដិច្ច បញ្ចុះក្តី  
ធម្មស្សវិក្តិំ ឆ្មោះទឹកមាត់ក្តី ក្នុងទឹក បាទដល់ក្នុងផង គោក្រផង ។ គ្រងំ  
ពាក្យំ វា ឧត្តមំ បាទដល់នាមគង អាបត្តិផង ។

ចប់ ឧស្សង្គហវិញ្ញា ចំណប់ ៥ ។

។ ចូល គំបញ្ជី រឿងខែបញ្ជី អនាមិក្ខុ

( ៤៤៨ ) ( ទិយាយពិកម្ម ៤ យ៉ាង ) គឺ អបលោកឧកម្ម ១  
ញត្តិកម្ម ១ ញត្តិទុកិយកម្ម ១ ញត្តិចក្កុតកម្ម ១ ( ទិវិបត្តិ ៨  
យ៉ាង ) អីវតិបត្តិ ១ ញត្តិវិបត្តិ ១ អធុស្សវិបត្តិ ១ សីមាវិ-  
បត្តិ ១ បរិសិបត្តិ ១ ( ឯវត្តិវិបត្តិនោះ ) គឺសង្ឃក្រុមវិបត្តិកម្មផង  
ចំពោះមុខ បែរជាធ្វើក្នុងទីកំបាំងមុខវិញ សង្ឃក្រុមសាស្ត្រ  
បែរជាមិនសាស្ត្រវិញ សង្ឃក្រុមធ្វើកម្មតាមប្លេតិ បែរជាធ្វើ  
មិនតាមពាក្យប្លេតិវិញ សង្ឃក្រុមផលភិក្ខុដែលគួរដល់សកិ-  
វិធម្ម ( ជាដើមញត្តិវិបត្តិនោះ ) គឺសូត្រញត្តិមិនចេញ  
ឈ្មោះផង ១ មិនចេញឈ្មោះសង្ឃ ១ មិនចេញឈ្មោះបុគ្គល ១  
មិនកាំងញត្តិ ១ ឬកាំងញត្តិក្រោយកម្មវិហារ ១ ( អធុស្សវិ- )



វត្ថុសង្ឃបុគ្គលក្ខណៈ  
 សាវ័ចំ ច អកាណិកំ (១)  
 អតិទុក្ខា (២) មហាត្តា ច  
 ទ ស្មាញាយាធិមិត្តតា  
 តហិទទិសទុទ្ធ ច  
 ជាតស្សរេ ច កំទ្គតំ  
 អន្លៀត្តរតិ សីមាយ  
 ចតុប្បញ្ញវត្តិកា  
 ទស វិសតិវត្តា ច  
 អបាហាជា ច អាហាជា  
 កម្មប្បញ្ញា ច ប្បាហា  
 កម្មាហា ច ចត្តលា  
 អបលោកាធំ បញ្ចដ្ឋានំ  
 ញត្តិ ច ខវ ហិមិកា  
 ញត្តិទុតិយំ សត្តដ្ឋានំ  
 ចតុត្តា សត្ត ហិមិកា  
 សុដ្ឋ ជាសុ (៣) ទុម្ពដ្ឋានំ

វិបត្តិភាវៈ) គឺសូត្រមិនចេញឈ្មោះវត្ថុ ១ មិនចេញឈ្មោះ  
 សង្ឃ ១ មិនចេញឈ្មោះបុគ្គល ១ ធ្វើអនុស្សាវរីយ៍ឱ្យរួច ១  
 សូត្រក្នុងកាលមិនអ្នក ១ (សីមាវិបត្តិភាវៈ) គឺសីមាក្នុងរោគ ១  
 សីមាជំរោគ ១ សីមាមាននិមិត្តមិនអត្តា ១ យកស្រមោល  
 ជានិមិត្ត ១ សីមាមិនមានភ្នំជានិមិត្ត ១ ឈរភាវៈក្រៅសីមា  
 សន្ត ១ សន្តកសីមាក្នុងស្នឹង ១ សន្តកសីមាក្នុងសមុទ្រ ១  
 សន្តកសីមាក្នុងជាន់ស្រះ ១ ទំលាយសីមា ដោយសីមា ១  
 គ្របសីមាដោយសីមា ១ (ហិសិវិបត្តិភាវៈ) គឺកម្មដែលសង្ឃ  
 ធ្វើដោយចក្កវត្តិ ចញ្ញវត្តិ ទសវត្តិ វិសតិវត្តិ ភិក្ខុបិណ្ឌ  
 ទ្បាយជាអ្នកក្នុងកម្មមិនបានមក ទាំងមិនបាននាំទន្លះមក ១  
 ភិក្ខុបិណ្ឌទ្បាយជាអ្នកក្នុងកម្មបានមកហើយ ទាំងទន្លះរបស់  
 ភិក្ខុដែលក្នុងកម្មនាំមកហើយ តែជាជាបុគ្គលដែល  
 ក្នុងកម្ម ១ អចរលោកកម្មដែលនាំឋានៈ ៥ ញត្តិកម្មដែលនាំ  
 ឋានៈ ៥ ញត្តិទុតិយកម្មដែលនាំឋានៈ ៧ ញត្តិចតុត្តកម្មដែលនាំ  
 ឋានៈ ៧ ទ្រង់បញ្ញាភ្នំធិម្យិសចក្កិល្អដល់សង្ឃ ដើម្បីសចក្កិ  
 សហ្សាយដល់សង្ឃ ដើម្បីសង្កត់សង្កិនបុគ្គលដែលឥតឧស

១ ២. ៥. សាវ័ចំ អកាណិកំ ច ១ ២ ៣ ៤. ៥. អតិទុក្ខា ១ ៣ ៤. ៥. ជាសុ ច ១

មេសសា ចាមិ អាសភ ៤  
 វេវជ្ជកយ តោវ  
 អកុសលត្វ គីហិធំ (១)  
 ចាមិឆ្មា អប្បសន្តាធំ  
 បសន្តាធម្មវេទនា  
 វិទយានុត្តហា ចេវ  
 ចាគិមោក្កុទ្ធសេន ច  
 ចាគិមោក្កុត្វ វេទនា  
 ចករណត្វ វេទនំ  
 កដ្ឋនិយា ជិយស្សត្វ  
 បញ្ចជញ្ជនិសារណី (២)  
 ឧត្តមនបរិកសំ  
 មូលំ មាណស្កញ្ញនតំ (៣)  
 ឧសារណំ ជិស្សារណំ  
 កាដេវ ឧបសម្បត្តា  
 អបលោកនំ ញត្តិ ច (៤)

ដើម្បីវេសប្បាយ ដល់ពួកភិក្ខុអ្នកមានសីលជាទីស្រឡាញ់  
 ដើម្បីព័ត៌មានខ្លះខាសវេទនិ ដើម្បីយោគីហាមខ្លះខាសវេទនិ ដើម្បី  
 ព័ត៌មានខ្លះ ទោស ភីយ អកុសលធម៌ ដើម្បីអនុគ្រោះដល់  
 ពួកគ្រហស្ថ ដើម្បីផ្តល់ផ្តល់ខ្លះបុគ្គល ដែលមាន  
 សេចក្តីប្រាថ្នាលាមក ដើម្បីសេចក្តីជ្រះថ្លាខ្លះពួកដទៃដល់មិទ  
 ចាន់ជ្រះថ្លា ដើម្បីធ្វើផលដល់ជ្រះថ្លាស្រាប់ហើយឱ្យដើរកែតែ  
 ជ្រះថ្លាឡើយ ដើម្បីធ្វើព្រះសង្ឃឱ្យបំភ្លេច ដើម្បីអនុគ្រោះ  
 ដល់ជ្រះថ្លា ទ្រង់បញ្ជាគុណគុណ បាគិមោក្កុទ្ធស ការ  
 បញ្ជប់បាគិមោក្កុ បករណា ការបញ្ជប់បករណា កដ្ឋនិយ-  
 កម្ម ជិយស្សកម្ម បញ្ចជញ្ជនិយកម្ម បដិសារណីយកម្ម ទក្ក-  
 បនិយកម្ម ការឱ្យបរិវាស មូលាយច្បងិតស្សនៈ គីតាទោញ  
 ភិក្ខុមកដាក់ក្នុងមូលាបត្តិ ការឱ្យមានក្នុង អញ្ញានកម្ម ឧសារណា-  
 កម្ម ជិស្សារណាកម្ម ឧបសម្បត្តាកម្ម អបលោកនកម្ម ញត្តិកម្ម

១ ឧ. ម. អកុសលំ គីហិធិត្វ ។ ២ ឧ. ម. បញ្ចជញ្ជនិយប្បនិសារណី ។  
 ៣ ឧ. ប. មូលមាណស្កញ្ញនំ ។ ៤ អបលោកនញ្ញត្តិ ច ។

ធុតិយេត្ត ចតុត្ថកំ  
 អប្បញ្ញត្តិធុតិយេត្ត  
 សម្មាសម្ពាសនោ សតិ  
 អន្ធរាមនិយេកុយ្យ  
 វាចិយតិណវត្តាតំ  
 វត្ថុ<sup>(១)</sup> វិចត្តិ អាមត្តិ  
 និទានំ បុត្តនេវេន ច  
 មន្ទា ចេវ សម្មដ្ឋានា  
 អនិករណមេវ ច  
 សមថា សន្តំហារ ចេវ  
 នាមា អាមត្តិកា<sup>(២)</sup> តតិ ។

បរិវារ ធីតិកោ ។

១ ធី. ម. វគ្គ ។ ២ នាមអាមត្តិកា ។

ញត្តិទុកិយកម្ម ញត្តិចក្កកម្ម កាលសិក្ខាបទដែលអ្នកណា  
 មួយមិនទាន់បញ្ចក្កទុក ព្រះអង្គទ្រង់បញ្ជាទៀង សិក្ខាបទ  
 ដែលព្រះអង្គបញ្ជាហើយ ទ្រង់បញ្ជាផ្សេងទៀត ទ្រង់  
 បញ្ជាសម្មាសម្ពាសនោ សតិវិន័យ អម្បទុវិន័យ៖ បដិកាត-  
 ករណៈ យេកុយ្យសិកា ចស្សបាចិយសិកា ភិណវត្តាតេ៖  
 សន្តិហៈ ៤ យ៉ាង គឺវត្ថុសន្តិហៈ វិចត្តិសន្តិហៈ អាមត្តិសន្តិហៈ  
 និទានសន្តិហៈ បុត្តលសន្តិហៈ មន្ទសន្តិហៈ សម្មដ្ឋានសន្តិហៈ  
 អនិករណសន្តិហៈ សមថសន្តិហៈ (ម្យ៉ាងទៀត) ភិក្ខុគ្រូ  
 ស្គាល់នាម ១ គ្រូស្គាល់អាមត្តិ ១ ។

ចប់ បរិវារវគ្គទោត ។

បរិយោសានគាថា

(៤៤៧) បុត្រាចរិយមត្តត្ថា  
 បុត្តិកា ។ គហី គហី  
 ដំបតាទោ មហាមញ្ញោ  
 សុគតរោ វិចក្កុលោ  
 កំមំ វិគ្គារសង្ខេបំ  
 សជ្ឈមត្តេន មជ្ឈិមេ  
 ចំន្តយិត្តា លិខា វេសិ  
 សិស្សកាចំ សុទារហំ ។  
 បរិវារិទ្ធំ យំ វុត្តំ  
 សត្វំ វុត្តំ សលក្ខណំ  
 អត្តំ អត្តេន សទ្ធម្មេ  
 ចម្ពំ ធម្មេន មញ្ញត្តេ  
 សាសនំ បរិវារសិ  
 ជម្ពុទ្ធិបំវ សាគរោ ។  
 បរិវារំ អំជាធន្តោ  
 ត្យតោ ធម្មវិនិច្ឆយំ ។

បរិយោសានគាថា

(៤៤៧) មហាអ្នកប្រាជ្ញមាននាមថា ទីបៈ ជាអ្នកទ្រទ្រង់សុភៈ  
 គឺព្រះគ្រូបដក្សណ៍ប្រាជ្ញជាគ្រូនិពន្ធនា បានសាកសួរ  
 ផ្លូវនៃកាយវិជ្ជាដើម ក្នុងបាលីបទសាសនាៗ ហើយគិត  
 ឲ្យបានសេចក្តីវិស្តារនិងសង្ខេបនេះ ដែលជាហេតុនាំមកឲ្យ  
 បានសេចក្តីស្រួលស្រាយ ដល់ភ្នែកសិស្សទូទាំងស្រុកក្នុងមជ្ឈិម  
 បទសកម្មវិស្វកម្មយ ។ វគ្គនាដែលបានរាយជាបរិវារៈ  
 ដូច្នេះ វគ្គទាំងអស់នោះប្រកបដោយលក្ខណៈ កាលបើព្រះ  
 សទ្ធម្មវិសេសព្រះត្រៃបិដក បញ្ញត្តិអត្តជីសមគួរ តាមអត្តហើយ  
 ទ្រង់បញ្ញត្តិអត្តជីសមគួរ តាមអត្តហើយ វគ្គនោះមកម  
 អមសាសនា ដូចសាសនាដែលត្រូវជុំវិញដូច្នោះ ។ កាលបើកុល-  
 បុត្រមិនចេះបរិវារហើយ នឹងចេះវិនិច្ឆយធម៌អាចដូចម្តេចក៏កៗ

ចរិយោសាធានា បញ្ចបទ

វិមត្តិ វត្ថុ ចញ្ញត្តិ  
 អនុប្បញ្ញត្តិ ធម្មលោ  
 ឯកតោ ឧបតោ ទេវ  
 លោ កបណ្ណត្តិវដ្ឋតោ  
 យស្ស នាយតិ វិមត្តិ  
 ចរិកំរោ និដ្ឋតិ  
 ចក្កវត្តិ មហាសេនេ  
 មិត្តមជ្ឈេវ កេសវិ  
 កំ វិសិមិកំល្លោក  
 ទន្ទោ តារកលោ យតា  
 ប្រាញា ប្រាញាបរិសាយ  
 តណមជ្ឈេវ តាយកោ ។  
 ឯវំ សន្ទុទ្ធុវិទយោ  
 ចរិកំរោ នោកតិទិ ។

ចរិយោសាធានា សេចក្តីបទ ៥ យ៉ាង

សេចក្តីសន្សំយកវិមត្តិក្តី វត្ថុក្តី បញ្ញត្តិក្តី អនុប្បញ្ញត្តិក្តី  
 បុគ្គលក្តី ឯកតាបញ្ញត្តិក្តី ឧបតាបញ្ញត្តិក្តី លោកវដ្ឋក្តី  
 ចណ្ណត្តិវដ្ឋក្តី កើតឡើងលក្ខណៈបុគ្គលិក គុណបុគ្គលិកនឹង  
 កាន់សេចក្តីសន្សំយកវិមត្តិ ក៏ដោយបរិវារៈ សេចចក្រវត្តិស្តី  
 រឿងក្នុងកណ្តាលទីប្រជុំមហាសេនា កេសវេជ្ជសីហ៍ស្តី  
 រឿងក្នុងកណ្តាលទីប្រជុំមហាសេនា ព្រះកាទិស្សនាមស្ម័គ្រច្បាស់ (ស្តី  
 រឿងរឿងលើតាតស) ព្រះចន្ទស្តីរឿងក្នុងកណ្តាលព្រះ  
 ផាយ ព្រហ្ម ជាតាយក វត្តស្តីរឿងក្នុងកណ្តាលព្រះ  
 ខែព្រហ្ម ជាបរិសេទ្យ យ៉ាងណាមិញ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធនឹងត្រាវីនយ  
 ក៏ស្តីរឿង ដោយបរិវារៈយ៉ាងនោះដែរ ។